

ကျွန်မဘဝပံ့ရပ်

ပထမထဲ

PERSONAL HISTORY

KATHARINE GRAHAM

၃/၁၂/၀၁
ကျော်မာဝပ်ရှင်
ပထမထွေ

PERSONAL HISTORY

Katharine Graham

လင်းလိုးခင်
မြန်မာပြန်သိသည်။

ပြည်သူ့ရေးဌာန
အဖော်ကုန်သံရုံ

ပထမအကြိမ်

၂၀၀၀ ခုနှစ်

အပ်ရေး ၃,၀၀၀

ပုံနှိပ်သူနှင့်ထုတ်ဝေသူ

မစွဲတာ ကျော်နာလ် ဂျေ ပိ.၌

ပုံနှိပ်သူမှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၆၂၁

ထုတ်ဝေသူမှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၄၀၅

ပြည်သူ.ရေးရှားဌာန

အမေရိကန်သံရုံး

၅၈၁၊ ကုန်သည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

Copyright © 1997 by Katharine Graham. This translation
published by arrangement with Alfred A. Knopf, Inc.

ကျေးဇူးတင်လွှာ

စာရေးခြင်းဖြင့် အမှန်တကယ် အသက်မွေးသူ မဟုတ်ကြောင်း
ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ သိနေသော်လည်း ဤစာအပ်ကိုရေးရန် အစဉ်းကတည်း
က ကျွန်မ စိတ်ဆွဲ အလွန်ပြင်းပြနေခဲ့ပါသည်။ စာမပြတ်ရေးလေ့ရေးထ
ရှိသော သတင်းစာပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်ကြီး ဝေါ်လ်တာ လစ်ပ်မဲန်¹ ပြော
ဖူးသည့် စကားကို ကျွန်မ အမှတ်ရမိပါသည်။ စာရေးသည့်အလုပ်နှင့် ရက်
သတ္တပတ် အနည်းငယ်ကြော်မျှ ကင်းကွာသွားပြီးနောက် စာပြန်ရေးရသော
အခါများ၏ သူ့အနေဖြင့်ပင် အဆင်ချော့ပါ။ မလွယ်ကူတော့ကြောင်း ကျွန်မ
ကို တစ်ချိန်က ပြောဖူးသည်။ ဤစာအပ်ကို တစ်ယောက်ယောက်နှင့် တွေ့
ဖက်၍ ရေးခြင်းထက် ကျွန်မတစ်ယောက်တည်းရေးရလျှင် ကောင်းမည်
လားဟု တွေ့ဖိရာမှ ဝေါ်လ်တာ လစ်ပ်မဲန်း၏ စကားကို ကျွန်မပြန်၍
အမှတ်ရလာမိခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအပ်ကို ကျွန်မ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆန်
သော စာတစ်အပ်ဖြစ်အောင် ကျွန်မ ရေးလိုသည်။ စာအပ်ပါ အကြောင်း
ရပ်များကို ကျွန်မကိုယ်တိုင် ပြောပြုမှ ဖြစ်နိုင်မည့် အခြေအနေများကိုလည်း
ကျွန်မ သိနေသည်။ အကယ်၍ ကျွန်မ ပြောပြရေးပြုသည်များ ချောမော
အောင်မြှင့်ပါက ယင်းအောင်မြှင့်မှုများ ကျွန်မ၏ သုတေသိ အက်ဗလင်း
စမော²နှင့် ကျွန်မ၏ အယ်ဒီတာ ရောဘတ် ဂေါ်လိုယ်မ်³တို့ကြောင့်သာ
ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြစေလိုပါသည်။

အက်ဗလင်းသည် ဝေါရှင်တင် ပိ.စိကဗ္ဗာကို ၅မှ ကျွန်မထဲသို့.
 ရောက်လာသူဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီ၌ ရုံးတွင်းသတင်းလွှာ ထုတ်ဝေရေး
 လုပ်ငန်း၊ ကျွန်မပြောရမည့် မိန့်.ခွန်းစကားများအပါအဝင် မိန့်.ခွန်းစကား
 များ ရေးသားပြုစုစုပါသည်။ ကျွန်မ၏ ကိုယ်ပိုင် စာရွက်စာတမ်းများကို သူနှင့်
 ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ၏ ကိုယ်ပိုင် စာရွက်စာတမ်းများကို သူနှင့်
 အတူ စနစ်တကျ ပြန်လည်လေ့လာဖတ်ရှုနိုင်အောင် နှစ်ပေါင်းများစွာ စိစဉ်
 ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သူဖြစ်ရှု အက်ဗလင်းမှာ ပို၍အရေးပါအရာရောက်လာပါ
 သည်။ ကျွန်မဘဝအကြောင်းများကို ကျွန်မသိသလို သူလည်းသိနေသည်။
 ကျွန်မ ရေးလိုက်သည်များကို သူကဖတ်ရှု အရေးကြီးသည့် အသေးစိတ်
 အကြောင်းရပ်များကို ကျွန်မအား ပြန်လည်ပြောပြသည်။ ပယ်သင့်သည်
 များကို လိမ္မာပါးနံပွာ ပယ်ဖျက်ပေးသည်။ ကျွန်မ မေ့ကျွန်နေသော
 သူတေသနအချက်အလက်များထဲမှ ဖြည့်စွက်သင့်သည်တို့ကို ဖြည့်စွက်
 ပေးသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မရေးချသမျှကို အက်ဗလင်းက ပုံဖော်ဖြည့်စွက်
 အသက်သွင်းပေးခဲ့သောကြောင့် အက်ဗလင်းသာ ရှိမနေခဲ့ပါက ဤစာအပ်
 ပေါ်ထွက်လာနိုင်ဖွယ်ရာပင် ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ ဤစာအပ်ပြုစုသည့် လေး
 နှစ်တာကာလအတွင်း၌ အက်ဗလင်းသည် တော်ထဲ မဲန်ခလော်ထဲမှ
 အကုအညီကိုလည်း အပြည့်အဝ ရရှိခဲ့ပါသည်။

အက်ဗလင်း ပြန်လည်ဖော်ပြရှင်းလင်းပေးသော အကြောင်းရပ်
 များထဲမှ အနည်းငယ်မျှကိုသာ ဤစာအပ်၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။
 ကျွန်မတို့၊ အနေဖြင့် ကလေးဘဝ ကျောင်းနေဖက်များ၊ တစ်သက်လုံး ခင်
 ပင်ရင်းဒီးခဲ့သူများမှသည် ပင်တကွန်းမှတ်တမ်းများ၏ ဝေါတားကို⁷ ဝေါရှင်
 တင် ပိ.စိကဗ္ဗာကိုတို့နှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်နောက်သူများအထိ ပုံရှိလ်
 ပေါင်းများစွာကို အကြိမ်ပေါင်း ၂၅၀ ကျော် လူတွေ့မေးမြန်းပြီးမှ ဤ
 စာအပ်ကို ပြုစုခဲ့ရသောကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ချုန်လုပ်ထားခဲ့
 ရသည့် အချက်အလက်အားလုံးကိုမှ ကျွန်မ၏ စိတ်ကူးမြင်ကွင်းထဲ၌ ထည့်

ခွင်းသိမ်းဆည်းထားပါသည်။

စာအုပ်တစ်အုပ်အကြောင်း ပြောမိကြရမှ ၁၉၇၈ ခန့်စက
ကျွန်းမစတင်တွေ သိခဲ့ရသော ရောဘတ် ဂေါလိယက်မှာ သည်နယူး
ယောက်ကားမှုမရှင်းမှ နေ့မှု ပုန်ပိတ်ဝေရေးလုပ်ငန်းသို့ ပြောင်းဆွဲ
လာချိန်မှတ်၍ ကျွန်းမာရီ အယ်ဒီတာ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သူက ကျွန်းမထဲမှ
စာမူများကို စောင့်စပ်ပေါ် ဖတ်ပြီး ထပ်တလဲလဲပါနေသော အကြောင်းအရာ
များ၊ ပြီးငွေ့ဖွယ် အရေးအသာနှင့် ရှေ့နောက်အထားအသိများကို အသေး
စိတ်၍ နိုင်နင်းစွာ တည်းဖြတ်သတ်သင်ပေးပါသည်။ မလိုအပ်ဟူသော
သူ့မှတ်ချက်များကို ဘေးယျားကွက်လပ်ထဲ၌ ကျွန်းမ မကြေခက တွေ့ရ
သည်။ ကျွန်းမအထူးနှစ်ခြေက်သော အကြောင်းအရာအချို့ကို သူက စာမျက်
နှာအက်အခဲကြောင့်ဟု အဖြေတင်း အကြောင်းပြု၍ ဖယ်ထုတ်တတ်သည်။
ထိုအခါများတွင် ကျွန်းမ တပူဗုံတဆူဗုံ လုပ်တတ်သည်မှာလွှဲ၍ သူ၊
အက်ဗလင်းနှင့် ကျွန်းမတို့ သုံးယောက်စလုံး၌ ဦးတည်ချက်များ တူညီ
နေတတ်ပါသည်။ အရေးကြီးတေလေး ကျွန်းရစ်ခဲ့ပြီထင်တယ်ဟု ကျွန်းမက
တသော ပြောလိုက်လျှင်ပင် ရောဘတ် ဂေါလိယက်မှာ ကျွန်းမဆန္ဒကို
လိုက်လျော့တတ်သည်။

၁၀၇ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာအာဘောကဗျား၏ အယ်ဒီတာ
လည်းဖြစ်၊ ကျွန်းမာရီ ရောင်းရင်းကြီးလည်းဖြစ်သော မက်ဂ် ဂရင်းဖီးလို¹⁰
၏ စာတည်းလုပ်ငန်း ကျွမ်းကျွမ်းမှုနှင့် အကြံ့ညားကောင်းများကို ကျွန်းမ
များစွာ ရခဲ့ဖူးသည်အလျောက် မက်ဂ် ဂရင်းဖီးလိုမှာ ကျွန်းမာရီ သတင်းစာ
လုပ်ငန်းဘဝ အစိတ်အပိုင်းအတော်များများ၌ ကျွန်းမ အားကိုးယုံကြည်
ရသူတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မက်ဂ်သည် ကျွန်းမာရီ လက်ရေးစာမူ
များကိုဖတ်ပြီး ထင်မြင်ချက်များ ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သူနှင့်ကျွန်းမမှာ
စိတ်ကူးသဘောထား အယူအဆချင်း ဆင်တူနေတတ်သောကြောင့်
လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်အပေါ် အဆုံးအဖြတ်ပေးရာတွင်

ကျွန်းမဘဝပုဂ္ဂိုလ်

လည်းကောင်း၊ ပြဿနာတစ်ခု၏ အလေးအပေါ် အတိမ်အနက်ကို ချင့်တွက်သုံးသပ်ရာတွင်လည်းကောင်း အမြင်များ တူနေတတ်ပါသည်။ တော်မြင်တင် ပို့စုံ သူရောက်သည့်အချိန်မှစ၍ သူနှင့်ကျွန်ုင်မ ပိတ်ဆွေ အဖြစ် ဆက်ဆံရေးမှာ စတင်ရှင်သနခိုင်မာလာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်ုင်မ၏ လက်ရေးစာမျက် ဖတ်ရှု၍ ဝေဖန်အကြော်ပြုခဲ့ကြသော အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ် ပါးဦးလည် ရှိပါသေးသည်။ သူတို့ပါးစလုံးက ကျွန်ုင်မ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ကူညီခဲ့ကြပါသည်။ သူတို့မှာ ကျွန်ုင်မ၏သမီးကြီး လာလို¹¹၊ ကျွန်ုင်မ၏သားသုံးယောက် ဒေါ်နှင့်¹²၊ ဘီးလ်¹³နှင့် စတီးဖို့¹⁴ တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအပ်ကို ပြုစရေသေကြောင့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းတန်ဖိုး အပေါ် မြတ်နိုင်လေးစားစိတ်များ၊ ကျွန်ုင်မရင်တွင်း၏ ပြန်လည်ရှင်သန နီးထ လာကြပါသည်။ ဖေဖော် မေမေတို့နှင့် ကျွန်ုင်မ အပြန်အလွန် ရေးခဲ့ကြသော ပေးစာများ၊ ကျွန်ုင်မခင်ပွန်းနှင့်ကျွန်ုင်မ ရေးခဲ့ကြသည့် ပေးစာများ၊ ကျွန်ုင်မ ကိုယ်တိုင် တေးမှတ်ခဲ့သည့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာ မှတ်စုအတိုအထွားများ၊ တော်ရှင်တင် ပို့စုံသတင်းစာနှင့် နယ်စိတ်ခိုင်မရှင်းတာဝန်ခံများ၊ အယ်ဒီတာများ နှင့် ဆက်သွယ်ခဲ့သည့် အထောက်အထားများကို ကျွန်ုင်မ နာရီပေါင်းများစွာ အချိန်ယူပြီး မွေးနောက်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်များက ကျွန်ုင်မတို့ တစ်တွေ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် စာရေးဆက်သွယ်ခဲ့ကြခြင်းကိုပင် ကျေးဇူးတင်နေမိသည်။ ယင်းပေးစာများနှင့် စာရွက်စာတမ်း မှတ်တမ်းမှတ်ရာ အများအပြားကို မူလလက်ရာမပျက် စုစည်းထိန်းသိမ်းထားခြင်းအတွက် ကျွန်ုင်မ၏ ခင်ထဲတွင်လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုင်မ၏ခင်ပွန်းဦးလ်¹⁵ထဲတွင်လည်း ကောင်း၊ ကျွန်ုင်မထဲတွင် အတွင်းရေးမျှူးနှင့် လက်ထောက်အဖြစ် နှစ် အတော်ကြာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ကွယ်လွန်သူ ပြောင်စုရှား ချာလီ ပဲရာခိုက်စ်¹⁶ အား ကျေးဇူးအထူးတင်ပါသည်။ ချာလီကား ပဲရာခိုက်စ်ဟူသော သီချင်း ကိုဆိုလျက် တယ်လီဖုန်း စကားပြောစွက်ကို ကိုင်လေ့ရှုသူဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မ ရည်ညွှန်းကိုကားသမျှ အခြားပေးစာများကို ရေးခဲ့ကြသူအားလုံး
တို့အားလည်း ကျွန်မ ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

Post - The Washington Post : The First 100 Years (ဟောတင် မစ်ဖလင်းကုမ္ပဏီ¹⁷၊ ၁၉၇၇ ခုနှစ်) စာအပ် ပြုစုသူ
ချုပ်မားစ် ရောဘတ်¹⁸နှင့် ဖေဖော်အော်ပွဲဖြစ်ဖြစ်သည့် *Eugene Meyer*
(အလုပ်ရှင် အေး နေ့¹⁹၊ ၁၉၇၄ ခုနှစ်) စာအပ်ပြုစုသူ မာလို ပူဇော်²⁰
တို့၏ကျေးဇူးများလည်း ကြိုးမားလုပါသည်။ ယင်းစာအပ်များမှာ ဤစာအပ်
ပြုစုရာ၏ ခိုင်လုံသော ရည်ညွှန်းစာများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ၏ ရုံးအဖွဲ့သားများထဲမှ လစ်၏ ဟောတင်²¹၏ စိတ်လက်
ရည်စွာ စိတ်နှစ်ကိုယ်နှစ် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သော နှစ်သုံးဆယ်ကျော်လုပ်
အားကိုလည်း ကျွန်မ ထာဝရ ကျေးဇူးတင်နေရပါသည်။ လစ်၏သည်
ကျွန်မ၏ စာရွက်စာတမ်းအားလုံးနှင့် ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေး
ဆိုင်ရာအချိန်အချက်မှန်သမျှကို ကြပ်မတစ်စိုင်လျက် ရုံးလုပ်ငန်းကို ထိန်း
သိမ်းစိမ်းနိုင်ခဲ့ရမျှမက ကျွန်မ၏ အိမ်မှုကိစ္စများကိုလည်း စနစ်တကျ စိမ်း
ပေးနိုင်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သူနှင့် ကျွန်မမှာ နေရာများစွာ
၏ နှစ်ကိုယ်တိုက်စိတ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ နောက်ဆုံး
နှစ်နှစ်သို့ ရောက်မှ ကျွန်မ၏လက်ထောက် ဘယ်ရိုက်တန်းနေ့²²၏ အကူ
အညီများကိုလည်း ကျွန်မ ရှုံးခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မသည် ၁၀၇၅တင်ပိ.၏ကုမ္ပဏီ၏ ဆက်သွယ်ရေးဌာန²³
ဥက္ကဋ္ဌ ရူယံ (ချုပ်ပိ) နိုက်²³နှင့် ၁၅ နှစ်ကြော့မျှ အနီးကပ် လုပ်ကိုင်ခဲ့
ရသည်ဖြစ်ရာ ခုံ၏ ထူးမြေးသော စွမ်းဆောင်ရည်များကြောင့် ကျွန်မ၏
ပြည်သူအတွင်း ဝင်ဆန်း ဟောပြောမှုများအားလုံး အဆင်ပြုချောမွေ့
ခဲ့ပါသည်။

၁၀၇၅တင် ပိ.၏ သတင်းစာတိုက် သတင်းသုတေသနဌာနတွင်
အသင့်အနေအထား၌ အစဉ်ရှိနေဖြီး တိကျသော သတင်းအချက်အလက်

များကို အခါမလပ် ပေးနိုင်ခဲ့ကြသောကြောင့် ကျွန်မတို့ အစဉ်တစိုက်
အားထားခဲ့ရသော ပုဂ္ဂိုလ်များအားလည်း ကျေးဇူးစကားဆိုပါရ၏။

ဤစာအုပ်ပြစ်ရာတွင် ကျွန်မအား ကူညီခဲ့ကြသော နေ့ဖူးနှင့်
ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်းမှ ဆန်နို မိတ္တ²⁴၊ ဂျိန်း ဖရိုမဲင်²⁵၊ ဘီးလိုဟ်²⁶နှင့်
ပေါင်း ဘိုက်စံ²⁷တို့အား ငှုံးတို့၏ စိတ်ဝင်တစား အားပေးထောက်ခဲ့မှု
များအတွက် လည်းကောင်း၊ ကယ်ရာလ် ကာဆင်²⁸၊ ဗာဂျိုးနီးယား တန်²⁹၊
ကက်ဆန်ဒရာ ပါပတ်စံ³⁰နှင့် ထရေစီ ကဲဘန္ဒွဲ³¹တို့အား ငှုံးတို့၏
ခေတ်မိဒီဇိုင်းနှင့် ရိုက်နိုပ်ထုတ် လုပ်မှုများအတွက်လည်းကောင်း၊ ကေသီ
ဟူရိုက်နဲ့ လေလာ အက်ကား³³၊ ကေရင် မတ်ကလာ³⁴၊ အေမိ ရိုင်ဘီ³⁵နှင့်
ကဲန်းရှုနိုက်ခါး³⁶တို့အား ငှုံးတို့၏ ပူးပေါင်းတည်းဖြတ်မှုများအတွက်လည်း
ကောင်း လိုက်လုံးစွာ ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မ၏
တာဝန်ရှိကြောင်း ဝန်ခံလိုပါသည်။ ကျွန်မသည် ပုဂ္ဂလိက လူမှုရေးလွှတ်
လုပ်မှုကို အထူးဖြင့် ကျွန်မအတွက် မဖော်ပြနိုင်လောက်အောင် အရေး
ပါသော ကျွန်မ၏ သားသမီးများ၏ ပုဂ္ဂလိက လူမှုရေးလွှတ်လုပ်မှုကို
တန်ဖိုးထားလေးထားလျက် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆက်ဆံပြောဆိုခဲ့ပါသည်။
ထို့ကြောင့် သားသမီးများ၏ ဘဝရေးရာကိစ္စများကို ကျွန်မအနေဖြင့်
အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။
ငှုံးတို့အနေဖြင့်လည်း ကျွန်မ၏ ဆုံးမသွန်သင်မှုအောက်တွင် အမြှတမ်း
လေးနက်ခိုင်မာစွာပင် ပုံစံကျသွားခဲ့ကြပါသည်။

ယနေ့တိုင် အသက်ရှင်ကျန်းမာလျက်ရှိသော ကျွန်မ၏အစ်မကြီး
အယ်လစွာဘက် လောရိန်း၏³⁷နှင့် ညီမဲ့ယ် ရှသ် အက်သ်စတိန်း³⁸တို့လည်း
၌ စာအုပ်ရေးရှုံး တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ပါဝင်လျက် ငှုံးတို့မှတ်မိသည့်
ဘဝပုံရိုပ်များနှင့် ဝေဖန်အကဲဖြတ်မှုများ ပေးခဲ့ကြပါသည်။ ကွယ်လွန်သူ
အစ်ကိုကြီး ဘီးလ် (တတိယမြောက် ယူကျင်း မိုင်းယာ)³⁹ မှာ မကွယ်လွန်မိ

ဘဝတစ်လျောက်လုံး ကျွန်မအား အစဉ်တစိုက် စောင့်ရှောက်အားပေးခဲ့
သောကြောင့် ဤစာအပ် မပြုစိမ့်ကတည်းက ကွယ်လွန်သွားခဲ့လင့်ကစား
ငြင်းအပေါ် ကျွန်မ ထာဝစဉ် ကျေးဇူးတင်နေရပါသည်။

တရေးရန် လက်တွန်.နေမှု၊ ရှည်လျားထွေဗြားသော ဘဝခရီး
တစ်ခုလုံးကို ပြန်ပြောင်းတွေးဆ သုံးသပ်ရှု၌ ခက်ခဲရှုပ်ထွေးနေမှုများကို
ကြုံ.ကြုံ.ခဲ့လျှင် ဤစာအပ်ကို ရေးသားခဲ့ရသဖြင့် ဤစာအပ်မှာ ကျွန်မ
အတွက် အခက်အခဲ အကျပ်အတည်းနှင့် အာရုံကျက်စားရာ ဖြစ်လာခဲ့ပါ
သည်။ စင်စစ် ကျွန်မ အလွန်အမင်း ခုံမင်နှစ်သက်သော လုပ်ငန်းမှာလည်း
ဤလုပ်ငန်းမျိုးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့် ဂုဏ်ပြုဖော်ပြရန် လိုအပ်
သော ပုဂ္ဂိုလ်တိ.၏ အာမည်များကို စာအပ်ထဲတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပါ
ပြီ။ များစွာ ကျေးဇူးတင်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျွန်မ လျှစ်လျှော်မထား
ရစ်ခဲ့ပါ။ သို့.သော် လိုအပ်ချက်အရပ် ပုဂ္ဂိုလ်များစွာတိ.၏ အာမည်များ
ကို ချုန်လုပ်ထားခဲ့ရပါသည်။ မည်သို့.ပင်ဖြစ်စေ သူတိ.သည် ကျွန်မဘဝ
၏ စိတ်ကူးပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကျွန်မ၏နှစ်လုံးသားထွေဗြားမှ ရှိနေကြမည်ဖြစ်ပါတော့
သည်။

Notes

1. Walter Lipmann
2. Evelyn Small
3. Robert Gottlieb
4. The Washington Post Company
5. Todd Mendeloff
6. "Pentagon Papers"
7. Watergate
8. *The New Yorker*
9. Knopf
10. Meg Greenfield
11. Lally
12. Don
13. Bill
14. Steve
15. Phil
16. Charlie Paradise
17. Houghton Mifflin Co.
18. Chalmers Roberts
19. Alfred A. Knopf
20. Merlo Pusey
21. Liz Heyton
22. Barry Tonoff

23. Guyon (Chip) Knight
24. Sonny Mehta
25. Jane Friedman
26. Bill Loverd
27. Paul Bogaards
28. Carol Carson
29. Virginia Tan
30. Cassandra Papas
31. Tracy Cabanis
32. Kathy Hourigan
33. Leyla Aker
34. Karen Mugler
35. Amy Scheibe
36. Ken Schneider
37. Elizabeth Lawrentz
38. Ruth Apstein
39. Bill (Eugene Meyer III)

အခန်း (၁)

ကျွန်ုပ်၏ ဖေဖော်င့် မေမေတို့ သည် နယူးယောက်မြို့။ ၂၃
 လမ်းရှိ ပြတိကိုတစ်ခုတွင် ပထမဆုံးအကြိမ် ဆုံးစည်းခဲ့ကြပါသည်။ ထိုနေ့
 မှာ ၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ သမ္မတကြီးလင်းကင်း၏မွေးနေ့ ဖြစ်ပါသည်။ အသက်
 ၃၂ နှစ်သာရှိသေးသော ယဉ်ကျင်းမိုင်းယာ^၁ သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို မိမိ
 သဘောအလျောက် လုပ်ကိုင်လာခဲ့သည်မှာ နှစ်အနည်းငယ်မျှသာ ကြာ
 သေးသော်လည်း ဒေါ်လာသန်းနှင့်ချီး၍ စုဆောင်းမိထားပြီး ဖြစ်သည်။
 အသက် ၂၁ နှစ်သာ ရှိပြီး များကြာမိကမှ ဘားနှင့်တက္ကသိလ်မှ ဘွဲ့၊ ရခဲ့သူ
 အဂ္ဂနက်စ် အားနှစ်^၂မှာ ထူးထူးမြားမြား လုပ်သူလေးဖြစ်သည်။ သူမသည်
 ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေ ရှာဖွေရင်း နယူးယောက်ဆန်း^၃ သတင်းစာတွင် ဆောင်းပါး
 များရေး၍ မိဘကို ထောက်ပံ့နေပေါ်သည်။ အနုပညာကို စိတ်ဝင်စားသည့်
 အလျောက် ပြခန်းတွင် ပြသထားသည့် ဂျပန်ပုနိုင်ပန်းချီပြွဲသို့ ရောက်ရှိ
 ခဲ့သည်။ သူမ၏ဝါသနာအထံနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ ထိုခေတ်
 ထိုအချိန်က အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အပို့ သာမန်အဆင့်မျိုး မဟုတ်ပါပေ။

F-1

ကျွန်ုပ်ဘဝပုဂ္ဂိုလ်

ဖေဖေသည် ဂေါ်လ်စထရိလမ်းမကြီး⁴ တစ်လျှောက် ကားမောင်း
လာစဉ် အက်ဂါနိလာ⁵ ကို တွေ့သွားသည်။ ခိုလာသည် ဖေဖေရင်းနှီးသော
အသီအကျမ်းတစ်ယောက် ဖြစ်သော်လည်း သူ.ကို ဖေဖေက ဘဝင်
မကျလှပေ။ သို့.သော် ထိနေ.က နိုလာမှာ ချိန် အားကယ်နေပုံရသဖြင့်
ဖေဖေက သူ.ကိုကားပေါ် တင်ခေါ်လိုက်သည်။ ဖေဖေက ဂျပန် ပုံနှိပ်ပန်ချိ
ပြုခဲ့သို့ သွားမည့်အကြောင်း ပြောပြရာ နိုလာလည်း ဖေဖေနှင့်အတူ ပြုခဲ့
သို့ လိုက်ပါသွားလေသည်။

ဖေဖေနှင့် ခိုလာတို့ ပြခန်းထဲသို့ ဝင်သွားစဉ် ပြခန်းမှ ထွက်
လာသော သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်နှင့် ဆုံးကြေသည်။ ထို သူငယ်ချင်း
နှစ်ယောက်က “နံရုပေါ်က ပန်းချိကားတွေထက်ကို ပိုကြည့်ကောင်းတဲ့
မိန်းကလေးတစ်ယောက် အထဲမှာ လျှောက်နေတယ်ဟဲ” ဟူ၍ အကဲဖြတ်
အသီပေးသွားသည်။ ခိုလာနှင့် ဖေဖေတို့လည်း ပြခန်းထဲသို့ ရောက်
ရောက်ချင်း ထိုမိန်းကလေးကို သတိထားကြည့်မဲ့ခဲ့သည်။ အရပ်အမောင်း
ကောင်းကောင်း၊ ရွှေရောင်ကောသာနှင့် အပြောရောင်မျက်လုပိုင်ရှင် နှပါး
လန်းဆန်းသူကလေး။ ကျုန်းမာသနစွမ်းပြီး သွာက်လက်ဖျော်လတ်သူ၊ ကိုယ်
ပိုင် ယုံကြည်ချက်အပြည့်ရှိသူ မိန်းကလေး။ မေမေသည် ထိုခေတ် ထိုအခါ
က ဝတ်စားဆင်ယင်ခဲ့ပုံများကို မပြတ် အမှတ်ရနေတတ်သည်။ မေမေက
သူ ဝတ်ဆင်ခဲ့သည့် ဝတ်စုတို့သည်လည်း သူ.ဘဝခရီးတွင် တစ်ခန်း
တစ်ကဲ့လူမှ ပါဝင်ခဲ့ပါသည်ဟဲ ပြောလေ့ရှိပါသည်။ ထိုစဉ်က မေမေသည်
ပါးခါးရောင် သိုးမွေးသက္ကလတ်ဝတ်စုတို့ဝိုင်တဲ့လျက် လင်းယုန်ငြက်တောင်ပဲ
ထိုးထားသော ရှင်မွေးဦးထုပ်ကလေးနှင့် အလွန် ကျက်သရေရှိလှသဖြင့်
လူတာကာ၏ အာရုံကို ဖမ်းစားခဲ့လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ဖေဖေ လည်း မေမေ
ကိုပြင်သည်နှင့် “ကျေပ်လက်ထပ်မယ့် မိန်းကလေးဟာ သူပဲပဲ” ဟုပင်
ခိုလာအား ပြောမိခဲ့သည်။

“မင်းတကယ်ပြောနေတာလား သူငယ်ချင်း” ဟု ခိုလာက မေး

သောအခါ “ငါဘဝတစ်လျောက်လုံးမှာ အခုလောက် ဘယ်တုန်းကမှ
လေးလေးနောက် မခံစားမိခဲ့သေးပါဘူးကွာ” ဟု ဖေဖေက ဆိုသည်။
ခိုလာက ထိမိန်းကလေးထဲ ချဉ်းကပ်၍ စကားပြော ဆိုကြည့်ရန် ဖေဖောကို
အကြံပေးတိုက်တွန်းသည်။ သို့သော “ဘယ်ဖြစ်မလဲကျ၊ သူ့ကို နောင့်
ယုက်ရာ ကျသွားမှာပေါ့။ ပြီးတော့ အားထူး ပျက်စီးသွားနိုင်တယ် သူငယ်
ချင်း” ဟုခိုက် ဖေဖေက ငြင်းလိုက်သည်။ ဤသို့ဖြင့် သူငယ်ချင်း
နှစ်ယောက်မှာ နောင့်အခါ ထိမိန်းကလေးနှင့် ပြန်ဆုံးတွေ့သူက ကျန်း
တစ်ယောက်ကို မိတ်ဆက်ပေးရန် သဘောတူလိုက်ကြပါသည်။

ရှုက်သတ္တတစ်ပတ်ကြာသောအခါ ခိုလာက ဖေဖေအား “ဟိုဂိုစွဲ
ဘယ်အခြေခိုက်နေဖြိုးဆိုတာ မင်းမှန်းနိုင်ရင် မှန်းစမ်းကွာ” ဟု တယ်လီ
ဖုန်းဖြင့် မေးလာသည်။ “ဟိုမိန်းကလေးကို မင်းတွေ့ခဲ့ပြီလေ” ဟု
ဖေဖေက ဖြေလိုက်ရာ “ဟုတ်တယ်ဟော၊ ငါသူနဲ့ တွေ့ခဲ့ပြီကွာ” ဟု ခိုလာ
က ပြောပြသည်။ ခိုလာမှာ အဂ္ဂန်းစွဲ နှင့် ဘားနှုတ်တော်သို့လဲကျောင်း
တက်ဖော်သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်၏အိမ်တွင် ပြုလုပ်သည့် မိတ်ဆုံးပွဲ
တစ်ခုသို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။ ထိုပွဲ၏ သည်မဲ့ရိုးရိုး^၆ ပြုတော်တိုကလေး
တစ်ခုကို အချင်းချင်း သရပ် ဆောင်ကပြုရာ ကျွန်းမာရ်မေမေက မြို့စား
ဒေါ်နိုလို အဖြစ် ကပြရသည်။ ပွဲပြီးတော့ မေမေက မြို့စားအဆောင်အယောင်
ချေတ်ပြီး ထွက်လာသောအခါမှ မေမေသည် ပန်းချိပြဲပွဲမှ မိန်းကလေးဖြစ်နေ
မှန်း ခိုလာ မှတ်စီးသွားသည်။ ခိုလာလည်း သူ့ကိုယ်သူ မိတ်ဆက်၍
ဖေဖေနှင့် မိတ်ခွေရှင်းချာဖြစ်ပုံကို ပြောပြသည်။ သူတို့သုံးယောက်
နေ့လယ်စာ အတူစားကြရန်လည်း ချိန်းဆိုလိုက်သည်။

ဖေဖေမိတ်ဆွေ ခိုလာသည် ယူရွင်းနှင့် အဂ္ဂန်းစွဲတို့ကို မိတ်
ဆက်ပေးလိုက်ခြင်းဖြင့် သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် ပြုလုပ်ခဲ့သော သဘော
တူညီချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပေသည်။ ပြခန်းတွင် အဂ္ဂန်းစွဲအား
ယူရွင်း ပထမဆုံးအကြံမဲ့ တွေ့ခဲ့ပြီးနောက် နှစ်နှစ်တိတိအကြာ ၁၉၁၀

ပြည့်နှစ် သမ္မတလင်ကွန်းမွေးနေ့၏ သူတိ၊ လက်ထပ်လိုက်ကြသည်။ ကျွန်းမှု၏ ရှည်လျားထွေဗြားသော ဘဝ အကြောင်းများကို ပြန်ပြောင်းတွေး တောက်ညွှေမိသောအခါများ၏ ကျွန်းမာဝတွင် နိမ့်တုံ့မြင့်တုံ့ဖြင့် တဆတ် ဆတ်ခုနှစ်၏နေသော အရာတစ်ခုမှာ ကုသိလ်ကံနှင့် ကြံ့ကြံ့က်မှ ဖြစ်နေ ကြောင်း တွေ့သိရပါသည်။ ယင်းသို့၊ အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းအရာ တို့၊ ကြံ့ကြံ့က်တိုက်ဆိုင်ရာမှ အကျိုးတရားတို့၊ ပေါ်ထွက်လာကြခြင်း သာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်းမာဖေဖေ၏ မျိုးရိုးမှာ ထင်ရှုးသော ရဟန်မိသားစု ဖြစ် ပါသည်။ မျိုးဆက်အခြေအဖြစ်မှာ ပြင်သစ်နိုင်ငံ အော်လ်ဆက် လော်ရိုန်း⁷ ပြည့်နယ်ရှိ မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာမှ ဆင်းသက်လာခဲ့ပါသည်။ ယင်းမျိုးဆက် အိမ်ထောင်စုမှ ရဟန်တရားဟောရာနှင့် လူထုခေါင်းဆောင်များစွာတို့၊ ပေါ်ထွက်ခဲ့ကြပြီး ကျွန်းမာဘိုး၏ အဘိုးတော်သူ ယာကော်မြိုင်းယာ⁸မှာ ပြင်သစ်သူရဲကောင်းဘွဲ့⁹တဲ့ဆိပ် ချိုးဖြင့်ခြင်း ခံရသူဖြစ်ပါသည်။ ရဟန် အထက်တန်းလွှာများ၏ ဆန်ဟိုဒရင်¹⁰ ကောလိပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖောက်မှ ကျွန်းမှု၏အဘိုးကားမှာခဲ့ ယူဂျင်း မိုင်းယာ¹¹ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော ယူဂျင်းဟပင် ခေါ်ဝေါလေ့ရှိပါသည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံ စထရာဘိုး¹²မြို့တွင် ၁၈၄၂၂ ခုနှစ်၌ မွေးဖွှဲ့ပြီး ဒင်၏ ကုတိယနီးမှ မွေးချင်း လေးယောက်အနက် အငယ်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ဒင်ကွယ်လွန် သောအခါ မိခင်မှာ နွမ်းနွမ်းပါးပါး ကျွန်းရရှိခဲ့သဖြင့် ယူဂျင်းမှာ အသက် ၁၄ နှစ်အထိသာ ပညာသင်ယူခဲ့ရရှုံးသည်။ သို့သော မွေးချင်းများ၏ လမ်းစဉ်အတိုင်း ယူဂျင်းလည်း အိမ်ထောင်စုကို ကူညီထောက်ပုံရန်အတွက် အလုပ်လုပ်ခဲ့ရသည်။ အဘိုး ယူဂျင်းသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံနှင့် အမေရိကန် နိုင်ငံတွင် စတိုးဆိုင် တစ်ဆိုင်စီ ဖွင့်လှစ်ထားသော ဘလမ်းညီအစ်ကို¹³ လက်အောက်၌ အလုပ်လုပ်ခဲ့ပြီး ဘလမ်းတစ်ယောက်နှင့်အတူ အမေရိက

သို့.လိုက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ အမေရိကသို့.အသွား ပဲရစ်ဖြူ.၌ ရပ်နားစဉ်
 လာအ ဖရဲ¹⁴ကုမ္ပဏီမှ အယ်လက်နွား လာအ¹⁵က ဆဲန်ဖရဲနှစ်ကိုဖြူ.မှ
 အပေါင်းအသင်းတစ်ယောက်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးပြန်ပါသည်။ အဘိုး ယူဂျင်း
 သည် ၁၈၅၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ဥရောပမှ နယူးယောက်ဖြူ.သို့
 အဖြန့်ဆုံး သဘော်ဖြင့် ထွက်ခွာခဲ့သည်။ နယူးယောက်တွင် မိုးသဘော်
 တစ်စိုးသို့. ကူးပြော်းစီးနင်းကာ ပနားမားနိုင်ငံသို့. ထွက်ခွာခဲ့သည်။ ပနား
 မား ကျွန်းဆက်ကို မိုးရထားဖြင့် ဖြတ်ကျော်ပြီးနောက် အခြားမိုးသဘော်
 တစ်စိုးဖြင့် ဆဲန်ဖရဲနှစ်စွာကိုဖြူ.သို့. ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ဆဲန်ဖရဲနှစ်
 စွာကိုဖြူ.၏၏ လူဦးရေမှာ ငါးသောင်းဝန်းကျင်သာ ရှိပေပေါ်သည်။ အဘိုး
 ယူဂျင်းသည် ဆဲန်ဖရဲနှစ်စွာကိုဖြူ.၌ နေထိုင်သည် နှစ်နှစ်အတွင်း အက်လိပ်
 ဘာသာ စကားကို လျေလာသင်ယူရင်း လေလံပွဲတစ်ခုတွင်လည်း အလုပ်
 လုပ် နေသဖြင့် ငွေအနည်းငယ် စုဆောင်းမိခဲ့ပါသည်။ ထိုလေလံပွဲတွင်
 ၁၈၆၁ ခုနှစ်အထိ အလုပ်လုပ်ပြီးနောက် လော့စဲအန်ဂျလိစ်ဖြူ.တော် သို့.
 ပြော်းဆွဲ.၍၍ လာအ၏ ညီအစ်ကိုဝမ်းကွဲတော်သူတစ်ယောက်၏ ကုန်စုံ
 ဆိုင်၌ စာရေးအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ပြန်သည်။ အဘိုးယူဂျင်း၏ ပြောပြ
 ချက်အရ ထိုစဉ်က လော့စဲအန်ဂျလိစ်ဖြူ.၌ လူဦးရေ သုံးလေးသောင်းသာ
 ရှိပြီး အများစုံမှာ နိုင်ငံခြားသားများ ဖြစ်ကြသည်။ တစ်ဖြူ.လုံးတွင် အုတ်
 ဖြင့် ဆောက်လုပ်သော လူနေအိမ် လေးလုံးရှိ၍ ကျွန်းအိမ်များမှာလည်း
 သိမ်းမှုံးအတ်ကြပ်များ ကွဲအက်လျှက်ရှိသည်။ ပြောပြီးအောက်လုပ်ထားသော
 လမ်းများ မရှိသည့်အပြင် ရေဆိုးမြောင်းများလည်း မရှိပေါ်။ သောက်ရေနှင့်
 စိုက်ပျိုးရှုနေကို တူးမြောင်းများမှ ရရှိပါသည်။ အဘိုးယူဂျင်းမှာ လော့စဲ
 အန်ဂျလိစ်ဖြူ.တွင် နောက်ထပ် ၂၁ နှစ်အထိ နေထိုင်သွားခဲ့လေသည်။

အဘိုးယူဂျင်းသည် လော့စဲအန်ဂျလိစ်ဖြူ. ကုန်စုံဆိုင်၏၏
 နောက်ကျော်ဘက်အခန်းတွင် နေထိုင်လျက် ဆိုင်စာရေးနှင့် စာရင်းကိုင်
 အဖြစ် စတင်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ သူ.အပေါ် လူအများ ယုံကြည်အား

ကိုမှန့်နှင့် သူ၏ အသောက်အစားကင်းမှ ဂုဏ်သတင်းကြောင့် မိတ်ဆွေ
 အချို့က သူ.ထဲတွင် ငွေများ စတင်၍ အပ်နဲ့လာကြပါသည်။ ဘက်တိုက်
 များ မရှိသေးသပိုင့် အဘိုး ယူဂျင်းသည် သုံးနှစ်အတွင်း၌ ထိုကုန်စုဆိုင်
 ကြီး၏ အထွေထွေအစရှုယ်ယာဝင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာပါသည်။
 ကုန်စုဆိုင်ကြီးကိုလည်း သည် စီးတိုးအော့ခု ပဲရရှု¹⁶အဖြစ် အမည် ပြောင်းလဲ
 လိုက်သည်။ ၁၀ နှစ်ခန့် ကြောသောအခါ ကုန်စုဆိုင်ကြီးကို အဘိုးယူဂျင်း
 နှင့် အကိုဖြစ်သူ ကောစတဲ့နှုန်းတို့က စီမံအပ်ချုပ်လာကြတော့သည်။ ထို
 အချို့နှစ်တွင် အဘိုး ယူဂျင်းကလည်း ငွေများကို စတင်ထုတ်ချေး နေပြုဖြစ်ရာ
 ဘက်တစ်ခု၏ ဒါရိုက်တာလူကြီးနှင့် လော့အန်ဂျလီစ် ဆိုရှုယ်ကလပ်¹⁸
 စည်းရုံးရေးမျူးတာဝန်ကိုပါ ယူလာရပြန်သည်။ ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းရေး
 ကော်မတီဝင်အဖြစ် တရားဥပဒေရုံးမှုးရေးအတွက်လည်း အဘိုး ယူဂျင်းက
 ကူညီဆောင်ရွက်ပေးလာရပါသည်။ ထို့ပြင် ဖြို့တော် ရရှုရှိရေးအတွက်
 ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပေးသူတစ်ယောက်အဖြစ် ဖြေယာ အိုးအိမ်ကိစ္စများ၊ ရင်းနှီး
 ဖြုပ်နှံမှုကိစ္စများ၌ ပါဝင်လာခဲ့ရပါသည်။ ပြင်သစ် ကောင်စစ်ဝန်ဆိုင်ရာ
 ကိုယ်စားလှယ်တာဝန်များလည်း နှစ်ဆတိုးလာခဲ့ပါသည်။ ၁၈၆၇ ခုနှစ်တွင်
 အဘိုး ယူဂျင်းသည် ရဟန်ဒါတာဝန်များလည်း နှစ်ဆတိုးလာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၁၆ ခုနှစ်အချုပ်
 သမီး ဟဲရိုးယောက် နယူးမတ¹⁹နှင့် လက်ထပ်လိုက်ပါသည်။ မေးနားသော
 မင်္ဂလာညာစားပွဲကြီးကို မင်္ဂလာ အိမ်သစ်၌ တည်ခင်းကျွေးမွှေးရာ ထိစွဲက
 လော့အန်ဂျလီစ်မြို့ပြောသည့် အသစ်အဆန်းပြစ်နေသေးသော ရရှုမှန်၊
 ဖြင့် နည်းခဲ့ပါသည်။

ဖေဖော် ၁၈၇၅ ခုနှစ်တွင် မွေးဖားပါသည်။ ဖေဖော်မှ
 မည်နှင့် ဖေဖော်အဘိုးနာမည်တို့ကိုယူပြီး ဖေဖော် ယူဂျင်း အိုင်ကော်
 မိုင်းယာ²⁰ဟု ခေါ်ကြပါသည်။ ဖေဖော်မှာ မွေးချင်း ရှစ်ယောက်အနေက်
 အစ်မကြီးသုံးယောက် ရှိုးစလို²¹၊ အလွှာ²²ပလောရဲနှင့်²³နှင့်နောက်မှ မွေး
 သော ပထမဆုံး သားယောက်၌ားလေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖော်အောက်မှ

ညီမလေးနှစ်ယောက်မှာ ရသ်²⁴ နှင့်အယ်လင်²⁵တိ.ဖြစ်ပြီး ညီငယ်နှစ်ယောက်မှာ ဝေါလတာ²⁶ နှင့် အက်ဂါ²⁷တိ.ဖြစ်ကြပါသည်။ အဘား ဟဲရိုးယက်မှာ အသက် ၃၂ နှစ်အရွယ်၌ သားသမီး ရှစ်ယောက်ကို မွေးဖွားပေးခဲ့ရ သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆေးဝါးအခြေအနေနှင့် စိတ်ခါတကျဆင်းနေ၍လည်းကောင်း ကျွန်းမာရေး အလွန်ချို့တဲ့ခဲ့ရှာသည်။ ထိုကြောင့် ဖေဖော်ထက် အသက် ကြောက်နှစ်ပုံကြီးသော အစ်ပာကြီးဆုံး ရှိ.စလိက အစ်ပကြီး အမိအရာဟူသော စကားအတိုင်း ဖေဖော်နှင့် ညီအစ်ကိုမောင်နှစ်ပါ တစ်ခုလုံးကို မိခင်သဖွယ် ပြုစုနေးခဲ့ပါသည်။ သူ့ခမား မောင်ငယ်ညီမင်္ဂလာ ကလေးများကိုကြည့်ရှုတောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ကျောင်းမှပင် ထွက်ခဲ့ရရှာ ပါသည်။

ယခုဖော်ပြသည် ကနိုးအခြေအနေများကို သီရိခဲ့ရ၍ ဖေဖော်ကိုယ်ကိုယ်သွေးကို ကျွန်းမ အတော်အတန် နားလည် သဘောပေါက် ခဲ့ရပါသည်။ ဖေဖော် ဒင်မှာ ကျွန်းမသိသရွေး စည်းစနစ် အလွန်ကြီးပြီး သားသမီးများအပေါ် အကြောင်နာအယုအယ ပြတတ်သူမဟုတ်ပေး။ အစ်ပကြီး ရှိ.စလိမှာ ချို့သာပြီး တွေးခေါ်ရှိစမ်းတက်သူဖြစ်သည့်အလျောက် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်ဖြင့် မောင်ငယ်ညီမင်္ဂလားကို အမိအရာမှနေ၍ စီမံ အရုပ်ထိန်းခဲ့ရသူဖြစ်သည်။ ပုံပေါက်တန်းနေတက်သော ဒင်၏ အရိပ် အာဝါသအောက်တွင် မိခင်အရင်းနှင့် အနီးကပ် နေခွင့် မရရှိခဲ့ကြရှာသော ဖေဖော်တို့ မွေးချင်းတွေ့မှာ မိဘမော်လာကို ရသုင့်သလောက် မရခဲ့ကြပေး။ ဖေဖော်ကိုယ်တိုင်သည်ပင် ဆက်ဆံရေး၌ ကောင်းလှသည့်မဟုတ်။ တရင်းတနီး ဟက်ဆံလိုစိတ်များ ရှိပင်ရှိနေလင်ကစား ဟန်အမူအရာ အသွင်ဖြင့် မည်သည့်အခါမျှ ပေါ်ထင်လာလေ့ မရရှိပေး။

၁၈၈၄ ခုနှစ် စောက်ပိုင်းတွင် ဖေဖေသည် မိဘများနှင့် အတူဆန်ဖရဲန်စစ်ကိုဖြိုးသို့ ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ရပြန်သည်။ ထိုစဉ်ကဆန်ဖရဲန်စစ်ကိုတွင် လူဦးရေ ၂၂၅,၀၀၀ ရှိနေပြီး ဖေဖော်တို့အီမံထောင်

ဒုကြီးအတွက် လော့စဲအန်ဂျလိစဲဖြူ.မှာထက် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် စာသင်
 ကျောင်းနှင့် ဆေးရုံများ ရှိနေပေပြီ။ သူတို့ ခေတ်က လော့စဲအန်ဂျလိစဲဖြူ.၏
 ကန်းပိုင်းကာလအခြေအနေများနှင့် ပတ်သက်၍ လူတိုင်း ပစ္စတိသေနတ်
 ဆောင်ထားကြရပြီး ညာစဉ်လိုလို တစ်ယောက်ယောက် အပတ်သတ်ခဲရ
 ကြောင်း ဖေဖော်ပြခဲသည်များကို ကျွန်မာ အမှတ်ရမိပါသည်။ ဖေဖေ့
 အဖေက လော့စဲအန်ဂျလိစဲဖို့ ပြောင်းရွှေ.နေထိုင်ရသည်ကို ဘဝင်ကျ
 ကောင်း ကျွန်ခဲ့မည်ဖြစ်သော်လည်း အသက် ရှစ်နှစ်သားအရွယ် ဖေဖေ့
 အတွက်မူ ယင်းသို့ ပြောင်းရွှေ.နေထိုင်ရခြင်းကြောင့် ခုခံတိုက်ခိုက်ရန်
 အတွက် အသင့် လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ပြီးသား ဖြစ်သွားပါသည်။ ဖေဖေသည်
 အထိုးတည်း နေတတ်သော်လည်း ပြန်လှန်ခုခံတိုက်ခိုက်တတ်သူ တစ်
 ယောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကော်ရည်တင်၍ မိုးပုထိုးထားသော အိတ်
 ကော်လာပါသည့်အဝတ်အစားများကို မဝတ်မနေရ ဝတ်ဆင်ရသောကြောင့်
 ကျောင်းတွင် ဖေဖော် ပုံက အသွင်တစ်ပျိုး ဆန်းနေပါသည်။ သက်ကြီး
 ကျောင်းသားများက ငယ်ရွယ်သော ကျောင်းသားများကို စက်ဝိုင်းကြီး
 တစ်ခုထဲ၌ သွင်းထားပြီး တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ထိုးကြိုးတိုက်ခိုက်
 ခိုင်းတတ်ကြရ တစ်ယောက်ယောက် နှာခေါင်းသွေးထွက်ကျွုမှ ပွဲပြီးသွား
 လေ့ရှိပါသည်။ နှာခေါင်းသွေးထွက်သူများလည်း ဖေဖေဖြစ်နေတတ်
 ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဖေဖေ့အနေဖြင့် တိုက်ခိုက်ထိုးကြိုးတို့နည်း၊
 ခုခံ ကာကွယ်နည်းများကို တတ်သိသွားပြီး ယင်းသို့ ကြမ်းတမ်းသော
 အမူအကျင့်များကို တတ်လာရပါမည်လားဟုဆိုကာ ခေင်၏ အပြင်းအထန်
 အပြစ်ပေးခြင်းကိုလည်း ခဲ့ခဲ့ရပါသည်။ ယင်းအတွေ့အကြံများက နောင်
 အခါ့၌ ပေမောကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် ဆဲန်ဖရဲန်စစ္ဆိုဖြူ.မှ
 အယ်လာပီဒါ²⁸ပြီးသို့ ပြောင်းရွှေ.နေထိုင်ကြရသောအခါ ကစားကွင်းကို
 အပိုင်းထိုးမိုလ်ကျော်သော ဒေသခံ အနိုင်ကျင့်သူတစ်ယောက်ကို ဖေဖေ့
 အလဲထိုးကြိုးတို့နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းအောင်မြင်မှုကြောင့် ဖေဖေ့မှာလည်း

ကျောင်းတွင်တစ်မျိုး၊ အမိမွှင်တစ်ဖဲ့ ပြသေနာရှာတတ်သူတစ်ယောက်
ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ အိမ်တွင် ဖေဖေက အစောင်ခေါင်းဆောင်အား ဆန့်。
ကျင်ရန် ညီငယ်ညီမှာင်ယ်များကို ဦးဆောင်စည်းရုံးလေ့ရှိပြီး သူ.အစ်မကြီးနှင့်
ညီမှာင်ယ်လေးများကို အထူးသဖြင့် အစ်မကြီး ရှိ.စလိုကို နောက်ပြောင်
လေ့ရှိပါသည်။

အဘွဲ့၏ ကျွန်းမာရေးအခြေအနေမှာ အယ်လာမိခါတွင်
ထူးထူးမြားမြား တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း မရှိသည့်အပြင် အယ်လာ
မိဒါသည် အဘိုးအတွက် လုပ်ငန်းခွင့်နှင့် ဝေးလံနေရှု့ မကြာမိ ဆန်ဖြစ်နှင့်
စစ်ကိုသို့.ပြန်၍ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြသည်။ ဖေဖေလည်း တတိယအကြိမ်
မြောက် ပြောင်း၍ ပညာသင်ရပြန်ပါသည်။ ဖေဖေမှာ မျက်လုံးတွင် ဘော်
ဘောမှန်ထား၍ ဘော်ဘော မကော်ရန် အမေက တားမြစ်ထားသည်။
ဘောလုံးကတော်ခြင်း၊ အိမ်နားရှိ ရေကန်နှင့် လျေလျှော်ရွက်တိုက် ကတော်ခြင်း
တို့.ကိုလည်း ကတော်ခွင့် မရဘော်ပေါ့။ ပါးကတော်လေ့ကျင့်ခန်းများကိုမှု
အမေက ခွင့်ပြုထားပါသည်။ နောင်အခါ ဟဲးဝိုးဝိတ်ချွန်ပို့ဖြစ်လာမည့်
ဂျင်းမံ ကောဘက်²⁹ထံတွင် လက်ရွှေ့ထိန်းနည်းကိုလည်း သင်ယူခွင့်ရရှိထား
ပါသည်။ သို့.သော် ဖေဖေ၏ ပါတ်ပုံတစ်ပုံနှင့်အတူ ဂျင်းမံ ကောဘက်၏
လက်ရွှေ့.သင်တန်းကြော်၏ သတင်းစာတဲ့ပါလာချိန်မှုစ၍၍ ပါးကတော်
သင်တန်းရော့၊ လက်ရွှေ့.ထိုးသင်တန်းကိုပါ တက်ခွင့် မရဘော်ပေါ့။

ဖေဖေ၏ ပို့ဘများ အိမ်ထောင်စုမှာ ပြန်လည်ပြုပြင်ရေး ရဟန်
အဖွဲ့.အစည်းတွင် ပါဝင်၍ ရဟန်ခွင့် ဟီးဘရူးသမိုင်း ကိုးကွယ်ယုံကြည်
မှုခိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို သင်ယူလေ့လာခဲ့ကြပါသည်။ သို့.သော်
ဖေဖေကမူ မည်သည်ဘာသာကိုယျှော် ဟုတ်ဟုတ်နှီးနှီး လက်ခဲ ယုံကြည်
ကိုးကွယ်သူ မဟုတ်ပေါ့။ ဖေဖေသည် အို့သွေ့နှစ်ဝါဒ³⁰ မဟုတ်သော်လည်း
နောက်ပိုင်းတွင် ရဟန်ခွင့်မှုများ၍ လုပ်ရှုံးမှုများ၍ ပါဝင်
ဆောင်ရွက်လာခဲသည်။ သူ.ကိုယ်သူ အမေရိုက်နှင့်သားအဖြစ် အခိုင်

အမှ ခံယူထားသူဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေသည် ကျောင်းစာကို စိတ်မဝင်စားသော်လည်း ပြင်ပ စာအပ်များကို အထူးလေ့လာ ဖတ်ရှုတတ်သူဖြစ်ပါသည်။ ဂရမ်မာ ကျောင်း၌ ဖေဖေ တတိယအဆင်ဖြင့် စာမေးပွဲအောင်သောအခါ ပထမအဆင်မရ၍ အဖော်၏ ဆူပူကြိမ်းမောင်းမှုကို ခဲ့ရပါသည်။ အမှန်မှာ အဖေဖြစ်သူ ကိုယ်တိုင်က ကျောင်းစာ၌ စိတ်မဝင်စားသော သားကို သူ၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးများ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ရွေ့နွေ့ ပွဲများသို့ သိမ်းသွင်း၏ဆောင်ခဲ့ရာမှ ဖေဖေမှာ စီးပွားရေးကိစ္စဖြစ် စိတ်အား ထက်သန်လာခဲ့ပြု ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေဂုံးပင် ဖေဖေအစ်မကြီး ရိုးစလီသည်လည်း စိတ်ခါတ် ကြုံးခိုင်ပြီး လွမ်းမီးနိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ရိုးစလီမှာ ဆစ်က်မန် စတန်း³¹နှင့် လက်ထပ်ပြီး ရိုးစလီအောက် ညီမ အလစ္စမှာ ဆစ်က် မန်၏ အစ်ကို အောဘရာဟဲမ်³²နှင့် လက်ထပ်ခဲ့ပါသည်။ ဆစ်က်မန် စတန်းတို့ ညီအစ်ကိုမှာ လုပ်င်း စထရော့စ်³³၏ တူများ ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်င်းစထရော့စ်သည် ရွှေတွင်းများကို သူ့ထက်ဝါ ဦးအောင် အလူအယက် တူးဖော်ကြသည့် ကာလက ထူထဲလေးလံသော ဒီနှင့်³⁴ ဖျင်စများကို ဆန်ဖဲ့ရို့ စစ္ဆိုပြီးသို့ ယူဆောင်ရော်းချခဲ့သူပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က ဒီနှင့် ဖျင်စများကို ရွက်ထည့်တဲ့ ဆောက်ခြင်း၊ ဘောင်းဘီများ ချုပ်ဝတ်ခြင်းတို့ ကြောင့် လုပ်င်းစထရော့စ်မှာ လုပ်င်းစ်³⁵အမှတ်တဲ့ဆိပ်ဖြင့် ကမ္မာကျော် အောင် ဘောင်းဘီများပါ ဖြန့်ချိရောင်းချလာနိုင်ခဲ့ပါသည်။ လုပ်င်းစထရော့စ်သည် လူပျို့ရူရွှေတဲ့ဖြစ်သဖြင့် သူ့လုပ်ငန်းကို စီမံလုပ်ကိုင် ပေးခဲ့ကြသော စတန်းညီအစ်ကိုတို့က လုပ်င်းစ်ကုမ္ပဏီကို အမွှေဆက်ခဲ့ရပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းကို ဆစ်က်မန်နှင့် ရိုးစလီ၊ ငင်းတို့မှ တစ်ဆင့် သမီး အလစ္စနှင့် ခင်ပွန်း ဝေါ်လော ဟက်စံ³⁶တို့၊ ငင်းမှ သားစဉ်မြေးဆက် ဆက်လက်လွှဲကြပ်းလုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်းမ၏ အဘိုးမှာ လာ၏ ဖရူကွဲမှတ်တွင် အစရှယ်ယာ ပါဝင်ခွင့် ရှုချားသဖြင့် ဆန်ဖရဲန်စစ္စကိုမြို့မှ ပြောင်း ရွှေ့ဖို့ ဖြစ်လာပြန်ပါသည်။ ဆန်ဖရဲန်စစ္စကိုမြို့မှ အကြီးဆုံး သမီးနှစ်ယောက်၏ ဗျာနေ့ခေါ်သလို ဖြစ်နေပြီး ဆန်ဖရဲန်စစ္စကိုမှ မထွက်ခွာသွားလိုကော်သော်လည်း ကုမ္ပဏီ အစရှယ်ယာဝင်တစ်ဦး ဖြစ်ရသည့် အခွင့်အရေးမှာလည်း အလွန်ကုသိုလ် ကံထူးချက်တစ်ရပ်အဖြစ် အဘိုးက ယူဆထားသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အဘိုးတို့ မိသားစုတစ်ခုလုံး ၁၈၉၃ ခုနှစ်၌ နယူးယောက်မြို့သို့ ပြောင်း ရွှေ့ခဲ့ကြပါသည်။ ထိစိုင်က ကျွန်းမဖော်ဖော်မှာ အသက် ၁၇ နှစ် အချွယ်၊ ဘာကလေ³⁷မြို့၊ ရှို့ကယ်လိပိုးနှီးယားတူကြော်သိုလ်မှ ပထမနှစ် အောင်မြင် ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖော်ဘဝတွင် အမိန့်ငံကြီး၏ အံမခန်း ကျွယ်ပြန်၊ ကြီးမှားပြီး လူပေါင်း သုံးသန်ခွဲ နေထိုင်သည့် နယူးယောက်မြို့ကြီး၏ ဗြို့ကြာရုံနှင့် မြို့ဆင်ခြေဖုံးရပ်ကွက်များ၏ အနိုးကုပ်မြင်ကွင်းများ ကွာဟန်တို့ကို ပထမဆုံးအကြိမ် မြင်တွေ့ခဲ့ရပါသည်။

ဖေဖော်သည် လာ၏ကုမ္ပဏီတွင် စာပို့လုလင်အဖြစ် ဝင် ရောက်လုပ်ကိုင်ရင်း အဖော်ခြေရန် ရရှိမှန်းထားပါသည်။ ထိုအခိုက် ယေးလ်တူကြော်သိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲကို ရက်သူတွေ့သုံးပတ်အတွင်း အားသွှေ့နှင့် ထားစားဖြေဆိုခဲ့ရာ အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖော်တွင် သိကျေမ်းသူ မရှိ သလောက် နည်းပါးလှသည့်အပြင် အနောက် ဘက်ပိုင်းအေသာမှ ရဟန်ချုပ်း ကျောင်းသားဆို၍ ဖေဖော်ယောက်တည်း ဖြစ်နေပြန်ရာ အားကား လေကျင့်ချိန်ရှုံးမှုအပ အချိန်ရှုံးသျို့ စကိုသာဖို့ ကျက်မှတ်လေ့ရှုရာ သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဖေဖော်သည် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆောင်း ဘက်တွင် ညုံသလောက် ပညာရေးဘက်၌ ထူးချွန်ခဲ့ရာ တူကြော်သိုလ် ပထမပိုင်း သင်တန်းများကိုတက်ရန် မလိုကော်ဘဲ နှစ်နှစ်အတွင်း ၇၂,၇၈၂ပါသည်။ ကျောင်းသား ၂၅၀ ဦးတွင် ဖေဖော်အဆင် ၁၉ ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၇၂,၇၈၂ပါသိုလ် ဖေဖော်အသက် ၂၀ နှစ်ပိုင်

မပြည့်သေးပေ။

ဘဲ.ရြှိုး: မကြေမိမှာပင် ဖေဖေသည် ဂျာမနီ၊ အင်လန်နှင့်
ပြင်သစ်နိုင်များရှိ ဘက်များ၏ တစ်နှစ်ခဲ့အချိန်ယူ၍ အလုပ်သင်အဖြစ်
ပညာသင်ရန် ထွက်ခွာခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေ ပထမဆုံးရောက်ခဲ့သည် ပဲရှစ်
မြို့တွင် လတော့ လုပ်ကိုင်ပေးခဲ့ရသော်လည်း လုပသော ပုလရင်ထိုး
တစ်ခုကိုသာ ဆုအဖြစ် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုရင်ထိုးကို ကျွန်မကလေးဘဝ
အချိန်အထိ ဖေဖေ စွဲစွဲဖြေမြဲ ဝတ်ဆင်ခဲ့သည်ကို ကျွန်မ မှတ်မိနေပါ
သေးသည်။ ဖေဖေသည် အသက် ၂၁ နှစ် ပြည့်သည်အထိ ဆေးလိပ်
မသောက်သောကြောင် သူ.ဖေဖေက ပေးထားသော ဒေါ်လာ ၆၀၀ ကို
ရွှေးကွက်လုပ်ငန်းတွင် စတင်ဖြုပ်နဲ့လိုက်ပါသည်။ (နှစ်ပေါင်းများစွာ
ကြာသောအခါ ကျွန်မတို့တစ်တွေကိုလည်း ဆေးလိပ်မသောက်ပါက
ထိုကဲ့သို့ပင် ဆင့်များပေးမည်ဟု ဖေဖေက ပြောခဲ့ပါသည်။ သို့သော်
နောက်ပိုင်း၌ ကျွန်မတို့တစ်တွေ ဖေဖေစကားကို အမှတ်မရကြတော့ပေ။
ကျွန်မတို့၊ မောင်နဲ့မတစ်စုထဲ၌ အသက် ၂၁ နှစ် ရောက်သည့်တိုင်အောင်
ဆေးလိပ်ကို စမ်းသပ်သောက်သုံးခြင်း မပြုသူ မရှိဟုပင် ဆိုရပါမည်။ စင်စစ်
ဆေးလိပ်မသောက်ပါက ဖေဖေက ကျွန်မတို့ကိုပေးမည့် ဒေါ်လာ ၁,၀၀၀
ဆိုသည်မှာ ကျွန်မတို့အဖို့၊ သူရခဲ့သော ဒေါ်လာ ၆၀၀ လောက် အဆောင်
ပေါင်းများစွာ ခရီးမရောက်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။)

ဖေဖေ အရွယ်ရောက်ပြီးနောက် ပထမဆုံး မိမိဘာသာ လွတ်
လပ်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ဥရောပပြန်ရောက်မှ ရရှိခဲ့ပါသည်။
အဖေဖြစ်သူက လောက်မှုပြီးတောင်မူ ပေးသင့်သလောက် ပေးထားပြီဖြစ်၍
လာအကုမ္ပဏီသို့ ဝင်လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည်။ သို့သော်
စင်ဖြစ်သူ မျှော်လင့်သလို့ တစ်ခုမျှ ဖြစ်မလာခဲ့ပေ။ ဖေဖေသည် ရက်
သတ္တာတစ်ပတ် ၁၂ ဒေါ်လာရသည့် အလုပ်ကိုလုပ်ရင်း အဇ္ဈားသော
ယောက်ဖလောင်း ဂျော့ဘဏ်မင်းသေ်³⁸ကိုလည်း ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးခဲ့

သည်။ ဘလူမင်သော်သည် နောင်အခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ အောင်မြင်ကျော်ကြားသော ဘက်လုပ်ငန်းရှင်တစိုး ဖြစ်လာပြီး ဖေဖေ အလွန်ချုစ်သော အစ်မင်ယ် ဖလောရန်နှင့် လက်ထပ်ခဲပါသည်။

ဘလူမင်သော်မိသားဂုံး ကျွန်မ စတင်သတိပြုမိချိန်က သူတို့ မိသားစုသည် ဆောင်ရာသီတွင် နယူးယောက်၌ နေထိုင်ကြပြီး နွေရာသီတွင် ပြင်သစ်ခြားကောင်း၊ မြေထဲပင်လယ်ဒေသတွင်း ရွက်သဘော ပေါ်ခြားလည်းကောင်း၊ အပန်းဖြေနားနေလေး ရှိကြပါသည်။ ကြီးကျယ် ခမ်းနားသည့် သူတို့၏ နယူးယောက်မြို့ နေအိမ်မှာ အိမ်တွင်း ရေကူးကန် ပါရှိပြီး ဘလောက်တစ်ဝါကို နေရာယူ ဆောက်လုပ်ထားပါသည်။ ဖလောရန်သည် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ပြင်သစ်မှ အဝတ်အထည်များကို အားပါးတရ ဝယ်ခြားလေလှေရှိရာ နယူးယောက်မှ ပဲရစ်မြို့၊ သို့ ထပ်သွားလည်သည့်အခါ အဝတ် သေတ္တာများကို အပေါ်ထပ်မှ ချလာရာ ယခင်နှစ်က ပြင်သစ်မှ ဝယ်လာသည့် မဖွင့်မဟောက်ရသေးသော အထည်များ အပြည့်ထည့်ထားသည့် သေတ္တာတစ်လုံးကို တွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ဖေဖေသည် အဝတ်အစားအပေါ် မေမေ စိတ်ဝင်စားတတ်ပုံနှင့် အဝတ်အစားအများအပြား ဝယ်ယူတတ်ပုံကို ကျော် ဘလူမင်သေားအား ပြောပြရင်း မေမေမှာ ဝတ်စုတစ်မျိုးကို နှစ်ကြိမ် ဝတ်ဆင်လေး မရှိသလောက် ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ရယ်စရာ အဆွဲ့နောက် ပြောလိုက်ရာ ကျောက “ယူဂျား ခင်ဗျား မိန်းမ ဝတ်စုတစ်မျိုးကို နှစ်ကြိမ်ဝတ်ဖို့ မမျှော်လင်းပါဘူး မှတ်လား” ဟု အတည်ပြန်ပြောခဲ့ဖူးပါသည်။

ဖလောရန်နှင့်မှာ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက် အလွန်ပြေပြစ်လှသူ ဖြစ်ရာ တစ်နှစ်တွင် ခရွေမတ်ကတ်ပြားများ ပို့ရမည့်အစား သူမ၏ ခြေထောက်နှင့် ခြေမျက်စီ ပလာစတာပုံတူများကို ပေးပို့လာပါသည်။ သားတစ်ယောက်တည်း ထွန်းကားသော်လည်း မိခင်၏အလှ ပျက်စီးမည့်စိုး၏ ကျောက် ဖလောရန်နှင့် မပေးပါ။ သားလည်း ငယ်ယ်

ရွယ်ရွယ်ဖြင့်ပင် သေဆုံးခဲ့ရာသဖြင့် ဖလောရန်.စံ ယူကျူးမရအောင် ခဲားခဲ့ရသည်။

ဖေဖော်ည်း ကျော် ဘလူမင်းသော် လုအပ် ထားရှိသော သဘောထားကြောင့်လော်၊ တစ်ယောက်တည်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်တတ် သည် ဝါသနာ ကြောင့်လော် မပြောတတ်၊ ဒင်ဖြစ်သူ ချမှတ်ပေးထား သော လမ်းကြောင်းအတိုင်း မလျှောက်တော့ပေါ်။ ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်မှု အချို့၊ မအောင်မြင်သောအခါ ညပိုင်းတွင် ဥပဒေပညာကို လေ့လာသည်။ ငြိုးငွေးစရာ ဖြစ်ရသည်။ ကံအားလျှော်စွာ ဝိဇ္ဇာ အက်ဒွပ် ဟတ်ထိုး လက်ကို³⁹ရေးသော ဘဝခရီး မမြှုပ်⁴⁰စာအုပ်ကို ဖတ်မိရာမှ လူ.ဘဝကို အပိုင်းကဏ္ဍများဖြင့် ဆစ်ပိုင်း ခွဲခြားထားရမည်ဖြစ်ရာ ဘဝအဆစ်အပိုင်း တစ်ခုချင်းသည် နောက်ကလိုက်လာမည့် ဘဝ အဆစ်အပိုင်းများ၏ ပကာမ နိဒါန်းများ ဖြစ်အောင် စီမံထားရမည်ဟုသော လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း သူ. ဘဝကို စီမံချက် ဖြင့် အပိုင်းကဏ္ဍများ ခွဲခြားလိုက်ပါသည်။ ဘဝ၏ အနှစ် ၂၀ ကာလမှာ ကုန် လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းပညာသင်ယူရမည့် အပိုင်းကဏ္ဍပင် ဖြစ်ပါသည်။ အသက် ၂၀ မှ ၄၀ နှစ်အတွင်း ကာလသည် ဗုံးဖြူး တိုးတက်မှုနှင့် တိတွင်စွမ်းဆောင်မှုအပိုင်းကဏ္ဍဖြစ်ပြီး ဖေဖော်အနေ ဖြင့် ယင်းကာလတွင် ကိုယ်ပိုင် အရည်အသွေးကို အပြီးအပိုင်းရယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။ လက်ထပ်၍ အိမ်တောင်သည်ဘဝကို စတင်ထူထောင် ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အသက် ၄၀ မှ ၆၀ နှစ်အတိကာလကား ယင်းကာလ မတိုင်မိက စုဆောင်းရယူခဲ့သည်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရေးကဏ္ဍ ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖော်အနေဖြင့် အသက် ၆၀ နှစ်တွင် လုပ်ငန်းမှ အနားယဉ်း လူငယ်များကို ကူညီတောင့်ရောက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖော်ည်း လာဇာလုပ်ငန်းခွင့် အမြေအနေကိုလည်းကောင်း၊ ဒင်ဖြစ်သူကိုလည်းကောင်း ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်သောအခါ သူ.ဘဝ စီမံချက်များ အလွန်မှုန်ကန်နေကြောင်း အသေအချာ သိရှိသွားပါသည်။

လာအသိင်းအရိုင်းအတွင်းမှ ဗျာရိကရေစိဝါဒကြောင့် လူကြီးပိုင်းက ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်သမျှကို ချမှတ်ပြီး အလားအလာများစွာရှိသော ထက် မြက်သည့် လူငယ်များကိုယ်တိုင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် မှုအပိုင်းမှာ အခွင့်အလမ်း နည်းပါးနေသည်။ ပဲရစ်မှ အစရှယ်ယာဝင်များက ကုမ္ပဏီကို ထိန်းကိုင်ထားကြသည်။ ထိုစဉ်က ဖေဖေတွေ့ခဲ့သည့် မိန်းကလေးများထဲမှ ရှေ့နေ ဆမံမြှုယယ် အန်နာမိုင်းယာ⁴¹၏ သမီး အိုင်ရင်း အန်တာမိုင်းယာ⁴²ကိုမှ ဖေဖေ တကယ်ပင် စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ ဖေမောက့် မတွေ့မီ အိုင်ရင်းနှင့် တွေ့ခဲ့စဉ်က ပုင်ခဲ့သည့် မေတ္တာပန်းသည် ဖေဖေ၏ တစ်ခုတည်းသော ပထမဆုံး ပုင့်လန်းခဲ့သည့် မေတ္တာပန်းဟုပင် ကျွန်းမ ထင်ပါသည်။ ထိုစဉ်က လာအကုမ္ပဏီမှ ရှာသည့်လစာဒေါ်လာ ၂၀၀ ဖြင့် အိုင်ရင်းကို နေ့တစ်ယောက်အဖြစ် ထောက်ပံ့နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

ထိုအချိန်တွင် စီးကရ်မသောက်ခဲ့သောကြောင့် ခေစုထဲမှ ဆုကြေးရရှိထားသောငွေမှာ ဖေဖေ၌ ဒေါ်လာ ၅,၀၀၀ အထိ တိုးပွား လျက်ရှိရာ ယင်းငွေများကို မီးရထားလမ်း စတော့ရွေးကွက်တွင် ပုံအော မြှုပ်နှံထားခဲ့ရာ စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ ၅၀,၀၀၀ အထိ တိုးပွားလာပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကြောင့် လာအမှတ်ကျော်၍ မိမိဘာသာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် တော့မည့်အကြောင်း ခေင်အား အသီပေးသည်။ စိတ်လူပ်ရှားရသည့် အချိန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ခေင်ဖြစ်သူက သဘောမကျေလူ။ သို့သော့ စတော့ ရွေးကွက်ထဲသို့ ခြေစုပစ်ဝင်၍ လုပ်ကိုင်မည် အကြောင်း ဖေဖေက ရှင်းပြသောအခါ သူ့အနေဖြင့် ဖေမောအား အကုအညီပေးမည် မဟုတ် ကြောင်း သတိပေးသည်။ ဖေဖေက သူ့တွင် စုဆောင်းပြီးငွေ ဒေါ်လာ ၅၀,၀၀၀ ရှိနေ၍ နောက်ထပ် အကုအညီ ပပါဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း ပြောသောအခါ ဘိုးဘိုးက “ယူဂျင်း.... မင်းအလောင်းအစား လုပ်နေ တာနော်” ဟုသာ ပြောဆို သတိပေးခဲ့ပါသည်။

လာအမှ တွက်ခဲ့ပြီး မကြာမီမှာပင် ဖေဖေ၏ ကိုယ်ပိုင်

အုံဖြတ်ချက်ဖြင့် ပထမအုံ: လုပ်ဆောင်ချက်မှာ အခက်တွေ. ပါတော့ သည်။ အယောင်ဆောင် ပွဲစာ: လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ယုံကြည့်မိ၍ ဖြစ်ပါသည်။ သို့. သော် ဖေဖော်နာက်တွင် ဘို့ဘို့က ရပ်တည်ပေးခဲ့ပြီး ဖေဖော်အပါအဝင် မိသာ: စာအတွင်း ကိုယ်ပိုင်စာဆောင်: ငွေ ရှိထားသူများ အာ: လုံးစာပေါင်း၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြစေလိုကြောင်း ဖေဖော် ရင်းလင်းပြောပြုပါသည်။ မိသာ: စာ ငွေ စာပေါင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ: ထဲတွင် ဖေဖော်အကိုက်အစ်မ ဖလောင်နှင့်၍ ၏ ခါခင်ပွဲန်: ဘလူမင်းသော်လည်း ပါဝင်လာသည်။

မွေးချင်းများ မူးစုပ်စုပ် စုဆောင်းထားသမျှ ငွေအရင်းအနှစ်း ဖြင့်
ခက်ခက်ခဲ့ စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပြီးနောက်မှ ဖေဖေသည် ပြန်လည်
စဉ်းစားချင့်ချိန်လျက် လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးမှု စီပိုကိန်းကို ရေးခဲ့ပါသည်။ ထို့
နောက် ၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင် ယူရွှေ့မှုင်းယာအဲန်ကဗျာတော်⁴³ အမည်ဖြင့် ကိုယ်ပိုင်
လုပ်ငန်းတစ်ခုကို တည်ထောင်လုပ်ကိုင်တော်သည်။ ဝေါလ်စထရိလမ်းမ
ငွေကြေးအသိင်းအရိုင်းအတွင်းသို့လည်း တစ်စ တစ်စ ဖြန့်ကြော်လုပ်ကိုင်
နေသဖြင့် ၁၉၀၆ ခုနှစ်မှာပင် ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ စုဆောင်းမိ
လာခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ငွေကြေးလောကတွင် ထုတေရားသည် ဟယ်ရှုမြန်⁴⁴၊
မောင်⁴⁵ကုသိုလ်၊ သော လုပ်ငန်းရှင်များက ဖေဖေ၏လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ကို
သတိပြုမိလာကြသည်အထိ ဖေဖေမှာ အောင်မြင်လာခဲ့ပါသည်။ “မိုင်းယာ
ဆိတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သတိထားကြည့်နေ၊ ရှိသမျှ ငွေတွေအားလုံး သူလက်
ထဲကြောင်းသွားလိမ့်မယ်” ဟု သူတို့ အထဲမှ တစ်ယောက်က ဖေဖေ
အကြောင်း ကြိုတင်ဟောကိန်းထဲတို့ပုံကို ဖေဖေ ပြောပြု၍ ကျွန်းမ သိခဲ့
ရပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှန်ငါး ပတ်သက်၍ ဖေဖော် အယူအဆမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှတ်ငွေ ကုမ္ပဏီများကို စနစ်တကျ သုတေသနပြု၍ လေလာသည့် လုပ်ငန်း ပါဝင်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှန်ငါး စပ်လျဉ်း၍ ပထမဆုံး အလေးအနက်ထားရသော စီးပွားရေး ဆန်းစစ်ချက်တစ်ပုံလည်း

ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည် ဖေဖော်ဝါရီ တစ်သက်တာလုံးတွင်လည်း ဆုံးဖြတ်ချက် မချမှု အချက်အလက်များကို ရှာဖွေဆန်းစစ်ရမည်ဟုသော လမ်းညွှန်တွေ့အားတစ်ခု ဖြစ်လဲခဲ့ပါသည်။ စင်စစ် ယူဂျင်းမိုင်းယာ အဲန်ကုမ္ပဏီမှာ ဝေါလ်စထရိလမ်းမကြီး၏ ပထမဆုံး သုတေသနဗြာနကလေး တစ်ခုဟုပင် ဆိုနိုင်ပါသည်။ အချိန်ကြောမြှင့်လာသည့်အလေ့က် ဖေဖော်လည်း စီးပွားရေး အခြေအနေများ ဆန်းစစ်ဝေဖန်သည့်လုပ်ငန်းမြို့ ပို၍ ကျင့်သားရလာခဲ့ပါ သည်။ ဧရားကြောအတွင်း ပေါ်ပေါက်လာမည့် အခြေအနေနှင့် လုပ်ရှုံးမည့် ကယ်ကို ဖေဖော် ကြိုတင်ခန့်မှန်းတွက်ချက် လာနိုင်သဖြင့် အခြေအနေ ဟန်ကျပုံ မပေါ်လျှင် ထွက်ထားလိုက်ပါသည်။ ဖေဖော်သည် အမြတ်အစွမ်းများစွာ ရရှိထားသော်လည်း အချိုကြီးတွင် စွန်းစားလိုသော ဝါသနာကြောင့် နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ဘေးကျပ်နှင့်ကျပ် ဖြစ်ခဲ့ရ ဖူးလေသည်။

ဖေဖော်သည် မိသားစာပေါ်တွင် သယောက်ကြီးသူဖြစ်၍ သူ၏ ပုံစံများ သူ၏ မိသားအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လို့ အတွက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မိုင်းယာမိသားစာတစ်စာစာရုံးတွင် စုစုပေါင်းစပ် ဖြစ်၍ အတူးသဖြင့် ဖေဖော်သည် အစ်မအကြီးဆုံး ရို့စားလိုနှင့် အနီးကပ်နေလေ့ရှိပါသည်။ ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် ဆဲန်ဖဲ့န် စစ်ကိုတစ်ပြို့လုံး ပြင်းထန်သော မြောက်လျှင်အက်နှင့် မိုးလောင်ကျော်မှုသက် ခံရစဉ်က မြို့တွင်း တယ်လီဖုန်းများ ပြတ်တောက်သွားရာ ဖေဖော်ဆဲန်ဖဲ့န်စစ်ကိုသို့ ချက်ချင်းသွားရောက်ပြီး သူကျည်းနိုင်မည့် နည်းလမ်း များဖြင့် ကူညီခဲ့ပါသည်။ ဖေဖော်ကား နယူးယောက်ဘူတာရုံးတွင် ဒေါ်လာ ၃၀,၀၀၀ ကို ခါးပတ်ဆောင်ငွေအိတ်တွင်ထည့်ပတ်၍ လက်ခွဲအိတ်တစ်လုံး၊ ပစ္စတို့ သေနတ်တစ်လက်ဖြင့် မိုးရထားပေါ်သို့ တက်၍ လိုက်ပါသွားလေ သည်။

မြောက်လျှင်နှင့် မိုးဘေးမှ ရို့စားလီ၊ အလစွဲနှင့် ငြင်းတို့၏ မိသားစာ

တိ. လွတ်မြောက်သွားခဲ့ကြပါသည်။ အလစ္စတိ.မိသားစု ရို.စလိထံတွင် နှစ်ရက်ခန်. ဧည့်.ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ကြရာ အိမ်ထောင်စု နှစ်စု၊ ရှစ်ပေါင်း လူဦးရေ ၂၁ ဦး ဖြစ်သွားတော့သည်။ မီးလွတ်ရာသို့. ရှောင်ပြီးကြရင်: ဖေဖေနှင့် ပြန်လည်ဆုတွေ.ခဲ့ကြပါသည်။

ဖေဖေသည် ခပ်တော့တော့ပိုင်းကတည်းက အနုပညာတွင် စိတ် ဝင်စားခဲ့သူဖြစ်သည့်အလျောက် ကျရာ နှင့် ရှစ်လာတို့၏ ပုံဖော်လက်ရာ များ၊ အမေရိကန်စာရေးဆရာတို့၏ လက်ရေးစာများနှင့် သမွတ် လင်းကင်း၏ ပေးစာများကို စုဆောင်းသိမ်းဆည်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာ ပါသည်။ ပန်းပုံဆရာ ဂပ်ဇွန် ဘေးကလမ် ထုလွပ်နေသော သမွတ်လင်းကင်း၏ ဦးခေါင်းပုံ ပန်းပုရပ်ကိုစတယ်ယူ၍ နိုင်ငံတော်သို့ ပေးလျှော့ခဲ့ပါသည်။ ယင်းရှုပ်တုကို ပန်းပုံဆရာ၏ မေတ္တာရပ်ခဲ့ချက်အရ ကွန်ကရက်လွှတ်တော် အဆောက်အအုံ၏ မထားမီ အိမ်ဖြူးတော်၏ ပြသရန် သမွတ် သီရိရိုး ရှစ်ခဲ့လ်ထံက လက်ခံသဘောတူးပါသည်။ ဖေဖေသည် ဤသို့ဖြင့် ဝေါရှင် တင်ဖြူးတော် သို့ ပထမဆုံး အကြိမ် ရောက်ရှိခဲ့ပြီး သမွတ် ရှစ်ခဲ့လ်နှင့် တွေ့ခွင့်ရဲ့ပါသည်။ ဖေဖေသည် အကြော်အမြင် ကြီးမားစွာဖြင့် အစ်မကြီး ရို.စလိထံတွေ့သို့ တတ်တောင် ရေးခဲ့သေးသည်။ စာထဲတွင် ဖေဖေတို့မိသားစု အောက်ဆုံး ကြံးတွေ့ခဲ့ရသော ဆိုးဝါးသည့် အဖြစ်မျိုးကို ကာကွယ်ပေး နိုင်မည့် ငွေကြော်ဆိုင်ရာ အစီအမံတစ်ခုကို သမွတ်ကြီးအနေဖြင့် စိစိုး ပေးသင့်ကြောင်း၊ သူ.အနေဖြင့် ပြသသာများကို ကိုယ်တိုင် ဝင်ရောက် ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းပေးလို့ကြောင်း၊ ယင်းပြသသာများ ဆက်လက် ရှိနော်း မည်ဖြစ်သော်လည်း သူ.အနေဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို စွန်.လွတ်ပြီး သူ.မူလအစီအစဉ်အတိုင်း အစိုးရကိစ္စများတွင် တိုက်ရှိက်ပါဝင် စိမ့်ဆောင် ချက်ပေးသွားရန် ရှိကြောင်းဖြင့် ပါရှိခဲ့ပါသည်။

ဤသည်မှာ ၁၉၀၈ ခုနှစ် ဖေဖေဝါရီလ တစ်နောက်တွင် ပန်းချီ ပြခန်းသို့ လာရောက်ကြည့်ရှေ့သော ဖေဖေအကြောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေကား အောင်မြင်သော စီးဗျားရေးသမားတစ်ယောက်၊ အနုပညာ၌
 စိတ်ဝင်စားသူ လက်ရေးစာများကို အမြတ်တနီး စုဆောင်းသိမ်းဆည်းသူ၊
 ပြည်သူလူထု၏ စီးဗျားရေးကိစ္စဗျားကို အစဉ်အမြဲ တွေးတော်ကြော်ဆနေ
 သူဖြစ်ပါသည်။ မိမိ ကြွယ်ဝ ချမ်းသာသော်လည်း ဆင်းရဲ့တော်မျှပြသော
 များကို မေ့လျှော့မထားပေ။ ဖေဖေ၌ အဆင့်မြင့်တန်ဖိုးများနှင့် စိတ်ကူး
 စိတ်သန်းများရှိသော်လည်း တစ်ဦးတည်း တွေးဆလုပ်ကိုင်တတ်သူ၊ စိတ်
 ပါတ် အင်အားကောင်းသူ၊ လုပ်ငန်း၌ မွေးလျှော့သူဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေ
 သည် ဖင်နှင့်လည်းကောင်း၊ ယောက်ဖဖြစ်သူ ကျော်ဘလူမ်းသောနှင့်
 လည်းကောင်း ဆက်ဆံရေး မချော့မွေ့လင့်ကား မိသားစုအရေးကိစ္စုံ
 အလွန်စိတ်ဝင်စားပါသည်။ ပင်ကိုစိတ်က ရှုက်တတ်သော်လည်း ဒေါသကြီး
 ပါသည်။ ကောလိပ်ကျောင်းနှင့် ဝေါလ်စထရှုလမ်းမတွင် လူမျိုးရေးအရ
 ခွဲခွဲခြားခြားဆက်ဆံမှုနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရခြင်း၊ အခြား လူမှုရေးအရ အနှစ်မံခဲ့
 ရခြင်းတို့၊ အတွက် ဖေဖေ၌ နာကြည်းမှု စိတ်ဝေါဒနာ ဒက်ရာဒက်ချက်များ
 ရှိခဲ့ရမည့်မှာ သေချာပါသည်။ သို့သော ယင်းနာကြည်းမှုများကြောင့်ပင်
 ဖေဖေသည် စိတ်ဝေါက်ကြုံင်သော၊ ရဲရှင်သော၊ စစည်းတွေးတော်နှင့်
 စွမ်းသော၊ တော်ကျော်ထွေးတော်နှင့်သော၊ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးသော အောင်မြင်
 သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာရသည်ဟုဆိုလျှင်လည်း မှားအုံမထင်ပါ။

၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ ထိုဖေဖေ၌ရှိတစ်နောက်၊ နယ်းယောက်ဖြုံး၊ ပန်းချို့
 ပြခန်းအတွင်း ယူရှင်း ပိုင်းယာတွေ့ခဲ့သည့် လူ့လာခေါက်တဲ့၊ လမ်းလျောက်
 နေသော မိန်းကလေးမှာ အနုပညာလောကတွင် ခေတ်သစ်အယူအဆကို
 မြတ်နိုင်၍ အနုပညာရှင်တစ်ဦးဟု သူ့ကိုယ်သူ သတ်မှတ်ထားသူ ဖြစ်ပါ
 သည်။ သူမတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချထားပြီး ကိုယ်ပိုင်ယုံကြည်ချက်လည်း
 ရှိပါသည်။ သို့သော သူမသည် ကိုယ်အတွေးနှင့်ကိုယ် လုံးဝ အွဲနှစ်
 နေတတ်သူကလေး ဖြစ်နေပါသည်။ မေမေကို ၁၈၈၇ ခုနှစ်တွင် နယ်း
 ယောက် စီးတီး၌ မွေးဖွားပြီး ဖေဖေနှင့် အလွန်ဆင်တူသည် မျိုးရှိုးစ်မြစ်

ရှိသည်မှအပ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့မှာ ဆန့်ကျင်သည့်အချက်များဟားစွာ ရှိနေတတ်ပါသည်။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် သဟအတ မဖြစ်ကြသောကြောင့်လည်း ဆက်ဆံရေး၌ အထောက်အထာက်များ ရှိခဲ့ကြပါသည်။

မေမေ၏အဖေမျိုးရှိုးမှာ ဂျာမနီနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ဟဲနှုနို့မြို့မှ လူသာရင် ခရစ်ယာန်ဘန်းကြီးများ⁴⁶ ၏ မျိုးရှိုးစဉ် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေ အဖေမျိုးရှိုးဖြစ်သည့် အားနှစ်၌ မိသားစုသည် ရုပ်ရည်သန်၊ ပြန်၊ ရွှေ့ဆောကြပြီး ထူးခွာသူ၊ ထက်ထက်မြောက်မြောက် အလုပ်လုပ်တတ်သူများဖြစ်ကြပါသည်။ သို့၇။၁၇။ အရှင်ကြိုက်တတ်သည် ညွှန်ဆိုတစ်ခုက ကပ်ပါနောပါသည်။ ကျွန်းမေမေ၏ အဘို့ ကားလု အားနှစ်⁴⁷ မှာ ဟဲနှုနို့မြို့ နောက်ဆုံးမင်းဆက်မှ ခရစ်ယာန် ဘန်းတော်ကြီးတတ်ပါ ဖြစ်ပါသည်။ သို့၇။၁၈၆၆ ခုနှစ်တွင် ပရပ်ရှားက ဟဲနှုနို့မြို့ကို သိမ်းပိုက်သောအခါ သားများကို စစ်တပ်နှင့် ဝေးစေလို၍ သား ခုနှစ်ယောက်စလုံးကို ဂျာမနီနိုင်ငံပြင်ပသို့၊ ပို့လွတ်လိုက်ရာ သားခြောက်ယောက်မှာ အမေရိကသို့၊ ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် မေမေဘာက်မှ ကျွန်းမာဘိုးသည် နယူးယောက်မြို့၊ သို့၊ ရောက်လာပြီး ရှေ့နေဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှာ ကျွန်းမာဘွား ဂုဏ်ရှမစ်⁴⁸ နှင့်တွေ့ပြီး လက်ထပ်ခဲ့ကြပါသည်။ အဘွားဂုဏ်ရှမစ်သည်လည်း ဂျာမနီနိုင်ငံပြောက်ပိုင်းမှ ကုန်သည် လူတန်းစားမျိုးရှိုးဖြစ်ပြီး ဘရိမင်⁴⁹မြို့၊ အနီးရွာ၊ ကျော်ကလေးတွင် နှစ်ပေါင်း ၃၀၀ ကျွန်းတိုင်တိုင် အစဉ်အဆက် နေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

မေမေ သုံးနှစ်သမီးအရွယ်တွင် နယူးယောက်စီးတီး အပြင် ဘက်ရှိ ပယ်လ်ဟမ် ကုန်းမြှင့်စေသသို့၊ မိသားစုနှင့်အတူ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုစဉ်က မေမေကြီးပြင်းခဲ့သည့် ပတ်ဝန်းကျင်မှာ စိတ်ခိတ်သန်၊ ရှင်းစင်ကြယ်ပြီး စည်းကမ်းကြီးလွန်းလှသည့် အပြင် အချင်းချင်း ရှိုးစင်းခင်ပင်စိတ်ရှို့ကြပုံကို မေမေ ရေးပြခဲ့ဖူးပါသည်။

ငယ်စဉ်ဘဝမှစ၍ တင်းကျပ်သော စည်းကမ်းဘောင်နှင့် နေထိုင်

ခဲ့ရသောကြောင်လည်း မေမှုပြု ခိုင်မာသော အရည်အသွေးကောင်းများ
အပိုးစွဲလာခဲ့ရ၊ ယင်းအမှုအကျင်းများ(နံနက်တော်တော် နွောင်းမရှေ့ရင်
ရေအေးနှင့် ရေချိုးရခြင်း အပါအဝင်)မှာ ဖေဖော်ပိုင် လက်ထပ်ပြီးသည့်
နောက်ပိုင်ကာလများအထိ ပါလာခဲ့ပါသည်။

မေမေအသက် ပြောက်နှစ် ခနာစ်နှစ်အာယ်မှာပင် မေမေ ဖေဖေ
ဖရက်ဒရက်⁵⁰မှာ မေမေဘဝအတွက် အရေးပါသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါ
သည်။ အလုပ်ကြီးစားသော ရှေ့နေတစ်ယောက်အဖြစ် မေမေတို့
ဟောင်နှမတစ်တွေကို ဂုဏ်မင်ယောင် သိက္ခာရှိရှိ ထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။
မေမေဘဝတွင် ငွေနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောဆိုခြင်း မရှိခဲ့သည်အတိုင်းပင်
ကျွန်မတို့လက်ထက်တွင်လည်း မေမေသည်၌ ငွေရေးကြေးရေးကိစ္စနှင့်
စပ်လျဉ်း၍ လုံးဝပြောဆိုခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ ဤသို့ဖြင့် မေမေအပေါ်ဖို့ပို့က
အားလုံး လျှော့လာရာ မေမေ၌ အဖေစွဲစိတ်များ⁵¹ စွဲကြပ်လာတော့သည်။
မေမေ ကလေးဘဝ အစွဲးပိုင်းသည် ဖို့ပို့ကြောင့်အလွန်ထင်ရှား တောက်ပ
ခဲ့ပါသည်။ ဖို့ပို့သည် နံနက်နေထွက်ကိုကြည့်ရန် နံနက်တော့
လမ်းလျော်စွာက်လွှင် မေမေကို ခေါ်သွားတတ်ပါသည်။ တေးသီချင်း
များ၊ ကဗျာများ၊ ပန်းချို့ပန်းပါ အနဲလက်ရာများအကြောင်းကိုလည်း
ပြောပြပါသည်။ ဝဂ္ဂနာ⁵²၏တိုးလုံး၊ အထူးသဖြင့် ဖိုးကော်⁵³၏ တိုးလုံး
များ၏ အရသာကို အိမ်ကြီးတွင် ပတ်ချေလှည့်လျော်က်ရန်၊ ပြောရင်း
သိဆိုပြတတ် ပါသည်။ မေမေသက်ကြီးပိုင်းရောက်ချိန်တွင် ကျွန်မတို့နှင့်
ပြောတတ်အတူကြည့်ရန် သွားသောအခါများ၌ မေမေ ညည်းသံပေး၍
ခပ်မြှုံးမြှုံးသိဆိုတတ်သော တေးသွားကို ကျွန်မ ကောင်းကောင်း မှတ်မိန္ဒ
ပါသေးသည်။ စင်စစ် မေမေသည် ခေါင်အပေါ် အလွန်မြှတ်နှံပါပေါ်သည်။
ခေါင်ကလည်း မေမေကို ခေါင်၏မေတ္တာဖြင့် အလွန်ချို့ခဲ့ပါပေါ်သည်။
သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် ဖို့ပို့သည် မိန့်မှများနှင့် အပျော်ကျူးကာ
အရှင်ကို ဖြပ်ပြတ်သောက်လာပါတော့သည်။ မိသားရ အသုံးစရိတ်

ငွေများကိုလည်း မရှင်းတော့ပေ။ ထိုအခါ မေမေက ဖောင်တစ်ယောက် သွားဖောက် စွန်းခွာသွားသည့် ဝေဒနာကို စတင်ခဲ့စားလာခဲ့ရပါသည်။ ကလေးဘဝကတော်းက အချစ်ကြီးချစ်ခင်တွယ်တာခဲ့ရသော ယောကုံးသား တစ်ယောက်၏နေရာတွင် မနှစ်မြို့မွှယ် ပုံရိပ်တစ်ခုက ဝင်၍ နေရာ ယူကာ မေမေအား ကြီးကောင်ငွေဘဝတစ်လျှောက်လုံး အိပ်မက်ဆိုးပမာ ခြောက်လှန် လာခဲ့ပါတော့သည်။

မေမေနှင့် မေမေ.အထက် အစ်ကိုကြီးသုံးယောက်တို့မှာ ပုံမှန် ကျောင်းသင်ခန်းစာအပြင် ရုံးမန်ဘာသာနှင့် သချို့ဘာသာတို့ကို အိမ်တွင် သီးသန်.သင်ယူကြရပါသည်။ အတန်းစူ့ဖြစ်သော ဘီးလှနှင့် မေမေ တို့က အထက်တန်းကျောင်းသုံးလည်းကောင်း၊ ဖရက်က ကောလိပ်သုံးလည်းကောင်း တက်ရမည့်နှစ်တွင် မေမေတို့ မိသားစု နယူးယောက်မြို့သုံး ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည်။ အထိုးရ၏ အခမဲ့ပညာရေးစနစ်အရ ပညာသင်ယူ ခွင့်ရရန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ မေမေအနေဖြင့် နေရာသစ်၌ ပုံစံသစ်ဖြင့် လိုက် ဖက်ညီအောင် နေထိုင်ရတော့သည်။ ယောကုံးကလေးများနှင့် ဖက်ပြုင် ပြောဆိုများကို ရပ်တန်.လိုက်ရတော့သည်။ မိန့်ကလေး သီးသန်.ကျောင်းသုံး တက်ရတော့သည်။ အချင်းချင်း ယုဉ်ပြုင်သင်ယူရသည့် မေရစ် အထက်တန်းကျောင်း⁵⁴သည် မေမေနှင့် လိုက်ဖက်လုပါသည်။ လက်တင်ဘာသာ၊ ဂရိဘာသာ၊ ရှေးဟောင်းသမိုင်း၊ သချို့၊ ပြင်သစ် ဘာသာ၊ အမေရိကန်စာပေနှင့် အက်လိပ်စာပေတို့ကို ထိုကျောင်းမှုပင် မေမေ သင်ယူဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

အထက်တန်းကျောင်း၌ ပညာသင်နေချိန်တွင် ဖေဖေနှင့် ဖို့ဖို့ တို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ ဆက်လက်ယိုယွင်းလျက် ရှိနေပါသည်။ ဖို့ဖို့ ကလည်း မိန့်မှုပျားနှင့် အတ်လမ်းရှုပ်မြှေပြုပါ၊ အရှက်ကို ပိုသောက်က လုပ်ငန်းကို လျစ်လျှော့ရှုလာရုံးမှုမက အိမ်ထောင်စုတစ်ခုလုံးကိုပါ ဥပေက္ဗာ ပြုလာတော့သည်။ အသုံးစရိတ် ကြွေးများ တင်သည်ထက် တင်လာ၍

အွားဗွားက စိုးရိမ်လာသည်။ ယင်းအခြေအနေသည် မေမေဘဝကို စိတ်
 ပိုင်းအရ အရိန်ပြင်းစွာ စိုးကဲရိုက်ခတ်လိုက်သော ကျိုင်းလုံးကြီးပင် ဖြစ်ပါ
 သည်။ ထိုလိုင်းလုံးကြီးသည် အရာရာကို ကျွမ်းထိုး မောက်ခုံ ဖြစ်သွား
 စေရို့မက ဖခင်တစ်ယောက်အပေါ် ထားရှိသော ဖေဖော် ချစ်မြတ်နီး
 စိတ်မှာလည်း ရှုက်ကြောက်မှုအသွင်သို့ လည်းကောင်း၊ ယင်းမှ မှန်တို့မှ
 အသွင်သို့ လည်းကောင်း ပြောင်းလဲသွားပါတော့သည်။ အဆိုးတကော့ အဆိုး
 ဆုံးမှာ မေမေသား စာသင်ရန် ဆုံးမှသတိပေးထားပါလျှင် ဖခင်တစ်ယောက်
 အနေဖြင့် မေမေ ကျောင်းမတက်သည်ကိုပင် ဂရာမရိုက်တော့ဘဲ အသုံး
 စရိတ်ကြွေးများ ရိုင်းဝန်းပေးဆပ်ရန်အတွက် မေမေကို အလုပ်လုပ်
 စေလိုသည် သဘောထားပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့လျှင် ဖခင်ဖြစ်သူနှင့်
 ပတ်သက်၍ မေမေသည် ကာလ ကြော်ပြု့စွာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံစားလာ
 ခဲ့ရလုပ်ကား ဖခင်ဖြစ်သူ၏အကြောင်းကို ကျွန်းမတို့အား တစ်ခါတစ်ရုံ
 ပြောပြသည်အခါများတွင် မေမေသည် ဖခင်ဖြစ်သူ၏ ဆိုးကွက်များကို
 ပြောပြလေ့ မရှိပေါ်။ ထိုစဉ်က ဖခင်၏ ဆိုးသွမ်းချက်များကို မေမေ
 မပြောမီခဲ့ခြင်းမှာ ဒ္ဓဟစိတ်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယောက်ဗျားသားများ
 အပေါ် တစ်ချိန်တည်း၌ ဆန်ကျင်ဘက် သဘောထားနှစ်ပျိုးဖြင့် ခံစားရှုမြင်
 တတ်သော မေမေ၏ အဖွဲ့အတွေးစိတ်သူတူးသည် ယင်းအတွေ့
 အကြုံမှ အခြေခံ၍ အမှန်ပင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ကြောင်းကို ကျွန်းမ နောက်ဆုံး
 တွင် သိရှိလိုက်ပါသည်။ လိုင်နှင့် ပတ်သက်သော သဘောထားတွေကို
 မေမေသည် တစ်ဖက်က လက်ခံထားသကဲ့သို့ အမြားတစ်ဖက်တွင် ပယ်ချု
 ပစ်တတ်သည့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်နေပါသည်။ သို့သော့ ဗဟိုဒ္ဓ
 အသွင်အားပြင်ကား မေမေသည် သူ့၏အားပြောတွင် သူ့ ဖေဖော် ပါတ်ပုံကို
 လူရည်သန် တစ်ယောက်အဖြစ် အမြဲတမ်း ထားရှုပါသည်။

ဖခင်အရင်းအနေနှင့် စိမ်းသွားခြင်းသည် မေမေအဖို့ ကောင်းကျိုးထင်စေသော အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးပါသည်။ ကိုယ်

အသုံးစရိတ်ကိုယ့်ဘာသာရှိယ ပေးဆပ်နိုင်ဖို့အတွက် ကောလိပ်ပညာ
သင်ထောက်ပံ့ကြေးရအောင် ပို၍ ကြီးစားရမည်ကို မေမေ သိလာပါသည်။
အလုပ်ကြီးစားမှုက ဖင်၏ ပျော်ညွှန်က်တစ်ချို့မှာ မေမှုမျှ စွဲကပ်နေ
မည်ကို ကြောက်ရွှေ့သည့်စိတ်အား တော်လုန်လိုက်နိုင်သည်။

၁၉၀၃ ခုနှစ်တွင် ပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေးရ၍ မေမေ ဘားနှုံး
တဗ္ဗာသိလ်သို့ ရောက်ပါသည်။ ပထမတွင် သချို့နှင့် ရုပော်သာသာ
ရပ်ကို အလေးစားလေ့လာသော်လည်း နောင်အခါ ဒသနိကဗောဒနှင့်
စာပေပညာကို အထူးလေ့လာခဲ့ရာ မေမှု၏ ဟန်ပန်မှာ အလုန်လွှတ်လပ်
ပြီး မည်သူ့ကိုမျှ ဂရမစိုက်သည့် စရိတ် အသွင်မျိုး ပေါ်လွင်လာသဖြင့်
ပညာ သင်ထောက်ပံ့ကြေး ဆက်လက်ရရှိရေးအတွက် တာဝန်မဲ့ရာကျလွန်း
သည်ဟု ထောက်ပံ့ကြေးရပ်ဆိုင်းခြင်း ခဲ့ခဲ့ရပေသည်။ မေမှု အနေဖြင့်
ဘားနှုံးမျှ ခုတိယနှစ် ဆက်တက်ဖို့အတွက် လိုအပ်သည့် ဒေါ်လာ ၁၅၀
ကို ရအောင်ရှာနိုင်ရန် စွဲတင်းပေးခဲ့သည့်နှင့် တူခဲ့ပေသည်။ တစ်နောက်
အနည်းဆုံး ၁၂၂ နာရီ အလုပ်လုပ်ခဲ့သည်။ နံနက်ခင်းနှင့် မွန်းလွှာပိုင်း
အချိန်များတွင် ဘက်ပ်တစွဲရွှေ့ရသီကျောင်း⁵⁵၌ ကျောင်းအပ်ဆရာမ⁵⁶
အဖြစ် တာဝန်ယူရပြီး ညနေ ၆ နာရီမှ ည ၁၀ နာရီအထိအချိန်များ
ဟာပ်ဆင်ကစ်လ် စာကြည့်တိုက်⁵⁷ကို တာဝန်ယူပေးရပါသည်။ သို့တိုင်
အောင် အသုံးစရိတ်အားလုံး ကာမိပို့ ဒေါ်လာ ၅၀ လိုနေ့ပေသေးသည်။

မေမှုအသက်မှာ ၁၇ နှစ်သာ ရှိပါသေးသည်။ မကြာမိ ကျောင်း
သားများ ခုပူရတွင် မေမှုက ဝင်၍ အောင်မြင်စွာ ထိန်းသိမ်းပေးလိုက်
သဖြင့် တဗ္ဗာသိလ်က မေမှုအား ပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေးများ ဆက်လက်
ခဲ့စားခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ မေမှုအဖို့ စာသင်၍ အပိုဝင်ငွေ ရှာဖွေရန်
မလိုတော့ဘဲ အိမ်ထောင်စုစရိတ်ကိုပါ ထောက်ပံ့ကူညီနိုင်ခဲ့ပါသည်။
ဖို့ဖိုးကား အိမ်ထောင်စု အသုံးစရိတ်ကို လုံးဝ မပေးတော့ပေ။ မေမှုမှာ
ကောလိပ်တွင် ဆက်လက်ပညာသင်ယူသွားနိုင်ပြီး ကျောင်းသားအများစု၏

အချို့တော်ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုအချို့နှင့် စဉ် မေမေသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကျော်ပိုတိဖြစ်သည့်စိတ်ဖြင့် နေတတ်လာပါသည်။ သို့သော် မေမေ၏ ဘဝအခြေအနေတို့က ကိုယ့်အတွေ့နှင့်ကိုယ် ဗျို့နှစ်နေတတ်သည့်ဘဝမှ မေမေ ကို ချွဲမထုတ်နိုင်သေးပေါ်။

မေမေ တက္ကာ သိလ် နောက်ဆုံးနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ပညာ
ထူးချွန်သော ကျောင်းသားများ၊ အထူးသဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘာသာနှင့် စာပေ
ပညာဘာသာရှင်မှ ကျောင်းသားများအပေါ် ချစ်ခင်္ခြားလမ်းလာတတ်ပါသည်။
ယင်းခွဲလမ်းမှမျိုးဖြင့် ယောက်ဗျားလေးအဖော်များလည်း အတော်ပင် များပြား
လာခဲ့ပါသည်။

မေမေသည် အနာပညာ ချစ်မြတ်နီးသည့်စိတ်ဖြင့် ဉာဏ် ချုပ်⁵⁷ အပေါ် စွဲလမ်းခဲ့ပါသည်။ ဉာဏ် ချုပ်မှာ ကောလိပ်၏ ဒသနီကဗောဇ် အသင်း ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ရာ ကျောင်းတက်ဖော် ချုပ်၏ သမီး အယ်ယဲလင်းမှ တစ်ဆင့် ရင်နှီးမှုရဲ့ပါသည်။ ချုပ်ကြကလည်း သမီးဖြစ်သူ၏ ကျောင်း နေဖက်သူငယ်ချင်း မေမေကို အိမ်၌ မိသားစုထမင်းရိုင်းသို့ တရင်းတနိုး ဖိတ်ခေါ်ကျွေးမွှေးပြုစုခဲ့ပါသည်။ ချုပ်ရေးသမျှကို မေမေက ဖတ်ဖြစ် ခဲ့သည်။ ဘဝနေထိုင်နည်းဆိုင်ရာ ချုပ်၏ အရေးအသားများကြောင့် မိမိ ကောလိပ်ကျောင်းသွား စိတ်ခေါ်ကျဆင်းမှု၊ ပင်ပန်းဆင်းရမှုနှင့် စိတ်ပျက်အားကယ်မှုများကို အတန်အသင့် ကြုံကြုံ ခဲ့ခိုင်လာခဲ့ကြောင့် နောင်အခါ မေမေကိုယ်တိုင် ဝန်ခံကြပါခဲ့ပါသည်။

မေမေက သတင်းစာတွင် သတင်းရေးသည့်အလုပ်ကို လုပ်တော်မည့်အကြောင်း အိမ်ကို တိုင်ပင်သောအခါ ဖွားဖွားက ငိုသည်။ ထိုးဖိုးက သေတာကပဲ ကောင်းပြီးမည်ဟု စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြင့် ပြောပါသည်။ ထိုးက ပညာတတ် အမျိုးသမီးများသည် ကျောင်းဆရာမနှင့် စာရေးဝင်ထဲမှာ အလုပ်များကိုသာ လုပ်လေးရှိရာ သတင်းစာတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေသော အမျိုးသမီး ခါောင်ဝင်သာ ရှိပါသည်။ ထိုးခါောင်ဝင်များ

လည်း စိတ်ကူးယဉ်ဝှေ့များကိုသာ ရေးသူက များပါသည်။ ထို့ကြောင့် မေမူအနေဖြင့် နယူးယောက်ဆန်း သတင်းစာတွင် အလွတ်သတင်းသမားအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမှာ အလွန်ထူးစွားသော စွန်းစားမျှ ကြိုးတစ်ခု ဖြစ်နေပေသည်။ ပုဒ်ရောနှင့် အခကြေးငွေရာ မေမူ၏ ပုံမှန်ဝင်ငွေမှာ ရှုက်သလ္ာတစ်ပတ်လျှင် ဒေါ်လာ ၄၀ ရှုံးနေရာမှ ၁၀ ဒေါ်လာ၊ တစ်ခါတစ်ရုံ ၅ ဒေါ်လာ သို့ လျော့ကျွေားပါသည်။ မေမူက ဒွဲကောင်းကောင်းဖြင့် ကြိုးစားလုပ်ကိုင်သောကြောင့် မကြာမိမှာပင် “ဆန်းသတင်းစာ မိန်းကလေး”⁵⁸ အဖြစ် လူသီများလာတော့သည်။

တစ်နောက်တွင် မေမူသည် ပါတ်ပုံရှိက်လို့၍ ပဋိမရိပ်သာ အိမ်အမှတ် ၂၉၁ တွင် ပြသထားသော ခေတ်ပန်းချို့ပြခန်းသို့ ရောက်သွားရာ ပါတ်ပုံကို အနုပညာပစ္စည်းတစ်ခုအဖြစ် ကြည့်မြင် ခံစားတတ်သည့် ပါတ်ပုံဆရာ၊ ပန်းချို့ဆရာ တစ်စုနှင့် အသိအကျွမ်းဖြစ်သွားပါသည်။ ထိုအနုပညာသမားအုပ်စု၏ အတွေးအမြင်များကို စိတ်ဝင်စားလွန်း၍ လာရင်းတာဝန်ကို လွှဲစွာ၍ကာ ထိုလူစုနှင့် ၆ နာရီကြာအောင် ထိုင်၍ စကားပြောခဲ့ပါသည်။ မေမူသည် အစွမ်းရောက် နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားများကို မနှစ်မြို့၊ သော်လည်း ပြခန်းတွင် တွေ့သော အနုပညာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အမြင်ရှိသည့် ထိုအနုပညာသမားများနှင့်မူ မိတ်ဆွေ အရင်းအချာပော ဖြစ်သွား ခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အက်ဒဝပ်စတိုင်ချင်⁵⁹၊ မာရီရင် ဘက်ကက်⁶⁰၊ ကက်သရင်း ရှိခို့ခဲ့ပါသည်။ ဤသုတေသနဗုံးကို “ကရကာရှင်သုတေသန”⁶²ဟူ၍ နောင်အခါ့့ ကျွန်းမ နာမည် ပေးခဲ့ပါသည်။ အိမ်အမှတ် ၂၉၁ ပြခန်းမ အနုပညာရှင်အုပ်စုမှာလည်း နောင်အခါ “၂၉၁” ဟူ၍ လူသီများလာခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ မေမူ၏ဘဝမှာ အနုပညာရေးရာကိစွာများဖြင့် လန်းဆန်းစို့ပြည်လာပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဖေဖေမှာ မေမူအား စိတ်ဝင်စားနေပြုဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မေမူကို အတည်အတဲ့ လက်ထပ်

ရန်အထိမူ မစဉ်းစားသေးပေ။ မေမေသည် ဥရောပဘက်သို့သွားရန်
ကြံစည်ထားသည့်မှာ ကြာပေပြီ။ သို့သော ချေးထားသော ဒေါ်လာ ၅၀၀
ဖြင့် အတူလိုက်လိုသော ဘုင်ယ်ချင်း နှစ်စီအတွက် စရိတ်မလုံမလောက်
ဖြစ်နေရာ ခရိုးမထွက်မီ နှစ်ရက်အလိုတွင်မှ မေမေက ချင်းသာသော
ရည်းစား (ဖေဖေ)ကို ဖွင့်ပြောခဲ့သည်။ ဖေဖေလည်း ချစ်သူအတွက် ခရိုး
ဖော်အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ပါစေလိုသဖြင့် နှစ်စီအတွက် ငွေချေးပေး
လိုက်ပါသည်။ မေမေနှင့် နှစ်စီတို့ ဘဇ်ဝ ခုခုစ်၊ ဥရောပလုံ ရက်နေ့တွင်
ပြင်သစ်နှင့်ငါးသို့ ထွက်ခွာခဲ့ကြတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် အဂ္ဂနက်စ် အားနှစ်(မေမေ)၏ ဥရောပသွားလိုသော
ပြင်းပြသည့် ဆန္ဒသည် ယူရောင်း မိုင်းယာ (ဖေဖေ) အပါအဝင် အခြား
ဘုင်ယ် အနည်းဆုံး နှစ်ယောက်၏ အကူအညီဖြင့် ပြည့်ဝသွားခဲ့ပါသည်။
ဥရောပကမ္မာသစ်ဆီသို့ ရောက်သွားသော အဂ္ဂနက်စ်သည် ပြတိုက်များ၊
ပြဇာတ်နှင့် ဘဲလေးကပွဲ၊ တေးဂိတ်နှင့် အော်ပရာကပွဲများကို စိတ်နှစ်
ကိုယ်နှစ် ကြည့်ရှုလေ့လာခွင့် ရလေတော့သည်။ မကြာခကာ နာရီပေါင်း
များစွာ တန်းစီ၍ ရုဝ်င်လက်မှတ် ဝယ်ခဲ့ရပါသည်။ အဂ္ဂနက်စ်နှင့် နှစ်စီ
ဘုင်ယ်ချင်းနှစ်ယောက်မှာ ပဲရစ်ဖြို့တွင် တစ်လ ၃၆ ဒေါ်လာဖြင့် အခုန်း
လေးခန်းပါသော တိုက်ခန်းတစ်ခုကို ဌားရုံးနေထိုင်ကြပါသည်။ အစား
အသောက်၊ အဝတ်လျှော့စရိတ်နှင့် အခြားအသေးအခွဲစရိတ်များ အပါအဝင်
ဖြစ်ပါသည်။ ထိုတိုက်ခန်းမှာ မေမေတို့ ရောက်ပြီး မကြာမိပင် နှင့်
ပေါင်းစုံမှ ကျောင်းသားများ ဆုံးစည်းရာ နေရာတစ်ခု ဖြစ်သွားပါသည်။
အမျိုးသမီးတစ်ဦးက တစ်ပတ်တစ်ကြိမ်လာ၍၍ နေ့ဝက် အချိန်ယူကာ
အဆောင် သန်းရှင်းရေး လုပ်ပေးပါသည်။ သူ့ကို အပတ်စဉ် အပို့ကြေး
ငါးဆင့် အပါအဝင် ၃၅ ဆင့် ပေးရပါသည်။

အနုပညာနှင့် စာပေအသိုင်းအပိုင်းထဲသို့ မေမေအား အရောက်
တွန်းပို့ခဲ့သူမှာ စတိုင်ချင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ စတိုင်ချင်မှာ ပြင်သစ်၌ မိသားစု

နှင့် အမြေချမောင်းတိုင်သူဖြစ်ရာ ငှုံးကိုအကြောင်းပြုပြီး ထိုစဉ်က ပြင်သစ်က ပန်းချိုးဆရာများ၊ ပညာတတ် အများအပြားနှင့် မေမေ တွေ့ဆုံးသို့မှတ် ခဲ့ရပြန်ပါသည်။ စတိုင်ချင်သည် ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်းမတိ၊ ဘဝ တစ် လျောက်လုံး မေမေအနားတွင် အမြေတမ်း ရှုပ်တည်ခဲ့သူဖြစ်၍ မေမေသည် စတိုင်ချင်အပေါ် အထူးပင်လေးစားချုပ်ခင်ခဲ့ပါသည်။ ဒါးရိုးယပ် မိုးလ် ဟောထု⁶³နှင့် အဲရှစ် ဆာတိ⁶⁴တို့၊ ဂေါင်းဆောင်သော ထိုခေါ် ခေါ်ပြိုင် ပြင်သစ်တေးကိုတဲ့ ပညာရှင်များ၊ ပိုကာဆို⁶⁵စသော နာမည်ကျော် ပန်းချိုးဆရာများနှင့်လည်း ခင်မင်ခွင့်ရဲ့ခဲ့ပါသည်။

အားကဗေားသင်တန်းတွင် ရက်သတ္တာစံပတ်လျှင် နှစ်ကြိုင်ကျ တွေ့လေ့ရှိသော မဒ်ကျူးရှိ၍မှာ မေမေကို အရေးပေးဆက်ဆဲ ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ မဒ်ကျူးရှိကား မေမေဘဝတွင် စံနမူနာယူရမည့် ပထမဆုံး အမျိုးသမီးပင်ဖြစ်ကြောင်း မေမေ အတွေးပေါက်ခဲ့ပါ သည်။

ပဲရှစ်ဖြူး၌ နေထိုင်စဉ် ခင်မင်သိကျော်းခဲ့သူများအနက် အရေးကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှာ ဘရန်ကူးရှိ⁶⁶ နှင့် ရှိဒ်နှီးတို့ဖြစ်ပါသည်။ ဘရန်ကူးဆီးမှာ မေမေတစ်သက်တာနှင့် မေမေအိမ်ထောင်စု တစ်ခုလုံးအတွက် ရင်းနှီးသော မိတ်ခွေကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ရှိဒ်နှီးမှာ ဖေဖေ ကိုယ်တိုင် ပဲရှစ်ကို ဖြတ်သွားစဉ် မေမေနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သူဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးငယ်များကို အာရုံဝင်စားသူအဖြစ် နာမည်ကြီးသူဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့၌ ရှိဒ်နှင့် မေမေကို ပန်းချိုးရေးသည့် ဘူးအလုပ်ခန်းထဲ၌ သော ခတ်လောင်ပိတ်ထားပြီး တယ်လီဖုန်းကြိုးကိုပါ ဖြတ်ထားလိုက်ပါသည်။ မေမေအား ပွဲ၊ ဖက်မည်ပြုသောအခါ မေမေက သူ၏ အုံဖွယ် ပန်းချိုးအနုပညာနှင့် သင်ကြားပို့ချချက်များကြောင့် သူ၊ အပေါ် လေးစားခင်မင် နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းခင်မင်မှုကို မဖျက်ဆီးရန် ဖျောင်းဖျောင်းပန်းရာ ရှိဒ်နှင့် မေမေစကားကို ထူးထူးဆန်းဆန်းပင် ယုံကြည့် လက်ခဲ့ပါသည်။ ဘိုးရှား⁶⁷ ရပ်တူ ထုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ပြင်းပေါ်တွင် လုံတဲ့

ကိုရိုင်ကာ ဝတ်လစ်စားလစ်ထိုင်လျက် ကိုယ်ဟန်ပြပေးရန် မေမေက ပြင်းပယ်လိုက်သည့်အကြောင်းရင်းကို ရှိခိုင်း မသိနိုင်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

မေမေကား ပဲရှစ်ကို စွဲမက်နေ့မြိုပြီ။ မေမေသည် လက်တင် ရုပ်ကျက်တွင်သာ နေထိုင်၍ နောက်တော်မြို့မြို့ ဘုရားကျောင်းနှင့် ရှားထရာ ဘုရားကျောင်းများသို့ သွားရောက်ဝတ်ပြုလျက် တေးသီချင်းများနှင့် ပြင်သစ်ဘာသာကို လေ့လာပါသည်။ အနုပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဟောပြောဖွဲ့ မှန်သူ့ကို မလွှေ့တမ်း တက်ရောက်ရင်း လူငယ်အတွေ့အကြောင်းနှင့် လူငယ် ဘဝ၏ ပျော်စရာနယ်ပယ်ထဲတွင် ပျော်ပိုက်နေခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က မေမေခဲ့ယူခဲ့သော ပြင်းမှာသည် တန်ဖိုးများ၊ ပညာသင်ကြားခြင်း၊ ကောင်းမြတ်သော အရာဘာ၊ အနုပညာနှင့် အတွေ့အခြားလောက်၌ ဖြစ်ပေါ်တို့တက်နေသူ့ကို အပြင်းအထန် လိုချင်မက်မောမှု စသည်တို့ကို ပဲရှစ်ဖြို့၌ ရေးခဲ့သော မေမေနေ့စဉ်မှတ်တမ်း၌ တွေ့ရှိရပါသည်။

ထိုနေ့စဉ်မှတ်တမ်းထဲ၌ ဖေဖော်အကြောင်းကို မေမေက စိတ်ဝင်တေား မဖော်ပြပေး။ ဖော်ပြသောအခါးလည်း မေမေက ဘူးကိုယ်သူ နိမ့်ချု၍ ဖေဖော်ကို ချမ်းသာသော ရဟန်ချစ်သူတစ်ယောက်အဖြစ် ဖော် ထွန်းထားလေရှိပါသည်။ ဖေဖော်သို့ ဥရောပမှ ရေးသည့် စာများအရ ဘူငယ်ချင်း နံနိမ့်နှင့် အခြားအပေါင်းအသင်းများအား ငွေချေးသူအဖြစ် လည်းကောင်း၊ လက်ဖဲ့တင့်ခဲ့ကြောင်း⁷⁰သားအပုံစံရှိရကို အစားအသောက်များ အလျော်ပယ် ကျွေးမွှေးထောက်ပံ့သူ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အသိအမှတ် ပြုဖော်ပြခဲ့ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ပဲရှစ်ရှိ မေမေထဲသို့ ဖေဖော်တစ်ခါ တစ်ရုရောက်သည့်အခါများတွင်လည်း အပေါင်းအသင်းအားလုံးကို ခေါ်ထုတ်ပြုး ညေတာကျွေးမွှေးခဲ့သည့်အဖြစ်ကို အမိကတေား ဖော်ကျိုး၍ ဖေဖော်အား ကြိုးဆိုနိုင်ဆက်ခဲ့ကြပါသည်။

မေမေသည် ဥရောပ၌ နေထိုင်သည့်ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် ဖေဖော်အား ချစ်သူရည်းစားတစ်ယောက်အဖြစ် အလေးအနက်ထား၍

စာရေးသားခြင်း လုံးဝမရှိခဲ့ပေ။ သို့, သော် နယူး ယောက်ဖြူ, ၆၆ နေထိုင်သော အော့တိ မခဲကဲလုံ⁷¹ ဆိုသူ ဂျာမန်-အမေရိကန် အမျိုးသားထံသို့, မူ မေမေ က လက်ထပ်ရန် စေစပ်ထားသူတစ် ယောက်ပမာ စာတို့ကျည်များ ရေးသား ပေးပို့, ခဲ့ပါသည်။ အော့တိ မခဲကဲလုံထဲ ပေးစာအားလုံးကို မေမေထဲတွင် တွေ့ရသဖြင့် မခဲကဲလုံက ထိုစာများကို မေမေအား ပြန်ပေးထားခဲ့သည်ဟု တွက်ဆရာပါသည်။ မခဲကဲလုံသည် မေမေထဲသို့, လူမည်ဆိုပြီးမှ မလာဘဲ နေကာ ရွှေ့ငွေသွားခဲ့ဟန်တူပါသည်။ သို့, သော် မေမေအနေဖြင့် မခဲကဲလုံ အခြေအနေကို သတိမပြုမိဟနဖြင့် မခဲကဲလုံထဲသို့, ယခင်အတိုင်း ချစ်မို့ စွေကာ ချစ်စာလွှာများ ဆက်လက်ပေးပို့, နေခဲ့ပါသည်။ မေမေ၏စာများ တွင် မိမိနေထိုင်ရသည် ဘဝအခြေအနေနှင့် သူတို့ နှစ်ကိုယ်တူ တည် ဆောက်ရမည့် အနာဂတ်ဘဝအကြောင်း အသေစိတ်ပင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ စာတစ်စောင်တွင် မေမေက သားမွေးအကျိုဝင်ယမည့်အစား သူတို့, ကိုယ် ပိုင်အိမ်တွင်စာကြည့်တိုက်အတွက် ပထမပုံနှင့်စာအုပ် တစ်စုံကိုပင် ဝယ်ယူ ထားကြောင်း မခဲကဲလုံအား ပြောပြရှာသည်။ ယောက်းတစ်ယောက်၏ စိတ်အာရုံး မိမိထဲမှ တိမ်းပါးသွေဖည်သွားသည့် အပြုအမူလက္ခဏာများကိုပင် မေမေသည် မရှိပိုနိုင်တော့ပါတကား။

၁၉၀၉ ခနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် နဲ့နဲ့ နယူးယောက်သို့, ပြန်၍ မေမေလည်း အဆောက်အဦးတစ်ခု၏ ခြောက်လွှာရှိ အခန်းတစ်ခန်းသို့, ပြေားရွှေ့နေထိုင်ပါသည်။ ထိုအခန်းတွင် ရေချိုးချွန်းနှင့် အပူပေးစစ်စုံ မရှိဘဲ ဖြစ်နေချေသည်။ စိန့်, နှိုက်လပ်စု⁷² အပါအဝင် မဂ္ဂဇင်းအချို့နှင့် ဆန်းသတင်းစာအတွက် ဝဲဗျာများရေးပို့ခြင်းဖြင့် မေမေအဖို့, ဥရောပတွင် နေထိုင်စရိတ် လုံလုံလောက်လောက် ရရှိနေပေသည်။ တစ်ခုသော စွဲ့ဗြို့ပေါက်ရာသိ အီစတာပွဲတော် အားလပ်ရက်တွင် လန်ဒန်သို့, ရောက်သွားစဉ် တရှုတ်ပန်းချိုကား အမြှာက်အမြှားထားသည့် အခန်းလေး တစ်ခု ထဲသို့, အမှတ်မထင် ဝင်ကြည့်မိရာ မေမေစိတ်သန္တာနှင့် တရှုတ်ပန်းချိုး

အပေါ် ပထမဆုံးအကြိမ် မြတ်နှီးသွားခဲ့မိပါသည်။ မေမေသည် ထိအချိန်မှ စ၍ တရာတပန်းချိုက် တစိက်မတ်မတ်နှင့်ထာဝရ စဲစွဲလမ်းလမ်း တန်ဖိုးထား လာခဲ့တော့သည်။ ယင်းစွဲလမ်းစိတ်ကို ဘဝဖြင့် ပေါင်းစပ်၍ ရော်းရေ ဖျား လေ့လာဖော်ထုတ်ရန်လည်း စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်ပါသည်။ စိတ်ပိုင်း ဖြတ်ထားသည့်အတိုင်း နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြောသည်အထိ အကောင် အထည်ဖော် လုပ်ရှားခဲ့ပါသည်။

မေမေသည် ရှာမနဲ့ သစ်တွီးယားနှင့် အိတ်လီနိုင်ငံများသို့ လုညွှေလည်သွားလာခဲ့ပြီးနောက် အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ စိတ်ပျက်ဖွယ် ပြသောများနှင့် ကြုံတွေ့ပါတော့သည်။ မေမေအာဖို့ သူမြတ်နှီးသည့် အနုပညာရှင်ပိတ်ဆွေများအပေါ် ကြည့်ညီလေးစားစိတ်နှင့် ဖေဖော် မေမေအပေါ် တစ်အားသစ်လာသော စိတ်ဝင်စားမှု၊ ထိအားနှစ်ခု ယျဉ် ပြိုင်ပွဲတွင် မည်သည့်ဘက်သို့၊ ယိမ်းရပါမည့်နည်း။ ထိအချိန်တွင် သူ ချစ်သည့် မခ်ကဲလဲ သူ၊ အပေါ် စိတ်မဝင်စားတော့သည့်အဖြစ်ကို မေမေ သိထားပြီး ဖြစ်ရပေမည်။ မေမေများ ဖေဖော်အပေါ် ပို၍ စိတ်ဝင်စားလာ တော့သည်။ တစ်နေ့၊ ဖေဖေနှင့်အတူ နေ့လယ်စားစဉ် ကိစ္စရပ်များကို ပြန်လည်စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် ပိမိအနေဖြင့် ဥရောပသို့ ပြန်သွားရန် လိုအပ်မည်ထင်ကြောင်း ဖေဖေားအသိပေးတိုင်ပင်သည်။ ဖေဖေက တက်⁷³အထိုးရလက်ထက် ပေါ်ပေါက်လာသည့် ပြသောများကြောင့် စီးပွားရေးအခြေအနေ ကျေဆင်းလာနိုင်ကြောင်း၊ ပိမိ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ငွေ သားအဖြစ် ပြောင်းလပြီး ဝေါလ်စထရိုလမ်းမ စီးပွားရေးအပြောင်းအလဲကို စောင့်ဆိုင်းနေကြောင်း၊ ထိအတေားအတွင်း ပိမိအနေဖြင့် ကန္တာတစ်ပတ် ခရိုးထွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီးဖြစ်၍ အားလပ်ရက်ယူမည့် အစီအစဉ်ကို မေမေကို ပြောပြပါသည်။

“ရှင် ဘယ်လောက်အကြာကြီး ထွက်သွားမှုလဲဟင်” ဟု မေမေ က စိတ်ထိခိုက်စွာ တအဲတည်မေးလိုက်ရာ ဖေဖေက “အနည်းဆုံး ပြောက်

လပေါ့” ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ ဤတွင် မေမေသည် မိမိထဲမှ အချို့ကို ဖေဖော်ဖြင့် တာစ်သက်လုံး မတောင်စားနေနိုင်သည့်အဖြစ်ကို သိလိုက် သဖြင့် “ကျွန်ုင်မလည်း ရှင်နဲ့အတူ လိုက်ခဲ့မယ်” ဟု လျင်မြန်စွာပင် တဲ့ ပြန် လိုက်ပါသည်။ ဤတွင် ဖေဖောက “ကိုယ်သိပါတယ်၊ မင်းအတွက် လက် မှတ် ကိုယ့်မှာရှိတယ်” ဟု ပြောလိုက်ပါ သည်။

ရှုက်သွေးသွေးပေါ်ကြေသောအခါ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ မေမေ အိမ်တွင် လက်ထပ်လိုက်ကြပါသည်။ ဖေဖောက်မှ မိသားစာ၊ မေမေ့မှာက်မှ မိသားစာ နှစ်စုသာ ပါဝင်သော လူသာရင် ခရစ်ယာန် ဘာသာရေး ထုံးတမ်း နှင့်အညီ အလွန်ရှိခင်းသည် မက်လာဖွဲ့တစ်ခုပါပေ။ ဖေဖော်းလက်ထပ် သတင်းကြောင့် မိတ်ဆွေများ၊ အုံသုက္နာကြသည်။ ဖေဖောက ၃၄ နှစ်၊ မေမေမှာ ၂၃ နှစ်သာ ရှိသေးသည်။ သူတို့ ဘတ္တလုပ်ကိုင်ရန်ကြရွယ် ထားကြပါသနည်း၊ အထူးသဖြင့် ဖေဖော်စိတ်ကူးနှင့် ကြံရွယ်ချက်များမှာ မည်သည်တို့နည်း၊ မေမေက ဖေဖော်းလက်ထပ်ခြင်းမှာ အိမ်ထောင်စု ပြသောမှားမှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက်လော့၊ ကိုယ်ရေးလုံခြုံရန်အတွက် လော့၊ ဖေဖော် ငွေကြေးချမ်းသာ၍လော့၊ မေမေကမှာ ဖေဖော်ငွေများသည် သူ၏ အဆုံးအဖြတ်အပေါ် တစ်နည်းတစ်ဖူး အရေးပါသည်ဟု ဆိုပါသည်။ မေမေ၏ ကိုယ်ရေးအကြောင်း မှတ်တမ်းစာအပ်ထဲတွင် -

“မချမ်းသာတဲ့လူကို လက်ထပ်ဖို့ဆိုတာ ငါအတွက် မဖြစ်နိုင် ဘူး။ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုရင် လင်ယောကုံးတစ်ယောက်ကို ငါကပေးရမယ့် ခန်းဝင်ပစ္စည်းဆိုလို့ ငါမှာ ငါဖေဖော် အကြေးနဲ့ ငါအကြေးတွေသာ ရှိနေလိုပါပဲ။ ငါနဲ့ ငါဖေဖော် ဆက်ဆံရေးမှာ အမြတ်မျှနေခဲ့တဲ့ အိပ်မက်ဆီးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ယဉ်ကျင်းကို ငါဝန်ခဲ့နိုင်တာတစ်ခုကတော့ အတွင်းစိတ် တင်းမာမှုမှ ငါကင်းလွတ်သွားခြင်းပဲဖြစ်တယ်။ ငါဟာ လောကထဲမှာ အထိုးတည်း မဟုတ်တော့ဘူးဆိုတာကိုလည်း

ဂါကောင်းကောင်းသိလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ အကြွေးပိနေတဲ့
ခုက္ခက လွတ်မြောက်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးလည်း ရုံးမယ်။
စီးဗျားရေး လွတ်လပ်ခြင်းရဲ့ အရေးပါမှုကို လူတွေ
လျှော့မွတ်ကြစေချင်ဘူး”

ဟူ၍ ရေးခဲ့ပါသည်။

မေမေ၏ဘဝမှာ လုံခြုံစိတ်ချသွားရပြုဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေ သည်
မက်လာဦးပျားရည်ဆမ်းခရီး မထွက်မိမှာပင် မေမေဖေဖေ ဖရက်ဒရစ်
အားနှစ်၏ အကြွေးများကို ပေးဆပ်လိုက်ရှုံးမှုမက သေဆုံးချိန် (၁၉၁၃
ခုနှစ်) အထိ ရက်ရောစွာ ထောက်ပံ့ကူညီသွားခဲ့ပါသည်။ မေမေမိခင်
လည်း ဘဝလုံခြုံမှုရရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုင်မ၏ မေမေသည် ဘူးနည်း
သူ့ဟန်ဖြင့် ဖေဖေကို သေတစ်ပန်သက်ဆုံး ချစ်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေကို
မေမေက လေးစားသည်။ ဖေဖေ၏ ကြံရည်ဖန်ရည်စွမ်းဆောင်နိုင်အားနှင့်
ခေါင်းဆောင်မှုအရည်အသွေးပျားကို တန်ဖိုးထားသည်။ ဖေဖေကို မေမေ
လက်ထပ်ခဲ့ရသည် အကြောင်းရင်းနှင့် မေမေအား ဖိစီးနေသော အတွေ့
အတွင်းသရုပ်အချို့ကို မေမေ၏ ဥရောပနေ့စဉ်မှတ်တမ်းထဲမှ အောက်ပါ
တတ်စို့ဝါက ထင်ဟပ်ပြနိုင်လိမ့်မည်ထင်ပါသည်။

“ယူဂျင်း မိုင်းယာ ကျူးနိယာထဲသို့ မွေးနေ့၊ အမှတ်တရ
စာတစ်စောင် မနေ့က ရေးပို့၊ လိုက်တယ်။ ငါဘဝမှာ
အလေးနက်ဆုံးထားပြီး ရေးလိုက်တဲ့ စာတစ်စောင်ပါပဲ။
သူ့ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးတန်ဖိုးနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူ့အပေါ်မှာ
ငါသေသယတွေ ဝင်နေရင် ဒီတစ်ချက်တည်းနဲ့ ပျောက်ပျောက်သွား
ပါလိမ့်မယ်။ ကြီးမြှတ်တင့်တယ်မှုဟာ ငါဆိုက သူလိုချင်နေတဲ့
အချက်ပါပဲ။ ဒါဟာ ငါအဖို့ လူတကာနဲ့ ဆက်ဆံရေးမှာ
စိတ်ချုပ်တဲ့ တကယ့်မှတ်ကျောက်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်တယ်”
ဖေဖေဘက်မှကြည့်ပါက မေမေကို လက်ထပ်၍ အိမ်ထောင်

ရှင်ဘဝဖြင့် နေထိုင်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေသည်။ ပါတ်ပုံတွေထဲမှာ မေမေက အုပြုစရာကောင်းလောက်အောင် လူပနေပါသည်။ လူတကာ ပိုးပန်းမှ ခံရသော ပညာတတ် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြတိက်တွင် မေမေ့ကို စတွေ့စဉ်ကတည်းက ဖေဖေသည် တကယ်ပင် နိုက်ကာ မေမေ့ကို အပိုင်ပိုးရန်၊ မေမေ အပေါ် သည်းခံလိုက် လျော့ရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ရပေါ်မည်။

ဖေဖေ့၍ ရဟန်ဒီသေး ပါနေခြင်းအတွက်မှာ မေမေ အမှန် တကယ်ပင် စိတ်အနောင့်အယုက် ဖြစ်ခဲ့ရမည်ဟု ကျွန်းမ ထင်ပါသည်။ မေမေမွေ့ခွေ့မျိုးအသိုင်းအပိုင်းသည် အင်အားတောင့်တင်း သော လူသာရင် ခရစ်ယာန်ရိုက်းသားများ ဖြစ်လင့်ကစား မေမေသည် ဘာသာရေး ရိုင်းရှိုင်း သူမဟုတ်ဘဲ ထိုအချိန်က မထင်မရှုးဖြစ်နေသော ရဟန်ဒီသန်၊ ကျွန်းရှေ့⁷⁴ အင်အားစုက်သို့၊ ယိမ်းခဲ့သည်။ ရဟန်ဒီနှင့်ဖြစ်ရသည့် ဖေဖေ့၏ အား နည်းချက်ကို ဖေဖေ့ရှိသော အမြားအားသာချက်များက လွှမ်းမိုးနေသည်ဟု မေမေ ယုံကြည်နှင့်တူပါသည်။

တစ်ကြောင်းမှာလည်း မေမေသည် ထိုစဉ်က အသက် အလွန် ငယ်ရွယ်ပြီး လက်တွေ့ကျကျ ကောင်းစွာ မတွေ့ဆာတတ် သေးသည့်အပြင် မိသားစုပြုသာများကို ကျော်ခိုင်းပြီး ကိုယ့် သဘောနှင့်ကိုယ် ဆောင်ရွက် တတ်သူ ဖြစ်နေပေရာ ဖေဖေ့ရဟန်ဒီမျိုးနှင့် ဖြစ်ရခြင်းအတွက် သူ၊ ကို မည်သို့၏ ယူ ထိခိုက်လာလိမ့်မည် မဟုတ်ဟု မေမေ အတွေးပေါက်ခဲ့ဟန် တူပါသည်။ သူ၊ အနေဖြင့် ဖေဖေ့ကို လက်ထပ်လိုက်သောအခါ သူ၊ လိုပင် ဖေဖေ့ကိုလည်း ရဟန်လျှို့ဟု လူတွေ့က မထင်ကြတော့ဟု မေမေက တွက်ကိန်းချဲခဲ့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဖေဖေ့နှင့် လက်ထပ်ပြီးနောက် နယူးယောက်တွင် မမျှော်လင်းဘဲ လူမှုရေးအရ ခွဲခွဲမြားမြား ဆက်ဆံပြုမှုခြင်းခံရသောအခါ မေမေ အလွန်အမင်း စိတ်ထိခိုက်သွား ခဲ့ရှုသည်။

ဤတွင် ဖေဖေ ယူဂျင်း မိုင်းယာကို လက်ထပ်ရန် ဆုံးဖြတ် ခဲ့ရသည် အကြောင်းများစွာ မေမေ၌ ရှိရှိညွှန်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဖေဖေနှင့် လက်ထပ်လိုက်ခြင်းဖြင့် မေမေသည် လူတိုင်း ကို အုံအားသင့်သွားစေခဲ့ရှုံးမက မေမေတို့ အိမ်ထောင်သက် ခိုင်မြှုမည် မဟုတ်ပူ အပိုင်တွက်သူတွေပင် ရှိလာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် တစ်ခုတော့ ကျွန်မ ပြောပုံပါသည်။ ကျွန်မ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ လက်ထပ်၍ ပေါ်ပေါက် လာသော ကြီးမှားသော အခက်အခဲနှင့် ဖိစီးမှုများရှိလင့်ကစား သူတို့ လုံးဝ နှောင်တမရကြပေ။

ကြုံစိုးနှောင်နှင့် ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ သည် ဖေဖေ နှစ်များ မကြာမိက ဝယ်ယူထားသော နယ်းယောက်မြို့၊ မောင် ကွွဲကို⁷⁵ ခြဲထွက် ရက်သွေးနှစ်ပတ်ကြာ နေထိုင်ကြပြီးနောက် ကဲ့သွားတစ်ခွင့် ပျားရည်ဆမ်းခရီး လှည့်ရန် ကွန်စတိကျူးမှုးရှင်း အမည်ရှိ ကိုယ်ပိုင်သံလမ်းပြီး ကားရထားဖြင့် ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ဖေဖေအတွက် အမျိုးသားအစောင့်တော်ယောက်နှင့် မေမေအတွက် အမျိုးသမီးအစောင့်တော်ယောက်တို့ လည်း အတူပါလာခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံကိုဖြတ်သန်းလာခဲ့ရာ မောင်တားနားပြည်နယ် တစ်နေရာ၌ ဖေဖေ၏ ကြိုးနှုန်းများလုပ်ဖော်မိတ်ဆွေ ဘာစ်ဘီး၏ သော်မဆင်နှင့် တွေ့ရန် ခေတ္တရပ်နားကြသည်။ မေမေမှာ အလွန်လိုက် ဖက်သော မက်လာလက်ဆောင်ပုလဲလည်ဆွဲတစ်ကုံးကို ဝတ်ဆင်ထားသည်။ ပုလဲလုံးများမှာ ကြိုးလှသည်ပူ မဆိုနိုင်သော်လည်း မွေးပုလဲများခေတ် မတိုင်မိုက သဘာဝပုလဲများဖြစ်၍ အလွန်ရှားပါးသော ရတနာများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပုလဲလည်ဆွဲကို မေမေသည် ဘဝတစ်ရွောက်လုံး ဆင်မြှန်းသွားခဲ့ပါသည်။

နောင်နှင့်အသစ်စက်စက်နှစ်ဦးသည် ဆဲန်ပရဲန်စစ္ဗိုမြို့တွင် ရက်သွေးတစ်ပတ် ရပ်နားလျက် ကယ်လီပိုးနီးယားပြည်နယ်ရှိ ဖေဖေ ဘက်မှ ဆွဲမျိုးများထံသို့ ဆွဲပြမျိုးပြ သွားရောက်ခဲ့ကြသည်။ ထို

အချိန်တွင် မေမေအတွက် အတူပါလာသော အစော်အမျိုးသမီး အလုပ်
ဆက်မလုပ်နိုင်တော့၍ ယောက်မ ရှိ.စလိက သူနာပြုဆရာမ တစ်ယောက်
ကို မေမေအတွက် စိစဉ်ပေးပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် မာကရက် အယ်လင်
ပါ:ဝါ:လု⁷⁶ဆိုသော သူနာပြု အမျိုးသမီးကြီးတစ်ယောက်သည် ကျွန်မတိ.
အသိင်းအဝိုင်းအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။ ပါ:ဝါ:လုသည် ခရစ်ရှင်
ဆိုင်:ယင်⁷⁷ ခရစ်ယာန်ဘာသာရေးရုံက်:ဝင်ဖြစ်ပြီး ကျွန်မတိ.မောင်နှုန်း
တစ်တွေကို ငယ်စဉ်ကဗျာည်းက အနဲ့အတာခံလျက် အစဉ်အဆက် ကြည့်ရှု
ပြုစုစုပေါင်း သူရောက်လာခြင်းအတွက် ကျွန်မတိ.အားလုံး ကုသိလ်က
အကောင်းဆုံး ဖြစ်ကြရသည်ဟုပင် ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ ပျော်ရည်ဆမ်းခရီးမှ ပြန်လာပြီး နယူး
ယောက်၌ အခြေခြားသောအခါ မေဖေ၌ ကိုယ်ဝန်ရှိနေပါပြီ။ ဖေဖေက
ဝေါလ်စထရိလမ်းမကြီးသို့ ပြန်သွားသောကြောင်း မေမေအနေဖြင့် အိမ်
ထောင်ရှင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဘဝကို နေတတ်အောင် လိုအပ်သလို
ချိန်ညိုရတော့သည်။

မေမေအဖို့ ချမ်းသာကြွယ်ဝသည်ဘဝသို့ နေ.ချင်းညျှင်း
ရောက်လာပြီး အိမ်ထောင်ရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်နေရပြီဖြစ်ပါသည်။
တစ်ခါသော ဒရိုင်ဘာမောင်းနှင့်သည် ကားပြင့် ခရီးသွားစဉ် မေမေသည်
သူ. ကိုယ်သူ တကယ်ပင် ဟုတ်ပါလေစဟုပင် ပြန်လည်တွေးတော်မိကြောင်း
ကျွန်မကို ပြောပြဖူးပါသည်။ ဟုတ်လည်းဟုတ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့်
အိမ်ထောင်သက် ပထမပိုင်းနှစ်များတွင် မေမေမှာ အလွန်အခက်အခဲ
ကြံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ အိမ်ရာတည်ထောင်မှုမှ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် လင်နှင့်
မယားး မိဘနှင့် သားသမီး ဆက်ဆံရေးကိစ္စများကို မေမေက စဉ်းစားလေ့
မရှိခဲ့ပေ။ နောင်တွင်လည်း ဤကိစ္စတွေကို မေမေ တွေးကြံစဉ်းစား
နိုင်မည်ဟုလည်း ကျွန်မ မထင်ပါ။

အိမ်ထောင်သည်ဘဝကို မေမေက အမြဲတမ်း လိုက်နာရမည့်

ତାଜ୍ଞପତାତଃ:ତର୍ତ୍ତାପତା ଯୁଦ୍ଧତାଃ:ପେଣ ତ୍ରୀଆତ୍ମିନ୍:ପର୍ଦ ଫେଟ୍ରିନ୍ ପ୍ରାପିତାନ୍ ॥
 ତୁ.ତାଂକ୍ଷା ତାଃ:ପର୍ଦ ପର୍ଦାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍ ପର୍ଦାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍ ପର୍ଦାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍
 ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍ ପର୍ଦାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍ ପର୍ଦାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍
 ଯୁଦ୍ଧତାଃ:ପର୍ଦାନ୍: ॥ ତ୍ରୀ.କ୍ରାନ୍: ତ୍ରୀକର୍ତ୍ତାପତା:ପର୍ଦାନ୍: ଯଦେ.ତେତ ପତା:ପର୍ଦାନ୍:
 ତେବ ଅନ୍ତିମାନ୍:ପର୍ଦାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍:ପର୍ଦାନ୍: (ତ୍ରୀତେତାନ୍: ତ୍ରୀତେତାନ୍: ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:
 ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍ ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍: ॥ ପର୍ଦାନ୍:
 ତୁ.ତାଂତ୍ରାନ୍: ତୁ.ଲାନ୍:କ୍ରାନ୍:ଅନ୍ତିମାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍ ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:
 ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍ ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍: ॥ ପର୍ଦାନ୍:
 ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍: ଅନ୍ତିମାନ୍ ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍:ପର୍ଦାନ୍: ॥

“ရှစ်တရာ် ဖိစီးလာတဲ့ အီမဲတောင်ရေးတာဝန်တွေကို ငါ
သိသိသာသာ ဆန့်ကျင်တော်လုန်လိုက်တယ်။ အီမဲတောင်သက်
ပထာမပိုင်းနှစ်အနည်းငယ်များတော့ တစ်လောကလုံးက
ငါကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို ပြားပြားဝပ်အောင် မတရားချိုးနှစ်ပြီး
အမျိုးသမီးဆိုတဲ့ ပုံစံခွဲက်ထဲ ထည့်သွင်းခဲရတဲ့
အသွင်မျိုးနဲ့ ငါနေထိုင်ခဲ့တယ်။ လက်ထပ်ပြီးကြတဲ့
ကောလိပ်ကျောင်းနေဖက် သူင်ယျာင်းအတော်များများက
သူတို့ ငါသာနာဂါတဲ့ အသိပညာရေးလမ်းကြောင်းတွေကို
စွန့်လွှာတြုံး သားသမီးကိစ္စ၊ စားရေးသောက်ရေးကိစ္စ၊ ဘဝမှာ
ဟုတ်လှပြီလို့ အပေါ်ယံကြော အထင်ကြီးနှစ်သိမ့်မှုတွေများပဲ
နှစ်မြုပ်သွားကြတယ်။ ဒီလိုအဖြစ်မျိုးကို ငါ မရောက်စေရဘူး။
ငါဆန္ဒက ကျယ်ဝန်းတဲ့ မိသားစုနယ်တစ်ခုကို
တည်ဆောက်ချင်တယ်ဆိုပေမယ့် တစ်သီးတွေ့အနေနဲ့လည်း
ဘဝကို ငါဆက်နေသွားချင်သေးတယ်”

အိမ်ထောင်ရှင်ဘဝဖြင့် အထူးသဖြင့် အိမ်ထောင်သက် ပထမ

ပိုင်:ကာလများတွင် မေမေသည် မကြာခကာ အလွန်.အလွန် စိတ်ဆင်းရဲ
ခဲ့မည်မှာ သေချာပါသည်။ မေမေသည် သူအလွန်အားထားသော စိတ်
ကုသရာဝန်ထဲသို့လည်း ချဉ်းကပ်ခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် တရုတ်
အနုပညာနှင့် တပေကို လေ့လာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ “ဂြာ” အနုပညာ
အုပ်စုနှင့် အဆက်အသွယ်လုပ်၍လည်းကောင်း၊ ခေါ်ပေါ်ပန်းချို့ စု
ဆောင်းရေးတွင် ပို၍ အရှင်စိုက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း အိမ်ထောင်ရေးနှင့်
မိခင်ဘဝဆိုင်ရာ ပြဿနာအားလုံးမှ လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးပမ်း
လာပါတော့သည်။ ထိုအချိန်တွင် စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်နှင့် နာမည်ကျော်
အနုပညာပစ္စည်း စုဆောင်းသူ ချားလ် လုန် ဖရီးယာ⁷⁸:နှင့် တွေ့ခဲ့ပြီး
ဖြစ်ပါသည်။ ဖရီးယားသည် နောင်အခါ မေမေဘဝ၌ ညာကြိုးမှားစွာ
လွမ်းနိုင်ခဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာပါသည်။ မေမေနှင့် ဖရီးယားတို့သည်
တရုတ်ပန်းချို့ပြုခဲ့တစ်ခုတွင် စတင်တွေ့သိခဲ့ကြပြီး မေမေဝါသနာကို
သိရှိသွားသော ဖရီးယားက ဒီးထွေ့ကြပြီးရှိ သူစုရုဆောင်းထားသော
ပန်းချို့ကားများကို လာရောက်ကြည့်ရရှိ မေမေကို ဖိတ်ကြားခဲ့ပါသည်။
“လာမယ့် အပတ်မှာပဲ ကျွန်ုပ်မကလေး မျက်နှာဖြင့်တော့မှာပါ။ ဒါပေမယ့်
ကလေး မျက်နှာဖြင့်ပြီးတာနဲ့ အတတ်နိုင်ဆုံး စောစောလာခဲ့ပါမယ်” ဟု
မေမေက ကတိပေးခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က မေမေမိုက် အစောင့်အရှောက်
အဖြစ် လိုက်ပါသွားသော ဖေဖေလည်း ဖရီးယားနှင့် ဖိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ပါ
သည်။

မေမေသည် ၁၉၁၃ ခုနှစ် ၁၇နှစ်ရှိရှိလမှ ကွယ်လွန်ချိန်အထိ
ဖရီးယား၏ အကုအညီဖြင့် တရုတ်ပန်းချို့ပညာကို လေ့လာခြင်း၊ ပန်းချို့ကားစုရု
ဆောင်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဖရီးယား၏ တရုတ်နိုင်ငံ
ကိုယ်စားလှယ်ထဲမှ ပို့လိုက်သော ပန်းချို့ကားများကို မေမေနှင့် ဖရီးယား
တို့ မကြာခကာ ခွဲဝေယူတတ်ကြပါသည်။ မေမေသည် ကိုလမ်းဘိုးယား
တူးသို့လိုတွင် ၁၉၁၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၃ ခုနှစ်အထိ တရုတ်ဘာသာကို

လေ့လာသင်ယူခဲ့ပြီးနောက် မောင် ကစွဲကိုမြတ်ရှိ အိမ်ကြီးသို့၊ မကြာခဏ ပိတ်ခေါ်ဆွေးနွေးလေ့ရှိခဲ့သော တရာတ် ရေးရာသုတေသနတို့၏ အကျ အညီပြင် နောက်ထပ် ငါးနှစ်အချိန်ယူရှု တန်နှင့် ဆွန်မင်းဆက်များအပေါ် ကွန်ဖြူးဆီးယပ်စိတ်ဝင်၊ တာအို ဝါဒ၊ ဓမ္မဝါဒတို့၊ အကျိုးပြုခဲ့ပုံ စစ်တမ်း တစ်ခုအတွက် သုတေသနအချက်အလက်များ ရယူစွာဆောင်းခဲ့ပါသည်။ ယင်းသုတေသနလေ့လာချက်များပြင် မေမျမှုစွာရေးသားသည် တရာတ် ဆေးပန်းချီများကို လိပ်ပုံမိယင်၏ အမြင်ပြင် ပြန်လည်ခံစားခြင်း⁷⁹ တွေပုံကို ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။

သို့.သော ယင်းစာအပ်အတွက် အထောက်အပဲ အများဆုံး ပေါ်ခဲ့သော ဖရို့ယားမှာ ဘုရားမြတ်ကပင် ကွယ်လွန်ခဲ့လဲပြီ။ ဖရို့ယား ၂၀၃နာရီ ခဲ့စားနေရသည့်ကာလတစ်လျှောက်လုံး မေမေ မပြတ်သွားရောက် ကြည့်ရှုအားပေးခဲ့ပါသည်။ သေဆုံးချိန်တွင် ဝေါရှင်တင်ဖြူးရှိ ငင်း၏ ပန်းချိုပြခန်းအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရောက်ရန် အဖွဲ့ဝင် ငါးဦးကို တာဝန်ပေးခဲ့ရာ အဖွဲ့ဝင် နှစ်ဦးမှာ ဖေဖော်ဝါယာ မေမေတို့ ပြစ်နေခဲ့ပါသည်။

ထိအခိုနိုင် “ဂြာ” အနပညာအပ်စုင် ပို၍ပင် အဆက် အသွယ်ကောင်းလျက် ရှိနေပေသည်။ ခေတ်ပေါ်ပန်းချို့ အထူးသဖြင့်။

ပဲရစ်မြို့.မှ မိမိလက်ရာ ရေဆေးပန်းချီကားများကို ပေးပို့ခဲ့သည့် ၌၌ မာရင်း၏ ပန်းချီအယူအဆများ ရှင်သနတိုးတက်ရေးအတွက် စတိုင်ချင် နှင့် ဧရားစွေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် ၂၉၁ အမည်ဖြင့် ရှားရှားရှိ စတင် တည်ထောင်ရာတွင် ပါဝင်ခဲ့ပြီး အမေရိကတွင် ပထမဆုံး တပ်ဦး တောင်အဖြစ် ထွက်လာသော ယင်းရှားရှားတွင် အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့ပါသည်။ ယင်းအနာပညာလျှပ်ရှားမှတွင် မေမေ ပါဝင်နေချိန်မှာ ပထမဆုံးကလေး (ကျွန်ုင်မ၏ အစ်မ အကြီးဆုံး ဖလောင့်နှင့်) ကို ဧရားဖွားပြီးသည့် အချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ပထမကလေးကို မျက်နှာမြင်ပြီးနောက်၌ ကလေးကို ကိုယ်တိုင်နှင့် တိုက်မည်ဟု ဆိုခဲ့သော်လည်း မေမေ အိမ်သို့ ပြန်မလာခဲ့ပေ။ အိမ်တွင် ငိုးနေသောကလေးကို ပါးဝါးလ်⁸¹က ခိုင်ခဲ့ ပြုစွာရပါသည်။

မေမေ အခက်အခဲကြုံရသည့် အိမ်ထောင်သက် ပထမပိုင်းနှစ် များထဲမှာပင် ဖေဖေလည်း လုပ်ငန်းအဆင်မပြုမှာချို့နှင့် တွေ့လာရပါ သည်။ ထိစဉ်က ဖေဖေသည် မက်စ်ဝဲလ်ကားကိုထိတ်လုပ်သည့် ယူနိုက် တက်စတိတ် မော်တော်ကုမ္ပဏီတွင် ရင်းနှီးငွေ အမြောက်အမြား ထည့်ဝင် ထားပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းကုမ္ပဏီ အခြေအနေမဟန်၍ ဖေဖေအကုအညီဖြင့် မက်စ်ဝဲလ်မော်တော်ကုမ္ပဏီအမည်သို့ ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်း လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာ တွင်လည်း တွက်ခြောကိုက်ဘဲ ဖြစ်နေပြန်သည်။ အရင်းအနှစ်းများလှသည့် ကြေးနိုလ်ငန်းမှုလည်း အမြတ်အစွမ်း ထွက်မလာသေး၍ ဖေဖေအဖို့ ပထမဆုံးအကြိမ် ငွေကြေးအကျပ်အတည်း ကြုံရတော့သည်။ ဖေဖေ နှင့်မေမေ တို့ လမ်း၂၀ နှင့် ပတ်ခိုင်သာရှိ ခဲ့ထည်ကျယ်ဝန်းသည် အိမ် သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။ ငွေကြေးအကျပ်အတည်း ပြောလျှော့ စေရန်အတွက် ထိအိမ်ကြီးကို ရောင်းချုပြီး စိန်းရက်ဂျစ်ဟိုတယ်⁸² အဆောက်အအီအပေါ်ထပ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းနေကြရပြန်ပါသည်။ တစ်ထပ် လုံးကို ယူထား၍ မဲ့တော့သည့်အဆင်ဟု မဆိုသာသော်လည်း ယင်းကဲ့သို့

နေထိုင်ရခြင်းသည်ပင် ဖေဖော် သိက္ခာချသည့် ကောလာဟလသတ်း
ဖြန့်စဉ်ရခြင်း အချက်တစ်ခု ဖြစ်၍လာပြန်ပါသည်။

မက်ဝဲလ် မော်တော်ကုမ္ပဏီ၏ စရှတ်သတ်ခအခြေအနေများ
ကို နောက်ဆုံးလွန်မြောက်သွားချိန်မြှုံး ဖေဖော်တွေက် အမြတ်အစွမ်း
အတော်အတန် ထွက်လာ၍ မော်တော်ကားလုပ်ငန်းကိုသာ ခံယူချက်
အပြည့်ဖြင့် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ညီအစ်ကို ခုနစ်ဦး
ဦးစီးလုပ်ကိုင်သည့် ဖော်ရှားသော်ဒီကုမ္ပဏီ⁸³တွင် ရင်းနှီးငွေများ ထည့်ဝင်
ထားပြန်သည်။ ယင်းကုမ္ပဏီကို ဂျင်နာရယ်မော်တော်ကုမ္ပဏီ⁸⁴သို့ ရောင်းချု
လိုက်သောအခါ ဖေဖော် ဂျင်နာရယ်မော်တော်ကုမ္ပဏီ စတော့အများဆုံး
ကို ပိုင်ဆိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်လောက်မှုပင် သိပ်အရေးမကြီးလှသည့် အမှား တစ်ခု
ကို ဖေဖော်ပြုမဲ့ပါသည်။ ဖေဖေသည် မိတ်ဆွေဘားနှုန်း ဘာရှိ⁸⁵နှင့်အတူ
အလားစကားဂျီနှီး⁸⁶ရွှေတွင်းလုပ်ငန်း၌ ငွေများရင်းနှီး မြှုပ်နှံထားသည်။
ရွှေတွင်း၏တန်ဖိုး အတက်အကျဖြစ်နေစဉ် အချို့ နေရာ၌ ရွှေကို မတွေ့
ရဘဲ ရေများကို တွေ့လာရပါသည်။ ဖေဖေသည် အကြောင်းကိစ္စတစ်ခု
ကြောင့် ကျွန်မတို့ကလေးတွေအားလုံးအတွက် ရည်ရွယ်၍ ထိုရွှေတွင်း
လုပ်ငန်း၌ အရင်းအနှီးထည့်သွင်းထားခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းအကြောင်းကိုလည်း
ကျွန်မတို့ကို ပြောပြထားပါသည်။ ရွှေတွင်း၏ တန်ဖိုးမှာ နောက်ပိုင်းတွင်
ကျသည်ထက် ကျဆင်းလာခဲ့ရာ နောက်ဆုံး၌ ရွှေတွင်းပါ ပျောက်သွားပါ
တော့သည်။

ကြော်နီလုပ်ငန်း၊ မော်တော်ကားလုပ်ငန်းအပြင် နောက်ပိုင်း၌
ပါတုပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ထည့်သွင်းထားသော
ဖေဖော်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှာအားလုံးကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် ဖေဖော်လည်း
အမြတ်အစွမ်း ရရှိရေးအတွက်သက်သက်မဟုတ်ဘဲ စီးပွားရေး အခွင့်
အလမ်းသစ်များ ဖန်တီးရာ၌လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက်ပါ မျှော်

မှန်းထားကြောင် သိသာထင်ရှားလုပါသည်။ မီးရထား သံလမ်းများ စတင် အသုံးပြုစ မီးရထားသံလမ်းကို တိတွင်ထုတ်လုပ်သူ အီးအိပ်ချုံ ဟယ်ရှိမဲနဲ⁸⁷ ကို ဖေဖေ အရွှေ့နှုန်းလေးစားခဲ့ပါသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းကြီးတစ်ခု ပြစ်စွား ပေါ်ပေါက်နေချိန်၌ ဖေဖေအလို လားဆုံးသော လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုမျိုးများ ယင်းကုသို့ သော ဆန်းသစ်တိတွင်မှုမျိုးများပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဦးစံ⁸⁸သတင်း စာတွင် ရှိမ်းစ် ရပ်ဆယ် ဝစ်ကင်းစ်⁸⁹ အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ယူစဉ်က ကိုယ် လုပ်ချင်တာကို လုပ်ကိုင်နိုင်မည်ဆိုလျှင် မည်သည့်အရာကိုလုပ်မည်နည်းဟု ဖေဖေက ငှင်းအား မေးခဲ့ဖူးသည်။ ရှိမ်းစ် ရပ်ဆယ် ဝစ်ကင်းစ်က ငှင်း အနေဖြင့် သမိုင်းဖြစ်ရပ်များကို ရေးဖြစ်လိမ့်မည်ထင်ကြောင်း အဖြေဖော်လိုက်သောအခါ ဖေဖေက “ကျေပ်ကတော့ သမိုင်း မရရှိဘူးများ၊ သမိုင်းကို အမြန်ဖန်တီးမယ်” ဟု ပြန်လည်ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေအပို့ အိမ်ထောင်သက်တဲ့ ပထမပိုင်းနှစ်များတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပြသောများအပြင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးခုက္ခာသုက္ခာနှင့် ကြေကွဲဝမ်းနည်း မူများကိုပါ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ အဆိုဝါးဆုံးများ ဖေဖေတို့ မွေးချင်းရှစ် ယောက်အနောက် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော အက်ဒ်ဂါ သေဆုံးသွားသည့် ဖြစ်ရပ် ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ အက်ဒ်ဂါသည် တိုင်တန်းနှစ်⁹⁰သော်ကြီး နှစ်မြှုပ် စဉ်က နေ့နှင့် သမီးလေးတို့ကို နောက်ဆုံး အသက်ကယ်လျော့လဲသို့ ထည့်ပေးလိုက်ပြီးနောက် သော်ကြီးနှင့်အတူ နှစ်မြှုပ်ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ပါ သည်။ ထိုအချိန်မှာ အက်ဒ်ဂါ အသက် ၂၇ နှစ်သာ ရှိပါသေးသည်။ ဖေဖေများ အက်ဒ်ဂါထက်များစွာ အသက်ကြီး၍ အဖေအရာဟု ဆိုနိုင်ပါ သည်။ ဖောင်နေရာမှ သွာ့နှင့်သင်ဆုံးမခဲ့ဘူး ဖေဖေခေများ ဝမ်းနည်းပူဇွဲး လျှက်ဖြင့် ကိုယ်စိတ်နှလုံး ညိုးချုံးသွားခဲ့ရပါသည်။ ဖေဖေ၌ တရာင်းတန်း ပေါင်းသင်းသွာ့ဟူ၍ များများစားစား မရှိလှပပေ။ အက်ဒ်ဂါမှာ ထိုရှားရှား ပါးပါးပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစားထဲက ဖြစ်ပါသည်။

အက်ဒ်ဂါအတွက် အကူးအညီလို သည့်အခါတိုင်း ပေမေက

သူ.နောက်မှ ကြံ.ကြံ.ခံ၍ ရပ်တည်ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် မေမေသည် ကြီးမားလျသော အိမ်ဟောကြီးတွေကို ထိန်းသိမ်းစီမံရသည် အလုပ်ကို တစ်စတစ်စ မလိုလားဘဲ ဖြစ်လာပါသည်။ လူမှုရေးတာဝန်တွေကိုလည်း မနှစ်သက် မလိုလားပေ။ ကလေးမျက်နှာမြင်၍ ခံစားရသော နာကျင်မှု ဝေးနာကို ကြောက်ချုံ.တုန်ရှုပ်ခဲ့ရှာသည်။ ပထမဆုံး သမီးကြီး ဖော် ရုန်းစိုးစဉ်က ပိုန်းမတွေဟာ ခုတိယကလေးကို ဘာပြုလို့ လိုချင်ကြရပါန်တာလဲဟု သားမွားဆရာဝန်အား မေးမိသည်အထိ မိန်းမ တွေ့၏ အာဝေါကခုက္ခာက္ခာကို မေမေအကြောက်ကြီး ကြောက်ခဲ့ပါသည်။ “ငါဟာ တာဝန်သိတဲ့ မိခင်တစ်ယောက် ဖြစ်လာပေမယ့် ချုပ်သောမေမေ အဖြစ်ကိုတော့ ရောက်မလာနိုင်သေး” ဟု မေမေကိုယ်တိုင် ခံစားရေးသား ထားခဲ့ဖူးပါသည်။

၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင် မေမေက အစ်မလေး အယ်လစွာဘက်ကို မွေးပေးပါသည်။ မေမေမှာ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး နှစ်းလျှော့ရဲသွားခြင်း အတွက် မကျေမန်ပြစ်လာပေရာ ဖေဖေက နိုင်ငံခြားသို့ အလည်အပတ် ထွက်ရန် ဖျောင်းဖျောစ်သိမ်းပါသည်။ မူလအစိအစဉ်မှာ ဖေဖေပါ အတူ လိုက်ပါရို့ဖြစ်သောလည်း ပထမကွဲ့သစ်ဖြစ်ရန် စစ်ရိပ်စစ်စွဲ.များ သန်းလာသောကြောင့် အလွန်ကြီးမားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ကြပ်ရန်အတွက် နေရစ်ခဲ့ပါသည်။ အိမ်ထောင်ရှင်အဖြစ် မိသားစာဝ အခြေအနေနှင့် သဟာဓာတ်ဖြစ် ကျင့်သား မရရှိနိုင်ဘဲ စိတ်ဝါတ် အကျ ကြီးကျေနေသော မေမေအနေဖြင့် ဥရောပသို့ တစ်ယောက်တည်း ယာယိ ခရိုးထွက်ကာ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် ရေခြားခြေခြားမှ စာဖြင့် ဆက်သွယ်ကြရန် ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ နှစ်ဦးသဘောတူလိုက်ကြပါသည်။ စင်စစ် မေမေတစ်သက်တာတွင် ကျွန်းမတို့ ကလေးတစ်စုကို ကိုယ်တိုင် အနီးကပ် ပြောဆိုခြင်းထက် အဝေးမှ စာဖြင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်းက မေမေအတွက် ပိုမိုချောမွေ.လွယ်ကူခဲ့ကြောင်း ကျွန်းမ တွေ.သိခဲ့ရပါသည်။

၌။ ၌။ ဆက်ဆံရေးမျိုးကိုတော့ ရှိပါစေတော့ဟုသာ မေမေကို
ကျောတာစိတ်ဖြင့် ကျွန်မ မှတ်ယူထားလိုက်ပါသည်။

မေမေ သက်ကြီးပိုင်းသို့ ရောက်ရှိချိန် ကျွန်မလည်း လူလတ်
ပိုင်းအရွယ်သို့ ရောက်လာသောတစ်နေ့တွင် မေမေသည် ၁၉၁၄ ခုနှစ်
ပြည်ပ၌ရှိစဉ် ဖေဖော်နှင့် အပြန်အလှန် ရေးခဲ့သောစာများကို ကျွန်မ^၁
လက်ထဲသို့ ဆိုင်းမပါမို့မဆင့် ထိုးအပ်လာပါသည်။ ဘုံကြောင့် ဟူ၍
တော့ ကျွန်မ မသိ။ အကြောင်းကိစ္စတစ်ခုကြောင့်ဟု ယူဆရပါသည်။
မေမေနှင့် ဖေဖော်အကြား တင်းမှုများကို ပေးစာတွေထဲ၌ ခံစားချက်ဖြင့်
မြှုပ်ဂွယ်ထားကြပါသည်။ စာများထဲ၌ နှစ်ယောက်သား ရင်ကြားမစေ့နိုင်
သည့် အချက်များ၊ အတော်လေး သဘာဝ မကျသည့် ဖေဖော် ဒေါသနှင့်
သဝန်တို့မှ မေမေ၏ ဆန့်ကျင်သော စိတ်ဝါတ်တို့ကို လွတ်လွတ်လပ်လပ်
ဖော်ပြရေးသားထားပါသည်။

ဖေဖော်သို့ ၁၉၁၄ ခုနှစ်၊ မေလတွင် ရေးသောစာများမှာ
မေမေ၏ ပထမဆုံးစာများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဘရီမင်္မာ့၏သို့ ဦးတည်
ခုတ်မောင်းနေသော ဂျာမန်မီးသဘော် ဗာတာလင်ပေါ်မှ ရေးပို့ခဲ့ခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။ ပထမဆုံးစာထဲတွင် သဘော် စတင်မတွက်ခွာမီ အလွန်
စောစီးစွာ သဘော်ဆိပ်မှ ဖေဖော် ဘုံကြောင့်ထွက်ခွာသွားရသည်ကို
မေမေက မေးထားပါသည်။ ယင်းအတွက် သူအလွန် ခံစားခဲ့ရကြောင်းကို
ဖော်ပြ၍ ကလေးများအား ဂရိစိုက်ရန်၊ သူ့နှလုံးသားကို ဖေဖော်နှင့် ကလေး
တွေထဲ၌ ထားခဲ့ကြောင်းဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားပါသည်။ မေမေသည် ခင်ပွန်း
သည့်နှင့် ရင်သွေးကယ်များကို ခွဲ၍ထွက်ခွာလာရခြင်းအတွက် ခံစားခဲ့ရ
သည့် အလွမ်းစိတ်ကို လျင်မြန်စွာပင် ဖြေဖောက်နိုင်ခဲ့ဟန်တူသည်။ ဖေဖော်
ထဲသို့ ပို့သည့် နောက်စာတစ်စောင်ထဲ၌ သဘော်ပေါ်တွင် မိတ်ဆွေ
အပေါင်းအသင်းများနှင့် ပတ်သက်သော မိမိ၏ နေထိုင်ဆက်ဆံရေး
အကြောင်းများကို မေမေက အသေးစိတ် ဖော်ကျူးရေးဖွဲ့ပြန်ပါသည်။

“အချစ်ကို ခေါ်ထားပစ်ခဲ့ပေမယ့် ကိုယ့်အကြောင်းကို
အချက် အကြောင်းများစွာနဲ့ စဉ်းစားတုန်းပဲလား။
ဒီခေတ်ကြီးဟာ အတွေးအခေါ် ပြောင်းလဲပစ်နေတဲ့ ခေတ်မှု၊
အမိတေသာင်ရှင်တွေရဲ့ ဆက်ဆံရေးမှာလည်း ပြောင်းလဲကြ
ရမှပါ အချစ်ရယ်။ ဒုက္ခသုက္ခတွေကို ကိုယ့်ခေါင်းထဲက
ထုတ်ပစ်ပြီး ခုလို နေထိုင်ရတဲ့ အခါမှာ ကိုယ့်အပေါ်
စိတ်ချယ့်ကြည်စိတ်တွေ ကုန်ခန်းမသွားဘဲ ကိုယ့်ကို ချစ်နော်ပါ
မယ်လို့ ဖြော်လင်ပါတယ်...”

မေမေ၏ ဥရောပခုံး အစိတ်အပိုင်း အတော်များများမှာ ဥရောပတွင် ကျောင်းနေစဉ်က ဖန်တီးနေထိုင်ခဲ့သော အနုပညာဆန် သောဘဝကို ပြန်လည်ဖော်ဆောင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေသည် အနုပညာပြခေါ်၊ ပြွဲများကို လုညွှန်လည်ကြည့်ရှုပြီး ဘာလင်၊ စိယင်နာနှင့် ပဲရံမြို့များတွင် စာအပ်နှင့် အနုပညာပစ္စည်းများကို ဝယ်ခြမ်းခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် ပန်းချို့ဆရာ မဲရိုးယက်စီ ကေယာ၏။ နှင့်အတူ ခေတ်သစ်လွန် ပန်းချို့လက်ရာ များကိုပင် လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ပိကာဆို ပန်းချို့ရေးရာတွင် နံရုက်ပစ္စည်း၊ သတင်းစာစည်းနှင့် အခြားအရာဝည်အပိုင်းအစများကို အသုံးပြုသည်ဟု ကြေားသိပုံးသောကြောင့် အထူးသဖြင့် သူ့ပန်းချို့လက်ရာများကို တွေ့သော အခါ စိတ်လှပ်ရှား ထိတ်လန်းသွားရလေမလားဟု မေမေ အစက ထင်ခဲ့ ပါသည်။ အဲဖွေ့ယ် အသက်ဝင်လှပ်ရှားနေသော ပိကာဆို၏ပန်းချို့လက်ရာ များကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဆေးတဲ့တစ်ချောင်း၊ မှန်တစ်ချုပ်၊ ပုလင်းတစ်လုံးနှင့် စပျော်သီးအချို့ပါဝင်သော သက်ပြုမြဲမပန်းချိုကားကလေးတစ်ခုကို ဒေါ်လာ ၁၄၀ ဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့သည်။ စပျော်သီးများကို လွှာစာများဖြင့် ဖန်တီးထားရာ တကယ့်ပန်းချို့လက်ရာဟု မေမေက ဆိုပါသည်။

ဖေဖောက်မှာ အမြင်ဖြင့်ကြည့်ပါက ဥရောပသိ.ရောက်ဖြီ၊ မကြာဖိမှာပင် မေမေသည် မဟာအမှားကြီးတစ်ခုကို လုပ်မိခဲ့ပါသည်။

မေမေအဆက်ဟောင်း အော့တိ မခဲ့ကဲလဲကို အကြောင်းပြု၍ ဘာလင်ဖြို့တွင် ကျောင်းသူဘဝက စတွေ့ခဲ့သော အဲလ်ရရ် ဗွန် ဟေမဲလ်⁹²နေထိုင်သည့် တိုက်ခန်းသို့ လက်ဖက်ရည်သောက်ရန် မေမေတစ်ယောက်တည်း သွားရောက်မိခဲ့သည့်ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။

မေမေသည် ထိုကိစ္စကို ဖေဖော်အား အမှတ်မထင် ပြောပြရတွင် ထိုအမိမခန်း၌ အိမ်စေများရှိနေ၍ ဖေဖော်နေဖြင့် ငြင်းအပေါ် စိတ်စနီးစနောင့် မဖြစ်ရန်လည်း ဖြေသိမ့်ခဲ့ပါသည်။ မေမေထဲမှ ထိုစာကို ရပြီးနောက် ဖေဖော်ပြန်စာနှစ်စောင်း၌ကား ယောကုံးတစ်ယောက် အိမ်ခန်းသို့ အဖော်မပါ တစ်ကိုယ်တည်း သွားရောက်ခဲ့ခြင်းအတွက် ပေါက်ကဲ လာသော ဖေဖော်ဒေါသများကို တွေ့ရပါသည်။

ထိုကိစ္စအတွက် မိမိဘက်မှ အခြေအနေကို ငဲ့ညှာသောအားဖြင့် မိမိအပေါ် အထင်မလွှဲရန် မေမေက ကြေားနှင့်ဖြင့်တစ်တန် စာဖြင့်တစ်မျိုး ဖေဖော်ထဲ ပေးပို့တောင်းပန်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော အကြောင်းမထူးခဲ့ပေါ် မေမေနှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေအနေအသေးစိတ်များ အစိကမဟုတ်၊ မေမေအပေါ် ဖေဖော်က ယုံကြည်စိတ်ချုပ်းသာ အစိကဖြစ်ပါသည်။ မေမေစဉ်းစဉ်းစားစား မလုပ်ခဲ့သော အခြားအရေးကိစ္စများကိုပါ ဖေဖော် ထူးထုတ်သည်။ ငြင်းအနေဖြင့် မေမေ၏အစဉ်ရှိနေစေချင်သည့် လွှတ်လပ်မှုကို မေမေက တလွှာအသုံးချေနေကြောင်း၊ မေမေသာ ကရာစိုက်ပါက မိမိ၏ အစဉ်းစဉ်းညားညားကောင်းပါးမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဆိုဝါးသော အကျိုး ဆက်ကို နားလည်သောပေါက်မည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ပြန်ကြားခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ ရေးပြီးနောက် “ဒီစာထဲများ ဟောကြောဆုံးမချက်တွေ၊ ဆရာလုပ်တာမျိုးတွေတော့ မပါဘူးထင်ပါတယ်” ဟုဆိုကာ အချို့များစွာဖြင့် ဟူသော စာကြောင်းဖြင့် ထူးဆန်းစွာလက်မှတ်ထိုးထားခဲ့သည်။

ဗွန် ဟေမဲလ်ထဲ သွားရောက်မိခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖေဖော်နှင့် အပြန်အလှန် အထင်အမြင်လွှာနေသားလည်း မေမေသည် ဥရောပ ခရီးကို

ဆက်ရင်းဖေဖော်သို့၊ စာများ၊ ရေးမြှုပေးခဲ့ပါသည်။ မေမေက မိမိအနေဖြင့် အသက်ရှင်တည်တဲ့မှုတစ်ခုလုံးကို ဘဝတွင် မြှုပ်နှံထားသော်လည်း ဖေဖေကမူ အလုပ်၏ မြှုပ်နှံထားကြောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် ဖေဖေအား ဖေးမကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ မရှိခဲ့သည့်မှာ မှန်ကြောင်း၊ ယင်းမှာလည်း မိမိတစ်ဦးတည်း ချွတ်ယွင်းချက်ကြောင့်၊ မဟုတ်ကြောင်း၊ ဖေဖေနှင့် နှစ်ယောက်ခြင်းတွေ၊ ဆုံးရှုံး အလွန်၊ အလွန် ခဲယဉ်းခဲ့ကြောင်း၊ ကိုယ်ပိုင် စိတ်ကြိုက်အိမ်ကလေးဖြင့် ခဲ့ခဲ့ထည်ထည် နေရမည့်အစား ရွေးကွက် နေရာတွင် နေထိုင်ခဲ့ကြရကြောင်း ပြန်လည်ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် ဖေဖေနှင့် နေထိုင်ခဲ့သည့် အိမ်၏ပင်လျှင် ဖေဖေနှင့် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် နေထိုင်ခွင့် မရှိခဲ့ပုံကို “ကိုကိုနဲ့၊ ကျွန်မ အမှန်တကယ် နေထိုင်တဲ့ အခန်းရယ် လို့၊ ရေး ကျွန်မတို့၊ မှ အိမ်ခန်းတစ်ခန်း သပ်သပ်ရပ်ရပ် မရှိခဲ့ပါဘူး” ဟူ၍ စာထဲ၌ ဖော်ပြခဲရာသည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်၏ မိမိစိတ်တွေ အပြင်းအထန် ဆောက်တည်ရာမရ ဖြစ်ခဲ့ပုံ၊ စိတ်ကျေနပ်မှ မရှိခဲ့ပုံကိုလည်း မေမေက စာထဲတွင် ဖွင့်ဟပြေပြုလျက် လေလေဆယ်၏ ဖေဖေ ကသိကအောင် ဖြစ်နေမှုကို မိမိခဲ့စားကြည့်၍ရကြောင်း “ဒီအတွက် ကိုကို၊ ကို အပြစ်မဆို ပါဘူး၊ ကိုကို၊ ကို ထားပစ်သွားတဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်နဲ့ ပတ်သက်လို့၊ မျက်စိကန်းတဲ့ယောက်ဗျားမှာသာ ဒီလို့ ကသိကအောင် ခဲစားရတာမျိုး၊ ကင်းမဲ့ မှာဖြစ်ပါတယ်။ ကိုကို၊ မှာတော့ ပြန်လာမယ် မိန်းမတစ်ယောက်အတွက် ကသိကအောင် မဖြစ်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်” ဟူ၍ ရေးခဲ့သည်။

မေမေ၏ ဥရောပခရီးစဉ်တွင်း ဖေဖေတဲ့ ရေးသောများ၏ ဖေဖေအား ကျည်းသွားတော့မည့်အကြောင်းနှင့် မိမိကိုယ်မိမိ ဝေဖန် ဆန်းစစ်ရန်ကိစ္စများ၊ ပါဝင်သော်လည်း စင်စစ် အရာမထင်ခဲပေး။ မေမေ ထဲသို့ ဖေဖေ နောက်ဆုံးရေးလိုက်သောစာထဲ၏ မေမေသည် ပေးထားသည့် ကတိအတိုင်း မိမိထဲသို့၊ စာများ၊ မကြေခဏ မရေးခဲ့ကြောင်း၊ ယင်းမှာ လည်း မေမေသည် အစဉ်အမြဲ ရေးကြီးသတ်ပျား ဖြစ်နေ၍ဖြစ်ကြောင်း၊

ထို. ကြောင် မေမေ. အနေဖြင့် အနားယူပြီး ပြန်လာဖြင့်မျိုးမဟုတဲ့
ပင်ပန်းနှင့်နယ်စွာဖြင့်သာ အိမ်သို့. ပြန်လာဖြစ်လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်
ပြောကာ---

“‘စိတ်ပျော်ပျော်ထားပါကိုကို၊ ကိုကို. အတွက် ကျွန်မ
ဘယ်နေရာကမဆို ဘာဖြစ်ဖြစ် ကူလုပ်ပေးမယ်ဆိုတာ သိထား
နော်’လို့ မင်းပြောခဲ့တယ်။ အဖို့တန်တဲ့ အပြောကလေးပါပဲ။
ပြောသလိုလည်း မင်းလုပ်လိမ့်မယ်လို့. ကိုယ်မျှော်လင့်ထား
ပါတယ်။ မင်းပြောထားတာကို ပြန်သတိရရင်ပေါ့။

အေးလေး စေတနာက အမိကပါပဲ” ဟူ၍ အခုံးသတ်ခဲ့ပါသည်။

ဥရောပတွင် နေထိုင်ခဲ့သည့် နောက်ခုံးရက်သတ္တုပတ် ကာလမှာ
မေမေ့အဖို့. စတိုင်ချင်မိသားစုနှင့် နေထိုင်ခဲ့ရသည့် နှစ်လ ဟူသော အချိန်
ကာလထက်ပင် ရှည်လျားနေသယောင် ထင်ရပေသည်။ ဖေဖေနှင့် ကလေး
များကို လွမ်းသည့်စိတ်က တစ်ချိန်လုံး စိုးကဲနေသောကြောင်ပင် ဖြစ်ပါ
သည်။

ကြိုတင်ကတိပေးထားသည့်အတိုင်း ထိနှစ်ရူလိုင်လ ၃၁ ရက်
နေ့တွင် ဒတ်ချုပ်မီးသဘော်ဖြင့် မေမေ အိမ်ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့မှ
ရက်သတ္တု နှစ်ပတ်အကြော် ပထမကဗ္ဗားစစ်ကြီး စတင်ဖြစ်ပွားရာ မေမေ
စီးလာသော ထိုးးသဘော်မှာ ပထမကဗ္ဗားစစ်မဖြစ်မိ ဥရောပဒေသမှာ
နောက်ခုံးရက်ခွာခဲ့သော မီးသဘော်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထို. နောက် စစ်ကော်ကို
ရှောင်ဖုံးရင်း စတိုင်ချင်မိသားစုလည်း အမေရိကသို့. ကူးလာပြီး မောင့်
ကစွ်ကိုခြုံတွင် ဖေဖေး မေမေတို့နှင့်အတူ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။

အမေရိကသို့. ပြန်လာစဉ် သဘော်ပေါ်၌ မေမေသည် သူ. ဖေဖေ၏ တာဝန်ပျောက်ကွက်မှုနှင့် တစ်ကိုယ်တော် အတွေးထဲ နစ်မြှုပ်
တတ်သည် ပျော်ချက်ကြောင် အိမ်ထောင်တစ်ခုလုံးနှင့် မေမေဘဝပါ
ပျောက်စီးသွားခဲ့ပုံးကို အိပ်မက်ဆိုး အခြောက်ခဲ့ရသူပေးခဲ့ရ

ပါသည်။ သူ.ဖေဖေလို မဖြစ်စေရဟုလည်း မေမေ သုန္တာန်ချလိုက
 ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် ကတောက်ကဆဖြစ်ကာ စာတွေ အပြန်အလှန်
 ရေးခဲ့ခြင်းသည်ပင် ကောင်းသော အကြောင်းတရားတစ်ခုကဲ သို့ ဖြစ်နေပါန်
 ချေသည်။ မေမေကား ဖေဖေနှင့် မပြုလည်သော ဆက်ဆံရေးကို
 ချေမွှေ့အောင်လုပ်မည်ဟူသော အာမခဲ့ချက်အသစ်ဖြင့် တကယ်ပင်
 ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ သားသမီးဝန်တာကို ဤ.ဤ.ခ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက်
 အာ:ဖြည့်နားနေခြင်းဟူ၍ပင် စာတစ်စောင်ကို မေမေက ရည်ညွှန်းရေးသား
 ခဲ့ပါသည်။ မှန်လုပ်ပါသည်။ မေမေ၏အဆိုမှာ နှစ်နှစ်ကြာသည့်အခါတိုင်း
 တစ်ကြိမ်ကျ အကောင်အထည်ပေါ်လာခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ခဲ့ပေသည်။
 အကြောင်းမှာ တစ်နှစ်အကြား၌ ကျွန်းမအစ်ကိုကြီး ဘီးလ်ကို မွေးဖွားပြီး
 နောက် နှစ်နှစ်ကြာသောအခါ ၁၉၁၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၆ ရက်နေ့နံပါန်
 ကျွန်းမကို မွေးဖွားပေးခဲ့သောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

Notes

1. Eugene Meyer
2. Agnes Ernst
3. *New York Sun*
4. Wall Street
5. Edgar Kohler
6. The Merry Widow
7. Alsace-Lorraine
8. Yacob Meyer
9. Legion of Honor
10. Sanhedrin
11. Marc Eugene Meyer
12. Strasbourg
13. Blum Brothers
14. Lazard Freres
15. Alexandre Lazard
16. The City of Paris
17. Constant
18. Los Angeles Social Club
19. Harriet Newmark

20. Eugene Isaac Meyer
21. Rosalie
22. Elise
23. Florence
24. Ruth
25. Aline
26. Walter
27. Edgar
28. Alameda
29. Jim Corbett
30. Zionist
31. Sigmund Stern
32. Abraham
33. Levi Strauss
34. denim
35. Levi's
36. Walter Hass
37. Berkeley
38. George Blumenthal
39. William Edward Hartople Lecky
40. *The Map of life*
41. Samuel Untermeyer
42. Irene Untermeyer
43. Eugene Meyer and Company
44. Harriman
45. Morgan
46. Lutheran minister
47. Karl Ernst
48. Lucy Schmidt
49. Bremen
50. Frederick
51. Oedipus Complex

- 52. Wagner
- 53. Mozart
- 54. Morris High School
- 55. Baptist Summer School
- 56. Hudson Guild Lending Library
- 57. John Dewey
- 58. "Sungirl"
- 59. Edward Steichen
- 60. Marian Beckett
- 61. Katharine Rhoades
- 62. Three Graces
- 63. Darius Milhaud
- 64. Erik Satie
- 65. Picasso
- 66. Madame Curie
- 67. Brancusi
- 68. Rodin
- 69. Boadicea
- 70. Left Bank
- 71. Otto Merkel
- 72. "St. Nicholas"
- 73. Taft Administration
- 74. anti-Semitism
- 75. Mount Kisco
- 76. Margaret Ellen Powell
- 77. Christian Science
- 78. Charles Lang Freer
- 79. *Chinese Painting as Reflected in the Thought and Art of Li Lung-Mien*
- 80. Charles and Mary Beard
- 81. Powelly(မာဂရက် ဘယ်လင် ပါဝါလိဂို သိမ်ဘုံး အော်များ)
- 82. St. Regis Hotel
- 83. Fisher Body Company

84. General Motors
85. Bernard Baruch
86. Alaska Juneau
87. E.H. Harriman
88. *Post*
89. James Russell Wiggins
90. *Titanic*
91. Marius de Zayas
92. Alfred Von Heymel

အခန်း (၂)

ကျွန်ုမကို မမွေးဖွားမီ တစ်နှစ်တွင် ဖေဖေသည် နယူးယောက်၌
အစိုးရလုပ်ငန်းတာဝန်အချို့၊ တစ်ဝက်ပါသာ လုပ်ငန်းကို စတင်လုပ်ကိုင်
ပါသည်။ ၁၉၁၃ ခုနှစ်တွင် နယူးယောက်စတော့ရွေးကွက် အပ်ချုပ်မှာဖွဲ့
၌ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွှေးချယ်ခံရပြီး ငွေကြေး အသိင်းအရိုင်းအတွင်း ငှုံး
ကိုယ်တိုင် လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သည့် မြိုင်ပြိုင်းလဲမူများ ဆက်လက်ရှင်
သန်အောင် ပိုမိုအားဖြည့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ပထမကမ္မာစစ်ကြီး၏
အန္တရာယ်သည် ဥရောပဒေသအတွင်းမှ ခြိမ်းခြောက်လာသောကြောင့်
စတော့ရွေးကွက်အတွင်း ပေါ်ပေါက်လာသည့် မတည်၍မူများကို ဖေဖေ
က ပိုင်းဝန်စီမံထိန်းသိမ်းပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ
လည်း စစ်ဆေးပါဝင်ရန် အကြောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။

ဥပမာ ၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင် ဥရောပမှ စစ်အန္တရာယ်သည်
အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းကို ခြိမ်းခြောက်နေပေပြီ။ ထိုအချိန်က ဂျာမနီ
နိုင်ငံထုတ် အထည်ဆိုးဆေး အနည်းဆုံး ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ကျွန်ုမတို့ ဆိုလို့
ပေးပို့နေရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေမှာ ဂျာမနီနိုင်ငံတွင်

ပညာသင်ခဲ့သော ဂါတ္တေသပညာရှင် ဒေါက်တာ စိတ္ထု ကျရတ် ဘက်ကာစ် အား ငွေများ ထုတ်ချေးပြီး စက်ရုပံစွည်းများနှင့် အလွန်လိုအပ်နေသော ပါတ်ခဲန်းများ တည်ဆောက်ပေါ်သည်။ ငှါး၏ အထည်ဖိုးဆေးလုပ်ငန်း စမ်းသပ်ထုတ်လုပ်ရေးကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားနိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်ပါ သည်။ ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် ဘက်ကာစ်၏ကုမ္ပဏီက အဗြားကော်ပိုရေးရှင်း နှစ်ခုနှင့် ပူးပေါင်း၍ နေရှင်နယ် အနုနိလိုင်းနှင့် ပါတုပစွည်းကုမ္ပဏီ၏အဖြစ် တည်ထောင်ပါသည်။ စစ်ပြီး၍ နှစ်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ ဖေဖော် တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် နေရှင်နယ် အနုနိလိုင်းနှင့် ပါတုပစွည်းကုမ္ပဏီကို အဗြားကုမ္ပဏီဟောင်း လေးခုနှင့် ထပ်မံပူးပေါင်းကာ မဟာမိတ် ပါတုပစွည်းနှင့် ဆိုးဆေးကော်ပိုရေးရှင်း³ဟူသော အမည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြန်ရာ စီးပွားရေးက်နိုးကာလတစ်လျှောက် နှစ်တိုးများ မပြတ်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ၅၅၅ သို့ ဖို့ပြင့် ဖေဖော်၏ ပိုင်ဆိုမှုများတန်ဖိုးသည် ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်လာ ၄၃ သန်းအထိ တိုးပွားလာခဲ့သောကြောင့် နောင်အခါ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်⁴ သတင်းစာမှ အရှုံးကိုပင် ကုမ္ပဏီ နှစ်တိုးအမြတ်ငွေများဖြင့် ထေနိုင်ခဲ့ ပါသည်။

ငွေရေးကြေးရေး အခက်အခဲအမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော လည်း မဟာမိတ် ပါတုပစွည်းနှင့် ဆိုးဆေးကော်ပိုရေးရှင်းမှာ များစွာ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်လာသောကြောင့် ဖေဖော်လည်း ပိုမိုချမ်းသာလာခဲ့ ပါသည်။ ၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် ဖေဖော် ဒေါ်လာသန်း ၄၀ နှင့် ၆၀ ဝန်းကျင်ခုန်း ချမ်းသာနေပေပြီ။ သို့သော ငွေကြေးရှာဖွေခြင်းသည် ဖေဖော်၏ မူလ ရည်မှန်းချက် မဟုတ်ပေ။ ဖေဖော်သည် ဘဝကစ်လျှောက်လုံး၏ ၂၂. ရည်မှန်းချက်အတိုင်း ၂၂. ငွေများကို အများပြည်၌ အကျိုးစီးပွားရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ လူမှုရေး အသင်းအဖွဲ့များ ကိုလည်း ကူညီထောက်ပံ့သည်။ မောင့်ဆိုင်နိုင်းဆေးရုံကြိုး၏ ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်သော ဖေဖော်သည် စိတ်ပါတ် ကျော်းမာကြုံ ခိုင်ရေးကို စိတ်ဝင်စား

သည်အလောက် ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ တည်ဆောက်ရေးအတွက် အထူးအေးပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ပညာရင်နှင့် သောက်စို့ခဲ့သော အမိတက္ကသိလ် ယေးလ်^၆တွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မည့် လူငယ်များအား လေ့ကျင့်ပျိုးဆောင်ပေးရေးအတွက် ငွေပဒေသာပင်ကို လည်း စိုက်ထူပေးခဲ့ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် နိုင်ငံအနိုင်ရအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့်အခွင့်အရေးများကို ဖေဖေ စတင်မျှော်တွေးတောင့်တ လာပါသည်။ သမွာတ ဝိလ်ဆင် အာဏာရန်သမျှကာလပတ်လုံး ဖေဖေ အနေနှင့် ရိုပတ်ဘလီကင်ပါတီဝင် တစ်ဦးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရိုပတ် ဘလီကင် လုပ်ရှားမှုများနှင့် ရိုပတ်ဘလီကင်ပါတီ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ချက်ချင်းလက်ငင်းရရှိမည့် အခွင့် အလမ်းကို ဖေဖေ မပြင်ခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် သမွာတ ဝိလ်ဆင်အား ဆန်းကျင်သည့် ချားလိုစ် အီးနှစ် ဟျူးစ်^၇၏ ရွေးကောက်ပွဲ လူပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော အောင်မြင်မှု မရရှိခဲ့ပေ။

အမေရိကန်နိုင်ငံ စစ်ထဲသို့ ပါဝင်လာရမည်ဟု ကျို့သေ တွက်ထားသော ဖေဖေသည် အနိုင်ရတာဝန် ထမ်းဆောင်ချင်လွန်းလှသော ဆန္ဒကြောင့် ရွှေးကောက်ပွဲပြီး၍ မကြာမိမှာပင် သူ့မိတ် ရွှေးများဖြစ်သည့် တရားသူကြီးလွှာ ဘရုန်ဒီးစ်^၈နှင့် ဘားနှုံး ဘာရှုံး တို့ထံတွက်သာမက သမွာတ ဝိလ်ဆင်ထဲသို့လည်း ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်တော့သည်။ ဖေဖေသည် အထက် မှ ပေးအပ်သော တာဝန် အတိအကျေ မရှိ။ လစာလည်း မည်မည်ရရ မရရှိပါဘဲလျက် မျိုးချစ်စိတ်အပြည့်ဖြင့် ဝေါရှင်တင်မြို့သို့သွားရောက်ခဲ့ပါ သည်။ ယင်းသို့ မြေစမ်းခရမ်းပျိုး လုပ်ကိုင်ရင်း ဖေဖေအား တာဝန်များ ပြားစွာ ပေးအပ်လာကြရုံမှုမက သမွာတ ခုနှစ်ဆက်ကာလအတွင်း ကုန်ကြမ်း ပစ္စည်းကုမ္ပဏီ^၉နှင့် အထွေထွေခဲယမ်းမီးကျောက်ဘုတ်အဖွဲ့^{၁၀}တာဝန်များ မှစ၍ အဆင်မြင့်အနိုင်ရတာဝန်များကိုပါ ပေးလာခဲ့ကြသည်။

၁၉၁၇ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ဖေဖေ နယူးယောက်မှ ဝေါရှင်

တင်သိ. ထွက်ခွာခဲ့ပါသည်။ ထိန်စ စွန်လတွင် ကျွန်မကို မျက်နှာ
 မြင်ပြီးနောက် နွော့သိမြှု မောင် ကစားကြံမြေမှာပင် မေမေ ရှိနေခဲ့ပါသည်။
 မေမေသည် အောက်တိဘာလတွင် ဝေါရှင်တင်ဖြူ. ကေလမ်း။ ပေါ်တွင်
 ရှားရှုံးထားသော အိမ်ကြီးတစ်အိမ်၌ ဖေဖေနှင့် သွားရောက်တွေ. ဆုံး
 ပါသည်။ ထိုအချိန်က ဝေါရှင်တင်ဖြူ. တော်ကြီးမှာ နမိုးနီးယား အဆုတ်
 ရောင်ရောက်များ ကူးစက်ပုံ. နှ. နေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဖေဖေ နှင့်
 မေမေတို့ ဝေါရှင်တင်တွင် ဆောင်သာ နေကြမည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ဖြူ. တော်ကြီးသည် လူများအားကြီးသည်ဟူ၍လည်းကောင်း မရောမရာ
 အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် နယ်းယောက်တွင် ကျွန်မတို့ ကလေးတစ်စု
 ကိုထား၍ လေးနှစ်ကြာအောင် ထွက်ခွာသွားကြတော့သည်။ ထိုလေး
 နှစ်အနက် သုံးနှစ်မှာ ဝေါရှင်တင်တွင် အနေများကြပြီး အခါအားလျော့စွာ
 ကျွန်မတို့ထဲ ပြန်လာတတ်ကြပါသည်။ ထူးဆန်းသည်မှာ သူတို့မည်၌
 ကြောမ ဝေါရှင်တင်မှပြန်လာမည်ဟု မည်သည့်အခါဖြူ ပြောမသွားနိုင်ခဲ့
 ကြခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယခင်တစ်ခေါက် ဝေါရှင်တင်သို့ ပြန်ရောက်
 သည်မှတ၍ ဖေဖေသည် အထိုးရာလုပ် ငင်လုပ်သည့်အခါ မိမိအိုး
 စီးယားရေးလုပ်ငန်းနှင့် ဒြိစွန်းလာမည်ကို စိုးရိုမဲသဖြင့် စတော့ရေးကွက်၏
 အပ်ချုပ်ရေးဖူးတာဝန်မှလည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီများစာ၏ ဒါရိုက်တာ
 လူကြီးအဖြစ်မှလည်းကောင်း နှစ်ထွက်လိုက်သည့်အပြင် စတော့အားလုံး
 ကိုပါ ရောင်းချုပ်ခဲ့ပါသည်။ အမှန်မှာ အမေရိကန်ပြည်တောင်စုအထိုးရ
 ငွေတိုက်နှင့် မိမိ နီးနွှယ် ပတ်သက်လာတော့မည့် အကြောအနေကို သိသော
 ဖေဖေသည် ၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ ပြုဂုတ်လကတည်းက သူ၏ ရင်နီးဖြေပုံနှင့်
 ဆိုင်ရာ ဘဏ်လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ဖျက်သိမ်းပစ်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့ပြီး
 ဖြစ်ပါသည်။ သူ့ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သူ့အတွက် စတော့
 အရောင်းအဝယ် လုပ်ပေးနေသူများ၊ အခွန်ဆောင်ပေးနေသူများအတွက်
 ရုံးခန်းကယ်ကလေးတစ်ခုသာ ဖေဖေက ချုန်ထားရစ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ၈၂၀ ပုံမိပိုပ်သာ အပေါ်ဆုံးထပ် တစ်
 ထပ်လုံးနှင့် ငြင်းအောက်ထပ်တစ်ဝက်ကို ကျွန်မတိ. ပိုင်ဆိုင်ထားပါသည်။
 ဤနေရာကား ကျွန်မ၏ အတိချက်ကြော်နေရာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ
 တို့မောင်နှမတစ်သိုက်သည် ပါးဝါးလိုနိုင်အတူ ဤပုံမိပိုပ်သာ၌ နေထိုင်
 လာခဲ့ကြရာ ကျွန်မအစ်ကို ဘီးလုံကို မွေးပြီးမှ ကလေးထိန်းဆရာမ အဲနှစ်နာ
 အော့ထု¹² ရောက်လာပါသည်။ နယ်ယောက်မှာ နေထိုင်ခဲ့သည့် အဖြစ်
 သနစ်တွေကို ကျွန်မ မမှတ်မီတော့ပါ။ ကျွန်မမှာ ထိစဉ်က ကလေးမျှသာ
 ဖြစ်၍ အလွန်စောသေးသော ထိအချိန်က မိဘနှင့် ကဲ့ကွာသွားခြင်း၊
 ကလေးထိန်းဖြင့် မိဘကိုယ်စား ပြုစုထိန်းကွဲပဲခဲ့ရခြင်းများ၏ အကျိုးသက်
 ရောက်မှုကို ကျွန်မသည် ကျွန်မွေးချင်းများလောက် မခံစားခဲ့ရပေ။ ကျွန်မ
 အထက်က မွေးချင်းများအပေါ် ယင်းအခြေအနေများ၏ အကျိုးသက်
 ရောက်မှုကို စိတ်ကဗာဆရာဝန်တွေကသာ ခန့်မှန်နိုင်ကြပေမည်။ သို့သော်
 အတော်အတန် ကြာမြင်လာသောအခါ စိတ်ပညာရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်ရေး
 အတွက် ကြိုးစားနေသော အစ်ကိုဘီးလုံမှာ ထိစဉ်က မိဘနှင့် အချိန်
 အတန်ကြာ ခွဲခွာနေထိုင်ခဲ့ရသည့်အဖြစ်ကို စဉ်းစားမိရင်း စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုး
 ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေအားလည်း ထိစောစောပိုင်းကာလက မိမိ၏
 ရင်သွေးငယ်များကို နယ်ယောက်တွင် မည်ကဲ့သို့ ထားရှစ်နိုင်ခဲ့ရပုံကို
 စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုး မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ “သားတို့မောင်နှမတွေ အားလုံး
 ကောင်းတက်နေကြတာကြောင့်ပါ” ဟု မေမေက အကြောင်းပြ အဖြေပေး
 ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် မေမေနှင့် ဖေဖေတို့ ဝေါရှင်တင်သို့ ပထမအကြိမ်
 သွားခဲ့စဉ်က ကျွန်မအထက်မှာ (၂ နှစ်သား၊ ၄ နှစ်သမီး၊ ၆ နှစ်သမီး)
 အကြိုးသုံးယောက်နှင့် ကျွန်မမှာ လသားအရွယ်သာ ရှိကြပါသေးသည်။

ဝေါရှင်တင်ဖြုံးတော်သို့ ရောက်သွားသောအခါ မေမေဘဝ
 လည်း ရှစ်ကရာက် ပြောင်းလဲသွားပါတော့သည်။ ကောင်းသော ပြောင်းလဲ

ခြင်းဟု ဆိုရပါမည်။ ဝေါရှင်တင်သည် ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ နှစ်ယောက် စလုံးအတွက် နေရာသစ်ဖြစ်နေပေသည်။ ဝေါရှင်တင်တွင် ရဟန်.ကျင် ရေးစိတ်ပါတ်များ နှုံးယောက်လောက် မပြင်းထန်လှ။ ဝေါရှင်တင်ကား မေမေအဖို့ ပန်းချိရေးသည့် ကင်းဗတ်စံ ဖျင်စကျယ်ကြီးတစ်ခုပါမှ ဖြစ်နေ ချေသည်။

မေမေသည် ယခင်ဝါသနာဟောင်းများ၊ အထူးသဖြင့် တရာ်ပန်းချိနှင့် စာပေရေးရာကို ဝေါရှင်တင်မြို့.တော်တွင် ခွဲနာပဲ ကြီးမားစွာဖြင့် ဆက်လက်လေ့လာလိုက်စားပြန်ရာ ပထမကမ္မာစစ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လုံးဝ လုံးပမ်းဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိအောင် ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။ သို့သော် တစ်ဖက် တွင် ဝေါရှင်တင်မြို့ လူမှုသာဝထဲသို့ စိတ်နှစ်ကိုယ်နှစ် ဝင်ရောက်လှပ်ရှား နှင့်ခဲ့သောကြောင့် ဖေဖေလုပ်ချင်သည့်ကိစ္စများကို စိုင်းဝန်းကျည် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဝေါရှင်တင်သို့ ပြောင်းရွှေ.နေထိုင်ချိန်မြို့ မေမေသည် နေ.စဉ် မှတ်တမ်းစာအပ်အသစ် တစ်အပ်ကို စျေးရေးနေပြုဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာအပ်တွင် ဖေဖေအပေါ်၏ မေမေ အချုပ်အကြင်နာ ကြီးမားပုံများကို အထင် အရှားတွေ.ရပါသည်။ ဖေဖေ၏ စွမ်းရည်သို့များ၊ ထိုက်ထိုက်တန်တန် အသိအမှတ်ပြုခြင်း မခဲ့ရမည့်အရေးကို မေမေ မကြာခကာ တွေးပူနေတတ်ပြီး ဖေဖေ၏ ဘဝတိုးတက်ပြင့်မှားလာမှုနှင့် ဖေဖေစွမ်းရည်သို့အပေါ် ယုံကြည်မှတို့.ကိုလည်း အစဉ်တစိုက် မှတ်တမ်းပြုထားခဲ့ပေသည်။

မေမေသည် လူပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးနှင့် ပိတ်သစ်ဆွေသစ်များ ဝန်းကျင်တွင် ပျော်ပိုက်နေတတ်ပါသည်။ ညစာစားပွဲ၊ နေ.လယ်စာ စားပွဲ လက်ဖက်ရည်ပွဲစသော လူမှုရေးအည်းခွဲပွဲများသို့ တစ်ဦးတည်းသော် လည်းကောင်း ဖေဖေနှင့်တွဲရှုံးသော်လည်းကောင်း အမြှတ်မှုးလိုလို တက်ရောက်လေ့ရှိပါသည်။ မေမေ၊ နေ.စဉ်မှတ်တမ်းစာအပ်ကို ကြည်ခြင်းဖြင့် မင်းစိုးရာအ အထက်တန်းလွှာများထဲ၌လည်း မေမေ ကောင်းစွာ ဝင်ဆုံး

ବେଳ୍ଳାଙ୍କାଣି: ଯିରବିଲୁନ୍ଦି ॥ ମେମେଣି ରୂପିରୁଷ୍ଟିଙ୍କ ଯୁଗ୍ମଲାଗ୍ନିଜୁଗ୍ମଜ୍ଵାମୁକ୍ତି
ପିନ୍ଦ:ମର୍ମିଣି:ପଂଦ ଶିଃମୁଖ:ବ୍ରାହ୍ମିକ୍ରମେଲୁନ୍ଦି ॥

ဖေဖေနှင့်မေမေသည် အဲလစ္စ ရှစ်ခဲ့လ်ထဲ လောင်းဂျာသို့ မေမေနှင့်
ခင်ပွန်း နှစ်ခဲ့သို့ ကို ခင်မင်ကြသော်လည်း မေမေက အဲလစ္စ ရှစ်ခဲ့လ်ထဲ
လောင်းဂျာသို့ မေတည်ပြုမော် စိတ်ဝိတ်နှင့် အပြောအဆိုကို မနှစ်ပြု။
ခဲေပေါ်။

မေမေသည် လူမှုရေးအသိင်းအဂိုင်းထဲတွင် နစ်များပျော်ပိုက်
နေသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း ဝေါရှင်တင်မြို့ကြီးအကြောင်းနှင့် မြို့နေ့
လူတန်းစားတို့၊ အကြောင်း ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များကို နိုင်ယာရိတ္ထု ရေး
မှတ်ထားတတ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ညစာစားမွဲများကို လူလူချင်းပေါင်း
သင်းဆက်ဆံရေး ပုံသဏ္ဌာန်တစ်ခုအဖြစ် မြင်လာ၍ မေမေ အလွန်အမင်း
စိတ်ပျက်ခဲ့ပါသည်။

မက်မေသော လူမှုအသိုင်းအပိုင်းကို ဖေမေ ရွှေမှန်းဘွားပြီလော။

မိခင်ဘဝသည် မိခင်တို့ ပထမဥုံးစားပေး ရွှေးချယ်ထားသော ဘဝ မဟုတ်ချေသေးဟုလည်း မေမေက သူ့ခိုင်ယာရိတွင် ဖော်ညွှန်းထားပြန်သည်။ ကျွန်းမတို့ မောင်နှမတစ်တွေအကြောင်း တစ်ခိုးချင်း ဖော်ပြပြီး တော့မှတ်ထားသည်များ ရှားလုပ်သည်။ မေမေ ခိုင်ယာရိတွင် ကျွန်းမနာမည် (အမည်ပထမအကွဲရာတလုံး) ကို ပထမဆုံး ဖော်ပြထားသည် အချိန်မှာ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ကျွန်းမအသက် နှစ်နှစ်ခွဲအရွယ် တွင်ဖြစ်ပါသည်။

“ဒီအပတ် ငါအချိန်အချို့၊ ကို ကလေးတွေ (ဘီးလ်နှင့်ကေ^{၃၀}) နဲ့ ကုန်ခဲ့တယ်။ မနေ့ကမန်က်ငံစာတော့တားတုန်းမှာ ‘ကေက ထွားကျိုင်းတဲ့ အမျိုးသမီးကြီးပြစ်လာလိမ့်မယ်ဟဲ’ လို့ ယူဂျင်းကပြောတော့ ဘီးလ် (ငါ နှစ်ခွဲ) က ‘ညီမလေးက အမျိုးသမီးကြီးပြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ကတော်ပြစ်မှာ ပါ’လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ကေက ‘ဟင့်အင်း ကတော် မဖြစ်ချင်ဘူး။ သမီးက အမျိုးသမီးပဲ ပြစ်လာလိမ့်မယ်’ လို့ ပြန်ပြောတယ်”

ဝေါရှင်တင်သို့ သားသမီးများ အလည်အပတ်ရောက်သည် အကြောင်းနှင့် မိဘများအနေဖြင့် နယ်းယောက်သို့ပြန်သည့် အကြောင်းများကို မေမေခိုင်ယာရိတွင် ကြိုးကြားကြိုးကြားတွေ ရပါသည်။ ယင်းသို့ ဖော်ပြရာတွင် ကျွန်းမတို့ မည်မျှအထိ ပညာသင်နေကြသည့်အကြောင်း၊ ပါးဝါးလုပ်နှင့် မစွက် ဆားတစ် အဲနဲ့ ကိုးလ်မင်း^{၃၁}တို့ ပြုစုမှအောက်တွင် ကျွန်းမတို့ မည်မျှအထိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည့်အကြောင်းများကို အသားပေး ဖော်ပြထားပါသည်။ မစွက် ကိုးလ်မင်းမှာ ကျောင်းဆရာမတစ်ယောက် ဖြစ်ပြီး နောင်အခါ ကလေးများအား စောစိုးစွာ တေားကိုတာ သင်ကြားမှ အစီအစဉ်ကြောင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ တေားကိုတာ ပညာသင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် ကလေးများ၏ စာရို့ဇ္ဈာတုထောင်ရေး၊ အိမ်တွင်းဘဝနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းဘဝအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရမည်ဟု သူမက

ယုံကြည်သည်။ ကျွန်ုမ၏ အစ်မကြီးနစ်ယောက်စလုံး မစွဲက် ကိုးလုံမင်း၏ နည်းစဉ်အတိုင်း တယောထိုး စတင်လေ့ကျင့်ခဲ့ကြရပါသည်။ ၁၉၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် မေမေက “မစွဲက်ကိုးလုံမင်းရဲ့ ကြီးကြပ်သင်ပြုကြောင့် ကလေးတွေ တိုးတက်လာကြပြီး ပျော်မြူးနေကြတာတွေ၊ ရတော့ ငါ ကြည် နဲ့ရတယ်” ဟူ၍ ရေးမှတ်ထားပါသည်။

နယူးယောက်သို့ မေမေပြန်လာသောအခါများတွင် အသိ အကျေမ်းအချို့အိမ်သို့ လာတတ်သည်ဖြစ်ရာ ထိုအခါများတွင် ကျွန်ုမတို့ အထူးသဖြင့် အစ်မကြီး ဖလိုးနှင့် ဘစ္စတို့က အည်သည်များကို တတ် သလောက်မှတ်သလောက် သီဆိုကပြလေ့ရှိပါသည်။ ယင်းသို့ နေထိုင် ခြင်းကိုပင် မေမေက ပျော်ဆွင်သော ကလေးဘဝ၏ အနှစ်သာရာဖြစ် ယူဆထားဟန်တူပါသည်။ မေမေသည် ကလေးတွေနှင့်အတူ အားလုံး ပျော်ဆွင် ကြည်နဲ့ကြကြောင့်ကို ထင်မြင်ချက်များဖြင့် ရေးမှတ်ထားသည်။ ကလေး၏ စွမ်းဆောင်ချက်၊ မြှူးပျော်တက်ကြမှုများဖြင့် ထုပ္ပန်းနေသည့် ဝန်းကျင်တွင် လူတိုင်း ဘဝင်ကျ ကျော်နှစ်သိမ်းကြသည်ဟူလည်း မေမေ က ဖော်ကျူးရေးမှတ်ထားသည်။ မေမေ၏ ယင်းထင်မြင်ချက်များသည်ပင် အရာရာကို ပိမိမြှင့်စေခွင်သည့်အတိုင်း ရှုမြင်တတ်သည့် မေမေ၏အရည် အသွေးကို ထင်ဟပ်ပြသနေကြပါသည်။

မိခင်ထဲမှ နေ့စဉ်ရက်ဆက် ခံယူရမည့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို ကျွန်ုမတို့ မရရှိသောအခါ ပါးဝါးလုံအပေါ်၌သာ ကျွန်ုမတို့ ပို၍ပို၍ ချစ်ခဲ့ရပါသည်။ ပါးဝါးလုံလိုက ကျွန်ုမတို့ကို တယုတယ ပိုက်ထွေးသည်။ နှစ်သိမ်းမှုပေးသည်။ လူသား၏ တွေ့ထိမှုအရသာကို ခံစားစေသည်။ မေမေက မပေးသော မေတ္တာပါတ်ကိုပင် ပါးဝါးလုံလိုက ပေးပါသည်။ ပါးဝါးလုံ၌ အကြင်နာစိတ်နှင့် ဆင်ခြင်္သာက်လည်းရှိသည်။ အဆုံးစွန် ဆိုရသည် ပါးဝါးလုံနှင့်နေရသည်မှာ ကျွန်ုမတို့ စွေးတွေးလုပ်ခြားရှိလှ ပါသည်။ ပါးဝါးလုံလိုကလည်း ကျွန်ုမတို့နှင့်အတူ အမြှော်နေဖြီး ကျွန်ုမ

တိ. ပြဿနာတွေကို ချင့်ချင့်ချိန်ချိန် ဖြေရှင်းပေးတတ်သည်။ သူ. လက်သုံးနည်းများက သမားရှိကျ မဟုတ်သည့်တိုင်အောင် ကျွန်ုင်မတိ. ၏ နှလုံးသားတွေကို ပြင်းထန်သော ဝေဒနာဒက်မှ ပြောပျောက်သက်သာ စေခဲ့ပါသည်။

မေမေကား ဒေါက်တာဆိုသော ဆရာဝန်များကို ယုံကြည် လူသည် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုင်မ ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလတစ်လျှောက်လုံး အီမံသိ. ပင်းမိတ်သည့် ဆရာဝန် တစ်ဦးတလေ့မျှ မတွေ့ခဲ့ဖူးပါ။ ပါးဝါးလီလီမှာ ဘာသာရေး အထွန်ကိုင်းရှိရှိးသော ခရစ်စီယံနှစ်ဦးယင်း ခရစ်ယာန် ဘာသာရေးရှိက်းဝင်တစ်ဦးဖြစ်သောကြောင့် နာများမကျန်းဖြစ်မှုကို ဖျားနာသည်ဟု မယုံကြည်။ အွာ်မတိ. အအေးမိနာစေးနေသည်ဟု သူ.ကိုပြောလျှင် “ကောင်းသွားမှာပါလို့ အောက်မေ့ထားလိုက်ပါကွယ်” ဟုသာ ပြောပါသည်။ သည်လိုနှင့် ကျွန်ုင်မတိ.မှာ ရောဂါတွေနှင့် ထွေ လာရတတ်ပါသည်။ ကျွန်ုင်မတွင် ပါးချိတ်ယောင်၍ ကျောင်းမတက်ဘဲ ခုတင်ပေါ်၍ နေ့ဝက်ခန်း နားနေခွင့် ရရှုံးပါသည်။ ဘတ်စကက်သော ကတော်ရာမှ လက်ချောင်းခေါက်ပြီး ရောင်ရမ်းလာစဉ်က မေမေက သူ၏ ဆိုဒ်ခုတ်ရှုရွှေ့မျိုး အနိုင်သည်အား ပြရန် ကျွန်ုင်မကို စွဲတ်လိုက်ရာ ယင်းက ကျွန်ုင်မလက်ကို တစ်ချက်သာကြည့်ပြီး ဆရာဝန်အား ပြသရန် အကြော်ပြု သောကြောင့် ဝေဒနာ ပျောက်ကင်းခဲ့ပါသည်။ အထက်တန်းကျောင်း စတက်သည့် ပထမနှစ်က ဆောင်းရာသိတစ်ရာသိလုံး ကျွန်ုင်မ ချောင်း တွေ့ဗော်ဟွောတ်ဆိုးခဲ့ရာ နွေ့ဗြို့ပေါက်ရာသိရောက်မှ မေမေက အက်လဲနှင့် စီးပါးမြို့၊ ဆိုင်ကမ်း ဟိုတယ်တစ်ခုသို့. ကလေးထိန်း အဲနှစ်နာ အော့ထဲနှင့် အကူ ကျွန်ုင်မကို ပို့ပြု စနေ တန်းနွေ့ဗြို့ရောက် နေထိုင်စေခဲ့ပါသည်။ သို့. သော် ဟိုတယ်၌ မိုးအေးဒက် တစ်ချိန်လုံးမြို့ပြီး ငွေလည်းကုန်သွားပါသည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကြာလာသောအပါ အဆုတ်ရောဂါဖြင့် ကျွန်ုင်မ ဆေးစစ်ခဲ့သည်တွင်မှ ကျွန်ုင်မ၏ ဘယ်ဘက်အဆုတ်မှ ဒက်ရာများမှာ တစ်ချိန်က

အဆုတ်ရောဂါ ခဲ့စားခဲ့ရသည့် အထောက်အထားများဖြစ်ကြောင်း သိရ
ပါတော့သည်။ ယခုတော့ ကျွန်ုများ အဆုတ်ရောဂါ မရှိတော့ပါ။

ကံအားလျှော့စွာပင် ကျွန်ုများ အစဉ်သဖြင့် ကျွန်ုများရေး
ကောင်းမွန်ပြီး ကြံးခိုင်သန့်စွမ်းလာခဲ့ပါသည်။ ပါးဝါးလုပ်၏ အတွေးအခေါ်
အယူအဆက အရှိုးထဲစွဲနေသဖြင့် ကျွန်ုများလည်း ရောဂါဝေဒနာ တစ်ခုခု
ခဲ့စားရပါက လျှစ်လျှော့ရှာထားတတ်ရာ အပယိကဝေဒနာ အသေးအဖွဲ့များ
များ အလိုအလျောက် ပျောက်က်င်းသွားလေရှိပါသည်။ ကျောင်းနေစဉ်နှစ်
များတွင် ကျောင်းပျက်ရက် မရှိဘဲ ကျောင်းတက်ခဲ့ရာ ထိစဉ်က ရောဂါပါး
များကို ပြန့်ပွားပေးခဲ့မည်များ သေချာပါသည်။

ပါးဝါးလုပ်လက်အောက်မှ လွှတ်သောအခါ အဲနှစ်နာ အော့ထုတ်က
ဆက်လက် ထိန်းကျောင်းသည်။ မစွဲအော့ထုတ်သည် ပါးဝါးလုပ်ကဲသို့
အကွက်မစွဲသော်လည်း စေတနာအပြည့်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေး
တတ်သည်။ မျက်နှာထားချို့သော်လည်း ကျွန်ုမတို့ ကြိုးပြင်းလာသည်
အချိန်တွင် ကျွန်ုမတို့တစ်စုံကို နိုင်အောင် မထိန်းနိုင်တော့ပေး။ ကျွန်ုမ
တို့ထော်စဉ်က ချစ်ခင်ကြောက်ချွဲ့ရသူ နောက်တစ်ညိုးမှာ မိသားစိပိုင်ကား
ကို မောင်းသည် အယ်လ် ဖီးလစ်ပို့²²ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်တွင် ဖီးလုပ်ပင်
ခေါ်ကြသည်။ ဖီးလုပ်သည် ကျွန်ုမတို့၏ မိတ်ဆွေ၊ သွားဖော်လာဖက်၊
ကျွန်ုမတို့၏ကို ကြိုးကြပ်ထိန်းသိမ်းသွားနှင့် ကာကွယ်စောင်ရွောက်ပေးသူ
ဖြစ်ပါသည်။

ဝေါရှင်တင်တွင် ပထမတစ်နှစ် နေထိုင်ပြီးနောက် နွေရာသီ
အနားယူရန်အတွက် မောင့် ကွဲခို့ခြုံသို့ ကျွန်ုမတို့နှင့်အတူ မေမေ
လိုက်လာပါသည်။ ထို့နောက် ဝေါရှင်တင်သို့ပြန်၍ မစွဲစော့ ဗဲန်ခါ
ဘစ်လိုင်²³၏အိမ်တွင် နေထိုင်ပါသည်။ မစွဲစော့ဘစ်လိုင်၏အိမ်မှာ
ယမန်နှစ်ကအိမ်ထက် ပို၍ နေချင့်စဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ သည်တစ်ကြိမ်
ကလေးတွေကို နယ်းယောက်တွင် ထားရှစ်ခဲ့ရသည့် အကြောင်းရင်းကို

ခိုင်ယာရိတွင် “တစ်နိုင်ငံလုံး တပ်ကော်များရောက် ကူးစက်ပြန့်. ဗျားနေလို့ အသေ အပျောက် အတော်ကိုများတယ်။ ဝေါရှင်တင်အခြေအနေကတော့ စိတ် ညွှန်ညှုံး စရာပါပဲ။ ရောက်သည်တွေလို့ လျှော့လျှော့ရှာထားကြလို့ လူတွေ အတုံးအရုံး သေဆုံးကြရတယ်။ တာဝန်ခံမယ့်သူတွေ မရှိဘူး။ အလောင်း မြှုပ်နှံး ကျင်းတူးသူတွေတော် မရှိတာကြောင့် နေရာတိုင်းမှာ လူသေ အလောင်း တွေ နဲ့ ပြည့်လို့ လို့” ဟူ၍ မေမေ ရေးမှတ်ထားခဲ့သည်။

မေမေကား ဝေါရှင်တင်တွင် အပေါင်းအသင်းအသစ်၊ ညာ စားပွဲအသစ်များဆိုသို့ တစ်ကော့ပြန့် ရောက်ခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ နေ့လယ်စာကလပ် စတင်ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရာတွင် ပါဝင်ကူညီပြီး ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကလပ်ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် “ကမ္မားစစ်ကြောင့် အထင်၏အကော်ကြားဆုံး ဖြစ် လာသော ကမ္မားခေါင်းဆောင် မည်သူလု” ဟူသော ခေါင်းစဉ်နှင့် ပိုလျဉ်း၍ ရွှေးနေးခဲ့ကြရာ မစွစ် ဟာတ်က လီနှင်ကိုလည်းကောင်း၊ မစွစ် ဟယ်ရိမ့်နှင့် က ဟူးဟား³⁴ ကိုလည်းကောင်း ထင်ကြေးပေးခဲ့ကြသည်။ ရရှား၏ ပိတ်ဆို့ မှုကို ရပ်သိမ်းပေးရမည်ဟုလည်း ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ အလစ္စ လောင်း ရေါသ်ကိုမူ ပိုပြောင်ပြောင်ပင် အစည်းအဝေးသို့ မဖိတ်ဘဲ ဖယ်ချုန်ထား ခဲ့ကြပါသည်။

ဖေဖေမှာ ဝေါရှင်တင်တွင် လိုအပ်သလို ကူညီဆောင်ရွက် ပေးနေစဉ်မှာပင် စက်ဘက်ဆိုင်ရာ စက်မှုလုပ်ငန်းများဘုတ်အဖွဲ့²⁴ နှင့် စစ်ရေးဆွဲတာစုစွဲဆောင်းမှကော်မတီ²⁵တို့မှ နှတ်ထွက်လိုက်ပြီး စစ်ဘက် ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း²⁶တွင် ၁၉၁၉ ခုနှစ်၊ ၁၇နာရီရှင်းလုပ်ငန်းများ ဆော် ရပ်ဆိုင်းသွား၍ ဖေဖေရောမေမေ နယူးယောက်သို့ ပြန်လာကြပါသည်။ သို့သော် ဝေါရှင်တင်၏ နိုင်ငံရေးအားချုပ်အကူ ကျွန်းမဖေဖေနှင့် မေမေ တို့ကို ညို့ယူဆွဲငွေားပြီဖြစ်ပါသည်။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရိပတ်ဘလီကင်အမတ်များ အရွေးခံရသောအခါ ပြန်လည့်ဖွဲ့စည်းသော စစ်ဘက်ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်းတွင် သုတေသနတော် ဖေဖော်အား ၁၉၂၁ ခုနှစ် မတ်လ၌ စီမံခန့်ခွဲမှု ခါရိုက်တာ လူကြီးအဖြစ် ရွှေးချယ်လိုက်ကြပါသည်။ ယင်းတာဝန်အသစ်ကို နှစ်နှင့်ချီး၍ ဆောင်ရွက်ရတော့မည်ဖြစ်၍ ကျွန်းမတိလည်း ဖေဖော်၊ နှင့်အတူ ဝေါရှင် တင်သို့ ပြောင်းရွှေးနေထိုင်ကြပါတော့သည်။

ဝေါရှင်တင်နှင့် အဆက်ပြတ်နေပြီးနောက် သည်တစ်ကြိမ်တွင် အစိုးရအပြောင်းအလဲပါ ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် မိမိတို့၏ အခြေအနေကို ပြန်လည့်တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။ သို့ဖြင့် မေမေသည် ဝေါရှင်တင်၏ လူမှုရေးလောကနှင့် နိုင်ငံရေးလောကထဲသို့ အားသစ် ခွဲနှစ်ဖြင့် ခြေစုပ်စွဲ၍ ဝင်လာတော့သည်။ ယခုတစ်ကြိမ် မေမေ၏ စိတ်သစ်ခွဲနှစ်အားအသစ်များမှာ ဖေဖေယူဂျင်း အတွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေ၏ များစွာကျယ်ပြန်လာသော အသင်းအဖွဲ့များအတွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအတွက် ကြုံကြုံခံနှင့်အား သတ္တိကောင်းရပါသည်ဟု လည်း မေမေက ဖွင့်ဟာဝန်ခဲ့သည်။

ကျွန်းမ လေးနှစ်သမီးအချွေထွင် ဝေါရှင်တင်မြို့သည် ကျွန်းမ၏ နေရင်းအရပ်ဖြစ်နေပြီး နောင်အခါ၌လည်း ဝေါရှင်တင်သာ ကျွန်းမ၏ နေရင်းဒေသအစဉ်တစိုက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ကန်ကိုတီးကပ်ရိုပ်သာ²⁷ရှိ မောင်မဲ့နေသော အနိုင်ရောင် စရာမ အုတ်အဆောက်အဦးတစ်ခုသို့ ပထမဆုံး ပြောင်းရွှေးနေထိုင်ကြပါသည်။ ကျွန်းမ အတော်ဆုံး မှတ်မိသည်မှာ ထို အိမ်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအိမ်ကြီးမှာ ဝိတို့ရိယူရှင်မလက်ထက်က ခဲ့ညားသည် ကောာအမျိုးအစားဖြစ်ပြီး ထမင်းစားခန်းတွင် ပန်းကွက် ဖော်ထားသော မှန်ကပ်ခန်းစွာပြတင်းပေါက်တစ်ပေါက် ရှိပါသည်။ နေထိုင် ရသည်မှာ ကျွန်းမတို့ အလွန်နှစ်ခြိုက်ပျော်ပိုက်ကြပါသည်။ ထိုအိမ်ကို ဝှက်ပါ၍ အဲန် လော့သံရော်²⁸ကုန်ပဒေသာစတိုးဆိုင်ပိုင်ရှင် ဝှက်ပါ၍မိမိသားစု

ထဲမှ ရားရမ်းနေထိုင်ခြင်းဖြစ်ပြီး အိမ်သေးဝန်ကျင် မြေကွက်လပ်မှာ ဘလောက်တစ်ခုလုံး၏ အလျေားအတိုင်း ကျယ်ဝန်သဖြင့် ထိနေရာမှာ နောင် အခါ ရပ်ကွက်ကစားကွင်းဖြစ်လာပါသည်။

ကျွန်ုများ အနာဂတ်ဘဝရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍ ဖေဖော်၏ ပထမဆုံးအကြိမ် ဆွေးနွေးပြောဆိုခဲ့သည့်နေရာမှာ ထိုကန်ကိုကပ် ရိုပ်သာ အိမ်ကြီးပိုင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်ုများ ရှစ်နှစ်သိမ်းခန်း ရှိပါပြီ။ ကျွန်ုမ ကြီးပြင်းလာသောအခါ သူ၏အတွင်းရေးများလုပ်ပါမည်လားဟု ဖေဖောက ကျွန်ုမကို အမြဲလိုလို မေးလေရှိပါသည်။ အတွင်းရေးများ ဘတွေ လုပ်သည်ကိုလည်း ကျွန်ုမ မသိသေးပါ။ သို့သော အတွင်းရေးများ လုပ်ရ မည်ကိုတော့ မနှစ်ခြုံကြပေ။ ကျွန်ုမ၏ ရသည့် ဖုန်းဖို့ထဲမှ ငါးဒေါ်လာ ပြည့်အောင်ရမှ ဖွင့်၍ရသည့် စုံဘွဲ့တစ်ခုရှိရာ လပေါင်းများစွာ ကြော လာခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ငါးဒေါ်လာ ပြည့်တတ်ပေ။ နောက်ဆုံး ငါးဒေါ်လာပြည့်ရန် ငါးဆင်သာ လိုတော့သည့်အချိန်တွင် ကျွန်ုမကို ပိုက်ဆ ငါးဆင်ပေးပါရန် ဖေဖော် ချင်းကပ်၍ တောင်းမိပါသည်။ ထိုအခါ ဖေဖောက “ပေးပါမယ်၊ သမီးက ဖေဖောအတွင်းရေးများလုပ်မယ် မဟုတ် လားဟင်” ဟု မေးလာပြန်သည်။ မတတ်သာသောအခါ စုံဘွဲ့ကို ဖောက ချင်လွန်သည့်ဆန္ဒကြောင့် ဖေဖောဆန္ဒကို ကျွန်ုမလိုက်လျော့ခဲ့ပါသည်။

သားသမီးဦးရေးများပြုးသော မိသားစုံကြီးတွင် အကြီးဆုံးသော လည်းကောင်း၊ အငယ်ဆုံးသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရသည့်မှာ အဆိုးဝါး ဆုံးဖြစ်ပြောင်း အဆိုရှိပါသည်။ ပျော်ရွေ့ဆမ်းခရီးတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပြီး ဘုရားရန်တွင် ပထမဆုံးမွေးသော သမီး ဖလောရှုနှစ်ကား ပိုင်းယာ မိသားစုံတွင် ကိုယ်ဝန်အလုပ်များဖြင့် တည်ပြုမြှုပ်စွာ လုပ်သော တစ်ဦးတည်းသော သမီးဖြစ်ပါသည်။ ဖလောရှုနှစ်သည် သွက်လက်သပ်ရပ်သားနားသလောက် အားဖွဲ့လှသည်။ စာပေနှင့် အနုပညာကို ခံစားတတ်သည်။ စာတစ်ဦးရပ်ကို

လက်ဖြင့်ကိုင်လျက် လဲလျောင်းဖတ်ရှုနေတတ်သည်။ မိုင်းယာ၏ သားသမီးတွေသည် ယူဦးပြိုင်အနိုင်ယူလိုသူသော်လည်းကောင်း၊ အားကစားခုံမားသူသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရမည်ဟု မေမေက ဖွှေ့မှန်းသည်။ ဖလောရုံနှစ်ကား လျော်ကျော်ချည်းကျွန်း အလုပ်လုံး ယူဦးပြိုင်အနိုင်ကြဲလိုသူမျိုးလည်း မဟုတ်။ အားကစားကိုလည်း စိတ်မဝင်စားပေး၊ တေးဂိတ်ကို လိုက်စားရာမှ နောင်အခါ အကောက်ပါ စိတ်ဝင်စားလာခဲ့သည်။ မိခင် အဖြစ် အတွေ့အကြွေ့ မရှိခြင်း၊ မိခင်ဘဝကို စိတ်မဝင်စားခြင်းစသော မေမေဘက်မှ အားနည်းချက်များကြောင့် ဖလောရုံနှင့်နှင့် မေမေတို့ ဆက်ဆံရေးမှာ မချော မွေ့လှပေး။ ဖလောရုံနှစ်စုံ ၁၆ နှစ်သမီးအရွယ်တွင် ခိုးရာလိုက်ပြီးစိုး၊ ကြိုးစားရာ ယာဉ်မောင်း အယ်လ် ဖီးလ်ကြောင့် မအောင်မြင်ခဲ့။ ကျွန်းမ ကလေးဘဝတော်လျော်ကိုလုံးတွင် အစ်မကြီး ဖလောရုံနှစ်သည် စိတ်ဝင်စားဖွှေ့ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်းမနှင့်အသက်ခြင်း ကွာခြားလွန်းနေပါသည်။ ဖလောရုံနှစ်အဖိုးတွင်လည်း ကျွန်းမတို့ ကြိုးပြင်းလာကြချိန်အထိ ကျွန်းမကို ရှိသည်ဟုပင် မထင်ခဲ့ပါချေား။

စုလုံး²⁹ နှစ်နှစ်သမီးအရွယ်တွင် ဘစ္စ³⁰ကို မွေ့ဖွားသည်။ ဘစ္စ၏ သန်းကျင့်ပုန်ကန်လိုသော ဥပုံးပါလာ၍လားမသိ၊ မေမေနှင့် ဖေဖေး အပေါ် ကျော်နှစ်သည်ဟူ၍ မရှိပေး။ တစ်နည်းနည်းဖြင့် သန်းကျင့်ဘက် လုပ်တတ်လေ့ရှိပါသည်။ အသက်တော်တော်ငယ်သေးသည့် တစ်ကြိမ်တွင် မေမေအန်းထဲမှ လည်ခွဲ တစ်ကိုးကို အလစ်သုတ်ပြီး အပေါင်ဆိုင်တွင် ပေါင်ခဲ့ဖွားရာ အပေါင်ဆိုင်က “ကလေးမ၊ မင်းရဲ့အမေကို လည်ခွဲပြန်ပေးလိုက်ပါ” ဟု အပေါ်ခဲ့ရဖွားသည်။

ဘစ္စသည် ယောက်ဘေးလေးအပေါင်းအသင်းများ၊ အသိင်းအရိုင်းတွင်လည်း ရေပန်းစားသူဖြစ်ပါသည်။ အိမ်တွင် ပြုလုပ်လေ့ရှိသော ပါတီပွဲများသို့၊ ယောက်ဘေးလေးအဖော်များကို ဖိတ်ခေါ်လေ့ရှိပါသည်။ ဗာဆာနှင့် ဘားနှုံးတွေ့သိုံလုပ်များသို့၊ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် တတိယမြောက် ယူကျင်းမိုင်းယာ^{၃၁} (အစ်ကိုကြီးဘီးလို) ကို မွေးဖားပါသည်။ ကျွန်းမတို့ မောင်နှမ မွေးချင်း ငါးယောက်တွင် တစ်ဦးတည်းသော ယောက်ဗျားလေး ဖြစ်ရှုမှုမက သားယောက်ဗျားလိုကျင်းနေ သော မေမေ့ဆန္ဒလည်း ပြည့်သွား၍ ဘဝင်ကျဖွယ်ကောင်းလုပါသည်။ သို့၇။၇၅၇ ဖေဖော်၏ သားသမီးများနှင့် အနီးကပ် မနေထိုင်နိုင်ခြင်းနှင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှု၊ မေမေ၏ ယောက်ဗျားများအပေါ် ခွခပ်ကျကျ ဆက်ဆံတတ်မှုတို့ကြောင့် ဘီးလုံ၏ ဘဝလည်း မိသားစာတွင်း၌ မလွယ်လှပေ။

သို့၇။၇၅၇ အစ်ကိုကြီးဘီးလို ငယ်စဉ်ကတည်းကပင် အစ်မလေး ဘစ္စနှင့် တွဲမိသွားခဲ့ပါသည်။ ဘီးလုံသည်လည်း လူကြီးတွေကို အာခံရာတွင် ခေသူ မဟုတ်ပါပေ။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်းမတို့ အားလုံး ရွက်လေ့တစ်စင်း ဖြင့် ခရီးထွက်ကြရာ ဘီးလုံက အိမ်စောင့်အဖြစ် နေရစ်ခဲ့သည်။ ဘီးလုံသည် လေယာဉ်အမောင်းသင်းပြီး လေသူရဲလိုင်စင်ပါ ရယူလိုက်သည်။ မေမေ ကိုလည်း သူ မှာ မေမေတို့ ကိုပြဖို့ တစ်ရုံတစ်ခုရှိပါသည်ဟု ပြော ထားနှင့်သည်။ မေမေကမူ ဘီးလုံက လက်ထပ်စာချုပ်ပဲ ထုတ်ပြလေမည် လူးဟူ၍ တွေ့ပြီး စိတ်လုပ်ရှားနေပါသည်။ ထို့နောက် ဘီးလုံသည် မောင့်ကစွ်ကိုခြုံထမ်း အိမ်ကြီးကို ဝေဟင်မှ လေယာဉ်ဖြင့် ထို့နိုက် ပုံသန် ပြခဲ့ပါသည်။

ကျွန်းမ မှတ်မိသော် ကျွန်းမထက်ကြီးသော အစ်ကိုအစ်မများကို ကျွန်းမအလွန်ချုပ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဘစ္စနှင့် ဘီးလုံတို့ ကို အခင် တွယ်ရအုံဖြစ်ပါသည်။ သူတို့နှစ်ယောက်၏ လုပ်ရှားမှုတွင် စွန့်စွန်းစားစား ပါဝင်ခွင့်ရခြင်းကို ကျွန်းမ အလွန်အမင်း နှစ်ခြိုက် စွဲလမ်းခဲ့ရပါသည်။ ဘစ္စ၏ မိုးခါးရေသောက် မလုပ်တတ်သည် စရိတ်ကိုလည်း ကျွန်းမ အားကျွေးမှုများနှင့်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ဘစ္စ၏ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အားကိုယ့်ကြည်မှု၊ လွတ်လပ်စွာ သွားလာနေထိုင်မှု၊ မိသားစာတွင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း

ပြောဆိုပြင်းခုနိုင်စွမ်း ရှိမှုတို့ကို ကျွန်မ ဘဝင်ခိုက်အောင် နှစ်ခြိုက် ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မ အနေဖြင့် ဥပဒေကို ချိုးဖောက်လိုသော်လည်း ထို လုပ်ရပ်အတွက် လိုအပ်သည့် ညောက်ရည်နှင့် သတ္တိ ကျွန်မတွင် ဖုန်းပေး ထို့ကြောင့် တစ်စုံတစ်ရာ ဘာကျွေ ပြန်မပြောဘဲ ရေရှိက်ငါးလိုက် နေထိုင် ပါခြင်းအတွက် ကျွန်မမ အမြဲတမ်း ပြစ်တင်ခဲ့ရပါသည်။ ဘစ္စက သန်ကျင့် ပုန်ကုန်သောအခါ ကျွန်မက ဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာသူဖြစ်နေတတ် ပါသည်။ သူတို့သွားလေရာသို့ ကျွန်မကိုပါ ခေါ်သွားဖို့ တောင်းပန် ရှုစွန်း၍ ကျွန်မမှာ သူတို့နှစ်ယောက်အတွက် အကုသိုလ်ကောင် တစ်ကောင်လို ဖြစ်နေပါတော့သည်။

အဆိုးဆုံးမှာ ကျွန်မအသက် အလွန်ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကပင် ကျွန်မမှာ နှုတ်မလုံ စိတ်မချုပ်ဆုံး ကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မကိုယ် ကျွန်မလည်း ဘတွေလုပ်ပို့နေမှုန်း မသိပါ။ လူကြိုးတွေ သိက္ခာကျေအောင် မလုပ်တတ်သကဲ့သို့ ဖေဖေ မေမေတို့ကို ကျဉ်းကပ်လျက် မျက်နှာလိုမျက်နာရလည်း မလုပ်တတ်။ လုပ်ရကောင်းမှုန်းလည်း မသိပါ။ တစ်စုံတစ်ခုကို ကျူးဗွန်ပို့နေမှုန်း ကျွန်မကိုယ်တိုင် မသိရှိုး အမှုန်ဖြစ်ပါသည်။ လူတွေ၏ ဘဝတွင် ကျွန်မ ပါဝင်မှုမရှိသလောက် နည်းပါးလှသောကြောင့်လည်း လူတွေ၏ အပြုအမူ မှား လျှို့ဝှက်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ဖဖြစ်သည်ကို ကျွန်မ မသိခဲ့၍ ပြောပါ ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ လေးနှစ်သမီးအရွယ်လောက်က ဘစ္စ၊ ဘီးလ်၊ ဖလိုးတို့နှင့်အတူ မောင့်ကွန်ကိုခြေတွင် ပြသေနာတစ်ခုဖြစ်ပြီးနောက် သူတို့ သုံးယောက်က ကျွန်မကို ရေချိုးခန်းထဲထည့်ပြီး ပါးစပ်ကိုပါ တိပ်ပြင့် ပိတ်ထားခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ကျွန်မဝင်းပန်းတန်ည်း ငါ့လိုက်ရသည့် ဖြစ်ခြင်း။

မွေးချင်း ငါးယောက်အနေက စတုတ္ထပြောက်အဖြစ် မွေးဖွားလာ သော ကျွန်မသည် မိဘနှင့်အတူတကွနေရခြင်း၏ စည်းကမ်းတင်းကျင့် မူမှလည်းကောင်း၊ တစ်မှုတုံးခြားသော သားသမီးပြုစုံပြီးထောင်မူမှလည်း

ကောင်းထူးဆန်းစွာ ကင်းလွတ်နေခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မထက် အသက် ပိုကြီးသော ကလေးများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ကျွန်မမှာ သူတို့ထက်ပို၍ မိဘနှင့်ဝေးသောအရပ်တွင် နေထိုင်၍ မိဘ၏ အုပ်ထိန်းမှုကို ခဲ့ရသူ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည်ပင်လျှင် ကျွန်မအတွက် ကံကောင်းသည်ဟု ဆိုရ ပေမည်။ ယင်းသို့ တစ်ယောက်တည်း သီးခြားကြီးပြင်းလာရသောကြောင့် ကျွန်မထက် အသက်ပိုကြီးသော မွေးချုပ်းများ၏ နေထိုင်ခဲ့ရသည့် စည်းကမ်းစည်းစနစ်သော်များမှ ကျွန်မ လွတ်ကင်းခဲ့ရပါသည်။

ကျွန်မ ကြီးပြင်းလာချိန်တွင် ဖေဖေမေမေတို့နှင့် သားသမီး တွေအကြား သဘောထားကွဲပွဲမှုများ ပေါ်ပေါက်နေပြီဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေ မေမေတို့ အလုပ်တာဝန်ပိုမိုများပြားလာပြီး တစ်ဖက်တွင် အထူး အာရုံ စိုက်နေကြရုံးသာမက ကျွန်မမှာလည်း နေသာသလို အစဉ်အမြဲ ရောင်ရွှာ နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ ခုခံပြောဆိုမှုမရှိ၊ ပက်တိ တည်ငြိမ်စွာ နေထိုင်တတ် သည် ကျွန်မ၏ ထူးခြားသော သဘာဝကြောင့် နောင်အခါ အစ်မကြီး နှစ်ယောက်နှင့် အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်တို့ထက် လွတ်လပ်မှုအရသာကို ကျွန်မ ပို၍ ခဲ့စားရကြောင်း သိရှိလာခဲ့ရပါသည်။ သူတို့၏ ဆန်းကျင်ခုခံလိုသည့် စိတ်ဝါတက် သူတို့အား မိသားစုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း ပို၍ အကျော် အကျော်ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မသည် မေမေမိခင် ဘဝသစ်မှ ရှိုက်ခတ်ခဲ့သည့် အပြင်းထန် ဆုံးခဏ်နှင့် မေမေသက်လတ်ပိုင်း စိတ်ပြောင်းလဲမှုဒဏ်တို့ကို သည်းမခဲ့ရပေ။ ညီမလေးရသုတေသန ယင်းခဏ်တို့ကိုလည်း ခဲ့ရရှာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မဘဝသည် မိသားစုထဲမှာပင် ကုသိလ်က တစ်မျိုးကောင်း နေကာ အားအင်တစ်မျိုး၊ ရရှိနေပါတော့သည်။ သို့သော် ကျွန်မနှင့် သဘာဝချင်း ကွာခြားပြီး စိတ်ဝင်စားစရာတွေ ပေါ်များသည် အစ်မကြီး အစ်ကိုကြီးတွေနှင့်အတူ နေထိုင်ရသည့် ဘဝကို ကျွန်မ ထိုအချိန်က လိုလားတောင့်တခဲ့ပါသည်။

မည်သိ.ပင်ဖြစ်စေ စိတ်ပါတ်ရေးရာအရ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ^၁ ပြုစုံပြု:ထောင်ယူရုံးမက မည်သည့်အခြေအနေကိုမဆို ရင်ခိုင်နိုင်ရန် လည်း ပြင်ဆင်ထားရမည်ဖြစ်ရာ ကျွန်မမှာဖို့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆက်ဆံမှု လမ်း: ဗျာန် ပိုမိုလိုအပ်လာပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်မမှာ အမှန်တကယ် ချမ်းသာကြွယ်ဝသော ဘဝအခြေအနေ၌ စည်းကမ်းတင်းကျပ်သော ကျောင်းသင်ခန်းစာ၊ ခရီးသွားခြင်း၊ လေလာသင်ယူခြင်းများဖြင့် ကျင်လည်နေခဲ့ရ ပါသည်။ ကျွန်မကို လက်တွေ့ကျကျ ချစ်ခင်မြတ်နီးခဲ့သည့် တစ်ဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပါးဝါးလုပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအသက် ခုနစ်စုစ် လေကိတွင် ပါးဝါးလုပ်အား စိတ်ပါတ်ရေးရာအားဖြင့် အားမကိုးတော့ပါ။ ကျွန်မ ကိုယ်မြေထောက်ပေါ်ကိုယ် ရုပ်တည်နိုင်ပါပြီ။

မွေးချင်းများအနက် အင်ယ်ဆုံး ရှသ်ကို ၁၉၂၁ ခုနစ် ရုလိုင် လတွင် မောင်ကစွဲကိုခြော့ မွေးဖွားခဲ့သည်။ အည်ခန်းအတွင်းရှိ အိပ်ရာ ပေါ်တွင် အိပ်နေသော မွေးကင်းစ ကလေးအား ကျွန်မတို့ သွားကြည့် ကြသည်ကို မှတ်မိပါသည်။ ကလေးလေး အိမ်ကို ဘယ်လိုရောက်လာ သည်၊ ဘယ်တိန်းက ရောက်လာသည်တို့ကို ကျွန်မ မမှတ်မိတော့။ ကျွေးလေးဆုပ်ထားသော ကလေး၏ လက်ချောင်းလေးများကို ကြည့်ပြီး ကျွန်မ တအဲတဲ့ဖြစ်နေပါခဲ့ပါသည်။

ရှသ်ကို မွေးဖွားခြင်းသည် ကျွန်မနှင့် အစ်မကြီး အစ်ကိုကြီးတို့ ကင်းကွာနေခြင်းကို ပိုမိုခိုင်မာသွားစေခဲ့ပါသည်။ အစ်မကြီး အစ်ကိုကြီးတို့ က ညီမလေး ရှသ်နှင့် ကျွန်မကို နှစ်ယောက်ပူးကလေးသူငယ်အဖြစ် ပြင်နေ ကြသည်။ ရှသ်မှာ ချုပ်စရာကောင်းလွန်းလှသဖြင့် သူ၏ရွှေ့ရောင်ဆံပင်၊ မူက်လုံးပြာလေးတွေကို ကျွန်မ မနာလိုခဲ့။ ကျွန်မမှာ အသားညီဖြိုး ပုံပု ဝဝလေး ဖြစ်နေပါသည်။ အိမ်တွင် မီးလောင်မူဖြစ်ပွားပါက ကျွန်မတို့ အိမ်သားတွေအားလုံး ရှသ်အနေးသို့ သာ ဦးတည်ပြီး၍ ရှသ်ကို ပထမဆုံး ကယ်ဆယ်ကြေမည်ဖြစ်ကြောင်းပြောပြီး အိမ်သားတွေကို စမ်းသပ်ကြည့်

ခဲ့ဖူးရာ အားလုံးလက်ခဲ့ခြေပါသည်။

လူကြီးတွေက ကျွန်မနှင့် ရှသ်ကို တွဲပေးထားလိုက်ပြီး ကျွန်မတိနှစ်ယောက်စလုံး ပါးဝါးလုံးပြုစုံမှုအောက်ဖြုံး နေကြရပါသည်။ ကျွန်မ၏ ၁၂ နှစ်သမီးအရွယ်တွင် အစ်ပကြီးနှစ်ယောက်နှင့် အစ်ကိုဘီးလုံတိ၊ မှာ သူတိ၊ အခန်းနှင့်သူတိ၊ ပင် နေနေကြပေပြီ။ ညတိင်းလိုလို ညစာစိုင်းသို့ စည်းသည်လာရောက်လေ့ရှုရာ ကျွန်မနှင့် ရှသ်တိ၊ အတွဲက ညစာကို ခပ် စောစော စားထားရမြဲဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မထက် ကြီးသူများနှင့်ရောနော နေခွင့်ရသည်။ အချိန် ကျွန်မ ကိုနှစ်သမီးအရွယ်အထိ ဖေဖေနှင့် ဖေမေတို့၊ က ကျွန်မအထက်အကြီး သုံးယောက်ကို နွေားသီရောက်တိုင်း ဥရောပသို့ လည်းကောင်း၊ အနောက်ဘက် ဒေသသို့ လည်းကောင်း၊ အလည်အပတ် ခေါ်သွားလေ့ရှုပါသည်။ အားလုံးခရီးထွက်၍ ပျော်ဆွင်နေကြချိန်ဖြုံး ရှသ်နှင့် ကျွန်မမှာ မောင့် ကစွ်ကိုခြေကြီးခြုံ ကလေးထိန်းနှင့်အတူ ကျွန်ရစ်ခဲ့ကြရမြဲ ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်မြောက်နှင့် နောက်ဆုံးကလေးဖြစ်သော ရှသ်ကား မိဘ၏ ပြုစုံယူယူနှင့် ဂရဂံက်မှုတိ၊ ကို ပို၍ပင် မခဲ့ခဲ့ရရှာပေ။ ကလေးထိန်းနှင့် သူမှာပြုဆရာမတိ၊ လက်ပြုသာ ကြီးပြင်းခဲ့ရပါသည်။ ရှသ်နှင့် ကျွန်မတိ၊ မှာ သီးခြားခွဲ၍ နေရသည်ကတစ်ကြောင်း၊ ကျွန်မက လေးနှစ် အသက် ပိုကြီးသည်ကတစ်ကြောင်းကြောင့် ကျွန်မမှာ ရှသ်၏ မိခင်အရာသို့၊ မဟုတ် ကြီးတော်အရာကဲ့သို့ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ရှသ်သည် အလွန်ရှုက်တတ်သော ကြောင့် စွာကျယ်ကျယ်လုပ်ရန်ဝေးစွာ၊ စိတ်နှလုံး နှုံးည့်သိမ့်မွေးလှပေသည်။ အများအားဖြင့် တစ်ကိုယ်တည်း နေထိုင်သွားလာလေ့ရှုရာမှ ပြင်းစီး ဝါသနာထုံးလာခဲ့ပါသည်။ သူအခေါ်မင်ဆုံးမှာ စပရင်ဂါ စပန်းထိယယ်³² အမျိုးအစားခွေးကလေး ခရစ်ကက်³³နှင့် ကလေးထိန်းအော်တို့ ဖြစ်ပါ သည်။ ရှသ်၏ ၁၂ နှစ်သမီးအရွယ်တွင် ခရစ်ကက် သေဆုံးသွားပြီး အော်ထိ ကိုလည်း ပြန်ပို့လိုက်ရာ ရှသ်မှာ အသည်းကွဲမတတ် စွေးရတော့သည်။

အော်ထွက်သွားခိုင်က ကျွန်ုပ်ထဲသို့ ရှသ်ရေးခဲ့သော စာထဲတွင် ---

“ညီမလေး အော်ကို အရမ်းအရမ်းလွမ်းတယ်မမရယ်။

မေမေနဲ့ အော်ထဲ ဘယ်သူ.ကို ပိုချွစ်သလဲလို့ တစ်ယောက် ယောက်က မေးလာရင် မေမေကိုပိုချွစ်တယ်လို့ ပြောမိကောင်း ပြောမိပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ် အဗြားဘယ်သူ.ကိုမှ မပြောတဲ့ စကားတစ်ခွန်း မမရှိ ပြောပြီမယ်။ ညီမလေးအော်ကို မေမေတောက် ပိုချွစ်ရပါတယ်မမရယ်။ မမစဉ်းစားကြည့်လေး။ အော်နဲ့သာဆိုရင် ညီမလေးအကြောင်းကိစ္စတွေအားလုံးကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်လို့ရပါတယ်။ မေမေနဲ့လည်း ဒီလောက်တော့ ပြောဆိုလို့ရမှာပါပဲ။ ဒါပေမယ် အဲဒီလို့ပြောပြီးတာနဲ့ ညီမလေး သိပ်စိတ်ပျက် အားငယ်ရမှာ မမရယ်...”

ဗျား ဖွင့်ဟရေးပြုခဲ့ရှုပါသည်။

ရှသ် မည်ကဲ့သို့ ခဲ့စားခဲ့ရသည်ကို ကျွန်ုပ်သာလျှင် ကောင်းစွာ နားလည်သဘောပါက်ပါသည်။ နောင်အခါ မေမေသည် ဝိဇ္ဇာတစ်ပုဒ်၌ ယင်းအဖြစ်အပျက်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြ၍ အမျိုးသမီးမရှိစောင်းတစ်စောင် သို့ ရောင်းချုပ်နှင့်ဖြူးစားခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က သမီးတစ်ယောက်၏ ပူဇွေး မူနှင့် ပြင်းထန်သော ဒက်ရာဒက်ချက်များကို ယင်းကဲ့သို့ အသုံးချလိုက် ခြင်းအတွက် မေမေအပေါ် ကျွန်ုပ်မ အလွန်စိတ်ဆိုခဲ့ပါသည်။ သို့သော် မေမေက ထိုသို့ ဖော်ပြရေးသားချက်များကို ရှသ်အား ပြသခဲ့၍ ရှသ်က လည်း ကျွန်ုပ်ထားပါကြောင်း ကျွန်ုပ်ကို အေးဆေးစွာပင် ပြောပြပါသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ မေမေစကားကို မယုံကြည်သေး၍ မေမေက ငှင်း၏စကား မှန်ကန်ကြောင်းသက်သောပြခဲ့ပါသည်။ မေမေကွယ်လွန်ပြီး နောက် ရှသ်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ မေမေသတင်းစာများကို ပြန်၍ လုန်လျော့ကြည့်ရှုကြော့တွင် ထိုဝိဇ္ဇာတို့ကလေးကို ပြန်လည်တွေ့ရှိခဲ့ရသဖြင့် ကျွန်ုပ်က မိုက်မဲစွာပင် ဆုတ်ပြုပစ်လိုက်ပါသည်။ ဝိဇ္ဇာကို ပြန်တွေ့သည်နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဒေါသများ

ပြန်ကြလာသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်အတော်ကြောသော အခါဘင်မှ ထိုစဉ်က မေမေဝါးကို ကျွန်းမဆုတ်ဖြပစ်လိုက်ခြင်းအတွက် ညီမလေး အနေဖြင့် ကျွန်းမကို မကျေနပ်ကြောင်း၊ ထိုဝါးမှာ ကျွန်းမအကြောင်း မဟုတ်ဘဲ သူ.အကြောင်းဖြစ်နေ၍ ကျွန်းမက သူ.အပေါ် မနာလိုဟု သူထင်ကြောင်း ကျွန်းမအား ညီမလေးရသက ပြန်ပြောင်း ပြောပြခဲ့ပါ သည်။ မိသားစာတော်ဆံရေးမှာ နားလည်ဖို့ ခက်အောင်ပင် ရှုပ်ဖွေးနှင့် လှပါသည်။

ကျွန်းမ၏ ကလေးဘဝကာလသည် ဝေါရှင်တင်မြို့.နေအိမ်နှင့် မောင့်ကွဲကိုခြဲထဲမှ နွောရာသိပေါ်မြို့တို့တွင် ဗဟိုပြောပါသည်။ ထိုအချိန် က ဝေါရှင်တင်မှ နယူးယောက်မြို့.ကိုဖြတ်၍ မြို့ပြင်ဒေသ တို့သို့ ရှစ် နာရီကြာ မီးရထားစီးရပါသည်။ သို့သော် ကျွန်းမတို့မှာ ထိခရိုးကို ပုံမှန် သွားလေ့ရှိရာ မေမေနှင့်အတူ ကလေး ငါးယောက်၊ စာဝါင်ကာအချို့.နှင့် လက်ခွဲအိတ်များ စုစုဖော်စေ ပါသွားလေ့ရှိပါသည်။ မြင်းများက သီးခြား သွားကြရသည်။

ကျယ်ဝန်းကြီးမှာ လှသည့် ကျွေးလက်ဘိမ်းကြီးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဒေသတစ်ခုလုံးမှာ လွမ်းမောဖွယ်ကောင်းလုပါသည်။ ဖေဖေသည် လူပျို့ဘဝကတည်းက ခြေမြေတစ်ကွက်ကို ဝယ်ယူခဲ့ပြီးနောက် ဆက်လက် ၍ ပြောက်များ ဝယ်ခဲ့ပြန်ရာ ကေပေါင်း ၇၀၀ ခန့်.အထိ လက်ဝယ် ရရှိလာခဲ့ပါသည်။ အများဆုံးကို ကျွန်းမကလေးဘဝက ဝယ်ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မူလက ထိခြားပြောက်ထဲတွင် လှပသော ဘိမ်းဟောင်းတစ်လုံး ရှိခဲ့ရာ မေမေနှင့် လက်ထပ်ပြီးနောက် ပိုမိုကျယ်ဝန်းသော အိမ်သစ် တစ်ဆောင် ထပ်မံဆောက်လုပ်ပြီး နေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

အိမ်သစ်ပုံစံကို ၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် ချားလုပ် ပလက်က ရေးဆွဲ ပေးပါသည်။ ချားလုပ် ပလက်မှာ မေမေမိတ်ဆွေ ဖရီးယား၏ ဝေါရှင်

တင်ဖြို့၊ အိရိယန်တယ် ပန်းချို့ပြခန်းကို တည်ဆောက်ခဲ့သော ဖို့သူ ကာပညာရှင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖောအနေဖြင့် ဝေါလ်စထရိလမ်းမသို့၊ ကား ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ခရီးသည်တင် ပီးရထားပြုဖြစ်စေ၊ အသွားအပြန် အဆင် ပြေစေရန် ရည်ရွယ်၍ အိမ်သစ်ကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး နေထိုင်နိုင်အောင် ကျောက်တုံးများဖြင့် တည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကြောင်းချွေ့၊ ခိုက်ပျိုးထားသော ဒရာမသစ်ပင်များ ပတ်ချာ ဂိုင်းလျက်ရှိသော အိမ်သစ်ကြီးသည် ယခင်အိမ်ဟောင်းကြီးကို ဆီးမိုး ထားသည့် တောင်ကမ္မထိပ်ပေါ်တွင် တည်ရှိနေပါသည်။ အိမ်၏ အားဌား တစ်ဖက်တွင် နယူးယောက်စီးတိုးသို့၊ ရေပေးသည့် ဘိုင်ရမ်းရေကန်ကြီးကို လှမ်းမျှေးကြည့်နိုင်သည်။ နွောရာသိရောက်တိုင်း ကျွန်းမတို့၊ တစ်တွေ လျှော့လျှော့ ပါးများကြသည့်နေရာများလည်း ဤရေကန်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းခေတ်သစ် ကစားဝင်ကျေးလက်ကေဟာကြီးကို ကျွန်းမတို့၊ က ခြကြီးဟု ပင် အစဉ်ခေါ်ဝေါ်လေ့ ရှိခဲ့ပါသည်။ ဖေဖော မေနမတို့၊ ကိုယ်တိုင် အစဉ် လုပ်ရှားနေသော ခြကြီးအဖြစ် မှတ်ယူထားကြသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ခြကြီးထဲတွင် ဝက်များ၊ ကြက်များ၊ ရှားသီနိုး၊ စားနွားများ၊ မွေးမြှုံးထားသည်။ တောင်ကမ္မ ခြေရှင်းတွင် ကျယ်ဝန်းသော သစ်သီးခြေတစ်ခြေနှင့် ပန်းချို့လျှော့တွင် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်းမတို့၊ တစ်တွေမှာ နွားနှုံး၊ နှုံးထောပတ်၊ နှုံးမလိုင်များကို အီလျှုံးပယ် စားသုံးနှင့်ခဲ့ကြသည့်အပြင် နေ့စဉ် ပန်းတွေနှင့် သင်းပွဲ့၊ ဝေလွင်နေသော အိမ်ကြီးမြှုံး ပျော်လိုက်ခဲ့ကြ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပန်းများကို ဝေါရှင်တင်နေအိမ်သို့၊ ပါ ပေးပို့၊ ရှုပြုး ဆောင်းရာသီးနှုံး ခြေထွက်ပစ္စည်းအများအပြား၊ ရာသီးနှုံးအများအပြား၊ ရာသီးနှုံးအများအပြား၊ ထပ်မံ့၊ ကြော်သည်။ နွောရာသိတွင် ပန်းချို့လျှော့ပြုစုရန် အလုပ်သမား တစ်ခါင်ခန်း၊ လိုအပ်ပြီး အားဌားခြက်စွာများ ဆောင်ရွက်ရန် အလုပ်သမား တစ်ခါင်း၊ လိုအပ်ပြန်ပါသည်။ ခြားလုပ်သမားအားလုံး အိမ်ဟောင်းရှိ လျှပ်းဆောင်တွင် နေထိုင်ကြပါသည်။

အိမ်သစ်ကြီးသည် ကျယ်ဝန်းသော်လည်း ပုံစံမှာ ရှိုးလှသည်။ အလွန်ခမ်းမားသည့်သလ္ာန်ပေါ်လွင်သော်လည်း ရှိုးရာစည်းကမ်းဘက် ပထိမ်းသော ခံစားမှုကို ပေးပါသည်။ ပန်းရောင်နှင့် ပို့ခိုးရောင်ပါသော လိပ်သည်းကျောက်ဖြင့်လုပ်သည့် ကျောက်အုတ်ချပ်ကြီးများဖြင့် နှစ်နှစ် အချိန်ယူ၍ တည်ဆောက်ခဲ့ရပါသည်။

အိပ်ခန်းတိုင်း ကျယ်ဝန်းပြီး အိပ်ခန်းအတော်များများကို အိပ် ဆောင်ဝရန်တာဖြင့် တွဲဆက်ပေးထားသည်။ အိမ်တွင်းရောကုးကန်၊ ဘီးလင်း ကစားကွင်းနှင့် တင်းနှစ်ကွင်းများရှိသည်။ အိမ်မကြီး တစ်ဖက်ခန်းတွင် လုပ်သော ပန်းခြေတစ်ခုရှိရာ လိမ္မာ်ပျိုးခင်းကြီး တစ်ခုက ပန်းခြေနှင့် အိမ်မကြီးကို ခွဲခြားပေးထားသည်။ ကြားပွင့်ကြီးများ ပွင့်လန်းနေသည့် ရေကန်၏ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် ငှက်များရေဆော့ရန်အတွက် အိတာလျှောက်သားဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ရေကန်ငယ်နှစ်ခုလည်း ရှိုပါသည်။

အုပြုစရာအကောင်းဆုံးမှာ တစ်အိမ်လုံး အထပ်တိုင်းသို့ အသံ ရောက်အောင် ပြန်များဖြင့် ဆက်သွယ်ပေးထားသည့် အောက်ကိုတူရိယာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည် တန်းနွောင့်တိုင်း “ဘုရားသခင်သည် သင့်ထဲသို့ နိုးရွှေနိုးရွှေလာပြီ” တေးသီကျူးသဲကို အကျယ်လောင်ဆုံး လွှတ်၍ ကျွန်းမတို့ကို အိပ်ရာမှ နှီးလေ့ရှိပါသည်။ “အားလုံး အိပ်ရာက ထက်”ဟွှေ့လည်း အသကျယ်ကျယ်ဖြင့် အမိန့်ပေးသည်။ ကျွန်းမတို့တွင် စန္ဒရားအကြီးတေး တစ်လုံးလည်း ရှိုပါသေးသည်။ ထိုစန္ဒရားကြီးနှင့် အောက်တို့ကို တွဲ၍ တိုးမှတ်နိုင်အောင် ဆက်ပေးထားရာ ကျွန်းမတို့ သီဆိတီးမှတ်ကြသည့် စန္ဒရားတေးများ အလွန်များပြားလုပ်ပါသည်။ ထိုအထဲတွင် မေမေနှင့် အလွန် ရင်းနှီးသော မေမေပိတ်ဆွေ ပါဒီရှုဝကီး၏ တေးများလည်း အများအပြား ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ကလေးမှတ်ညာက်ဖြင့် စွဲစွဲမြှေ့မြှေ့ မှတ်မိနေသေးသော အဖြစ်တစ်ခုမှာ ထိုစဉ်က တစ်အိမ်လုံးတွင် ပုံးလွင့်ခဲ့သော စန္ဒရားဆရာနှင့် သီချင်းရေးဆရာ လစ်၏³⁴၏ တေးသံတစ်ခုကို နားဝင်ပီယံ ခံစားခဲ့ရသည်။

အတွေ့အကြုံပင် ဖြစ်ပါသည်။

အိမ်သစ်ကြီးကို အပြီးသတ် မွမ်းမံခြယ်သရာတွင် ဖေမေသည် ပညာရှင် သီးခြား မနားရမ်းတော့ဘဲ သူ့မိတ်ဆွေ မိသုကာပညာရှင် ချားလိစ် ပလက်နှင့် ပူးပေါင်း၍ မွမ်းမံတပ်ဆင်ဖြည့်ဆည်းခဲ့ခြင်းအတွက် ဂုဏ်ယူလေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် ဖေမေနှင့် ချားလိစ် ပလက်တို့ နှစ် ယောက်စလုံးမှာ အရပ်ပြင်ကြသူများဖြစ်နေ၍ သူတို့ ရွှေးချယ် ဖြည့် ဆည်းသော ပရီသောကုန်း အခြားပစ္စည်းများမှာ ကျွန်ုမတို့နှင့် အချိုးသိပ် မပြုလေပေး။ ဖေဖော့အရပ်မှာ ဖေမေထက် လက်မ အနည်းငယ် ပိုမိုမြို့သဖြင့် ကုလားထိုင် အတော်များများတွင် ထိုင်ချလိုက်ပါက ဖေဖော့ခြေတော်ကူများ ကြမ်းပြင်နှင့် လွှတ်နေတတ်ပါ သည်။ အိပ်ရာအနီး စာဖတ်နိုင်လောက်အောင် အလင်းရောင်ရသော အခန်းမရှိ။ စားပွဲများနှင့် သင့်တော်သည့် ကုလား ထိုင်များ မီးများ မရှိသောကြောင့် သူ့အိပ်ခန်းတွင် စာဖတ်ရန် မီးမရှိကြောင့် ဖေဖေ ကျယ်လောင်စွာ ဆူပွဲက်ဖူးပါသည်။ နောင်အခါ မီးပွင့်တစ်လုံးကို ကိုယ်တိုင်ဝယ်ယူ တပ်ဆင်လိုက်ရသည်ဟု ကျွန်ုမထင်ပါသည်။ ဖေမေ အိပ်ခန်းမှာ အလင်းရောင်ရော အချိုးအစားကျသော ကုလားထိုင်များပါ ရှိနေ၍ တစ်အိမ်လုံးတွင် တစ်ခန်းတည်းသော လုပ်၍ နေချင့်စရာ ကောင်းသော အခန်းဖြစ်နေပေါ်သည်။

မြေညီထပ်တွင် မိသားစု စုပေါင်းရိုင်းထိုင်ပြီး စကားပြောနိုင် လောက်အောင် ကုလားထိုင် အလုံအလောက် ရှိသည်အခန်းဟူ၍ ဖေဖော့ စာကြည့်ခန်း အပြင်ဘက်ရှိ ဝရန်တာမှတစ်ပါး အခြားအခန်းများ မရှိပေး။ ထိုဝရန်တာအခန်းမှာ အမိုးမိုးထားသော်လည်း အကာအရုံမရှိ။ ဟင်းလင်း ပွင့်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုမတို့မှာ ဝရန်တာခန်းတွင် နေကြသည်က များပြီး ဖေဖော့စာကြည့်ခန်းထဲ၌သာ ညာစားပြီးတိုင်း ရိုင်းဖွဲ့စကားပြောတတ်ကြပါသည်။ ဤအခန်းထဲတွင်လည်း မီးလင်းဖို့ တစ်ဖက် တစ်ချုပ်၌ ချထားသော ကုလားထိုင်နှစ်လုံးသာရှိပြီး ဖေဖော့ပွဲ၊ ကုလား

ထိုင်နှင့်ဆိုဖတိ.မှာ အခန်းထောင့်များသို့. ရောက်နေကြသောကြောင့် စကားဂိုင်းတွင် ပါဝင်သူများကိုယ်တိုင် အခန်းတွင် ပါးပိုမားဆီသို့. ကုလား ထိုင်အပိုများ ကိုယ်စီသယ်၍ လာကြရပါသည်။

မေမေသည် အိမ်တွင်းအလှပြင်ဆင်မွမ်းမဲသူကို သီးခြားခေါ်၍ မသုံးသည့်အပြင် ငွေးကိုယ်တိုင် စိစော်ပြင်ဆင်ထားသော အနေအထား ကိုလည်း မည်သည့်အခါန္တု ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့ပြင်ဆင်ထားခြင်း မရှိပေ။ ကျွန်းမတိ.ညီအစ်မတစ်စု ကြိုးပြင်းလာကြသောအခါ ကိုယ်အခန်းကိုယ် သဘောကျွေပြင်ဆင်မွမ်းမဲခွင့်ကို ရရှိခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်းမသည် ပထမတွင် ရသုံး သူများပြုဆရာမတိ.နှင့် အတူနေထိုင်ပြီး နောင်အခါ ကလေးထိန်း ဆရာမနှင့်အတူ အခန်းတစ်ခန်းတွင် နေထိုင်ပါသည်။ ထိုအခန်းနှင့် ကပ်လျက်အခန်းမှာ ကစားခန်းဖြစ်ပါသည်။ ဖလို့၊ ဘစွဲနှင့် ငွေးတို့၏ ကလေးထိန်းဆရာမ တို့လည်း အလားတူ အခန်းတစ်ခန်းတွင် နေထိုင်ကြပါသည်။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့အတွက်မူ ခန်းမကြီး အဆုံးနေရာ၌ ဆက်နေသောအခန်းများ ထားရှိသည်။ ဘီးလ်နှင့် သူ.ဆရာမှာ တတိယထပ်တွင် နေထိုင်ကြသည်။

အိမ်တစ်အိမ်လုံးမှာ တရာတ်ပန်းချိုကားကြီးများပြင် လုပ်ခဲား နေပါသည်။ အကြိုးဆုံး စည်းခန်းဆောင်ထဲ၌ကား မေမေစားဆောင်းထားသော ကြေးရှင်တုများ၊ လုပ်သော ပန်းအိုးအချို့နှင့် အခြားပစ္စည်းပစ္စယ များကို စားပွဲတစ်လုံးပေါ်၌ တွေ့ရသည်။ မေမေစားတော်ခန်းအတွင်း ပါးပို အထက်သောင်နှင့် အခန်းတံ့ခါးတို့တွင် ပန်းပုဆရာ ဘရန်ကူစီ၏လက်ရာ ရုပ်တုများကိုလည်းကောင်း၊ စကြည့်တိုက်ထဲတွင် ဘရန်ကူစီ မောင့်ကွန်ကိုတွင် လာရောက်တည်းခိုနေထိုင်စဉ် ကိုယ်တိုင်လုပ်ပေးသွားသည့် သစ်သားခုံဖြင့်တင်ထားသော အဖြူရောင် ကြွေသားနှင်ရုပ်ကြီးကိုလည်း ကောင်း တွေ့ရပါသည်။ ပန်းပုရုပ်များ ထဲလုပ်နေသော ဘရန်ကူစီကို ဂိုင်းဖွဲ့ထိုင်၍ ကြည့်နေကြသော ကျွန်းမတို့အား သူက အလုပ်လုပ်ရင်း

စကားစမြည်ကြေခဲ့ပုံများကို ကျွန်ုမ် မှတ်မိနေပါသေးသည်။

ညီမလေး ရှသ်နှင့် ကျွန်ုမတိ.ကြီးပြင်းလာသောအခါ မိသားစု ထမင်းအတူစားလေး ရှိလာပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဖေဖေ ဝေါ်ရှင်တင်မှ ပြန်လာသော စနော်၊ တန်ခိုးနှင့်များတွင် မိသားစု တစ်ခုလုံး အတူတကွ စုစုစည်းစည်းဖြင့် စားသောက်ကြပါသည်။ အိမ်တွင် ထမင်းစားရန် အခန်းနှစ်ခုနှင့်ရှိရာ အိမ်သားများ ခါတိုင်းထက် ပိုမိုစုလင်များပြားနေပါက ပိုမိုကျယ်ဝန်ပြီး ကြွေသားခင်းထားသည့် အတွင်းဖက်ထမင်းစားခန်းတွင် စားကြပါသည်။ ဤထမင်းစားခန်းများ အထူး သီးသန်.ခန်းဖြစ်၍ တစ်ခါ တစ်ရုံမှသာ သုံးလေးရှိပါသည်။ မိသားစုနှင့် သာမန်မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်းမျှဆိုလျှင် အပြင်ဘက် ထမင်းစားခန်းကိုသာ သုံးကြပါသည်။ အပြင်ဖက် ထမင်းစားခန်းထဲသွေ့ပင် လူ ၂၀ ဦးခန်း စားသောက်နိုင်ပေါ်သည်။ စိမ်းဖန်.ဖန်.ရောင် ထမင်းစားပွဲကုလားထိုင်တစ်စု ပြင်ဆင်ထားပြီး ကြီးမားသော မှန်ပြတင်းပေါက်များမှ လုမ်းဖျော်ကြည့်ပါက တောင်ကုန်း ဆင်ခြေလျော့များနှင့် တော်ချုပ်များကို မြင်တွေ့ရပါသည်။ ဤထမင်းစားခန်းထဲတွင် တွေ့ရသော တစ်ခုဗုတ္တည်းသော ခြယ်သထားမှုများ ဘရန် ကူစီ ထုလုပ်ပေးသွားသော မေမေကိုယ်စားပြုသည့် ပန်ယူရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အနက်ရောင်ကြွေသားဖြင့် ထုထားသော ယင်းစိတ္တာ အလွန်ဆန်သည့် ရုပ်တုကို ဘရန်ကူစီက “အဖက်မတန် ဟန်မလုပ်သော ကေရာ့”³⁵ ဟု အမည်ပေးထားသည်။ မြင်သူတွေက ရုပ်တုကိုကြည့်၍ ရယ်ကြသည်။ ပြင်းတစ်ကောင်၏ ယောင်အန်းနေသော ဒုးဆစ်နှင့် တူသည့်ဟု လည်း ဆိုကြသည်။ ယင်းမေမေရပ်တုကို ဘရန်ကူစီ၏ ပန်းပူလက်ရာပြွဲချို့ တစ်ကြိမ် ပြသခဲ့သူးသည်တွင် ပြွဲကြည့်ရှုသူတစ်ယောက်က “ခါကြီးက ဘကြီးမှန်းမသိဘူးများ” ဟုပြောလိုက်ရာ အစ်မ အယ်လစွာဘက်က “အဲဒါ ကျွန်ုမ မေမေပါရင်” ဟု ပြန်ပြောပြုခဲ့ရသည်ဆို၏။ ကျွန်ုမအနေဖြင့်မူ မေမေရပ်တုကို ဘယ်အချိန်ကြည့်ကြည့် အမြဲတစ်း သူမတူအောင် ချော

မေလုပနေသည်ဟပင် ထင်နေရပါသည်။

ကျွန်မအသက် ခပ်ငယ်ငယ်လောက်က ကျွန်မတိ၊ အိမ်ထောင် စုတွင် အစောင့်ပေါင်း ၁၀ ယောက် ၁၂ ယောက်ခန့်၊ ရှိခဲ့ပါသည်။ အများစုများ အချိန်အတော်ကြောအောင် နေထိုင်သွားကြသဖြင့် ရင်းနှီးခင်မင်သွားကြပြီး တစ်ခါတစ်ရုံ ယုံကြည်စိတ်ချရသည့် မိတ်ဆွေများပင် ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။ အိပ်ခန်းတိုင်းတွင် လူခေါ်ခေါင်းလောင်း နှစ်လုံးထိ တပ်ပေးထားသော်လည်း ကျွန်မအနေဖြင့် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ အသုံးမပြုခဲ့ရပါ။ အမန္တုယောက်နှင့် ဖေဖေမေမေတို့တော့ ခေါင်းလောင်းကို သုံးခဲ့ကြပေမည်။ အိမ်ထောင်စု ဝင်စာရင်းထဲတွင် ဒရိုင်ဘာဖီးလ်၊ မြင်းထိန်းနှင့်သူ၏လက်ထောက် တစ်ယောက်လည်း ပါဝင်ပါသေးသည်။ မြင်းထိန်းနှင့် သူ့လက်ထောက်တို့က မြင်း ရှစ်ကောင်း၊ ကိုးကောင်ကို ပြုစုထိန်းကျောင်းကြရပါသည်။

အိမ်ရှိ အစောင့်အားလုံးကို ခြဲကြိုးကြပ်ရေးမျှူး ကျွန်ကမ်းမင်းစံ³⁶က တာဝန်ခဲ့ကြိုးကြပ်အပ်ချုပ်၍ စကော်တစ်လျှော့ဗျား ဥယျာဉ်မျှူးကြိုး ချားလိုက် ရုသ်ပင်³⁷က ဆက်လက်စိမ့်အပ်ချုပ်ခဲ့ပါသည်။ ရုသ်ပင်သည် ခြဲထဲရှိ အဖြူရောင် ယာတဲ့ကလေးတွင် သမီး ရှိနိုင်၊ သားကျော်တို့နှင့် အတူနေထိုင်ပါသည်။ ကျွန်မတို့၊ မောင်းကွဲကိုခြဲထဲ၌ နေထိုင်စဉ် သူတို့၊ မောင်နှများ ကျွန်မ၏ ကစားဖော်များ ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ မြင်းထိန်းနှင့် သူ့အေးတို့က အခြားတဲ့တစ်စုံးတွင်နေပြီး ဒရိုင်ဘာ အယ်လ် ဖီးလစ်ပိုင်တို့၊ လင်မယားက ကားရှိခေါင်အပေါ်ထပ်အခန်းတွင် နေကြပါသည်။ အယ်လ် ဖီးလစ်ပိုင်၏သားတော်လည်း ရုသ်နှင့် ကျွန်မတို့၏ ကစားဖော်တစ်ယောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့မှာ သစ်သီးခြဲထဲတွင် သစ်သီးများရှုရှု ညောက်ပိုင်းအချိန်များ၏ မြက်ပြောက်တင်သည့် လူည်းများစီး၍ နံနက်ပိုင်းတွင် စာများကို လေ့ကျင့်သင်ယူရှုလည်းကောင်း မြှူးတူးပျော်ရွှင်လျက် ရှိခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်မဘဝတစ်ရွောက်လုံးတွင် မောင်းကွဲကိုခြဲကြိုးနှင့် စပ်

၂၂။ အမြင်နှစ်မျိုး စွဲထင်ကျွန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။ တစ်မျိုးမှာ ခြော်ကို ကျွန်မအလွန် နှစ်ခြောက်စွဲလမ်းခဲ့ပြီး ငယ်စဉ်ကာလတစ်လျောက်လုံး အပေါ် ကြော်ပျော်ပိုက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းမှာ ခြေထဲ၌ အခြားကလေးများ ရှိနေသော ကြောင့်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျွန်မအသက် ၁၂ နှစ်နှင့် ၁၈ နှစ်အတွင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ ခြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်မတွင် ကလေးအတွေး အမြင်ဖြင့် ခြော်ကို ပျော်စရာအဖြစ် ယူဆနေနိုင်သေးသော်လည်း စင်စစ် ကျွန်မ၏ ကလေးဘဝနောက်ပိုင်းအချိန်များတွင် ကျွန်မဝန်းကျင်၌ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း လုံးဝ မရှိခဲ့သဖြင့် ခြော်ထဲတွင် ကျွန်မ အထိုးတည်း အပျင်းကြီးပျော်ရှိနေခဲ့ရပါသည်။

ယင်းအဖြစ်ကို ကျွန်မ အသက်နည်းနည်းကြီးတော့မှ ကောင်းစွာ သိရှိလာခဲ့ပါသည်။ စနေ့တန်ခိုက်နှင့် အခြားရက်များတွင် ခြေထဲ သို့ ပည့်သည်များ လာရောက်ကြသော်လည်း ခြေအနီးဝန်းကျင်ဒေသနှင့် တွေ့တိရသော လူမှုရေးဘဝမှာ လုံးဝ မရှိသလောက် ခေါင်းပါးနေသည်။ ထိုအချိန်က ဖေဖေနှင့် မေမေတို့မှာ ရဟန်ခံဆန်းကျင်ရေးအကောက်ကို ခဲ့နေရ ကြောင်း နောက်မှ ကျွန်မသိခဲ့ပါသည်။ အမှန်မှာ အိမ်သစ်ကြီးကို စဉ် ဆောက်လုပ်စဉ်ကတည်းက လူမှုရေးအရ အနှစ်မံရတော့မည်ကို ဖေဖေတို့ သိထားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ တကယ်တော့လည်း ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အိမ်များက ဖေဖေတို့ကို မည်သည့်အခါး၍ ဖိတ်ကြားခြင်း မရှိခဲ့ကြ။ ဒေသလူမှုရေး အသင်း ထည့်ပည့်ပင် အသင်းသားအဖြစ် ဖေဖေတို့ကို ထည့်သွင်းမထားခဲ့ကြပေ။ အသင်းရှင်ပုံငွေပြတ်သွားသောအခါကျေမှ အသင်းသို့ဝင်ရှိ ဖေဖေတို့ကို ချဉ်းကျော်လာကြသည်။ (ကျွန်မအထင် အသင်းအားတောက်ပံ့ရန် အတွက်သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။) ကျွန်မကား ထိုအသင်းဆီသို့ လုံးဝ မသွားရောက်ခဲ့ပေ။ ပြင်ပင် မဖြင့်ဖွှဲ့ခဲ့ပါကျေ။

ကျွန်မ၏ သားသမီးများသည်လည်း မောင့်ကွဲကိုခြော်ကို တမ်းတမ်းစွဲဖြစ်နေကြသောကြောင့် မေမေကွယ်လွန်ချိန်အထိ ကျွန်မ

ကလေးများနှင့် အတူတက္ကသော်လည်းကောင်း၊ မိဘများထံ အလည်အပတ် သက်သက်သော်လည်းကောင်း မောင့်ကစွ်ကိုသိ။ ကျွန်မ အခေါက်ပေါင်း များစွာပင် ရောက်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ လုပက္ယ်ဝန်းသည့် အိမ်ရှေ့၊ ခန်းမ ဆောင်ကြီးထဲ ထင်လိုက်သည်နှင့် နာကြည်းသော ခံစားချက်များ၊ ငါးမိန့် ခန်း၊ ခုံပွဲက်လာစွဲဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအပို့ အသက်အရှယ် ပိုကြီးလေ၊ မောင့်ကစွ်ခြေကြီး၏ ပျဉ်းရိုက်းငွေ့ဖွှေ့ဖွှေ့၊ မနှစ်မြို့၊ လေ ဖြစ်လာခဲ့ရ သော်လည်း ကလေးဘဝ ငယ်ရွယ်စဉ်တုန်းကမ္မ ထိခြေကြီးမှာ ကျွန်မ ဘဝ နှစ် သမီးအရှယ်က ဖေဖော်ထဲသို့၊ ရေးခဲ့သည့်အတိုင်း သိပ်ပျော်စရာကောင်း သော အသိက်အမြဲကြီးတစ်ခုပင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ ပည့်မတန်းသို့၊ ရောက်သည့်နှစ်တွင် ဂုဏ်ပိုင်ကော်³⁸ကို ရောင်းပြီး မက်သာချူးသက်ရိပ်သာ³⁹ရှိ အနီရောင်အုတ်တိုက်တစ်ခုသို့၊ ပြောင်းခွဲ၊ နေထိုင်ရသဖြင့် ကျောင်းနှင့်ပို့၍ ဝေးသွားခဲ့ရပါသည်။ နေ့စဉ် နံနက် ၈ နာရီခန့်၊ တွင် ရိပ်သာတစ်ခုလုံးကိုဖြတ်၍ တောင်ကုန်းအတက် လမ်းအတိုင်း ကျောင်းသို့၊ လမ်းလျောက်သွားစဉ် ဘီးတပ် စကိတ်ဖိနှင့်ကိုပါ ကျွန်မ ယူသွားသောပြောင်း အိမ်အပြန်တွင် တောင်ကုန်းအဆင်းလမ်းကို စကိတ်ဖြင့် အသာလေး လိုပ်ဆင်းလာနှင့်ခဲ့ပါသည်။

မက်သာချူးသက်ရိပ်သာ အိမ်တွင် နှစ်နှစ်နေထိုင်ပြီးနောက် ပြင်သက်နိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန်သံအမတ်ဟောင်း ဟဲနံနရီ ပိုက်⁴⁰၏ အိမ်ကြီးသို့၊ ပြောင်းခွဲ၊ နေထိုင်ကြသည်။ ထိနေရာမှာ ၁၆ လမ်းအပြင်ဘက်ရှိ ၁၆၂၂ ခရိုက်ဆင့် ပလေ့စံ⁴¹ဖြစ်ပါသည်။ ခရိုက်ဆင့် ပလေ့စံသို့၊ ရောက်ရှိ ချိန်၌ ကျွန်မ သတ္တာမတန်းတွင် ရောက်နေပေြီ။ ဤအိမ်မှာ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တွင် ကျွန်မ တကယ်တမ်း ကြီးပြင်းလာရသည့် ဘူမိနက်သန် အိမ် ကော် အမှန်ဖြစ်သည့်အပြင် မေမေသည်လည်း ဤအိမ်မှာပင် ဘဝ တစ်လျောက်လုံး နေထိုင်သွားခဲ့ပါသည်။

ခရက်ဆင့်ပလောစ်အမိမကို အပြီးအပိုင်ဝယ်သည့် ၁၉၃၄ ခုနှစ်
 မတိုင်မိ နှစ်အနည်းငယ်ကပင် ဖေဖေက ဗျားရမ်းထားခဲ့သည်။ ၁၉၁၂
 ခုနှစ်တွင် နာမည်ကျော် မိသုကာကြီး ဗျားရပ်ဆာလ် ပုပ်⁴²ပုံစံ ရေးဆွဲစဉ်
 ကတည်းက အခန်းပေါင်း ၄၀ ပါရီခဲ့ရာ အလွန်သားနားထည်ဝါပြီး ပုံစံ
 ကျေသာအိမ်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဗျားရမ်းမတို့ အနေများပြီး သက်သာင့်
 သက်သာ အရှိန်းတစ်ခန်းမှာ ပင်မအထပ်ရှိ စာကြည့်တိုက်ပင် ဖြစ်ပါ
 သည်။ ဤအိမ်ကြီးတွင်လည်း ညီမလေးရသ်နှင့် ဗျားရမတို့ တစ်ခန်းတည်း
 နှစ်ယောက်အတူ နေကြရပြန်ပါသည်။ အစ်မကြီးနှစ်ယောက် ကောလိပ်
 ကျောင်းတက်ရန် ထွက်သွားသောအခါ ဗျားရမတ်ယောက်တည်း သီးစွား
 တစ်ခန်း နေခွင့်ရပြီး အခန်းကိုလည်း စိတ်တိုင်းကျ မွမ်းမြဲပြင်ဆင်ခွင့်ရပါ
 သည်။ ဗျားရမက ခေတ်မိသော အခန်းဖြစ်စေချင်သည်ဟုပြော၍ ခေတ်မိ
 အထူးခီးမြင်းပညာရှင်က ပလပ်စတာမီးဖို့ ပြုလုပ်ပေးပြီး အဖြူရောင်
 ဆေးသုတ်လိုက်ပါသည်။ မီးဖို့အထက်ဘောင်ကိုလည်း မတပ်ဘဲ ထား
 လိုက်သည်။ တစ်ခန်းထုံးမှာ အော်ဒါမျာုးသည့် ခေတ်မိ ပရိဘောကပစွဲည်း
 များဖြင့် ဖြည့်ဆည်းထားသဖြင့် လုပ်တောက်ပြောင်နေပါတော့သည်။
 ဗျားရမအခန်းကလွှဲလို့ တစ်ခီးမြဲလို့မှာ သမားရှိုးကျ အဖိုးတန်ပစွဲည်းများ
 ရှိပါသည်။ ချိပ်ဒေးပရိဘောကများ၊ ဆေးမီန်း၊ မာနေးနှင့် ရော်ဗျားတို့၏
 ပန်းချိကားများ၊ ဘရန်ကျိုစ်၏ ပန်းပုလက်ရာနှစ်ခုနှင့် ရှိခန်း၏ ပန်းပု
 ရပ်တုတ်ခုတို့ကို စနစ်တကျ အလှပြ ချိတ်ဆွဲထားသည်။ အိမ်အပေါ်
 ထပ် ခန်းမတွင် မာရင်နှင့် ရုံးလုံပေါ်သော ရေးဆွဲသည့် ရောဆေးပန်းချိကား
 များကိုလည်းကောင်း၊ အိမ်ရှေ့ဘက် ခန်းမထဲတွင် လုပ်သော တရာ်
 ကန်၊ လန်းကာကြီးတစ်ခု၊ ပုံခြံးဆင်းတု တစ်ခု၊ ရွှေချေထားသော
 ကြည့်မှန်တစ်ချပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ဖြည့်ဆည်း မွမ်းမြဲထားပါသည်။
 ကြည့်မှန်ကို နောင်အခါ၌ ငှင့်နှင့် ပုံစံတူ ကြည့်မှန်တစ်ခုရှိသည့် အိမ်ဖြူ
 တော်သို့ ပေးပို့လိုက်ရပါသည်။

ခရက်ဆင့် ပလောစ် အီမံအဝန်းအရိုင်းတို့က ကျွန်းမာရ် မိတ်
ဆွေအချို့၊ ကို ပြောက်လှန်၊ ခဲ့ကြောင်း ထိအချို့နက ကျွန်းမ မရိပ်စားမဲ့ခဲ့ပါ။
အလွန်ကျယ်ဝန်းသော ထမင်းစားခန်းကြီးထဲတွင် ကျွန်းမနှင့်ကလေးထိန်း
ဆရာမ အတူ ကျွန်းမ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်သာ နေ့၊ လယ်စားရာ၌
စားပွဲထိုးနှင့် အစောင်အမျိုးသမီး စုစုံလင်လင် ကျည်းကြပုံကို ထိမိတ်ဆွေက
ပြန်ပြောပြီးဖူးပါသည်။ မေမေအီမြင်ရှိသောအခါများတွင် မေမောဂို
စားဦးစားများ ကျွေးလေ့ရှာ မေမေကလည်း ချက်ချင်းဆိုသလို မြန်ဆန်စွာ
စားသောက်လေ့ရှိသဖြင့် နောက်ဆုံးလျအား တည်ခင်း၍ မပြီးမိများပင်
မေမေစားသောက်ပြီးသွားတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးမှ
အစားအစာ လာထည်ပေးသည်ခုကို “တော်မွတ် ထိုင်ခု”⁴³ ဟု ကျွန်းမတို့က
နှာမည်ပေးထားပြီး ထိုခု၌ မထိုင်မိအောင် သတိထားကြပါသည်။
ကိုယ့်ထမင်းပန်းကန်ပြားကိုလည်း ကျွန်းလက်တစ်ဖက်ဖြင့် ဖုံးထားကြရ
ပါသေးသည်။ သို့မဟုတ်ပါက ကျွန်းမတို့ပါးစပ်မှ နွန်း၊ ခက်ရင်းတွေ
ထမင်းပန်က်ပြားပေါ်သို့၊ ပြန်မရောက်မိ ပန်းကန်ပြားကို သိမ်းယူသွား
တတ်ပါသည်။ ကျွန်းမကား ယနေ့၊ ထက်တိုင်အောင် ထမင်းကို မြန်ဖြင့်
စားကျင့်ရနေပေပြီ။ ကလေးဘဝက အမှုအကျင့်တွေသည် ပျောက်ခဲ
ပါဘိခြင်း။

ကျွန်းမ အထက်တန်းကျောင်း၌ ပညာသင်နေစဉ် မေရို ဂျင့်
ထရီ⁴⁴ဆိုသော မိတ်ဆွေက ကျောင်းပိတ်ရက် စနေ့၊ တန်းနေ့နေ့၊ တွင်
ကျွန်းမအီမံသို့၊ လိုက်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုစဉ်က နံနက်စောစာစားရန်
သူတစ်ယောက်တည်း အောက်ထပ်သို့၊ ဆင်းလာသည့် အတွေ့အကြုံကို
မှတ်မိနေပေသေးသည်။ ကြီးမှားကျယ်ဝန်းသော ထမင်းစားခန်းတွင် မေရို
ထိုင်ချမှတ်သောအခါ စားပွဲထိုးက လာ၍စားလိုသည့်အစာကို မေးမြန်းပါသည်။
မေရိုမှာ ထိုတ်လန့်နေ၍ Grapenuts (ဂျုဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည့် နိုင်း
ဆမ်းစားရတဲ့ နံနက်စား)များကိုသာ စဉ်းစားမိတော့သည်။ စားပွဲထိုးလည်း

Grapenuts များကို သူ.ရှေ့.သို့ လာချေပေးပြီး သူ၏ထိုင်ခုနောက်နား၌ စောင်ဆိုင်းနေပါသည်။ Grapenuts များကို ကိုက်လိုက်တိုင်း ထွက်ပေါ်လာသောအသံများက အခန်းထောင်တိုင်းမှ ပဲတင်သဲ ပြန်လည် ရှိက်ခတ်လာသောကြောင့် သူပို၍ပို၍ အထိတ်တလန်.ဖြစ်လာခဲ့ရပုံ၊ နောင်အခါ သူ.မိဘ ခရီးထွက်တိုင်း ကျွန်မနှင့်အတူ စနေ၊ တန်းနှေ့နှင့်ပေါင်းများစွာ လာရောက်နေထိုင်ခဲ့သော်လည်း နံနက်စောကောက်စားရန် မဆင်းတော့သည်အကြောင်းများကို ကျွန်မအား ပြန်ပြောင်းပြောပြ ခဲ့ပါသည်။

ဝေါရှင်တင်မြို့.ပေါ်တွင် နေထိုင်စဉ်ဖြစ်စေ၊ ခြဲထဲသို့ ရောက်စဉ်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်မတို့ အစဉ်အမြဲ အလုပ်များနေတတ်ကြပါသည်။ ကျောင်းချိန်ပြင်ပနှင့် နွောရသီကျောင်းပိတ်ရက်ကာလများ၌လည်း တင်းကျုပ်သော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်နှင့် စိမ်ကိန်းချုပြီး အခြားလုပ်ရှားမှုမျိုးစုတွင် ကျွန်မတို့ ထာဝရ လုံးပမ်းနေကြရပါသည်။ ခြုံးကို ပတ်ထားသော လမ်းကြော ပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ ဝေါရှင်တင်ရှိ ရရှစ်ဥယျာဉ်ထဲတွင်လည်းကောင်း ကျွန်မတို့ မြင်းစီး၍ အချိန်များစွာ ဖြန်းလေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မကိုနှစ် သမီးအရွယ်က ဝေါရှင်တင် အီးဗုံးစာတော် ပို့ပေါ်တွင် ထိုင်လျက် ကျွန်မခါတ်ပုံတစ်ပုံကို သတင်းစာထဲ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးခဲ့ကြဖူးသည်။ အမှန်မှာ ပြောသလောက် ကျွန်မ မြင်းစီးအလွန်ကောင်းသူတစ်ယောက် မဟုတ်ပေ။ မြင်းစီးခြင်းကို အလွန်ခုံမတ်လှသူလည်း မဟုတ်ပေ။ မြင်းစီးခြင်းမှာ အခြေအနေအရ ကျွန်မတို့၏ ပုံမှန်လှပ်ရှားမှတစ်ခုဖြစ်နေ၍ ကျွန်မအနေဖြင့်ပါဝင်လှပ်ရှားနေရခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မတို့အတွက် တေးဂါတ သင်ခန်းစာများလည်း ရှိနေပါ သည်။ ကိုယ်နေဟန်ထား အချိုးအဆစ် ပြေပြစ်စေဖို့ လေ့ကျင့်ခန်းများ ကိုလည်း အချိန်မှန် ပြုလုပ်ကြရပါသည်။

ကျွန်မတိ. နှစ်ကာလကြာမြင်စွာ အတူနေထိုင်ရင်း ပြင်သစ်
ဘာသာသင်ပေးသော ဆရာမတစ်ယောက်လည်း ရှိပါသည်။ ဆရာမသည်
ကျွန်မတိ. ဆွဲမျိုးထဲက မဟုတ်သော်လည်း ရင်း၏အမည် နောက်ဆုံး
စာလုံးမှာ ကျွန်မတိ.နှင့် တူနေသည်။ ဘူ.ကို မဲ့မှိုင်ဆယ် ကောရိယယ်
မိုင်းယာ⁴⁶ဟု ခေါ်ပါသည်။ စနေ့၊ တန်းနှင့်အနေ့တိုင်း ပြင်သစ်လို ပြန်လှန်
ရွှေတို့ပြခဲကြရသဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၇၀ နီးပါးကြောလာသည် ယနေ့၊ အချိန်
တိုင်အောင် ပြင်သစ်စာပိုဒ်အချို့.နှင့် ပုံပြင်ထဲက စကားအချို့.ကို ကျွန်မ
ပြင်သစ်လို ရွှေတို့ပြနိုင်ပါသေးသည်။

အားကာစားလျှပ်ရှားမှုများသည်လည်း ကျွန်မတိ.၏ နေ.စဉ်
ပုံမှန်အစိအစစ်၌ အဝိခေနေ့ရာမှ ပါဝင်နေပါသည်။ နွောသီအချိန်များတွင်
အစ်ကိုကြီးကို လေတံခွန်လုပ်နည်း၊ ကာစားနည်း သင်ကြားပေးသည်။ ဆရာ
များရှိသည်။ အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်အတွက် နပန်းသတ် နည်းပြဆရာတစ်
ယောက်ပင် ရှိခဲ့ပါသည်။ အစ်မင်ယ် ဘာစာမှာ ဘီးလ်နှင့် အတူ သင်ခန်းစာ
များကို ရုဖန်ရဲ့ပါ သင်ယူလေ့လာတတ်သည်။ ကျွန်မတိ. အသက် အတော်
အတန် ကြီးပြင်းလာကြသောအခါ တင်းနှစ်ကို အစဉ်မပြတ် ကာစားလာ
ကြသဖြင့် ၁၉၃၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အစဉ်းပိုင်း ကာလွှာ တင်းနှစ်နည်းပြ
ဆရာတစ်ယောက်မှာ ကျွန်မတိ.နှင့် နွောသီရောက်တိုင်း အတူလာ
ရောက်နေထိုင် သင်ပြပေးခဲ့ရာ နှစ်ချို့၍ ကြာမြင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က
အစ်မလေးဘစ္စကိုသာ အထူးနည်းပြသင်ကြားပေးခဲ့ပြီး ကျွန်မမှာ တစ်ရက်
လျှင် သင်ခန်းစာအတိတစ်ခုမျှသာရခဲ့ပါသည်။

နွောသီဘွင်း တစ်နှစ်ခြားတစ်ခါ ကျွန်မတိ.တစ်စွဲ အပျင်း
ပြေ စခန်းချွေရိုးထွက်သည်အခါတိုင်း ကလေးထိန်းဆရာမ အနည်းဆုံး
တစ်ယောက် ပါလာတတ်သော်လည်း မေမေလည်း ကျွန်မတိ.နှင့် အတူ
တက်တက်ကြွော် လိုက်ပါလေရှိပါသည်။ ဖေဖေမှာ စခန်းချွေ ခရို့မျိုးကို
လိုက်လေ့ မရှိပေ။ အအေးသက် မခံနိုင်ရှာ၍ အေးသော ရာသီဥတုကို

လည်း မန္တစ်မြို့.ပေ။ ဖေဖေသည် တော်ဗြို့မျက်မည်းထဲ ၃၈။ ၁၀ မိနစ်ခန်း
မြင်းစီးပြီးလျင် လမ်းပြအား အနီးအနားတစ်လိုက်တွင် တယ်လိုဖုန်းရှိမရှိ
မေးမြန်းတတ်ပါသည်။ တစ်ညွှန် ခရီးထွက်ရာတွင် ထိန်ထိန်သာနေသော
လပြည့်ဝန်းကို တွေ့ရ၍ “တစ်ယောက်ယောက် ဖိုးလမင်းကြီးကို ပိတ်
ထားလိုက်စမ်းပါဟေး” ဟု ဖေဖေအော်ပြောလိုက်သဲကို ကျွန်းမ ကြားမိခဲ့
ပါသည်။

ဘီးလ် ပထမဆုံး လိုက်ပါသည် စခန်းချခရီးနှင့်ပတ်သက်၍
မေမေအော် ခိုင်ယာရိုစာအပ်တွင် သားသမီးများအကြောင်း တစ်ခါ့မျှ
မရေးခဲ့ဖူးသော ဘဝင်မကျဖွယ် အချက်အချို့ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုစဉ်က
ကျွန်းမ အလွန်ထော်နေသေး၍ ခရီးထွင် ပါမသွားခဲ့ပါ။ အတူပါသွားသော
ကလေးတွေကိုမူ မေမေက အငြင်းသန် ရန်လိုသူများအဖြစ် ခိုင်ယာရို
စာအပ်တွင် ဖော်ပြရေးမှတ်ထားပြီး “အထူးကရရိုက်ပြီး သွန်သင်ထိန်းမတ်
ပေးဖို့ လိုနေပြီ။ ကလေးတွေမှာ တစ်ကိုယ်ကောင်းစီတ်တွေဝင်ပြီး စိတ်
သဘောထား ယိုယွင်းနေကြတာကို ငါမသိခဲ့ဘူး” ဟ၍ အကဲဖြတ်ထား
ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ နွောရာသီစခန်းချခရီးထွက်ခြင်းဖြင့် ကျွန်းမတို့ တစ်
တွေ ဘဝ၏ အမှုန်တရားများနှင့် ပိုမိုနီးစပ်လာကြသည်အပြင် လွှတ်လပ်မူ
ကို ပို၍မြတ်နိုးလာစေကြောင်း မေမေယုံကြည်ထားပါသည်။ ယင်းသည်
အိမ်ကြီး၏ အပြင်ဘက်ကမ္ဘာကို ကျွန်းမတို့အား ပြသပြီး ထိတွေ့ ခဲ့စား
စေသောနည်းပင်ဖြစ်သည်ဟုလည်း မေမေ ပြောဖူးသည်။ မေမေပြော
ကြားချက် မှန်သည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ သို့သော် မေမေအဆို၌ အကန်း
အသတ်တော့ရှိပါသည်။

၁၉၂၆ ခုနှစ် ဗြိုလ်လတွင် ထွက်ခဲ့သည် ကနေဒီယန်
ရော့ကိုစိတ်တောင်တန်းဒေသခရီး⁴⁷သည် နောက်ဆုံး စခန်းချခရီးပင်ဖြစ်
သည်။ ကျွန်းမသည် ထိုခရီးထွင် လိုက်ပါခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ကျွန်းမတို့သည်

အနောက်ဘက် တောင်ကြေချိုင်ပေါ်၌ တောင်တန်းများကို ပြင်းစီး
ဖြတ်ကျော်ခဲ့ကြပြီးနောက် ညအိပ်စခန်းချ ရပ်နားကြသည်။ ထိနေရာတွင်
ငါးပါ များတတ်ကြပါသည်။ ကျွန်းမတို့နှင့်အတူ ပစ္စည်းများ သယ်ဆောင်
လာသည့် ကုန်တင်မြင်းများ၊ ရွက်ဖျင့်တဲ့ထိုးရန် ကောင်းသွိုင်များလည်း
ပါလာကြပါသည်။ ကျွန်းမတို့ ကလေးတစ်ဦးကိုနှင့် လမ်းပြမားက ငါးများ
ဖော်ကြသော်လည်း ဖေဖော်မှာ အအေးပတ်၍ ဖျားနောက်လေသည်။ ယင်းခရီး
နှင့်ပတ်သက်၍ ခိုင်ယာရိတဲ့မှ မေမေရေးမှတ်ယားချက်အချို့မှာ ကျွန်းမ
တို့လိုက်နာစေလိုသော မေမေ၏ သဘောထားအမြင်ကို ပေါ်လွှင်စေခဲ့
ပါသည်။

“အတက်ခရီးရဲ့ ပင်ပန်းမှုဟာ ကြီးမားလှပေမယ့် သက်လုံး
ပြန်ရလာပြီး အားသစ်နဲ့ ပိုတက်နှင့်တဲ့အဖြစ်ဟာ စိတ်ဝင်စား
စရာပဲ။ သက်လုံပြန်ရအောင်လုပ်တဲ့နည်းဟာ လူတစ်ယောက်ရဲ့
စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကိစ္စမှု့လည်း
အသုံးချွန်းတဲ့အတွက် သက်လုံရရေးဟာ လူတိုင်းအဖို့
အရေးကြီးတဲ့သင်ခန်းစာတစ်ခုပဲလို့ ငါတွေးမိတယ်။
ဒီလောက် အရေးပါ အရာရောက်တဲ့ သက်လုံလို့ ငါတို့၏။
ကြတဲ့ စွဲသွေ့တို့ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို လူအများစုဟာ သဘော
မပေါက်၊ နားမလည်ဘဲ ဘဝမှာ လုပ်ရှားရှိုးကန်နေကြတယ်။
စိတ်ဝါတ်အရပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ရုပ်ပိုင်းအရပဲဖြစ်ဖြစ်၊
ပြဿနာတွေ့လာတဲ့အခါ လူအတော်များများက ပထမတစ်ချို့
ပင်ပန်းနှင့်ဗြိုက်ခြင်းနဲ့အတူ အားလျှော့လိုက်တတ်ကြတယ်။
ဒါကြောင့်လည်း အဲဒီလှတွေဟာ တကယ့်ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုရဲ့
အောင်မြင်မှုရက်ကျက်သရေနဲ့ ဆွင်ပွဲမှုအရသာကို
မသိရှိ မခဲ့စားကြရရှားဘူး...”
တောင်တက်ခြင်းသည် မေမေအနှစ်သက်ဆုံး လုပ်ရှားမှုတစ်ခု

ဖြစ်သော်လည်း ယင်းလျှပ်ရှားမှုကို လေ့လာလိုက်စားရန် ကျွန်မတိ.အား
ပညာပေးစည်းရုံးရာတွင် ကျွန်မတိ. တစ်ယောက်မှ ဝါသနာမပါခဲ့ပေး။

ကျွန်မ ၁၁ နှစ်သမီးအရွယ်၊ ၁၉၂၂ ခုနှစ် နွောက်သီတွင်
ဥရောပသို့ မိသားစခရိုင်း ကျွန်မ လိုက်ပါခွင့်ရပါသည်။ ယင်းခရို့မှာ
ဥရောပသို့ ကျွန်မ ပထမဆုံးသွားရသည် ခရီးလည်းဖြစ်ရာ ခိုင်ယာရို့
မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ကျွန်မ စဉ်ရေးမှတ်ခဲ့သော ခရီးဖြစ်ပါသည်။
ပြင်သစ်နိုင်ငံမှတ်စင် ရွာမနီး၊ ထြာကြီးယား၊ ဆွစ်အလန်၊ အိတလီ
နိုင်ငံများသို့ သွားရောက်ပြီးနောက် ပြင်သစ်သို့ ကျွန်မတိ. ပြန်လာ
ခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မ၏ ခိုင်ယာရို့မှာ ၁၁ နှစ်သမီးတစ်ယောက် စီတ်ဝင်
စားခဲ့သည် အကြောင်းအချက်အားလုံးကို ထင်ဟပ်ထားပေသည်။ ကျွန်မ
တိ. လိုက်ပါစီးနှင့်သည့် ပြိုတိသွေးခရီးသည်တင် သဘော်ဟောင်း ဘယ်ရန်
ကေးရှိယား⁴⁸ပေါ်ရှိ ကျွန်မတိ. ရှားထားသည်အန်းမှာ ဝေလမင်းသား
အခန်းဖြစ်ကြောင်း၊ အီဖယ် မျှော်စင်⁴⁹ပေါ်သို့. တက်သည့် လျှကား
ထစ်အရေအတွက်နှင့် နိုင်လိုပ်၏ ရပ်အလောင်း ထည့်သည့်ခေါင်း
ဖွင့်လှစ်သည့် သမိုင်းကြောင်းကိုလည်းရေးသားခဲ့သည်။ အစ်မကြီး ဖလိုး၊
အစ်မလေး ဘစ္စတို့နှင့်အတူ တောင်ထိပ်ဆီသို့. မေမေတက်ခဲ့စဉ်က
ကျွန်မကို ဆွစ်အလန်နိုင်ငံ ဟိုတယ်၌ ရသ်နှင့်အတူ ထားပစ်ခဲ့သည်
အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်မအထက် ကလေးများနှင့် မေမေ အိတလီ
နိုင်ငံသို့ ထွက်သွားခဲ့စဉ်က ကျွန်မတိ.ကို ဆွစ်အလန်၌ပင် ထားပစ်ခဲ့
သည်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ကျွန်မ အမှတ်ရှုံး နေပါသည်။ ရသ်နှင့်
ကျွန်မတိ.မှာ ပြတိက်များကို တန်ဖိုးထား ကြည့်ရှုတတ်သည် အရွယ်
တွေဖြစ်သော်လည်း ကျွန်မတိ.ကို အပန်းဖြေစခန်း ဟိုတယ်၌သာ အထိန်း
ဆရာမနှင့် ထားရှစ်ခဲ့သောကြောင်း ဟိုတယ်အစီအစဉ်ဖြင့် အချိန်တွေ
ဖြော်းခဲ့ရသည်ကိုလည်း ကျွန်မ မမေ့နိုင်သေးပါ။ ထိုစဉ်က ဟိုတယ်တွေ
ရိုက်ထားသည့် ပါတ်ပုံဟောင်းတစ်ပုံတွေ ကိုယ်ကြိုက်ရာအဝတ်အစား

ဝတ်ပြီး လူပ်ရှားပြသရသော ပျော်ပွဲချင်ပွဲတစ်ခုတွင် ကျွန်မက ဘဲငန်း
ထိန်းကျောင်းသည့် မိန်းကလေးအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရပြီး ရသ်က ကျွန်မ၏
ဘဲငန်းလေးအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ထားခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မန်းမြစ်⁵⁰ရေကူးကန်ထဲတွင်ရေကူးပြီး နောက် ခဲမ်း⁵¹ဘုရား
ကျောင်းနှင့် ဗာဆေးလ်နှင့်တော်⁵²သို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့ရသည့်
ပြင်ကွင်းများအစား ဖေဖေနှင့်ကားအတွစ်းသွားစဉ် တဲ့ခါးပိတ်ထားသည့်
ကားအတွင်း ဆေးလိပ်မီးနှင့် တွေ့နှင့် မွန်းကျော်ခဲ့ရသည့် ခရီးကိုသာ ကျွန်မ
မှတ်မိနေပါသည်။ ဖေဖေသည် ကျူးဘားနိုင်ငံ ဆေးရွက်ကြီးဖြင့် ပြုလုပ်
သော ရှည်လွှားကြီးမားသော ဆေးပြင်းလိပ်ကိုသာ သောက်တတ်ရာ ကျွန်မ
မှာလည်း အလွန်ဆိုးဝါးသည့် ထိုဆေးပြင်းလိပ် မီးနီးနဲ့ကို နာခေါင်း
ယဉ်သလုပ်ငပ် ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ ဒန်းဟီးလ်ကုမ္ပဏီ၌ ကိုယ်ပိုင်ဆေးအိုး
တစ်လုံးထား၍ ထိုဆေးခန်း၌ ဖေဖေစိတ်ကြိုက် ဆေးများကို ကုမ္ပဏီက
သီးသန့်၊ စပ်ပေးထားသည်။ ဖေဖေသည် သူနှစ်ခြိုက်သည့် အပြင်းစား
ဘောက်ဘင်းဝိကိုအရောက်ဂိုလ်လည်း တဲ့ဆိုးအပေါ်တွင် သူ့နာမည်ကို တပ်စေ
လျက် မှာယူနေသာက်သုံးသူဖြစ်ရာ ဖေဖေနာမည်ပါသော ဝိစကိုစည်၏
ထိပ်ဖုံးတစ်ခု ကျွန်မထဲတွင် ယနေ့တိုင် ရှိနေပါသေားသည်။

ဥရောပသို့ ပထမဆုံးခရီးသွားခဲ့ပြီးနောက် သုံးနှစ်ကြာသော အခါ
ဂျာမနီနိုင်ငံတွင် အချိန်အများဆုံးယဉ်၍ လည်ပတ်သည့်ခရီးကို တွက်ခဲ့
ကြပြန်သည်။ ကျွန်မ အမှတ်မိန္ဒား အတွေ့အကြုံမှာ အိုင်းစတိုင်း⁵³ အား
သူ့နေအိမ်သို့ သွားရောက်တွေ့ဆုံးကြသည် အတွေ့အကြုံကလေးပင်
ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က အိုင်းစတိုင်းမှာ သူ့အိမ်၌ အလုပ်လုပ်နေပါ
သည်။ ထိုအကြောင်းကို ဖေဖေထဲ ကျွန်မရေးလိုက်သည့်စာတွေ့၌ --

“သမီးတို့၊ အိုင်းစတိုင်းနဲ့ တွေ့ခဲ့တဲ့အကြောင်းကို မေမေက
ဖေဖေကို ပြောပြီးပြီလို့ ထင်ပါတယ်။ အိုင်းစတိုင်းဘာ
တကယ်ကို ခဲ့ခဲ့ညားညားကြီးပဲဖေဖေရဲ့။ သူ့ဆံပင်တွေ

ကတော့ ငုက်သိုက်အတိုင်းပါပဲ။ အပေါ်အရေခံတဲ့ ပြာလွင်လွင်
 အပေါ်ရဲ့ ဝတ်စုံပုဂ္ဂိုဝင်တဲ့ထားပြီး လက်တစ်ဖက်က
 ဆေးတဲ့ကိုကိုင်လို့။ သူ့မိန့်မက သူ့ကို ဆေးပြင်းလိပ်
 မသောက်စေသူးတဲ့။ အိမ်က ရှိရှိုးကလေးဆိုပေမယ့် ရေး
 ကန်တစ်ကန်အနားမှာ ရှိနေတာကြောင့် အလွန် အလွန်ကို
 လျေနေပြန်ပါတယ်ဖော်။ အိုင်းစတိုင်းဟာ လျေကို
 တစ်ယောက်တည်း စီးနေတတ်တယ်။ လျေရဲ့ ဝမ်းကို
 အတော်လေး ပြားနေအောင် ဆောက်ပေးထားရတယ်တဲ့။
 ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုတော့ အိုင်းစတိုင်း လျေစီးရင်း
 သတိမေ့လျော့သွားတဲ့အခါ လျေမလူးအောင်လို့ လေး
 အိုင်းစတိုင်းရဲ့ လျေး ရောကန်ထဲမှာ
 ပိုင်းကြီးပတ်ပတ်လည်နေတာကိုတွေ့ရင် သိအိရို
 အသစ်တစ်ခု ထုတ်နေပြီလို့ လျေတွေ့ နားလည်ကြပါတယ်”
 ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ပိုင်ယိုမင်းပြည်နယ်⁵⁴၊ တေတေန် ဗယ်လို⁵⁵
 ဒေသ ကယ်လို⁵⁶မြို့၊ တွင် ခြေတစ်ခုကို ဖေဖော်လိုက်ပါသည်။ ရက်
 ရော့ခါ⁵⁷ဟု အမည်ပေးထားသော ထို့ခြေမှာ လှပသော လည်း
 ပပရင်းစီ⁵⁸မြို့၊ မှု ကားဖြင့် မိုင်းဝေ မောင်းမှ ရောက်နိုင်ပြီး အဆင်း
 အတက်အကျော် အကောက်များသော တောင်ပေါ်လမ်းကြော်နောက်ဆုံး
 ပိုင် ၃၀ နေရာ၌ ရှိနေသောကြောင့် ထို့ခေါ်အခြေအနေအရ အလွန်
 ဝေးလုပ်ပါသည်။ ကေ ၇၀၀ ကျယ်ဝန်းသော ရက်ရော့ခါခြေကြီး၏ နယ်ပယ်
 မှာ လှပသော တေတေန် တောင်တန်း၏ တောင်ခြေတွင် ရှိနေသဖြင့်
 တောင်တန်း၏ ထူးမြားသည် အနီးရောင် ရွှေးကျောက်ရောင်ဖြင့် ပန်တင့်
 နေပေသည်။ ခြေဝယ်သည့်နှစ် စက်တင်ဘာလထဲတွင် ဖေဖော် ဖလိုး၊
 ဘီးလ်နှင့် ကျွန်းမတို့ကို ထို့ခြေကြီးဆိုလို့ ခေါ်သွားပါသည်။ ထိုအချိန်က
 ကျွန်းမအသက် ၁၂ နှစ်ရှိပါပြီ။ ကျွန်းမတို့လည်း ခြေထဲတွင် မြင်းစီး၍

လည်းကောင်း၊ ငါးများရှုလည်းကောင်း၊ ခြေလျင်လျောက်ရှုလည်းကောင်း၊ သေနတ်ပစ် လေ့ကျင့်ရှုလည်းကောင်း အချိန်ဖြန်းခဲ့ကြပါသည်။ ထိုကဲ့သို့၊ မြတ်သို့တွက်ကာ မြတ်သို့၊ ရောက်တုန်းရောက်ခိုက် အချိန့်ခြုံရှုံးသွားလာ နေကြသော်လည်း ကျွန်းမတိ၊ မှာ ဆယ်ကျော်သိုက်အဆွယ်များ ဖြစ်သည် အလျောက် မကြာမိ ကိုယ်ပါသနာ အထုနှင့်ကိုယ် လွှပ်ရှားကြရတော့ မည်ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်းမတို့၊ အနေဖြင့် ယင်းကဲ့သို့၊ သွားလာခြင်းမျိုး ကို စိတ်ပါဝင်စားမှု မရှိလှပေ။ ဖေဖေလည်း ခြေကြီးထဲတွင် စွန်းစား နေထိုင်ရသည်ဘဝမျိုးကို ကျွန်းမတို့နှင့် မတွေ့စပ်ပေးနိုင်သဖြင့် နှစ် အနည်းငယ်အကြောင့် ခြေကြီးကို ရောင်းချုပစ်လိုက်တော့သည်။ ယင်း အတွက် ကျွန်းမမှာ မှားစွာ စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ယင်းခရီးများနှင့် ခရီးမှုရရှိသော အတွေ့အကြုံ၊ ဗဟိုသတ်မှတ် သင်ခန်းစာများသည် ကျွန်းမတို့၏ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးအတွက် မှားစွာ အထောက်အပံ့ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်းမတို့၏ ကျောင်းပညာရေးမှားလည်း ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးကဲ့သို့၊ ခွဲခံပျောက်ခံပါသည်။ ခွဲခံပျောက်ခံဆန်းဟုပင် ဆိုရပေ မည်။ ကျွန်းမအထက်က အစ်မကြီး၊ အစ်ကိုကြီးတို့၊ နယူးယောက်မြို့ရှိ တို့ တက်သော လင်းကင်းကျောင်း⁵⁹တွင် ပညာရင်နှင့်စတင်သောက်စိုးခဲ့ကြပြီး ကျွန်းမတို့၊ ဝေါ်ရှုတင်မြို့သို့၊ ပြောင်းချွေ့နေထိုင်ကြသောအခါ ဖရောန်းခြစ် ကျောင်း⁶⁰သို့၊ ပြောင်းရှု သင်ကြားကြရသည်။ ကျွန်းမ ပထမဆုံး ပညာ သင်ရသည့်ကျောင်းမှာ တို့တက်သော ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြစ်သည် မွန်တက်ခိုရို၏⁶¹ကျောင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ မွန်တက်ခိုရိုကဲ့သို့၊ သော တို့တက် သည့် စာသင်ကျောင်းများ၏ ကျွန်းမတို့၊ စိတ်သနရာက်သို့၊ ကျွန်းမတို့၊ ဥက်ရည်ဥက်သွေးကောင်းလျှင် ကောင်းသလောက် စိတ်ကြိုက်လိုက်စား သင်ယူနိုင်ခွင့် ရှိခဲ့ကြပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ခို့လျှင် ကျွန်းမတို့၊ အလုပ်ချင်ဆုံးအရာမှားကို လုပ်လိုသည်အခါတိုင်း လုပ်ကိုင်ခွင့် ရှုရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်းမမှာ ဖိနပ်ကြီးချည်နည်းကို စရှု သင်ယူပြီးမှ ကျွန်းမ

နှစ်သက်ရာ စာများကို ခပ်များများ တိုးချဲ့ဖော်ရှုခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ဝါသမာ ပပါသည်။ သချိုာကိုလည်း မသင်ဘဲ ရောင်လိုက်တော့သည်။ အက သင်တန်းတက်ခဲ့သော အကျိုးကျေးဇူးကြောင့် ကင်းမြို့ကောက်ထောင် ခြင်းနှင့် ကျွမ်းဘားကာစားခြင်း၏ ကျွမ်းကျင်လာပါသည်။ ကျွန်မသည် ထိုကြောင့်၌ပင် သူငယ်တန်းမှ တတိယတန်း အဆင့်အထိ တက်ရောက် သင်ကြားခဲ့ပြီး ကျွမ်းဘားထူးချွန်သူအဖြစ် ကျောင်းမှ ပျော်ဆွဲငွော နှစ် ထွက်ခဲ့ပါသည်။ သချိုာကိုမူ ဝမ်းနည်းစွာဖြင့်ပင် မတတ်မြောက်ခဲ့ပေါ်။

ကျွန်မ ရှုစ်နှစ်သမီးအချွေထွင် အိမ်နှင့် နှစ်ဘလောက်အကွာ ြှုရှိသော ပတိုးမက်ကျောင်း⁶² စတုထွေတန်းသို့ ပြောင်းဆွဲခဲ့ရပါသည်။ ပတိုးမက်ကျောင်းသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင် မိရိုးဖလာ ဂရမွာကျောင်း အမျိုး အစားပင်ဖြစ်သည်။ ပတိုးမက်ကျောင်းတွင် ထိုင်ခုစားပွဲများကို အတန်းလိုက် စီစဉ်ပေးထားပြီး အချိန်ယေားဖြင့် သင်ကြားပေးပါသည်။ ကျွန်မမှာ လွှတ်လပ်ပြီး အစစအရာရာ ခွင့်ပြုလိုက်လျောာထားသော ပညာရေး အသိုင်းအရိုင်းတစ်ခုမှ စနစ်တကျ ထိုရောက်စွာ သင်ကြားပေးသည် ပုံမှန်ပညာရေးအသိုင်းအရိုင်းတစ်ခုသို့ ဝင်ရောက်ရသောကြောင့် အနေ ကျပ်သလို ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ အိမ်စာလောကျင့်ခုံးများ ကိုလည်း လုပ်ရသည်။ အဆိုးတကော့အဆိုးဆုံးများ ပတိုးမက်ကျောင်း၏ အပိုင်းကောန်းများ ကို စတင်သင်ကြားရရှု ကျွန်မအဖို့ နိုင်ငံခြား ဘာသာတစ်ခုကို သင်ယူရ ဘိသကဲ့သို့ အက်ကြီးခက်နေပါတော့သည်။

ပတိုးမက်ကျောင်းသို့ ကျောင်းသူသစ်အဖြစ် ဝင်ရောက်ခြင်းမှာ ခက်ခဲ့လှသောသည်။ ကျွန်မဘဝဝါအစဉ်းပိုင်းနှစ်များတွင် ပတိုးမက်ကျောင်း၏ နေရသည်ကာလများသည် ပျင်းရှိဖွယ် အထိုးကျွန် ကာလများဟု ထင်ပါသည်။ အနေမကျား အသားမသော ကိုးရှုးကားရားနိုင်လှသည်။ အထူးသဖြင့် မည်သူ၏ မဝတ်သည် အမြောင်းတွေပါသော ခြေသိတ်ကို ဝတ်ရသည်မှာ ကြောင့်လွန်းသည်ဟု ထင်မိပါသည်။ ယောကျိုးလေးနှင့်

မိန်းကလေး ရောနောသင်ကြားရသော အတန်းများတွင် စတုတွေတန်းသည် နောက်ဆုံးအတန်းဖြစ်ပါသည်။ ပဋိမတန်းမှ အငွေမတန်းအထိ အတန်းများတွင် မိန်းကလေးများကိုသာ သင်ကြားပေးသည်။ အငွေမတန်းထက် ကြီးသော အတန်းများကို မထားပေ။ မဒီရဲရာကျောင်း⁶³တွင် ကျွန်ုပ်မ အထက်တန်းစနေစဉ် မိန်းကလေးသီးသန်း သင်ခဲ့ရပြီး ဗာဆာ⁶⁴ကောလိုင် ပထမနှစ်နှစ်တွင်လည်း မိန်းကလေးသီးသန်း သင်ကြားခဲ့ရပါသည်။

ပတိုးမက်ကျောင်းကား ကျွန်ုပ်မဘဝခရီးကို ချိန်ချက် ကြီးသဖွယ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဘဝနေထိုင်နည်းနှင့် ဘဝကြီးများရှင်သန်ရေး အမြေခြဲသင်ခန်းစာများကို ပေးခဲ့ပါသည်။ မည်သည်ဝန်းကျင် အမြေ အနေနှင့်မှုဆို လိုက်လျော့ညီတွေ ဝင်ဆန်းနေထိုင်တတ်အောင် နည်းယူ မှတ်သားခဲ့ရပါသည်။ နည်းယူအတုန်းရာတွင် လိုအပ်ချက်များကို လေ့လာ ရင်းပျော်ရှုံးစွေ့မှုနှင့် ကျွန်ုပ်မ၏ အများအနှင့်မှုတူသော အမြေများကို ချိန်ညို ၍၍ နေထိုင်လာခဲ့ရပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်မမှာ လူအများနှင့် ရောနော ဝင်ဆုံးနိုင်သည့် အဆင့်သို့ တဖြည့်ဖြည့်း ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ပတိုးမက်ကျောင်းတွင် ခုတိယန်း (ပဋိမတန်း) သို့ ရောက်သည်အထိ ပျော်းကြောက်ကြောက်နှင့် နေရထိုင်ရ ခက်နေဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော ဤအချိန်မှာပင် လူများအား မိမိနေအိမ်သို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်းဖြင့် မိတ်ဆွေ စတင်ဖွဲ့နည်းကို ကျွန်ုပ်မ စိတ်ကူးစိစဉ်ကြည့်မိနေပါပြီ။ ဤနည်းဖြင့် ကျွန်ုပ်မ အမိသို့ အလည်ရောက်လာသော ရှို့စ် ဟိုက်⁶⁵နှင့် စတင်အကျမ်းဝင်ပြီး ရှို့စ် ဟိုက်လည်း ကျွန်ုပ်မ အခင်မင်ဆုံး မိတ်ရင်းတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

သတ္တုမတန်းနှင့် အငွေမတန်းနှစ်များတွင် ကျွန်ုပ်မ အပေါင်း အသင်းများ တိုးလာပြန်ပါသည်။ ဂျူလီယာဂရန်⁶⁶နှင့် မက်ဒလင်းလဲန်⁶⁷ တို့မှာ တပ်မတော်အရာရှိသားသမီးများဖြစ်ကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်မတို့ အငွေမတန်းတွင် အမေရိကန်ပြည်တွင်းစစ်ပွဲအကြောင်း သင်ရစဉ်က အတန်းသား

များက စစ်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသူများထဲ၌ မိမိတို့ သွေးသားတော် စပ်သူတို့၏ ဂါတ်ပုံ များကို ကျောင်းသိ၏ ယူလာကြရာ ရှိ.စ် ဟိုက်က ကွန်ဖက်ဒရိတ်စစ်တပ်ဖြင့် လိုက်ပါခဲ့သော အဘိုးတော်စပ်သူ ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီး၏ ဂါတ်ပုံကို ယူလာပါသည်။ ဂျူလီယာမှာ အဘိုးတော်သူ နာမည်ကျော် မိုလ်ချုပ်ကြီး ကရန့်။ ၆၇၏ ဂါတ်ပုံကို ယူလာပါသည်။ ဂါတ်ပုံထဲတွင် မိုလ်ချုပ်ကြီးကရန့်။ ကသစ်ပင်တစ်ပင်ကို မို့နေသောကြောင့် ရှိ.စ်က “မှန်စမ်း...သူက ဘာဖြစ်လို့ သစ်ပင်ကို မို့နေရတာလဲ သိလား” ဟု ဖော်လိုက်ပြီး “မတ်တတ်မရပ် နိုင်လောက်အောင် အရက်မူးနေလို့ပဲ” ဟု မိမိဘာသာ ဖြေလိုက်ပါသည်။ ဂျူလီယာက ရှိ.စ်ကို တအားရိုက်ချုပ်လိုက်ရာ ရှိ.စ်ခဲများ ကတော်ကွင်းထဲတွင် လဲကျော်သူးရှာသည်။ ရှိ.စ်အမောက သမီး၏ ပြောများဆိုမှားမှုအတွက် ဂျူလီယာအမော ထဲသို့ တောင်းပန်စာရေးရှု၍ တောင်းပန်ပြီးနောက် လူငယ် ချင်းလည်း ကျော်သွားခဲ့ကြပါသည်။

မောင် ကစ္စကိုခြုံထဲ၌ ကျွန်မရှိစဉ်က ဂျူလီယာနှင့် မက်ဒလင်းတို့ အလည်ရောက်လာကြပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မမှာ အသက် ၁၂ နှစ်ခန်း၊ ရှိပါပြီ။ သူတို့ နှစ်ဦးမှာ ကျွန်မ၏ ပထမဆုံး အိမ်စည်သည် များလည်း ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအဖြစ်ကလေးမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ အတွေ့အကြုံတစ်ခု ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မမှာ သူငယ်ချင်းတွေကို ဘယ်လိုအည်ခဲ့ဖော်ဖြေရမှန်း မသိအောင်ဖြစ်နေရှု မေမေအား “ဘာ လုပ်ရမှာလဲ” ဟု ဖော်မိပါသည်။ ထိုအခါကျေမှ အိမ်တွင် ရေကူးကန်များ၊ တင်းနှစ်ကစားကွင်းများ၊ ဘိုးလင်းကစားရန် နေရာများလည်း ရှိပါလျက် ထိုသို့ ဖော်ရပါပည်လားဟုဆိုကာ ကျွန်မ ကောင်းကောင်း အဆုခံရပါ တော့သည်။ မေမေသဘောထားမှာ နည်းလမ်းကျွန်မရန်လုပါသည်။ ကျွန်မသာလျှင် လိုလေသေးမရှိအောင် မိဘက ဖန်တီးဖြည့်ဆည်းပေးထားသည်၍ အခြေအနေနှင့် အလိုက်သင့် မနေထိုင်တတ်သေးကြောင်းထင်ရှုးသွားပါသည်။

ကျွန်မ အစဉ်းသင်ယူထားသည့် အကပညာနှင့် ကျွမ်းဘား
ပညာတို့က ကျွန်မကို အားကစားဘက်သို့ ထိမ်းသွားဖော်သည်။ ပည့်
တန်းသို့ ရောက်ချိန်နှင့် အများနှင့် အတန်အသင့် ပူးပေါင်းလှပ် ရှားလာ
နိုင်ပြီး အသင်းအဖွဲ့အလိုက် အားကစားပွဲများတွင် စွမ်းစွမ်းတဲ့ ပါဝင်
လာနိုင်ပါသည်။ ပတိုးမက်ကျောင်းသူအုပ်စုကို အနီအသင်းနှင့် အပြာ
အသင်းဟူ၍ အသင်း နှစ်သင်းခွဲထားပြီး ပြိုင်ပွဲများ၊ ပြီးပွဲများ၊ ဘော်လီ
ဘော်နှင့် အခြားအားကစားဘက်တွင် အပြတ်အသတ် အနိုင်ရအောင်
ယုံပြိုင်ကစားလေရှိကြပါသည်။ ကျွန်မမှာ အပြာအသင်းဘက်မှ ကစား
ရာတွင် ကျွန်မမှု တစ်ဘက်မှ ပြိုင်ဘက်အပေါ် အစွမ်းပြု၊ ပြုလေပေးလို
သော အမျာအရာအပြာအဆိုများ ပေါ်လာသည်ကို ကျွန်မ မသိနိုင်အောင်
ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဤအကြောင်းကို ကျွမ်းဘားနည်းပြဆရာမက ကျွန်မကို
ပြောပြသတိပေးမှ သိရှိခွင့်ရသည်အပြင် သူမ၏ အကြောင်းချက်အတိုင်း
ဆက်ကစားသောကြောင့် အပြာအသင်း၏ အသင်းခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာ
ပါသည်။ ကျွန်မဘဝတွင် ယင်းကဲသို့ အသင်းခေါင်းဆောင်ဖြစ်ရခြင်း၏
အောင်မြင်မှုမှာ မပြောပလောက်သော်လည်း ရင်ထဲ၌ ကျွန်မ ကြီးမားစွာပင်
ကျိတ်၍ ကျွန်အားရနေဖို့ပါသည်။ ကျွန်မအဖို့ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ပထမ
ဆုံး အောင်မြင်မှုကား အကျိုးတစ်စုတစ်ရာ ဖြစ်ထွန်းအောင် လူပ်ရှားနေ
သည့် လက္ခဏာတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါ သည်။

ကျွန်မ အငွေမတန်းသို့ ရောက်သောအခါ မစွဲ မင်နီ ဟော်ခံ
အကသင်တန်းကျောင်း⁶⁹ကို တက်ရပါသည်။ သင်တန်းသို့ ရောက်ကာမှ
ရှုက်ရသည့်အထဲ အရပ်အပြောင်ဆုံးစာရင်းတွင် ပါနေသည်အပြင် ကျွန်မ၏
ခြေခံများမှာ ကြီးနေပြန်၍ အလွန်စိတ်ပျက်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်မှာပင်
ပေါ်ပေါ်သည့် ရွှေတာရေးလမ်းစဉ်၊ ရှုတ်တရက်လိုက်လိုက်သဖြင့် ကျွန်မမှာ
အစ်မ လေးဘစ္စဝတ်ပြီး ဝတ်စုနှစ်စုဖြင့် အကသင်တန်းကို တက်ခဲ့ရပါသည်။
ကျွန်မ ၏ အထိန်းဆရာမက ကျွန်မအတွက် ရွှေရောင်ကလေးစီး ရှူးပို့နှင့်

တစ်ရန် ဝယ်ပေးရာ ကျွန်မခြေနှင့်တန်သည် ပါန်မှာ ခုံပြင်းဖိနပ်ဖြစ်နေပေသည်။ ဤအိ.ဖြင့် ကျွန်မသည် နိုင်အရပ်အမောင်းထက် နှစ်လက်မကျော်ကျော် ပိုမြင်လာကာ ယောက်းလေးများကို အပ်ဖိုးထားသလို ဖြစ်နေပါတော့သည်။

ကျွန်မသည် ဘုင်ယူင်းများလုပ်သလိုပင် ကျွန်မနှစ်ခြိက်သည်။ ရုပ်ရှင်အတ်ကောင် ဂရိတာ ဂါဘိ⁷⁰ နှင့် မာလင် ခိုင်းထာစ်⁷¹ တို့ ဝါဝင်သော ရုပ်ရှင်ကားများကို စနေ၊ တန်းခွဲနေ၊ များတွင် ကြည့်ပြီး ငွေးတို့၏ ဝါတ်ပုံများကိုလည်း စုဆောင်းသိပ်းဆည်းထားပါသည်။ “သည် ဘလူး အီန်ဂျေယ်”⁷² ရုပ်ရှင်ကားထဲမှ “ချုစ်မိပြန်ပြီ”⁷³ ဟူသော ရာမန် သိချင်းတစ်ပုဒ် ကို ကျွန်မ အမှတ်ရနေပါတော့သည်။ ရုပ်ရှင်မရှုဒ်းတွေကိုလည်း ကျွန်မ တို့ အင်းမရရ ရှာဖွေဖတ်ရှုခဲ့ကြပါသည်။

အထက်တန်းသို့၊ ရောက်သောအခါ ဝါရှင်တင်မြို့၊ ရှိ မဒီဂဲရှာ
ကျောင်းတွင် တက်ရောက်သင်ကြားရပါသည်။ မဒီဂဲရာကျောင်းကို တည်
ထောင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော လူစီ မဒီဂဲရာ ဝင်⁷⁴ကို ဖေဖေက အလွန်လေးစား
သောကြောင့် ကျောင်းအတွက် ငွောကြား ထောက်ပုံကူညီပေးရှုမျှမက ကျွန်ုပ်
ခုတိယနှစ်သို့၊ ရောက်သောအခါ ကျောင်းကိုပါ ဟူရှိုးနှီးယားပြည့်နယ်ရှိ
သာယာလှပသော ဒေသတစ်ခုသို့၊ ပြောင်းရွှေ့ဖွင့်လှစ်စေခဲ့ပါသည်။ ထို့
အချိန်က ကျွန်ုပ်မှာ ထိုကျောင်းတွင် ကျောင်းအိပ်၊ ကျောင်းစားဘော်ခါ
နေရပြီး စေနေ၊ တန်းခွဲရောက်မှ အမြဲပြန်ခွင့်ရပါသည်။ (နောင်အခါ၌
ကျောင်းပိုင်းမြေနှင့် စပ်လျက်ရှိသော ဖေဖေ မေမေတို့ပိုင် မြေ ၁၇၈ ဧက
ကို ကျောင်းသို့၊ ပေးလျှော့ခဲ့သည်။)

မိန်းယာမျိုးနှင့် မိန်းကလေးအားလုံး မဒီရရာကျောင်းသို့ အလုံး အလျောက် ရောက်လာကြသည်။ မစွဲမဒီရရာ၏ တိုးတက်သည့် အမြင် များရှိနေရာ ကျွန်းမတို့၏ အသိအမြင်များကိုလည်း သူကဲသို့ပင် တိုးတက်ကျယ်ပြန်လာအောင် ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ ဥပမာ ဘုရားသခင်သည် မိန်းမဖြစ်သည်ဟု သူက ယုံကြည်ထားပါသည်။ သမ္မာကျမ်းစာသင်တန်းကို အယောင်ပြရှု ဆင်းရမွဲတော်ခြင်းဆိုင်ရာ အမြင်သစ်များကို ကျွန်းမတို့၊ အား ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျော်ဘားနှုန်းရှား⁷⁵၏ အတွေးအခြောက်တော်သားများဖြစ်အောင်လည်း ပုံသွင်းခဲ့ပါသည်။ မဒီရရာ၏ ကျောင်းကား လူလူချင်း တန်းတူညီတူဖြစ်ရေး စိတ်ဝေတ်ကို သွတ်သွင်းပေးရာကျောင်းပင် ဖြစ်နေပေါသည်။ ကျွန်းမတို့ ဆင်တူဝေတ်ထားသော ကျောင်းဝင်ရုက် ကျွန်းမတို့၏ မတူညီသော ငွေရေးကြေးရေး ကျောထောက်နောက်ခဲ့အခြေ အနေများကို ဖုံးကွယ်ပေးထားသကဲ့သို့ ရှိနေပော်ရှု ကျွန်းမတို့အနေဖြင့် မည်သူ၏ လူမှုရေးအခြေအနေကိုမျှ အရေးမထားခဲ့ မသိရှိခဲ့ကြပေ။

မစွဲမဒီရရာသည် စည်းစနစ်အလွန်ကြီးသုဖြစ်ပေါသည်။ ကျောင်းတွင်း အတန်းပေါင်းရုံးအစည်းအဝေးများတွင် မကြာခကာ ဖော်ညွှန်းကော်မူလေ့ရှိသော သူ့အောင်ပုဒ်များ “တော်ခုက္ခာမှ ကူညီပါ၊ စတိုင် ကျကျ အဆုံးသတ်ပါ”⁷⁶ ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ကျွန်းမတို့ ဘော်ခါအဆောင်နေသူများ မြို့ထဲသို့၊ ရွေးဝယ်ခွဲ့လျှင် ကုန်ပဒေသာဆိုင် တစ်ဆိုင်တည်းသို့ အားလုံး ဝင်ရှု ဝယ်ကြရပါသည်။ ဖိနာပ်အရောင်းခန်း၌ ဖိနာပ်ဝယ်ရာတွင်လည်း ဆိုင်မှ အရောင်းရွေးသည် အမျိုးသားက ဖိနာပ်ဝယ်သည့်မိန်းကလေး၏ ခြေခံကို ထိကိုင်တတ်သောကြောင့် အဟောင့်အရောက် တစ်ယောက်ယောက်က မတ်တတ်ရပ်ရှု စောင့်ကြည့်နေစေရပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ကျွန်းမတ်၏ သူ့သွင်းဆုံး ရှိုးနှင့် ရော်လင်းစိုး⁷⁷သည် တစ်ခန်းတည်းနေ မိတ်ဆွေနှင့် ထိပိတ်ဆွေ၏ ခေါင်တို့နှင့်အတူ နေ့လယ်စားရန် ဖိတ်ကြားခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် ဘော်ခါအောင် ကြိုးကြပ်ထိန်းသိမ်းသော အဘွားကြိုးက နေ့

လယ်စာတော်များပွဲသို့၊ မသွားရန် တားမြစ်ခဲ့ပါသည်။ နှစ်များ မကြာမိက အမြေားကျောင်းသူတစ်ယောက်၏ ဖောင်နောက်သို့၊ မိန်းကလေးတစ်ဦး လိုက်ပြီး ခဲ့ဖူးပေါသည်။

ကျောင်းတွင် ကပွဲများကို တစ်နှစ် နှစ်ကြိမ်ခန်း ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ မိန်းကလေးများ သီးသန်းဖျော်ပွဲဖြစ်၍ မိန်းကလေးအချင်းချင်း တွေ့၍ကကြရတွင် အရပ်ပြုခဲ့ပွဲသူက ယောကျားလေးအမှတ်ဖြင့် ဦးဆောင်၍ ကသွားကြရပါသည်။ အရပ်ပြုခဲ့သော ကျွန်းမှာ ယောကျားလေးနေရာမှသာ ဦးဆောင်ကခဲ့ရသဖြင့် နောင်အခါ ယောကျားများနှင့် တကယ်တမ်း တွဲက ရသောအခါ မိန်းကလေးအဖြစ် ချိန်ကိုက်မှု အခက်အခဲနှင့် မကြာခက တွေ့ရတော့သည်။

လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး စံ. ပြီးမှုမှာ ကျွန်းမှာဖို့ နေ့ကျွန်းလုပ်ပါသည်။ ယောကျားလေးများနှင့် ကျွန်းမ အရောမဝင်ဘဲ နေထိုင်လာခဲ့သည့် နှစ်တွေ့ကလည်း များလုပ်သည်။ ကျွန်းမအသက် ၁၆ နှစ်အချွဲယ်က ဖြစ်ပါသည်။ အထက်တန်းကျောင်းသူဘဝ၊ တစ်ခုသော နှစ်သစ်ကူးအကြိုးပွဲတွင် အီးပလင် ဝေါရီးမလ္လာလင်း⁷က ပိတ်ကြားသည့် ထင်ရှုးသော ကပွဲသို့၊ မိသားစုနှင့်အတူ ကျွန်းမ လိုက်သွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်းမမှာ ထုံးခံအတိုင်း မည်သူ့ကိုမျှ သိသူမဟုတ်၍ အစ်ကိုကြီးး ဘီးလ်က ကျွန်းမနှင့်တွေ့၍ ကပေးခဲ့ရသည်။ ကကြီးများ ပြီးဆုံးချိန်၌ မီးများပိတ် သွားသောအခါ “ချမ်းမြေးဖျော်ဆွင်သော နှစ်သစ်မက်လာအချိန်အခါ ဖြစ်ပါစေ” ဟူသော လျှပ်စစ်းလုံးဆိုင်းဘုတ်ကြီး ပေါ်ထွက်လာပြီး အိုလ်လဲန် ဆိုင်း⁸သိချင်းကို အားလုံး သပြောသိခိုက်ပါသည်။ ဘီးလ်က ကျွန်းမကို ကြည့်လျက် “ဒီနှစ်သစ်အကြိုးပွဲဟာ ညီမလေးနဲ့အစ်ကို အတူကရတဲ့ နောက်ဆုံးပွဲပါပဲ” ဟုပြောခဲ့ပါသည်။

ကျွန်းမ ၁၇ နှစ်သမီးအချွဲယ်လောက်တွင် ပါတီပွဲများနှင့် ကပွဲများ၌ ယောကျားလေးအပ်စက် ကျွန်းမကို ပိတ်ဝင်စားလာအောင် လေလာ၍

လုပ်ပြမည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ရယ်စရာပြက်လုံး တွေ့ရှုင် ဟက်
 ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောပြီး အလွန်ဖျော်ရွင်နေဘိသကဲ့သို့ သွက်သွက်
 လက်လက် ပြုမှုပြောဆိုပါက ယောကုံးလေးများ ကျွန်မအပေါ် စိတ်
 ဝင်စားလာကြလိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ ထင်နေ့မိပါသည်။ ထင်သည့်အတိုင်းပင်
 ကျွန်မ အရှုစွန်း၍ မရှုက်မကြောက် လုပ်ကြည့်လိုက်သည်။ ထိုစဉ်က
 ကျွန်မအနေဖြင့် ဟန်လုပ်၍ သရုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သော်လည်း
 ကျွန်မကို စိတ်ဝင်စားသူ၊ သတိပြုမိသူးသူ အတော်လေးရှိလာခဲ့ကြောင်း
 တွေ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်မသည် ဝေါရှင်တင်ပါတီပွဲတိုင်းတွင်
 ယောကုံးလေးတစ်ယောက်တည်းနှင့်သာ တွဲမကမိအောင် သတိထား
 ခဲ့ပါသည်။ ဝေါရှင်တင်ကျောင်းမှ အစ်ကိုကြီးဘီးလုံး၏ ယောကုံးလေး
 သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်နှစ်ယောက်နှင့် သီကျေမ်းပြီးနောက် ကျွန်မကို
 ပါတီပွဲများနှင့် ရပ်ရှင်သို့ စိတ်ခေါ်သည့် ယောကုံးလေးများ မကြာခကာ
 ရောက် လာကြပါတော့သည်။ ဗာဆာကောလိပ်တွင်နေစဉ်က ယောကုံး
 လေးကောလိပ်များသို့ ကျွန်မအား စိတ်ခေါ်ကြသည့် စနော တန်ခိုးနောက်
 များပင် ရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ရှိကာရိတ္ထားသို့လည်းကောင်း၊ ကျွန်မ မရောက်ပါ
 မှာဖင် ကျွန်မအတွက် တကယ်အမျိုးသားမှာ စိတ်ခေ့များ၊ တစ်ခါတစ်ရုံး
 ကျွန်မကို ချစ်စကားကြိုက်စကား ဆိုကြသူများနှင့် တွေ့ရပါသည်။
 ယောကုံးလေးများစွာကိုတော့ ကျွန်မ ရှုက်လည်းရှက်၊ ကြောက်လည်း
 ကြောက်ခဲ့ပါသည်။ သူတို့နှင့် အလိုက်သင့် အလျားသင့် မနေထိုင်
 တတ်သည့် ကျွန်မ၏ ချုတ်ယွင်းချက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

မဒီရဲရာကျောင်းတွင် အများနည်းတူ ကျွန်မလည်းကြုံးစား
 ခဲ့ပါသည်။ ဗာစီတိအသင်းဘက်မှ ပါဝင်၍ ဘတ်စက်ကော်၊ ဟော်ကိုနှင့်
 အပြောပြိုင်ပွဲများတွင် ယဉ်ပြိုင်ကစားခဲ့သည့်အပြင် ဘီသို့ပင်၏ တီးလုံး
 များကိုလည်း တစ်နှစ်ခန်း သင်ယူခဲ့ပါသည်။ တစ်ခန်းရပ် ပြောတ်ကိုလည်း
 ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်းမာာ သတင်းစာပညာကို ဝါသနာပါသည့်အလျောက်
ကျောင်းမဂ္ဂဇင်းကော်မတီတွင် ပါဝင်ကူညီပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်းမတီ၊
ကျောင်းမဂ္ဂဇင်းအမည်မှာ တက်တလာ⁸¹ ဖြစ်ပါသည်။

မဒီရရာကျောင်းမှာ လောကီရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်းမတီ
အောင်မြင်မှုကို ပထမဆုံး အသိအမှတ်ပြုပေးခဲ့သည့် နေရာဖြစ်သည်ဟု
ဆိုနိုင်ပါသည်။ စီးပွားရေးအတန်းသားများ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကျွန်းမတီ
ရွှေးချယ်တွင်မြောက်လိုက်ကြသည်ကိုတော့ ကျွန်းမ အစွန်အံ့ဩမြတ်ပါသည်။
လူတွေက ကျွန်းမနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့်အချက်များကို ကြိုက်နှစ်သက်၍
မည်သို့မည်ပုံ အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြသည်ကိုမူ ကျွန်းမအနေဖြင့် ဘာမျှ မသိ
ရှိခဲ့ပါ။ ယင်းအတွက် အလွန်အမင်း ကျောနပ်နှစ်သိမ်ခဲ့ရပါသည်။ ဖေဖော်
အနေဖြင့်ကား ပြောဖွောက်ရ မရှိတော့ပြီ။

ကျောင်းတွင် အားကစားလုပ်ရှားမှု၊ မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်း
များကိစ္စ၊ အားလပ်ရှုရ် ခရီးထွက်သည့် ကိစ္စများနှင့်သာ ကျွန်းမ လုံးပမ်း
နေကြရပြီး တက်ယူလှမှုရောက်စွာများ၏ ပါဝင်မှုနည်းပါးလုပ်ပါသည်။ ကျွန်းမ
ကျောင်းသက် အစိုးင်းနှစ်များတစ်လျှောက်လုံးလိုလိုမှာ နိုင်ငံရေး၏ လုံးဝ
မိတ်မဝင်စားခဲ့ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ် သမွာတရွေးချယ်ပွဲကာလက
ဖေဖော်ပါ၍ ပါဝင်သော ရိုပတ်ဘလီက်ပါတီဘက်မှ ရပ်တည်၍ ဟူးဟား
အား ကျွန်းမ ထောက်ခံပြောခဲ့ရသော စကားရည်လွှဲတစ်ခုကို အမှတ်ရ
သော်လည်း ပြောခဲ့သည့် အကြောင်းရင်းကို မှတ်ပိုတော့ပါ။ ထိုစဉ်က
ဖေဖော်မှာ ဟူးဟားအစိုးရအဖွဲ့တွင် လုပ်ကိုင်နေသဖြင့် ဖေဖော်အပေါ်
ယုံကြည်ချက် အပြည့် အဝ ထားခဲ့သည်ကိုသာ မှတ်ပိုနေပါသည်။ ကျွန်းမ
နှင့် ယူဉ်ပြိုင်အနိုင်လုပြောနေသူများ တစ်တန်းတည်းသား ရော်ဘင် ကဲမဲးပါ⁸²
ဖြစ်ပါသည်။ သူသည်လည်း ရှိကာဂိုမြို့၊ မှတ်ပိုတော့ပါသည်။ ထင်ရှားသော ဒီဇိုကရှုရ်
ဘက်တော်သား ရှိမ်းမြို့ ကဲမဲးပါ⁸³၏ သမီးဖြစ်ရာ ရှစ်ဗဲ့လှစ်⁸⁴ဘက်မှ
ဝင်ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်းမတီ၊ အားလုံးမှာ မိဘများ၏ သဘောထား

အယူအဆကို အလိုအလျောက် ထောက်ခဲ့ကြသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။
 အထက်တန်းကျောင်းတွင် အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့သော်လည်း
 နောင်အခါ ကျွန်မ သွားရမည့် ဘဝတွင် ဦးဆောင်လမ်းပြုမည့် လေကျင့်မှု
 အနည်းငယ်မျှဖြင့်သာ မဒီရဲရာကျောင်းမှ ကျွန်မ ထွက်လာခဲ့ပါသည်။
 ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ အများနှင့် မတူသလို ခဲားရပြီး ရှုက်ကြောက်မှုလည်း
 ရှိခဲ့ပင်ဖြစ်ရာ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း အလွန်နည်းပါးနေသွေးသည်။
 ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ မြင်သလိုတော့ ကျွန်မ၏ အတန်းဖော်များက ကျွန်မကို
 မြင်ကြမည်တော့ မဟုတ်ပါ။ မည်သည့် ဘဝအခြေအနေမျိုးဖြင့်ပင်ဖြစ်စေ၊
 အင်အောင် ချိန်တို့လုပ်ရှားသွား နိုင်ရေးအတွက်သာ ကျွန်မ ကြိုးပါး
 နေပါသည်။ အစဉ် စွန်းစားတိတွင်သူဖြစ်လိုသည်။ အစ်မငယ်ဘစ္စကဲ့သို့
 သွေးခဲ့ စွန်းခံသွားဖြစ်လိုသည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် မောင် ကစ္စကိုမြှုပြတည်ရှိရာ ဝက်စျက်စတာ
 ကောင်တိခရိုင်ဒေသ၌ နိုင်ငံရေးပြုလုပ်သည့် ဦးလျှော်စီးပါး အယ်လ် ပေါ်စီးနှင့်
 မေမေ တွေ့သိသွားချိန်မှစ၍ ပေါ်သည် နိုင်ငံရေးဆရာ၊ မေမေအား
 အထောက်အကြော်သူ၊ မေမေ၏ခေါင်းဆောင်၊ မေမေ၏ ရင်းနှီးသော
 မိတ်ဆွေကြီး ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ မေမေလည်း ဝက်စျက်စတာကောင်တိ
 ခရိုင်ဒေသ၏ ရှိပတ်ဘလီကင်ပါတီ နိုင်ငံရေးရာနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာကိစ္စ
 များတွင် ဖို့မို့ အာရုံစိုက် လုပ်ရှားလာခဲ့ပါသည်။ အစိုးရဝန်ထမ်းအဖြစ်ကို
 ထောက်ခဲားပေးသည့် မေမေ၏သဘောထားနှင့် ဖေဖော်ယဉ်စျက်တို့
 သာအရှိန်အပါအောက်တွင် ကြိုးပြင်းလာသော ကျွန်မတို့၏လည်း မိမိ
 ကိုယ်ကျိုးစီးများလုပ်ငန်းများ မည်မျှပင် လုပ်လုပ်၊ မိမိရပ်စွာဒေသအရေး
 ကိစ္စ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းရေးရာကိစ္စတို့ကိုလည်း အလေးထားကျည်းဆောင်
 ခွက်ကြရမည့်ဟူသော အသိမှာ စွဲကျွန်ကပ်ပါလာခဲ့ပါသည်။

မကြာမိမှုပင် အမျိုးသမီး ငါးဦးပါဝင်ပြီး မေမေ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်

ဆောင်ရွက်သည့် ဝက်စ်ချက်စတာကောင်တိခရိုင် အပန်းဖြေကော်မရှင်ကို
ဝေါ်က ဖွဲ့စည်းပေးလိုက်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကော်မရှင်သည် မေမေ
ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဆင်းရှုံးမှုပါးသော ကလေးများအတွက် နွော့သီ စခန်းချုံ
ခရီးသွားခြင်းကို စတင်စိစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကောင်တိခရိုင်
ဒေသတစ်ခုလုံး၏ သုပြိုင်တေးဆိုအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းဖြစ်အောင် မေမေက
အကုအညီပေးခဲ့သည့်အပြင် လူကြီးနှင့် ကလေးများအတွက် ဂိတ္တပွဲတော်
ကြီးကိုလည်း နှစ်စဉ် ကျင်းပပြုလုပ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုဂိတ္တပွဲတော်ကို
ပထမက စရာမရွက်ထည်တဲ့ကြီးအတွင်း၌ ပြုလုပ်ပေးခဲ့သော်လည်း နောင်
အခါး ဝေါ်ဆောက်လုပ်ပေးသည့် ကောင်တိအဆောက်အအုံ၌ ပြုလုပ်
ပါသည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် မေမေက ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော ကောင်တိအဆောက်
အုံသည် ယနေ့တိုင် အခမ်းအနားမျိုးစုံ ကျင်းပပြုလုပ်လျက်ရှိသော
တတ်ရုကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေလည်း ကောင်တိအဆောက်အုံ၌
ပြုလုပ်သော ပြုပြုမွှေ့များတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် နှစ်အတန်ကြာအောင် ကြီး
ကြိုင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

မေမေသည် ရုပ်တာလိကင်ပါတိဝင်အဖြစ်လည်း ပိုမိုလှပ်ရှား
လာခဲ့ရာမှ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ရုပ်တာလိကင်ညီလာခဲ့ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်
အဆွဲခဲ့ရပါသည်။ ကွန်ကရာက်လှုတ်တော်အမတ်အဖြစ် အဆွဲခဲ့ရန် အမျိုး
သမီးထဲက တိုက်တွန်းခဲ့သော်လည်း မေမေက ကျွန်းမ ခင်ပွန်နဲ့ မိသားစုံ
ကိုစွေ့တွေ့ကို ဦးစားပေးလုပ်ရပါးမှယ်ဟု အကြောင်းပြု၍ ပြင်းပယ်ခဲ့သည်။
၁၉၃၃ ခုနှစ် ဖျော်ကလင် ရှစ်မဲ့လှစ်^{၃၆}အား သမွှတာရာထူးအပ်နှင့်ပွဲ
အခမ်းအနားသို့၊ ကျွန်းမ မေမေနှင့်အတူ တက်ရောက်ခဲ့စဉ်က မေမေသည်
ထိုအခမ်းအနားမှ ထွက်ခွာသွားသော ဟူးဗား (ရှုံးနိုင် သမွှတာဟောင်း)၏
သနားစရာ အသွင်ကို ကရကာသက်စွာကြည့်ပြီး ကျွန်းမဘက်သို့လှည့်ကာ
“နေနှင့်ဦးပေါ့၊ လေးနှစ်ကြာရင် မေမေတို့အလုပ်ပြန်ရောက်လာဦးမယ်”
ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ ဖေဖေကား ရှစ်မဲ့လှစ် မလိုလားသူများထဲတွင်

စိတ်ပါတ်အထူးပြင်းထန်သူတစ်ယောက်ပါပေ။

ဖေဖေမှာ ရိုပ်တာလိုက်ပါတိ နိုင်ငံရေးလုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင် သော်လည်း မေမေလောက် မတက်ကြပေ။ စင်စစ် ဖေဖေသည် ပါတီနှင့် မသက်ဆိုင်သောကိစ္စများကို နှစ်ပါတီစလုံးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - စစ်ဘက် ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်းတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်စဉ် ချွဲတ်ခြေကျနေသော အမေရိကန် လယ်သမားများနှင့် ဓမ္မားများ ထုတ်ချေးပေးခဲ့ပါသည်။

ကျွန်းမ ကလေးဘဝက ဖေဖေ၌ အစိုးရလုပ်ငန်းတာဝန်တွေ များသော အချိန်များတွင် မေမေရေး ဖေဖေပါ အိမ်၌ မရှိတတ်ကြပေ။ သူတို့အိမ်သို့ ရောက်နေပြန်လျှင်လည်း မေမေက နံနက်တော့တော့ကို အပိုပါ၌ စားလေရှိပြီး ဖေဖေမှာ မေမေအိပ်ခန်းထဲရှိ မေမေနဲ့သေားမှ စားပွဲကလေးတွင် စားတတ်ပါသည်။ ကျွန်းမတို့ကလည်း အပေါ်ထပ်သို့ တက်၍ ဖေဖေ၊ မေမေတို့နှင့် ခေါ်တွေ့ပြီးမှ သွားလာလုပ်ရှားကြပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ ညနေတောင်းအချိန်များတွင် မေမေက ကျွန်းမတို့ထဲက တစ်ယောက်ယောက်ကိုခေါ်ပြီး အပန်းဖြေပန်းခြံထဲ ကားပတ်စီးတတ်ပါသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ကျွန်းမတို့ကို သူ့အခန်းထဲသို့ ခေါ်ပြီး စကားစမြည် ပြောလေရှိပါသည်။ မေမေနှင့် ထိုကဲသို့ နေရသည့်အချိန်များကို ကျွန်းမ မက်မောလုပ်ပါသည်။ သို့သော် မေမေသည်လည်း လုပ်ငန်းများပြားလွန်းလှသဖြင့် ကျွန်းမတို့ကသာ မေမေအားလပ်မည့်ရက်ကို ချိန်းတွေ့ကြရမည်ဟု ကျွန်းမက အကြပ်ခဲ့ဖူးသည်။

ဖေဖေနှင့်မေမေ၏ ညီးပိုင်းအချိန် အများဆုံးသည် ညာစားပွဲများသို့ သွားရောက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အိမ်၌ တခမ်းတနား၊ ဖြည့်ချော်ဖြေပွဲများ၊ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ကုန်ဆုံးတတ်ပါသည်။ ကျွန်းမမှာ မေမေအဝတ်လဲနေသည့်အချိန်များ၊ အနှစ်အနယ်ခံစဉ်၊ လက်သည်းခြေသည်း

သန်.စင်ပြုပြင်စဉ်၌ မေမေနှင့် တစ်ခါတစ်ရဲ သွားတွေ.ပါသည်။ မေမေ၏
 စွဲမက်စစ္စ် မဟာဆန်သောအလုကို ကျွန်ုံမက အလွန်သဘောကျပြီး
 ကျွန်ုံမ၏ ကျောင်းစည်ခံမွဲများသို့ သပ်ရှင်ပြောရှင်းစွာ ဝတ်စားဆင်ယင်
 လာတတ်သော မေမေကိုကြည်ပြီး တိတိတစိုး ဂုဏ်ယူနေတတ်ပါသည်။
 အလွန်သယ်ယူယ်စဉ်က မေမေကို မြတ်နှီးချစ်ခင်ရသလောက် မေမေကို
 ပြောက်ရပြန်တော့လည်း အလွန်ပြောက်ခဲ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့်
 မေမေစကားကို နားမထောင်ဘဲ ကိုယ်လုပ်ချင်ရာ လုပ်ခဲ့မိခြင်းအတွက်
 တွေ.ခဲ့ရသည် ခုကွဲများကို မမေ.နိုင်အောင် ဖြစ်ရပါသည်။ ကျွန်ုံမ ၁၁
 နှစ်သမီးအရွယ်တွင် မေမေနှင့်အတူ ဥရောပသို့ ပထမဆုံးအကြိမ် လိုက်ပါ
 သွားခဲ့ရစဉ်က အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်နှင့် ကျွန်ုံမတို့ကို ဆံပင်ညှပ်ရန်
 သဘောပေါ်ရှိ ဆံသဆိုင်သို့ မေမေက လွှတ်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်ုံမ တို့က
 ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်သို့ မသွားဘဲ တစ်နေရာသို့ ရောက်သွားကြပါသည်။ ဘီးလ်
 က ဆံသဆိုင်တွင် လူတွေ တန်းစီစောင်နေရှု၍ ထိနေ့က ဆံပင်မညှပ်
 ဖြစ်ခဲ့ပြောင်း၊ နောက်တစ်နေ့မှ ဆိုင်သို့သွားမည်ဖြစ်ပြောင်း မေမေ
 အားပြောပြန် ကျွန်ုံမကို အကြံပေးပါသည်။ ကျွန်ုံမလည်း အစိုးစား
 ဥက်မွဲစွာဖြင့် ဘီးလ်ပြောဆိုင်းသလို မေမေအားပြောပြလိုက်ပါသည်။
 ထိနေ့က ဆိုင်၌ ဆံပင်ညှပ်လိုသွေ့တွေ တန်းစီရှု မစောင်းကြရမှန်း မေမေ
 သိသွားသောအခါ လိမ်ညာပြောဆိုခြင်းအတွက် ကျွန်ုံမကို အပြင်းအထန်
 ပြစ်တင်ကြိမ်းမောင်းပြီး အခန်းထဲ၌ တစ်ယောက်တည်းထည့်ရှု ပိတ်
 လောင်ထားလိုက်ပါတော့သည်။ ထိစဉ်က ကျွန်ုံမမှာ ကိုယ်အပြစ်နှင့်ကိုယ်
 ခံလိုက်ရသော်လည်း အမှန်အကန်ပြောဆိုခြင်း၏ အရေးပါပုနှင့် ပတ်သက်
 ရှု ထိအတွေ့အကြားကြောက်လေးမှာ ဖျောက်ဖျက်ရှု မရအောင် ကျွန်ုံမရင်ထဲ၌
 စွဲထင်ရှု ကျွန်ုံရစ်ခဲ့ပါသည်။

နှစ်အနည်းငယ်ကြောခဲ့ပြီးနောက် အထက်တန်းကျောင်းသို့
 ပြောင်းရွှေ့က်ရောက်ရသော တစ်နေ့တွင် ဆံပင်ထဲ့ဖွဲ့ပုနှင့်ပတ်သက်ရှု

၂၇၅ တစ်စွဲတိုးလုပ်ခဲ့မြို့ပြန်သည်။ မေမေက ကျွန်မ ခေါင်းပေါ်မှ ရှည်လျားတွန်းလိမ့်နေသော ပိတုန်းရောင်ဆံစများကို သဘောကျားသည်။ ကျွန်မက ထိလုပ်သော ဆံကေသာများကို ညျှပ်ပစ်လိုက်ပါသည်။ ပြီးမှ ယင်းလုပ်ရပ်အတွက် မေမေထဲမှ ရိုက်ခတ်လာမည့် တို့ပြန်ချက်ကို ကျွန်မ တိန်လုပ်ပြောက်ခြားစွာ စောင့်မျှော်နေရတော့သည်။ သို့သော် မေမေက ကျွန်မဆံပင်ပုံစံ ပြောင်းလဲထားပုံကို သတိထားမြို့ဟန် ပြုသောအခါ ကျွန်မ သို့လေသို့ လော တွေ့လာရသည့်အပြင် ရှက်သလိုလို ခဲေားလာမြို့ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မ ဆံပင်ပုံကို မေမေ ထားကြည့်မြို့လာသည်အထိ ကျွန်မမဘာသာကျွန်မ နောက်တို့ရတော့သည်။ ထိုအခါ မေမေက အလေး မထားသလို ပခုံးတစ်ဖက်တွန်းလိုက်ရာ ကျွန်မ၏ ဝေါဝါဖြစ်နေသော စိတ်များ ရှုပ်ထွေးသွားကြပါတော့သည်။

ကျွန်မတို့ ကလေးတစ်စွဲမှ ဖေဖေမေမေတို့၏ လူပ်ရှားမှုကို စောင့်ကြည့်နေတတ်ပြီး နားကိုပါ စွင့်ထားကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ ဝေဖန် သလို ကောက်ခါငင်ကာ မေးမြန်းတတ်ပြီး တစ်ခါတစ်ရုံ၌ ဆိတ်ဆိတ်ပင် နေလိုက်ကြပါသည်။ ဖေဖေနှင့်မေမေ နှစ်ယောက် စလုံး၏ ဉာဏာအကာမှာ ကျွန်မတို့ ကလေးများအပေါ်၍ ရှိသင့်သလောက်ကား ရှိပါ၏။ မိဘ နှစ်ပါး၏ အကျိုင်းစရိတ်အချို့မှာ ကွယ်ပျောက်သွားလင့်ကား အမှတ် လက္ခဏာများအဖြစ်မှ ကျွန်ရစ်တတ်ကြပါသည်။ မေမေထဲမှ ကျွန်မထဲသို့ မသိမသာ ကူးစက်လာသော အလွန်ထူးဆန်းသည့် စရိုက်တစ်ခုမှာ သံသယ စိတ် ဖြစ်လွယ်ခြင်းနှင့် ထွေလာကေလာ အသေးအဖွဲ့ကိစ္စများ၌ နှေမြေ တတ်ခြင်း၊ ရက်ရောမူ မရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေမေသည် အချို့ကိစ္စများ၌ နာမြော့တွန်းလို့ခြင်းမရှိ၊ အလွန်ရက်ရောစွာ ပေးကမ်းသုံးဖြန်းတတ်သော်လည်း လက်ထဲရောက်လာသော တန်ဖိုးမများလှသည့် ကြွေးစာရင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျေနပ်လေ့မရှိပေး၊ လူတွေက သူ့ကို လိမ့်ညာနေကြသည်ဟု အထင်ရှိနေတတ်ကြပါသည်။

အိမ်တွင် ခေါ်ထားသူများအား လစာတိုးမြင်ပေးရေးတွင် မေမ စိတ် မဝင်စားလူပေ။ ပေးက်းစွန်းကြေသည့်အမှုကို မေမ မနှစ်မြို့ဟု ဆိုနိုင် ပါသည်။ မည်၌ မနှစ်မြို့သနည်းဟူ၍ ချီးမွမ်းအားပေးစကားကိုပင် ပြောလိုသူ မဟုတ်ပေ။ သမီးဖြစ်သော ကျွန်မသည်လည်း ငွေကြေးကို သုံးစွဲရန် လက်နေးလာခဲ့ပါသည်။ လူတွေက ကျွန်မကို အကြောင်းပြုပြီး အခွင့်အရေးယူသွားကြလေမည်လားဟု သံသယဝင်နေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် ကျွန်မမှာ ပေးကမ်းစွန်းကြောင်းအလုပ်၌ မပျော် ပိုက်နိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာပါတော့သည်။

ကျွန်မ၌ စွဲကပ်နေသော ယင်းအကျင့်စရိတ်အများအပြားသည် ဖီးလ် ဂရေဟဲမဲ⁸⁷နှင့် လက်ထပ်လိုက်သောအခါ ပျောက်ပျက်သွားကြပါ သည်။ ဖီးလ် ဂရေဟဲမဲမှာ အလွန်အမင်း ရက်ရောဖြီး စဉ်းစားဥက်ကွန်းမြှုံး ၍ ပေးကမ်းစွန်းကြောင်းတို့သူတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မထဲမှ မပျောက်မပျက်သွားနိုင်အောင် စွဲကျွန်မနေသော စရိတ်အချို့မှာ ဖေဖော်ထဲမှ အမွှေခံရရှိခဲ့သည့် ကြောင်းလှသော စရိတ်များဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့သည် စရိတ်စကားများအပြားဖြင့် အထက်တန်းကျကျ နေထိုင် ကြလင့်ကစား ဖေဖော် မပြောပလောက်သော အသုံးစရိတ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ထူးခြားသော စွဲလမ်းမှတစ်ခုခု ရှိနေတတ်ပါသည်။ အသုံး အဆောင်ပစ္စည်းများကို လေလွှင့်မှုမရှိအောင် အပြည့်အဝ အသုံးချသည်။ ကြေးနှစ်းစာပို့နှင့် သည့် လမ်းကို တယ်လိုဖို့ မသုံးပေ။ စာကို ရေးသင့်လျှင် ရေးပါသည်။ ယနေ့အထိ ကျွန်မ၌ စွဲကျွန်မနေသည့် ဖေဖော်စရိတ်တစ်ခုမှာ ညာအိပ်ရာမဝင်မိ အိမ်ရှိမိုးအားလုံးကို လိုက်၍ ပိတ်တတ်သော အလေ့ ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ထဲတွင် မီးတစ်လုံးလင်းနေလျှင် ကျွန်မ လုံးဝမနေ တတ်တော့။ မီးတစ်လုံးလုံး လင်းနေပြီဆိုလျှင် ကျွန်မမှာ ခန်းမဆောင် တွေ့နှင့် လောကားနေရာတွေကို ကိုယ်တိုင်လှည့်၍ ပိတ်ရမှ ဘဝင်ကျပါသည်။ ပဝါန် မကျသည့် ယင်းဝလေ့ကို ရပ်ဆိုင်းရန် ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ သတိပေး

သော်လည်း သတိပေးကာ ကျွန်ုပ်သာ ဖြစ်ပြီး ပွင့်နေသော မီးသီးတွေကို ကျွန်ုပ်မ လိုက်၍ ပိတ်ဖြုပိတ်ဆပင်။

ကျွန်ုပ်မ ငယ်စဉ်က လူကြီးများ တစ်ခါတစ်ရုံ လုပ်တတ်သည့် အပြုအမှုတုချို့ကို အထူးအဆန်းအဖြစ် ကျွန်ုပ်မ ခံယူခဲ့သည်များလည်း ရှိပါသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် ကျွန်ုပ်မ အလွန်တုန်လှပ်အံ့ဩခဲ့ရပြီး ကျွန်ုပ်မ အနေဖြင့် လူကြီးဖြစ်လာပါက ထိုကဲ့သို့ လုပ်မည် မဟုတ်ဟလည်း တိတ်တဆိတ် သုန္တ္တာန်ချေထားခဲ့ရှုံးပါသည်။ ဥပမာ ကျွန်ုပ်မ၏ မေမိသည့် ရှုပ်ရှင်ရှုံး၏ လက်မှတ်ဝယ်ရန် တန်းစိရမည့် အခြေအနေချိုးစုံငါး ကြုံသောအခါ လက်ဗုံးပါသည်။ ဆိုးဆိုးသတ်ဆတ်ဖြင့် သွား၍ “ကျွန်ုပ်မ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာက မစွစ် ယူကျင်းမိုင်းယာ ပါ” ဟု ပြောကာ ထိုင်ခုနေရာအောင် တောင်းတတ်ပါသည်။ တောင်းသည့်အတိုင်းလည်း ရုထဲတွင် ထိုင်ခုနေရာ တော့ ရသွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်မမှာ မျက်နှာမထားတတ်အောင် ဖြစ်ပြီး ကျူးကျူးကလေး နေနေရရာ မြေထွားကြီးတစ်ခုလုံး၏ ဝါးမျိုးခြင်းခဲ့ရတော့ မည်ကဲ့သို့ ခံစားရရပါသည်။ ယင်းမလုံမလဲခံစားချက်မှာ ကျွန်ုပ်မ၏ စွဲကေပါလာ ခဲ့သောကြောင့် စားသောက်ဆိုင်ဝင်သည့်အခါတိုင်း ပိမိနှစ်သက်ရာ နေရာ ကောင်းကို ရွှေးချယ်ရမည့်အစား စားပွဲထိုးခေါ်ဆောင်ရာနေရာသို့ သာ ပံ့ကြပ်ကြပ်လိုက်ပါသွားမံပြီး သူညွှန်ပြုသည့် နေရာမှာသာ ထိုင်လေရှိလာ ပါတော့သည်။

နှစ်အတန်ကြာလာသောအခါ မေမိ၏ စိတ်ခါတ်ရေးရာပိုင်းမှာ တစ်မျိုးတစ်ဖုံဖြစ်လာပါသည်။ မေမိစိတ်အာရုံမှာ သူ့ဘဝတွင် တွေ့ဆုံးသိကျော်းခဲ့သော အချိုးသားအချို့၌သာ ပိုမိုစွဲထင်လာကြောင်း တွေ့ရပါ သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှားအနက် မေမိနှင့် ချစ်ကျော်းဝင်သည့်အဆင့်အထိ ရောက်ခဲ့သူမှာ ဝိလျှော့ ဝေါ်ပိုင် ဖြစ်နိုင်သည်။ မေမိ၍ အအေးပတ်ခြင်း၊ အဆုတ်ရောင်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြား နာများမှုမျိုးစုံတို့ အစဉ်အမြဲ ဝိုင်းရုံနေတတ်သဖြင့် ကျွန်ုပ်မတို့က မေမိစိတ်ကြိုက် နည်းမျိုးစုံဖြင့်

ပြုစက်သပေးခဲ့ရပါသည်။ မေမေသည် စိတ်ကျရောဂါကြောင့် ထိုကဲ့သို့၊ ကျွန်းမာရေး ယိုယ်းလာလေသလော့ဟျှော်လည်း ကျွန်းမ တွေးတော ပိုပါသည်။

မေမေသည် အရက်ဂိုလည်း ပုံမှန်ထက် ပို့ဗျာသောက်လာပြန်ရာ တစ်ခါတစ်ရုံ နှစ်က် ၁၀ နာရီကတည်းက သောက်နေတတ်သည်။ မေမေ အခြေအနေ ယင်းသို့၊ ပြေားလဲလာခြင်းကြောင့် ဖေဖော် သောက်ကြီးစွာ ဖြစ်ရရှုမှုမက ဖေဖေရော ကျွန်းမတို့သားသမီးများတွင်ပါ ဝန်ထုပ်ဝန်ထို့ကြီး ဖြစ်လာခဲ့ရပါသည်။ မေမေအရက်သောက်ပုံမှာ သူမတူအောင် ဆန်းပြား ၅၅ပုံနေဖော်သည်။ အိမ်၏ပြေအောက်ခန်းတွင် ဝိစက်နှင့် ပိုင်အရက်များ ထားသည့် ခေတ်ဟောင်းက အရက်သို့လောင်ခန်းတစ်ခုရှိရာ ထိုအခန်း၏ သော့ကို ဖေဖေက သိမ်းထားရာ မကြာခကာ အရက်ပုလင်း သွားယူပေးရ သည်။ ထို့ကြောင့် မေမေ အရက်မည်မျှ အထိ ပို့သောက်နေသည်ကို ဖေဖေ အတိအကျသိနေပါသည်။ ဖေဖေက သတိပေးသော်လည်း မေမေက အားမထောင်ပေ။ ထူးကြားသည်မှာ မေမေသည် ဝိစက်အရက်ကို သူ၊ ဘာသာ သူ ၁၀၂၂မသောက်ခြင်းနှင့် ဖေဖေထံမှ အရက်ခန်းသော့ကို မတောင်းခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။

ကျွန်းမတို့ ဆောင်ရွက်ချက်တိုင်းအတွက် မေမေထံမှ ချီးကျိုး အားပေးမှ ရရှိသော်လည်း မေမေ့ဗြာ ကပ်ပြုနေသော အတ္ထားကြောင့် ကျွန်းမတို့၏ ကန်းပြီး စိတ်ဝင်စားမှုများ အရှိန်လျေားပါးသွားခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်းမက သူရဲ့ကောင်းသုံးယောက်⁸⁸ ဝါယွှေ့ကြိုက်လုပ်သည်ဟုပြောလိုက် လျင် မေမေက ထိုဝါယွှေ့ကြိုက် ပြင်သစ်လို မဖတ်ဘဲလျက် ကျွန်းမအနေဖြင့် သူ၊ လို မခံစားတတ်၊ အကဲမဖတ်တတ်ကြောင့် ပြန်ပြောတတ်ပါသည်။ မေမေကား ကွယ်လွန်သည့် ရက်သတ္တာပတ်အထိ စာဖတ်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ဒသာနိကောဒ၊ သမိုင်း၊ အအွေးပတ္တိစာအုပ်များ၊ အက်လိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရာမန် နှင့် ရရှားကွန်းဝင်ဝါယွှေ့များ အားလုံးကိုပင် မေမေဖတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အကြောင့်း

အရာ မလေးနက်သော ဝုဇ္ဇရည်ဖတ်သူများကိုလည်း အပြစ်ဆိုတတ်ပါသေးသည်။

စတုလွှာတန်းနှင့် ပည့်မတန်းအကြား နွေရာသီကျောင်းပိတ် ရက်များကို မောင့်ကွဲကိုအိမ် တတိယယပ်ရှိ အခန်းတစ်ခန်းဘုင် တစ်ယောက်တည်း စာဖတ်ခြင်းဖြင့် ကျွန်းမအချိန်တွေ ကုန်လွန်စေခဲ့ပါသည်။ ရူးမား⁸⁹ ၏ ဝုဇ္ဇအားလုံး၊ လွှာတေ မေ အယ်လ်ကော်တွေ⁹⁰၏ အပ်တွဲ စတဲ့ပါ ဝုဇ္ဇများ၊ ရတနာဂျုန်း⁹¹၊ နိုက်ပ်⁹²၏ စိတ်အားတက်ကြွေဖွံ့ဖြိုးနှင့် စားခန်းများကို စိတ်နှစ် ကိုယ်နှစ်ပတ်ခဲ့ရာ စရိပေါင်း စာအပ်ပေါင်း တစ်ရာအထိ ဖတ်ပြီးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်းမ ပည့်မတန်းအောင်သောအခါ ကျွန်းမ၏ စာဖတ်ချင် စိတ်များ ပျောက်သွားကြတော့သည်။ သို့သော် ကြိုးကြားကြိုးကြားတော့ ဖတ်ပါသေးသည်။ ကျွန်းမမား ရုပ်ရှင်မဂ္ဂင်းများကို ဖတ်အားသန်လာပါသည်။ နောင်အခါတွင် ဒစ်ကင်းစ်⁹³၏ မျှော်တလင့်လင့်⁹⁴ ဝုဇ္ဇနှင့် ဒေါ်စတာယက်ဖိစ်ကို⁹⁵၏ ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်¹³¹ ဝုဇ္ဇများကို အစွဲကြိုးခွဲ သွားပါတော့သည်။

မေမေသည် ကျွန်းမတို့၊ အတွက် မလိုက်နိုင်လောက်အောင် မြင့်မားသည့် မျှော်မှုန်းချက်များကို ထားပြီး ထိမျှော်မှုန်းချက်စံနှင့် အောင်မြင်ပေါက်ပြောက်ရေးအတွက် ကြိုးမားစွာပင် တွန်းအားပေးခဲ့ရှာသည်။ သို့သော် ကျွန်းမတို့၊ အပေါ် မေမေမျှော်မှုန်းသလို၊ မေမေ ဖြစ်စေချင်သလို ကျွန်းမတို့၊ ဖြစ်မလာခဲ့ကြပါဟပ်။ လုခြေစိတ်ခရမ္မ မရှိခြင်းနှင့် မိမိကိုယ် ဖိမိ ယုံကြည်စိတ်ချမှု ခေါင်းပါးသည့်စိတ်ခေါ်များ ကျွန်းမတို့ထို့ ကာလကြာမြင့်စွာ စွဲကျွန်းနေခဲ့ကြပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မေမေကမူ သူ့ မိသားစာအကြောင်းကို အပြစ်ကင်းစင်သည့်အသွင်ဖြင့်သာ လူအများအား ပြောပြလေရှိခဲ့ပါသည်။ မေမေအမြင့်၌ ကျွန်းမတို့၊ အားလုံး ရွင်လန်းချမ်းမြော်းပြီး အာသာစကားနှစ်ရပ် တတ်ကျွမ်းသော အထူးအောင်မြင်နေသူများချည်း ဖြစ်နေကြပါသည်။ ထို့ပြင့် မိမိုးယာ၏ သမီးများ ညာက်ရည်

ပိုထက်ပြီး ခွဲမက်စရာကောင်းကြောင်း၊ ပို၍ ရယ်စရာလည်းအပြောကောင်းကြောင်း၊ ပို၍ သွက်လက်ဖျော်လတ်ကြကြောင်းဖြင့်လည်း မေမေက ပါဒဖြန့်သည်။ အရေးအကြီးဆုံးမှာ အစစအရာရာ မည်သူနှင့်မျှမတူထူးခြားအောင်မြင်ကြဖို့ ပင်ဖြစ်ကြောင်း မေမေယုံကြည်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်ုင်မတို့ ငယ်ဆွဲယေားသည်အချိန်က ဝေါရိုင်တင်ပို့စ်သတင်း စာတိုက်ပိုင်ရှင် မကြလိုနိမိသားစုက ကလေးများအားဖိတ်၍ ကလေးများ မိတ်ဆုံးပျော်ပွဲဆွဲများ ပြုလုပ်တတ်ရာ လာရောက်သူများကို နာရီ စသော အဖိုးတန်လက်ဆောင်ပစ္စည်းများ ပေးလေ့ရှိပါသည်။ မေမေက ထိုပွဲသို့ သမီးများကို သွားခွင့်မပြုသဖြင့် မေမေမိတ်ဆွဲတစ်ယောက်က ထိုပွဲမျိုးတွင် ကလေးများကို လူမြှင့်သူမြှင့်ခဲ့စေဖို့ အရေးကြီးသည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း မေမေအား ပြောလာပါသည်။ “ကျွန်ုင်မ ကလေးတွေကို သူများက အတူနေချင်တဲ့ကလေးတွေ ဖြစ်စေချင်ပါတယ်” ဟု မေမေက ပြန်ပြောခဲ့ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ မေမေ ပြောဆိုတတ်ခြင်းမှာ သာမန် လူတန်းဗားများအပေါ် အထက်စီးဖြင့် မြင်နေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အမြင်တရားကြောင့် ကျွန်ုင်မတွင် အတွေးများ ရှုပ်ထွေးလာရပါတော့သည်။ လူတကာ နှစ်လိုဖွှံ့ယ်ရာအရည်အချင်းများတွင် ကျွန်ုင်မ မရှိသည်ကို ကျွန်ုင်မ သိထားပါသည်။ ကျွန်ုင်မဝန်းကျင်မှ လူများ၏ နှစ်ခြိုက်လိုလားမှကို ရရှိအောင် အများတကာနှင့် အလိုက်သင့်နေချင်သည့် ကျွန်ုင်မ၏ဆန္ဒကိုလည်း ကျွန်ုင်မက သိနေပါသည်။ သို့သော် ကျွန်ုင်မမှာ အစ်မနှင့် အစ်ကိုတို့၏ လမ်းစဉ်အတိုင်း မိသားစု၏အတွေးအမြင်များစွာ ကို လက်ခံထွေးပိုက်ထားသူ ဖြစ်ပါသည်။ ကောလိပ်စွာင်ရှုစဉ်က ဗာဆာတက္ကလာသို့လိုနယ်မြေကို မိတ်ဆွဲ မာရီ ဂျင့်ထရီနှင့်အတူ ဖြတ်လျှောက်သွားခိုက် “ဒီကမိန်းကလေးတွေကို မင်းသဘောကျရဲ့လား သူငယ်ချင်း” ဟု ကျွန်ုင်မက မေးမိရာ မာရီ ဂျင့်ထရီက “သဘောကျပါတယ်” ဟု ဖြဖော်ပါသည်။

သည်။ သူ.အဖြောက်များ မှတ်ကျောက်များ သံသယဝင်စရာဖြစ်သွားခဲ့ရသည်။ ကျွန်းမဘနေဖြင့် ခင်မင်စရာကောင်းသော သာမန်အဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် မိမိကိုယ်ကို နိမ့်ချ၍ ဖြင့်တတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထူးခြားပြောက်သူကိုသာ နှစ်ခြိုက်သင့်ပြောက်း ကျွန်းမ စဉ်းစားမိပါသည်။ ကျွန်းမကိုယ်ကျွန်းမ အများတကာနှင့်မတဲ့ တစ်မွေ့ပြားခြားနားနေရမည်။ ရွက်ကြမ်းရေကျိုသာမန်အဆင့်ဖြစ်ရခြင်း၏ ချွတ်ယွင်းချက်ရှိနေသည်ဟုသော အတွေ့များကို ရပ်ဆိုင်းပစ်ရန်နှင့် လူအပျိုးမျိုးကို ပကတိအတိုင်းမြင်၍သင့်အောင်ပေါင်းသင်းရသည်ဟုသော အမြင်ကို လက်ခံနိုင်ရန် ကျွန်းမ အချိန်များစွာယူခဲ့ရပါသည်။

မေမေသည် ကျွန်းမတိ.ကို တကယ်ချစ်ပါသည်ဟု ကျွန်းမ မပြောနိုင်ပါ။ မေမေဘဝ နောက်ဆုံးရက်များဆီသို့ နီးကပ်လာချိန်၌ ကျွန်းမကို အောင်မြင်သော သမီးတစ်ယောက်အဖြစ် မေမေက မြင်နေခဲ့၍ ယင်းကိုပင် မေမေအချစ်လားဟု ယူဆရမည်ကဲသို့ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မေမေ၌ ရှုပ်ထွေးသော အခွဲ အလမ်းများ ရှိနေလင့်ကဗေား ကျွန်းမ ကလေးဘဝ အစွဲးပိုင်းကာလက မေမေကိုသာ ပို၍၍တွယ်ကပ်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုစဉ်က ဖေဖေမှာ အလွန်ကွာလှမ်းသော ပုံရှိပ်တစ်ခုကဲ့သို့သာ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေအား နှစ်ခြိုက် လိုလားခဲ့သော်လည်း ဖေဖေနှင့် အမြှတ်ပါး ကွာလှမ်းနေပါသည်။ စင်စစ် ဖေဖေသည်လည်း ကျွန်းမတိ.ကလေးတွေနှင့် သာယာကြည့်နှုံးတတ်သူပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်ဖေဖေကလည်း ခွွာပ်ကျကျ၊ ဖေဖေအများဆုံး လုပ်တတ်ပုံမှာ ကျွန်းမတိ.အထဲက တစ်ယောက်ယောက်ကို ကလေးငယ် လေးတစ်ယောက်လို့ သူ.ပေါင်ပေါ် ချိတင်ပြီး နာရီကလေးကို ကျွန်းမတိ. နားတွေမှာ ကပ်လျက် တွေ့လောင်းလုပ်၍ပြပါသည်။ ညီးမလေး ရှုသံနှင့် ကျွန်းမတိ. အလွန်ငယ်ပျော်စဉ်က ဖေဖေသည် နံနက်စောစောစာ မစားမိ ကျွန်းမအိပ်ခန်းထဲ ဝင်လာပြီး ကျွန်းမတိ.နှင့် ခေတ္တာခက ဆော့ကဗေားတတ်ပါသည်။

ဖေဖေသည် ကျွန်မတိ၊ အပေါ် တရင်းတန္ဒါး မရှိလေသိလည်း
ကျွန်မတိ၊ အား နည်းပျိုးစုံဖြင့် ချစ်ခဲသည် သူ၏မေတ္တာကို ကျွန်မ^၁
မမေ့နိုင်သေးပေါ် ဖေဖေသည် သူ၊ ယုံကြည်ချက်ကို နှုတ်ဖြင့် မပြောဘဲ
ကျွန်မနားလည်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သူဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည်ပင်
ကျွန်မတစ်သက်တာတွင် အထောက်အပံ့အများဆုံးပြရာ တစ်ခုတည်း
သောအား ဖြစ်ခဲပါသည်။ ကျွန်မကိုလည်း ကယ်တင်နိုင်ခဲသည်။ ဖေဖေနှင့်
ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံနိုင်ရေးမှာ အချိန်အတော်ယူခဲရသဖြင့် ဤအကြောင်းများ
ကို နောင်ကာလှုံးသာ သဘောပေါက်မိပါသည်။

သိမ်မွေ့သည် အကြောင်းရပ်များကို အိမ်၌ မပြောဆိုကြပေါ်
အထူးသဖြင့် စွဲရေးကြေးရေးကိစ္စ၊ ဖေဖေ ရဟန်သွေးပါသည်ကိစ္စနှင့်
လိုင်ကိစ္စတို့၊ ကို မိသားစာတွင်၌ မည်သူမျှ မပြောဆုံးမဆွေးနွောကြပေါ်
မေမေခိုင်ယာရှိတစ်နေရာတွင် အစ်မကြီး ဖလောရဲနှစ် ၁၁ နှစ်ပြည့်
မွေးနေ့လက်ဆောင်အဖြစ် သမီးအား စာအပ်များ၊ သစ်သီး၊ သကြားလုံး
များနှင့် အခြားသမားရှိုးကျ ပစ္စည်းကလေးများ လက်ဆောင်ပေးခဲ့ကြောင်း
ဖော်ပြထားရာ ထိုပစ္စည်းများကို မေမေမေက အလွန်ကြပြောရသော လက်
ဆောင်ပစ္စည်းများအဖြစ် ယူဆခဲပါသည်။ ထိုအချိန်က ထိုပစ္စည်းများမှာ
သေးသိမ်လျကြောင်း မေမေက သိခဲ့သော်လည်း ကလေးများအား ပျော်ဆွဲ
ပိုင်ဆိုင်ခွဲများကို မက်မောခြင်းမရှိရန် တားဆီးပေးထားခြင်းသည်သာ
အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်ကြောင်းကို မေမေက ယုံကြည်ခဲပါသည်။

အတန်းရှိ မိန်းကလေးအများစုနှင့် နှိုင်းယုံပါက ကျွန်မန္တု
အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း သူတို့၊ ထက် နည်းနေပောသည်။ အထူးသဖြင့်
ကျွန်မမှာ အဝတ်အစား အလွန်နည်းလှပါသည်။ ကရမ်းမာကျောင်းတုန်းက
အဝတ်ချိတ်စင် မြို့ရှိအလွတ် တစ်ခုထဲတွင် ဆွယ်တာနှင့် ဘလောက်စ်
အကြီးတစ်ထည်၊ နှစ်ထည်၊ အကောင်းဆုံးဝတ်စုံ တစ်စုံသာ ရှိခဲပါသည်။

အမိမှပေးသော မုန်.ဖိုးကိုလည်း ဖြီးခြံစွာ သုံးစွဲကြရသည်။ ဗာဆာမှာ ကျောင်းတက်စဉ်က အစ်မလေးဘုရားဖေဖေထဲသို့ ပို.ခဲ့သည့် ကြေးနှင့်စာကို မှတ်မိပါသေးသည်။ ကြေးနှင့်စာတွင် “ငွေတော့တော့ပါ၊ မပို.က မွဲဖို့ ရှိသည်။” ဟု ရေးလိုက်ရာ ဖေဖေက “မွဲချေးပါး” ဟု ကြေးနှင့်စာပြန်ပို.ခဲ့ပါသည်။ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်းမတိ.ကို ပြောပြခဲ့သည့် အကြောင်းတစ်ခုကိုသာ အမှတ်ရပါသည်။ ချမ်းသာရုံနှင့် မပြီးဘဲ ကျွန်းမတိ.တစ်တွေ အကျိုးဖြစ်ထွန်းသည့် အလုပ်အကိုင်တစ်ခု လုပ်ကိုလုပ်ရမည် ဟူ၍ မှတ်သားခဲ့ဖူးပါသည်။ ထို.ကြောင့်လည်း အလုပ်သည် ကျွန်းမဘဝ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် အစဉ်ကပ်ပါလာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်းမအသက် ၁၅ နှစ်ခန်းကဲ့ဟု ထင်ပါသည်။ ရရွှေမတ်ကျောင်းပိတ်ရက်ကာလတစ်ခုတွင် ကျွန်းမမှာ ဖက်ဒရ်ရယ်သီးသန်ဘုတ်အဖွဲ့တွင် ကရပ်ဖေးဆွဲနည်းများကို သင်ယူခဲ့ရပါသည်။

ငွေကြေးအပေါ် မေမေ၏ ဆန်.ကျင်ဘက်သဘောထားနှစ်မျိုးနှင့် ယင်းသဘောထားမှ ပေါ်ပေါက်လာသည် ခံယူချက်ကြောင့်ပင် ငွေကြေးကိစ္စကို မေမေ မပြောလိုခြင်းဖြစ်ရပေမည်။ ဖေဖေ ငွေကြေးအမြတ်အစွမ်းများစွာ ရရှိခဲ့သော ယဉ်တားပြည့်နယ်၊ ကြေးနှင့်သလ္ားတွင်းသို့ ၁၉၂၂ ခုနှစ်က အလည်းအပတ်သွားပြီးနောက် အပြန်ခရိုးတွင် မေမေက “(သလ္ားတွင်း) ကတော့ စိတ်ဝင်စားစရာ မြင်ကွင်းပြီးပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် ဒီသလ္ားတွင်းကို ဦးဆောင်လူပ်ရှားစေတဲ့ ရွာရဲ့ ဆင်းရဲပုံက ငါကို တုန်လှပ်သွားစေခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေရာဟာ (ငွေ) ပေါ်ထွက်လာတဲ့နေရာပဲ။ ဒီငွေတွေကို တရာတ်ပန်းချိုကိစ္စမှာ ငါသုံးလိုက်ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် အခုလုံ အခြေအနေမျိုးနဲ့ ပေါ်ထွက်လာတဲ့ငွေတွေနဲ့ ငါတို့ အသက်ရှင်လူပ်ရှားနေကြတဲ့အကြောင်း စဉ်းစားကြည့်ရတာ စိတ်ဝိတ်တုန်လူပ်ချောက်ချားစရာ ဖြစ်ရပြန်တယ်” ဟူ၍ ခိုင်ယာရိတွင် ရေးမှတ်ထားခဲ့ဖူးပါသည်။

ကျွန်းမတိ.၌၌ ရဟန်သွေး ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းပါသည့်အကြောင်းကိုမှ

လုံးဝမဟြာခဲ့ကြပါ။ ကျွန်မအနေဖြင့် ရဟန်ခံဆန်။ ကျင်ရေးဝါဒ အကြောင်းကို
 လုံးဝ မသိရှိခဲ့ဘဲ ဖေဖော်အားလည်း ရဟန်ခံနှယ်အဖြစ် တစ်ခါမှ သဘော
 မထားမိခဲ့ပေါ့ ယင်းသဘောထားသည် တမင်သက်သက် ဖြစ်ပေါ်လာစေတဲ့
 သဘောထားမဟုတ်ပေါ့။ ဖေဖေ နှင့်မေမေတို့ကလည်း ဖေဖေ ရဟန်
 ဖြစ်နေသည့်ကိစ္စကို ကျွန်မတို့အား ပြောပြခြင်း၊ လျှို့ဂုဏ်ထားခြင်းလည်း
 မလုပ်ခဲ့ကြ။ ယင်းအတွက် ဖေဖေ၊ မေမေတို့အနေဖြင့် ရှုက်ချွဲခြင်းပင်
 မဖြစ်ခဲ့ကြပေါ့။ သို့ သော ယင်းကိစ္စကို ပြောဆိုမှု မရှိခြင်း၊ သို့ မဟုတ်
 ဂုဏ်ယူမှု မရှိခြင်းအထိ ဖြစ်ရလောက်အောင် စိတ်အာရုံတွင် ထိခိုက်မှု
 ရှိသွင့်သလောက်ရှိနေကြပါသည်။ စင်စစ်မှာ ကျွန်မ ၁၀ နှစ် သမီးအချယ်
 ကတည်းက မေမေ ဘက်မှ အဘွားဖြစ်သူ စိတ်ကျေန်ပြုအောင် ကျွန်မ
 တို့မောင်နှစ်မာအားလုံး အိမ်တွင်ပင် ခရစ်ယာန်ရိုက်းတော်သို့ ဝင်ရောက်
 ခဲ့ကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ လူသာရင် ခရစ်ယာန်ရိုက်းတော်သား ဘွားဘွားက
 ကျွန်မတို့အား ယင်းကဲသို့ ရိုက်းတော်သို့ မသွာတသွင်းထားပါက အားလုံး
 ငရဲသို့ လားကုန်ကြဖို့ရှိကြောင်း ယုံကြည်ထားသော်လည်း ကျွန်မတို့
 တစ်သက်တာတွင် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာသည် ဘဝ၏ အစိတ်အပိုင်း
 တစ်ခုအဖြစ် အများအားဖြင့် မပါဝင်ခဲ့ပေါ့။

ကျွန်မ ရဟန်ခံအန္တယ်ဝင်ဖြစ်ကြောင်း ရည်ညွှန်းဖော်ပြသည့်
 အဖြစ်အပျက်များအနက် ကျွန်မ မှတ်မိနေသည့် အတွေ့အကြောင်းတစ်ခုမှာ
 ကျွန်မအသက် ၁၀ နှစ်၊ ၁၁ နှစ်လောက်က အတွေ့အကြောင်းပြုပြစ်ပါသည်။
 ကျောင်းတွင် ဗင်းနှစ်ဖြီးမှုကုန်သည်ကြီး⁹⁷ ပြောတ်ကို ကျွန်မတို့က တော်
 ကောင်အလိုက် အလုပ်ကျေ ကျယ်လောင်စွာ ဖတ်ပြုကြရသောအခါ အတန်း
 တူတစ်ဦးက ကျွန်မမှာ ရဟန်ခံအန္တယ်ဝင်ဖြစ်သောကြောင့် ပြောတ်ထဲမှ
 ရှိပိုင်းလော့⁹⁸ဟူသော ရဟန်ခံကုန်သည်နေရာတွင် ပါဝင်ဖတ်ကြားသင့်
 ကြောင်း တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ တစ်ခါကလည်း ကျောင်းတွင် တစ်ယောက်
 က ဖေဖေအား သန်းကြွယ်သူငွေးကြီးအဖြစ် ပြောဆိုသံကို ကြားခဲ့ရပြီး

နောက် ကျွန်မတိ.မှာ သန်းကြော်သူငွေးများ ဟုတ်မဟုတ် မေမေကို ကျွန်မ ရိုးသားစွာ မေးကြည့်မိပါသည်။ ကျွန်မ ရဟန်ခါအန္တယ်ဝင်တစ်ယောက် ဟုတ်မဟုတ်၊ ရဟန်ခါအန္တယ်ဖြစ်ပါက အစိုးပွာယ် မည်သို့ ရှိပါမည်နည်းဟု လည်း မေးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မမအနေဖြင့် ထိအဖြေကို ယခုအခါ မမှတ်ပါ မသိရှိဘဲ ဖြစ်နေခြင်းမှာ ထိစဉ်က မေမေသည် ကျွန်မမေးခဲ့သည့်အကြောင်း အရာကို လွှာပစ်ခဲ့၍သာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဘာသာရေးနှင့် စပ်လုပ်း၍ ယင်းအရှုပ်အထွေးမှာ ကျွန်မတစ်ယောက်တည်းသာ မဟုတ်ပေ။ တစ်ခါက အစ်မလေးဘစ္စသည် နယူးယောက်ဖြူ.အိမ်ခန်း၌ သည်သည်များနှင့်အတူ နေ့လယ်စားစဉ် အည်သည်များ ရှု.မောက်၌ပင် “လူ တိုင်းပြောနေကြတဲ့ ယေရှု။”ဆိုတဲ့ လူကြီးဟာ ဘယ်သူလဲဟင်” ဟု ကောက်ခါငင်ကာ မေးမြန်း ခဲ့ဖူးပါသည်။

ကျွန်မ ရဟန်ခါအန္တယ်ဖြစ်သွားသည်ကိစ္စမှာ ကျွန်မ ကောလိပ် ရောက်ချိန်အထိ ပြသုနာမဖြစ်ခဲ့ပါ။ ကျွန်မ ကောလိပ်ရောက်သောအခါ ဗာဆာကောလိပ်မှ ထွက်သွားတော့မည် ရှိကာရိဖြူ.မှ မိန်းကလေး တစ်ယောက်နှင့် ဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့ရာမှ ထိအမျိုးသမီးအား ရှိကာရိဖြူ.မှ ရဟန်ချိန်းကလေးတစ်ဦးအား တွေ့ဆုံးဖြစ်ခဲ့ရာမှ ထိအမျိုးသမီးအား ရှိကာရိဖြူ.မှ ကိုယ်အိမ်ကို ရှုံးလုပ်ခဲ့လိုက် ရှုံးလုပ်ခဲ့လိုက် ရှုံးလုပ်ခဲ့လို ရရှုံး”ဟု ပြုသည်။ ကျွန်မရှု.တွင် ဤကိစ္စပြောမိသဖြင့် အားနာလှကြောင်း ကျွန်မ၏သူငယ် ချင်းက မကြောခင်ပြောပြုပါသည်။ ထိအခါတွင်မှ ကျွန်မနှင့်ပတ်သက်၍ ပြသုနာ ပေါ်ပေါက်နိုင်ကြောင်း သိရပါတော့သည်။ ထိအချိန်မှာ ကမ္ဘာ အရေးအခေါ်တွင် ဟစ်တလာ နေရာယူထားသည့် ၁၉၃၅ ခုနှစ် ကာလ ဖြစ်ပါသည်။

မိသားစုတိ၌ မဆွေးနွေး၊ မပြောဆိုခဲ့ကြသော တတိယ အကြောင်းဖြစ်သည့် လိုင်ကိစ္စကို ကျွန်မ အတော်ကြာသည်အထိ ဘာမျှ မသိခဲ့ပေ။ လိုင်ကိစ္စနှင့် ကလေးများ မည်ကဲသို့ သနောက် ရရှိလာပဲ

ကိုလည်း ကျွန်မ ရှိသားစွာပင် မသိရှိခဲ့ပေ။ ကျွန်မတိ.၏ ပြင်းထန် ကျပ်တည်းသော အချိန်ယေားနှင့် လေကျင့်ခန်းများ၊ ကျွန်းမာရေး အစီ အစဉ်များကြောင့် လိုင်ကိုယ် ကျွန်မတိ.သည် မစဉ်းစားနိုင်ခြင်းဖြစ်သည် ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သုက်ပိုးနှင့် မျိုးဥများအကြောင်း ကျွန်မ ဖတ်ထားမှုး သော်လည်း လိုင်ဆက်ဆူပြုစဉ် ငင်းတိ.မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပျက်လျပ်ရှားကြပုံ ကို မေမေအား ကျွန်မမေးဖူးရာ မေမေက “လမ်းထဲမှာ ခွေးတွေကို သမီး ပြင်ဖူးတယ် မဟုတ်လာ:” ဟု ပြန်မေးပါသည်။ ခွေးများ ဘာသာဘာဝ မိတ်လိုက်ကြပုံကို ထိအချိန်အထိ ကျွန်မ မဖြင့်ဖူးသေးသော်လည်း “ဖြင့်ဖူး ပါတယ်” ဟုသာ ကျွန်မ ပြန်ဖြေခဲ့မိသဖြင့် ကျွန်မစကားမှာ ထိနေရှုချို့ပင် အဆုံးသတ်သွားပါတော်သည်။ မေမေက အပျို့ဖော်ဝင်စ အမျိုးသမီး သဘာဝ ရာသီပန်းစွင့်သည်အကြောင်းကို ကျွန်မအား ပြေပြရန် အားယူ လိုက်ပါသေးသည်။ “စိတ်မယူပါနဲ့ မေမေရဲ့၊ ဟိုးအရင်လတွေထဲက သမီး အပျို့ ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ” ဟု မေမေကို ပြေပြန်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

ငွေကိစ္စ၊ ဘာသာရေးကိစ္စ၊ လိုင်ကိစ္စများကို မိသားစုအတွင်း မပြောဆိုခဲ့ကြသောကြောင့် ကျွန်မလည်း ယင်းကိစ္စများကို လုံးဝ သတိ မမှုပိသကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ထူးတော့ ထူးဆန်းလှပါသည်။ ကျွန်မ မှတ်စီခဲ့သည်များမှာ ကျွန်မတိ.၏ အိမ်များသည် ကြီးမားကျယ်ဝန်းပြီး အစေခဲတွေလည်း များစွာရှုံးသည်။ သို့သော် ကျွန်မအနေဖြင့် ကျွန်မတိ. ချမ်းသာကြွယ်ဝသည်ဟူသောအချက်ကို ကျွန်မတိ. ရဟန်ဒီဇိုင်းများမှာ ဖြစ်သည်ဟူသောအချက်ထက် ပို၍ မသိရှိခဲ့သည့် အကြောင်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ တစ်နည်းအားဖြင့် စန်းကြယ်လှပြီး တစ်နည်းအားဖြင့်လည်း စိတ်ချမ်းသာလှပါသည်။ ခပ်ကြောင်ကြောင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်ကတော့ ကျွန်မတိ.အနေဖြင့် ဘဝ၏ လက်တွေ.အကြောင်း အချက်များကို သင်ယူမှတ်သားမှု အမွန်နည်းပါးခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါ

သည်။ ကျွန်မသည် အလွယ်ကူခဲ့ဗျားကိုပင် မည်ကဲ့သို့ စီမံခန့်ခွဲရမှန်းမသိခဲ့ပေ။ ဆင်ယင်ထုံးဖွံ့ဖြည့်းအည်း၊ အချုပ်အလုပ်၊ အချက်အပြတ်၊ ဝယ်နည်းခြမ်းနည်းကအစ အရေးကြီးသည် လူအမျိုးမျိုးနှင့် ဆက်ဆံနည်းများကို ကျွန်မ မသိရှိခဲ့ပါ။ ယောက်ဗျားကယ်များနှင့် ဆက်ဆံနည်းသိမ့်ကတော့ ဝေးရော့။ ကျွန်မ၏ ကလေးထိန်းဆရာမနှင့်အတူ တစ်ခါတစ်ရုံ ရွေးအနည်း၊ အကျဉ်း၊ ဝယ်ခြေားသည်များရှိခဲ့သော်လည်း အစ်မနှစ်ယောက်၏ ပါတီမွေးဝေးတံ့များကိုသာ ကျွန်မ အမွေခံဝေးတံ့ဆင်ရမှု များပြားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ အသက် ၁က နှစ်ပြည့်မှ အလွန်လှုပသည် ဘားဒေါ် ဂွတ်မင်း¹⁰⁰ အထည်ဆိုင်သို့ မေမေက ခေါ်သွားခဲ့ပါသည်။ ဤဆိုင်မှ အဝတ်အစားများမှာ အဆင့် အတန်းမြှင့်လွန်း၊ လူကြီးဆန်လွန်းသည်။ ကျွန်မအရွယ်နှင့် မလိုက် မကိုက်ပေါ်။

ကျွန်မကို မေမေတို့က အမြဲတ်းကောင်းစွာ ကျွေးမွှေးပြုရ စောင့်ရှောက်ခဲ့ရတွင် ကျွန်မတို့ ကုသိလ်ကံကောင်းကြပုံ၊ မိဘကျေးဇူးမည်ရွှေ့မည်မျှအထိ ကျွန်မတို့အပေါ် ရှိနေပုံ၊ ကျွန်မတို့မောင်နှမအားလုံးကို ကျွေးမွှေးပြုစိန်းအောင် ဖေဖေ အတူးအမြင်ကျယ်ပုံများကို မေမေက ကျွန်မတို့ကို မပြတ်သတိပေးပြောကြားခဲ့ပါသည်။

မေမေပြောသည့်အတိုင်း ကျွန်မတို့မောင်နှမတစ်တွေမှာ အလွန်ပင် ကုသိလ်ကံထူးကြသည် ဟုဆိုရပါမည်။ ကျွန်မတို့ အခွင့်ထူးများစွာ ခံစားကြရသည်။ ကျွန်မတို့မှ အရည်အခင်းပြည့်ဝသော မိဘနှစ်ပါးစလုံးရှိကြသည်။ ကျွန်မတို့ စိတ်အရှရာများကား ပန်ချိအနုပညာ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စာအပ်စာပေတို့၏ ပုံပုံကျက်စားကြသည်။ သို့သော် ကျွန်မတစ်ဦးတည်းအနေဖြင့်မူ ဖေဖေ၊ မေမေ၊ အစ်မ၊ အစ်ကိုတို့ ကိုကြည့်ပြီး မိမိကိုယ်ပို့စွမ်းဆောင်နိုင်မှု အားနည်းသလို စိတ်အား ငယ်သလို ခံစားခဲ့ရပါသည်။ ကြီးပြင်းလာသောအခါ ကျွန်မ၏ကိုယ်ပိုင်အရည်အသွေးနှင့်ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စကို ယထာဘူတကျကျ ချင့်ချိန်ကြည့်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ ရပ်ရည်

အလွန်ချောမေသူ မဟုတ်ပေါ်၊ အရပ်အမောင်းက စောစီးစွာ အချွ်ဖွင့်
မပြုအောင် ထွက်လာသောကြောင့် အကျည်းတန်လှသည်ဟု ကျွန်မကိုယ်
ကျွန်မ ထင်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ ထွန်း
ထွန်းပေါက်ပေါက် ဖြစ်လာနိုင်လိမ်းမည်ဟု မထင်မှတ်သည့်အပြင် ကျွန်မ^၁
နှစ်ခြိက်သော အမျိုးသားကို ဆွဲဆောင်နိုင်မည်ဟုလည်း မထင်မှတ်ခဲ့ပါ
ချော်။

မိသားစာတွင်း မတည်ဖြံမ်သည့်အခြေအနေတွင် ကျွန်မ^၂
တို့တစ်တွေသည် မိဘနှစ်ပါးစလုံးနှင့်လည်းကောင်း၊ ပြင်ပလောကနှင့်
လည်းကောင်း ထူးထူးခြားခြားကြသောကြောင့် ကျွန်မတို့^၃၊
မှာ မိမိတို့ခဲ့တဲ့ချက်အလျောက် အသိဉာဏ်အလျောက်သာ ကြိုးပြင်း
လာခဲ့ကြရပါသည်။ ခိုးဟန်တို့ဖြင့် ဘဝကို အစဉ်နေခဲ့ကြရသဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ
မည်သူမည်ဝါဟျှော်ပင် မသိနိုင်အောင်ဖြစ်ခဲ့ကြရပါသည်။

တစ်နေ့၊ အိမ်မှ လူကြီးများမရှိခိုက် ကျွန်မတို့၊ ကစားသည်
အခန်းမှ တယ်လီဖုန်ဖြည့်သံ ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ အစ်မလေး ဘစ္စက
အလွန်စိုးထိတ်စွာဖြင့် တယ်လီဖုန်းကို ကောက်ကိုင်ပြီး “ဟလို” ဟု
အသိပြုလိုက်ရာ တစ်ဖက်မှ အမျိုးသားသတစ်သံက “ဘယ်သူလဲ၊ ဘယ်
သူလဲ” ဟု စိတ်မရှည်သည့်လေသံဖြင့် မေးလာပါသည်။ ဘစ္စက “အခါ
ပြောနေတဲ့လူဟာ မဲ့မျိုင်ဆယ် စောင့်ရှောက်နေတဲ့ မိန်းကလေးလေးပါ”
ဟု ပြန်ဖြေ လိုက်ပါသည်။ ဘစ္စအနေဖြင့်၊ သူမသိသော လူကြီးတစ်
ယောက်ကို ဤနည်းဖြင့်သာ သူမည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း ဖြေကြား
နိုင်ရှာပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မတို့၏ တကေယိုအသွင်သဏ္ဌာန်နှင့် အသိ
ပညာနယ်ပယ် သို့၊ မဟုတ် လူမှုရေးနယ်ပယ်၌ ကျွန်မတို့၏ ရည်မှန်း
ချက်များသည် အစဉ်အမြဲ မတည်ဖြံမ်းဝေဝါးလျက် ရှိနေခဲ့ကြပါသည်။
ကျွန်မအနေနှင့် လူကြီးဘဝအထိ လုပ်ပုံကိုင်ပုံ ဟန်မကျသေးဟု စိတ်တွင်

စွဲလျက်ရှိပါသည်။ ကျွန်မပြောလိုက်တာ ဟုတ်ရဲ့လား၊ ကျွန်မ သင့်တော်
တဲ့အဝတ်ကို ဝတ်ထားရဲ့လား၊ ကျွန်မဟာ လူအများအတွက် စွဲမက်စရာ
ဖြစ်သလား စသည်ဖြင့် မေးခွန်းများစွာနှင့် လုံးတွေးနေခဲ့ပါသည်။

Notes

1. Dr. William Gerard Beckers
2. National Aniline and Chemical Company
3. Allied Chemical and Dye Corporation
4. *The Washington Post*
5. Mount Sinai Hospital
6. Yale University
7. Charles Evans Hughes
8. Justice Louis Branedis
9. Raw Materials Committee
10. General Munitions Board
11. K. Street
12. Anna Ott
13. Felix Frankfurter
14. Oliver Wendell Holmes, Jr.
15. Elihu Root
16. H.G. Wells
17. Shrinivasi Sastri
18. Alice Roosevelt Longworth
19. Nick
20. K=Katharine

21. Mrs. Satis N. Coleman
22. Al Phillips
23. Mrs. George Vanderbilt
24. War Industries Board
25. War Savings Committee
26. War Finance Corporation
27. Connecticut Avenue
28. Woodward and Lothrop
29. Flo (Florence ဘုရားအိမ်တွင် Floဟူသော်လည်း)
30. Bis (Elizabeth ဘုရားအိမ်တွင် Bis ဟော်သည်။)
31. Eugene Meyer III
32. Springer spaniel
33. Cricket
34. Liszt
35. "The Not-Disdainful Queen"
36. John Cummins
37. Charles Ruthven
38. Woodward house
39. Massachusetts Avenue
40. Henry White
41. Crescent Place
42. John Russell Pope
43. "Starvation Corner"
44. Mary Gentry
45. *Washington Evening Star*
46. Mademoiselle Gabrielle Meyer
47. Canadian Rockies
48. *Berengaria*
49. Eiffel Tower
50. Marne
51. Notre Dame
52. Versailles
53. Einstein

54. Wyoming
55. Teton Valley
56. Kelly
57. Red Rock
58. Rock Springs
59. Lincoln School
60. Friends School
61. Montessori School
62. Potomac School
63. Madeira School
64. Vassar
65. Rose Hyde
66. Julia Grant
67. Madeline Lang
68. General Grant
69. Miss Minnie Hawkes's Dancing School
70. Greta Garbo
71. Marlene Dietrich
72. "The Blue Angel"
73. "Falling in Love Again"
74. Lucy Madeira Wing
75. George Bernard Shaw
76. "Function in disaster. Finish in style"
77. Jean Rawlings
78. Evalyn Walsh McLean
79. "Happy New Year"
80. "Auld Lang Syne"
81. *Tatler*
82. Robin Kemper
83. James Kemper
84. Roosevelt
85. William L. Ward

86. Franklin Roosevelt
87. Phil Graham
88. "The Three Musketeers"
89. Dumas
90. Louisa May Alcott
91. *Treasure Island*
92. Knipe
93. Dickens
94. *Great Expectations*
95. Dostoyevsky
96. *Crime and Punishment*
97. *The Merchant of Venice*
98. Shylock
99. Jesus
100. Bergdorf Goodman

အခန်း (၃)

၁၉၃၃ ခုနှစ် ဧန်လတွင် ၈၀၇၃၄တင် ပိ.၏လုပ်ငန်းတစ်ခု လုံးကို
ဖေဖေဝါယူလိုက်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဝယ်ယူလိုက်ခြင်း အတွက် ကျွန်ုမ်
တိ.တစ်တွေ၏ ဘဝတစ်ခုလုံး မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲသွားမည် အဖြစ်ကို
မည်သူမျှ မသိရှိခဲ့ကြပေ။ ထိုစဉ်က ၈၀၇၃၄တင် ပိ.၏ သတင်းစာများ ပိုင်ရှင်
အက်ဒွပ် ဘီးလ် မက္ခလီးနှင့်^၁ ၏ ဦးတည်ချက်ကင်းမဲ့မှုကြောင့် အကျပ်အတည်း
များနှင့် ရင်ဆိုင်နေရခိုန်ဖြစ်ပါသည်။ မက္ခလီးန်သည် အမေရိကန်သမွတ်
ဟာဒင်^၂နှင့် မဲကစားဖော်၊ ဂေါက်သီးရိုက်ဖက်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း တိုးပေါ့
ခုံးမဲ့ အရှုပ်တော်ပုံ^၃နှင့် ပြီခဲ့သောကြောင့် သမွတ်ကြီးနှင့်လည်း အဆက်
အသွယ်ပြတ်သွားပြီဖြစ်ပါသည်။

အက်ဒွပ် မက္ခလီးနှုန်း ၈၀၇၃၄တင် ပိ.၏သတင်းစာကို စတင်

ဆက်ခံသည့် ၁၉၁၆ ခုနှစ်မှစ၍ လက်လွှတ်လိုက်ရချိန်အထိ သတင်း
စာလုပ်ငန်းရှိ စိတ်မဝင်စားခဲ့ပေ။ နေ့းအက်ဗာလင်းများ သူ့ကြေး
သမီးပိုပီ ဟိတ်ကြီးဟန်ကြီးဖြင့် နေထိုင်သုံးဖြန်းပစ်နေသော်လည်း
၁၉၂၅တင်ပို့စ်သတင်းစာလုပ်ငန်းကိုမူ သားများအတွက် ထားရစ်ခဲ့စေလို၍၍
ရောင်းရန် ပြင်းဆန်ခဲ့ပါသည်။ အက်ဗာလင်းသည် ပိုင်ဆိုင်သူများ ကြော်ဆီး
ဝင်တော်သည်ဟု နာမည်ကြီးနေသော ကမ္မာကျော် “ဟပ်” စိန်ကြီး၏ကို
ပိုင်ဆိုင် ဆင်မြန်းထားသူဖြစ်ပါသည်။

ဖော်ကေား ၁၉၂၉ ခုနှစ်ကတည်းကပင် ၁၉၃၅တင်ပို့စ်ကို
ဒေါ်လာ ငါးသန်ဖြစ်ဝယ်ရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင်လည်း
ဒေါ်လာသုံးသန်းဖြင့် ရောင်းချုပ်နှစ်ကြိမ်တိုင် ကမ်းလှမ်းလာခဲ့ကြ
သေးသည်။ သို့သော် အက်ဗာလင်းမဏ္ဍာလီးနှင့်ကြောင့် ပျက်သွားခဲ့ပါသည်။
သို့ဖြစ် ၁၉၂၆ ခုနှစ်ကတည်းက ဖောင်ဖြစ်သုတေသန အမွှေဆက်ခဲ့သော
အက်ဗွပ် မဏ္ဍာလီးနှင့် ၁၉၃၅တင်ပို့စ်သတင်းစာများ စီမံခန့်ခွဲမူ ညုံဖျင့်
ကာ အကြော်ပါတင်လာခဲ့သဖြင့် ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် လေလဲတင်ရောင်းချု
ရသည့်အခြေအနေသုံး ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလတွင် သမွတ္တုံးဘားက
ဖော်အား ဖက်ခရုပ်ဖို့အစိုးရ သီးသန်းဘုတ်အဖွဲ့၏၏အပ်ချုပ်ရေးမှု။
အဖြစ် ခန့်အပ်တော်ဝန်ပေးလိုက်သဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ပြည်
တွင်ပြည်ပ ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် ငွေကြော်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများသည် ဖော်ကြီး
ကြိုက်လမ်းညွှန်မှုအောက်သို့ ရောက်လာကြပါသည်။ တစ်ဖက်တွင်
ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် အကြံ့ညားပေး
ခြင်း၊ ဥပဒေပြရခြင်း၊ ဥပဒေကြမ်းကို ကွန်ကရက်လွှတ်တော်မှ အတည်ပြု
ရန် မဖြစ်မနေပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရသဖြင့် လုပ်ငန်းဖိုးမှုဒက်
မပိုရေးအတွက် ဖော်ကြိုက်လုပ်ငန်းတာဝန်အချို့ကို လျှော့ချေပေးရန် မေမေက
သမွတ္တုံးသုံး၊ ကိုယ်တိုင် သွားရောက်တွေ့ခုံမော်ရပ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ၁၉၃၂ ခုနှစ် အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် တည်ဆောက်ရေးအက်ဥပဒေ^၇ကို ထုတ်ပြန်၍ ဖက်ဒရယ်ဗဟိုအစိုးရ သီးသန်၊ ဘုတ်အဖွဲ့၊ လုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးကော်ပို့ရေးရှင်း ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းရေး လုပ်ငန်းနှစ်ခုကို ခွဲခြားပေးလိုက်ပြီးနောက် ဖေဖော် ဘဏ္ဍာရေးကော်ပို့ရေးရှင်း ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးလုပ်ငန်းတာဝန်ကို စွန်းလွှတ်လိုက်တော့သည်။

သို့သော် ၁၉၃၂ ခုနှစ် ဆောင်းပီးရာသီ၌ ဖရဲန်၊ ကလင် ရုစံဗုံးလိုက် သမ္မတအဖြစ် အချေးခံရသောအခါ ဖေဖော်အဖို့ ပြသေနာ တစ်ပျိုးကြုံလာရပြန်သည်။ ဖေဖော် သူကိုယ်တိုင် ခန်းအပ်တာဝန် ပေးထားသူဖြစ်၍ ရုစံဗုံးလိုက် ကျမ်းသွားမကျိန်ဆိုပါ ရာထူးမှ နှစ်ထွက်ရန် ဖေဖော်အား သမ္မတဟူးဟား အကြိမ်ကြိမ် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

ဖေဖော်ကမူ အများပြည်သူအကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနေရ သည့်လုပ်ငန်းဖြစ်၍ ဟူးဟားကိုယ်တိုင် တိုက်တွန်းသည့်တိုင်အောင် ငြင်း အနေဖြင့် နှစ်ထွက်ရန် အကြောင်းမရှိဟု ယူဆသည်။ သို့သော် ဖက်ဒရယ် ဗဟိုအစိုးရ သီးသန်၊ ဘုတ်အဖွဲ့၊ ကို အပ်ချုပ်ရသူ အဖြစ်မူ မလုပ်လိုက်တော့။ သို့ဖြင့် သမ္မတ ရုစံဗုံးလိုက်က ဖေဖော်အား ဖက်ဒရယ်ဗဟိုအစိုးရ သီးသန်၊ ဘုတ်အဖွဲ့၊ ၏ အကြီးအကဲအဖြစ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေး အပ်လာသောအခါ ဖေဖေ အသာတကြည်ပင် လက်ခံခဲ့သည်။ သို့သော် ထိန္ဒ် မတ်လကုန်ပိုင်းလောက်မှာပင် ထိရာထူးမှ နှစ်ထွက်ခွင့်တောင်းစာကို သမ္မတ ရုစံဗုံးလိုထံထဲ ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ ရုစံဗုံးလိုက် လုပ်ဆောင်မှု အတောက်များများ များယွင်းနေကြောင်း ဖေဖေတွေ့မြင်ခဲ့ရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေ အစိုးရအလုပ်မှ နှစ်ထွက်လိုက်ခြင်းနှင့် ကြွေးမဆပ် နိုင်အောင် မွဲနေသည့် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏ အခြေအနေ ဆိုးဝါး ချက်တို့ တိုက်ဆိုင်သွားသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့

ကလည်း ၁၀၇၄၄တင် ပိ.၌ သတင်းစာကို ဝယ်ရန် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြ ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် လွန်ခဲ့သော ၈:နှစ်က ၁၀၇၈၁၈သန်းဖြင့် ဝယ်ယူရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့သော ၁၀၇၄၄တင် ပိ.၌ သတင်းစာလုပ်ငန်းကို ဖေဖေသည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ၁၀၇၈၁၈ ၈၂၅,၀၀၀ ဖြင့် လေလွှာ့၌ အနိုင်ဆွဲဝယ်ယူနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်းမနှင့် ကျွန်းမမိသားစာတစ်ခုလုံး၏ အနာဂတ်အရေးတွေ အထူးအရေးပါခဲ့သော ၁၀၇၄၄တင် ပိ.၌ သတင်းစာလုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုလုံးကို ဝယ်ယူလိုက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်းမ အံ့ဩမဆုံးနိုင်အောင် ဖြစ်ရသည်။ အကြောင်းတော့ ရှိပါသည်။ ၄၈:မှာ ယင်းကိစ္စကို ကျွန်းမလုံးဝ မသိခြင်း၊ မိသားစာထဲမှ တစ်ခုးတစ်ယောက်ကမျှ ယင်းကိစ္စကို ကျွန်းမအား ပြောမပြ ကြခြင်း၊ ကျွန်းမအား မပြောပြရသေးပါလားဟူ၍ လည်း မည်သူမျှ ကရမထား ခဲ့ကြခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသည်မှာလည်း အဆန်းတော့ မဟုတ်ပါ။ ဖေဖေသည် ၁၀၇၄၄တင် ပိ.၌ကို လေလွှာ့ရှု၌ လေလွှာ့သို့ ကိုယ်တိုင်သွားသည် မဟုတ်ပေါ့။ အမည်မဖော်လိုသူတစ်ဦးအဖြစ် ရှေ့နေ ကျော် အီး ဟဲမ်မိလ်တင် ချူးနိယားကို တို့ယောက်လှယ်စေလွှာ့၍ ဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်းမ ကောလပ်ဘုတ် စာမေးပွဲဖြေား၍ မောင့်ကစွာကို ပြုသို့ ပြန်အရောက် တွင် မေမေနှင့် ဖေဖေကို ပြောဆိုနေကြသည့် စကားကို နားစွာနားဖျား ကြားရတော့မှ ထိုကိစ္စကို ကျွန်းမသိရတော့သည်။

ထိုလျှော့ရှုက်သတင်းကို ကျွန်းမ ကြားသိရပြီးနောက် မကြာမိမှာပင် ဖေဖေတို့က အားလုံးသိအောင် ဖြန့်လိုက်ပါသည်။ ဝယ်သည်ရက်နှင့် ဝယ်ယူသူ (ပိုင်ရှင်သစ်) ၏အမည် ကြညာသည့်ရက်နှစ်ရက်အကြား ကြားကာလသည် ရုံးတော်အနေဖြင့် လေလွှာ့တင်ရောင်းချမှုကို အသိအမှတ် ပြုနိုင်ရေးအတွက် အရေးကြီးလုပါသည်။ ဖေဖေ အနေဖြင့် ၁၀ ရက်ခား၍

ရုံ:တော်က အသိအမှတ်ပြုပေးရန် လိုလားခဲ့ပါသည်။ ၁၀ ရက်ပြည့်သောအခါ
လေလံဆွဲဝယ်ယူသွားသူ ဖေဖော့အမည်ကို ရုံ:တော်မှ ကြေညာလိုက်ပြီး
၁၉၃၃ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၃ ရက် နေ.ထုတ် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ
ရှေ့မျက်နှာဖံ့ဌွင်လည်း ဘောင်ခတ်၍ ဖော်ပြပေးလိုက်ပါသည်။

တစ်ရက်နှစ်ရက်ကြာသောအခါ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်နှင့် ကျွန်မကို
ဖေဖော် ဝေါရှင်တင်သို့ ခေါ်သွားရာ ကျွန်မလည်း ဝေါရှင်တင် ပို့စ်
သတင်းစာတိုက်ကို ပထမဆုံး ရောက်ဖူးခဲ့ပါသည်။ သတင်းစာတိုက်မှ
အလွန်စိတ်လှပ်ရှားနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့က ညာပိုင်းတွင် ကျွန်မတို့ကို
လိုက်လဲပြသပေးကြပါသည်။ ပိုင်ရှင်ဟောင်း မကြေလိုးန်လက်ထက် နောက်
ဆုံးအကျပ်အတည်းကာလုပ်တစ်လျှောက်လုံး လုပ်ကိုင်ခဲ့သော လက်ကျွန်း
ဝန်ထင်းအချို့ ရှိနေကြပါသေးသည်။ သူတို့ထဲတွင် သတင်းစာကြီးကို
ဆက်တိုက်ထွက်အောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသော စေတနာပါသည့် ဝန်ထမ်း
အချို့နှင့် သွားစရာနေရာ မရှိဘဲဖြစ်နေသော ဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်နေပါ
သည်။

ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာပိုင်ရှင်သစ် ဖေဖော်ဖြစ်လာခြင်းနှင့်
ပက်သက်၍ သတင်းစာအသိုင်းအရိုင်းမှ တို့ပြန်ချက်မှာ မဆိုလုပါ။
ပါတီဘက်လိုက်မှုက်ငါးသော သတင်းစာအဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်သွား
နိုင်ပါမည်လောဟူသော နှစ်အတန်ကြာကတည်းက ရှိခဲ့သည့် သံသယမှာ
ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ဝေါရှင်တင်ဖြူ့တော်၏ နံပါတ် ၅ သတင်းစာကြီး
ကို အကွောက်ဖြူ့တော်၏ ဖေဖော့လို့ ထုတ်ဝေသူတစ်ယောက်က ကိုင်တွယ်
နိုင်ပါမည်လောဟူ၍လည်း အများက သံသယရှိနေကြပါသည်။ အမေ ရိုက်နှင့်
နိုင်ငံတွင် အသွက်လက်ဆုံး ထုတ်ဝေသူတစ်ယောက်ဖြစ်သည် ဂါဒနာ
ကောလ်စိုက ဝေါရှင်တင်ဖြူ့မှ အစိုးရလုပ်ငန်းဝန်ထမ်းများမှာ နံနက်
စောစော လုပ်ငန်းခွင်ဝင်၍ ညနေ ငံ နာရီခဲ့တွင် အိမ်ပြန်လေရှိကြသော
ကြောင့် ဝေါရှင်တင် ဖြူ့မှာ ညနေသတင်းစာဖြူ့ဖြစ်နေကြောင်း၊ ထို့ကြောင့်

နံနက်ပိုင်း ထုတ်ဝေသည့် မည်သည့်သတင်းစာများ အရာမထင်နိုင်ကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် ဝေါရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာအဖို့ အကျိုးကျေးဇူးရှိနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ စတားသတင်းစာများ လူကြို့က်များသည့် ညနေသတင်းစာ ဖြစ်နေကြောင်း ဖေဖော် သတိပေးပြောပြုပါသည်။ ဖေဖော် အမေ ရိုက်နှုန်းပြည်ထောင်စုနိုင်ငံကြီးတစ်ခုအနာဖြင့် သတင်းစာကျင့်ဝတ်နှင့် ကိုက် ညီသော သတင်းစာကောင်းတစ်စောင်တော့ ရှိသွင့်ကြောင်း၊ ငှုံးအနေဖြင့် အမေရိုက်နှုန်းပိုင်းသားများအပေါ် စိတ်ချုပ်ကြည်ပြီးဖြစ်၍ အမေရိုက် နိုင်ငံသားများကလည်း အမှန်ကိုပြုလုပ်ရာတွင် ငှုံးအပေါ် ယုံကြည်စိတ်ချု နိုင်ကြောင်း၊ ငှုံးအနေဖြင့် အမေရိုက်နှုန်းပိုင်းသားများအား ဘက်မလိုက်သည့် အမှန်တရားကို လမ်းညွှန် ပြုသပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အတွေးအခေါ် အယူအဆတစ်ရပ်သည် မှန်က်နေပါက မည်သည့်အရာကျုံးဟန်တား၍ မရရှိနိုင် ကြောင်းဖြင့် ကျိုးခွဲစွာပင် တုန်းပြန်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ရိုပတ်ဘလီကင်ပါတီဝင်ဖြစ်သော ဖေဖော်သည့် ဝေါရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာကို စတင်ထုတ်ဝေစဉ်ကပင် ဘက်မလိုက် လွှတ်လပ်သော သတင်းစာဖြစ်ရမည်ဟု ကြညာထားပြီးဖြစ်သည်။ သတင်းစာကို လွှတ် လပ်သော အာဘော်ဖြင့် ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် သတင်းစာအဆင့်အတန်းကို ဖြွေ့စွဲတင်ရန် ရည်ရွှေ့ထားသည်။ ဝေါရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာကို ဝယ်ယူ ရာတွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်း၏ ဆွဲဆောင်တိုက်တွန်းချက်၏ မပါ မိမိကိုယ်ပိုင်ဆန္ဒသဘောအရ ဝယ်ယူခဲ့ကြောင်းကိုလည်း ဖေဖော် ရှင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က လူအတော်များများ မယုံကြည်ခဲ့ကြ သော်လည်း ဖေဖော် ဝေါရှင်တင် ပို.စ် မှာ ကလေးကဗျားစရာ အရှပ် မဟုတ်ကြောင်း၊ ရိုပတ်ဘလီကင် ပါတီအာဘော် သတင်းစာမဟုတ်ကြောင်း၊ ဖရန်းကလင် ရှစ်မဲ့လ်အား (နောက်ပိုင်းတွင် အတော်အတန် တိုက်ခိုက် ခဲ့သော်လည်း) တိုက်ခိုက်မည့် သတင်းစာ မဟုတ်ကြောင်း ပြည်သူလူထု ယုံကြည်အောင် ပြသခဲ့ပါသည်။

အစဉ်းကတည်းက ဖေဖေ စိတ်လှပ်ရှားခဲ့ပါသည်။ စိန်ခေါ်မျှများက ဖေဖေအား ငယ်မှုပြန်စေဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ သတင်းစာ တိုက်ဝန်ထမ်းများ၏ လစာမှ အပြတ်ခံထားရသော ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ဖေဖေက ပယ်ဖျက်လိုက်သဖြင့် ဝန်ထမ်းများ စိတ်ပါတ်တက်ကြွဲလာ ကြသည်။ လုပ်ငန်းအပေါ် စေတနာသနုံးသနုံးဖြင့် လုပ်ကိုင်လိုပါက မည် သူမဆို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားနိုင်သည်ဟုလည်း ဖေဖေက ပြောထား လိုက်သည်။ လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေကို အနီးကပ် လေ့လာသောအခါတွင်မှ တကယ်အခြေအနေမှန်ကို ဖေဖေ သိရှိပြန်သည်။ လူကောင်းသူကောင်း အများစု မရှိတော့ခြင်း၊ သတင်းစာ စာမျက်နှာ လျော့နည်းစွာ ထုတ်ဝေရ ခြင်း၊ စောင်ရေအထူးကျောင်းခြင်း၊ ကြော်ပြေများထည့်သွင်းမှ ကျောင်း သွားခြင်း စသည်တို့ ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းစာများ တစ်နေ့ထွက်ပြီး နောက်တစ်နေ့ အသေအချာတွက်မည်ဟု မပြောခဲ့သည့် အခြေအနေမျိုး ၌ စိတ်ပါတ်ပိုင်း၊ စာရို့ဖွိုင်း၊ ရှင်ပိုင်း အဘက်ဘက်က ကျောင်း ပျက် ယွင်းနေပေသည်။ ဝေါရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာတွင် ပိုင်ရှင်သစ်အဖြစ် ဖေဖေမှည် ကြညာသောနေ့က သတင်းစာများ ၁၈ မျက်နှာသာ ထုတ် ဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် အနီးရလုပ်ငန်းများ၏ အောင် မြင်ခဲ့သည့်အလျောက် သတင်းစာလုပ်ငန်း၌လည်း လုပ်ငန်းသဘောကို နားမလည်သည်ထိုင် အရင်းအနှီးများစွာ မြှုပ်နှံ၍ ကောင်းစွာကိုင်တွယ် သွားရုံဖြင့် ဖြစ်တွန်းအောင်မြင်လိမ့်မည်ဟု အထင်ရှုခဲ့သည်။ လက်တွေ့၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြိုးပမ်းသော်လည်း ထိုက်တန်သောအကျိုးအမြတ် မခဲား ခဲ့ရပေ။ သို့သော် ထိုအချိန်မှစ၍ နောင်အနှစ် ၂၀ အတွင်း၌ အဖိုးအနည်း ထိုက်တန်သော သင်ခန်းစာများကိုမှ ဖေဖေ ရရှိခဲ့ပါသည်။

ပထမဆုံးနှင့် အပြင်းထန်ဆုံး အတွေ့အကြံတစ်ခုမှာ ချက်ချင်း ဆိုသလိုပင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေ၏ တစ်ချိန်က သူငယ်ချင်း

ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်¹⁰မှာ တော်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာ လေလဲပွဲတွင် ဖေဖော်
ကို ရှုံးခဲ့သဖြင့် ငြင်းအတွက် အခွင့်အရေးကောင်းတစ်ခု ဆုံးရှုံးခဲ့ရလေရာ
ဖေဖော်အား သင်ခန်းစာပေးရန် အပြတ်အသတ် ဆင်စွဲရမည့် တိုက်ပွဲတစ်ခုကို
ဖန်တီးလေတော့သည်။ ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်သည် ထိုစဉ်က တော်ရှင်တင်
ပို့စ် သတင်းစာတွင် ဖော်ပြနေကျ အခန်းဆက် ကာတွန်းများကို မိမိအား
လွှဲရန် အစ်ကိုဝိမ်းကွဲ ဘာတိ မက်ကောမစ်¹¹အား အကြောင်းကြားပြီးနောက်
သတင်းစာ၏ ဖွင့်ပြခြင်းကို ရပ်ဆိုင်ပစ်လိုက်ပါသည်။ မက်ကောမစ်သည်
ရှိကာရိထရစ်ဖြန်¹²သတင်းစာကို ထုတ်ဝေသည့်အပြင် တစ်နိုင်ငံလုံး သတင်း
စာများသို့ သတင်း၊ ဆောင်းပါး၊ ကာတွန်းများဖြန်၊ ချိသည့် အကြီးဆုံး ကိုယ်
စားလှယ်လုပ်ငန်းကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်ထားသူဖြစ်ရာ ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်
မှာလည်း ရှိကာရိ ထရစ်ဖြန်¹³ သတင်းစာလုပ်ငန်း၏ အစရွယ်ယာပါဝင်
ထားပေသည်။ လူကြိုက်အများဆုံး အခန်းဆက်ကာတွန်း လေးမျိုးဖြစ်သည်
အနှစ် ကမ့်¹⁴၊ ဒစ် ထရေစီ¹⁴၊ ဂက်ဆိုလင်း အယ်လီ¹⁵ နှင့် ဝင်နီ ဝင်းကဲလ်¹⁶
တို့သည် တော်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာလုပ်ငန်း ရောင်းချုပ်စဉ်က စာချုပ်ထဲ၌
မပါဝင်ဟု ဖေဖော်အား ကိုယ်စားလှယ်လုပ်ငန်းရုံးမှ အကြောင်းကြားပြီးနောက်
သတင်းစာ၏ ဖွင့်ပြခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည်။ ယင်းကာတွန်းများကို
ဟဲရာလ်¹⁷ ညာနေသတင်းစာသို့ ပြောင်းချွေ့ ဖော်ပြမည့်သတင်းကိုလည်း
ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်က ခပ်တည်တည်ဖြင့် ဖော်ပြလိုက်လေသည်။

ဖေဖော်သည် ကာတွန်းများကို ဖတ်လေ့ရှိသူ မဟုတ်သဖြင့်
သတင်းစာကာတွန်းများ အရေးပါ မပါ သတင်းစာဝန်ထမ်း အေ ဒီ မတ်စီ¹⁸
ဆိုသူအား မေးမြန်းကြည့်ရာမှ အခန်းဆက် ကာတွန်းများသည် သတင်းစာ
တစ်စောင်၏ စောင်ရေကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည့် သောချက်ဖြစ်ရုံးများက
သတင်းစာ၏ အကောင်းဆုံးနှင့် အရေးအပါဆုံး အဖိုးတန်အကိုရပ်ဖြစ်ပုံကို
သိရှိသွားတော့သည်။ ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်အား အမြန်ဆုံးတရားစွဲရန်လည်း
ဖေဖော်အား အကြံပေးသည်။

ဆစ်ဆဲ ပက်တာဆင်က ဖေဖော်အား တယ်လီဖုန်းဖြင့် ပြေပြီ
ရာတွင် သူမ၏အစ်ကို ကျိုး ပက်တာဆင်¹⁹က ထိကာတွန်းများကို ဖန်တီး
ခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ မက်ကောမစ်နှင့် ပက်တာဆင်တို့မှတစ်ဆင့်နှစ်၍ မိမိ၌
ထိကာတွန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိနေသည်ဟနိုင်သည်။ သို့သော်
လောလောဆယ်တွင် ဝေါရှင်တင် ပို့စ်၌ ဖော်ပြခွင့်မှာ မိမိ၌ရှိနေကြောင်း
ဖေဖော် ထောက်ပြသောအခါ “ဒါဆိုရင်လည်း ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းကြတာပေါ့”
ဟု ဆစ်ဆဲ ပက်တာဆင်က ဆိုလိုက် သည်။

ဆိုသည့်အတိုင်းပင် ကာတွန်းများဖော်ပြခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍
တရားရုံးတွင် နှစ်နှစ်တိုင်တိုင် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းကြရာ ဆစ်ဆိုနှင့် ဖေဖော်
မေမေတို့၏ ရင်းနှီးမှုများလည်း ပျက်သွားတော့သည်။ နယူးယောက်တွင်
ဟဲရာလ်သူနေသတင်းစာ၌ ကာတွန်းများ ဖော်ပြခွင့် ယာယိတားပြစ်မိန့်၊ ကို
ဖေဖော်းစွာ ရရှိခဲ့ပါသည်။ မကြာမိ ထိအမိန့်၊ ပျက်ပြယ်သွားပြီး သတင်းစာ
နှစ်စောင်စလုံး၌ ကာတွန်းများကို ဆက်လက်ဖော်ပြကြပြန်သည်။ ထို့
နောက် ဆစ်ဆဲက အနိုင်ရရှိသွားပြန်သဖြင့် ကာတွန်းများဖြန့်ချုံသည့်
ကိုယ်စားလှယ်ရုံးကို ဝေါရှင်တင် ပို့စ်က အရေးခိုပ်နှစ်ရာ ၁၉၃၄ ခုနှစ်
ရှုလိုင်လတွင် နယူးယောက်၌ ရှုံးကုရိတရစ်ဖြုန်း သတင်းစာ ရုံးနိမ့်ပြီး
ဝေါရှင်တင် ပို့စ်က ကာတွန်းဖော်ပြခွင့်ကို တရားဝင် ရရှိသွားလေသည်။
၁၉၃၅ ခုနှစ် မတ်လတွင် ဝေါရှင်တင်၌ ဟဲရာလ်သုတေသနအမှုကိုလည်း
ဖေဖော်ပင် အနိုင်ရသွားပြန်သည်။ ကိုလမ်းဘီးသီးကြိုးတို့အယူခံရုံး၏
ထိအမိန့်၊ ကို ဆစ်ဆဲက မကျေနပ်၍ တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပြခဲ့သော်လည်း
တရားရုံးချုပ်က ကြားနာရန် ငြင်းခဲ့သောကြောင့် ၁၉၃၅ ခုနှစ် အပြီးလ ၁၀
ရက်တွင် ဖေဖော် တရားနှင့်သွားပါတော့သည်။

ဟဲရာလ်သုတေသနအတွက် ကာတွန်းထည့်သွင်းဖော်ပြခွင့်ကို တား
မြစ်သည် နောက်ဆုံးအမိန့်၊ ထွက်လာသောအခါ အရောင်နှင့်ဖော်ပြမည့်
ရှုံးတစ်ပတ်တန်းကိုနေ့နေ့၊ အတွက် ကာတွန်းများ ရိုက်နိုပ်ပြီး ဖြစ်နေ၍

ယင်းတစ်ရက်ကို ဖော်ပြခွင့်ပြုရန် ဆစ်ဆီက ဖေဖော်ထဲမှ ခွင့်ပြုချက် တောင်းခဲ့လာသည်။ ဖေဖော်မှာ ဆစ်ဆီအပေါ် အခဲမကျေသည့်စိတ်ဖြင့် ရိုက်ပြီးကာတွန်းများကို ဖော်ပြခွင့်ပြုလိုက်သော်လည်း ထိုကာတွန်းများကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်မှတစ်ဆင့် ကူးယူဖော်ပြသည်ဟု သော ဝန်ခဲ့ချက်စာတမ်း ထည့်ပေးရန်ဖြင့် နောက်ကာတွန်းများကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်ချို့သာ ဖော်ပြ တော့မည်ဖြစ်ကြောင်းကိုပါ ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေးရန် တောင်းဆိုလိုက်သည်။ ဆစ်ဆီကား ဖေဖော်တင်းဆိုသည့်အတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိ ခဲ့ပေ။ သို့သော် မကြာမီမှာပင် ဖေဖော်အပေါ် ကလဲစားပြန်ချေသည့် လုပ်ရပ်တစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဆစ်ဆီသည် လုပေစွာ မွမ်းမြှုပ်ယူ ထားသော သစ်ခွာပန်းဘူးတစ်ဘူးကို ဖေဖော်ထဲသို့ ပို့ခဲ့သည်။ ဘူးထဲတွင် အထုပ်ကလေးတစ်ထုပ်ကို သစ်ခွာပန်းများဖြင့် ဝန်းရုံထားသည်။ ထို အထုပ်ကလေးမှာ အသားစိမ်းတစ်တုံးကို ထုပ်ထားသော အထုပ်ပင်ဖြစ် သည်။ တစ်ပေါင် ခန့်သာရှိသော ထိုအသားစိမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆစ်ဆီက ကတ်ပြား ပေါ်တွေ့ “ရှင် စိတ်မပျက်သွားစေရန် ရည်သန်လျှက်...”ဟူသော တတမ်းကလေးကိုပင် ရေးပေးလိုက်သေးသည်။ ရှိတ်စပီးယားပြောတ်ထဲမှ ရှိုင်းလေ့ဟုသော ရဟန်လုပ္ပါးအတ်ကောင်တစ်ဦးကို ရည်ညွှန်း၍ ဖေဖော်အပေါ် ကလဲစားချေလိုက်ပုံကြုံကြည့်ခြင်းဖြင့် ကာတွန်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မည်မျှအထိ ကြမ်းတင်းပြုးထန်လာခဲ့ကြကြောင်း သိနိုင်ပါသည်။ ဆစ်ဆီ မှာ ထိုင်းမှစ၍ အချက်တွေ့တိုင်း ဖေဖော်နှင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာ အား နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်ဆွဲ၍ နောင့်ယုက်နေတော့သည်။

ကာတွန်းကိစ္စ တရားစွဲဆိုမှ လုံးဝပြီးစီး၍ လပေါင်း ၂၂ လ ကြာသောအခါ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်တွင် ကာတွန်းဖော်ပြခွင့် စာချုပ်သက် တမ်းကုန်သွား၍ ကာတွန်းများကို ဆစ်ဆီက အလိုအလျောက် ကိုင်တွယ် သုံးစွဲနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သူမနှင့် ဖေဖော်တို့မှာ နှစ်နှင့်ချို့၍ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် စကားမပြောဘဲ နေလာခဲ့ကြပြန်ရာ လက်ထောက်နိုင်ငံခြား

ရေးဝန်ကြေး၏ နေ့ မစွစ်ဆမ်းနား ပဲလ်၏ ဉာဏားပွဲတစ်ခုတွင် ပြန်ဆုံး
ကြတော့မှ စကားပြောကြတော့သည်ဟု၏။

သတင်းစာကာတွန်းကိစ္စ ပြသုနာပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာမှ သတင်း
စာလုပ်ငန်းမှာ အခြားမည်သည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့်၏ မတူပုံကို ဖေဖေ
သိရှိသွားပါသည်။ သတင်းစာလုပ်ငန်းတစ်ခု အောင်မြင်ရေးအတွက် သာမန်
လုပ်နည်းစနစ်များကိုသုံး၍ မရရှိနိုင်ပဲ။ သတင်းစာလုပ်ငန်းမှ ငွေကြေား
အကျိုးအမြတ်ရရှိ၊ အတွက် အထူးသဖြင့် ဝေါရှင်တင်ဖြူးကဲသုံး။ သတင်းစာ
စောင်ရောများပြားသော နေရာမျိုး၏ အောင်မြင်မှုရရှိ၊ အတွက် မည်ကဲသုံး
စောင်ရွက်လူပ်ရှားရမည်ကို ဖေဖေ အနည်းအကျင်း တိုးခေါက်မိသွားပြီ
ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေရရှိခဲ့သော လောကအမြင်မှာ အဆင်မြင်လှသော အမြင်
တရားတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ဖေဖေသည် သူ၏ သဘောထားအမြင်များကို
၁၉၃၄ ခုနှစ်စောစောပိုင်းထုတ် ခေါင်းကြေးပိုင်းများနှင့် ယင်းနောက်ပိုင်း
နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ပြောခဲ့သော စကားများ၏ ထည့်သွင်းဖော်ပြုခဲ့ပါသည်။
ဒီမိုကရေစိလှု၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်တွင် အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားအတွက်
ဦးတည်သော သတင်းစာဟုသည် ပြည်သူလူထဲ ယုံကြည်အားထားရာ ဖြစ်
ရမည်ဟု ဖေဖေယုံကြည်သည်။ ဖေဖေသည် ခေါ်ကောင်းချိန်က တိုးတက်
လာခဲ့သည်ထက် ပို၍ တိုးတက်ကောင်းမွန်သော အမြေအနေတစ်ခုဆုံးသုံး
ရှေ့ရှေ့သည် သတင်းစာကို လိုချင်သည်။ သူမတူအောင် ထူးချွန်သည်
အရည်အသွေးများဖြင့်သာ ရရှိနိုင်သော ခေါင်းစောင်မှုမျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်
သည် သတင်းစာမျိုးကို လိုချင်သည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် မတ်လ ၅ ရက် နောက်
ဖေဖေပြောကြားခဲ့သည် စကားထဲတွင် အစပထမကတည်းက သူမျှော်မှန်း
လာခဲ့သည် အမြေခံမှုများကို အောက်ပါအတိုင်း ပြောသွားခဲ့ပြန်ပါသည်။

၁။ သတင်းစာ၏ ပထမတာဝန်မှာ မှန်မမှန် အစစ်

ဆေးခံနိုင်လောက်သည် သတင်းကို ပေးရန်ဖြစ်သည်။

၂။ သတင်းစာသည် အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ကမ္မာနိုင်ငံ
 များဆိုင်ရာ အရေးကြီးသော ဖြစ်ရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍
 သိနိုင်သမျှသော သတင်းမှန်အားလုံးကို ဖော်ပြပေးရမည်။
 ၃။ သတင်းစာသည် သတင်းဖြန့်.ဖြူးရေး ကိရိယာအဖြစ်ဖြင့်
 ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးလူကောင်းတစ်ယောက်အပေါ်၌သာ ထား
 ရှိရမည် လျောက်ပတ်သော အသိစိတ်ခါတ်များကို ထိန်းသိမ်း
 တတ်ရမည်။
 ၄။ သတင်းစာ၌ ထည့်သွင်း ဖော်ပြချက်များသည် လူကြီး
 လျင်ယုပါ ဖတ်ရန် သင့်လျော်သော အကြောင်းအချက်များ
 ဖြစ်ရမည်။
 ၅။ သတင်းစာ၏ တာဝန်မှာ သတင်းစာဖတ်သူများနှင့်
 ပြည့်သူလှုထာများစု၏ အကျိုးစီးပွားကို ရှေးရှာရန်ဖြစ်
 သည်။ သတင်းစာပိုင်ရှင်၏ ပုဂ္ဂလိက အကျိုးစီးပွားကို
 ရှေးရှာရန်မဟုတ်ပေ။
 ၆။ သတင်းစာသည် အမှန်တရားကိုဖော်ထုတ်ရာတွင် အများ
 ပြည့်သူ ကောင်းစာရေးအတွက် လိုအပ်ပါက မိမိ၏
 ရုပ်ပိုင်းကြွယ်ဝချမ်းသာမူများကို စွန့်လွတ်ရန် အသင့်ဖြစ်နေ
 စေရမည်။
 ၇။ သတင်းစာသည် မည်သည့် သီးသန်း အကျိုးစီးပွား၏
 မဟာမိတ်မျှ မဖြစ်စေရ။ သို့သော် ပြည့်သူလှုထာ၏အရေး
 ကိစ္စနှင့် အများပြည့်သူဆုံးရှုံးရာအမြင်၌ သတင်းစာသည်တရား
 မျှတ လွတ်လပ်ပြီး အကျိုးပြုနေရမည်။
 ဤမှ ရန်စွဲချက်များ ဖေဖော်ကြည့်ချက်၏ အသည်းနှလုံးပင်
 ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ယင်းမူသဘောများကို လက်တွေ့အကောင် အထည်
 ဖော်နည်းမှာ စိန်းခေါ်ချက်ဖြစ်နေပေသည်။ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ခက်ခဲ

လူသည့် တာဝန်ဖြစ်နေသည့် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ လုပ်ငန်းကြီးကို
ပြန်လည့် ဦးတည့်ပေးမည့် တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်များ လိုအပ်နေသည်။ စတင်
ဆောင်ရွက်ပို့စ်ကွက် ဖေဖော်အနေဖြင့် လူကောင်းမည်သူမည်ဝါဟူ၍
မသိနိုင်သေး။ လူကောင်းများကို မည်ကဲ့သို့ ရှာဖွေရမည်ကိုလည်း မသိ
ပေ။ လူကောင်းများကို ရှာဖွေတွေ ရှုပြန်သော်လည်း ယိုယွင်းပျက်စီး
သကဲ့သို့ ဖြစ်နေသော သတင်းစာလုပ်ငန်းခွင်ထဲသို့ လာရောက်ရန်
သွေးဆောင်စည်းရုံး၍ မရနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်ရပြန်ပါသည်။ ပညာ
ရှင်များအနေဖြင့်လည်း ဖေဖော်းတည်ချက်အပေါ် သံသယဝင်နေကြဆဲ
ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည် ရိပ်ဘလိကင်ပါတီကို ထောက်ခံသည့်
သတင်းစာကို ထုတ်၍ အနည်းဆုံး သမ္မတ ရှစ်ခဲ့လုပ်အစိုးရအဖွဲ့၏၏
လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာဖြင့် တည့်မတ်ပေး
တော့မည်ဟု အများက ယုံကြည်ထားကြသည်။ ဖေဖေကမူ ဝေါရှင်တင်
တွင် အပြိုင်အဆိုင် ထုတ်ဝေသော သတင်းစာများကြောင့် ထိပ်တန်း
သတင်းစာဝန်ထမ်းများရရှိပါ။ အခက်တွေ့ရသည်ဟု အစဉ်ထုတ်ဖော်
ဖြေကြားတတ်ပါသည်။

အယ်ခီတာနှင့် သတင်းလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ပညာရှင် ဝန်ထမ်း
များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများဟူ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ လူအင်
အားရှာဖွေစုဆောင်းသောအခါ လိုအပ်သော အရည်အသွေး ပြည့်မိသူများ
မရရှိခဲ့ပေ။ အချို့ကို အကြော်ဥက်ပေးရန် သို့မဟုတ် အကဲဖြတ်ရန်အတွက်
သာ ဗုံးရမ်းပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲရေးပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်၍မူးဖော်
အစဉ်းကောက်ညွှန်ပေးရသည်။ ခေါင်းကြီးပိုင်းမှုတစ်ပါး အားလုံးကို
ကြိုးကြပ်စစ်ဆေးရသည့် အထွေထွေမန်နေဂျာအဖြစ် ဆန်ဖော်စစ်ကို
နယူးစွဲ²⁰ သတင်းစာမှ ယူကျင်းမဲ့လို့နဲ့²¹ ကို ဗုံးရမ်းလိုက်သည်။ မကြေလို့နဲ့
မှာ သတင်းထောက်ကောင်းတစ်ယောက်သာဖြစ်ပြီး မိမိသတင်းအသိုင်းအရိုင်း
အတွင်း လူကောင်းသူကောင်းများကို ဖော်ဆောင်ပျိုးထောင်ပေးတတ်သူ

မဟုတ်ပေ။ ပျင်းရှိသူ၊ အရက်သမား၊ မိန့်မလိုက်စားသူဖြစ်သည်။ မောင့်ကွန်ကိုခြား ဖေဖေနှင့် သတင်းစာကိစ္စ အထူးတလည်ဆွေးနွေးကြသည် တစ်နောက်၊ က ကျွန်မကို ရှုတ်တရာ် လှမ်းခွဲပြီး နှစ်းခဲ့ဖူးသူဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မ မှာ ၁၇ နှစ်သမီးအရွယ်သာ ရှိသေး၍ မည်သူ။ ကိုမျှ တိုင်ကြား ပြောဆိုခြင်း မပြုခဲ့မိပေ။

ဖေဖေသည် ကြော်ကြောလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း နားလည် သူ မဟုတ်ပေ။ သို့သော် တစ်ခါသေဖူး ပျော်ဖိုးနားလည်နေပြုဖြစ်သော ဖေဖေသည် လုပ်ရင်းကိုင်ရင်းဖြင့်ပင် စီးပွားရေးကို ခြေခြားမြစ်မြစ် နားလည် သော ဝေါန် ဘားနှင့်²²နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု အယ်ဒီတာသစ်အဖြစ် အယ် လက်နွား အက်စ် ရှုံးစ်²³ ဝေါ ကေဆီ²⁴တို့ကို ရှိခဲ့ပါသည်။ ကေဆီ ကား သတင်းစာပညာရပ်ပိုင်းရော့၊ သတင်းစာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ကူးပြောင်းရေးကာလအတွက် အထူးလိုအပ်သူပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည် ကေဆီ နှင့်တိုင်ပင်၍ သတင်းစာအတွက် အလားအလာရှိသူများကို လစာကောင်း ကောင်းပေး၍ ဤားရမဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံမြို့တော်မှ သတင်းစာတစ်စာ၏ အရေးပါပိုကို မျှော်တွေ့၍ အစိုးရသတင်းများ၊ အထူးသဖြင့် ဖက်ဒရယ် အစိုးရ၏ သတင်းများကို အပြည့်အစုံရော့နိုင်မည့် အမျိုးသား သတင်းရေးသူများ အဖွဲ့တွဲခုံကို သီးပြားထားရှိခဲ့ပါသည်။

အားကစားကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဝါရင်း အားကစား သတင်းရေးသူနှင့် အယ်ဒီတာ ရှုယ်လီပိုမိုစ်ချို့ကဲသို့ သော လူတော်လူကောင်းမျိုးကို ရှိရှိလိုက်သဖြင့် သတင်းစာဖတ် ပြည့်သူလူထုအတွက် အားကစားသတင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ဖည့်သူ အရေးပါပိုကို ဖေဖေ ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါ သည်။

ကာတွန်းဆောင်းပါးတို့ကို ကိုယ်စားလှယ်မှတစ်ဆင့် ရယူဖော်ပြ ရသည်။ စနစ်၏ ဆီးကျိုးကို သိရှိထားသော ဖေဖေသည် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏ ကိုယ်ပိုင်ကြိုးပမ်းချက်တစ်ရပ်အဖြစ် အမျိုးသမီးကဏ္ဍကို

ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ကျမ်းကျင်သော အမျိုးသမီးအယ်ဒီတာ မယ်လ်ဗီးနားလင်းဆေး²⁶၏ အကူအညီကိုလည်း ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဝေါရှင်တင်ဒေသ အမျိုးသမီးထုအတွက် အကျိုးပြုရေးသားမည့် ဝေါရှင်တင်မှ အမျိုးသမီးများပါဝင်သော အမျိုးသမီးအယ်ဒီတာ အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်စေသော ကြောင့် အမျိုးသမီးကဏ္ဍများ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏ အအောင်မြင်ဆုံး လုပ်ဆောင်ရွက်တစ်ရပ်အဖြစ် မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သတင်းစာထဲ၌ အမျိုးသမီးကဏ္ဍ ထည့်သွင်းရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဖေဖေသည် ထိုခေတ် လုပ်ရှိလုပ်စဉ်ကို ဆန်.ကျင်လျက်ထိုကဏ္ဍအတွက် အမျိုးသမီးများကို ဌားရန် တာဝန်ပေးပြီး အထင်အရှားဖော်ပြပေးခဲ့သည်။ စိတ်ရောဂါပညာနှင့် စိတ်ကျေန်းမာရေးကို စိတ်ဝင်စားသော ဖေဖေသည် ပြဿနာ ကြော်တွေ.နေသူများအတွက် အကြော်ပြုစာများရေးသားဖော်ပြပေးမည့် စိတ်ကဗာဓရဝန်တစ်ဦးကို ရှာဖွေ၍ မရရှင်သောအခါမှ အမျိုးသမီးကဏ္ဍမှ တိုက်ထိုင်သတင်းထောက် အယ်လစွာဘက်ယန်²⁷ကို အကြော်ပေးစာများရေးသားစေပြီး စိတ်ရောဂါကု ဆရာဝန်တစ်ဦးအား လအနည်းငယ်ကြောသည်အထိ ကြိုးကြပ်စေခဲ့သည်။ မေရိဘားစော်²⁸အမည်ဖြင့် အကြော်ပေးပြန်ကြေးလွှာများ ထည့်သွင်းဖော်ပြသည် ထိုကဏ္ဍမှာလည်း ဝေါရှင်တင် ပို့စ် တွင် လူကြိုးကိုအများဆုံး ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့ရာ တစ်နှစ်လျင် အကြော်ကိုတောင်းခဲ့စာပေါင်း ၂၀,၀၀၀ ကျော် ရရှိခဲ့ပြီး ယင်းပြဿနာ အဖြေလွှာ အကြော်ပေးစာများကို အခြားသတင်းစာများကပါတစ်ဆင့်ကူးယူဖော်ပြလာကြသောကြောင့် လူပေါင်း သန်း ၂၀ ခန်း အထိဖတ်ရှုခဲ့ကြရပေသည်။

ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏ အောင်မြင်သော အခြားတိတွင်မှာ တစ်ခုမှာ စာဖတ်သူအာဘော အခန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က ဒေါက်တာရော့ လဲလဲပေါင်း²⁹မှာ အမေရိကန်ပြည်သူ သဘောထား လဲလဲရေးဌာန³⁰ကို စတင်ဖွင့်လှစ်လုပ်ကိုင်သူဖြစ်၍ သူ၏ လူထုဆန္ဒသဘောထား လဲလဲ

သည့်လုပ်ငန်းကို လူများ အထူးစိတ်ဝင်စားမှ မရှိကြသေးပေ။ အကျိုး အကြောင်းဆင်ခြင်တွေ့ခေါ်တတ်ပြီး သုတေသနလုပ်ငန်းအတွက် ငွေကြော် တွန်းတို့လေ့မရှိသော ဖေဖေက ဒေါက်တာ ဂဲလပ်နှင့် ပထမဆုံးအကြော် စာချုပ်၍ လူထုဆန္ဒသဘောထားဆိုင်ရာ မေးမြန်းတွေ့များကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ ရေးမျက်နှာဖုံး အပြင်ဘက်တွင် စတင်ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာကို ပိုင်ဆိုင်သည့်အချိန်မှစ၍ ဖေဖေ အရှင့်စိတ်၍ ဖော်ပြခဲ့သည့်အပိုင်းမှာ သတင်းစာတစ်စောင်တွင် အရေး အပါဆုံးဖြစ်သည် အယ်ဒီတာအာဘောက်ကဏ္ဍပင်ဖြစ်ပါသည်။ အယ်ဒီတာ အာဘောက်ကဏ္ဍမှာ အမေရိကန်နိုင်ငံသားများ၏ဘဝတွင် အင်အားကြီး တစ်ရပ်အဖြစ် ဗြားနှင့် ရုက်သိက္ခာ ကျဆင်းနေသည်ဟု ဖေဖေက ထင် မြင်နေသည်။ ပြန်လည်ဆန်းသစ်သောအမြင်ဖြင့် ဖော်ပြမည့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏ စာမျက်နှာများသည် သတင်းစာကို အောင်မြင်ကျော် ကြားစေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်နေသည်။ သဘောထားမှန်ကန်သော အယ်ဒီတာအာဘောက်ကဏ္ဍသည် နိုင်ငံ၏ အားအား နေရာဒေသများမှာထက် နိုင်ငံ မြို့တော်ဒေသမြို့၍ အရေးပါအရာရောက်သည်ဟုလည်း မျှော်မှန်းထားသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဖေဖေသည် ဆန္ဒကတိပါသော အာဟာတ မကင်းသော် ပါတီဘက်လိုက်သော အရေးအသားများရောင်ရားခြင်း၏ အရေးပါပုံကို အယ်ဒီတာများအား အစဉ်အမြဲ သတိပေးပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေသည် အစိုးရ၏ မူဝါဒတစ်ရပ်ကို အစိုးရမူဝါဒဖြစ်သည်ဟုသော အကြောင်းကြောင့် မျက်စိမိတ်၍ ထောက်ခဲသူ မဟုတ်ပေ။ ရာထူးဗြာ အရှင်အဝါ၏ လွှမ်းမိုးမှုကိုလည်း အည့်မခံ။ အများနည်းတူ မိုးပါးရေ သောက်သူလည်း မဟုတ်ပေ။ ဖေဖေ၌ ကိုယ်ပိုင်အတွေးအမြင်ရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ခက်နေသည့်မှာ အယ်ဒီတာအာဘောက်ကို တကယ်တာဝန် ခံ တည်းဖြတ်ပေးနိုင်သည့် အယ်ဒီတာ၊ သူ့ရည်မှန်းချက်များနှင့် စိတ်ကူးများကို မျှဝေခဲ့စား ဖော်ပြ ပေးနိုင်သည့် အယ်ဒီတာတစ်ယောက် ရရှိရေးပင်

ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေသည် အမြားသတင်းစာတိုက်များမှ နာမည်ကြီး သတင်းရေးသမားများကို ကြိုးစား၍ ရှာဖွေရားရမ်းခဲ့ရာ ၁၉၃၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ တွင် ဖီးလစ္စ မော်လီ³¹ ဟူသော သုတေသနလုပ်သတင်း သမားတစ်ဦးကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဖီးလစ္စသည် ဘော်လုံတိမော ဆန်း³² သတင်းစာတွင် ခေါင်းကြီးပိုင်းရေးသူနှင့် နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူး သဖြင့် အလွန်သွက်လက်ထက်မြေကြပြီး ဖတ်အား၊ ရေးအား အလွန်ကောင်းသူ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကြောင့် ဖေဖေသည် ဖီးလစ္စ မော်လီနှင့် နှစ်ဦးသော့ တူညီနိုင်းကာ ငှင်းသောမတူသော မည်သည်အရေး အသားကိုမျှ သတင်းစာတိုက်စေသွာ်စေယောက်အနေဖြင့် တာဝန်ပေးရေးသားဝေဖွန်ခြင်း မပြု ပါဟု ကတိပေးလက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းအချက်မှာ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာ အစဉ်အလာ စည်းကမ်းချက်တစ်ရပ်အဖြစ် ယနေ့တိုင် တည်ရှိနေပါသေးသည်။

အရေးကြီးသည် အချက်မှာ သတင်းစာ၏ လွှတ်လပ်သော ရပ်တည်မှုကို ချမှတ်ထားနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအချက်သည် ဝေါရှင်တင် ပို့စ်၏ ထင်ရှုးသော ပထမ အသွင်လက္ခဏာတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မော်လီကြောင့် သတင်းစာ၏ အယ်ဒီတာအာဘော်မှာလည်း တစ်မှုဟုတ်ချင်းတို့တက်လာခဲ့ပါသည်။ ပြဿနာတစ်ရပ်အပေါ်တွင် ထင်မြင် ချက် မပေးမိ အဘက်ဘက်မှ လေလာချက်များကို အသေအချာ ဆန်းစစ်ရန်လည်း သတင်းစာ၏ စည်းကမ်းအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေသည် သတင်းကိစ္စတွင် ကေဆာ်နှင့်ညီးနှင့် ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ မော်လီနှင့် ညီးနှင့်၍ ထင်ရှုးသော အယ်ဒီတာအဖွဲ့ကို စတင့်ဖွဲ့စည်းထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် မော်လီတို့ သည် ပါမောက္ခာဟောင်းနှင့် နယူးယောက်ဖက်ဒရယ်သီးသန်းဘက်မှ သုတေသနဝန်ထမ်းခဲ့နှင့် ယန်းမဲန်း³³ ဆိုသူ အမျိုးသမီးကြီးကို စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကို ရေးသား

ရန် ဗုံးရမ်းလိုက်ကြသည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ဒီးလွှာ ဖော်လီသည် ၁၉၃၆ ခုနှစ် အကောင်းဆုံး ခေါင်းကြီးပိုင်း ရေးသားမှ ပုလစ်အဆု ၃၄ ချီးမြှင့်ခြင်းခဲ့ရသည်။ ယင်းမှာ ၁၀၇၃၄တင် ပို့စ် သတင်းစာမှ ရရှိသော ပထာမဆုံး ဆုပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ၁၀၇၃၄တင် ပို့စ် ၅၁ ခေါင်းကြီးပိုင်းများသည် ကွန် ကရှုက်လွှာတ်တော်နှင့် အစိုးရအပေါ် ပြုသောက်ရောက်သင့် သလောက် သက် ရောက်လာခဲ့သည်။ စီမံအပ်ချုပ်ရေးပိုင်းနှင့် မကြာခကာ အချင်းများရသော လည်း အစိုးရအဖွဲ့၊ ကို ပုံပိုးကူညီခဲ့ရသည်က များပေါသည်။

၁၀၇၃၄တင် ပို့စ် သတင်းစာသည် လွတ်လပ်ပြီး မမွှံ့ဖြာန်ကျရ မည်ဟု ဖေဖေဆာနိုးခဲ့သော်လည်း သတင်းစာရေး၊ ပျက်နာမှုး စာမျက်နှာမှာ ဖက်သရုပ်ယူဟိုအစိုးရ၊ သီးသန်၊ ဇွဲကြေးဘုတ်အဖွဲ့၊ ၅၁ သတင်းလွှာနှင့် တော်ကြောင်း အချို့က ဆိုလာကြသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ရခြင်းများ အယ်ဒီတာ များနှင့် သတင်းထောက်တို့က ဖေဖေအနေဖြင့် ဖော်ပြချင်သည်ဟု ထင် သည့် ဘဏ္ဍာရေး၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် အခွန်အတုတ်ကိစ္စများကို အသား ပေးဖော်ပြခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ မကြာမိပင် သတင်းစာ၏ လွတ်လပ်မှု၊ ငွေး၏ အခြေခံပုံကန်၊ သတ်ချက်များအတွင်း သတင်းထောက် နှင့် အယ်ဒီတာများ၏ သီးခြားလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု၌ ဖေဖေ အထူး အလေးထားကြောင်း သိရှိသွားကြသည်။ ဖေဖေသည် ငွေး၏စံနှင့် လမ်း ညွှန်ချက်အတိုင်း လုပ်ကိုင်မည် မန်နေဂျာများကို စာတည်းဖြတ်မှုအပိုင်း ရော၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပိုင်းတွင်ပါ သီးခြားလုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးသည့်စနစ်ကို တိတွေ်ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။

၁၀၇၃၄တင် ပို့စ် သတင်းစာကို နောက်ဆုံးထုတ်ဝေခဲ့သူ ငါးဦး အနက် သုံးဦး (ဖေဖေ ဖီးလ် ကရော်မဲ၊ ကျွန်မ)မှာ သတင်းစာ အတွေ့ အကြံမရှိဘဲ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသွားဖြစ်ရာ ဖေဖေ၏နည်းများ လုပ်ငန်း လည်ပတ်ရေးအတွက် တစ်ခုတည်းသော လက်တွေ့နည်းလမ်းဖြစ်ကြောင်း

ကျွန်မကိုယ်တွေ. နားလည်သိရှိခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မစိတ်ထဲတွင် သတင်းစာများကို အယ်ဒီတာအမြင်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းက အကောင်းဆုံးဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်နေကြခဲ့ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၃၅ ခုနှစ် တစ်နှစ်တည်းတွင် ၃၇၀လာ ၁.၅ သန်းကျော် အရှုံးပေါ်ခဲ့သည်။ ဖေဖေသည် ထိနှစ်မှစ၍ သတင်းစာလုပ်ငန်းကို မေမေနှင့် စပ်တူတွေ့၍ လုပ်ကိုင်ရန် စီစဉ်တော့သည်။ ငင်းက ၉၃ ရာခိုင်နှုန်း၊ မေမေက ခုနှစ်ရာခိုင်နှုန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ၍ အရှုံးအမြတ်ကို နှစ်ယောက်ကျခဲ့ခဲ့၍ ယူရန်ဖြစ်ပါသည်။ ရုံးငွေထဲမှ အချို့ကို ယခုအခါ အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့် အတွက် နတ်ယူခွင့်ပြုသဖြင့် လုပ်ငန်းတိုးတက်လာသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သို့သော် ကြော်ကြော်နှင့် ဖြန့်ဝေမှုကဏ္ဍများထက် သတင်းကဏ္ဍတွင် ပို၍ တိုးတက်မှ ရှိလာခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေ၏ ရိုးဖြောင်မှုနှင့် ဂုဏ်သိက္ဌရှိရေးဦးတည်ချက်မှာ လုပ်ငန်းပိုင်းဘက်သို့ ရောက်ရှိသွားပြီး ကြော်ပြာအရောင်းသမားများအနေဖြင့် ကြော်ပြာထည်သွင်းသူများ၏ ဆန္ဒကို လေလာထားရန် ငြင်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို ရိုးရိုးသားသား ဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်ထားသည်။ ၃၇၅ရှင်တင်ပို့စ်၏ အယ်ဒီတာအောင် ပြောင်းလဲပုံသတင်းကို လက်လိုကြော်ပြာသူများအား ရောင်းချုပ်နှစ်ပါသည်။ သတင်းရောင်း ချမှုကို အနီးကပ် လုပ်ကိုင်လာခဲ့သော ဖေဖေသည် ၁၀ နှစ်ကျော်ကြာ သည်အထိ ဖြန့်ချုပ်အပိုင်းတွင် အောင်မြင်သင့်သလောက် မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။

၁၉၃၅ ခုနှစ်ရောက်မှ သတင်းစာလုပ်ငန်း၏ အကြောင်းခြင်းရှာ အလုံးစုံကို ဖေဖေ စတင်သဘောပေါက်နားလည်လာပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် အချိန်အခါအလျောက် ကောင်းစွာလည်ပတ်လုပ်ရှားနိုင်သည့် စုစည်းမူ တစ်ရပ်ကိုလည်း ရရှိထားပြီးဖြစ်သည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သော စာလုံးပုံစုံနှင့် ရိုက်နိုပ်မှုအပိုင်းကို သိသိသာသာ တိုးချွဲ့ဖြင့်တင်ပေးလိုက်သည်။ နေရာ

ထိုင်ခင်: တိုးချဲ.လိုက်ပြီ:နောက် ကိုယ်တိုင်လည်း သတင်းဆောင်းပါးများ
ပါဝင်ရေးသားလေသည်။ အချို့သတင်းဆောင်းပါးများကို သတင်းထောက်
များအား လက်တို့ပြောပြပါသည်။ (အငွေမမြောက် အက်ဒွပ်ဘုရင်³⁵နှင့်
တစ်လင်ကွာ အမေရိကန် အမျိုးသမီး ဝေါလစွာ ဆင်မဲဆင်³⁶ လက်ထပ်ရန်
စီစဉ်သည့်သတင်းပို့ကို ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သို့ ယူဆောင်လာသူမှာ ဖေဖေ
ပင်ဖြစ်ပါသည်။) သတင်းထူးများအဖြစ် ဆက်လက်ဖော်ပြခဲ့ရသည့် ယင်း
ကဲ့သို့သော သတင်းအတိအထွေကလေးများ ပေးရသည့်အလုပ်ကို ဖေဖေ
အလွန်တွယ်တာမြှတ်နိုးခဲ့ပါသည်။ နောင်အခါ ကျွန်းမလည်း ဖေဖေကဲ့သို့
ပင် ယင်းလုပ်ငန်းကို ဂုဏ်ယူဝင့်ကြေားစွာ လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။

သတင်းစာထုတ်ဝေစ ပထေမပိုင်းနှစ်အနည်းငယ်အတွင်း၌ ဝန်
ထမ်းအဝင်အထွက် များပြားခြင်း၊ ဝန်ထမ်းအချို့ လုပ်ငန်းမနိုင်နှင့်ခြင်း၊
အချို့မှာ ပိုမိုကောင်းမွန်သော နေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့ထွက်ခွာသွားခြင်း၊
အသုံးစရိတ်ငွေ အကုန်အကျများခြင်း စသော စိတ်ပျက်စရာ အခြေအနေ
များဖြင့်သာ လုံးလည်ချာလည်ရှိက်ပြီ: အရာ မထင်ဖြစ်နေခဲ့ရာမှ တစ်စတော်စ
တိုးတက်မှု အရှိန်အဟန်ရရှိလာက အခြားသတင်းစာများ၏ တိုးတက်မှု
နှစ်းကိုပင် ထူးထူးပြားပြားကျကျုံလွန်နှင့်လာခဲ့သည်။ အဲန်ဒရူးမယ်လင်³⁷နှင့်
ဝေါလတာ ဝင်းချွဲလှု³⁸စသော ပုဂ္ဂိုလ်များက ဖေဖေသတင်းစာကို ဝယ်ယူလို
ကြောင်း ကမ်းလှမ်းလာကြသည်။ သို့သော် ဝယ်ယူလိုသူအားလုံးကို
ဖေဖေက ပြောင်ပြောင်ပင် ငြင်းပယ်လိုက်ပါသည်။ ဖေဖေသည် ၁၉၃၆
ခုနှစ်က ဝေါရှင်တင် ဟဲရာလ်³⁹ သတင်းစာကို ဟတ်စ်ထဲမှ ဝယ်ယူရန်
စီစဉ်စဉ်က တစ်ကြိမ်နောင်ယုက်ခြင်းခဲ့ခဲ့ရဖူးလေပြီ။ ဖေဖေကမ်းလှက်
ကို ဆစ်ဆိုပက်တာဆင် သိရှိသွားရာ ငါကြီးချက်မနှင့် တောင်းပန်သဖြင့်
ဟတ်စ်က မရောင်းတော့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဖေဖေ၏ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာတိုက်သို့ ၁၉၃၃ ခုနှစ်

၉၅၄ လတွင် ကျွန်မ ပထမအကြိမ် ရောက်ခဲ့ချိန်မှစ၍၏ ၁၀၇၃၄တင် ပိ.၌ သည် ကျွန်မဘဝ၏ ထာဝရ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သတင်းစာ လုပ်ငန်းကို ကျွန်မတို့ မိသားစက ပိုင်ဆိုင်သည့်အလျောက် အလေးအနာက် ထား စဉ်းစားဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည့်အပြင် နေ.စဉ်ကြံတွေ.ရသည့် ကြံးစာသော ခုက္ခလာင်းရဲမှုဒက်ကို အစအဆုံး ခါးစည်းခံစားခဲ့ကြပါသည်။ ၁၀၇၃၄တင် ပိ.၌ သတင်းစာပိုင်ရှင်၊ ထုတ်ဝေသူနှင့် ၁၀၇၃၄တင် ပိ.၌ကုမ္ပဏီ သစ်၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော ဖေဖေသည့် သတင်းစာ၏ စိတ်အချေရခုံး အရောင်း ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်အဖြစ်သို့ပင် တစ်စတ်စ ရောက်ရှိလာခဲ့ပါတော့ သည်။ သတင်းစာ လစဉ်ကြံးပေး ဝယ်ယူရန် ဖေဖေ မည်သည့် အခါ့မျှ တက္ကာစိကားသမားများကို ပံ့ရောင်းရန် မမော့။ သတင်းဌာနသို့ ညာတိုင်း လိုလိုရောက်လာပြီး သတင်းထူး သတင်းဆန်းများကို ဝင်ရောက်တိုးခေါက် စုစမ်းလေ့ရှိရာ ဖေဖေကို မကြာခကာ ညာနက်ပိုင်း ညာစာစားပွဲဝတ်စုနှင့်ပင် တွေ့ရတတ်ပါသည်။

သတင်းစာလုပ်ငန်းအပေါ် မေမေ၏ အာရုံဝင်စားမှုမှာလည်း ဖေဖေထက် မလျော့ပေး။ ရေးသု၏အမည်နှင့်တွေ့ဦးစားပေး ဖော်ပြ လေ့ရှိသော မေမေသတင်းဆောင်းပါးများ သတင်းစာတွင် ပါလာတတ် သည်။ အထူးသဖြင့် သတင်းစာကို မေမေ စတင်ထုတ်ဝေသည့် ပထမပိုင်း နှစ်များတွင် မေမေသတင်းဆောင်းပါးများ မကြာခကာ ပါလာတတ်ပါသည်။ သတင်းစာတွင် ဘောင်ခတ်ရှုံး ဖော်ပြလေ့ရှိသည့် အရောကြီးသတင်း ဖော်ပြ မူမှာ ၁၀၇၃၄တင်မြို့ထုတ် အဗြားသတင်းစာများနှင့် နှိုင်းယုံုပါက ၁၀၇၃၄တင် ပိ.၌ထွေ့ ဖော်ပြမှု မရှိသလောက်ဖြစ်နေခြင်းအတွက် သတိပေး ဝေဖော်စာတစ်စောင်ကို နယ်မြေကွောင်းဆင်းလေ့လာရေးခရီးစဉ်တစ်ခုမှနေရှုံး ဖေဖေထဲသို့ မေမေ ပေးပို့ခဲ့ဖူးသည်။

မေမေသည် ခရီးစဉ်တစ်လျောက် ရပ်နား၍ ဒေသတွင်းမှ ပြသုနာအခက်အခဲများကို သိရှိအောင် ဒေသခဲများအား မေးမြန်းလေ့ရှိရာ

တစ်ကြိမ်တွင် မရှိဖြောင့်သော သတင်းစာပို့သမားကြောင့် ဝေါရှင်တင်ပို့စ် သတင်းစာမှာ သတင်းစာနှစ်စဉ်ကြေးများ များစွာ ဆုံးရုံးနှစ်နာရေးကြောင့် သတင်းစာတိုက်အနေဖြင့် ယင်းကိစ္စကို အနည်းငယ်ပို၍ ကြပ်မတဲ့ပြီး သတင်းစာပို့သမားကောင်းများ အစားထိုးပေးရုံးမျှဖြင့် သတင်းစာဖြန် ချိန် ပြန်လည်ချောမွေ့လာနိုင်မည်ဟု နယ်လူတော် အထင်ရှုနောက်ဖြင့် မေမေက တိုက်သို့ သတင်းပို့ခဲ့ဖူးသည်။

ကျွန်ုမှာ ဖေဖောသတင်းစာလုပ်ငန်းတွင် ၁၉၃၄ ခုနှစ် နေ့ရာသီအစဉ်းပိုင်းလောက်မှစ၍ ဝင်ရောက်ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးခဲ့ပါသည်။ အထက်တန်းကောင်းအောင်၍ ကောလိပ်သို့၊ ကူးမည်ဆဲဆဲအချိန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်ုမှာ အမျိုးသမီးကဏ္ဍတွင် စာရေးသို့၊ မဟုတ် သတင်းပို့သမားဘာဝန်ကိုသာ အမိုက်ထား အောင်ရွက်ပေးခဲ့ရပါသည်။ သို့သော်လုပ်ငန်းခွင့်ထဲမှ လုပ်ငန်းတော်သော ဖယ်လိမ့်နား လင်းဆေးနှင့် မေရီဟားဝေါသံဆိုသော အမျိုးသမီး သတင်းသမားနှစ်ယောက်နှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဝေါရှင်တင်ပို့စ် သတင်းစာ၌ နေရာသီလုပ်ငန်းများ၏ ကျွန်ုမှာ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လာခဲ့ရပါတော့သည်။

သတင်းစာကို ဖေဖောယ်ယူပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ကျွန်ုမှာ ကောလိပ်ကျော်သို့ တက်ရသောအခါ သတင်းစာနှင့်ပတ်သက်၍ အခြေအနေများကို ဖေဖေနှင့်မေမေတို့က စာဖြင့် ကျွန်ုမထဲ ပုံမှန် ပြောပြခဲ့ကြပါသည်။ ဝေါရှင်တင်ပို့စ်ကို ကျွန်ုမနေ့၏ဖေဖောယ်ပြီး မှတ်ချက်ပေးခြင်း၊ အေးပေးထောက်ခဲခြင်း၊ ဝေဖန်ခြင်းများပြုလုပ်ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ကလည်း အထူးသဖြင့် ဖေဖေက နောက်ဆုံး အခြေအနေများကို အသေးစိတ် စာရေး၍ ကျွန်ုမထဲသို့ ပေးပို့ခဲ့ကြပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုမှာ ဖေဖောသတင်းစာလုပ်ငန်း တိုးတက်အောင်မြင်ရေး ကြိုးပမ်းလုပ်ရှားမှုတွင် နှုန်းရှိခိုင်းစွာ တစ်တပ်တစ်အား ပါဝင်လာခဲ့ရပါတော့သည်။ ကျွန်ုမက ကိုယ်ကျွန်ုမှာ အုပ်သလိုဖြစ်ရသည်မှာ ထိုအချိန်ကာလက ကျွန်ုမသည်

ခေတ်မိုးလည်ဝယ်သူမဟုတ်၊ လောကအကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သီသူ မဟုတ်သည့်အပြင် ကိုယ့်ငါးချဉ် ကိုယ်ချဉ်တတ်သူလည်း မဟုတ်ပေ။ သို့၊ တိုင်အောင် ကျွန်မအနေဖြင့် ၁၀၇ရှင်တင်ပို့စ်သတင်းစာကို ရိုက်နိုပ်ပုံ မှာအ လွတ်လပ်စွာ အပြည့်အဝ အကဲဖြတ် ဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့သည်မှာ အံစရာ ဖြစ်ခဲ့ရပါလေသည်။

နောင်အခါကျေမှ အစ်ကိုကြီးဘီးလုံ၏ စိတ်ကုဆရာဝန်က ဘီးလ် နှင့် ကျွန်မတို့၊ နှစ်ဦးစလုံး၌ပင် ဖေဖော်သတင်းစာအပေါ် စိတ်ဝင်းစားမှူး အလွန်ပင်းပြနေကြပုံကို ပြောပြခဲ့ပါသည်။

Notes

1. Edward Beale McLean
2. President Harding
3. Teapot Dome scandal
4. Evalyn
5. Hope diamond
6. Federal Reserve Board
7. Emergency Relief and Construction Act of 1932.
8. George E. Hamilton, Jr.
9. Gardner Cowles
10. Cissy Patterson
11. Bertie McCormick
12. *Chicago Tribune*
13. "Andy Gump"
14. "Dick Tracy"
15. "Gasoline Alley"
16. "Winnie Winkle"
17. *Herald*
18. A.D. Marks
19. Joe Patterson
20. *San Francisco News*
21. Eugene MacLean
22. Don Bernard

23. Alexander F. Jones
24. Casey
25. Shirley Povich
26. Malvina Lindsay
27. Elizabeth Young
28. Mary Haworth
29. Dr. George Gallup
30. American Institute of Public Opinion
31. Felix Morley
32. *Baltimore Sun*
33. Anna Youngman
34. 1936 Pulitzer prize for editorial writing
35. King Edward VIII
36. Wallis Simpson
37. Andrew Mellon
38. Walter Winchell
39. *Washington Herald*

အခန်း (၄)

၁၉၃၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၅ ရက်နာရီတွင် ဗာဆာသို့ ပညာ
သင်ရန် ကျွန်မသွားခဲ့ရပါသည်။ ထိစဉ်က ဗာဆာတ္ထာသို့လ်သို့ ပညာ
ဆည်းယူးရန် လာရောက်သူ အလွန်များပြားလှသည်။ ကျွန်မ အစဉ်နည်းယူ
အတုရိုးနေသူ အစ်မလေးဘစ္စပင်လျှင် ဗာဆာတွင် ပညာသင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါ
သည်။ ကျွန်မ ဗာဆာတ္ထာသို့လ်သို့ ရောက်သည့်နှစ်တွင် အစ်မလေးဘစ္စ
နှင့် အစ်ကိုကြီးဘီးလ်တို့ လန်ခန်ဖြူးတွင် အခန်းကလေးတစ်ခန်း၌ အတူ
နေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။ ဘီးလ်မှာလည်း လန်ခန်ဖြူး စီးပွားရေး ကောင်း
တွင် ဂျူးနိယာနှစ် သင်တန်းများ တက်ရောက်လျက်ရှိပြီး ရောင်းအဖွဲ့တွင်
ပါဝင်သော အားကစားသမားကောင်းတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

အစ်မလေးဘစ္စမှ ဂျာမနီနိုင်ငံ မြို့မြို့နှစ်ဖြူးတွင် ဂျူးနိယာနှစ်
သင်တန်းများ တက်ရောက်ရင်း အထည်ညွှပ်သင်တန်း၊ တယောသင်တန်း
များကိုပါ တက်ရောက်ပြီးအောက် ရည်းစားတစ်ယောက် နှစ်ယောက်နှင့်

တွဲ၍ ဥရောပနိုင်ငံများသို့ လည်ပတ်ခဲသည်။ ဘစ္စသည် ဘဆာသို့ ပြန်မလာတော့ဘဲ မြတ်သူရပ်ရှင်ထုတ်လုပ်သူ အယ်လက်အေား ကော်ခါ¹ ထဲသို့ သွားရောက်ခဲပါသည်။ ထိစဉ်က ကော်ခါသည် အစ်မလေးဘစ္စ၏ မိတ်ဆွေ ပြောတ်ရေးဆရာ ဆမဲ ဘားမင်း²ဆိုသူနှင့် ယူးပေါင်း၍ သည် စကားလက် ပင်ပနါယ်³ အတ်လမ်းကို ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးရန် စီစဉ်လျက် ရှိနေချိန်ဖြစ်ပါသည်။

အစ်မကြီး ဖလိုးမှာ သူ့ထက် အနည်းဆုံး တစ်ပေပိုမီမီသည့် ဂရိအမျိုးသားတစ်ယောက်နှင့်ပင် တွဲ၍ ကတတ်နေပေပြီ။ ခရာတ်ဆင့် ပလော်ကောဘတွင် မေမေက ကျင်းပပြုလုပ်ပေးသည့် တစ်ခုသော ပါတီ ပွဲသည် အစ်မကြီး၏ ပထမဆုံးပွဲတစ်ပွဲဖြစ်ခဲပါသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် မေလ ထဲတွင် ကျွန်မထဲသို့ မေမေရေးနေကျုပုံစံမျိုးဖြစ်သည့် စာတစ်စောင်၌ ယင်းပါတီပွဲအကြောင်းကို –

“ခမ်းနားတဲ့ မေမေညာစာစားပွဲမှာ သမီးကို မေမေမြင်ချင် လိုက်တာ၊ မဒမ ပိတာ (ဆစ်အလန်နှင့်သံအမတ်ကတော်) က ဝေါရှင်တင်မှာ သူတွေ့ခဲသူ့ ပါတီပွဲတွေထဲမှာ အကောင်းဆုံးပွဲပါပဲလို့ ပြောသွားတယ်။ မေမေတို့ ဒည့် ခန်းက လာတဲ့ပရီသတ်နဲ့ သီပိကျွဲ့နေတာကြောင့် ဖလိုး ခများ လျေကားထစ်ပေါ်က ပလက်ဖောင်းပေါ်မှာ ကရရှာ တယ်။ မိုးတဖွဲ့ဖွဲ့ရွာနေလို့ နဲ့ဘေးအဖို့ကြီးတွေကို ချထားရတယ်။ ပျူးလ်(စားပွဲထိုး)ကတော့ ကျောက်ကပ်ရောက်နဲ့ ပွဲမကျင်းပခင် တစ်ရက်ကပဲ အေးရှုတက်သွားလေရဲ့။ ရောဘတ် (အခြားစားပွဲထိုး)ကလည်း အူအတက် သွားဖြတ်ထုတ်ပစ်ရတယ်။ မေမေလည်း အခက်အခဲတွေကို ဥပေကွာပြုထားလိုက်တဲ့ အတွက် မိုင်းယာမိသားနရဲ့ ပျော်ပွဲဟာ ထုံးခံအတိုင်း အထွက် အထိပ်ကို ရောက်ခဲပါတယ်သမီး”

ဟူ၍ ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ၏ အစ်မများနှင့် အစ်ကိုတိ.သည် ယင်းကဲ့သို့၊ ဘဝ ကို
တကယ် စွန့်.စားရှုပ်ရှားနောက်ချိန်၌ ကျွန်မများ လောကအကြောင်းကို
လည်လည်ဝယ်ယ် မသိနားမလည်သေး။ သူတို့ကဲ့သို့၊ လျှပ် ရှားရမည်ကို
ခက်ခဲသည်ဟု ထင်နေမိပါသည်။ ကျွန်မ၏ မိတ်သစ် ဆွေသစ်များ အသိင်း
အရိင်းနှင့် လျှပ်ရှားမူများမှာ အားလုံးသင့်မြတ်လျော်ကန်လှသော်လည်း ငင်း
တို့အပေါ် ကျွန်မ အမြင်များ မကြည်လင်ကြ။ မိတ်ပျက်နေမိတ်ပါသည်။
မိတ်ဘာရုံကို ကျွန်မ၏ အလုပ်နှင့် စာဖတ်ခြင်း၌ ခက်ခက်ခဲ့ခဲ့ ထားရှိခဲ့ရ
သည်။ ကျွန်မ၏မိတ်များသည် ကျွန်မ သွားလာနေကျနေရာများနှင့် ကျွန်မ^၁
လုပ်နေကျ လုပ်ငန်းများဆိုသို့။ အစဉ်ရောက်နေတတ်သည်။ ပျင်းရှိ
ပြီးစွဲ.ဖွှာ်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရာ နည်းလမ်းများဆိုသို့လည်း အပြေး
အလွှား ရောက်သွားတတ်ကြသည်။ ကျွန်မများ အဝတ်အစား၌ မိုးကြောင်း
သူ မဟုတ်သည့်အလျောက် မေမေသဘောကျ ချုပ်ထားသော
ဧေးကြီးကြီးနှင့် ပုံစံကျသည့် ဝတ်စုအနည်းငယ်သာ ရှိပါသည်။ နေ့တိုင်း
ဝတ်စရာ မရှိသလောက်ပါပဲ။ ဘယ်ကိုသွားပြီး ဘာဝယ်ရမှန်း မသိခဲ့ပါ။
ကံကောင်း၍ ကောလိပ်ကျောင်း စတော်ရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်စဉ်က ကျွန်မ^၂
သည် ဂါဝံများနှင့် ဆွဲယ်တာအကြီးများကို စုဆောင်းခဲ့နိုင်ပါသည်။ သို့
သော ကျွန်မသည် အဝါရောင် ရင်ခွဲသို့မွေးအကြီး တစ်ထည်တည်းကိုသာ
ကျောင်းစတက်သည့် ရက်သတ္တပတ်များတစ်လျောက်လုံး ကျေးဇူးတော်
နေ့^၃တိုင်အောင် ဝတ်ဆင် လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မဝဝတ်ထားသော အဝါရောင်
ရင်ခွဲသို့မွေးအကြီးကို ရေလျှော်သင့်ပြီဖြစ်ကြောင်း တစ်ယောက်က ကျွန်မ^၄
ကို သတိပေးပြောလာရသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အိမ်များနေစဉ်က ည်
ပေသည့် အဝတ်ဟောင်းများကို တစ်ယောက် ယောက်က အမြတ်မှုလာ၍
ယူသွားတတ်ပြီး ကျွန်မအံဆွဲထဲသို့ လျှော်ပြီး၊ မီးပူတိုက်ပြီး ပြန်ပို့ပေး
တတ်သည်။ အဝါရောင်ရင်ကဲ့သို့ မွေးမွေးဆွဲယ်တာကို ပင်မင်းဆိုင်သို့

ပေးလိုက်ပြီးနောက် ဆယ်တာအကျိုးများကိုလည်း ကျွန်မ လျှော်ဖွင့်တတ်ရန် မကြိုးစားခဲ့ပါချေ။

ကျွန်မသည် ချက်ရေးပြုတော်း၊ သန်၊ ရှင်းရေး၊ အိမ်အလှ မွမ်းမ ပြင်ဆင်ရေး၊ အဝတ်အစား ဝယ်ခြမ်းရေး ကျွန်မ၏ အသုံးစရိတ် မည်မျှ ရှိ၍ အားအား အသုံးစရိတ် မည်မျှရှိသည်၏သော နေ့စဉ်ဘဝ၏ လက်တွေ့ကိစ္စများကို မသိခဲ့ပါ။ ဘဝဖြစ်ရပ် အတွေ့အကြုံများမှလည်း ကောင်း၊ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများထံမှလည်းကောင်း ကျွန်မ နည်းယူ မှတ်သားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဖြစ်သလိုနေလာသည့်ကြားကပင် ကော လိပ်ပထမနှစ်၌ တစ်ပုံးတစ်ပင်ကြီး မှတ်သားမိလိုက်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် သမ္မတ ရှစ်မဲ့လ်ထဲအစိုးရ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနေရသော ပြဿနာများကို ကျွန်မ သတိပြုမိပါသည်။ ရှစ်မဲ့လ်ထဲ၏ နယူးဒီးလ်၏ခေါ် အစိအစဉ်သစ်မှာ ကျွန်မ အတွက် ပထမဆုံးအကြိမ် နဖူးတွေ့ရှုံးတွေ့ရှုံးဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ကျွန်မလည်း ယင်းအစိအစဉ်သစ်ကို စိတ်ဝင်စားလာမိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်တွင်း၌ကား သမ္မတ ရှစ်မဲ့လ်ထဲကို ဆန်၊ ကျင်သူများချည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေမှာ အကျိုးအကြောင်း ချင့်ချိန်စဉ်းစားပြီးမှ ဆန်၊ ကျင်သော်လည်း မေမေက တော့ စိတ်လှပ်ရှားစွာ ဆုံးဖြတ်တတ်သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အိမ် တွင်း၌ နယူးဒီးလ်အစိအစဉ်ကို ထောက်ခံသုံး မကြားခဲ့ရပေ။ နောင်တွင် ကျွန်မနှင့်အတူ အစ်မလေးဘစ္စနှင့် အစ်ကိုကြိုးသီးလှုံးကို နယူးဒီးလ်ကို ထောက်ခံသူများအဖြစ် ဖေဖေ မေမေတို့နှင့် တည့်ည့်တစိစိ ငြင်းခုံကြ ရတော့သည်။

ကျွန်မဘဝတစ်လျှောက်လုံး အကော်အတန် စည်းဝါးကိုက် လိုက်ဖက်ခဲ့သည့် အယူအဆများကို ကျွန်မ ဆုပ်ကိုင်မိစေရန် နေးကွေး ခဲ့ရသည့်အကြောင်းမှာ ကျွန်မ၏ ရှေ့ရှိုံးစွဲဝါသနာကြောင့်ပင် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အရင်းရင်ဝါဒသည် ဂွတ်လပ်မှု မြတ်နီးသော လူ၊ ဘောင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်သောကြောင့် အားလုံး

စီးပွားရေးစနစ်များနှင့်နိုင်းစာလျှင် ယင်းပါဒက ပိုမိုများပြားသော လူသားများအတွက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ပိုမိုပေးစွမ်းနိုင်သည်ဟု ကျွန်းမ ယုံကြည်သည်။ သို့သော် ဤစုနစ်တွင် လူတွေကို ကျွန်းမတို့ သတိထားကြောင် ထိုစဉ်က စိတ်ခါတ်ပြင်းထန်သော ရှစ်လုံးတို့ ဘက်တော်သားတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ရုံးများက သမ္မတအဖြစ် ပြန်လည် အဆွဲးခံရရေးလုပ်ရှားမှ သုံးကြော်စလုံးတွင် ကျွန်းမကိုယ်တိုင်ပါဝင်လှပ်ရှားခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဂျာမန်ဘသာကို ကျွန်းမ စတင်သင်ယူနေပြီဖြစ်ရာ သောမတစ် မန်း၏ကို ကြည်ညိုလေးစားသူတစ်ဦး ဖြစ်လာပါသည်။ အထူးသဖြင့် မန်း၏ တို့နှင့်ယူရှိခဲ့ရှိခဲ့ပါ၍ ဝေါ်ကို ကြိုက်နေမိသည်။ မန်းသည် ဝေါ်ထဲတွင် မိမိ၏ ပရိပုန်းလုပ်မျိုး ဖော်ကြီးနှင့် စိတ်ခါတ်ထက်သနပြင်းထန်ပြီး စိတ်လှပ်ရှားလွယ်သော ဂျာမန်တောင်ပိုင်းသူ မိခင်တို့ သဘောထားကွဲလွှဲရာမှ မိမိရင်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခြိုဟစိတ်နှင့် ပဋိပက္ခစိတ်များ အကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြောပြထားပါသည်။ ယင်းဆန်းကျင်ဘက် အတွေးအမြင်နှစ်ရပ်၏ ခွဲအားအက်ရှိနိုင်ကြောင်း မန်းမှာ အခြားသူများနှင့်မတူတစ်မှတုံးခြားစွာ တွေ့ထိခိုးစားတတ်သော ဘဝအခြေအနေတစ်ခုကို ရရှိခဲ့ရှာသည်။ သူများနည်းတူ ဘဝ၏အခြေအနေမျိုးကို မန်းမျှော်လင်းတောင်တခဲ့သည်။ ယင်းမှာ ဂျာမန်လို ကျွန်းမဖတ်ရသူမျှ အမိဘာယ် အတိအကျ င့်မိချင်မှ င့်မိပေးမည်။ သို့သော် မန်း၏ဝေါ်ကတော့ ကျွန်းမကို ယင်းကဲ့သို့ပင် ဖော်စားထားပေပြီ။ ဝေါ်၏ ဦးတည်ချက်နှင့်အတူ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ မျောပါသွားသော ကျွန်းမသည် သင်ဦးစ မှတ်မိသုံးရှာမန်စာပြင်း ဖတ်ရှုံးမရောင်းရှိနိုင်အောင် ဖြစ်လာသဖြင့် ယင်းဝေါ်အကိုလိပ်ဘသာပြန်တစ်အပ်ကို အမောတကော ရှာဖွေပြီး ကသောကများ ဖတ်ရပါတော့သည်။

ဤသုံးဖြင့် ကျွန်းမသည် ဘဝသစ်များကို ရှာဖွေသင်ယူနေ

ခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မ၏ လုပ်ရှားမှုများမှာ ပုံမှန်မဟတ်၊ ရေပွက်ရာ
ငါးစာချေသကဲ့သို့ စနစ်မကျဘဲ ဖြစ်နေကြသည်။ ကျွန်မကိုယ်တိုင်ကလည်း
မည်သည့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမှ မရှိဘဲ ကောလိပ်ကျောင်းသို့ ရောက်ရှိ
ခဲ့သည်။ အာရုံးစိုက်၍ ဖတ်ရှုခဲ့ လိုအပ်သော ကိုယ်ပိုင်စည်းကမ်းများ၊
သုတေသနအချက်အလက်များ စွဲဆောင်းရန်၊ စဉ်းစားရန်နှင့် စာတမ်း
ပြုစရန်အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများလည်း ကျွန်မမှာ မရှိခဲ့။
အကုသာတောက်မဲ့ပြီး ရွှေတောတ်ဆတ်ဆတ်နိုင်သည့် ပါမောက္ခ လူစီတဗ္ဗာစတာ⁸
ကျွန်မအား ရေးရန် ချုပ်းလိုက်သည့် သမိုင်းစာတမ်းတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍
ပါမောက္ခနှင့် အချင်းများခဲ့ရသည့်ဖြစ်ရပ်ကို ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ထဲသို့
ကျွန်မ စာရေး၍ ပြောပြခဲ့ပါသည်။

ပြဿနာမှာ ကျွန်မက အလယ်ခေတ် အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝ
အခြေအနေအကြောင်း စာတမ်းရေးရန် ခေါင်းစဉ်တင်သည်။ ပါမောက္ခက
အမျိုးသမီးတစ်ဦးတည်း၏ အခြေအနေအကြောင်း ပြုစရန် စာတမ်းခေါင်း
စဉ်ပေးသည်။ တစ်ယောက်တည်းအကြောင်းကို ရေးပါက ကျွန်မ ရေးမည့်
ထိုအမျိုးသမီးသည် အထင်အရှားရှိခဲ့သူဖြစ်ရပေးမည်။ ကျွန်မက ထင်
ပေါ်ကျော်ကြားသော အမျိုးသမီးများ အကြောင်းကို စာတမ်း မရေးလို့
ဤသို့ဖြင့် ပါမောက္ခချုပ်းသော ခေါင်းစဉ်ကို မရေးဘဲ ကျွန်မရေးချင်သည့်
အလယ်ခေတ် အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝအဆင့်အတန်းသမိုင်းအကြောင်း
စာတမ်းကိုသာ ရေးသားပြုစတင်ပြလိုက်ပါသည်။

ထင်သည့်အတိုင်းပင် မစိုးမပို့ ပြုစုထားသော ကျွန်မစာတမ်း
ကို ပါမောက္ခလူစီတဗ္ဗာစတာက အဆင့် "ယ" အဖြစ် သတ်မှတ်ပေး
လိုက်ပါသည်။ အဆင့် "ယ" မှာ အဆင့်မပေါ်၍ အဆင့်မပို့ စာတမ်းကို ဆက်
လက်ပြုစတင်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကသိကအောင့်နိုင်လုသော အရှုံးပင် ဖြစ်
တော့သည်။ ကျွန်မဘက်ကလည်း မထားအပ် သောမှန်ကို ထားခဲ့သည့်မို့
ကျွန်မအပြစ်လည်း မကင်းပေါ်။

ယင်းကဲ့သို့သော စာတမ်းကိစ္စတွင် ကျွန်မရှုံးနိမ့်ခဲ့ရခြင်း အတွက်
မေမေသည် ကျွန်မအပေါ် စိတ်ဆိုရမည့်အစား ကောလိပ်ကျောင်းကို
မကျေမန်ပြစ်တော့သည်။ ကျွန်မထဲသို့ မေမေက အားပေးနှစ်သိမ့်စာ
တစ်စောင်ရေးပြီး ဗာဆာကောလိပ်ကျောင်းဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာ မက်ခရက်
ကင်⁹နှင့် ဌာနမျှူး သော်မဆင်¹⁰တို့ထဲသို့ ပြင်းထန်သော ရှုတ်ချေစာများ
ပေးပို့လိုက်ပါသည်။

ကျွန်မလည်း မေမေ အားပေးစကားစာအတိုင်း ယခင်ကထက်
တို့၍ ဆက်လက်ကြိုးစားခဲ့သဖြင့် ပထမတန်းအဆင်မီ စာတမ်းကို အောင်
မြင်စွာ တင်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကောလိပ် ပထမနှစ် နှစ်လည်ပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ ကျောင်း
သင်ခန်းစာများနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်တွင် ပေါ်ပါးသွက်လက်လာပြီး ကော
လိပ်ကျောင်းသွားကိုလည်း ခါတိုင်းထက်ပိုမို အသက်ဝင်သော ဘဝတစ်ခု
အဖြစ် ပို၍ စိတ်ဝင်စားလာခဲ့ပါသည်။ သို့သော ကျွန်မ၏ လုပ် ဆောင်
ချက်မှန်သမျှ၍ မေမေသည် ကျွန်မထက် အမြဲတမ်း ပိုကဲကာ ကျွန်မ ရှေ့
သို့ ရောက်နှင့်နေခြင်းအတွက် ကျွန်မမှာ အခက်တွေ့သကဲ့သို့ ခံစားနေ
မိပါသည်။ ကျွန်မ ကောလိပ်သင်တန်းများက ဖတ်ရှုသော စာအုပ်အား
လုံးမှာ မေမေဖတ်ပြီးသား စာအုပ်များ ဖြစ်နေပေသည်။ ဖတ်ရှုမျှမဟုတ်၊
ယင်းစာအုပ်များကို ကယ်နက်နားလည်ခြင်း၊ ဝေဖန်ခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်း၊
အလွတ်ကျက်မှတ်ခြင်းများအထိ မေမေ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ကောလိပ် ပထမနှစ်
နွော်းပေါက်ရာသိက ဖေဖော်ထဲ ရေးသောစာတဲ့တွင် ကျွန်မက အနုပညာ၏
တာဝန်ပိုင်း¹¹နှင့်ပတ်သက်၍ တော်လ်စတ္တိုင်း¹²ဖတ်နေကြောင်း ပြောပြီး
တော်လ်စတ္တိုင်း၏ အယူအဆအတော်များများသည် မေမေ၏ သဘောထား
များနှင့် ထပ်တူကျကြောင်း ကျွန်မသိရှိကြောင်း ရေးလိုက်ပါသည်။

ကျွန်မ ကောင်းစွာ သိနေသည့်အချက်တစ်ခုမှာ ထိုအချိန်က
ကျွန်မနှင့် ကျွန်မ၏မိတ်ဆွေ ကော်နိဒ်ဒေါ်ခဲ့¹³တို့ နိုင်ငံရေးကို

ရေရှေလည်လည် စိတ်ဝင်စားနေကြသည့်အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ “ကွန်မြှာနှစ်ဝါဒကို အသိအမှတ်ပြုဖို့ ငြင်းပယ်ထားလိုက်ရနဲ့ ဒီဝါဒကို မဖယ်ရှားပစ်နိုင်ပါဘူး” ဟူ၍ ဖေဖော်ပေးသည် စာတစ်စောင်တွင် ကျွန်မထည့်ရေးလိုက်ဖူးပါသည်။

ကျွန်မသည် ကောလိပ် နိုင်ငံရေးကလပ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးမှုံး၊ အဖြစ် ခန်.အပ်ခြောင်းခံခဲ့ရပါသည်။

ထိုနှစ် နွေရာသီတွင် ဆဲန်ဖရဲန်စစ္စကိုဖြို့ရှိ သူငယ်ချင်း ဂျီးန်ရှောင်းစ်ထဲသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ရန် ကျွန်မ စိစဉ်ပါသည်။ ငှင်းထဲသို့ အလည်လာရောက်ရန် ဂျီးန်ထဲမှ ကျွန်မထဲရေးခဲ့သော စာများတွင် ထို ဒေသတစ်ခွင် လူည့်လည်ကြည့်ရှုနိုင်သောနေရာများ၊ ငှင်း၏ ယောက်းလေးသူငယ်ချင်းများနှင့်အကူ ခရီးတိထွက်နိုင်သည် တောင်တန်းဒေသ ခရီးလမ်းများ၊ ကောင်းဘွှင်တို့၏ ဂုံးပို့ယုံစွမ်းသော စိတ်ဝင်စားဖွယ် လူပ်ရှားများအကြောင်းကို ဖတ်ရှုသည်။ သို့သော် အမေရိကန် အနောက်ပိုင်းဒေသတွင် ပိုလီယိုအကြောသောရောဂါ အကြိုးအကျယ် ပုံ့နှံနေသဖြင့် ဆဲန်ဖရဲန်စစ္စကိုဘက်သို့ မသွားရန် မေမေတို့ထဲမှ သတိပေးတားမြစ်စာ ရောက်လာသောကြောင့် ကျွန်မ၏ နွေရာသီအစီအစဉ်မှာ ပျက်သွားခဲ့ပါသည်။ မောင့်ကွွဲကိုခြေကြီးထဲ၌ တစ်ယောက်တည်း ကုန်ဆုံးရပြန်ပို့တော့မည့် လာမည့် နွေရာသီ အားလပ်ရက်များအကြောင်းကို သူငယ်ချင်းကော်နီအား ပြောပြရင်း ကျွန်မ ချုပ်ချုပ် ငါးပြေားခဲ့ရပါတော့သည်။

ဖေဖော်ပိုင်း မေမေတို့ကား ကျွန်မ စိတ်ပြေရာပြေကြောင်းကျွန်မအတွက် နည်းလမ်းတစ်ခွဲတော့ ရှာပေးထားခဲ့ပါသည်။ နိုဝင်ယောစီ¹⁴ပိုင်ပြီး နောင်အခါ ဂဲန်းနက်¹⁵ ဝယ်ယူလိုက်သော ဝက်စ်ချက်စတာ ကောင်တိခရီးငင် ဆင်ခြေဖို့ သတင်းစာတိုက်ခွဲတွင် ကျွန်မအလုပ်လုပ်ရန် စိစဉ်ထားခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း မောင့်ဘန်းအားကို သတင်းစာတိုက်တွင် အလုပ်လုပ်ရန်ထွက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က မောင့်ဘန်း

အားက်စ်သို့။ အလုပ်သွားအလုပ်ပြန် ကျွန်ုမ နေ.စဉ်စီးသော အမို့ဖွင့် ချက်ဗလက်ကားမှာ ကျွန်ုမ၏ ပထမဆုံးကားပင်ပြစ်ပါသည်။ ယင်းအလုပ် မှာ လစာရသော အလုပ် မဟုတ်သော်လည်း လုပ်ငန်းခွင့်တွင် လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များနှင့် ကျွန်ုမ ပျော်ပိုက်နေပါသည်။

တယ်လိုဖန်းဆက်သွယ်ခြင်း၊ ဖန်းသတင်းများလက်ခံခြင်း စသော တောက်တို့မည်ရအလုပ်များကို ပျော်ပျော်ရွှေ့ရွှေ့ပြင် ဆောင်ရွက်ပေး နိုင်ခဲ့ပါသည်။ အရင်းခဲကျသည့် သတင်းဆောင်းပါးများကိုပင် ကျွန်ုမ ရေးနိုင် ခဲ့ပြန်ရာ သတင်းစာတွင် ကျွန်ုမမှာမည်ဖြင့် ဖော်ပြပေးခြင်း ခဲ့ခဲ့ရပါသည်။ ယင်းအလုပ်သည် အခါမလပ် လုပ်နေရခြင်း၊ သတင်းစာတိုက်မှ တစ်ခါတစ်ရု ထွက်ခွာသွားရခြင်းတို့ကြောင့် ကျွန်ုမ နှစ်ခြုံကြပါသည်။ ပါပြင်သော ဘဝပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အလုပ်လုပ်ခြင်း၏ အသုနာမြှင့်ကို ကျွန်ုမ ရရှိထားပါ ပြီ။

မကြာပါချေး။ လစာမဲဖြင့် အလုပ်လုပ်နေခြင်းကို သတင်းစာ သမဂ္ဂ¹⁷အနေဖြင့် မလိုလားကြောင်း ကျွန်ုမအား အသိပေးရှင်းလင်းစာ တစ်စောင် ကျွန်ုမထဲသို့ ရောက်လာပါသည်။ စာထဲတွင် သမဂ္ဂဥက္ကာက ကျွန်ုမအပေါ်တွင် မည်သည့်အာယာတမူ မရှိသော်လည်း လုပ်အားခမပေး ဘဲ လုပ်အားကို အသုံးချေသော ထုတ်ဝေသူမှုနှင့်သမျှကို သမဂ္ဂအနေဖြင့် ဆက်လက် ဆန့်ကျင်ကန်.ကွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပါရှိသည်။ တစ်ချိန် တည်းတွင် ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မေမေမိတ်ဆွေတစ်ယောက်ထဲမှ လည်း စာတစ်စောင် ရောက်လာပါသည်။ ကွန်မြှုန်စိတ်များ၏ မဖြစ် ညွစ်ကျယ်လုပ်ရပ်များကို ဂရမစိုက်ရန် အားပေးစာဖြစ်ပါသည်။ ယင်းမှာ ကျွန်ုမနှင့် သမဂ္ဂနိုင်ငံရေး စတွေ.ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုမ ကောလိပ်၌ရှိစဉ် ကျွန်ုမနှင့် ဖေဖေ ပို၍ ဆက်သွယ် မူများပြီး မေမေမှာ ကျွန်ုမနှင့်ပို၍ ဝေးသွားသလို ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေ

သည် ရင်တွင်းခံစားချက်များကို သားသမီးများအား ပြောပြဖို့ပင် အားနာနေ တတ်သူဖြစ်သည်။ လွယ်လွယ်ဖြင့် မပြောတတ်။ ပြောရန် ဖေဖေ အနိုင်နိုင် ကြီးစားနေပုံကို မြင်ရတိုင်း ကျွန်းမ အုံအားသင့်ခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် ဆောင်းပိုးပေါက်ရာသီ၌ ဗာဆာ ကောလိပ်သို့ ခုတိယနှစ်တက်ရန် ကျွန်းမ အိမ်မှ မထွက်ပါ ဖေဖေက “မကြာခင်မှာပဲ သမီးက ကောလိပ်ဆိုကို ဖေဖေက ဝေါရှင်တင်ကို သွားကြရတော့မယ်။ ဒီအကြောင်းကို ဖေဖေ တွေးမိမှာတောင် ကြောက်နေတယ်။ အဲဒီနောက်မှာလည်း ရှေ့တစ်နှစ်စာ အတွက် ဖေဖေ သမီးနဲ့ တွေ့ချိန်ဆိုလို့ ကျောင်းပိတ်ရက်ကလေးပရှိတယ် သမီး”ဟု ကျွန်းမထဲ စာရေးခဲ့ပါသည်။ ထိနှစ် စွဲရာသီတွင် ကျွန်းမ ဥရောပ သို့ သွားရသောအခါ ဖေဖေ ကျွန်းမထဲ စာရေးခဲ့ပြန်သည်။ ဖေဖေစာမှာ ဖေဖေကို လန်းဆန်းဖော်ရွှင်အောင် လုပ်ပေးမယ့် ကိတ်¹⁸ မရှိတဲ့ ပျင်းရိစရာ အိမ်ကြီးသို့ ပြန်ရေးမည့်အကြောင်း လွမ်းတသသ ရေးထားပေသည်။ ကျွန်းမအား ကိတ်ဟုခေါ်သူ အလွန်နည်းရာ ထိအထဲတွင် ဖေဖေနှင့် (နောင် အခဲ၌) မီးလ် ကရေဟဲမ်တို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။

ကောလိပ် ခုတိယနှစ် ကျွန်းမအသက် ၁၈ နှစ် ပြည့်ပါပြီ။ ယမန် နှစ်က စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည် လူမှုရေးဘဝ၊ ပညာတတ်ဘဝ၊ နိုင်ငံရေးဘဝအတွင်း ပင့်ပက္ခမှာ ဆက်လက်ကြီးတွားနေသည်။ ထိုအချိန်က ဝေါရှင် တင်ဒေသတွင် အလွန်ခေတ်စားနေသော စလေ့တစ်ခုမှာ အရွယ်ရောက်သော သမီးပျီးများကို လူမှုအသိင်းအဝိုင်းနှင့် မိတ်ဆက် ပွဲထုတ်ပေးသည့် ပါတီပွဲ¹⁹များပင် ဖြစ်ပါသည်။ မိသားစနှင့် အပေါင်းအသင်းများသူအချို့မှာ ဖြူးအသီးသီးတွင် ပြုလုပ်သည့် ယင်းပါတီပွဲများသို့ နှစ်လုံးပေါက်သည် အထိ တက်ရောက်လေ့ရှိကြသည်။ ကျွန်းမအတွက် ယင်းပါတီပွဲကိုမှ ကျေးဇူးတော်နှင့် လက်ဖက်ရည်ပွဲ၊ ကပွဲမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ကပွဲဖြင့်လည်းကောင်း ကျင်းပရန် စိစဉ်ထားပါသည်။ အိမ်ကို ခေါ်မပုံသဏ္ဌာန် ပြင်ဆင်၍ ကျွန်းမ၏ဝါတီပွဲလည်း ရှေ့ရိုးထုံးစံ အဖြူရောင်

မပါဘဲ ခေါ်မဟန် ရွှေရောင်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုင်မ၏ ပါတီပွဲနေ့၊ တွင် မေမေပြောထားသည့်အတိုင်း ညာ
စားရန် ထိုင်ကြသောအခါ ဟဲရာလ်စံထရိုဖြန်²⁰ သတင်းစာမှ သွက်လက်
သော လူငယ်သတင်းထောက် ဂျိုးက် အယ်လ်ထောပ်²¹ကို ကျွန်ုင်မနှင့်
ကပ်လျက် ထိုင်ခဲ့တွင် ထိုင်ပေါ်ပါသည်။ ဂျိုးက်သည် အရပ်အမောင်း
အတော်လေးပုံပြီး ကိုယ်အလေးချိန် ပေါင် ၂၅၀ ခန့်.ရီမည်ဟု ခန့်.မှန်း
ရပါသည်။ အလွန်.အလွန် ခေတ်မိသော သူ၏ ရင်ကျက်သော စိတ်ထား
နှင့် တခံဏူပ္ပါတ္တာက် ကိုတော့ ကျွန်ုင်မလိုက်၍ မမိခဲ့ပါ။ သို့သော် ညာ
စားပွဲကိုမူ အကောင်း ဆုံးဖြစ်အောင် ကျွန်ုင်မ ထိန်းသွားခိုင်ခဲ့ပါသည်။
နောင်အခါ၍ သူနှင့်ကျွန်ုင်မ မှာ ရာသက်ပန် အခင်မင်ဆုံး ရောင်းရင်းများ
ဖြစ်သွားခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် ယင်းမှာ ထူးဆန်းပြီး နိမိတ်မကောင်းသော
နိဒါန်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ပါတီပွဲပြီးသည့် နောက်တစ်နေ့၊ တွင် ကျွန်ုင်မကော်နိတို့
အိုဟိုင်းယုံပြည့်နယ် ကိုလဲမံ့ဘတ်စံဖြူးသို့ မိုးရထားဖြင့် ခရီးထွေကဲခဲ့ကြပါ
သည်။ ထိုမြို့၊ တွင် ပြုလုပ်သည့် အမေရိကန်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ²² ဖွဲ့စည်း
ရေး အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လေ့လာ၍ သတင်းယူရန် ဖြစ်သည်။
ကျွန်ုင်မတို့ကို သတင်းယူခိုင်းသည့် ဗာဆာတဗ္ဗာသို့လဲမှ မစ်ဆယ်လင်နှင့်
နယူးစ်²³မှာ ကျွန်ုင်မနှင့် ကော်နိတို့ အလုပ်လုပ်နေသည့် သတင်းစာပင်
ဖြစ်ပါသည်။ သမဂ္ဂတွင် ဆိုရှယ်လစ် ကွန်မြှာစ်၊ လစ်ဘရာလ်နှင့်
ရက်ဒီကာလ်ကျောင်းသားစုများ ပါဝင်ကြပြီး ဖက်စစ်ဆန်းကျင်ရေးအတွက်
ကြိုးပမ်းနေသည် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။

ထိုအစည်းအဝေးတွင် နောင်အခါ စာရေးဆရာနှင့် ရပ်ရှင်
ထုတ်လုပ်သူ ဖြစ်လာသည့် ဘတ် ရှူးဘူး²⁴၊ နောင်အခါ ဝေါရှင်တင်
ပို့စ်သို့၊ ရောက်လာသည့်အက်ဒီ ရိုင်းရင်²⁵၊ နောင်အခါစိဘီအက်စ်²⁶ သတင်း
ဌာန အကြိုးအကဲဖြစ်လာသည့် ဘီးလ် လန်းနာ်²⁷တို့နှင့် တွေ့ဆုံးကျွန်ုင်း

ကာ အမြင်ချင်းပလှယ်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ တစ်ညနေတွင် လက်ဖက်ရည် သောက်ရာမှ အစည်းအဝေးခန့်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ကျွန်မအား အမျိုးသားအမူဆောင်ကော်မတီ²⁸တွင် ကော်မတီဝင်အဖြစ် ရွှေးချယ်ထားကြောင်း သိလိုက်ရသည်။ လက်ပဲအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ ပါတီမရှိသည့် လစ်ဘရာလ်တစ်ဦးအား အသုံးချွင်း ခဲလိုက်ရသည်ကိုသိ၍ ကျွန်မနာမည် ကို ကော်မတီဝင်ဘရင်းမှ အမြန်ပယ်ဖျက်ရန် စဉ်းစားမိသည်။ သို့သော ယင်းအတွေ့အကြံများ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းပြီး အသစ်အဆန်းလည်း ဖြစ်နေ၍ ကော်မတီဝင်အဖြစ်ဖြင့် အခြေအနေအားလုံးကို ဆက်လက် လေ့လာသွားရန် တွေ့မိပါသည်။

ထိုကိစ္စကို ဖေဖော်အား ပြောပြသောအခါ ဖေဖောက သတင်းစာ သမားအနေဖြင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ မပါဝင်သင့်ပုံကို စာဖြင့်ပြောပြသည်။ “အမည်ခံတဲ့ဆိပ်များ အတပ်နည်းလေ ကောင်းလေပဲ” ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်မသည် ဖေဖော်ကြပြချက်နှင့် သဘောထားအများစုကို အလေးအနေက် လက်ခံကြောင်း၊ သို့သော ထိုအချိန်၌ ကော်မတီမ နတ်ထွက်လိုက်ပါက အားလုံး အခက်တွေ့သွားနိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်း ဖေဖော်သုံး စာပြန်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မတောက် ရရှိခြင်းပင် ဖေဖော်ကျွန်မထဲ ပြန်စာရေးပဲပါသည်။ ဖေဖော်စာများ ကျွန်မ ပြန်စာအတွက် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း၊ ရေးထားပြီး နိဂုံးချုပ်တွင် ကျွန်မ တစ်ခါ့၌ မဖတ်ဖွေးသေးသော အရှင်းလင်းဆုံးနှင့် အကောင်းဆုံး ပြုပါသည်။ ဖေဖော်စာ နိဂုံးများ - “ပိုဘတွေအနေနဲ့ သားသမီးတွေကို တစ်ခါတစ်ရဲ ကူညီနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းတစ်ခုကတော့ လုပ်နည်း အခြေခံသဘောတရားတွေကို ပြောပြပေးခြင်းပါပဲ။ သမီးကိုတော့ ဖေဖော်အနေနဲ့ ဖို့ပို့စီးစီး အကြော်ပေးစရာတောင်လိုမယ် မထင်ပါဘူး။ ဘူးကြောင့်လဲဆိုတော့ သမီးဆီမှာ တကယ်မှန်ကန်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ရှိမယ်လို့ ဖေဖော်စိတ်ချယ့်ကြည်နေလို့ပဲ။ သမီးအတွက် တစ်ခါတစ်ရဲ ဖေဖော်လုပ်ပေးနိုင်တာကလေးက ဖေဖော်စိတ်ကူးထဲမှာ ပေါ်လာတဲ့

ခိုင်မာပြီး လက်တွေ့ကျတဲ့ အခြေခံသဘောတရားတစ်ချို့ကို ညွှန်ပြပေး ဖို့ပဲ။ ညွှန်ပြပေးရုပ်နောက် သမီး၊ သမီးက ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် အသုံးချုသွားရမှာ။ ဒီအခြေခံသဘောတရားတွေကို သမီးကိုယ်တိုင် ဆုပ်ကိုင်ပြီး လက်ခံထားနိုင်ရင်ပေါ့” ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေနှင့်ကျွန်မ သဘောထားချုံး လုံးဝ ကွဲလွှဲသွားနိုင်သည့်
ယင်းပြဿနာသည် ကျွန်မနှင့်ဖေဖေ၏ ဆက်ဆံရေး ပြုလည်ကောင်းမွန်ပုံ၊
ကျွန်မနှင့်ဖေဖေတို့ အပြန်အလှန် အရေးယူဂြိုစိုက်ပုံကို ပြသလိုက်သည့်
သာကေပင်ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ် ဖေဖေသည် ကွန်မြှာနှစ်များပါဝင်သည့်
အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့် မဆက်သွယ်ရန် ကျွန်မအား သိမ်မွေ့စွာစွေးဆောင်
နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဇွဲတို့ သတိပေးစဉ်းရုံးနေခြင်း မဟုတ်ပါပေ။

မေမေကား နိုင်ငံရေးမလုပ်ရန် ဖေဖေက တားမြစ်သည့်ကြား
ကပင် ရှစ်ခဲ့လ်ထုနှင့် သမ္မတဘဏဖြစ် ယဉ်ပြိုင်အရွေးခဲသည် အယ်လ်ဖြစ်
လန်ဒင်²⁹ ဘက်မှနေ၍ မဲဆယ်စည်းရုံးဟောပြာပေးခဲသည်။ ထိုအခိုင်
လောက်ထိ မေမေသည် လန်ဒင်က ရှစ်ခဲ့လ်ထုအားအနိုင်ရလိမ့်မည်ဟု
ထင်နေတဲ့ပင်။

ကျွန်မန်ငောက်နိတိ. ကောလိပ်ခုတိယနှစ် ပြီးသည့် ၁၉၃၆ ခုနှစ်
နွောဂါးတွင် ရရှားခိုင်ငံသို့. အတူခရိုးထွက်နိုင်ရန် တိုင်ပင်ပြီးမှ ဖေဖောက
ကုန်. ကွက်လိဂ်ပါသည်။ သို့၏သော ထိုခရိုးမှာ စိတ်ချေရသော ရရှားခရိုးသွား
ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ တရားဝင်အစီအစဉ်ဖြစ်ဖော်၍ စရိတ်စက သက်သာသော
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနောက်ဥရောပတွင် ကော်နို၏ မိသားစုလည်း
ရှိနော်းမည်ဖြစ်၍ အကုအည်ရနိုင်ကြောင်း၊ ရရှားတွင် ရက်သတ္တု နှစ်ပတ်
သာနေပြီး စက်တင်ဘာလတွင် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာတိကို၌
ဖေဖော်နှင့်အတူ အလုပ်လုပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မ အော့မေ့တောင်းပန်
သည်။

သို့.သော် ဖေဖောက သဘောမတူပေါ်။ ဥက္ကပအန္တကိပ်ပိုင်း

သို့.သွားရန် သဘောတူကြောင်းကို ကျွန်မထဲ ကြေးနှစ်ဖြင့် ပြန်ကြားပြီ: ရရှားသို့.သွားရန် တားမြစ်ရသည့် အကြောင်းကိုမူ နားလည်သဘော ပေါက်အောင် စာဖြင့် အကျိုးအကြောင်း ရှင်းပြလာပါသည်။

“အခုအချိန်ဟာ အလွန်ရှုပ်ထွေးနေတဲ့ အချိန်ဖြစ်ပါတယ် သမီး၊ ဖေဖေထင်တာတွေထက်တောင် ပိုပြီး ရှုပ်ထွေးများ ပြားလုပါတယ်။ သမီးဆန္ဒတွေကို ဖေဖေဘယ်တော့မူ ပေါ်ပေါ့ တန်တန် မင်းပယ်ဘူးဆိုတာလည်း သမီးအသိပဲ။ သမီးဟာ အရာရာမှာ ကျိုးကြောင်းချင်ချိန်စဉ်းစားတတ်တဲ့ သမီးလေးတစ်ယောက် ဖြစ်နေတာကြောင်း သမီးကို ဖေဖေ အမြတ် လိုက်လျော့ခွင့်ပြုခဲ့တာချည်းပဲ။ အခု သမီးက ဖေဖေ မမြင်နိုင်တဲ့ ဥရောပအရှေ့ဘက်ပိုင်းဆီကို သွားမယ်ဆိုတော့ လက်ငင်းအခြေအနေအရ သမီးခုက္ခာက်ရင် ကယ်တင်ပေး ပို့အတွက် အချိန်ပဲ ဖေဖေမှာ လိုနေပါတယ်သမီး။ အခု ဖေဖေ အဲဒီအခြေအနေမျိုးမှာ မရှိသေးဘူး။ တစ်နေ့နေ့၊ မှာ သမီးနဲ့ ဖေဖေ အဲဒီနိုင်ငံကို သွားဖြစ်ကြေးမှာပါသမီးအချစ်များစွာဖြင့် ....”

ကျွန်မလည်း ဖေဖေဆန္ဒအတိုင်း ထိုနှစ် စွန်လတွင် ကော်နီးမံသားစုနှင့်အတူ အနောက်ဥရောပသို့ ထွက်ခွာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ ပထမဆုံး သွားရောက်သည့် လန်ခန်းမြို့မှာ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ ရှုပ်ထွေးနေသော်လည်း ဘုရင်ဥယျာဉ်ပါတီပွဲများဖြင့် သွားလာလှပ်ရှားနေသူများကို ကြည့်ပြီး ကျွန်မ ပျော်နေဖိပါသည်။ ပါရီမြို့သို့ ဘက်စိုးနေ့³⁰ မတိုင်မိ တစ်ရက်တွင် ရောက်သွားသောကြောင်း ဘက်စိုးနေ့ စစ်ရေးအလုပ်ဖွဲ့နှင့် အခြားစီတန်းလုညွှေ့လည်ပွဲ၊ ပျော်ပွဲချွင့်ပွဲများကို တစ်ဝက်းကြည့်ရပါသည်။ ကျွန်မနှင့် ကော်နီးသည် မှန်းဖုတ်အလုပ်သမားတစ်စုနှင့်အတူ စီတန်းလုညွှေ့လည်ခဲ့ကြပြီးနောက် အဒေါ် အလစ်အမိတ်တွင်

နေ.လယ်စာ စာ:ကြပါသည်။

ပဲရစ်ချို့စဉ် တစ်ညွှန် ကျွန်မသည် ဘရန်ကူစိနှင့် ညာစာ စာ:ရန် ကော်နိတိ. ခေါ်သွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဘရန်ကူစိအား တွေ့ချင်လွန်းသည့်အော်ဖြင့် သူ.ပန်:ချို့အလုပ်ခန်းမှ လူခေါ်ခေါင်းလောင်းကို တအားနိုင်ပြီး အခန်းထဲသို့. တစ်စွဲတိုးဝင်သွားရာ အတွင်းတဲ့ခဲ့ပွင့် လျှင်ပွင့်ချင်း ကျွန်းမာပြည့်ဖြိုးသော မျက်နှာစိမ်း လူငယ်တစ်ယောက်နှင့် ရင်ဆိုင်တိုးနေပါတော့သည်။ လူငယ်မှာ ဟင်နရီ၏သား ပါရဲ မာ:တစ်³¹ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့.လေးယောက်သားမှာ အဖြူရောင်ရွှေးနေသော ဘရန်ကူစိပန်းချို့အလုပ်ခန်းထဲမှာပင် စကျင်ကျောက်တဲ့း စာ:ပွဲပတ်လည်၌ စကျင်ကျောက်တဲ့း ထိုင်ခဲ့မှား ပေါ်တွင် ဝိုင်းထိုင်လွက် ဘရန်ကူစိ တည်ခင်း ကျွေးမွှေးသော ညာတော် ပြန်ရောက်ရေး စာ:ကြပါတော့သည်။

ကော်နိနှင့် ကျွန်မသည် အောက်စပိ.၌တွင် ကျင်းပမည့် ကျောင်းသားအစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန်နှင့် ဟယ်ရာလ်၏ လာစကို³² နှင့် နေ.လယ်စာစာ:ရန် ပါရိမှ လန်ခန်းသို့. ပြန်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို့နောက် ဆော်ဘာ့မြို့.သို့. ထွက်ခဲ့ကြပြီး ဆော်ဘာ့ကိုတွင် မေမေက ဟိုတယ် ဘရစ္စဝို့၌ ကျွန်မတို့.ကို စည်းခဲ့ကျွေးမွှေးသည့်အပြင် ဂိုတဲ့ပတ်သို့. လည်း ပို့ပေးခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေမှာကြားကျက်အတိုင်း ကျွန်မမှာ ဥရောပ အနောက် ဘက်ခြမ်း၌သာ နေခဲ့ရမည်ဖြစ်၍ ဆိုပါယက်ယူနိယံသို့. ခရီးဆက်မည့် ကော်နိနှင့် ဆော်ဘာ့ကိုတွင် လူချင်းခဲ့ခဲ့ကြပါသည်။ ဘဝ စွန်း.စာ:ခန်းကြီးတစ်ခုအတွက် တစ်ယောက်တည်း ထွက်ခွာသွားသော ကော်နိ.အားကြည့်ရင်း ကျွန်မ စိတ်မကောင်းဖြစ်သော်လည်း သူနှင့်အတူ ဆက်သွားခြင်းမှ တာ:မြှင့်ခဲ့လိုက်ရသည့်အတွက် ကျွန်မ မည်သို့.မျှ ဘဝင်မကျ မဖြစ်ခဲ့ပေ။ ဖေဖေအဆုံးအဖြတ်ကို ကျွန်မ နာခဲ့ပါလေ သည်။

Notes

1. Alexander Korda
2. Sam Behrman
3. *The Scarlet Pimpernel*
4. Thanksgiving
5. New Deal
6. Thomas Mann
7. *Tonio Kroger*
8. Lucy Textor
9. Dr. McCracken
10. Dean Thompson
11. The "function of art"
12. Tolstoy
13. Connie Dimock
14. Noel Macy
15. Gannett
16. *Mount Vernon Argus*
17. Newspaper Guild
18. Kate
19. "coming-out" parties
20. *Herald - Tribune*
21. Joseph Alsop

22. American Student Union
23. *Miscellany News*
24. Budd Schulberg
25. Eddie Ryan
26. CBS
27. Bill Leonard
28. National Executive Committee
29. Alf Landon
30. Bastille Day
31. Pierre Matisse
32. Harold Laski

အခန်း (၅)

ထိန္ဒေရာသီအားလပ်ရက်များ ကုန်ဆုံးခါနီးအချိန်။ ဖေဖေ နှင့်အတူ မောင့် ကစ္စကိုသို့ မီးရထားဖြင့် ပြန်လာစဉ်က လန်ဒန်းစီးမွားရေး ပညာ သင်ကျောင်းသို့ လာမည်နှစ်တွင် တက်ရောက်ရန် ကျွန်းမ စဉ်းစားမိခဲ့ ပါသည်။ ထိကျောင်းမှာ အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်တက်ခဲ့ဖူးသော ကျောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေက ဘီးလ်နှင့် ကျွန်းမတို့မှာ ဥရောပ လူမှုရေး ပြသာနာများကို လေ့လာစဉ်းစားရန်အတွက် အသက်လည်းကောင်း၊ အခြေခံ ပညာလည်း နည်းလွန်းနေပါသည်ဟု ပြောသည်။ သို့သော် ကျွန်းမ ဗာဆာ တဗ္ဗာသို့လုံး ထွက်ချင်ရသည့်အကြောင်းကို ငြင်းအနေဖြင့် သိနေကြောင်း၊ ကျွန်းမအနေဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံအတွက်း မည်သည့်အရပ်ဒေသသို့ပင် သွားသွား ငြင်းအနေဖြင့် စောင့်ရှောက်ပေးရန် အဆင်ပြေကြောင်း ဖေဖေက

ဆိပါသည်။ လန်ဒန်သို့ သွားရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း သိရသောအခါ ရှိကာရိတ္ထသိုလ်သို့ သွားမည်ဟု ချက်ချင်းပြောလိုက်သည်။ ဤတ္ထသိုလ်ကို နိုင်းတော်တော် ရွှေလိုက်သည်မှာ လေးလေးစားစား စာသင်လို၍ မဟုတ်ပေ။ ကျွန်းမ ဖတ်ဖူးသော ရှက်ဘွတ်၏ မဂ္ဂင်းထဲမှ ပါတ်ပုံနှင့် ပါတ်ပုံအောက်က ပုံစာကလေးကို ကျွန်းမ ဖြင့်ယောင်လာ၍သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိပါတ်ပုံမှာ ရှိကာရိတ္ထသိုလ်၏ ဥက္ကဋ္ဌ ရောဘတ် မေးနှုန်း ဟန်ချင်းစံ² ၏ ပုံပင်ဖြစ်ပါသည်။ ခံညားပြီး စွမ်းပကားရှိသော လူငယ်လှသာက တစ်ယောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကောလိပ်ပညာကို ခေတ်ပြောင်းအမြင်ဖြင့် သင်ကြား၍ သစ်လွင်ပြီး စိတ်ဝင်စားဖွယ် အတွေးအမြင်များပေးမည်။ တ္ထသိုလ်သည် ပညာတတ်မှား ပေါက်ဖွားရာနယ်ပယ်ဖြစ်သည်ဟု ပုံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ရောနော၍သင်ရ မည်။ တ္ထသိုလ်သည် အနောက်အလယ်ပိုင်းတွင် တည်ရှိသည် (ကျွန်းမသည် အရှေ့ဖက် ပင်လယ်ကမ်းဒေသမှတွဲ၍) ဘယ်မှာမှ မနေခဲ့ဖူးပါ။) တ္ထသိုလ် ပရဝက်မှာလည်း မြို့ထဲတွင်ရှိသည်။ ကျွန်းမ ရှိကာရိတ္ထသိုလ်မှာ ပညာဆက်သင်မည့်အကြောင်း ဖေဖော်ကို ချက်ချင်းပေးပိုင်းပေးပါသည်။

တ္ထသိုလ်သစ်တစ်ခုသို့ သွားရောက်၍ ပညာဆည်းပူးရမည့်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်းမသည် ဤမျှသာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ် အဖြေပေးခဲ့ပြီးနောက် တစ်လမပြည့်ပီမှာပင် ရှိကာရိသို့ ရောက်ရှိသွားပါတော့သည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်းမ ချမှတ်လိုက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်၏ အတိမ်အနောက်ကို ကျွန်းမ ဖမြင်မသိခဲ့ပေ။ ကျွန်းမမှာ တိုက်ပဲပြင်းထန်ချိန်အထိ မည်သည့်လက်နက်ဖြင့် ခုခံကာကွယ်ရမှန်း မသိသူ တစ်ယောက်ပမာ ဖြစ်နေလေသည်။ ဖေဖေ ရှိကာရိသို့ ကျွန်းမနှင့်အတူ လိုက်လာပြီး ကျောင်းအပ်ပေးပါသည်။ ကျွန်းမအတွက် နေရာထိုင်ခင်း စီစဉ်ပေးပြီးနောက် ဖေဖေပြန်သွားသည်နှင့် ကျွန်းမမှာ ပတ်ဝန်းကျင်သစ်နှင့် များပြားလှသော မျက်နှာ

၅၂၁ မသည် ရှိကာဂုဏ်တွေသိလ် ပရဝဏ် အစွမ်းအဖျားတွင်ရှိသော
အင်တာနေရာင်နယ် ဟောက်စ်^၃ခေါ် အဆောင်တွင် နေထိုင်ရပါသည်။ ထို
အဆောင်မှာ နိုင်ငံခြားကျောင်းသူများ၊ ဘွဲ့ရကျောင်းသူများနှင့် ၅၂၁ မကဲ့
သို့ တန်ယ်တစ်ကျော်မှ ပြောင်းရွှေလာသူများ နေထိုင်သော အဆောင်
ဖြစ်ပါသည်။ စားသောက်ချိန်တွင် ကော်ဖိခိုင်ရှိ စားပွဲကြီးများတွင်
ရိုင်းထိုင်ပြီး စားကြရသဖြင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပိုမိုခင်မင်ရင်းနှီးခွင့် ရရှိ
ခဲ့ကြသည်။ ၅၂၁ မနှင့် တစ်ခန်းတည်းနေသော တေလို ဟဲန်နာဟော^၄မှာ
၅၂၁ မနှင့် သဘောထား အယူအဆချင်းတူကြသဖြင့် နှစ်ယောက်သား
အထူးပင် ရှင်းနှီးသွားခဲ့ကြပါသည်။ ၅၂၁ မတို့ အဆောင်အနီးဝန်းကျင်သို့၊
အများဆုံးရောက်လာတတ်သော ဆစ်ဒီ ဟိုင်းမင်း^၅ဆိုသော ဘွဲ့ရကျောင်း
သားတစ်ယောက်ကိုမှ ၅၂၁ မတို့ နှစ်ယောက်စလုံးက စိတ်ဝင်စားနေကြ
သည်။ ဆစ်ဒီမှာ ၅၂၁ မ တလေးတစား ဖတ်မှတ်လေ့လာခဲ့သော
သောမတ်စ် မန်း အကြောင်း စိတ်ဝင်စားသူဖြစ်နေသောကြောင့် ၅၂၁ မနှင့်
ဆစ်ဒီ နားရှိများစွာကြောအောင် စကားပြောဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ၅၂၁ သို့ ဖြင့် ၅၂၁ မ
တို့ ခင်မင်းမှသက်တမ်းလည်း နှစ်ပေါင်းများစွာပင် ရည်ကြာလာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတိ၊ အပေါင်းအသင်းတစ်စု၏ ပျောစရာဆွင်စရာဆိုသည်မှာလည်း စကားပြောခြင်း၊ အမြင်များ၊ ဖလှယ်ခြင်း၊ အချင်းချင်း နောက်ပြောင် ရယ် မောခြင်း၊ သိချင်းများ အတူတက္က သံပြိုင်သီဆိုခြင်း၊ ကောလိပ်က ဖွင့်ရာစုံ ရောင်းချသေ ဘိယာဆိုင်တွင် ဘိယာသောက်ခြင်း စသည်တိ၊ သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဘိယာကောင်တာရှေ့တွင် အနိန်ငါးအဖြူပြောက် စားပွဲခင်းများ ခင်းလျက် လေးထောင်စားပွဲကလေးများကို အတန်းလိုက် ချပေးထားရာ ဘိယာတစ်ပုလင်းနှစ်ပုလင်းမှာ၍ စားပွဲကလေးတွင် သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ ညာလုံးပေါက် ထိုင်နိုင်ပေါသည်။

လအနည်းငယ်ကြေခဲ့ပြီးနောက် တစ်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်အမျိုး သမီးအသင်းနှင့် ဆင်တူသည်။ အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုမှ အဖွဲ့ဝင် အမျိုးသမီးများ ကျွန်မထဲဘို့၊ ရောက်လာပြီး ငွေးတို့၊ အဖွဲ့သို့၊ ဝင်ရန် တိုက်တွန်းကြသည်။ ကျွန်မလည်း အဖွဲ့တစ်ခု၏ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ကြည့်ခဲ့ပါသည်။ ငယ်ရှုယ်သော အမျိုးသမီးများစွာ စိုင်းဖွဲ့ထိုင်နေကြပြီး အတော်များများမှာ ဖဲကစားနေကြောင်း တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ယင်းမြင်ကွင်းသည် ဗာဆာ ကောလိပ်တွင် ကျွန်မနောစဉ်ကြ ကြံတွေ့ခဲ့ရသည့် မြင်ကွင်းမျိုး မဟုတ်ပေါ် ကျွန်မအား အဖွဲ့ထဲဝင်ရန် လာရောက်စည်းရုံးသော အမျိုးသမီးအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့အတွင်း၌ ကျွန်မ ရုပ္ပါဒီအနွယ်ဝင်ဖြစ်နေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မအား အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံရန် သင့်မသင့် သဘောထားကွဲပြား နေ၍ အသင်းပါ ပျက်သွားကြောင်း ကြားသိလိုက်ရပြန်သောအခါ ကျွန်မမှာ စိတ်ပျက်ရသည် ထက်ပို၍ အံ့ဩနေဖိုပ်ပါသည်။ ယင်းသည် ကျွန်မ၏ တက္ကသိုလ်အစဉ်းပိုင်း နှစ်များအတွင်း ကိုယ်တိုင်ကြံတွေ့ခဲ့ရသည့် ရုပ္ပါဒီ ဆန်းကျင်ရေး အတွေ့အကြုံ အနည်းငယ်မှ အတွေ့အကြုံတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ရှိကာဂိုမြို့များ ပညာတတ်များ ရူပူလူပ်ရှားသည် နေရာဖြစ်ပါသည်။ ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်သည် ဥက္ကဋ္ဌ ဘဒ်ချင်းစုံ၏ ထူး

၆၁၁:သော အတွေးအခေါ်များကြောင့် မည်သည့်တက္ကသိလ်ကောလိပ်နှင့်
မတူအောင် ပညာရေးအဆင့်အတန်ကိုဖြင့်၍ သင်ကြားပေးနေချိန် ဖြစ်ပါ
သည်။ ဟာဒ်ချိုးစ်သည် မော်တီးမှာ အက်ဒ်လာ၏၏ ပညာရေးသီအိုရိုကို
ယုံကြည်သူဖြစ်၍ အနောက်ကမ္ဘာ၏ စာကြီးပေကြီးများကို ဖတ်မှတ်
လေ့လာပြီး ယင်းစာအပ်များထဲမှ အယူအဆများကို ရယူအသုံးချေစေလို
သည် ဆန္ဒစွဲရှိနေသူဖြစ်သည်။ တက္ကသိလ်တွင် ဘေးလုံးနှင့် အခြား
အားကေားလုပ်ရှားမှုများကို ဖျက်သိမ်းလိုက်သဖြင့် ထူးခြားနေသော်လည်း
တက္ကသိလ်တစ်ခုလုံးမှာ နိုးကြားတက်ကြွနေပါသည်။ သို့ခြားကမ္ဘာကလေး
တစ်ခုနှင့်ပင် တူနေတော့သည်။ မာဆာကောလိပ်နှင့်မူ လားလားမှမဆိုင်
ပါချေ။

ကျွန်မသည် အပိုကာဘသာအဖြစ် အမေရိကန်သိမ်းဘသာ
ကို ယူရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီးဖြစ်၍ သုတေသနသင်ရှိုးအဖြစ် စီးပွားရေး
ဘသာနှင့် သမိုင်းဘသာတို့ကို ပျောက်ထားလိုက်ပါသည်။ ယင်းအပြင်
ကမ္မာ့ စာကြိုးပေကြိုးစာရင်းဝင် ယင်းဘသာများကိုလည်း
ယူထားရာ
ဟန်ချင်းစံနှင့် အက်ဒ်လာတို့က ပူးတွဲသင်ကြားမည်ဖြစ်၍ ကျွန်မရင်ထဲမှာ
တော့ တထိတိထိတိဖြစ်နေသည်။ သင်ရှိုးမှာ ပလေတို့၊ အရွှေတို့တယ်⁹
တို့ဖြင့် စတင်ပြီး စိန်းသောမတ်စ် အကွိုးနှုန်း¹⁰ အပါအဝင် အခြားသော
နိကဗေဒပညာရှင်များ၊ ထို့နောက် ဖျို့က်¹¹ မတ်ခဲ့မှု¹²နှင့် အိန်ဂျေယ်¹³
တို့ဖြင့် အဆုံးသတ်ထားပေသည်။ ယင်းသင်တန်းတွင် “စာအုပ်ဖတ်
နည်း”¹⁴အကြောင်းကို ရက်သတ္တတ်ပတ်လျှင် တစ်ချိန် (၂ နာရီ) အက်ဒ်လာ
ကိုယ်တိုင် သင်ပြသောလည်း ကျွန်မတို့၊ အဖို့ မကြာခဏ အလွန်စိတ်
ဆင်းရှုသောအချိန် ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အချိန်ရောက်လျှင် စုစုပေါင်း ၃၀
ဦးခန်းရှိသော ကျွန်မတို့လှစုံမှာ ရှည်မျော့မျေားစွာရည်ကြိုးတွင် ပိုင်း
ထိုင်ကြရသည်။ ဟန်ချင်းစံ သို့မဟုတ် အက်ဒ်လာ တစ်ဦးဦးကဖြစ်စေ၊
နှစ်ဦးစလုံးကဖြစ်စေ ကျွန်မတို့၊ ဖတ်မှတ်ခဲ့သည်များကို ဆောခရာတို့၏

မေးနည်း ၁၅၉၄၌ မေးမြန်းစစ်ဆေးပါသည်။ ကျွန်မတို့လည်း ဆရာကြီး နှစ်ယောက်၏ ဆင်ခြေဆင်လက်ဖြင့် ရက်ရက်စက်စက် ကပ်သီးကပ်သတ် မေးမြန်းသည်များကို နှစ်နာရီလုံးလုံး အလူးအလဲ ခံကြရပါသည်။

ဟာဒ်ချင်းစ်နှင့် အက်ဒ်လာ ဆရာကြီးနှစ်ယောက်ကို ပြန်လှန် ချေပြောဆိုနိုင်ရန်များလည်း ကိုယ်ဘက်က ကျွားကုတ်ကျွားခဲ့လေသူ စောစောစောပိုင်ကြိုးစားပြင်ဆင်ထားရသည်။ မဖြေနိုင်လျှင် စိတ်ခါတ်ကျွေရာ ဖြစ်တတ်ပြီး ဖြေနိုင်ပါက အခြားဘာသာရပ်များ သင်ကြားရေးခြားလည်း အားသစ်တိုးစေပါသည်။

ကံအားလျှော့စွာပင် သင်ရိုးမှာ ကျွန်မနှင့် အဆင်ပြုသွားရှု ပထမနှစ်ကုန်သောအခါ ကျွန်မ အေအဆင် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ရှိကာဂို တဗ္ဗာသိုလ်၏ ပညာရေးသီခိုရိုများကို အထူးနှစ်ခြိုက်သော ဖေဖော ကျွန်မ အေအဆင်ရသည်သတ်းကြောင့် စမ်းပမ်းတသာဖြင့် ကျွန်မထဲသို့ ဒေါ်လာ ၁၀၀ တန် ချက်လက်မှတ်တစ်စောင် ပို့လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မက ထိန္တဖြင့် ပလေတိနှင့် အရရွှေတိတယ်တို့ရေးသည့် စာအပ်များ ဝယ်ပါမည် ဟု ပြန်စာရေးပို့ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မမှာ ရုံမှုရေးကိစ္စနှင့် ပညာရေးကိစ္စတို့ကို မှန်ကုန်စွာ ချိန် ဆိုရန် အခက်အခဲ တွေ့နေရဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မ ရှိကာဂိုတဗ္ဗာသိုလ် မြို့ရှိစဉ် မေမေမြတ်ဆွဲဖြစ်သူ မစွစ် ကဲလော့ခဲ့ ဖဲဘဲ့၏^{၁၆} မှာ ကျွန်မအား တဗ္ဗာသိုလ်ကျောင်း ပရဂ်ကြပ်ပလုံမှုရေးအသိုင်း အရိုင်းဆီသို့ မကြာခကာ ခေါ်ဆောင်သွားသွားဖြစ်ပါသည်။ ရေကန် တစ်ကန်ကို မျက်နှာပြုထားသော ခေတ်မီအိမ်ကြီးတွင် နေထိုင်ပြီး ကျွန်မကို သူ့အိမ်သို့ နေ့လယ်စာ ညာများ ဖိတ်ကျွေးလေရှိပါသည်။ သူ၏ စနေ့၊ တန်ကိုနေ့၊ အပန်းဖြေ ကေဟာ သို့လည်း မကြာခကာ ဖိတ်ခေါ်ကျွေးမွေးမွေးအောင်ခဲ့တတ်ပါသည်။ မစွစ် ဖဲဘဲ့၏ ဖိတ်ကြားသည့် ပါတီစွဲမှ ပြန်လာသည့်အခါတိုင်း ကျွန်မသည် သူတို့ယိုင် ဖိတ်လေ့ဖိတ်ထရှိသော ဖိတ်စာကတ်ပြားများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မ

အနေဖြင့် လိမ္မာယဉ်ကျေးစွာ တိ.ပြန်ခဲ့မှ ရှိမရှိထိသည်ကို အစဉ်ပြန်ပြောင်း
တွေးကောမိတ်ပါသည်။ ဥပမာ သူကိုယ်တိုင် လာရောက်ဖိတ်ကြား
သည့် သက်ာတအဖြစ် ဖိတ်စာကတ်ပြား ထောင့်စွန်းနေရာကို ခေါက်၍
ထားရစ်ခဲ့သည့် ဖိတ်စာများ၊ မတက်ရောက်နိုင်ပါက မတက်ရောက်နိုင်
ကြောင်း ဖြောက်အသိပေးရန်လိုသည့် ဖိတ်စာများ စသည်တိ.ဖြစ်သည်။
အလွန်ယျွှန်မြန်စွာ တိုးတက်ပြောင်းလဲနေသော ပြင်ပလူမှုဆက်ဆံရေး
အခြေအနေတွင် ကျွှန်မသည် တက္ကသိလ်ပရဝက်ထဲမှ ဂျုန်းယာကျော်းသူ
လေးတစ်ယောက်အနေဖြင့် သမားရှိုက္ခာအတိုင်း မှန်ကန်စွာ ဆက်ဆံပြော
ဆိုတတ်အောင် ကြိုးစားနေပေသည်။

အစ်မကြိုး ဖော်း၏ ရည်းစားဟောင်းတစ်ယောက်ကို အကြောင်း
ပြု၍ ပါမောက္ခ ဂိုစက်ပါး အန်တို့နှင့် ဘော်ဂိုးစ 17နှင့် ကျွှန်မ သိကျွှမ်း
ခဲ့ပါသည်။ သူရေးသော ဂိုဂိုလ်ယက်¹⁸ စာအုပ်ကို ကျွှန်မ တလေးတစား
ဖတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ယခု သူ့ကိုတွေ့ရသည့်မှာ ပေါ်ကြောင်ကြောင်နိုင်နေ
ပေသည်။ သို့သော် အလွန်သွက်လက် ထက်မြှက်သူဖြစ်၍ စိတ်ဝင်စား
စရာကောင်းပါသည်။ သိကျွှမ်း၍ မကြာမိမှာပင် ပါမောက္ခက ကျွှန်မအား
ညာစားရန် ဖိတ်ပါတော့သည်။ ပါမောက္ခကြိုးတစ်ယောက်၏ ဖိတ်ကြား
မြင်းခဲ့ရ၍ ကျွှန်မ စမ်းသာလွန်း၍ ရင်တွေပင် ခုန်နေပါသည်။ ရှိကာဂို
မြို့လယ်တွင် ကျွှန်မတို့ စားသောက်ကြပါသည်။ ရှိကာဂိုတောင်ပိုင်း
တက္ကသိလ်ဝန်းကျင်းသာ သွားလာကျက်စားလေ့ရှိသော ကျွှန်မတို့ ကျောင်း
သူများအဖို့ ယင်းညာစားရာ တကယ့်အကောင်းစားညာပင် ဖြစ်နေပါတော့
သည်။ ညာစားပြုး၍ ပြန်လာကြစဉ် ကျွှန်မနှင့် သင်တန်းအတူတက်ဘက်
ကျောင်းသူများထဲက အပျို့စင် မည်၌ ရှိနေပါ့ုးမည်လဲဟု ပါမောက္ခကြိုးက
ကျွှန်မ ထံမှ ထင်မြှင်ချက်ကို တောင်းရင်း မေးခွန်းတစ်ခု မေးလိုက်ပါသည်။
ကျွှန်မ လုံးဝ ဖြေနိုင်စွမ်း မရှိသော ကျွှန်မအနေဖြင့် ခန်းမှန်းမှုပင် မပြုနိုင်
သော မေးခွန်းဖြစ်နေပေသည်။ ပါမောက္ခဘော်ဂိုးစသည် အခြားမေးခွန်း

အမျိုးမျိုးကိပ်မေး၍ သူ.အခန်းကို လိုက်လဲကြည့်ရှုလေ့လာပါရန်လည်း
 အကြပ် တိုက်တွန်းနေပြန်ပါသည်။ ကျွန်းမမှာ အလွန်ငယ်ရွယ်သေးသူဖြစ်၍
 သူ. အပေါ် စိတ်ညွတ်လာပြီး သူ.ကြော်ကွင်းထဲရောက်အောင် ကျွန်းမအား
 သွေးဆောင်ဖြားယောင်းနေကြောင်းကို ကျွန်းမ မရိပ်စားမိခဲ့ပေ။ သူ.
 အခန်းသို့ လိုက်လာသည်ကိုပင် သူပြုသမျှ နရတော့မည်ဟု တွက်ထား
 ဟန်တုပါသည်။ သူ.ကို ကျွန်းမ ခုခံ ပြင်းဆန်သောအခါ သူက စွတ်တိုး
 သည်။ ကျွန်းမက သူ.စားပွဲကို ပတ်၍ရောင်သည်။ သူက ကျွန်းမကိုဖမ်း
 ရန် လိုက်ပြန်သည်။ ကျွန်းမက ရောင်ပြီးပြန်သည်။ ဤသို့၍ ကျွန်းမ
 နှင့် ပါမောက္ခကြီးမှာ စားပွဲကို ပတ်ချာလှည့်ကာ ကျွန်းမကပြီး သူက
 လိုက်နေတော့သည်။ ကျွန်းမ အတန်တန် တိမ်းရောင်ပြင်းဆန်ပြီး ကျွန်းမ
 ကိုပြန်ပို့ပေးရန် ထပ်မံ တောင်းပန်တော့မှ ကားပြင့် ပြန်ပို့ပေးခဲ့ပါသည်။
 ယင်းနောက် ပါမောက္ခကြီးသည် ကျွန်းမအား အပြင်သို့ သွားရန် ခေါ်ပါ
 သေးသည်။ ကျွန်းမသည် ဂုဏ်သရော် ပါမောက္ခကြီးတစ်ယောက်အား
 စိတ်ညွစ်ညူးအောင် ပြုမိခဲ့သည်အတွက် စိတ်တွေ့တွန်လှပ်ခြောက်ခြား
 နေပေရာ ကျွန်းမ၏ အုအတက်ရောဂါရိသည်ဟုဆိုကာ တဗ္ဗာသိုလ်ဆေးရုံ
 သို့ သွားရောက်ပြုသပါသည်။ ကျွန်းမ၏ မည်သည့်ရောဂါရိ မရှိကြောင်း
 ဆရာဝန်က ပြောလာသောအခါ ကျွန်းမအနေဖြင့် ငင်းနင့်အတူ အပြင်
 သို့ လိုက်၍ မဖြစ်နိုင်တော့ပါကြောင်း ပါမောက္ခကြီးအား ဖွင့်ပြောလိုက်
 ရပါတော့သည်။ ရှိသမျှ ခွန်အားများကို စုစည်းပြီး အလွန်ခက်ခဲစွာ ပြော
 လိုက်ရခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်းမ ခံယူထားသော နိုင်ငံရေးအမြဲငွေးမှာ အခြေခံအားဖြင့်
 ဖက်ဆစ်ဝါဒကို ခါးခါးသည်းသည်း ဆန်.ကျင်ပြီး အလုပ်သမား လူပုံရှုံး
 မူဘက်သို့ ယိမ်းသည့် လစ်ဘရယ်ဝါဒ အမျိုးအစားပင်ဖြစ်သည်။ လစ်
 ဘရာလ်ဆန်ဆန် တွေးခေါ်ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိသော်လည်း ကျွန်းမသည်
 ကော်နားဗားမတစ်ဘက်မှာသာ ရပ်တည်သူဖြစ်ပါသည်။ ဖြေတိသွေလူမျိုး

ဘွဲ့ရလူငယ်ကောင်းသား နော်မန် ဖို့ ဘရောင်း¹⁹ ဘို့သူက ဖက်ဆစ်ဆန်၊ ကျင်ရေးအဖွဲ့.တစ်ဖွဲ့.ဖြစ်သည့် အင်အားကောင်းသာ ကွန်မြှားနှစ်လှုငယ် များအဖွဲ့²⁰တွင် ပါဝင်လုပ်ရှားရန် ကျွန်ုင်မကို စည်းရုံပါသေးသည်။ သို့၊ သော် ကျွန်ုင်မ မသွားခဲ့ပေ။ ကျွန်ုင်မသည် ကျွန်ုင်မ ပါဝင်ပတ်သက်နေသော စနစ် တစ်ရပ်၌ ဖော်ထုတ်ခွေးနော်ရန် ပြသောများ ရှိနေလင့်ကော်း ယင်း ပါဒစနစ်ကို ဆန်၊ ကျင်တိုက်ဖျက်ရာတွင် မပါဝင်လိုပေ။

ကျွန်ုင်မ ပြင်းပယ်ခဲ့သည့်ပါတီသို့၊ ကျွန်ုင်မ၏ ရောင်းရင်း အပေါင်း အသင်းများစွာတို့၊ အဘယ်ကြောင်း ရောက်ရှိသွားကြသည်ကို ကျွန်ုင်မ မသိနိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်ုင်မ၏ ကာလကြောရှည်စွာရှိခဲ့သည့် ဥပဒေကို လိုက်နာခြင်း၊ လိမ္မာသည့် မိန်းကလေးဖြစ်ချင်ခြင်းကြောင်း ပါတီမဝင်ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာအတွက် ကံအလွန်ကောင်းသည်ဟပ် ဆိုရပါမည်။ ကျွန်ုင်မတို့.တစ်တွေ ကွန်မြှားနှစ်လှုငယ် များအဖြစ် စွမ်းခဲ့ရသည့် မဏ္ဍာသီခေတ်²¹တစ်လျောက်လုံးတွင် ကျွန်ုင်မ မှာ ကွန်မြှားနှစ်ပါတီဝင် မဟုတ်ခဲ့ပေ။

ရှိကာဂိတ္တ္တာသိုလ် ပထမနှစ် နွော်းပေါက်ရာသို့ နောင်အခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အထက်လွှတ်တော်အမတ်ဖြစ်လာသည့် ပေါလ် ဒုပ်ဂလပ်စိ²²ထဲတွင် အလုပ်သမားဆက်ဆံရေးပညာ သင်တန်း တက် ရောက်ခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်ုင်မသည် အလုပ်သမား ပြသောများတွင် ပိုမို စိတ် ဝင်စားလာခဲ့ပါသည်။ သံမဏီ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ မော်တော်ကားကုမ္ပဏီ များက အလုပ်သမားသမဂ္ဂများဖွဲ့ရန် ကြိုးပမ်းမျှကို အင်အားသုံးချို့ ဆန်၊ ကျင်နေချိန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုင်မကတော့ အလုပ်သမားများသမဂ္ဂ ဖွဲ့နိုင် သည့် အခွင့်အရေးကို ထောက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ယခုလည်း ထောက်ခဲ့သော်လည်း အချို့အလုပ်သမားသမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းများ၏ အပြုအမှာ၊ နည်းပျူးဟာတို့ကိုမူ အယုံအကြည် အပြည့်အဝ မရှိတော့ပေ။ သို့၊ သော် ထိုအချိန်က စက်မှုလောကုမှ အလုပ်သမားများ၏အခြေအနေမှာ လုပ်ငန်း

ရှင်များနှင့် ပူးတဲ့နှိမ်းနိုင်သည့် အခြေအနေ မရှိခဲ့ပေ။

ကျွန်မသည် ရှိကာရိ ဒေလီနယူးစံ²³ သတင်းစာအတွက် ရှိကာရိ သံမကိစက်ရုလွပ်သားများ သပိတ် သတင်းယူနေသော လူငယ်သတင်း ထောက် ရှုံး ဘက်ခံ²⁴ နှင့် ခင်မင်သွားပြီး သူနှင့်အတူ သံမကိစက်ရု တစ်ရုံသို့ လိုက်သွားခဲ့ရာ သပိတ်တားသူများနှင့် လက်နက်ကိုင် ရှိကာရိ ရုတပ်ဖွဲ့ဝင်များ အစိကရာက်ဖြစ်ပွားသောကြောင့် ကျွန်မတို့မှာ သီသီ ကလေး လွတ်အောင် ရှေ့ရှင်ပြီးခဲ့ရသည်။ ရှုံးပစ်ခတ်၍ စက်ရု အလုပ် သမား ခုနှစ်ဦးသေပြီး အများအပြား ဒက်ရာရာခဲ့ကြပါသည်။ အပမ်းခံရမည် စိုး၍ ကျွန်မတို့အားလုံး ရရာမော်တော်ကားထဲဝင်၍ ထွက်ပြီးကြသည်။

ယင်းအရေးအခင်းပြစ်ပွားပြီးနောက် သံမကိစက်ရု စက်ရုံသို့ ကျွန်မနှင့် ရုံးပို့ကြောင်းနဲ့ ထပ်မံသွားရောက် စုစုမံတော့မှ စက်ရုံအတွင်းရေး များကို သိရှိလာပါသည်။ ကျွန်မတို့လည်း ဝေါရှင်တင် ပို့စံ နှင့် ရှိကာရိ ဒေလီနယူးစံ နာမည်များကိုသုံး၍ အတွင်းရေးများကို ရအောင်လိုက်ကြ တော့သည်။ ထိုအခါ ဝေါရှင်တင်မြို့တော် သတင်းစာတစ်စောင်၏ ပြုက အရှိန်အဝါ ကြီးမားပုံကိုလည်း ကျွန်မ တစ်သက်တွင် မမေ့နိုင်လောက် အောင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်လိုက်ရပါသည်။ ဝေါရှင်တင် ပို့စံမှာ ထိုအချိန်က သာမန်သတင်းစာကလေး တစ်စောင်သာဖြစ်သည်။ သုံးပေါ်းလည်း ကျွန်မတို့အား စက်ရုံအတွင်းသုံး ဖိတ်ခေါ်ပြီး တာဝန်ရှိသူများက အရေး တယူ လိုက်လဲရှင်းလင်းပြသကြပါသည်။ သာမန်ကျွန်မတို့သာကောလိပ် ကျောင်းသူတစ်ဦးနှင့် အပျော်တမ်း သတင်းထောက် တစ်ဦးသူမှာ့ ကျွန်မတို့မှ မလုံးမလုံးပြစ်ရပါသေးသည်။

ကျွန်မလည်း အလုပ်သမားနှင့် စက်ရုံအလုပ်ရုများအတွင်း ဝင်ရောက်ခွင့်ရရေးအတွက် ငြင်း၏ သတင်းစာအမည်ကို အသုံးချုခဲ့ရ သည့်အကြောင်းကို ကေဆို ကျွန်းစံအား စာဖြင့် အသိပေးတောင်းပန်လိုက် ပါသည်။ ကေဆို ကျွန်းစံကလည်း ကျွန်မတို့၏ အတွေ့အကြောင်း လုပ်ရည်

ကိုင်ရည်ကို အားရရှိသူများကြောင်း၊ ကျွန်မတို့၊ ရရှိလိုက်သော သတင်း၊ ပါတ်ပုံများမှာ တစ်နှစ်စာ လုပ်ငန်းပမာဏနှင့် ညီမျှကြောင်း၊ နောင်တွင် လိုအပ်လျှင် အသုံးချခိုင်ရန် မိတ်ဆက်စာတစ်စောင်ကိုလည်း ကျွန်မထုပို့ပေးလိုက်ပါသည်။ နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသည့်အချိန်များကျွန်မမှာ အလုပ်သမားဆက်ဆံရေးကိုစွဲများကို အတွင်းကျကျထောက်လှမ်း၍ အသေးစိတ် အကွက်ကျကျ ရေးဖို့ပြုလာခဲ့ရပါသေးသည်။

ဖေဖေနှင့် ကျွန်မမှာ ပြောလိုသည်များကို စာဖြင့် ပုံမှန် ဆက်သွယ်ရရှု၍ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်အကြောင်း၊ ပြောဆိုဆွေးနွေးနေကြဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေ့ သတင်း၊ စာ၏ခေါင်းကြီးပိုင်းများ၊ ပိုမိုတိုးတက်လာပြီး ကြိုးကြာများ၊ ကိုလည်း ပိုမိုခွဲဆောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဖေဖေသည် သတင်း၊ စာလုပ်ငန်းအတွက် အမြတ်ရရှိ၊ အခက်တွေ့နေရှာသည်။ စရိတ်စကမှားလည်း တက်လာပါသည်။ ဟဲရာလ်²⁵ကို ကော်လာပြာအလုပ်သမားများက ဖတ်ကြသည်။ တိုင်းမဲစံ²⁶မှာလည်း ဟဲရာလ်သတင်း၊ စာ၏ ညာနေပိုင်း၊ အာဘော်ကို ပြန်လည်ရိုက်နိုပ် ဖြန့်ချိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စကရပ်စံ ဟောင်း၊ ဝပ်²⁷ကား၊ သွက်လက်မြား၊ ပြောသော သတင်း၊ စာအသေးစား၊ ဖြင့် ရွေးကွက်ရ နေသူဖြစ်ပြီး၊ အီးဗန်း၊ စတား²⁸သည်လည်း သတင်း၊ စာလောကနှင့် တစ်ဖြုံး၊ လုံးတွင် ရေပန်းအစားဆုံး၊ ညာနေသတင်း၊ စာဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသတင်း၊ စာသည် အများ၏ လေးစားမှုခံရသည်အလျောက် ကြိုးကြာများကို ဝေဝေဆာဆာ အထည့်နိုင်ဆုံး သတင်း၊ စာပင်ဖြစ်သည်။

ဖေဖေသည် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်း၊ စာကို အောင်မြင်သော သတင်း၊ စာတစ်စောင်ဖြစ်လာအောင် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ရာ ငါးနှစ်ကာလသို့၊ ရောက်သည့် ၁၉၃၈ ခုနှစ် နွေးဦးပေါက်ရာသိတွင် ကျွန်မထုပ်သို့၊ စာတစ်စောင် ရေးခဲ့ပါသည်။ ထိုစာထဲ၌ တစ်ခါတစ်ရုံမှုသာ ရတတ်သည် အခွင့်အရေး၊ တစ်ခုကို ဝေါရှင်တင် ပို့စ်အနေဖြင့် ရရှိထားကြောင်း၊ ယင်းမှာ

ဟဲရာလ် ထရ်ဖြန်းဆောင်းပါးလုပ်ငန်း²⁹က င်းထဲမှ ဝေါလ်တာ
လစ်ပဲမဲန်း³⁰၊ ဒေါက်သီ သော်မဲဆင်³¹၊ မူးခဲ ဆာလီမင်³²တိ.၏ သတင်း
ဆောင်းပါးများ၊ ကာတွန်းများနှင့် တန်ခိုးနွောင်းပါးများ၊ နေ.စဉ်ပါနေကျ
အက္ခရ ပဟော်များနှင့် စာအုပ်ဝေဖန်ချက်များကို ဝေါရှင်တင် ပို.စံ ထဲ၌
ထည့် သွင်းဖော်ပြခွင့်ပင်ဖြစ်ပြောင်း သသည်ဖြင့် ကျွန်မအား အသိပေး
ထားသည်။ ထိုအချိန်က ဝေါရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာတွင် ဖော်ပြနေကျ
သတင်းအချို့၊ ကို ဟဲရာလ် ထရ်ဖြန်း သတင်းဆောင်းပါး ဝေါရှင်တင်
လုပ်ငန်း၊ ရုံးမှ ရရှိနေသည့်အပြင် နိုင်ငံခြားသတင်းများကိုလည်း ယင်း
လုပ်ငန်းရုံးက ကမ္ဘာ့ဒေသအသီးသီးသို့ လွှတ်ထားသည့် သတင်းထောက်
များထဲမှ ရရှိနေသဖြင့် ကျွန်မတိ.၏ ဝန်ထမ်းအင်အား နည်းပါးသည်
ဝေါရှင်တင် ပို.စံ သတင်းစာများ ရှုံးသုရှိက်သာရှုံးနေသည်။

သို့.သော် ဖေဖေက သတင်းစာကို လူအင်အားနည်းနည်းဖြင့်
ခက်ခဲစွာ ကြိုးစားလုပ်ကိုင်နေရပုံကို စာ၏ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် စိတ်
ထိခိုက်စွာ ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲပါသည်။

“P.S. ဖေဖေတို့ သတင်းစာတိုက်ကို သမီးအပြန်ပြန်
မလာရင်တော့ တိုက်မှာ လုပ်စရာတွေ ကုန်သွား
လိမ့်မယ်။ ဖေဖေတို့ သတင်းစာအဆင့်အတန်း
ကို ထိန်းထားရတဲ့ ပုံမှန်လုပ်ငန်းတာဝန်တွေက
လွှဲရင်ပေါ့။ သတင်းစာကိုထိပ်တန်းရောက်အောင်
မြှင့်တင်ပေးဖို့ သမီးလုပ်ငန်းထဲ ဝင်သင့်နေပါပြီ။
ထိပ်ဆုံး ရောက်အောင် ကြိုးစားရတာက
အဒီနေရာ ရရှိပြီး နိုင်မြှုအောင် ကြိုးစားအား
ထုတ်ခြင်းထက် အဆများစွာ ပိုမိုကောင်းပါ
တယ် သမီး။ ဖေဖေတို့တစ်တွေ ဒီထိပ်ဆုံး

နေရာကို ရောက်တဲ့အခါကျမှ ဖေဖေက တစ်လျည့်
ထွက်ပြီး သတင်းလိုက်ပါမယ်။ သမီးရယ်၊ သမီး
မေမေရယ်၊ ကေဆီ ရွှေးစ်ရယ်၊ ဖီးလစ္စ ဖော်လီ
တို့ရယ်က လုပ်ငန်းလည်ပတ်အောင် လုပ်ကြပေး”

ဖေဖေ ဘာကို ဆိုလိုပါသလဲ။ ကျွန်းမ ဘာတွေ ဤစဉ်စိတ်
ကူးခဲ့ပါသလဲ။ ပြန်တွေးကြည့်လိုက်သောအခါ ကျွန်းမ၌ သတင်းစာဆရာ
ဖြစ်ချင်သောဆန္ဒရှိပြီး ဖေဖေ့လက်ထဲ၌ သတင်းစာလုပ်ငန်း ရှိနေသည်ကို
သာ ကျွန်းမသိပါသည်။ အစ်မကြီးများနှင့်အစ်ကိုကြီးထဲသို့ ဖေဖေ ဤကဲ့
သို့၊ စာမျိုးမရေးဟု ကျွန်းမ အသေအချာပြောစုံသည်။ ဟောင်နှမတွေထဲမှာ
မည်သောစိတ်းတစ်ယောက်ကျွဲ ကျွန်းမကို မန်နေဂျာအဖြစ် မပြင်ခဲကြဟု
လည်း ကျွန်းမ ပြောစုံပါသည်။ ထိုအချိန်က ဖေဖေရော၊ ကျွန်းမပါ သတင်း
စာဆရာဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မည်ကဲ့သို့ တွက်ချက်မိခဲကြပါသနည်း။ ယင်း
အချက်ကို ကျွန်းမ စိတ်ဝင်စားနေမိပါသည်။

ဝေါရှင်တင် ပို.စံ အတွက် ကျွန်းမ၏ ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခုမှာ
အလွန်အရောကြီးသော ကာတွန်းကဏ္ဍပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရှိကာရိတစ်မြို့၊ လုံး
အသည်းစွဲနေသည့် ကာတွန်းအတ်လမ်းသစ် “တယ်ရိန္ဒင့် ပင်လယ်ပါးပြ
များ”³³အကြောင်း ဖေဖေ့ကို ကျွန်းမ ပြောပြလိုက်သောကြောင့် ဖေဖေက³⁴
ထိုကာတွန်းအတ်လမ်းသစ်ကို သတင်းစာတွင် အခန်းဆက် ထည့်သွင်း
ဖော်ပြပေးလိုက်ရာ အထူးအောင်မြင်သွားပါသည်။ ဖေဖေ့ကို ကူညီလိုက်
ရခြင်းအတွက် ကျွန်းမ အားရကျေနှင့်ခဲရပါသည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ် သမ္မတကျေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရသော ရှစ်ခဲ့လ်ထု
နေရပ်မြို့၊ သို့၊ အပြန်၌ ငင်းအား တစ်ခဲနက်ကြီးခိုရန် ဝေါရှင်တင် ပို.စံ
သတင်းစာ ရှေ့မျက်နှာပုံး အပြင်ဘက်တွင် ကောင်ခတ်၍ နှီးဆော်ပေး
လိုက်သောကြောင့် သမ္မတသစ်အား လုထု နှစ်သိန်း ကြံ့ဆိုခဲကြသည်။

သမ္မတသစ်က ဖေဖော် အထူးတလည် လက်ရှုံးရှုံး နှုတ်ဆက်ပြီး ငှုံးပန်ဆယ်လဲးနှီးယားရှိပ်သာ ခုတိယထပ် ပြတင်းပေါက်တွင် နေရာပေးခဲ့သည်။

ယင်းဖြစ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာအနေဖြင့် အောက်တန်းကျသွားသည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်းဖြင့် မကျေနပ်စာတစ်စောင် ကို ကျွန်းမ ဖေဖော် ရောဂါးလိုက်ပါသည်။ ကျွန်းမစာကို ခပ်ဆတ်ဆတ် ကလေး ပြန်လည်ချေပျော်လင်းထားထားသော ပြန်စာကို ဖေဖော် ကျွန်းမထဲ သို့ ချက်ချင်း ပြန်လည်ပေးပို့လာသည်။ မိမိနိုင်း၏ သမ္မတသစ်အား ကြိုးဆိုသည့်လုပ်ငန်းမှာ အစဉ်အလာ လုပ်ရပ်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း၊ အခြား သတင်းစာများလည်း ပါဝင်လှပ်ရှားကြသည့် ပွဲကြီးဖြစ်ကြောင်း၊ အော် သတင်းဌာန³⁴ နှင့် တိုင်းမြိုက်လင်းတို့လည်း သတင်းကို ဖော်ပြခဲ့ကြကြောင်း၊ ရှိကာရိုကြိုးပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေနှင့် သတင်းဖြစ်ရာအေသနနှင့် ကွာလုမ်းမှာအခြေအနေတို့ကြောင်း ကျွန်းမည် ထက်ဖြက်ပြီး သမာသမတ်ကျသော သတင်းသမားကောင်းတို့၏ အသိစိတ် အခိုက်အတန်း၊ ကွယ်ပျောက်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ကျွန်းမအား တိုက်ရိုက်ဖို့၍ ချေပထားသော စာပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသည် ဖေဖော် ကျွန်းမအကြားတွင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါ့မျှ မပေါ်ပေါက်ဖူးသေးသော ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆန်းကျင့်နေသည့် ကွာဟချက်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖော် ကျွန်းမ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဝေဖွန့်မှုပြုသောအခါများ၌ပင် ကျွန်းမအား အစဉ် သက်ညာထောက် ထားတတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကဲသို့ အပြန်အလှန် ချေပပြေဆိုရန်လည်း ဝန်လေးသူမဟုတ်ပေး။ ဤတွင် ဖေဖော် သမာဓိရိုက်ကို မြင်နိုင်လောက်ပါသည်။ လူများ၌ ငှုံးတို့ ကိုယ်ပိုင်ဆန္ဒနှင့် အမြင်များ ရှိနေသောကြောင်း အမြင် အမျိုးမျိုးဖြင့် အပြတ်အသတ် ပြောဆို ချေပနေတတ်သည့် သဘောကို ဖေဖော်အလည်လက်ခံသည်။ ဥပမာ ကျွန်းမတို့ မောင်နှုမတစ်တွေ မွေးမွား။

လျင် မွေးစွားချင်း တစ်ဦးချင်းအတွက် ရန်ပုံငွေများကို ဖေဖေကိုယ်တိုင် ဖွင့်လှစ်စောင်းပေးထားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုင်မတို့၊ အတွက် ဖေဖေက ယင်းသို့ စီစဉ်ပေးခဲ့ရခြင်းမှာ ဖေဖေဖေခင်းသည် သားသမီးများအား ကြိုးကိုင် အပ်ချုပ်ရန်အတွက် ငွေကို သုံးစွဲခဲ့ကြောင်း ယုံကြည်သောကြောင့်ပင် ဖြစ် သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဖေဖေကား အခင်ဗျာ လုပ်ပုံလုပ်နည်းအတိုင်း လိုက်၍ လုပ်လိုသူ မဟုတ်ပေ။ ဖေဖေသည် သူ့သဘောထားဆန္ဒနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လွတ်လပ်စွာ ခံယူခွင့်ကို သားသမီးများအား ပေးထားသည်။

ထိုအချိန်က ကျွန်ုင်မ ပြတ်ပြတ်သားသား မပြင်နိုင်ခဲ့သည့် အရာမှာ ဖောင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် ကျွန်ုင်မဘက်မှ ရပ်တည်ခဲ့သော ဖေဖေ၏ အရေးပေးမှုများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေထံရေးခဲ့သော ကျွန်ုင်မထံမှ စာများ ကို စုဆောင်းထားသည့် မေမေကလည်း ဖေဖေက ကျွန်ုင်မကို အဂွန် ချစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ပြန်လည်တွေ့ကြည့်လိုက်သောအခါတွင်လည်း ဖေဖေနှင့် ကျွန်ုင်မတို့ နှစ်ဦးအကြား ကြိုးမှားသည့် မေတ္တာတရားကို တွေ့လာ ရသည်။ ကျွန်ုင်မဘဝ၊ ကျွန်ုင်မစီမံခိန်းနှင့် ကျွန်ုင်မ၏ အတွေးများအပေါ် လွမ်းမိုးထားသည့် ကြိုးမှားသော ဖေဖေ၍ သားသမီးအရှိန်အဝါကို ပြင်လာရသည်။ ထိုအချိန်က အဘယ်ကြောင့် ဤနှစ်ယူကျွန်ုင်မ မသိခဲ့၊ သတိမပြုခဲ့သည့် အကြောင်းကို ကျွန်ုင်မ မသိနိုင်အောင် ဖြစ်ရပါသည်။ သို့သော် ယနေ့ ဖေဖေက ကျွန်ုင်မအပေါ် ထုံးဝ ယုံကြည်မှုရှိကြောင်း ကျွန်ုင်မ သိရသောအခါ ယင်းအသိမှာ အသက်ကြိုးပြင်းလာသည့်အလျောက် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အလွန် ကြိုးမှားသော ခွဲနှားတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုင်မအတွက် အလွန် လိုအပ်သော လုံခြုံစိတ်ချမှုကိုလည်း ပေးပါသည်။

မေမေနှင့် ကျွန်ုင်မတို့ ဆက်ဆံရေးမှာ တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ ဖြစ် နေပြန်သည်။ မေမေသည် ပြောရခိုရ ပိုမိုခက်ခဲလာပြီး အလျှော့ဆန်လာ ပါသည်။ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိုစွဲကို မေမေအား မေး၍မရ။ အကြောက် ကောင်းရန်လည်း မလွယ်ပေ။ ကျွန်ုင်မတို့ သားသမီးတွေ့၏ အနာဂတ်ဘဝ

ပုဂ္ဂာများကို မေမေက ကြိုတင်ရေးဆွဲထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိပုဂ္ဂာများသည် တကယ်အခြေအနေနှင့် အဝင်ခွင်ကျဖြစ်၏ မဖြစ်၏ဆိုသည်ကို မေမေ လေးလေးနှင်းနှင်း ပြန်မကြည့်ခဲ့ပေ။

၁၉၃၆ ခုနှစ် သမ္မတရွှေးချယ်ပွဲ ပြီးသောအခါ မေမေသည် ဝေါရှင်တင်သို့ စိတ်နှလုံး ညျိုးငယ်စွာဖြင့် ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ မေမေ၏ အသိအမြင်သစ်နှင့် အတွေ့အကြုံသစ်တွေ အတော်အတန် ရခဲ့ပုံတော့ ပေါ်ပါသည်။ ဖေဖေက အယ်လ်စ် လဲနှုန်းနှင့်လိုက်၍ မဲဆွယ် စည်းရုံး သည်အလုပ်မှတွက်၍ အနားယူရန် မေမေကို ဖျောင်းဖျုတိက်တွန်းသည်။ အယ်လ်စ် လဲနှုန်းနှင့် ကျွဲ့မ တွေ့ခဲ့ရသည်အဖြစ်ကလေးမှာ ကျွဲ့မ လှပ်ရှားနေရသော လောကနှစ်ခု (ကျွဲ့မ၏ ရိပ်တာလီကင် မိဘနှစ်ပါး၏ အသိုင်းအပိုင်းနှင့် ကျွဲ့မ၏ လစ်ဘရာလ်ဘက် ပိုမိုမိုးသော တူတဲ့ဆိုလ် အသိုင်းအပိုင်း)၏ ကွားမြားချက်ကို အထင်းသား ဖော်ပြနေပါသည်။ ရွှေးချယ်ပွဲပြီး၍ ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်အယ်အကြာတွင် ကျေးဇူးတော်နေ့၊ ကျောင်းပိတ်ရက်နှင့်ကြုံ၍ ညုတွင်းချင်းရောက် သည့် မီးရထားဖြင့် ကျွဲ့မ အိမ်သို့ ပြန်ရာ ဆစ်ခို့နိုင်းမင်းနှင့် မိတ်ဆွေများက ဘူတာရုံးတွင် လာရောက်တွေ့၊ ခုံနှုန်းဆက်ကြသည်။ သုတို့နှင့်အတူ နှုတ်ဆက်ပန်း စည်းတစ်စည်းလည်း ပါလာပါသည်။ တကယ့်တူတစ်ချောင်းနှင့် တံစဉ် တစ်ခုကို ထိပါန်းစည်းပေါ်တွင် အနီရောင်ဖြေားဖြင့် ခေါက်တဲ့ ချည်၍ ကျွဲ့မကို လက်ဆောင်ပေးလိုက်ကြသည်။ ကျွဲ့မလည်း ထိခိုပ်ကြောင် ကြောင်လက်ဆောင်ကို ယူလာခဲ့ပါသည်။ နောက်တစ်နေ့နှင့်ကြောင် ဝေါရှင်တင်သို့ ရောက်၍ ကျွဲ့မလည်း လက်ဆောင်ပန်းစည်းကို မနိုင်မနေး သယ်လျက် စားပွဲထိုး ဖွင့်ပေးသောတဲ့ခါမှ အိမ်ထဲသို့ ဝင်သွားရာ တကြည့် ဆောင်ထဲတွင် ဖေဖေ၊ မေမေနှင့် သမ္မတရွှေးချယ်ပွဲတွင် ရှုံးနိုင်သွားသော အယ်လ်စ် လဲနှုန်းတို့ ဆွေးနွေးနေသည်ကို တွေ့လိုက်ရပါသည်။ သည်တော့မှ ပန်းစည်းတွင် ချည်နောင်ထားသော တူနှင့်တံစဉ်ကို ခပ်

သုတေသတ် လွှင့်ပစ်ပြီး ဖေဖေမေမေတို့ နှင့် ဝင်တွေ့ခဲ့ရပါသည်။

၁၉၃၀ ပြည့်စွဲနှစ်များအတွင်း၌ ပြသာပေါင်းစွဲနှင့် ပတ်သက်၍ အထူးသဖြင့် သက်သာချောင်းချိရေးကိစ္စ၊ ပညာရေးကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ဟောပြောရသည့်အလုပ်ကို မေမေ အာရုံစိုက်၍ လုပ်ခဲ့ပါသောသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်းမထဲသို့ ရောက်လာသော မေမေ့စာများထဲ၌ ရှင်းဟောပြောခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများ၊ နားတောင်သော ပရီသတ် အင်အား၊ အမြဲတမ်းရရှိသော ပရီသတ် တစ်ခုနှင်းတို့ ပြန် အားပေးမှုနှင့် ဟောပြောချက်များ တောင်းခံထုတ်ဝေမှု အခြေအနေတို့ အကျယ်တွင် ပါဝင်လေရှုပါသည်။ မေမေသည် ဟောရေးပြောရေးဘက်တွင် အလွန် စိတ်ဝင်စားသူလည်းပြစ်၍ အကြောင်းရုပ်များစွာကို ပညာသားပါပါ အကျယ် တွင် ရေးသားနိုင်ခဲ့သည်။ စင်စစ် ထိုအချိန်အခါသည် မေမေဘဝတွဲခုလုံး စာပေပြုစရေးသားမှု၏ နှစ်များနေသည့်ကာလ ဖြစ်ပါသည်။ ဤရှုံးနှင့်ယား ပြည့်နယ် ပတို့မက်မြစ်³⁶ကို မျက်နှာပြု၍ ဖေဖေမေမေတို့ ဆောက်ထားသော နေချိုင်စရာ ခေတ်မိအမိန်ကလေး ကက်ဘင်³⁷သို့လည်း ထိနှစ်နှစ်တွင် မေမေတစ်ယောက်တည်း မကြောခကာသွား၍ တော်လ်စတ္တိုင်း၊ ဒေါ်စတိုက်စကိုး၊ သောမတ်စ် မဲန်းတို့ အကြောင်း စာတစ်အုပ်ကို ရေးနေပြုဖြစ်ပါသည်။

ထိုအချိန်မှာပင် သော့မတ်စ် မဲန်းအပေါ်တွင် မေမေ၏ ခင်မင်လေးစားစိတ်မှာ ထူးထူးခြားခြား အလွန်ထက်သန ပြင်းထန်လာပါသည်။ ယင်းစိတ်သည် မေမေကို နှိပ်စက်ဖိစီးရုံးမျှမက မေမေသိက္ခာကိုပင် ခြိမ်းကြောက်လာခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် သောမတ်စ် မဲန်းနှင့် ကျွန်းမျင်း မတွေ့ဖို့ကတည်းက မဲန်း၏ စာပေအရေးအသားများကြောင့် မဲန်းအပေါ် တရှိုက်မက်မက် စွဲလမ်းနှစ်သက်နေသူဖြစ်သည်။ ကျွန်းမသည်လည်း မဲန်း၏ ဝါးများကို ယခင်ကတည်းက ဖတ်ရှုလေ့လာမိရာမှ မဲန်းကို အားပေးတောက်ခံသူ၊ မဲန်း၏ စာပေပရီသတ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

သို့သော မဲန်းအပေါ် တိမ်းညွတ်မူမှာ မေမေက ကျွန်မထက်များစွာ ပိုက နေပေသည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ် ဒပြီ လထဲတွင် နယူးယောက်မြို့၌ ပြုလုပ် သည့် မဲန်း၏ ဝရှုနာအကြောင်း ဟောပြောပွဲသို့ တက်ရောက်ရာမှ မဲန်းကို မေမေ ပထမဆုံး တွေ့ရှုးသွားခဲ့သည်။ မေမေသည် မဲန်းအပေါ် စာရေး ဆရာတစ်ယောက် အနေဖြင့်ရော၊ လူသားတစ်ယောက်အနေဖြင့်ပါ ပို၍ ကြည့်ညိုလေးစားလာသည်။ ဖျို့က်အကြောင်း ဟောပြောရန် မဲန်းအား ခုတိယအကြိမ် တွေ့ရပြန်သောအခါ မဲန်းအပေါ် အထင်ကြီးစိတ်များ မေမေရင်ထဲတွင် ပြည့်လျှောက်တော့သည်။ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် အတွက် တွေ့ဆုံးမြန်းမည်ဟူလည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ရှာမနိနိုင်ငံသို့ သွား၍ မဲန်းနှင့် လူတွေ့မေးပြန်းသည့်အတွက် အကြောက် မေမေက အသေးစိတ်၍ ကျွန်းမထု စာရောပြောပြခဲ့သည်။ မေမေသည် မဲန်းနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် ရင်ခုန်လွယ်သော အမျိုးသမီးကြီး ဖြစ်နေချောသည်။

မဲန်းနှင့် လူတွေ့မေးမြန်းပြီး၍ ဝေါရှင်တင် သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိလာသော မေမေသည် မဲန်း၏ စကားများ၊ မဲန်း၏ ပင်ကို စရိက်လက္ခဏာများ၊ လစ်ဘရာလ်ဆန်သော မဲန်း၏ အတွေးအခေါ်များ ကြောင်း မြှုံးဖြောနေတော့သည်။ မဲန်းနှင့် လူတွေ့မေးမြန်းခဲ့သည်များကို သတင်းစာ၌ အချိန်မီ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

မေမေ၏ စိတ်ပိုင်းခဲ့စားချက်များသည် အတ်လမ်းဆန်ခဲ့ကြ သလိုပင်၊ မေမေ၏ ရပ်ပိုင်းပြသေနာများသည်လည်း အမြှေတမ်း အတ်လမ်း ဆန်၍ လာခဲ့တော့သည်။ မဲန်းအပေါ် ခွဲလမ်းစိတ် ကြီးမားလာသည် အလျောက် မေမေ၏ စိတ်ပိုင်းမတည်၍ပြုမှုလည်း ပိုမိုကြီးမားလာပါသည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ် နွောရာသီတွင် ဂိုင်ယိုမင်းပြည့်နယ်ရှိ ဖေဖေ ဝယ်ထားသော ခြားကြီးထွေး ဆိုးရှားသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခု စတင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုနွောရာသီက ရှိုကာရိုသင်တန်းများ ပြီးဆုံးသွားသည့် ကျွန်းမကို ဖေဖေ နှင့်မေမေတို့ လာခေါ်ပြီး ညီမလေး ရှုံးနှင့်အတူ ထိုခြားသို့ အနားယူရန်

သွားခဲ့ကြသည်။ ထိခိုက်း၌ နေကြသည့်အချိန်သည် မေမေစိတ်တွင် အက်ချက်များ ကြွေတက်စအချိန်ပင်ဖြစ်သည်။ မေမေ၏ဘဝသည် အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲတော့မည့် လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်နေပြီ။ သွေးဆုံးသည့်အချိန်၌ ပြင်းထန်စွာ လုပ်ရှားနေသော စိတ်သည် ရှတ်တရက်ကျ ဆင်းညှိုးငယ်လာသောအခါ နာကျည်းမှုဝေးနာ ကပ်ပါလာသည်ဟု ကျွန်ုံမ ထင်မိပါသည်။ မေမေသည် ထိအချိန်မှစ၍ အရက်ကို သိသောသာ သောက်လာပါတော့သည်။

လူပသော တောင်ကြားဒေသဘက်ဆီသို့ ကျွန်ုံမတို့၊ အားလုံး မြင်းစီးထွက်သွားသော တစ်နေ့တွင် မေမေစီးထားသော မြင်းသည် ခုန်းစိုင်း၍ ပြီးထွက်သွားလေသည်။ ကျွန်ုံမထက် မြင်းစီးပိုကျွမ်းသော ညီမလေး ရှသ်က မေမေနှင့် အနီးဆုံးနေရာတွင် ရှိနေ၍သာ ကောင်း ဘွှဲ့စိုင်တစ်ယောက်ပမာ နောက်မှ ထပ်ချုပ်မကွာလိုက်၍ မြင်းကို ထိန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် တစ်စုံတစ်ရာ အခန်းမသင့်ဖြစ်ပြီး ပေါက်ကွဲ ခဲ့သည်မှာ သေချာသည်။ ယင်းမှာ မေမေ၏ စိတ်တွင်းခဲ့စားချက် ပေါက်ကွဲ သွားခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေ၏စိတ်အစဉ်တို့မှာ ဆက်စပ်၍ မရအောင် တစ်စစ် ဖြစ်ကုန်ကြပေါ်။ ဖေဖော်လည်း ရန်တွေ့သည်။ ဖေဖော်နှင့် အတူမနေ့။ သီးသန်၊ အခန်းတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကာ အရက်ကို အလွန်အကျွေးစုံသောက်တော့သည်။ မေမေအခြေအနေကြောင်း ကျွန်ုံမ တို့၊ အားလုံး အပြင်းအထန် စိတ်ထိခိုက်ခဲ့ကြရပါသည်။

ဖေဖော်ကိုယ်တိုင် မေမေကို ဖျောင်းဖျော့ပြောဆို၍ မရတော့ သောအခါ မေမေကို ကူညီစိုး ကျွန်ုံမ၏ တာဝန်ရှိလာပါသည်။ ပြသနာကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန်နှင့် မေမေအား တည်းပြုမြှင့်သွားအောင်လုပ်ဖို့လည်း လိုအပ်ပါသည်။ မေမေမြှင့်း လန်းပြီးသည့်နေ့ပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် အနီးရှိ တောင်ကုန်းတစ်ခုပေါ်သို့ မေမေတက်သွားသည်ကို မြှင့်လိုက်၍ ကျွန်ုံမ မေမေနောက်က လိုက်သွားပါသည်။ မေမေ ဘာလုပ်မည်လဲဟု

ကျွန်မ အလွန်စိုးရိမ်နေရသည်။ တောင်ထိပ်နားရောက်မှ မေမေကို
ပိုပါတော့သည်။ မေမေသည် စိတ်ပါတ် အလွန်ထိခိုက်နေချေသည်။
တောင်ထိပွဲတွင်ထိုင်လျက် မေမေ စကားတွေ ပြောသည်။ မေမေနိုင်သော
အခါ ကျွန်မက မေမေကို စကားပြောပေးပါသည်။ မေမေသည် မဲန်း၌
လည်းကောင်း၊ မဲန်း၏ အရေးအသားများ၌လည်းကောင်း အလွန်ပြင်းပြသော
ဆန္ဒအောင် ကပ်ပြုနေသောကြောင့် မေမေအတွေးနှင့် ခဲစားမှု ဟူသုံး
၌လည်း မဲန်းသာလျှင် တရစ်ပဲပဲ ပါဝင်လာသလို ရှိနေပောသည်။ မေမေ
စကားပြောသောအခါ မဲန်းသည် အံဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်ပုံ၊ မေမေအတွက်
မည်၏အထိ အရေးပါပုံ၊ မည်၏ သတ္တိကောင်း၍ သိမြင်နိုင်စွမ်းရှိပုံ၊
မဲန်းအပေါ် ငြင်းမည်ကဲသို့၊ နားလည်မှုရှိ၍ မည်ကဲသို့၊ ကူညီနိုင်ပုံ၊ မဲန်းအား
ပြည်နှင့်အက်ပေးလိုက်သည် အမိန့်ငိုင်ကောက်မက်ဖွယ်ကောင်းပုံ၊ အမေ
ရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ပင် မဲန်းအား နားမလည်သူ့ တန်ဖိုးမထားသူများ
ရှိနေပုံတို့ကို အသားပေး၍ ပြောသည်။ ဟန်ကျူလိုက်ပုံမှာ မေမေ ထိသို့၊
ပြောနေစဉ် ကျွန်မကလည်း မဲန်း၏စာပေနှင့် ကြိုးကျယ်ခမ်းနားပုံများကို
မေမေနှင့် အလိုက်သင့်ဝင်၍ ခဲစားဆွေးနွေးပေးနိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။
၌သို့ဖြင့် ကျွန်မသည် မေမေအား တောင်ပေါ်မှ အသာ တကြည့်ဆင်းစေ
၍ ခြထဲသို့၊ ပြန်လာအောင် ထိန်းပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ခြထဲ၌
နေထိုင်ကြသည် နောက်ရက်များတွင် မေမေသည် အိပ်ရာထဲ၌လည်း
ကောင်း၊ အရက်သောက်၍လည်းကောင်း တစ်ယောက်တည်း သီးခြားနေ
လေ့ရှိပါသည်။ မည်သူ့ကိုမျှ စကားမပြော။ အထူးသဖြင့် ဖေဖေနှင့်
အဆက်အသွယ် လုံးဝ မလုပ်တော့ပေါ်

ထိအချိန်မှတ်၍ ကျွန်မမှာ လူဌီးတစ်ယောက်ပမာ ပိုမိုရှုပ်ရှားလာရပါတော့သည်။ မဒီရဲရာ အထက်တန်းကျောင်းမြှုသာ ရှိသေးသော ညီမလေး ရှုသုက္ခ ကူညီစောင့်ရှုရှုက်ရန်နှင့် မကြာခက ဖေမောက့ လိုအပ်သလို ကူညီရန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော ဖေမောက ရှုသုနှင့် အလွမ်း

သင့်နေပြန်သည်။

ကျွန်ုင်မသည် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးရသည့် အပိုင်း၌ဖြစ်စေ၊ မိမိက အကူအညီပေးရသည့်အပိုင်း၌ဖြစ်စေ ပျော်ပိုက်သူဖြစ်ကြောင်း မိမိကိုယ်မိမိ ပြန်၍ သိလာရပါသည်။ ထိုအချိန်ကာလအတွင်း၌ပင် ဖေဖေ နှင့်ကျွန်ုင်မ အဆက်အသွယ် ပိုများလာခဲ့သည်။ ဖေဖေ ဝါသနာ အလုပ် ဖြစ်သည့် သတ်းစာလုပ်ငန်းနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာကိစ္စများ၌ ကျွန်ုင်မလည်း စိတ်ပါလက်ပါ ကုည်ဆောင်ရွက်ပေးသောကြောင်း ကျွန်ုင်မတို့ ဆက်ဆံရေး ပို၍ နီးစပ်ကောင်းမွန်လာသည်ဟုပင် ဆိုရပေမည်။ သို့သော် ပြုကွဲနေ သော မေမေစိတ်ဝါတ်ရေးရာအပိုင်းကို ကျွန်ုင်မ အောင်မြင်စွာ ပြန်လည် စုစည်းမပေးနိုင်သေးပါချေး။

ရှိကာရိတဲ့သို့လိုတွင် ပထမနှစ် ပြီးသွားချိန်၌ ဗာဆာသို့၊ မပြန်ဘဲ ရှိကာရိ၌ ဆက်လက်နေထိုင်ရန် ကျွန်ုင်မ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ရှိကာရိတွင် အားတက်ဖွယ် ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများကို ကျွန်ုင်မ တွေ့ထားသည်။ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းများလည်း ရရှိထားသည်။ ယင်းအသိုင်းအပိုင်းတွင် ကြိုးပြင်းလေသောကြောင်း ကျွန်ုင်မကိုယ်ကျွန်ုင်မ အလွန်ကျော်သည်။ သို့သော် ဝါဘယ်သူလဲ၊ မိသားစု၏ အစဉ်အလာ ကြီးမားသော စွမ်းအားနှင့် သုကာတို့မကို ဘယ်လိုစောင့်ထိန်းသွားရ မလဲဟူသော ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုင်မမှာ တကြောင်းကြုံကြ ဖြစ် လျက်ပင် ရှိနေပေသည်။ ကျွန်ုင်မဘဝတွင် ချစ်ရေးချစ်ရာကိစ္စများလည်း ရုပ်နှုန်းပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ ကျွန်ုင်မက စိတ်ဝင်စားနေ တတ်ပြီး တစ်ခါတစ်ရုံ၌ ယောကျားလေးတစ်ယောက်က ကျွန်ုင်မအား စိတ်ဝင်စားနေတတ်ပါသည်။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် တစ်ပြိုင်နှက် တည်း စိတ်ဝင်စားသည့် အဖြစ်မျိုးမှာ ကြုံခဲ့လုပါသည်။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ထူးဆန်းစွာ တွယ်တာစွဲလမ်းခဲ့ရသူတစ်ယောက်မှာ နိုင်ငံ

ရေးသီပွဲဆရာ ဟဲလ် ဝင်ကလာ ³⁸ပင်ဖြစ်သည် ဝင်ကလာသည် ကျွန်မထက် များစွာ အရပ်နိမ့်သော်လည်း စိတ်အားကိုယ်အား အပြည့်ရှိပြီး ချစ်တတ်ခင် တတ်သူဖြစ်ပါသည်။ သူ၏ လျင်မြန်ထက်မြေက်မှုကို ကျွန်မ အမြဲတမ်း စွဲမက်နေမိခဲ့ပါသည်။ သို့သော ကျွန်မမှာ ကညာစင်ဖြစ်ကာ ရှုက်တတ် နေသေးသောကြောင့် လိုင်ကိစ္စများ၏ အလိုက်သင့်အလွှားသင့် မနေတတ် ခဲ့ပေ။

ကျွန်မ ရှိကာရိတက္ခာသို့လို့ စီနိယာအတန်းတက်သည့်နှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီဘွင် ကာလီဖိုးနီးယားပြည့်နယ်၏ အလုပ်လုပ်နေသော အစ်မလေးဘစွာ ကျွန်မထဲ အလည်လာစဉ်က အထူးမြားဆုံး ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ကျွန်မ တော်ရှင်တင်၊ ဗာဆာနှင့် ရှိကာရိမြို့များ၏ ရှိနေစဉ်က ဥရောပဒေသ၊ နယူးယောက်နှင့် ဟောလီးရှုံးတို့၊ သို့ ရောက် ခဲ့သေး အစ်မလေးဘစွာအား တွေ့ချင်သည့် အာသာဆန္ဒ ကျွန်မတွင် အမြဲတမ်းပြင်းပြနေခဲ့ပါသည်။ ဘစွာ၏ မိတ်ဆွေများမှာ မက်မောစရာ ကောင်းပြီး ထင်ရှုးကျော်ကြားသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဥရောပ၏ နေထိုင်စဉ်က ဂိုမေးနီးယားနိုင်ငံဘုရင်မ မရရှိ³⁹နှင့် သမီးတော် အောလီယာနာ⁴⁰တို့နှင့် သိကျွမ်းခင်မင်ခဲ့ပြီး နယူးယောက်မြို့၏ နေစဉ်က ပြုအတ်ရေးဆရာ ဆဲမဲ ဘားမင်းနှင့် ချစ်ကြိုက်ခဲ့ကာ ရွှေ့ ဂါးရွှေ့⁴¹၊ အော်စကာ လီဗန်⁴²၊ ဟာပို မတ်စ⁴³တို့နှင့် ရင်းနီးခဲ့သည်။ ဟားမာတ် ဆွဲပ်⁴⁴တို့၊ နေးမောင်နှုံး၊ အယ်လက်နွေး ရူးလေကျော်⁴⁵၊ ဒေါ်ရော်သီ ပါးကား⁴⁶တို့နှင့်လည်း တွေ့ခုံ ခဲ့ပါသည်။ ရပ်ရှင်ထုတ်လုပ်သူတစ်ဦးနှင့် နှစ်နှစ်ကာကာချစ်ကြိုးသွယ်မိ ခဲ့ပြီး ဘစွာက လက်ထပ်ရန် စိတ်ကျော်ပြီးမှ မေမျေမျက်၍ ပျက်ဆွားခဲ့သည်။ ငှင့်အနေဖြင့် ဘစွာကို ဟောလီးရှုံးသို့ မသွားရန်၊ ထိုလူငယ်နှင့် လက် မထပ်ရန် တားမြစ်ခဲ့ပုံကို နောင်အခါးမေမျေက ကျွန်မအား ပြောပြခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က မေမျေသည် အစ်မလေး ဘစွာနေထိုင်ရာ ကျွန်မတို့မိသားစုံပိုင် နယူးယောက်နေအိမ်အထိ ကိုယ်တိုင်လိုက်သွားပြီး ရက်သတ္တာတစ်ပတ်

ကြအောင် ဘန္ဒကိုရှင်းပြခဲ့ရသည်။ ဘန္ဒက တင်းခဲနေသေးသည်။ “သမီးဘန္ဒ ... ဒီလိုနဲ့ လက်ထပ်တာနဲ့ သမီးဖေဖေ သေလိမ့်မယ်ကွယ်” ဟု ပြောလိုက်တော့မှ အတ်လမ်း ပြတ်သွားခဲ့တော့သည် ဆိုပါသည်။

ရှိကာဂိုသို့ အစ်မလေးဘန္ဒ အလည်လာစဉ်က ကျွန်မတို့ ညီ အစ်မနှစ်ယောက် ပြောမပြတ်အောင် ပျော်ခဲ့ကြရပါသည်။ ညီအစ်မ နှစ်ယောက်သည် ရုက်သတင်းကြီးမားသည် မိုင်းယာမိသားစုဝင် ဖြစ်ရခြင်း၏ ရှုပ်ထွေးများမြောင်လှသည့် အကြောင်းရပ်များ၊ မိုင်းယာမိသားစုဝင် ဆိုးကွက် ကောင်းကွက်များ၊ ကျွန်မတို့၊ ဘဝ၊ ကျွန်မတို့၊ ခေတ်တွင် ကျွန်မတို့၊ လုပ်ကိုင်ချင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများအကြောင်းကို အကျယ်တဝင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့က ဘန္ဒစီးနင်းလိုက် ပါသွားသည် မီးရထား ရှိကာဂိုဘူတာရုံမှ ထွက်ခွာသွားနေစဉ်မှာလည်း ဘန္ဒသည် ကျွန်မကို စာရေး၍ ပြောခဲ့သေးသည်။ ထိုစာမှာ မိုင်းယာ မိသားစုအပေါ် ဘန္ဒစီးကိုယ်ပိုင်အမြင်နှင့် လေးနက်သော သုံးသပ်ချက်များ ပြည့်လျှော့နေသောကြောင့် ကျွန်မ အမြဲတစေ သိမ်းဆည်းထားရသော စာတစ်စောင်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

“ညီမရဲ့ ပြသေနာတွေကို အချိန်ယူပြီး အစ်မလေး ဆွေးနွေး ချင်လိုက်တာ။ အစ်မလေး အနေနဲ့တောင် အတော် မလွယ်တဲ့ ပြသေနာတွေပါပဲ ညီမရယ်။ အစ်မလေးတို့ အတွက် အခက်ခဲဆုံး ပြသေနာတစ်ခုကတော့ အစ်မကြီး ဖော်ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေက စခဲ့တဲ့ကိစ္စပဲပဲ။ ဒီလုပ်ရပ်ကို အစ်မ ကြီးကိုယ်တိုင်လည်း သဘောပေါက် နားလည်မယ် မထင် ဘူး။ ဒီအကျယ်အတည်း အခက်အခဲဟာ အစ်မလေးတို့ ကလေးဘဝ လူမှုန်းသိတတ်စအရွယ်ကတည်းက ထိတွေ့

ကျင်လည်လာခဲ့ရတဲ့ မိသာ:စု စည်းရိုင်းအတွင်း ဘာတွေ
 မပြောဆိုရ၊ ဘာတွေကိုပဲ ပြောဆိုကြရမယ်ဆိုတဲ့ ပည်တဲ့
 ချက်တွေက မြစ်ဖျားခဲ့တော်ပါ။ ပြီးတော့ အစ်မလေးတို့
 ညီအစ်မတစ်တွေဖူး ကြိုးကြိုးဟာ: ဆန်းဆန်းပြားပြားတွေ
 ကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရှိ ဖွေးဖွားလာတဲ့ လူတစ်ယောက်
 ရယ်လို့ ကိုယ်ကိုယ်ကိုယ် အထင်ပေါက်လာကြပြန်ရော်။
 ဒီကိစ္စဟာ အစ်မလေးတို့နဲ့ အသင့်တော်ဆုံး၊ ခွင့်အကျဆုံး
 ဘဝလမ်းကြောင်း ရွှေးချယ်တဲ့ကိစ္စနော်ညီမ။ အစ်မလေး
 တို့မှာ ကိုယ်နဲ့ အလိုက်ဖက်ဆုံး ဘဝလမ်းကို ဘယ်မှာ
 ရောက်ခဲ့ကြလို့လဲ။ ဒီအတွက် စောဒကတက်စရာ မရှိ
 တော့တဲ့အတွက် ဘယ်လို့ အခြေအနေဖိုးမှာပဲဖြစ်ဖြစ်
 အစ်မလေးတို့ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် မီးစင်ကြည့် ကခဲ့
 ကြရတယ် မဟုတ်လား။ 'မေမေကတော့ မင်းတို့ထဲက
 ဘယ်သူ ဘာလုပ်လုပ် ကရမစိုက်တော့ဘူး။ တစ်ယောက်
 ယောက်က ရုပ်ရှင်မင်းသမီးလုပ်ချင်တယ်ဆိုရင် တကယ့်ကို
 တော်တဲ့ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကောင်း ဖြစ်အောင်သာလုပ်ပေ
 တော့'တဲ့။

အစ်မလေးတို့ ညီအစ်မတစ်တွေအားလုံး အောင်မြင်ဖို့
 စိတ်ဆန္ဒ များနေကြရတယ်။ ဒါဟာ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ အခြေ
 အနေတစ်ခုပဲ ညီမရှုံး။

အစ်မလေးတို့ရဲ့ မေတ္တာစေတနာတွေကို အောက်
 တန်းနောက်တန်းကျပြီး အရေးမပါသူအပေါ် ထားပို့
 ဆိုတာလည်း တကယ့် ဖြစ်နိုင်စရာ မရှိတဲ့အခြေအနေတစ်ရုပ်
 ပေးပဲ။ အတွက်အထိပ်မှာပဲ အမြေနေခဲ့ကြရတဲ့အတွက် ညီမ
 တို့။ အစ်မလေးတို့တစ်တွေဟာ တောင်အောက်မှာ ခွင့်ကျ

အောင် နေဖိ.ဆိတာ အလွန် ခဲယဉ်းသွားပါပြီ။ ဒါဟာ
အစ်မလေးတိ. ကိုယ့်အစွမ်းသည္တိနဲ့ကိုယ် လျှောက်
လုမ်းကြရမယ့် တစ်ခုတည်းသော ဘဝလမ်းကြောင်းပဲ”

အစ်မလေးဘစွာထဲသို့ တစ်လခန်.ကြောမှ ကျွန်မ ပြန်စာရေး
နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့၇၇၅ ကျွန်မ၏စာများ အလုပ်ကိစ္စ၊ မိသားစုကိစ္စ၊ ဖေဖေး
ဝေါရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာကိစ္စ၊ အထူးသဖြင့် ဖေဖေးကိစ္စများနှင့် ပတ်
သက်၍ ကျွန်မ၏ ကြောင်းစိတ်ကူးချက် အချုပ်သဘောမျှသာ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။
ထို့ကို နှစ်အတော်ကြောသောအခါ ဘစွာက ကျွန်မအား ပြန်ပေးခဲ့ပါ
သည်။

ထို့စာများ ကျွန်မ မည်ကဲသို့၇၇၅ လူစားမျိုးဖြစ်သည်။ ကော်
လိပ်ပညာသင့်နှစ် လေးနှစ် ပြီးဆုံးပြီးနောက် ကျွန်မ၏ စိတ်ကူးများသည်
နောင် အနှစ် ၆၀ နီးပါး၌ ကျွန်မ လုပ်ကိုင်နိုင်သည်ထက် ပိုမို ကောင်းမွန်
နေပုံများကို အနှစ်ချုပ်ရေးပြထားသည်နှင့်လည်း တူနေပါသည်။ ကျွန်မ
သည် ကျွန်မ၏ ပညာရေးကိစ္စနှင့် သတင်းစာပညာဖြင့် အသက်မွေးရေး
ကိစ္စ၊ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ တိုးတက်မှ အခြေအနေကိစ္စများနှင့်
ပတ်သက်၍ ဖေဖေးနှင့် ဆက်တိုက် ဆွေးနွေးလာခဲ့သည်များကို စဉ်းစား
မိသားအခါ ဖေဖေးအတွက် အလုပ်လုပ်ပေးရမည့် ကိစ္စအပေါ် ကျွန်မ^{၁၁}
ချီတုချုတုဖြင့် သံသယဖြစ်နေခြင်းကိုပင် ဘဝင်မကျသလို ဖြစ်နေရပြန်
ပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာတိုက်တွင် ကျွန်မ
၏ ခင်ပွန်းသား အလုပ်လုပ်စေ၍ ကျွန်မမှာ အိမ်ရှင်မတစ်ယောက်အဖြစ်
ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ရန် ဖေဖေးနှင့်ကျွန်မတို့ သဘောတူလက်ခဲ့ကြပြီး
နောက် ကျွန်မတို့ သားအဖနှစ်ယောက်စလုံး၌ ခွံပို့စ်တွေ ဝင်နေကြ
သောကြောင့်ပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ရှိကာဂိတ္ထာသိုလ်တွင် ကျွန်မ ပညာဆည်းပူးရသည့် သက်
 တမ်းသည် ၁၉၃၃ ခုနှစ် ဇန်လ အစပိုင်းလောက်တွင် ကုန်ဆုံးခဲ့ပါသည်။
 ရှိကာဂိ ပညာသင်ကာလတစ်လျှောက်လုံး ကျွန်မ ရရှိခဲ့သည့် အမှတ်များမှ
 အကောင်းချည်း မဟုတ်သော်လည်း ဆိုးဝါးသည်အဆင့်သို့လည်း မကျ
 ခဲ့ပေ။ ကျွန်မအဖို့ အမှတ်အနည်းဆုံးမှာ သော် အပိုက မဟုတ်။ ရှိကာဂိ
 တ္ထာသိုလ် ပညာသင်ကာလ နှစ်နှစ်အတွင်း၌ မှတ်သားစရာ အများအပြား
 ကို ကျွန်မ လောလာဆည်းပူးမီခဲ့ပြုဖြစ်ပါသည်။ ဘွဲ့နှင့်သဘင်ကိုလည်း
 အရေးကြီးသည့် အခမ်းအနားတစ်ခုအဖြစ် ကျွန်မ မဖြင့်ပေါ်။ သို့သော်
 ကျွန်မ ဘွဲ့ယူသည်၌၌ ဖေဖေနှင့်မေမေ တို့ကို မတွေ့ရသောအခါ ကျွန်မ
 ချုံးပွဲချုံး ငိုးခဲ့ပါသည်။ သူတို့ ဘုံကြောင့် ဘွဲ့နှင့်ပွဲသို့ မတက်ရောက်
 ခဲ့ကြသည်ကို ကျွန်မ မမှတ်မိတော့ပါ။ စင်စစ် ကျွန်မကိုယ်တိုင်ပင်လျင်
 ကျွန်မ၏ သားသမီးများ ဘွဲ့ယူသည့်အခမ်းအနားပွဲများသို့ ကျွန်မ သွား
 ရောက်ခဲ့သည်ဟူ၍လည်း ကျွန်မ မမှတ်မိပေ။ ကျွန်မမှာ ယင်းကိစ္စ၌
 ဖေဖေတို့ထဲမှ ဆိုးမွေ့တစ်ခု ရရှိခဲ့သည်ဟုပင် ဆိုရှုပည်ထင်ပါသည်။
 သို့တည်းမဟုတ် ယင်းကဲ့သို့သော အခမ်းအနားပွဲများသို့ အသက် ၆၀
 ကျော် သက်ကြီးများ ကျော့ခိုင်းသွားခဲ့ကြပေပြီလား။

ဟာဒ်ချုင်းစံဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် ကျွန်မတို့၏ ဘွဲ့နှင့်ပွဲ
 အခမ်းအနားကို ရော့ကြပဲလား ဆောက်လုပ်လုပ်ခါန်းထားသည့် ခရစ်
 ယာန်ဝတ်ကျောင်းတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ကျွန်မသည် ရောင်းရင်း
 များနှင့် အမိတ္ထာသိုလ်ကြီးကို စွန်းခွာ၍ ရှိကာဂိဖြုံးမှ မောင်းကစ်ကိုခြုံ
 သို့ ပြန်ခဲ့ပါတော့သည်။ ကျွန်မ၏ အနာဂတ်ဘဝခရီးမှာ မရောရာသေး
 ပါချော့။

Notes

1. *Redbook*
2. Robert Maynard Hutchins
3. International House
4. Tayloe Hannaford
5. Sidney Hyman
6. Mortimer Adler
7. the great books of the Western World
8. Plato
9. Aristotle
10. St. Thomas Aquinas
11. Freud
12. Marx

13. Engels
14. "how to read a book"
15. Socratic method
16. Mrs. Kellog Fairbank
17. Giuseppe Antonio Borgese
18. *Goliath*
19. Norman O. Brown
20. Young Communists
21. McCarthy era
22. Paul Douglas
23. *Chicago Daily News*
24. Ralph Beck
25. *Herald*
26. *Times*
27. Scripps Howard
28. *Evening Star*
29. *Herald - Tribune* Service
30. Walter Lippmann
31. Dorothy Thompson
32. Mark Sullivan
33. "Terry and the Pirates"
34. Associated Press
35. *Time*
36. Potomac River
37. "Cabin"
38. Hal Winkler
39. Queen Marie of Romania
40. Princess Ileana
41. George Gershwin
42. Oscar Levant
43. Harpo Marx
44. Herbert Swope

45. Alexander Woollcott
46. Dorothy Parker

အခန်း (၆)

ကျွန်မ ဘွဲ့ရပြီးစ အိမ်ခြားစဉ် ဖေဖေက ငှင်းငယ်စဉ်က နေထိုင်
ခဲ့သည့် ကယ်လိပါးနီးယားပြည့်နယ်သို့ ငင်းနှင့်အတူ လိုက်ရန် ခေါ်ပါသည်။
ကယ်လိပါးနီးယားဘက်မှ ဆွဲပျိုးများအကြောင်းကို ကျွန်မ ကောင်းကောင်း
မသိရသေးသော်လည်း အလည်သွားရင်း တွေ့သည့် ဆွဲပျိုးများကို ကျွန်မ
နေ့ချင်းသွေးသွေးသော်လည်း ခင်မင်နေ့မိပါသည်။ ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စကိုဖြို့ကိုလည်း ကျွန်မ
နှစ်ခြိုက်နေ့မိပါသည်။ ဆဲန် ဖရဲန် စစ္စကိုရဲ့အလှ၊ ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စကိုကလူတွေ့
ဖြို့ကြိုးသူမြို့ကြိုးသားတို့၏ အာရုံခံစားမူ၊ ဟိတ်ဟန်မလုပ်၊ အပေါင်း
အသင်းဆန်းမူတွေ၊ ဤနယ် ဥတုသပ္ပါယမျှတပြီး လုပသည့် ပတ်ဝန်းကျင်
ပျိုးခြုံ အလုပ်လုပ်ရသော စိတ်လက် အလွန် ပျော်ဆွဲချမ်းသာရမည်အဖြစ်
ကို ကျွန်မ စဉ်းစားမိသည် ခဏမှာပင် ကယ်လိပါးနီးယား၌ နေထိုင်ရန်
ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ဖေဖေ အားလည်း ကယ်လိပါးနီးယား၌

ကျွန်မအတွက် အလုပ်ရှာပေးပါက ကျွန်မ ချေးမများတော့ဘဲ ရှိကာရို့
ကျွန်မဘာသာ ရှာရှု လုပ်ကိုင်နေသောအလုပ်ကိုပါ စွန်. လွတ်မည့်အကြောင်း
ပြောပြလိုက်ပါတော့သည်။

ထိအချိန်က ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စကိုမြို့၌ သတင်းစာလေးစောင် ထုတ်
လျက်ရှိပါသည်။ ခရောန်နိုက်လုံး သည် ပြုလေအရှိန်အဝါရိပြီး လှာများဆုံး
ဖတ်သော နံနက်ထုတ်သတင်းစာဖြစ်ပြီး အပိုင်းမီးနားမှာ ခရောန်နိုက်လုံး
နှင့်အပြိုင်လိုက်ကာ အင်အားကောင်းဆဲ သတင်းစာတစ်စောင် ဖြစ်သည်။
ညနေထုတ် သတင်းစာနှစ်စောင်မှာ ခေတ်ဟောင်းပုံစံအတိုင်းလမ်းပေါ်တွင်
အောက်လုံးဆောင်းပါးများ၊ အသို့အဟောက်သတင်းနှင့် မှုခင်း
စားဖွယ် နောက်ဆုံးဆောင်းပါးများ၊ အသို့အဟောက်သတင်းနှင့် မှုခင်း
သတင်းများကို အသားပေးဖော်ပြုကြသည်။ ဖေဖေလည်း သူ့မိတ်ဆွေ
တစ်ဦးပိုင် ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစံ³ သတင်းစာတွင် ကျွန်မအား အလုပ်
သွင်းပေးထားခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစံနှင့် ယဉ်ပြိုင်
ထုတ်ဝေနေသော ညနေပိုင်းထုတ်သတင်းစာမှာ ကောလ်ဘူလိတင်⁴ ဖြစ်
ပါသည်။

ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စကိုဘုံး လူသိပိုများပြီး အစဉ်အလာလည်းကြြီးသည်
ခရောန်နိုက်လုံး သတင်းစာမှ မိတ်ဆွေများထံသို့ ကျွန်မအား အလုပ်သွင်း
ရန် ဖေဖေ ခြော်းမလှည့်ခဲ့ခြင်း အတွက် ကျွန်မ အုပ်စုနှင့် အတွက်
ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာခဲ့ရပါသည်။ ဆဲန်ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစံသည် သမား
ရှိုးကျွန်မအဖို့ ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစံသည် သမား
ရှိုးကျွန်မအဖို့ ထုတ်သော သတင်းစာမဟုတ်။ ဝန်ထမ်းအင်အားလည်း
ရှိုးကျွန်မအဖို့ ထုတ်သော သမားရှိုးနည်းသည်။ စည်းကမ်း မရှိလှု။ ပေါက်ကရု ဟာသ
များ ပါဝင်သော အရွယ် အစားခပ်ငယ်ငယ် ညနေသတင်းစာ အသေးစား
ပင်ဖြစ်သည်။ စည်းစနစ် ကျွန်မည် လုပ်ငန်းခွင်အတွက် အကြုံ မရှိသေးသော
ကျွန်မလို လူသစ်အဖို့ ယခုအလုပ်က အကောင်းဆုံးဟုပင် ဆိုရပါမည်။

အရာရာတိုင်း စိတ်တိုင်းကျ အစပျိုး၍ ဖြစ်မလာကြပေ။ ကျွန်မ သိကျွမ်း ခင်မင်သူ တစ်ယောက်မျှ မရှိသော လုပ်ငန်းခွင်သို့ ကျွန်မ ရောက်သွားရာတွင် ကျွန်မရုပ်ရမည့် လုပ်ငန်းသဘာဝနှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အချက် အလက်တွေကို ဘာမျှ မသိသည်က ပိုမိုးနေသည်။ ကျွန်မမှာ လက်နိုင် စက်ကို များများစားစား မရှိက်ဖူးခဲ့သည့်အပြင် သတင်းကိုလည်း အများ အပြား ရေးကျင့် မရှိသေး။ မြို့ထဲမှာ မည်သို့ သွားလာရမည်ကိုလည်း ကျွန်မ မသိပေ။ ကျွန်မမှာ အရာရာ၏ လွမ်းမိုးမှုကို ရှုတရရက် ခဲ့နေရ သလို ခဲ့စားနေပါသည်။ ကျွန်မသည် စာပွဲမှာထိုင်ရင်း စစ်မရောက်မိ မြားကုန်သူကဲသို့ လုပ်ငန်းတာဝန် စတင်မထမ်းဆောင်မိကတည်းက စိတ်ဓတ်ကျ အားအင်ကုန်ခန်းကာ ကြောက်စိတ်များပင် ဝင်လာပါတော်သည်။

ဖေဖေမှာ ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စာကို၌ ရက်အနည်းငယ် နေထိုင်ပါသေးသည်။ ကျွန်မလည်း တစ်ညွှန်ငွေ ဖေဖေအခန်းသို့ သွား၍ ကျွန်မ အနေနှင့် မနိုင်ဝန်ထမ်းမိနေပြီဟု ထင်ကြောင်း၊ ကျွန်မ မလုပ်နိုင်သည့် အလုပ်ကို လုပ်ရသည့်အတွက် သတင်းစာတိုက်အဖို့ အကျိုးမများ၊ ကျွန်မအားပေးထားသည် ရက်သွေ့တစ်ပတ် ၂၁ ဒေါ်လာနှစ်းမှာ ကျွန်မနှင့် မထိုက်တန်ပါ၍ ငင်းနှင့်အတူ အိမ်သို့ ပြန်လိုက်လိုကြောင်း ငိုယ့်ကာ ဖေဖေအား ဖွင့်ပြေလိုက်ပါသည်။ ဖေဖေက လွှတ်းငယ်း မသိနားမလည် သည်များကို သင်ယူကြရကြောင်း၊ အလုပ်မထွက်မိ အချိန်ယူ၍ စဉ်းစားသင်ကြောင်း၊ လောလောဆယ်၌ မထိုက်တန်ဟုထင်နေသော ရက်သွေ့တစ်ပတ် ၂၁ ဒေါ်လာနှစ်းမှာ နောင်အခါး၌ မိမိ၏လုပ်ငန်း ကျွမ်းကျွင်းမှု အရ များစွာ ပိုမို၍ ထိုက်တန်လာမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မအား ချော့မေ့ဖျောင်းဖျော့ပါသည်။ ကျွန်မသည် မည်သည်အကြောင်းကြောင့်ဟူ၍ အသေ အချာမသိ။ နောင်အခါမှာလည်း အလုပ်မှ အချိန်မရွှေ့ ထွက်နိုင်သားပဲဟူသောအသိဖြင့် ဖေဖေကားအတိုင်း အလုပ်ဆက်လုပ်ရန် သဘောတူ

လိုက်ပါသည်။

ဆဲန် ဖရန်စစ္ဆာကိုမြို့မှ ပြန်၍ လစ်ပြေးလိုကြောင်း ဖေဖော်အား ကျွန်ုမ် မျက်ရည်ခံထိုးခဲ့ချိန်မှ တစ်လခန်းကြာလာသောအခါ ကျွန်ုမာဝါယာ ပျော်ရွင်စရာများနှင့် ပြည့်လာပါလေသည်။ ဉာဏ်လလယ် ပိုင်း၌ ဘဝ၏ အနိမ့်အမြင် အဆိုးအကောင်းများကို စတင်ခံစားတတ်လာပါသည်။ လုပ် ချင်ကြုံချင်သည့် ဆန္ဒများ နှီးထလာပြီဖြစ်၍ လုပ်ငန်းသဘောကို ကြိုတင်၍ ကွက်ကျော်ပြင်လာသည်။ ဆဲန် ဖရန်စစ္ဆာကို နယူးစ် သတင်းစာသာမဟုတ်၊ ဆဲန် ဖရန်စစ္ဆာကိုမြို့ကြီးသည်လည်း ကျွန်ုမ်အတွက် လုပ်ငန်းစတင်လုပ်ကိုင် ပို့ နေရာကောင်းဖြစ်မှန်း ကျွန်ုမ် သိမြင်လာပါသည်။ ကျွန်ုမ်သည် သတင်းစာလောကုရှိ ဉာဏ်အကာ ကြီးမားသည့်သူများနှင့် ပတ်သက်နေကြောင်း မည်သူများ မသိကြချေး။ သိရင်လည်း အရေးစိုက်မည်မထင်။ လူအများစုံက ဝေါရှင်တင် ပို့စ်ကို ကြားတောင် မကြားဖူးကြ။ တချို့ဆိုလျှင် ဝေါရှင်တင်မြို့ တော်ကိုပင် ကြားဖူးရဲ့လားဟု ကျွန်ုမ် သံသယရှိခဲ့ပါသည်။

လုပ်ငန်းခွင်တွင် တယ်လိုဖုန်းဖြင့် ဝင်လာသော သတင်းများကို ကျွန်ုမ်က လက်ခံရေးမှတ်ခြင်း၊ ပြန်လည်ရေးသားခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။ ကျွန်ုမ်သည် သတင်းများကို အချိန်အတော်ကြာကြာယူ၍ ရေးနေရသေးသော်လည်း ကျွန်ုမ်လက်ရာများ၌ အယ်ဒီတာများ၏ ပြင်ဆင်ချက် ပိုမို နည်းပါးပါးလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဂါတ်ပုံရရှိရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များနောက်သို့ ခြေရာခံလိုက်ရသည့် မူလလုပ်ငန်းများကိုလည်း ကျွန်ုမ် လုပ်ပေးပါသည်။ အရှက်ဆိုင် စားပွဲထိုးများအသင်း ညီလာခံသတင်းကိုပင် ကျွန်ုမ် ယူပေးခဲ့သည်။ ကျွန်ုမ် ပထမဆုံး ဆောင်ရွက်ရသည့် ခက်ခဲသော တာဝန်တစ်ရပ်မှာ အယ်ဒီတာအချို့၍ လုပ်ကြုံဖုန်းတိုးချက်ကို အကောင် အထည်ဖော်၍ သတင်းရေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ခရစ်ယာန် အမျိုးသမီးများ အရှက်သောရောင်ကြော်ရေးအဖွဲ့^၅ အစည်းအဝေးကို မြို့ထဲ၌ ကျင်းပနေချိန်ဖြစ်ရာ ကျွန်ုမ်အနေဖြင့် အစည်းအဝေး ဆန်းကျင်နေသည်။

ရာဇ်မှောင်းများ မြင်ကွင်းကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ လေ့လာရန်ဟု အကြောင်းပြက အစည်းအဝေးတက်ရောက်သော ကိုယ်စားလှယ်အချို့အား အရက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ ခေါ်သွားရန်နှင့် ယင်းအခြေအနေကို သတင်းဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေးရန် တာဝန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုမှုလည်း တာဝန်ကို အပြီး ဆောင်ရွက်၍ သတင်းဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးသား တင်ပြလိုက် ပါသည်။

မကြာမိ ကျွန်ုမှုစားပွဲအနီးမှ ဝါရင်အလုပ်သမားရေးရာ အထူးသတင်းဆောက် ဘော့ အဲလီးယက်⁶က ကျွန်ုမှုဘက်သို့ တိုးကပ်ကာ အလုပ်သမားသတင်း ရေးသားမှု၏ ကျွန်ုမှု စိတ်ဝင်စားသည်ဟု ကြားသိရ၍ ငှင့်ကိုယ်တိုင် သတင်းရုံဆောင်းနေသည် အလုပ်သမားပြဿနာကြီး နှစ်ရုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ငှင့်အတွက် အလုပ်သမားရေးရာ ပြင်ပသတင်းဆောက်အဖြစ် ဆောက်ရွက်ပေးလိုခြင်း ရှိမရှိ မေးမြန်းလာပါသည်။ ပြဿနာကြီး နှစ်ရုပ်မှာ ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေမှ ကုန်ရုံဝန်ထမ်းများသမဂ္ဂ၏ ကုန်ရုံဝန်ထမ်းများ အလုပ်မဆင်းဘဲ နေသော် အလုပ်ပိုင်ရှင်က အလုပ်ပိတ်လိုက်တော့မည် ပြဿနာနှင့် စီးတိုးကုန်ပဒေသာတိုက်ကို မကျေနပ်၍ သပိတ်မောက်ရန် ခြိမ်းခြောက်နေသော လက်လိုစတိုးဆိုင် စာရေးများ၏ သပိတ်ပြဿနာကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုမှုလည်း ဘော့၏ကမ်းလုမ်းချက်ကို လိုလို လားလားပင် အားရှုမ်းသာ လက်ခံလိုက်ပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုမှု၏ စိတ်အာရုံကို ဆွဲဆောင်သွားသည့် ဆဲန် ဖရုန်စစ္စကို ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေ၏ အလုပ်သမား အရေးအခင်းတွင် ကျွန်ုမှုသည် ရက်သတ္တပတ်ပေါင်းများစွာ ကျင်လည်နေခဲ့ရပြီး အမိကကျွေသည် ခေါင်းဆောင်များကိုလည်း တွေ့ဆုံးပေါင်းသင်းခဲ့ရပါသည်။

ဆိပ်ကမ်းကုန်ရုံဝန်ထမ်းများ အလုပ်မဆင်းသည့်ကိစ္စကို ကျွန်ုမှုသတင်းစယူစဉ်က သဘောကုန်တင်ကုန်ချု အလုပ်သမားများနှင့် ကုန်ပစ္စည်းသို့လျောင်ထိန်းသိမ်းထုတ်ပေးသော အလုပ်သမားတို့ စပေါင်း၍ ILWU

၁၁။ နိုင်ငံတကာ သဘောကုန်တင်ကုန်ချုပ် ကုန်ပစ္စည်း သိလျှောင်ထုတ်ပေးရေးဝန်ထမ်းများသမဂ္ဂ⁷ဟူသော အဖွဲ့ကြီးတစ်ဖွဲ့၊ ကို ဖွဲ့စည်းထားပြီး ဖြစ်သည်။ စင်ရုံအားလုံးမှ ကုန်ပစ္စည်း ဖြန့်ချိသူများက ပြုစာကြီးမှာ လူသော ILWU သမဂ္ဂအား ဆန်.ကျင်နိုင်ရန် သမဂ္ဂဝင်အားလုံး အလုပ်မလုပ်နိုင်အောင် ပစ္စည်းဖြန့်ချိသူများအချင်းချင်း စည်းရုံးကာ ILWU ကို ဘေးချိတ်ပြီး ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေတစ်ခုလုံးအတွက် သဘောတူကုန်ထရိုက်တစ်ခုခဲ့နိုင်ရန် လူပုံရှားလာကြသည်။

ရုံးလုပ်ဝေါသ်ကုန်လျှောင်ရှုံး၏ သပိတ်စသောအခါ ကုန်ပစ္စည်း ဖြန့်ချိသူများအသင်း⁸က သမဂ္ဂမဟုတ်သော အလုပ်သမားများ တင်ဆောင်ထားသော သံလမ်းပြီး ကုန်တင်ကားတစ်စီးကို ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေထဲသို့ မောင်းနှင့်လာဇေပြီး ပစ္စည်းများချုပေါ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ILWU သမဂ္ဂမှ အလုပ်ပိတ်ထားချိန်တွင် အလုပ်လုပ်သူများ တင်ဆောင်ထားသော ထိုသံလမ်းပြီး ကုန်တင်ကားသည် ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေအနဲ့ ကုန်ရုံတိုင်းသို့ အရောက်သွားကာ အလုပ်သမားများအား ပစ္စည်းများကိုချုပ်ရန် ခိုင်းစေသောအား သမဂ္ဂဝင် အလုပ်သမားများက ပစ္စည်းများကို မချွဲသဲ နေကြပါက သပိတ်မောက်လျှင်မောက် မောက်လျှင် အလုပ်လုပ်လို့ မရတော့ပေ။

ယင်းအခြေအနေတွင် သတင်းထောက်တစ်ယောက်အနေ ဖြင့် ကျွန်းမလုပ်ရမည့်အလုပ်တစ်ခုမှာ ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေတစ်လျှောက် ထိုသံလမ်းပြီးကားနှင့် ထပ်ချုပ်မကွာလိုက်၍ ကားရပ်သည်နေရာတိုင်း၌ လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းနေသည်။ အခြေအနေကို လေ့လာပြီး အဲလီးယက်ထဲသတင်းပို့ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်းမ တေဝန်ကျု နယ်မြေမှာ ဆိပ်ကမ်းဒေသဖြစ်လာပြီး ILWU သမဂ္ဂရုံး ကုန်ပစ္စည်း ဖြန့်ချိသူများအသင်းနှင့် ပစိမိတ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသ အလုပ်သမား ပြုရှိတို့သို့ ကျွန်းမ ဝင်ထွက်လာရပါတော့သည်။ အဖွဲ့အသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်ဆိုသူများနှင့်လည်း တဖြည်းဖြည်းရင်းနှီးလာခဲ့ပါသည်။ သူတို့အားလုံးက သူတို့၏

ရုံးခန်းကို ကိုယ်ပိုင်ရုံးခန်းကဲသို့ အသုံးချင်နဲ့ ခြင်းပြုထားကြပြန်သဖြင့် သူတို့ထဲမှ သတ်းရပို့အတွက် ညာနေတိုင်း သူတို့စုရုံးလေရှိသော ဆက် ခရာမဲန်တို့လမ်း¹⁰ထိပို့ အရက်ဆိုင်သို့ ကျွန်းမလည်း ရောက်ရှိနေတတ် ပါသည်။ ပစီမံတ်ကမ်းရိုးတန်းသေသ အလုပ်သမားမြှုပ်ရှိမှ ဆဲမဲ ကာကွယ်¹¹၊ ကုန်ပစ္စည်းသို့လျောင်ထုတ်ပေးရေး အလုပ်သမားသမဂ္ဂခေါင်းဆောင် ယဉ်ကျင်း ပက်တင်¹²တို့နှင့် အများဆုံး တွေ့လေရှိပြီး တစ်ခါတစ်ရုံ ILWU သမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင် ဟယ်ရှိ ဘရင်းကျက်စ်¹³လည်း ပါလာတတ်သည်။ ဤသို့ ဖြင့် ကျွန်းမ ၂၁ နှစ်အရွယ်တွင် ဆိုင်ကမ်းနယ်မြေတစ်ကြောရှိ အရက်ဆိုင်ပေါင်း ၂၀ ကျော်ခြား နေ့ညာမဟု နာရီပေါင်းများစွာ အချိန်ယဉ်၍ အလုပ်သမား လျှပ်ရှားမှသတ်းများကို စုရောင်းခဲ့ရပါသည်။

နေ့နေ့ညည် တွေ့နေကြရှိ တကယ့်ရောင်းရင်း အပေါင်း အသင်းတွေ ဖြစ်သွားကြပါသည်။ ထိုအထဲတွင် ပက်¹⁴(ယဉ်ကျင်းပက်တင်) နှင့် ကျွန်းမတို့မှာ ပိတ်ဆွေအဆင့်ထက်ပင် ပို၍ ခင်တွယ်မိခဲ့ကြပါသည်။ ပက်မှာ ကျွန်းမ၏ အချွစ်ဦးပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်းမတို့ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်လည်း တကယ်ကြိုက်ခဲ့ကြပါသည်။ ပက်ကား ညာက်ရည် ထက်မြေက်သည့်အပြင် လူပုံကဗောလည်း ခုံခုံချောချောရှိ ဖြည့်ရှိ အလွန် ကောင်းသည်။ ကျွန်းမတို့ တွေ့၍ ရှုက်သတ္တုပတ်အနည်းငယ်ကြောလာ သည်တွင်မှ ပက်ခြား မိန့်မရှိကြောင်း ကျွန်းမ သိရတော့သည်။ အရက်စွဲသည် ပြသာကြီးတစ်ခုလည်း ပက်ခြားရှိနေကြောင်း ကျွန်းမ သိလာပါသည်။ သူ သလိုနှင့် ထူးခြားသော ခေါင်းဆောင်မှ အရည်အသွေးကိုမှ ခုတိယကဗ္ဗာ စစ်အတွင်းက ဘူးလုပ်ခြင် တိုက်ပွဲ¹⁵တွင် ပြသေခဲပါသေးသည်။ ထိုတိုက်ပွဲ တွင် သူ အထက်မှ ဖိုလ်များအားလုံး ကျွန်းမာရာ သူက ဦးဆောင် တိုက်ခိုက်ခဲ့သဖြင့် ရှိုးရှိုးစစ်သည်ဘဝမှ ဖိုလ်အဆင့်သို့ ရာထူးတို့မြှုပ်ငွေခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် စစ်ပြီးဆုံးသောအဲ အရက်ကို မဖြတ်နိုင်၊ အနေ အထိုင် မပြုပြင်သဖြင့် နောက်ဆုံး ဂိုးလ်ဒင်းဂိုးတ်တေား¹⁶ပေါ်မှ ခုန်ချုပ်

ဘူ.ကိုယ်သူ အဆုံးစိရင်လိုက်တော့သည်။

ကျွန်မသည် ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစ် သတင်းစာ၌ တာဝန် ထမ်းဆောင်ရမည့် သတ်မှတ်ကာလ နှစ်လ ကုန်ဆုံးချိန်အထိ မိမိဂုဏ် သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းခဲ့သည့်အလျောက် အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်များ ကလည်း ကျွန်မကို ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစ် မှ သတင်းထောက်အဖြစ်သာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မမှာ အမေရိကန်အရှေ့ပိုင်းမှ သတင်းစာတိုက်ပိုင်ရှင်တစ်ဦး၏ သမီးဖြစ်ပြီး ဆဲန် ဖရဲန်စစ္စကို နယူးစ် ၌ ဖေဖော် မေတ္တာရပ်ခဲ့ချက်ဖြင့် နှစ်လသာ တာဝန်ထမ်းဆောင်မည့်အကြောင်း သူတို့သိသွားသောအခါ အုပ်တွေဝေသလိုတော့ ဖြစ်သွားကြပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မကို သူတို့ အသိင်းအရိုင်း၌ ဆက်၍ လက်ခံထား ခဲ့ကြပါသည်။ အမေရိကန် အရှေ့ပိုင်းဒေသမှ သတင်းစာတိုက်ပိုင်ရှင်မှာ မည်သူနည်း၊ ထုတ်ဝေသော သတင်းစာမှာ မည်သည့် သတင်းစာမျိုးနည်း ဆိုသည်ကို သူတို့ သိချင်နေကြသည်။

ကျွန်မ ပို့စ် နှင့် ဆက်သွယ်မှုရှိသည်ကို စောော်အသိပေးမြို့ကော်သေးသည်။ မကြာမီ ပစီဖိတ် ကမ်းရှိုးတန်းဒေသ အလုပ်သမားမြှုရှိမှ ခေါင်းဆောင် ဟန်နရီ မယ်လုန်ကောင်¹⁷က ဝေရှုင်တင် ပို့စ် သတင်းစာနှင့် ဆက်သွယ်မှုရှိသော ကျွန်မနှင့်ပတ်သက်၍ “သတိထားကြ၊ ကျွန်တော် တို့ထဲမှာ သူလျှို့ တစ်ယောက် ရှိနေပြီ” ဟု ဆိုကာ လူ့ဆော်သတိပေးသည်။ သို့သော် ကျွန်မမိတ်ဆွေများက “ဟုတ်တယ်ဗျာ၊ ဒီအမျိုးသမီး ဘယ်သူလဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သိနေပါတယ်” ဟူ၍ ရေလိုက် ငါးလိုက် ပြန်ဖြေလိုက်ကြသည်။

ကျွန်မ အနေနှင့်လည်း သူတို့ အကြောင်းကို သတင်းစာတိုက်သို့ မခြင်းမချိန် အစိရင်ခံထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မွင်မွင်လင်းလင်း နေထိုင် လူပ်ရှားရင်း မွေ့စိုးဗာန်ကျကျ ကျွန်မ သတင်းများပေးပို့ နေကြောင်းကို သတင်းစာတိုက်နှင့် ဖေဖော် မေမေတို့အား ကျွန်မ ပြောပြထားသည်။ ကျွန်မ

မိတ်ဆွေသစ်တွေက သတင်းစာအတွက် မည်မျှအထိ အကျိုးပြုနေလင့်ကဗျား
သူတို့ချင်း ငြင်းခံပွဲခြား ကျွန်ုမအနေဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ တစ်ဘက်နှင့်
သိပ်နီးက်ပွား မနေအပ်သည်ကို ကျွန်ုမ သိပါသည်။

ဆိပ်ကမ်းအလုပ်သမားသပိတ်ကြီးမှာ မတိုးသာ မဆုတ်သာ
လိပ်ခဲ့တည်းလည်းဖြစ်နေရာမှ နှစ်ဖက်ကိုယ်စားလှယ်များ ညိုနှင့် ဖျုန်ဖြေ
မူဖြင့် ပြီးဆုံးသွားပါသည်။ သို့၊ သော် သတင်းစာတိုက်မှ ကျွန်ုမအား
အချိန်ပြည့်နီးပါး လုပ်ကိုင်ရမည့် ပိုမိုအရေးကြီးသော လက်လီစတိုးဆိုင်
စာရေးများသပိတ် သတင်းစားလှယ်ကို တာဝန်ပေးလာပြန်ပါသည်။
စိတ်ဝင်စားစရာ သတင်းလောကတွင် မျောပါနေသော ကျွန်ုမမှာ ဆက်
လက်လုပ်ကိုင်သွားလိုက်သော်လည်း ဖေဖော် စာရေး၍ ဖေဖော်သေား
ထားကို မေးရပြန်သည်။ ဖေဖော် သတင်းစာ တိုက်ပိုင်ရှင်နှင့် ညို၍
ကျွန်ုမကို ဆက်လုပ်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ပိုင်ရှင်ကကျွန်ုမ၏ လုပ်ရည်ကိုယ်ကို
ကျော်၍ အပြောမ်း ခန့်ရန့်ပင် ဆန္ဒရှိနေသည်။ ဖေဖော်လည်း
ထိုအချိန်မှစ၍ ဆဲန် ဖရဲန်စစ်ကိုခြား ကျွန်ုမ သဘောနှင့်ကျွန်ုမ ဆုံးဖြတ်
နေထိုင်နိုင်သည်ဟု ထူးထူးခြားခြား အခွင့်အရေးပေးကာ ပြောလာပါ
သေးသည်။

ဆဲန် ဖရဲန်စစ်ကိုတွင် နေထိုင်စဉ်အတွင်း သတင်းစာလုပ်ငန်းခွင့်
နှင့် ဆိပ်ကမ်းနှင့်ဖြေမှု ထူးတွေ့ဆုံးပြုသူများ၊ ပျော်တတ်ရွှေ့ငွေ့တတ်
သူများနှင့် သိကျွမ်းခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြင့် မိသားစကို အကြောင်းပြု၍
သိလာရသူ များနှင့် ကျွန်ုမ မိတ်ဟောင်းအချို့လည်း ရှုပါသည်။ ဤမိတ်
ဆွေအနုပညာနှင့် ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စ စိတ်ဝင်စားသော အဒေါရိုး¹⁸မှာ ဆဲန်
ဖရဲန်စစ်ကိုဒေသတွင် ဦးစီးဦးဆောင်ပြုနေသူတစ်ဦးဖြစ်ရာ ကျွန်ုမလည်း
ပန်းချိုးဆရာ မောရစ် စတန်း¹⁹တို့၊ နေ့းမောင်နှင့် မကြဆိုက်နှာချိုးသား
ပန်းချိုးဆရာ ကိုဗာရူးဗီးယပ်စွဲ²⁰တို့နှင့် တွေ့ခွင့်ရဲ့ပါသည်။ အဒေါရိုး၏
မိတ်ရင်းတစ်ယောက်ဖြစ်သည့် အနုပညာပစ္စည်း စာဆောင်းသူ အဲလ်ဘတ်

ဘဲန်ခါ²¹က ပြောတ်မင်းသမီးကြီး ဂါထရဲ လောရင်စံ²²အား ဂုဏ်ပြုသည့် ပါတီပွဲတစ်ခုသို့လည်း ကျွန်ုင်မ ရောက်ဖူးခဲ့ပြီး ဘဲန်ခါနှင့် ခင်မင်ရင်နှီး ခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်အနောက်ပိုင်းဒေသ ရှုခွင်းများကို ကင်မရာဖြင့် ပါတ်ပုံရှိက် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သော ထိုပါတ်ပုံဆရာကြီး အဲန်ဆယ်လ် အယ်အမ်စံ²³ အား မိမိ၏ ပထမဆုံးကင်မရာကို ပေးလိုက်သူများ အလဲဘတ် ဘဲန်ခါပင်ဖြစ်သည်။ ယို့မသီးတောင်ကြား²⁴ ဒေသတွင် ပါတ်ပုံဆိုင်ဖွင့် ထားသော အယ်အမ်စံတို့နှင့်ထို့ ဘီးလ်ဟီးဝစ်²⁵နှင့် အတူလိုက်၍ ခရာစွမတ် အကြော်ပွဲကို တပေါ်တပါး ဆင်းစွဲခွင့် ရခဲ့ပြန်သဖြင့် အန်ဆယ်လ် အယ်အမ်စံ နှင့် သူ့နှင့် ဟာကျိုးနီးယား²⁶တို့နှင့်လည်း မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျိုးနှင့် နေလင်²⁷မှာ ကျွန်ုင်မ၏ မိတ်ဆွေသစ်များတွင် အချောမော အလုပ် ဆုံးဖြစ်ရာ သူနှင့်ကျွန်ုင်မ ချက်ချင်းဆိုသလိုပင် ခင်မင်မိခဲ့ကြပြီး ရာသက်ပန် မိတ်ကောင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ မဒီရဲရာကျောင်းမှာတုန်းက ရောင်းရင်း ဟောင်းကြီး ရုံးနှင့် ရောင်းစွဲနှင့်လည်း ဆဲန် ဖရဲနှစ်စွဲကိုများ ဆုံးခဲ့ပါသေး သည်။

ကျွန်ုင်မသည် အဒေါ်ဖြစ်သူ ရိုးနှင့်အတူ စတန်းကရိုးဖြစ်²⁸ အတ် ခုရိုးရာသို့ တန်းစွဲနေ့များတွင် လိုက်၍ ကပ္ပါကြည့်ရင်း အပျော်းဖြေရပါ သည်။ စတန်းကရိုးဖြစ်မှာ အဒေါ်က မြို့လှထုအကျိုးအတွက် အသုံးပြုရန် ပေးထားသော ထင်းရှုံးပောင်တန်း တောင်ဟောင်းနေရာ ကလေးတစ်ခုဖြစ်ရာ တန်းစွဲနေ့၊ ညနော်ပိုင်း ရန်ပုံငွေကပ္ပါများ အခမဲ့ ကပြဖြေဖျော်လေ့ရှိသည်။ သဘာဝဘတ်ခုဖြစ်နေပါသည်။ အဒေါ်သည် အလူဗျာခံပုံးများကို အတ်ခု ဝန်းကျင်၌ ကြိုတင်၍ ချုထားသဖြင့် ကပ္ပါပြီးသွားသော်လည်း အတ်ခု၌ ချုန်နေရစ်ပြီး အလူဗျာခံရရှိသော ငွေများကိုပင် ရေတွက်ပေးလေ့ရှိပါသည်။

ဆဲန် ဖရဲနှစ်စွဲကို၌ ကျွန်ုင်မ နေထိုင်လုပ်ကိုင်ရသည့် အတွေ့ အကြော်များကို အသေးအမွှေကအစ အားလုံးကို ငှင့်ထဲသို့ စာရေးပြော ပြရန် ဖော်က ကျွန်ုင်မကို ပြောထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ငှင့်ထဲသို့ ကျွန်ုင်မ

အကြောင်းကျွန်မ ရေးပြနော်ခြင်းကို စာရေးသားနည်းတစ်ခု လေ့ကျင့်နေသလို သဘောပိုက်ထားရန်လည်း သတိပေးပါသည်။ ဖေဖေသည် ကျွန်မ အား ပြည်တွင် နိုင်ငံရေးရာ နိုင်ငံတကာရေးရာကိစ္စများကိုပါ စိတ်ဝင်စားအောင် ဖန်တီးပေးခဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ရွာမနိနိုင်ငံ၌ ရဟုဒီဆန်၊ကျင့်ရေးဝါဒ ကြီးထွားလာနော်ခြင်းကိုမူ ဖေဖေ အထူးစိတ်သောကရောက်နေရာသည်။ ခုက္ခသည်ကလေးပေါင်း ၂၀,၀၀၀ ကယ်တင်နိုင်ရေးအတွက် သူအခေါင်မင်ဆုံးသူ၏ယျာဉ်ချင်း စိတ်ကုဆရာဝန် မာရိယွန် ကဲင်ဝေါသီး^{၃၉} ကိုလည်း အကုအညီပေးလျက်ရှိကြသည်။

ကျွန်မအတွက်မူ ဝေါရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာထုတ်ဝေမှုအပေါ် ဖေဖေ၏ အကဲပြတ် သုံးသပ်ချက်သည်သာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်နေပါသည်။ ဝေါရှင်တင်ထုတ် သတင်းစာအားလုံး သတင်းဖော်ပြမူ လျှော့နည်းလာရာ တိုင်းမြစ် နှင့် ဟဲရာလ်၏ သတင်းစာတို့မှာ အဆိုးဆုံးဖြစ်ပြီး ဝေါရှင်တင် ပို.စ်မှာ ယင်းသတင်းစာနှစ်စောင်လောက် မဆိုးလှပေ။ အီးဗန်းစတားကား ကျွန်မတို့ထက် နှစ်ဆက်ပို၍ ကြော်ပြားကို ဖော်ပြနေရသေးသည်။ ဖေဖေက သူ့သတင်းစာ စောင်ရောတိုးပို့ အစဉ် တွေ့တော်ကြံဆနေသူ၏ဖြစ်သည်။ အမှန်မှာ ဝေါရှင်တင် ပို.စ် စောင်ရောသည် သိသိသာသပင် တိုးသလောက် လည်း တိုးခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ စောင်ရောတိုးနှင့် မကျဆင်းမိက စောင်ရော ၁၁၇,၀၀၀ ထုတ်ဝေနေရာမှ စောင်ရော ၁၂၅,၀၀၀ အထိ တိုးရန် မျှော်လင်ခဲ့ပါသည်။ ဝေါရှင်တင် ပို.စ် တစ်စောင်လုံးကို ကျွန်မ ဖတ်ဖြစ်ပို့ ခဲယဉ်းလှသော်လည်း ပို.စ်^{၄၀}ကတော့ အစဉ်အဖြုတ်ပို၍ကောင်းမွန်သည်ဟု ထင်နေပါသည်။

၁၉၃၉ခုနှစ်၊ ဖေဖေ၏ရိုလတွင် ဆစ်ဆီးပက်တာဆင်က သူမ၏ ညနေထုတ် တိုင်းမြစ် သတင်းစာနှင့် နံနက်ပိုင်းထုတ် ဟဲရာလ်၏ သတင်းစာနှစ်စောင်ကို ပေါင်း၍ ထုတ်ရှိထုတ်စဉ် နေ့စဉ်သတင်းစာကြီးအဖြစ် ထုတ်ဝေပို့ စိစဉ်သောအခါ ဖေဖေ၏ ပို.စ် စောင်ရော တိုးရေးအတွေးများ

ပိုမိုလှပ်ရှားလာကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆစ်ဆီ နေမကောင်း၍ အိပ်ရာ ထဲလဲနေကြောင်း မေမေထဲမှ သတင်းရပါသည်။ “ဆစ်ဆီ အကြာကြီး ခဲလိုပ်မယ်လို့ မေမေ မထင်ပါဘူး” ဟူသော မေမေစကားတစ်ခွန်းမှာ ဆစ်ဆီ၏ ကျွန်းမာရေးကို ခိုလိုသာလား၊ ဆစ်ဆီ၏ သတင်းစာလုပ်ငန်း အခြေအနေကို ညွှန်သာလား ဆိုသည်ကိုမှ ကျွန်းမာရေး တပ်အပ်သေချာ မပြော နိုင်ခဲ့ပါ။

မေမေဘဝသည် မူလပုစံ မူဟန်မယျက်။ လောလောလတ်လတ် မေမေကို မြတ်နိုင်မင်သည့်သုတေသနီးမှ မောင့်ကစွာကိုခြေနှင့် က်လျက် ခြေဝင်းတွင် နေထိုင်သည့် ကမ္ဘာကျော် ရှိုးခါးစိုး နှင့်ကျက်စ်³¹ စာပဒေသာ မရှုင်းတိုက်ပိုင်ရှင် ဒီဝိုင် ဝေါလျှော့³²ပင်ဖြစ်သည်။ မေမေသည် အက်လိပ်နှင့်ရေးသမား အဲန်တနီ အီဒင်³³နှင့်လည်း တွေ့ဆုံးသဖြင့် “ဒီမိုကရေစီအတွက် အားကိုလောက်သူ မဟုတ်” ဟူ၍ အီဒင်အား အကဲဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာခေါင်းဆောင်ဆိုသူများ၏ ခေါင်းဆောင်အရည် အသေးများ မရှိကြောင်း တွေ့ရသောအခါ ဒီမိုကရေစီအတွက် ရတက် မအေးရှာသော မေမေက “ဒီမိုကရေစီကို ထိန်းသိမ်းဖို့ ဆိုရင် အာမေရိကန် ပြည်ထောင်စုက ထိန်းသိမ်းသွားရဖို့ ရှိပါတယ်” ဟု ဝေဖန်ပြောကြား ခဲ့ပါသည်။ မေမေသည်လည်း ဖေဖော့ကဲသို့ပင် ရဟန်ဒီကလေးများကို ပါလက်စတိုင်းသို့ ရောက်ရှိရေးအတွက် သို့ မဟုတ် ဥရောပဒေသ အပြင်ဘက် ရောက်ရှိရေးအတွက် အားကြီးမာန်တက် ကူညီခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် အမျိုးသမီးအသင်းများ၏ ဟောပြောခြင်း၊ ဖက်ဆစ်ဝါဒီ ဆန်းကျင်ရေး၏ တက်ကြွား ပါဝင်ဟောပြောခြင်းတို့ဖြင့် အလုပ်ရှုပ်လေး ရှိနေတတ်ပါသည်။

ထိုအတောအတွင်း ၁၉၃၀ ပြည်ထွန်နှစ်များနောင်းပိုင်း ကလုန်း ၁၉၄၀ ပြည်ထွန်နှစ်များ အစဉ်းပိုင်းကလုများတွင် မေမေသည် သောမတ်စ် မဲန်းအပေါ်၍သာ စိတ်အာရုံးစိုက်ကျက်စားလျက် ရှိနေသည်။

သောမတ်စ် မဲန်းက အဲအားသင့်လောက်အောင် အနည်းငယ်သာ ဖန်တီး
နိုင်ခဲ့သည်ဟု မေမေ ထင်နေမိသည်။ မေမေ ရွာမန် ရူးမျိုး ဟုတ်ပါသလား
ဟု သောမတ်စ် မဲန်းအား တစ်စုံတစ်ယောက်က မေးရူးရှာ “ရွာမန်လူမျိုး”
သိတ်ဟုတ်တာပေါ့။ အမျိုးသမီးက ရှူးရှိ³⁴ နတ်ဘုရားမသွေးပါတဲ့ ဟော
ကိုင်ရှိ³⁵ အစေအပါး ပုံစံမျိုးပျုံ” ဟု မဲန်းက ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။
မဲန်းက မိမိအား ယင်းသို့ တင်စားလိုက်ပုံကို မေမေ အလွန်ကျေနပ်လှသော
ကြောင့် ယင်းတင်စားချက်ကို နောင်အခါ သားစဉ်ပြီးဆက် သိရှိအောင်
စာဖြင့် ပြန်လည်ဖော်ပြထားပို့ လိုအပ်သည်ဟု မေမေစွဲမှတ်ထားခဲ့သည့်
အတိုင်း ယခု ကျွန်းမ ပြန်လည်ပြောပြလိုက်ပါပြီ။

သောမတ်စ် မဲန်းသည် ဖေဖေ မေမေတို့ရှိသည့် စောရှင်တင်
သို့လည်းကောင်း၊ မောင့် ကျွန်းရှိပြုလဲသို့လည်းကောင်း မကြာခဏ လာ
ရောက်လည်ပတ်လေ့ရှိသည်။ ဘုရားက ခုနှစ်အတွင်း အိမ်သို့ အစ ဦးပိုင်း
အလည်ရောက်လာသည့်တစ်ခေါက်တွင် ကျွန်းမ သောမတ်စ် မဲန်းကို တွေ့
လိုက်ရပါသည်။ မထုတက်သေး အေးတိအေးစက်နိုင်လွန်းလှပြီး ပြော
လည်စွာ စကားပြောဆိုရန်ပင် မလွှာယ်ကူသည့်ဟန်မျိုး ပေါက်နေချုပ် ကျွန်းမ
စိတ်ပျက်မဲ့ခဲ့ပါသည်။ မေမေကမူ မဲန်းမှ မဲန်း၊ မဲန်းကို ဆရာတစ်ဆူ
အဖြစ် ကိုကွယ်ဆည်းကပ်နေသည်။ “သူဟာ ဘယ်သူကမှ မယူဉ်နိုင်တဲ့
အကြီးမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ” ဟု မဲန်းအကြောင်း မေမေ ကျွန်းမကို ရေးပြ
ဖူးပါသည်။ ဖေဖေမှာ မေမေ၏ အမျိုးသားမိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း
အများစုနှင့် ပတ်သက်၍ မိတ်ဆွေသေား အလိုက်အထိုက် နေထိုင်ကာ
မည်သည်အခါကျွေ စေဖန်ပြောဆိုခြင်း မရှိသော်လည်း မေမေနှင့်မဲန်းတို့
ရွာမန်စကားဖြင့် စာပေရေးရာကိစ္စများ ဆွေးနွေးနေခိုက် ဖေဖေခဗျာ မဲန်း၏
နေ့နှင့် နှစ်ယောက်တည်း ကျွန်းရှိခဲ့သည့် အကြိမ်ပေါင်း များလှပြီ ဖြစ်၍၍
ငြိုင်းငြိုင်းနေရာသည်။

မေမေကား မဲန်းကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင် ချုပ်မြတ်နီးနေရာသည်။

မဲန်းကမူ မေမောကို အားတုံးအားနာဖြင့် တုံးပြန်သည်။ ယင်းကိုပင် မဲန်းက ငှင့်အပေါ် အခြားအပျိုးသမီးများနှင့်မတူ ထူးထူးခြားခြား အရေးပေါ် ဆက်ဆံသည်ဟု မေမေက ထင်နေသည်။ အမှန်မှာ အထူးပွဲတို့ကို ရေးသား ခဲ့သူများအနက် ဒေါ်နာလ်၏ ပရေးတာ³⁶က မဲန်း၌ “အေးစက်စက် သဘာဝ ရှိပြီး အခြားသူများအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် တကယ်ခဲ့စားမှု လုံးဝမရှိ”ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။ ပရေးတာ၏ အမြင်အရ မဲန်းသည် မိမိကိုယ်ကျိုးအတွက် လူများကို ခေါင်းပုံဖြတ်သူပင်ဖြစ်သည်။ မေမေနှင့် သိကျေမ်းနေခြင်းဖြင့် မေမေထဲမှုရသည့် စာပေဆိုင်ရာ အကြောက်အင်အားများက ငှင့်အတွက် အထောက်အကူ များစွာဖြစ်စေသောကြောင့် မေမောကို သွေးအေးအေးဖြင့် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းနေခြင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

မဲန်းပေသည်။ မေမေသည် မဲန်းဂုဏ်သိက္ခာတက်ရာတက်ကြောင်း မဲန်းအား ကူညီခဲ့ရသည်ချည်ပင်။ မဲန်းနှင့် သူ့မိသားစု အကျိုးဝီးပွားကို မေမေ များစွာအဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ မဲန်း၏ စာတမ်းကယ်အချို့³⁷ ကို ဘာသာပြန်ခြင်း၊ မဲန်း၏ စာအပ်များအပေါ် အသေးစိတ် ဝေဖန်သုံးသပ် ခြင်းများဖြင့် မဲန်းအား အမေရိကန်ဖြည့်သူ လူထုနှင့် ပိုမိုရင်းနှီးစေခဲ့ပါသည်။ မဲန်းနှင့် ပတ်သက်သော မေမေစာ အများအပြားတို့ကိုလည်း တော်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာတွင် ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။

မေမေထဲသို့ ပေးသောစာတစ်စောင်တွင် မဲန်းက အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၌ မိမိအား မိုးလုံးလျှော့ ချိုးကျူး ဂုဏ်ပြုနေကြကြောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် အမှန်တကယ် လိုချင်နေသည်မှာ ငွေကြေး အထောက် အပုံပင်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရေးသားလိုက်ရာ မေမေက မိမိထဲမှ အကြောက်အင်အားများကိုပင် လိုအပ်သလို အသုံးပြုရန် ပေးထားပြီးဖြစ်၍ ရှုပ်ဝှေ့ပိုင်းအကူအညီများ မပေးနိုင်စရာအကြောင်း မရှိကြောင်း ပြန်ကြား လိုက်ပြီးနောက် ချက်ချင်းပင် ငွေကြေးအကူအညီများ ပေးလိုက် ဖူးပါသည်။ မေမေအကူအညီဖြင့်ပင် မဲန်းသည် ပရှင့်စတင်တွေ့သိလိုလို³⁸၌ အလုပ်

နည်းနည်းလုပ်၍ စာရေးချိန် များများရသည့် စာပေဆိုင်ရာတာဝန်ကို
ရရှိသွားလေသည်။ မေမေမှာ လွှတ်တော် စာကြည့်တိုက်၏ ဘုတ်အဖွဲ့
တစ်ခုတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိရာ မဲန်းအား ရွာမန်အကြံပေးပါရှိလ်အဖြစ် နှစ်စဉ်
ထောက်ပဲကြေး ဒေါ်လာ ၄,၈၀၀ ဖြင့် တို့မြှင့်ခန့်။ ထားပေးလိုက်ပါသည်။
မဲန်း၏ သားသမီးအချို့ နှင့်ငဲ့ကူးလက်မှတ် ရရှိရေးအပါအဝင် အထွေထွေ
ကိစ္စများအတွက် မေမေ ပေးခဲ့ရသော အခြားသော အကူအညီများလည်း
အနာစ်ပင် ရှိခဲ့ပါသေးသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဒေါ်နာလ်၏ ပရေးတာက မေမေအား မဲန်း၏
ဘဝတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အလွန်လိုဂျင်နေသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ မေမေ
သည် မဲန်းအတွက် ဝန်ထပ်ဝန်ပိုးတစ်ခုဖြစ်လာပြီး မဲန်းအား စိတ်
အနောင်အယောက် ပြုလုပ်သူ တစ်ယောက်အဖြစ်လည်းကောင်း ဖော်ပြ
ခဲ့ပါသည်။ မဲန်းကိုယ်တိုင်သည်ပင် တစ်နေရာ၌ “ငါကို အတင်းခုက္ခ
ပေးနေတဲ့ ဒီအမျိုးသမီးကို ငါစိတ်ထဲမှာ ရှိတဲ့အတိုင်း ပြောချုချင်တဲ့ မထိန်း
ချုပ်နိုင်လောက်အောင် ဆန္တတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာတယ်” ဟု ရောခဲ့ဖူး
သည်။ ယင်းသဘောကိုပင် နောင်အခါ မေမေထဲ၌ရေးသော စာထဲ၌
ငြင်းအနေဖြင့် မေမေနှင့် မိတ်ဆွေဘဝကို သတိကြီးစွာထား၍ သွားရှိရှိ
ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြောင်း ရေးသားခဲ့သည်။ သူသည် မေမေကို သူ၏
အတွင်းအပြင်ဘဝတွင် ပါဝင်နိုင်ရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ မေမေကို မည်သူမျှ
မဖြင့်ရသေးတဲ့ လက်ရာသစ်များကို နာရီနှင့်ချီး၍ ဖတ်ပြခဲ့သည်။ မေမေရဲ့
လူမှုရေး၊ နိုင်ငံကိုချုပ်စွာတဲ့ လုပ်ဆောင်မှုတွေကို ချီးကျျှူးခဲ့သည်။ သို့သော်
မေမေသည် သူ၊ အား အရှိအရှိအတိုင်း လက်မခဲ့ပါ။ အမြဲလိုလို သူ၊ အား
ပညာပေးခြင်း၊ ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် ပြုပြင်ဖို့ကြိုးစားခဲ့သည်ဟု
ရေးသားခဲ့ပါသည်။ မေမေနှင့် မဲန်းတို့ နေထိုင်ဆက်ဆံရေးမှာလည်း အခြား
မိတ်ဆွေများနှင့် ဆက်ဆံသည့်နည်းများအတိုင်း ရှုပ်နေဆွဲသည်။

ဥရောပတွင် ပေါ်ပေါက်အုံဆဲ စဲကြီးအတွက် ကြီးမားသော စိတ်သောက၊ ကျွန်မ၏လုပ်ငန်း၊ ကျွန်မ၏ နားနေချိန်ဟူသော အကြောင်း ရပ်သုံးခုက ကျွန်မ၏ ပေးစာများကို လွှမ်းမိုးထားခဲ့ကြပါသည်။ လုပ်ငန်းနှင့် နားနေအပန်းကြချိန်တို့၏ ကျွန်မသည် မည်ယူအထိ စွဲနှစ်နေလင့်ကတော်း၊ ကျွန်မ၏ ဘဝသည် ဥရောပအေသာ၏ အခြေအနေအပေါ် များစွာ တည်ဖို့ နေသည့်အဖြစ်ကိုမူ မေထား၍ မရပေ။

ဟစ်တလာကို လူတစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းက ဆန်.ကျင်ခြင်းဖြင့် အကြောင်းမထူးမှန်းသိသော်လည်း ကျွန်မအနေနှင့် တတ်နိုင်သမျှ မပြု လုပ်ပါက ကျွန်မ ရှုံးသွားလိမ့်မဟုဟ ထင်ပါသည်။

အလုပ်သမားလုပ်ရှားမှုသတင်းများ နိဂုံးချုပ်သွားသောအခါ အခြားသတင်းများကို လိုက်ရပြန်သည်။ ကျွန်မမှာ ဂိုးလ်ခင်းဂိုးတော်း၊ ပေါ်မှ ခန်ချုပ် သေကြောင်းကြုံစည်သော မိန်းကလေးသတင်း၊ ခင်ပွန်းက မိမိအပေါ် အကြောင်းနာမပြ၍ မိမိကလေးအား သတ်ရန်ကြုံစည်သော အမျိုး သမီးသတင်း စသည့် အများစိတ်ဝင်စားသည့် သတင်းအချို့ကို ရထားပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအချိန်က ဆန့်ဖရန်စစ္ဆေးကို သတင်းစာများတွင် မိန်းမချော ကလေးတစ်ယောက် အသတ်ခံရသည့် လိုင်မှုကိစ္စသတင်းကို ဦးစားပေး ဖော်ပြန်ရရှု၍ ဥရောပသတင်းများကို ဖြော်ပစ်ထားကြသည်။ အမျိုက်သမီး ထရပ်ကားပြင့် မြို့တွင်းအမျိုက်ပုံကြီးကို ရှင်းလင်းရာမှ ယောကျား တစ်ယောက်၏ အလောင်းပေါ်လာသည့် သတင်းကိုယူရန် ပါတ်ပုံ ဆရာတစ်ယောက်နှင့်အတူ အခင်းဖြစ်ခေါသသို့ ကျွန်မ သွားရောက်ရ သေးသည်။ ကျွန်မတို့ မရောက်မိကလေးတွင် အလောင်းကို သက်ဆိုင် ရာမှ သမီးသွား၍ မသတိစရာ မြင်ကွင်းများ မဖြင့်လိုသော ကျွန်မ ဆန္ဒပြည့်သွားခဲ့ပါသည်။ အခြားသတင်းထောက်တစ်ယောက် ယူလာ သည် သတင်းက ပို၍ သွေးပျက်စရာကောင်းလှသည်။ ရက်စက်စွာ အသတ်

ခံထားရသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ရဲ့သတင်း။ ရင်သားများကိုလည်း
လို့ဖြတ်ထားသည်။ သေသူ့အန္တာကိုယ်ပေါ်မှာ “ကိုယ်မင်းကို ချုစ်ပါတယ်
အချုစ်ရယ်”ဟူသော မှာတမ်းကိုပင် နှုတ်ခေါ်ဆိုးဆေးတောင့်ဖြင့် ကမ္မည်း
တင်ထားသည်။ ကျွန်းမတ်၏ သတင်းထောက်တာဝန်များကို ကြားသိရသော
မေမေက ကျွန်းမကို သနားလာဟန်တူပါသည်။ မေမေသည် သတင်း
ထောက်အလုပ်ကို စွန်းလွှတ်ရန် ကျွန်းမအား အကြံးပေးလာပါတော့သည်။

ဆဲန် ဖရန်စစ္စကို နယူးစ် သတင်းစာတွင် ကျွန်းမလုပ်ရသည့်
လုပ်ငန်းသဘောမှာ ပုံမှန်တိုးတက်နေသည်တော့ မဟုတ်။ ကျသည့်အခါ
ကျသလို့ တက်သည့်အခါလည်း တက်ပါသည်။ သတင်းဆောင်းပါးရေးသား
နည်းကိုတော့ ပိုင်ပိုင်နိုင် တတ်မြောက်အောင် ကျွန်းမ လေ့ကျင့်ရပါသည်။
ကျွန်းမ စီးရိမ်သည့်မှာ သတင်းဦးဦးဖျားဖျား လွှတ်သွားမည့်အရေးပင်
ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်းမတ်၏ နာမည်ကြောင့်သာ အလုပ်ဆက်ခန့်.ထားသည့်ဟု
လုံးဝ ပဖြစ်စေချင်ပါ။

ဆဲန် ဖရန်စစ္စကို နယူးစ် အတွက် ကျွန်းမ နောက်ဆုံးရေးပေး
ခဲ့ရသောသတင်းမှာ ဂိုးလုံးဝင်းကိုတိတားနှင့် အုတ်ကလဲန်ပင်လယ်အော်
တံတား⁴¹ တည်ဆောက်မှုလုပ်ငန်းများ ပြီးစီးအောင်ဖြင့်သည့် အထိမ်း
အမှတ်အဖြစ် ဆဲန် ဖရန်စစ္စကို ရတနာကျွန်း⁴²တွင် ကျင်းပသည့် ဂိုးလုံးဝင်း
ကိုတ် နိုင်ငံတကာ ကုန်စည်ပြွဲ⁴³ ဖွင့်လှစ်သည့် သတင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။
ကျွန်းမ လည်း ပြွဲသတင်းကို တစ်နေကုန် စေဆောင်းပြီး ညပိုင်းတွင် ပြွဲ၏
အနာပညာအဆောက်အဦးပုံစံထုတ်လုပ်သူ ကျွန်းမမိတ်ဆွေ ဖိသုကာ ဘီးလ်
ဝါစတာ⁴⁴နှင့်အတူ ပြွဲရှုခင်းကို ထပ်မံကြည့်ရှုပြန်သည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ် နွေ့ဦးပေါက်ရာသီတွင် ဖေဖေရောက်လာပြီး
ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာတိုက်သို့ ပြန်၍ အလုပ်လုပ်ပါမည့်ဟု ကျွန်းမ
ကတိပေးခဲ့သည့် စကားကိုပြောကာ ကျွန်းမအား သတိပေးပါသည်။ ထို
အချိန်များ ဆဲန် ဖရန်စစ္စကို နယူးစ် ဝန်ထမ်းအင်အားလွှာရမည့် အကျပ်

အတည်း ပေါ်နေရာ လုပ်သက်နဲ့သော ကျွန်မအနေဖြင့် အလုပ်မှ ထွက်ရန် ပို၍ အဆင်ပြောသွားပါသည်။ သို့။ သော် ဖေဖော်သတင်းတော် တစ်စုံ တစ်ယောက်၏ နေရာကို ကျွန်မဝင်ယူသည့် သဘောများ၊ ဖြစ်နေမည့် လားဟု တွေ့ပါပြန်သည်။ ဆဲန် ဖဲနှင့်စစ်ကို၌ နေထိုင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသည့် အချိန်ကလေးများကို ဘဝ၏ ငင်တွယ်စရာကာလတစ်ခုအဖြစ် ကျွန်မ နှစ်သက်စွဲလမ်းနေပါပြီဖြစ်ပါသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် တိုင်းမြစ် မဂ္ဂလေး၊ နာမည် ကျော်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ကဏ္ဍတွင် ကျွန်းမားပါတ်ပုနှင့်တကွ သတင်း၊ တိုတစ်ပုဒ် ပါလာသည်။ သတင်းမှာ -

“ထုတ်ဝေသူ ယူဂျင်း မိုင်းယာ၏ အသက် ၂၁ နှစ်အချယ်
သမီးချော ကက်သရင်း မိုင်းယာမှာ ငှင်း၏ ဖောင်ပိုင်
ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာ အယ်ဒီတာထံပေးစာဌာနတွင်
ရှုက်သတ္တတ်စာတ် ၂၅ ဒေါ်လာနှစ်းဖြင့် တာဝန်ခဲ့ လုပ်
ကိုင်ရန် ဝေါ်ရှင်တင် ဒီစီသို့ ထွက်ခွာသွားသည်။ ဖောင်
ဖြစ်သူ မိုင်းယာက ‘အဲဒြာန တိုးတက်မလာဘူးဆိုရင်
ကျွန်ုတ်တို့ ဒီကောင်မလေးကို အလုပ်ထုတ်ပစ်မယ်’ ဟုဆို
သည် ”ဟူ၍ ဖော်ပြထားရာ ဆဲနဲ့ဖုန်းစစ်ကိုမှ ဆဲမဲ ကာဂျယ်းဦးဆောင်
သော ကျွန်ုတ်မဲ မိတ်ဆွေတစ်စုက ထိုမလုပ်ငင်းမှ သတင်းဖြတ်ပိုင်းကလေးကို
မူးတွေ့၍ “ကယ်လီဖိုးနီးယားမှာ မရောရာ မသေချာတာ ဘာမှ မရှိဘူး။ ငါတို့ ဆီ
ပိန်လဲခဲ့ပါ” ဟူသောစာဖြင့် ကျွန်ုတ်မကို ပြန်ခေါ်ခဲ့ကြပါသည်။

Notes

1. *Chronicle*
2. *Examiner*
3. *San Francisco News*
4. *Call-Bulletin*
5. Women's Christian Temperance Union
6. Bob Elliott
7. International Longshoremen and Warehousemen's Union (ILWU)
8. Distributors Association
9. Pacific Coast Labor Bureau
10. Sacramento Street
11. Sam Kagel
12. Eugene Patton
13. Harry Bridges
14. "Pat"(Eugene Patton)
15. Battle of the Bulge
16. Golden Gate Bridge
17. Henry Melnikow
18. Aunt Ro (Aunt Rosalie)
19. Maurice Sterne
20. Covarrubias
21. Albert Bender
22. Gertrude Lawrence
23. Ansel Adams
24. Yosemite Valley

25. Bill Hewitt
26. Virginia
27. Jane Neylan
28. Stern Grove
29. Marion Kenworthy
30. *Post = The Washington Post*
31. Reader's Digest
32. De Witt Wallace
33. Anthony Eden
34. Juno
35. Valkyrie
36. Donald Prater
37. essays
38. Princeton
39. Library of Congress
40. Consultant in Germanic Literature
41. Oakland Bay Bridge
42. San Francisco's Treasure Island
43. Golden Gate International Exposition
44. Bill Wurster

အခန်း(၇)

ကျွန်မတစ်သက်တာတွင် ဝေါရှင်တင်မြို့၊ ကောလိပ်နှင့် ဥပဒေကျောင်းဆင်၊ ဥပဒေပညာထက်မြက်သော လူငယ်များ၊ အတွင်းသို့၊ အစိုးရပြဿနာများနှင့် ပြည်သူလူထု ပြဿနာများ၊ ရိုက်ခဲ့လာသည့်

ကာလကို နှစ်ကြိမ် ဖြတ်သန်းခဲ့ရွှေးပါသည်။ ယင်းတို့မှာ သမ္မတ ရှစ်ဗုံးလုံး
အပ်ချုပ်သည်ကာလနှင့် သမ္မတကနေဒီ^၁ အပ်ချုပ်သည် ကာလများပင်
ဖြစ်ပါသည်။ အများအားပြင့် ကျွန်ုင်မ ဝေါရှင်တင်၌ မရှိသည် အချိန်များတွင်
လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိပြီး ရည်များချက် မြင့်မားသော အဆိပ်လျင်သော်
အမျိုးသမီးများသည် ဖြူ.ထဲသုံး အရောက်လာ၍ စီးပွားရေး ပြန်လည်
ကောင်းမွန်ရေးအတွက် အသင်းအဖွဲ့များ ပြန်လည်ပြုပြင် ဖွဲ့စည်းရေးမှာအ
အလုပ်လက်မဲ့ အကျိုးခဲ့စားဆွင်း၊ လုပ်ခနည်း အလုပ်သမားများ လုပ်ခ^၁
အများဆုံး ခဲ့စားခွဲနှစ်သည် လူမှုဖူလုံရေးကိစ္စများအထိ ကူညီဆောင်ရွက်
ပေးခဲ့ကြသည်။

ယင်းကာလသည် လူးယ်များ အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများစွာ ဆောင်
ရွက်နိုင်ခဲ့ကြပြီး စိမ့်ဝင်ပွဲ.နဲ့နေမည် စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကိုလည်း နိုင်ငံ
ခေါင်းဆောင်များက လက်ခဲ့ကြသော ကာလပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအခြေအနေမျိုးတွင် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ပြုလည်း ဝေါရှင်တင်
ပို.၆ တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ရန် ကျွန်ုင်မ ဝေါရှင်တင်ဖြူ.သို့ ပြန်ရောက်ခဲ့
ပါသည်။ သတင်းစာထုတ်ဝေသူ၏ သမီးအဖြစ် ဝေါရှင်တင်သုံးပြန်၍
သတင်းထောက်လုပ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့သည့်မှာ ကျွန်ုင်မအမှားဟု ထင်လာမိသည်။
ထို့ကြောင့် ဝေါရှင်တင် ပို.၆ အယ်ဒီတုံးအာဘော်ကဏ္ဍဝန်ထမ်းအဖြစ်
ကျွန်ုင်မကို တိုးမြှင့်ခန်းထားပေးမည် သဘောတူညီချက်ကိုပါ ယူထားခဲ့ပါ
သည်။ ယင်းအလုပ်က ဆန်ဖရန်စစ်ကိုတွင် ကျွန်ုင်မလုပ်ခဲ့သည် အလုပ်နှင့်
အလွန်ကွဲပြားခြားနားလှသည်။ ယခုဆိပ်လျင် အယ်ဒီတုံးအာဘော်ကဏ္ဍ
အယ်ဒီတာ ဖီးလစွာ ဖော်လီကို ကျွန်ုင်မ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးနေရပြီဖြစ်ပါသည်။
အလွန် သက်တမ်းနာသည့် ကျွန်ုင်မပါဝင်သော အယ်ဒီတာအဖွဲ့များ နေ.စဉ်
နှစ်က်တိုင်း မျက်နှာစုံညီတွေ့ကာ ထိုနေ့၊ အတွက် ပြသုနာအက်အခဲများကို
ဆွေးနွေးညိုနိုင်းလေ့ရှိပါသည်။ တစ်ဦးချင်း ကျွမ်းကျင်မှုကို အခြေခံ၍
လုပ်ငန်းတာဝန်များ ခွဲဝေဆောင်ရွက်ကြရသည်။ ဖီးလစွာ ဖော်လီမှာ ရှုပ်ပေး

ဆိုသော ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ စရာမပြသေနာကြီးများကို တာဝန်ယူ ထားပါသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်မှာ သမွတရစဲ့လ်သည် ပြင်ပကမ္မာတွင် ဖြစ်နေသည့် အရေးကိုစွာအတွက် နိုင်ငံစည်းလုံးမှုရရန် ကြိုးစားနေသည်။ ထို ကြောင့် သမွတရ ရှစဲ့လ်ထုတ်၏ နယူးဒီးလုံးမှုကိန်းမှ အစီအစဉ်အများစုံကို အကောင်အထည် မဖော်ဘဲ ချုန်လုပ်ထားဖို့ ဆုံးဖြတ်သဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ်၏ ခေါင်းကြီးပိုင်းနှင့် သတင်းများကိုလည်း အစိုးရအဖွဲ့အာဘော်နှင့် လိုက်လျော့လိုကွဲ ရေးသားဖော်ပြလာခဲ့ရပါသည်။ ပို့စ်က နိုင်ငံတွင် စစ်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်မှုကို အထူးထောက်ခံသည်။ သမွတရကြီး၏ ဖက်ဆစ်ဆန်၊ ကျင့်ရေးကိုလည်း ထောက်ခဲ့ခြင်းသည် ရှစဲ့လ်ထုတ်ပိုပင် အံအား သင့်စေသည်။

ဂျာမန်စစ်တပ် ပိုလုန်နိုင်ငံကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်သည့် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် အီမားဖြူတော် အိုးမယ် ရုံးခန်း၏ ပြုလုပ်သည့် သမွတရ ရှစဲ့လ်ထုတ်၏ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲသို့ အယ်ဒီတာ အဖွဲ့၏ ဘားနက် (ဘာနိုးဗီးဗီးနှင့်အတူ ကျွန်းမ လိုက်ပါသွားရပါသည်။ ယနေ့၊ အခြေအနေနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ထိုအချိန်က သက်ဆိုင်ရာမှ တရားဝင် အသိ အမှတ်ပြု တာဝန်ပေးထားခြင်း၊ မရှိသေးသော ကျွန်းမလို့ သတင်းစာ သမားတစ်ယောက်ကို ဘားနက် နီးဗီးက သမွတရ အီမားဖြူတော်သို့ ခေါ် ဆောင်သွားနိုင်သည်မှာ အုံပြုလောက်ပါသည်။ ထိုစဉ်က သမွတရ၏ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ သတင်းစာလောကမှ အများအားဖြင့် အမျိုးသား သတင်းစာဆရာ အနည်းငယ်မျှက သမွတရ၏ စားပွဲတွင် မတ်တတ်ရပ် ဝန်းရုံလျက် သမွတရပြောသမျှကို နားထောင်ပြီး မေးခွန်းအနည်းငယ် ပြန်လည်မေးမြန်းသည့် ပွဲမျှသာဖြစ်သည်။ ထိုနေ့က ဘာနိုးနှင့် ကျွန်းမ တို့ အီမားဖြူတော်သို့ စောော်စီးစီး ရောက်သွားသဖြင့် သမွတရနှင့် အတော်လေးနီးကပ်စွာ တွေ့ခွင့်ရခဲ့ကြပါသည်။

ထိအိန့်တွင် စစ်ထဲသို့ အမေရိကန်နိုင်ငံ ပါဝင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မော်လီနှင့် ဖေဖေတိ၊ ၏ ဆန်၊ ကျင်သော သဘောထား နှစ်ရပ်မှာ အတင်းမာဆုံး အခြေအနေသို့ ရောက်နေသည်။ မော်လီ၏ ကျွန်းမာတိ၊ အနေဖြင့် စစ်ထဲ ပါဝင်ငဲ နေရမည်ဟုဆိုသည်။ ဖေဖေကမူ မဟာမိတ် များအား ကျွန်းမာတိ၊ အကူအညီပေးရမည်၊ လိုအပ်ပါက စစ်ထဲ ပါဝင်ကြ ရမည်ဟု ယူဆသည်။ နွေဦးရာသို့ ရောက်သည်နှင့် မော်လီ အလုပ်မှ နှစ်ထွက်သွားပြီး ဟေးဗားဖော်၏ ကောလိပ်⁶ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန် ထမ်းဆောင် မည့်သတင်းလည်း ပြုကုတ်လတွင် ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ သဘောထား ကွဲဖွဲ့မှုကြောင့် မော်လီ အလုပ်မှ နှစ်ထွက်သွားခြင်း၊ အတွက် ကျွန်းမာနှင့် အပေါင်းအသင်းတို့က အလွန်စိမ်းသာနေကြသည်။ ကျွန်းမာတိ၊ အားပုံးကလည်း မဟာမိတ်များကို ကုညီရေးဘက်ကျည်းဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ အသက် အရွယ်ငယ်ကြသော ကျွန်းမာတို့က ဖေဖေသည် အမြင်မှန်ရရန် ဘူးကြောင့် ဤမှုကြောရသနည်းဟု နားမလည်နိုင်ကြပါ။ မော်လီနေရာတွင် ရရွှေ့ရှုန်းဆိုင်းယင်း မော်နှီတာ⁷ သတင်းစာမှ အယ်ဒီတာ ဟားဘတ် အယ်လစွာတင်⁸ကို ဖေဖေက ခန်းထားတာဝန်ပေးခဲ့ရာ အယ်လစွာတင်၏ ကြိုးစားမှုကြောင့် အယ်ဒီတာ၊ အာဘော်ကဗျာမှာ ဆက်လက် တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းများ၏ ဝေဖန်နောက်ပြောင်မှုကို ကျွန်မ လှလှဖြိုးခဲ့ရပါသည်။

အယ်ဒီတာထံပေးစာအခန်းကို ကျွန်မ တည်းဖြတ်ရာတွင် ပုံနှိပ်စက်များရှိရာအခန်းနှင့် စာစီအခန်းသို့ အဆောက်ပေါင်းများစွာ ဆင်းရသည်။ ပုံနှိပ်စကြမ်းများကို အလှည့်ဖြင့် ဖတ်ကြသည့်အပြင် စာတောင်းသည်ကိုလည်း ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရပါသည်။ သတင်းစာတိုက်မှ ထင်မြင်ချက်ကဏ္ဍ¹³တွင်လည်း ကျွန်မ အလှည့်ကျ ပါဝင်ရေးသားပါသည်။ အယ်လွှာတင်အနေဖြင့် ဖော်လိုင်း လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လွှဲပြောင်း ယူလိုက်သည့် အချိန်လောက်မှာပင် အကြံ့ောက်ကဏ္ဍ¹⁴(ယခု အတွေး အမြင်ကဏ္ဍ¹⁵)သို့ ကျွန်မ ပြောင်းခွွဲ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာ တစ်နှစ် ကြော့ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မလည်း ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းထောက်များနှင့် စတင် သိကျေမှုးလာခဲ့ပြီး အချို့ကို တရင်းတန်း ခင်မင်းခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ အဲ့ သားများသည် ဖောင်းစွမ်းညွှန်မောင်သော်လည်း ပျော်စရာကောင်းသည့် သတင်းစာတိုက် အဆောက်အအုံမှ မကြာခကာထွက်ကာ ချားလှုစ်စ် စားသောက်ဆိုင်¹⁶သို့လည်းကောင်း၊ အီးလမ်း¹⁷ထဲမှ အနီးအနား စားသောက် ဆိုင်ကလေးများတွင်လည်းကောင်း နေ့လယ်စားလယ်¹⁸ အတူတကွ စားလေရှိ ကြပါသည်။ မကြာမီ ကျွန်မ ယခင်က မမြင်ဖူးသေးသော ချွှန် အတ်ခံစွဲ¹⁹နှင့် ဟက်ခံလေ ခို့နို့ဗုံး²⁰ အာသာ ရှုံးခြားရှုံး²¹၏တူ ဖြစ်ပြီး ဟက်ခံလေ ခို့နို့ဗုံးမှုလည်း စကားကို ည်က်ည်ကျော်ညာ ပြောပြီး ပျော်ပျော်နေတတ်သော မင်းနီဆိုးတားပြည့်နယ်သား လူချောလူထက် တစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ ရှို့ခို့အားလုံး အလုပ်ရဲခြင်းပြစ်သည်။ ကျွန်မသား အက်လန်မှ ပြန်ရောက်ခဲ့စ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်၌ အလုပ်ရဲခြင်းပြစ်သည်။ ချွှန် အတ်ခံစွဲ

လည်း ဂု.၏စံ ပညာသင်ဆု ရရှိခြုံဖြောက် နယူးယောက် တိုင်းမြစ် သတင်းစာ အယ်ဒီတာအာဘောကလူ့အယ်ဒီတာအဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့ကာ ဟက်ဒ်လေ မှာ တိုင်းမြစ် ကုမ္ပဏီ²²၏ အယ်ဒီတာချုပ် လုပ်ခဲ့ဖူးသည်။

ဗျာ့ အတ်ခံစွန်း ဟက်ဒ်လေ ခိုနီးဗင်းတို့နှင့် ခင်မင်ရင်းနီးသွား သောကြောင့် ကျွန်းမတ် လုပ်ငန်းနယ်ပယ်မှာ အလွန်စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသော လူမှုရေးဘဝထဲသို့ လျှင်ဖြန့်စွာ ကျယ်ပြန့်သွားလေသည်။

ထိုအချိန်အခါက ဝေါရှင်တင်တွင် လူငယ်လူရွှေယ်မှား စရိတ်စက သက်သက်သာသာဖြင့် စပေါင်းနေထိုင်နိုင်သော လူပျိုးဆောင်မှားရှိရှာ အများအားဖြင့် ပုံမှန်လစာရာသော အစိုးရဝန်ထမ်း လူငယ်ပိုင်း လူပျိုး လူလွှာတ်မှား နေထိုင်ကြပါသည်။ ဟက်ဒ်လေမှာလည်း ကန်ကိုးကပ် ရိပ်သာ²³အနီး အက်စလမ်း²⁴ထဲရှိ လူပျိုးဆောင်တစ်ဆောင်တွင် နေထိုင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ဟက်ဒ်လေ နေထိုင်သည့်အဆောင်တွင် ကျင်းပသော ပါတီ ပွဲသို့ သွားရောက်ခဲ့သည့် ၁၉၃၉ ခုနှစ် ဆောင်းပြီးပေါက်ရာသီ ညာတစ်ည့် တွင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်းမတို့အားလုံး ညာစားရန် အနီးအနားရှိ စားသောက်ဆိုင်သို့ ထွက်သွားကြပါသည်။ ညာစားပြီးသော ကျွန်းမနှင့် အပေါင်းအသင်းအချို့ အဆောင်ရှိရှာ အက်စလမ်းထဲသို့ ပြန်ဝင်လာကြ ချိန်အထိ ကျွန်းမတို့မိတ်ဆွေကြီး ဟက်ဒ်လေမှာ ညာစားရသေး။ ကျွန်းမသည် အဆောင်ပြတင်းပေါက်မှ ပြုကြည့်ကာ အားမိတ်ဆွေမှားကို ခေါ်ပြောနှုတ်ဆက်နေခိုက်မှာပင် အဆောင်သို့ပြန်လာသူများ၏ ဦးခေါင်း ပေါ်သို့ သံကောကြီးတစ်ခု ပြုတ်ကျသွားပါတော့သည်။ ကျွန်းမလည်း ရှုတ်တရက်မို့ ပါးစပ် အဟောင်းသားဖြင့် င့်ကြည့်နေခိုက် သံကော ခေါင်း ပေါ်သို့ ပြုတ်ကျသဖြင့် လန်းပြီးကျွန်းမကို မော်ကြည့်နေသော ဖီးလစ် ဂရောဟံမှန်း အကြည့်ချင်းဆုံးသွားကြသည်။ ထိုညာတွင် ဖီးလစ်ကိုကျွန်းမ ပထမဆုံး မြင်ဖူးပါသည်။

ထိုနေ့ညဦးပိုင်းတွင် အပေါ်ထပ်ရှိ ရေအီမ်ခန်းသို့ သွားစဉ်

ဖစ်လစ္စ အက်ရှာ²⁵ ဆိုသော မိန်းကလေးနှင့် ကျွန်မ ဝင်တိုးမိပါသည်။ သူက ဥပဒေကြောင်းတက်နေကြောင်း ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။ ထိုအချိန်က ဥပဒေပညာကို အမျိုးသမီးများ လေ့လာလိုက်စားမှ မရှိသလောက် နည်းပါး နေပေသေးရာ ကျွန်မအနေဖြင့်သာဆိုလျှင် သူကဲ့သို့ စွမ်းဆောင်နိုင် လိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်းနှင့် ခက်ခဲသော ဥပဒေပညာကို မည်ကဲ့သို့ လေ့လာ သင်ယူရပုံကို ကျွန်မ တအုံတွေမေးမိပါသည်။ ဖစ်လစ္စ အက်ရှာ က ငှင့်နှင့် ဖီးလစ်ကရော်မဲ့တို့ လက်ထပ်ရန် စောပ်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ညာက်တွင် ငှင့်တို့တွေကြော်သည့်အခါ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးခွင့်ရ၍ ဥပဒေပညာမှာ ငှင့်အတွက် မခက်ခဲတော့ကြောင်း ကျွန်မကို ရှင်းပြတော့မှ ကျွန်မလည်း “အဆင်ပြေလိုက်တာကွယ်”ဟု အားပေးလိုက်ပါသည်။ ဖီးလစ် ကရော်မဲ့သူများ ခေါင်းပေါ်သို့ သံကော့ပြတ်ကျစဉ်က ပါးစပ်အဟောင်း သားနှင့် ငါကို မြင်သွားသူပါတကားဟု ကျွန်မ တွေးနေမိပါတော့သည်။

အက်စ်လမ်းအဆောင် လူပြည့်ကျပ်လာသောအခါ အာလင်တင်²⁶ အရပ် ဒုတိယလူပျိုးဆောင်သို့ ကိုယ်ပိုင်ကားရှိသည့်လူငယ်အချို့နှင့် နောက်ထပ် ရောက်လာသူတို့ သွားရောက်စုရုံကြော်သည်။

ဒုတိယ လူပျိုးဆောင်လုပ်ထားသော အိမ်၏အမည်မှာ ဟောခဲလေ²⁷ဖြစ်ပြီး ရေတပ်မိုလ်ချုပ် သီယော်ဒေါ်ဝေလ်ကင်ဆင်²⁸တို့ အနီးမောင်နဲ့ ပိုင်အိမ်ဖြစ်ပါသည်။ မိုလ်ချုပ်၏ သမီးများမှာ လူငယ်အပ်စုနှင့် ခင်မင်ရင်နှင့် ပြီးဖြစ်၍ စစ်အတွင်းကာလွှာ မိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် ဝေါရှင်တင်မှ တွက်ခွာဖို့ဖြစ်လာသောအခါ အိမ်ကြီးကို လူငယ် ၁၂ ယောက်အပ်စုအား အလွှာချိုးသာသောနှင့်ဖြင့် ရားရမ်းထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဟောခဲလေအဆောင်သားများတွင် ပျော်အုတ်ခုစွဲနှင့် ဒီးယားရင်း ခင်နိုယ်ဆင်²⁹တို့မှလွှဲလျှင် အားလုံးမှာ ရော့နေများဖြစ်ကြသည်။ ခင်နိုယ်ဆင်သည် ချမ်းသာသောလူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနတွေ အလုပ်လုပ်နေသည်။ မိဘများမှာ အတွေလန်တစ်လစဉ်³⁰ မဂ္ဂဇင်းကို ကိုယ်ပိုင်

ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည်။ ဂရေဟဲမ် ကလေတာ³¹၊ အေဒရိယ် ဖစ်ရှား³²၊ ဘီးလ် ရှယ်လ်ဒင်³³စသော လှင်ယော်နေများအနက် လူးဝစ္စ ဘရဲနှုန်းစီးစ်³⁴နှင့် ဖီးလွှာ ဖရဲနှုန်းဖတ်တား³⁵ တို့၏ ဥပဒေရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေသော စကားပြောကောင်းသည့် ဘီးလ် ရှယ်လ်ဒင်မှာ ကျွန်းမတို့အားလုံး အခင် မင်ရခုံး မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ဖြစ်ပါသည်။ ကွင်း ရှေ့နက်ဆီ³⁶လည်း ထိနှစ် ဆောင်းပိုးပေါက်တွင် ကျွန်းမနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်သွားပါသည်။ တရား သူကြီးချုပ် ဟူ၍။³⁷ ၏ တရားရုံးတာဝန်ခံ အက်ခွင့် မက်အယ်လိုင်း³⁸၊ ထိနှစ်တွင် ဖရဲနှုန်းဖတ်တား၏ တရားရုံးတာဝန်ခံဖြစ်လာသော အက်ခွင့် ပရစ်ချွော်³⁹မှာ ဝဝဖိုင့်ဖိုင့် ပျော်ပျော်နေတတ်သော်လည်း အတွေးအမြင် ထက်မြက်သူဖြစ်သည်။ ဖြတ်ထိုးဥက္ကာကောင်းပြီး အာဝန္တားလည်း ခွင့်သည်။ သူ့ကို ကျွန်းမတို့အားလုံးက “ပရစ်ချွော်”⁴⁰ ဟုပင် ခေါ်ကြသည်။ ပရစ်ချွော်၏ မိတ်ဆွေကြီး ဖီးလ် ဂရေဟဲမ်မှာ ဖရဲနှုန်းဖတ်တား၏ ဥပဒေရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရန် စောင့်ဆိုင်းရင်း တရားထွက်တော်ချုပ် တရားသူကြီး စတင်လေ ရို၍⁴¹၏ ဥပဒေရုံး တာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။ ဂရေဟဲမ် ကလေတာ၊ ဖီးလ် ဂရေဟဲမ်နှင့် အက်စ်လမ်းအဆောင်တွင် ကျွန်းရှစ်သည့် အက်းက ဟတ်ဒယ်လယ်⁴²တို့ လှင်ယားယောက်မှာ ထိုခေတ်က အမေ ရိုက်နှစ်နိုင်ငံတွင် ပြုအရှုံးခုံး တဗ္ဗာသို့လိုတောင်ဖြစ်သည့် ဟားဗတ် ဥပဒေစာစောင်⁴³၏ အယ်ဒီတာများ ဆက်တိုက်ဖြစ်လာခဲ့ကြပါသည်။ ဟားဗတ်ဥပဒေစာစောင်မှာ ထိုအချိန်က ယေးလုံဥပဒေစာစောင်နှင့် ကိုလမ်းဘီးယား ဥပဒေစာစောင်⁴⁴တို့နှင့်သာ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ချုပ်း ယုံ့ပြုင် နိုင်အောင် အဆင့်အတန်းမိသည့်စာစောင်ဖြစ်ပါသည်။

ဟော့ခံလေ ဂေဟာကြီးကို ၂၀ ရာစုနှစ် ကူးပြောင်းချိန်လောက်က တည်ဆောက်ခဲ့ဟန်တူသည်။ အနီရောင်အာတ်များဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားပြီး ဆင်ဝင်ပေါ်မှ အဖြူရောင် တိုင်လုံးကြီး လေးလုံးမှာ မြစ်ဆိပ်အထိ ပြေပြီ လေး နိုင်ဆင်းသွားသော မြက်ခင်းပြင်ကို စီးမိုးချုပ် ပတိုးမက်မြစ်ကိုလည်း

ကောင်း၊ မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းမှ မြို့တော်ရှာခင်းကိုလည်းကောင်း လုပ်းမျှော် ကြည့်နေကြသည်။ ဂေဟာကြီးတစ်ခုလုံး၏ လုပေခန်းညားပုံမှာ လေရှုံး သုန္တသန⁴⁵ ဝေါးထဲမှ တာရာဂေဟာ⁴⁶ကြီးနှင့်ပင် တူနေတော့သည်။ အတွင်းပိုင်းတွင် ကျယ်ဝန်းသော အညွှန်းတစ်ခန်း၊ လူ ၂၀ လေက် ဆန်းသည့် ထမင်းစားခန်းတစ်ခန်း၊ အောက်ထပ်တွင် စာကြည့်ဆောင်တစ် ဆောင်အပြင် အပေါ်ထပ်တွင်လည်း အိပ်ခန်း အနည်းဆုံး မြောက်ခန်း ရှိသည်။

ကျွန်းမသည် ဟော့ခံလေ ဂေဟာကိုကြည့်ပြီး ဘဝဟူသည် ပျော်ရွင်ဖွယ် မဂ်လာကျက်သရေနှင့် ပြည့်စုံနေပါတကားဟု ထင်နေ မိပါသည်။ ဟော့ခံလေတွင် ဒင်းအက်ချို့ဆင်⁴⁷၊ ဖရန်ဆစ္စာ ဘစ်ဒယ်လ်⁴⁸နှင့် သမွှတော်အစိအစဉ်သစ် ဘက်တော်သားများ⁴⁹၊ ဘားဗုတ်တူးဆုံးလိုက်ပါမောက္ခများ၊ တရားသူကြီးများ၊ အပါအဝင် ဂုဏ်သရေရှိ ထူးမြားအညွှန်းသည် များ၊ စုဝေးကြသည် မဟုတ်ပါလား။

ကျွန်းမနှင့် အဲလစ္စာ ဘယ်ရှိ⁵⁰၊ အန်းဝိုင်ကင်ဆင်⁵¹၊ ဂျိမ်းအက်ချို့ ဆင်⁵²တို့၊ သူငယ်ချင်း သုံးယောက်မှာ ဟော့ခံလေဂေဟာတွင် အချိန် အကြောဆုံး ရှိနေတတ်ကြသောကြောင့် ကျွန်းမတို့ကို ဟော့ခံလေဂေဟာ မယ်တွေ့⁵³ဟုပင် ခေါ်နေကြသည်။ အခြားအပေါင်းအသင်းများစွာ ရှိသော် လည်း ကျွန်းမ တို့လေးယောက်မှာ ဟော့ခံလေဂေဟာ၏ သဘာဝ တွေဖက် များ ဖြစ်နေပေပြီ။ တစ်ခါတစ်ရုံ ဟော့ခံလေဂေဟာ၌ အားလုံးဆုံးကြပြီးမှ ဟာရှိုးနိုးယားပြည်နယ်ဘက်တွင်ရှိသော ဖေဖေပိုင် ကျေးလက်အိမ်ဆီသို့၊ သွားကြပြီး တစ်ခါတစ်ရုံ၌ အက်ဒွဲပ်ဘာလင်⁵⁴၏ သစ်တုံးအိမ်ကလေးဆီသို့၊ တပျော်တပါး သွားတတ်ကြပါသည်။

ဟော့ခံလေဂေဟာ၌ မည်သည် ပိတ်ပင်တားမြစ်ချက်များမျှ မရှိ။ သမွှတ် ရှစ်ဗဲ့လုံး၏ “အစိအစဉ်သစ်” မှသည် ကွန်မြှာနှစ်ဝါဒ၊ ဟစ်တလာနားမိဝါဒ၊ ပြည်သူ့အခွင့်အရေးအထိ အကြောင်းအရာအားလုံးကို

လွတ်လပ်စာ အချေအတင် ပြောဆိုစွေးနွေးနိုင်ကြရာ ရက်ချို့၍ ကြေးသည်များပင် မကြေခကာ ရှိတတ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေး အယူအဆအမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိနှစ် ဆောင်းရာသိတစ်နေ့၊ တွင် အက်ဒွပ် ပရစ်ချုတ်နှင့် ဖီးလစ် ကရော်မိတို့က ဖင်လန်နိုင်ငံအတွင်းသို့၊ ရရှားတပ်များ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရရှားဘက်မှ ထောက်ခံပြောဆိုမိသောကြောင့် လစ်ဘရယ်ဝါဒီအဆောင်သားများ၏ ဂိုင်းကျွော်ခြင်းကို ခဲ့ကြရသည်။ အမှန်မှာ သူတို့နှစ်ယောက်စလုံးသည် လစ်ဘရယ်ဝါဒီများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကွန်မြားနှစ် ထောက်ခံသည် သဘောထားလုံးဝရီသူများ မဟုတ်ပေ။

ဟောခံလေဂောဘတွင် အပျော်ကျူး အမူးလွန်၍ ရယ်စရာ အဖြစ်မျိုးတွေနှင့်လည်း အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကြုံကြရပါသည်။ နွေ့ဦးပေါက်ရာသီ ညာတစ်ည၏ ပါတီပွဲတစ်ခုတွင် ဂေဟာမျှး ရွှေနာရီ⁵⁵ အထူး စီမံဖျော်စပ်ပေးသည် ကျူးလက်ပ်⁵⁶ခေါ် ချိုအေးမွေးသည် ယမကာတစ်မျိုး ဖြင့် စည့်ခံရာ ကွန်မတို့ အထဲတွင် (ကွန်မတို့၊ အသက်နှင့်နိုင်းပါက) အသက် ပိုကြီးသော ဟားပတ်တက္ကာသိုလ် ဥပဒေကျောင်းမှ အသက် ၃၃ နှစ်အရွယ် ပါမောက္ခာတစ်ယောက်လည်း စည့်သည်အဖြစ် ပါလာပါသည်။ ငှင့်မှာ ထိနေ့၊ ညာ ၁၀ နာရီခွဲရထားဖြင့် ဘေးစိတ်တင်မြို့၊ သို့ ပြန်ရမည်ဖြစ်၍ ငှင့်အား ဘူတာရုံသို့ ကားဖြင့်ပို့၊ ပေးရန် ဦးစွာ မေတ္တာရပ်ခံထားပါသည်။ ကွန်မတို့က မိုးရထားအမီးပါသည်။ သို့သော် ညာ ရှစ်နာရီခွဲတွင် ပါမောက္ခာကြီးကို မတွေ့ကြရတော့ပေ။ အတော်လေးကြာ သောအခါ ကားများ ရပ်ထားသည့်နေရာဘက်မှ စည့်သည်အမျိုးသမီးကို တစ်ယောက် စူးစူးဝါးဝါး အော်လျက် ဂေဟာဆီသို့ ပြောလုံးကို တွေ့ကြရသည်။ မိမိကားထဲ ဝင်လိုက်သောအခါ ကားနောက်ခန်းထဲ၌ ကိုယ်တုံးလုံးနှင့် လူကြီးတစ်ယောက်ကို တွေ့ရပါသည်ဟု အမောတကော ပြောပြသည်။ အတ်လမ်းမှာ ပါမောက္ခာကြီးအား ကျူးလက်ပ်စ် ယမကာအကြောင်း

ကို မည်သူမျှ ကြိုတင်သတိပေး ပြောကြားထားပုံ မရသဖြင့် အမူးလွန်ကာမှ ဘူတာရုံသို့ သွားရန် ကားဆီသို့ လာပြီး အနီးဆုံး ကားတစ်စီး၏ နောက် ခန်းတွင် ငင်ထိုင်လိုက်ပါသည်။ မီးရထား အပ်ခန့်ထဲ ရောက်ပြီးအထင်နှင့် အဝတ်အစားတွေချောက်ကာ အိပ်လိုက်သောဟူ၏။

ထိုနှစ်မှာပင် အရွယ်ရောက်လာသော ညီမလေးရသိကို ဖွဲ့ထုတ်သည် အစီအစဉ်သစ်တစ်ခုအဖြစ် ကျေးဇူးတော်နေ့၏ လက်ဖက်ရည်ပဲ့ကျင်းပမည်ဖြစ်ရာ ကျွန်းမ ပါဝင်စီစဉ်ပေးဖို့ ဖြစ်လာပါသည်။ ညီမလေးမှာ ငယ်ချွယ်လှသေးသည်ဟု ထင်ရပြီး အရှက်လည်း ကြီးလှသည်။ အိမ်မှာ ပြုလုပ်မည့် လက်ဖက်ရည်သောက်ကွဲပွဲသို့ ဟောခဲ့လေရောဘနှင့် အက်စ်လမ်းအဆောင်မှ လူငယ်အားလုံးကို စိတ်ရန် ကျွန်းမ အကြံပေးလိုက်ပါသည်။ နယူးယောက်မှ အစ်မလေး ဘစ္စလည်း ညီမလေး လက်ဖက်ရည်ပဲ့သို့ ရောက်လာသည်။ ဘစ္စ၏ နိုင်အလှမှာ နယူးယောက်၏ ဆင်ယင်တုံးဖွဲ့မှဖြင့် ပို၍ တောက်ပ ခဲ့ညားနေပါသည်။ မှန်ပါသည်။ လက်ဖက်ရည်ပဲ့တွင်လည်း ဘစ္စက ကြယ်တစ်ပွင့်ပင် ဖြစ်နေသည်။ လူငယ်တိုင်းက ဘစ္စကို ငြေးသွား ကြသည်။ အထူးသဖြင့် အက်ခွပ် ပရစ်ချုတ်မှာ ဘစ္စကို အစွဲကြီးစွဲမက်သွားရာ ထိနောက်ပိုင်း၏ ဘစ္စနှင့်တွေ့ရန် နယူးယောက်သို့ ချောင်းပေါက်အောင် သွားလေတော့သည်။

အက်ခွပ် ပရစ်ချုတ်နှင့် အစ်မလေး ဘစ္စတို့ကို အကြောင်းပြု၍ အက်ခွပ် ပရစ်ချုတ်အကြောင်းကို ကျွန်းမ ပို၍ သိလာရပါသည်။ နောက်ပိုင်း၏ ဘစ္စရှိရာ နယူးယောက်သို့ ပရစ်ချုံး အသွားရပ်လိုက်သောအခါ သူနှင့်ကျွန်းမ ပို၍ ရင်းနှီးလာကြရာမှ ကျွန်းမအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုများ ပြလာပါသည်။ ပရစ်ချုံကို ဝေါရှင်တင်ဒေသ ပြင်ပမှ လူတွေပါ ကောင်းကောင်းသိနေကြသည်။ ကဲန်တပ်ကို ပြည့်နယ်၏ အနာဂတ် အုပ်ချုပ်ရေးမှုံး အဖြစ်သာမက သမွာတလောင်းအဖြစ်ဖြင့်လည်း သူ၏ အကြောင်းကို ရေးနေပြောနေကြသည်။

ပရစ်ချုံ၏ ထက်မြေကသေ နိုင်ငံရေးအတွေးအမြင်နှင့် ပြည်သူလူထုကို နားလည် နိုင်စွမ်းအားများလည်း အမှန်တက၍ ရှိသည်။ သို့သော သူ၏ စည်းကမ်း ကလနားနှင့် မိမိကိုယ်မိမိ ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်းအား မရှိပေး။ အလုပ်ကို တစ်ပိုင်း တစ်စနှင့် ရပ်ထားတတ်သည်။ ဆပ်ရန်ကြေးများကို မပေးဘဲထားသည်။ သူ၊ အရင်းနှီးဆုံးမိတ်ဆွေ ဖီးလစ် ကရော်မဲနှင့် အခြားသူငယ်ချင်းတွေက သူ၊ အလုပ်များကို အပြီးသတ် ဂိုင်းဝန်းလုပ်ကိုင် ပေးခဲ့ရပေါင်း များလှပြီ။ ဖရဲန်းဖတ်တာထံတွင် တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် ဘစ္စထံသို့ သွားရာ ခွင့်ရက်စွဲ သည်နေ့၏၌ ပြန်မလာသောကြောင့် ဖီးလစ် ကရော်မဲက သူ၊ လုပ်ငန်းတွေကို အပြီးလုပ်ပေးခဲ့ရဖူးပါသည်။

ပရစ်ချုံကား အများ၏ ပြုစုစည်းမှုကို ခံယူတတ်သော်လည်း ငြင်းထံမှ ကျော့ရှုံးတုံးပြန်မှု ရခဲ့လှသည်။ သူကြိုးဆောင်၍ သူငယ်ချင်းများ နှင့်အတူ စားသောက်ဆိုင်၌ စားသောက်ကြော်သည့် ပွဲများတွင်လည်း သူ၊ ပိုက်ဆံအိတ် အဆောင်တွင် မော်ကျော်ခဲ့၍ တစ်ယောက်ယောက်က မကြာ ခက် ငွေရှင်းပေးရလေ့ရှိသည်။ သူ၊ ကို နှစ်သက်လိုလားသော ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ သည်ပင် ငြင်းတို့ ကျွေးမွှေးပြုစုစည်း စည်းဝတ်များအတွက် ကျော့ရှုံးတင် စာကလေးတစ်စောင် သို့၊ မဟုတ် ပုံမှန်ယဉ်ကျေးပျုံးရှာသော အမှုအရာကလေးကိုသော်လျှော့ မတုံးပြန်သော ပရစ်ချုံအပေါ် စိတ်မရှည်နိုင် အောင် ဖြစ်ခဲ့ကြရပါသည်။

အစ်မလေးဘစ္စက ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်ရှိ မေမေပိုင်အိမ်၌ ပြုလုပ်မည့် ငြင်း၏ နှစ်သစ်ကူးစည်းခဲ့ပွဲသို့ ဖီးလ် ကရော်မဲအပါ အဝင် ဟော့ခံလေဂေဟာမှ ယောက်ဗားလေးအပေါင်းအသင်းအချို့၊ ကိုပါ ဖိတ်နိုင် ကြောင်း ကျွော်မကို ပြောထားခဲ့သည့်အတိုင်း ဘစ္စ၏ နှစ်သစ်ကူး စည်းခဲ့ပွဲ ကလေးမှာ ထုံးခံအတိုင်း ဟော့ခံလေလူငယ်များ၏ ပြောဆိုပြင်းခံသဲ့၊ ရယ်သံမော်သဲ့ တည်ညွှန်ပြုခဲ့ အထူးပင် စိုပြည်ခဲ့သည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ကျွော်မမှာ ဖီးလစ် ကရော်မဲ၏ ထိုင်ခဲ့နှင့် ကပ်လျက်ခဲ့တွင် ထိုင်မဲလျက်သား

ဖြစ်သွားပါသည်။ ဟောခံလေကော်မှ ယောကျားကလေးများတွင် ဖီးလ်နှင့် မရင်းနှီးခုံးဖြစ်၍ ဖီးလ်က ကျွန်းမဘက် လူညွှန်လိုက်သောအခါ ကျွန်းမထိတ်ခနဲ့ ဖြစ်သွားသည်။ ပြီးမှ သူက အစ်မလေးဘစ္စအားကြည့်လျက် “ကိုယ်တို့ သူ့အတွက်လား” ဟု ကျွန်းမအား မေးလိုက်ပါသည်။

သူ့မေးခွန်းမှာ တရာ်းတရားမေးသော မေးခွန်းမျိုးဖြစ်၍ ကျွန်းမလည်း “ဟုတ်တယ်လေး ကျွန်းမတို့ သူ့ကို ဂုဏ်ပြုပျော်ဆွင်ကြရဘပါ” ဟု အဖြော်ပြီးနောက် အစ်မလေးဘစ္စအကြောင်းကို အတော်ကြီး ပြောပြလိုက်ပါသည်။ ကျွန်းမနှင့် ဖီးလ်မှာ ဤသို့ဖြင့် မေးခွန်းတစ်ခု အမေး အဖြော်လုပ်ကဗျာဖြင့် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် နားလည်မှ ရသွားခဲ့ကြပါသည်။ စည်းခွဲပြီး၍ ကျွန်းမတို့ လူစုံမှာ နောက်ဆုံး ထွက်ပြန်ကြသူများဖြစ်ရာ ကျွန်းမနေသော ကားတစ်စီးဖြင့် ကျွမ်းသိပ်စွာ ဖီးလာခဲ့ကြရပါသည်။ ဤတွင်လည်း ကျွန်းမမှာ တစ်လမ်းလုံး ဖီးလ်၏ ပေါင်ပေါ်တွင် ထိုင်လာခဲ့ရသဖြင့် သူ့ကို ပို၍ နားလည်ခဲ့ရပါသည်။

ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်ကြောခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်နှစ်ဦးကာလ တစ်နေ့တွင် ရစ်ကောလတင်ဟိုတယ်⁵⁷၏ တန်းနွေ့နေ့နေ့လယ် စာတော်းပွဲသို့ လာရောက်ရန် ပရစ်ချွဲက ကျွန်းမကို ဖီးတ်ပါသည်။ စားပွဲတွင် အပေါင်းအသင်း အတော်များများကို ပြန်တွေ့ရသည်။ ကျွန်းမတို့လည်းနေ့လယ်စာကို ဖိမ်ပြေနေပြီ အချိန်ဆွဲ၍ စားကြပြီးနောက် မေမေစာရေးလော့ရှိသည့် ကက်ဘင်အိမ်ကလေးဆီသို့ နှစ်သစ်ကူးပွဲ မွမ်းမြှင့်ဆင်မှုများ ကြည့်ရှုရန် ကားဖြင့် ထွက်လာခဲ့ကြပါသည်။ ညနေတောင်းအချိန်၌ ကက်ဘင်မှ ကျွန်းမတို့လူစုံ ပြန်ထွက်ခွာမည်ပြုသောအခါ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်းမကလွှဲလျှင် အားလုံးမှာ ချိန်းပြီးသား ကိုယ့်အတွဲနှင့် ကိုယ်သွားရန် လမ်းကိုယ်စိနှင့် ဖြစ်နေကြသည်ကို တွေ့ရပါတော့သည်။ ဖီးလ်က သူနှင့်အတူ ညနေစာတော်ရန်ခေါ်သဖြင့် နာမည်သိပ်မကြီးသည့် စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် ကျွန်းမ ဖီးလ်နှင့်အတူ ညနေစာ စားဖြစ်

ဘွားပါသည်။ နှစ်ယောက်သား စားရင်းသောက်ရင်း ရယ်မောရင်း စကား အတော်များများ ပြောခဲ့ကြသည်။ ဒီးလ် ကျွန်းမကိုပြန်ပို့တော့ အချိန် အတော်နှောင်းနှေပြုဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်းမ ပျော်နေပါသည်။ ကျွန်းမ တို့ နှစ်ယောက်တည်းသာ အချိန်းအချက် မရှိ၍ တွဲမိုးကြသည့်အဖြစ်ကို လည်း တွေးနေမိပါသည်။ ကျွန်းမ အပြင်ထွက်ဖို့ ကြိုတင်ဖိတ်ခေါ်သူမရှိ၍ ကျွန်းမအား ထမင်းစားဖိတ်မှန်းလည်း ကျွန်းမ သိပါသည်။

ဒီးလ်က ကျွန်းမထဲသို့ လာ၍ နှစ်ကြိမ်ခေါ်ဖူးပါသည်။ သူ့ထဲအတိုင်း မည်သူ့ကိုယ့် ဂရမစိုက်သည်ပုံစံမျိုးဖြင့် စကားကို သူက်လက် စွာ ခပ်ဖြူးမြှုံး ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ စွဲမက်လောက်သည့် အမှုအရာမျိုး ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က အဲလစွာ ဘယ်ရှိနှင့် လမ်းခွဲလိုက်ပြုဖြစ်သည်။ သူမသည် ဒီးလ်လို့ လူမျိုးနှင့် မလိုက်ဖက်ဟု ကျွန်းမအားဖြူ့တွေးနေမိလာ ခဲ့သည်။ ဟောခံလေကော်၌ တွေ့သိခဲ့စကပင် ဒီးလ်ကို သိပါသလားဟု အဲလစွာ ကျွန်းမကို ဖော်ခဲ့ဖူးသည်။ “မသိပါဘူး” ဟု ကျွန်းမပြောတော့ “မင်းသူ့ကို သိထားဖို့ ကောင်းတယ်၊ ဒီမှာ သူအနိပ်ဆုံးပဲ” ဟု အဲလစွာ ပြောခဲ့ဖူးသည်။

ဖော်ခဲ့ရိုရုလ ဒုတိယပတ် တစ်ညောက်၌ ဒီးလ် ကျွန်းမလုပ်ငန်းခွင်သို့ ရောက်လာပြီး ငြင်း၏ ကောလိပ်ကျောင်းနေဖက် ကျော်ချုံ စမေသားစံ⁵⁸နှင့် ရို့စ် မေရီ⁵⁹တို့ နေ့မောင်နှုန်းနှင့်အတူ ညာနေတစားရန် ခေါ်ပါသည်။ ကျွန်းမများ ခေါင်းကြီးပုံနိုင်စာကြမ်းများနှင့် အရေးကြီး စာမျက်နှာများ ဖတ်ရမည့် အလှည့်ကျေညာဖြစ်နေသည့်အပြင် အပြင်ထွက်စားဖို့လည်း အဝတ်အစားကောင်းကောင်း မဝတ်ထားပါ။ တုပ်ကွေးဖူးများ ချင်သလိုလိုလည်း ဖြစ်နေ၍ ကျွန်းမ ပြင်းလိုက်ပါသည်။

ဒီးလ်ကလည်း ကျွန်းမပြင်းဆိုချက်ကို လက်မခဲား ထိုနေ့၊ ညာကို နာမည်ကျော် ဟာဖော်⁶⁰ပင်လယ်စာ စားသောက်ဆိုင်၌ စားရန် ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြုပါသည်။ ကပ်လျက်မေဖလားဝါးဟိုတယ်တွင် စောစောပိုင်းထွက်

သော ဝေါရ်တင် ပိ.စ် သတင်းစာလည်း ဝယ်ယူနိုင်သည်။ သူက စာကြမ်း များကို စိုင်းကု ဖတ်ပေးပြီး အများပြင်ဆင်ချက်ကို သတင်းစာတိရိုက်သို့ လှမ်းပြင်နိုင်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ကျွန်ုမ် သားသားနားနားပြစ်မနေတော်လည်း သူအရေးမနိုက်ကြောင်း၊ အလုပ်တောင် လုပ်နိုင်တာ ညာတော်ပဲက များချင်စိတ်များကိုပင် ပျောက်စေမည်ဟု ထောက်ပြသဖြင့် ကျွန်ုမ်လည်း သတင်းစာရှုက်များကို အထားအသိပို့လုပ်ပြီး သူနှင့် ညာနေတော်ရန် ဆိုင်သို့ ရောက်သွားပါသည်။

ကျွန်မ အသက်ရှုပင်မှားသွားခဲ့ရပါသည်။ ဖို့လုံ၏ အကြံ
အစည်များမှာ ကျွန်မ လက်ရှိဘဝအခြေအနေအရ များစွာ စောနေပါ သေး
သည်။ ကျွန်မ သူ.အကြံအစည်ကို သဘောတူပါသော်လည်း အနည်းငယ်
စောနေသေးကြောင်းနင့် လက်ထပ်ရန် တစ်လနှစ်လ ဆိုင်းငံထားပါရန်

ပြောပါသည်။ ကျွန်ုမ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို ဖီးလ်က လက်ခံလိုက်ပါသည်။

ပြန်တွေးကြည့်လိုက်ပြန်တော့ အဖြစ်တွေ့က ခပ်ဆန်းဆန်း။ တမင်ဆိုင်းတဲ့ထားသည့် ပထမလမှာ လျှင်မြန်စွာပင် ကုန်သွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုမတို့ဘက်က ချင်ချိန်၍ တုံးဆိုင်းနေသော်လည်း အခြေအနေများမှာ တိုးတက်နေပေါ်သည်။ ရော့ဗုံးစမက်သားစိတို့ အနီးမောင်နဲ့ကျေးမွေးသည့် ညောင်းသည်လောက် ဟောခံလောက်ဘာသို့ ရောက်ရောက်ချင်းပင် တစ်ခုနှင့်တည်းအတူနေသော ပရစ်ချုံက “ဟောကောင်းကြီး - အမျိုးသမီးက မင်းကို ခိုက်သွားပါပြီကျား” ဟု အိပ်ရာပေါ်မှ လှမ်းပြောလိုက်သည်။ ထိုနေ့မှစ၍ ပရစ်ချုံသည် တစ်လခန့် ကြာသည်အထိ မည်သူ့ကိုမျှ မကျော်ပုံ၊ သုတေသနပြီး စိတ်ကောက်နေတော့ရာ တစ်နေ့တွင် ကျွန်ုမတို့ ကို သူ့လက်ထဲမှ သောက်လက်စအရာကုန်နှင့် လှမ်းပက်ခဲ့သည့်အထိ ကြိတ် မနိုင်ခဲ့မရ ပေါက်ကွဲခဲ့ဖူးလေသည်။ သို့သော် ကျွန်ုမတို့ လက်ထပ်ပွဲ၌ ပရစ်ချုံသည် လူပျို့ရှုပြီးအဖြစ်ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

လက်ထပ်ပို့အရေး၌ ကျွန်ုမသည် နေးတုံးနေးတုံးဖြစ်နေလင့်ကတော့ ထိုမျှလောက် ဥပစ်ရပ် ထူးထူးမြားမြား တောက်ပြောင်ထက်မြက်ပြီး စွဲမက်စရာကောင်းသော ယောကျားတစ်ယောက်က ငါးအပေါ် ချစ်မြတ်နီး နေသည်မှာ ဟုတ်ပဲဟုတ်ပါလေဟု ကျွန်ုမ သံသယများပင် ဝင်လာမိပါသည်။ ကျွန်ုမနှင့်ဖီးလ်တို့၏အခြေအနေ မထင်မှတ်နိုင်လောက်အောင် ရှုတ်ချည်းပြောင်းလဲတိုးတက်လာခြင်းကို ကျွန်ုမ စိတ်လှပ်ရှားစွာ တွေးဆြေည့်သော အခါတွင်မှ ကျွန်ုမရည်ရွယ်သည့် ယောကျားတိုင်းတွင် ရှိစွေ ချင်သည့် အရည်အသွေးများမှာ ဖီးလ်၌ အဲပြောစရာကောင်းအောင် တကယ်ပင် စုပြုရောက်ရှိနေကြောင်း ကျွန်ုမ တွေ့လာရပါသည်။ ဖီးလ်ကား ဘယ်လို့မှ ပေါင်းစည်း၍ မရဟု ကျွန်ုမ တွက်ထားသော ကျွန်ုမဘဝ၏ အစိတ်အပိုင်း နှစ်ခုကို ပေါင်းစုပေးသွားပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုမအနေနဲ့ ယောကျားတစ်ဦးမှ ရှိစွေလိုတဲ့ အရည်အချင်းအစုံစုံတဲ့ ကို ပိုင်ဆိုင်တဲ့

ပထမဆုံး အမျိုးသားဖြစ်ပါသည်။ ဉာဏ်ထက်မြှက်သည်။ ကိုယ်နေဟန် ထားလည်း ပြောဖွေရာ မရှိ။ လူမှုရေးလည်း နှဲ.၁ပ်သည်။ ဂရတစိုက် ခင်မင်တတ်ပြီး ပျော်ပျော်နေတတ်သူဖြစ်သည်။ ဖီးလ်မှာ အတွေးအခေါ် ထက်မြှက်သည်။ ပြသောကို ကြိုတင်မြင်တတ်သည်။ အလုပ်ကြီးစား သလောက် ဟာသည်။ ရှုန်မအတွက်မူ အံမခန်း ကြည့်၍ ကောင်းနေသည်။ သူ၏ ကျော်လိပ်းလျားသော ကိုယ်နေဟန်ထားမှာ ကျွန်းမ၏ မျက်စိထဲတွင် ယောက်ဗျားသားတို့၏ ကိုယ်ဟန်ထက်ပင် ပို၍ ခွဲမက် ဖွေဖြစ်နေသည်။ သူက ကျွန်းမကိုချုပ်သလို ကျွန်းမကလည်း သူ.ကိုချုပ် သည်။ မယုနိုင်လောက်အောင် စိတ်လှပ်ရှားစရာ ဖြစ်ရပါသည်။

ကျွန်းမနှင့် ဖီးလ်တို့ ချုပ်နေကြသည့်အကြောင်းကို အများစု သိရှိသွားကြပြီးသည့် နောက်တစ်နောက်၌ ကျွန်းမ တုပ်ကွေးဖျား ဖျားပါတော့သည်။ အများကြီးလွန်၍ အပိုင်ရာမှ မထနိုင်။ ဆရာဝန်ကို အိမ်သို့ ပင်ရသည်။ ဆရာဝန်က ပြိုမြိုမြိုနှင့်ပြောသည်။ ထိုနောက် ဖယ်လင်တိုင်းနေ.၆၁ဖြစ်၍ အဝါရောင် ဒက်ဟေားလုပ်ပန်.၆၂နှင့် အနီရောင် ကျျှေးလစ်၆၃ ပန်းများပြင် သိထားသည့် ပန်းစည်းတစ်ခု ဖီးလ်ထဲမျော်လာပါသည်။ မြားတစ်စင်းနှင့် မြားနတ်မောင်ရုပ်ကလေးကိုလည်း ထည့်ပေးလိုက်သည်။ ထိုပန်းစည်းနှင့်အတူ ဖီးလ်ထဲမှ စုစမ်းမေးမြန်းသတစ်ခု လည်း တယ်လိုဖုန်းမှတစ်ခုလင် ဝင်လာသည်။ “တိရှိဘာန်ဆေးကုဆရာဝန် လာသွားပြီလား” ဟု ကျွန်းမကို မေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆရာဝန်က တစ်ယောက်တည်း ပြိုမြိုသက်စွာ အနားယူရန် ညွှန်ကြားထားသော်လည်း ထိနောက်လာပြီး ကျွန်းမခုတင်ပေါ်တွင် ထိုင်ကာ အာရုံပေါင်းများစွာ ကြာအောင် ကျွန်းမနှင့် စကားတွေ ပြောလေ တော့သည်။

ထိုလတွင် မေမေနှင့် ညီမလေးဘစ္စတို့ ဘာဟားမားကျွန်းရှိ နာဆော်၆၄ဖြုံးသို့ ရောက်နေကြသည်။ ဖီးလ်လည်း အိမ်ကို အဝင်အထွက်

လုပ်လာပြီး ကျွန်မအား မကြာခကာ လာရောက် ခေါ်ထုတ်သွားတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မနှင့် သူ.အကြောင်း ဖေဖေရှုပ်စားမိပုံရသည်။ ကျွန်မ တို့သားအဖ နယ့်ယောက်သို့ ခရီးထွက်စဉ် လူငယ်တွေအကြောင်း၊ လူငယ်တွေ၏ စိတ်ဝင်စားမှာခြေအနေများအကြောင်းကို ပြောဖြစ်ခဲ့ကြရ ကျွန်မက ကျွန်မသိသူ့ ယောက်းလေးအများစုံမှာ ရှေ့နေများဖြစ်ကြပြီး ငင်းတို့ အများအပြားမှာလည်း အစိုးရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်လျက် ရှိကြပုံကို ခင်အား ပြောပြခိုသည်။ ဖောင်က ထိုအထဲတွင် စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်းခုံးလူ ဘယ်သူလဲဟု မေးသဖြင့် ဖီးလ်ကိုပင် အျေး၍၍ သူ. အကြောင်းကို ကျွန်မကေစ၍ ပြောရပြန်ပါသည်။ ဖီးလ်အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ “သမီး တကယ် စိတ်ဝင်စားနေပြီလား” ဟု ဖေဖေ ကျွန်မကို မေးခဲ့ ပါသည်။ ကျွန်မနှင့်ဖီးလ် နှစ်ဦးသဘောတူထားသည် ကာလမှာ မကျိန်ခုံးသေးသော်လည်း ဖီးလ်ကို ကျွန်မ ဘဝအဖော်အဖြစ် ရည်ရွယ် ပါကြောင်း ဖေဖေအား ဖွင့်ဟပြောလိုက်ပါသည်။ ဤတွင် ဖေဖေက ဖီးလ်နှင့်တွေ့ချင်သည်ဟပြုပြီး ဖီးလ်အား ညနေစာစားရန် အီမားသို့ ဖိတိဖို့ကိုလည်း ကျွန်မကို မဆိုင်းမတွေ မှာကြားပါတော့သည်။ ကျွန်မ ကလည်း ဖီးလ်အား အကြောင်းစုရှင်းပြပြီး အစစ်ဆေးခဲ့ပည်လားဟု မေးကြည့်ပါသည်။ ဖီးလ်က ကြောက်ကြောက်လန့်.လန့်.ဖြင့် လက်ခံလိုက်သည်။

ကျွန်မသည် ထိုညနေစာစားပွဲသို့ အခြားသူငယ်ချင်း နှစ် ယောက်ကိုပါ ဖိတ်ထားလိုက်ပါသည်။ ပိုမိုစိုးပြည့်စေရန်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ သဘော မပါစေလိုသောသဘောဖြင့် ဖိတ်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ် ရောက် လာသောအခါ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာမှ ထူးချွန်သော ကာတွန်းဆရာ ဂျင်း အယ်လ်ဒါမဲန်း⁶⁵၏ လက်ရာဟောင်းတစ်ခုကို ဖေဖေက ဖီးလ်အား ပြသည်။ ကာတွန်းမှာ တရားသူဖြေး ဖူးရှိ ဘလက်ခံ ၆၆နှင့် ပတ်သက်နေသည်။ ဘလက်ခံသည် တစ်ချိန်က “ကေ” သုံးလုံးဂိုဏ်း (ကူကလပ်စ်

ကလဲန်)။⁶⁷ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခဲ့ပုံကို “ကော” သုံးလုံး အဖွဲ့သားများ ပြုသည့် ပြုလွှာ ကြီး ပြုထားသော ဘလက်ခဲ့ပုံကို တရားရုံး မြင်ကွင်းဖြင့် ကာတွန်း၌ ဖော်ပြထားသည်။ ပုံစာမှာ “တရားစိရင်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု” ဖြစ်သည်။ ထိုသရုပ်ဖော်ကာတွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ “အတော်ကောင်းတဲ့ လက်ရာ ပါပဲ။ ထိလည်းထိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကာတွန်းဆရာ ဆိုလိုချက်ကိုတော့ ကျွန်ုင်တော်သောမတူချင်ဘူး။ ကျွန်ုင်တော်က တရားသူကြီး ဘလက်ခဲ့ကို တရားရုံးမှာ အလုပ်အလုပ်ဆုံး၊ ဘက်စုရုံ အဖွဲ့သားတစ်ယောက်၊ အတွေး အခေါ်အကောင်းဆုံး ပညာရှင်တစ်ယောက်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါတယ်” ဟု ဖီးလ်က သူ့ ထင်မြင်ချက်ကို ရှုတ်တရာ် ထုတ်ပြေလိုက်ပါသည်။

တစ်ခုန်းလုံး မီးခီးငွေ့ဖြင့် စွမ်းကျပ်နေသည်။ ဖီးလ်၏ ထင်မြင်ချက်ကြောင်း အချေအတင် ငြင်းခုံသုံးများ ကျယ်လောင်လာသည့် အပြင် ထိုတစ်ညွနေလုံး အချိန်ကုန်သည် အထိ ရှည်လျားသွားခဲ့လေသည်။ အည်သည်များပြန်သွားသောအခါ ထိုညွနေစာစားပွဲမှာ အကုသိုလ်ဝင်သော အချိန်ကလေးဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ဖေဖော်ချုပ်းကပ်၍ ကျွန်ုင်မ စိတ်နှလုံး ညီးချုံးစွာဖြင့် ပြောမိပါသည်။ “သမီး ဘာကို ဆိုလိုတာလဲ” ဟု ဖေဖေကမေးသည်။ ပြီးမှ “ဖေဖေအတွက်တော့ ကျွန်ုင်နှစ်သိမ့်ရတဲ့ ညခင်းပဲ သမီးရဲ့၊ ဖေဖေ သူ့ကို ကြိုက်သွားပြီ” ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ သည်တော့မှ ကျွန်ုင်မ သက်ပြင်းချိနိုင်ပါတော့သည်။ ဖီးလ်ထံသို့လည်း စာမေးပွဲအောင်သွားပြီဖြစ်ကြောင်း သတင်းပို့လိုက်ပါသည်။

ရက်သတ္တုပတ် အနည်းငယ်ကြေသောအခါ ခရီးထွက်ရာမှ မေမေ ပြန်ရောက်လာပြီး ညွနေစာစားပွဲ၌ အချိန်မီ ပြန်ဆုံးကြသည်။ မေမေက သူ့ ခရီးအတွေး အကြုံများကို ပြောပြနေစဉ် ဖေဖေက “ဒီညွနေစာမှာ ဖေဖေတို့ ရှုန်ပိန်သောက်ကြမယ်” ဟု ကြားဖြတ်၍ ဆိုသည်။ မေမေက “ကောင်းပါတယ်” ဟု ဖေဖေကို ထောက်ခဲ့ပြီး သူ့ ခရီးအကြောင်းကို ဆက်ပြောပြန်သည်။ “ငါတို့ တတွေ့ ဒီညွနေစာမှာ ဘူးကြောင်း ရှုန်ပိန်သောက်

ကြတယ်ဆိတာကို မင်းမသိချင်ဘူးလားကွဲ” ဟု မေမောက် ဖော်ပေါ် ဖော်ပေါ် မေမောက် ဆတ်ခနဲ့ မေမောက် ဆတ်လုပ်ရှားစွာဖြင့် မောက်သည်။

“ဆိုသိ လုပ်ငန်းတွေ မလုပ်တော့လို့လား”

“မဟုတ်ဘူးကွဲ၊ သမီးကေး လက်ထပ်ဖို့ စောပ်လိုက်လို့ဟေ့”

“ဟင် - ဘယ်သူနဲ့မျှားလဲ”

မေမောက်နှာမှာ အဲအောင်းဖြင့် ပြည့်လျှမ်းနေပါသည်။

ဤအကောင်းတစ်ခုလုပ်သည် မေမောက် ခရီးထွက်သွားသည် ကလ အတွင်း၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အကောင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုင်မ အနေဖြင့် လည်း ဖီးလ်အကြောင်းကို မေမောအား မပြောပြမိသေးပေ။ စိတ်ဝင် စားဖွံ့ဖြိုးရာတစ်ခုမှာ ဖော်ပေါ်လည်း မေမောထဲ ဖုန်းဖြင့် ဆက်သွယ် ပြောဆိုခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ မေမေသည် ယခင်က ဖီးလ်ကို လူငွေယ်အပ်စွာတွေ့ကြားထဲ၌သာ ဆုံးခဲ့ဖူးသည်။ မမှတ်မိတော့။ သို့ဖြင့် မေမောအတွက် သမက်လောင်းကြည့်ရန် နေ့လယ်စားပွဲသို့၊ ဖီးလ်အား ဖိတ်ရပြန်ပါသည်။ ယင်းနောက် နယူးယောက်တွင် အစ်မကြီးဖလိုးနှင့် တွေ့ရှာ အစ်မကြီးက “ညီမလေး လက်ထပ်မယ်လှက ဘယ်သူတဲ့လဲ၊ သူက မေးရိုးလှတယ်လို့၊ မေမောက ပြောနေတယ်” ဟု ဆိုသည်။

အရေးကြီးသော အကြောအနေတစ်ခုတော့ ဖြစ်မလာခဲ့ပါ။ အစ်မ နှစ်ယောက်စလုံး၏ ချုစ်သူရည်းစားများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်ပေါ် မေမောတို့၊ ၏ လက်ခံလိုက်လျော့မှုကို မရရှိကြ။ ထို့ကြောင့် သူတို့နှင့်စာလျှင် ဖော်ရော မေမောဝါ ဖီးလ်ကို လက်ခံကြလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုင်မမျှော်လင်း ထားမိပါသည်။ သို့သော် ဖော်ပေါ် မေမောတို့၏ သာက လွှမ်းမှုးမှုကို ဖီးလ် ခံလိမ့်မည်ဟော ကျွန်ုင်မ မည်သည့်အခါ့မျှ မထင်မိခဲ့။ အစ်မကြီး ဖလိုးနှင့် အစ်မင်ယ် ဘစ္စတို့၊ နှစ်ဦးစလုံး ချုစ်သူကို လက်ထပ်ဖို့ ဖော်ပေါ်က သဘောမတူခဲ့ကြပေ။

ကျွန်းမတိ.မိသာ:စာဘဝထဲသို့ ဗြို့နဲ့ကနဲ့ ဝင်ရောက်လာသော
ဖီ:လ်၏ဖခင် အားနက်စ် ဂရေဟဲမဲ⁶⁹ကို မစ်ရှိုကင်ပြည့်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ
ခရောစ်ပဲလဲ⁷⁰မြို့ကလေးတွင် မွေးဖွားသည်။ ကြမ်းတမ်းသော သဘာဝ
ရှိသော်လည်း အလွန်ရှိုးသား၍ စွဲကောင်းခြင်း၊ စိတ်ပါတ်ခိုင်မာခြင်းတို့
ကြောင့် လူထဲထဲ၌ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည်။ ပြည်သူလူထဲ ပြသာနာ
များနှင့် နိုင်ငံရေးကိုလည်း စိတ်ဝင်စားသည်။ သို့ သော် ရှုက်တတ်သဖြင့်
ကိုယ်တိုင်ခဲစားချက်ကို ဖုံးကွယ်ထားတတ်ပါသည်။

ဖီ:လ်၏မိခင် ဖလောရင့်စ် မောရဇ္ဈ⁷¹ကို နိုဘရားစကားပြည့်နယ်၊
လင်းကင်း⁷²မြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ ကောလိပ်မှ ဘုံးမရသော်လည်း တောင်
ဒါကိုတာပြည့်နယ်တွင် ကျောင်းဆရာအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ စိတ်ကူး
ကောင်းပြီး အလွန်ချောမောလူပသူဖြစ်သည်။ ဆတ်ဆတ်ကြားထိမခဲ့၊
ခင်ပွန်းသည်ကိုပင် ရန်ပွဲဖြစ်လောက်အောင် ခဲ့ပြောစုံသည်။ ယင်းအဖြစ်
များက ဖီ:လ်အား ပြင်းထန့်စွာ ရှိုက်ခတ်ခဲ့သဖြင့် ဖီ:လ်များ ခို့ကိုရန် ခေါ်သော
ဖြစ်မှုကို မတွေ့လို့၊ မဖြင့်လို့၊ ခွန်းကြီးခွန်းကယ် ဆန်းကျင်ပြောဆိုမှု
များကိုလည်း မလိုလားသုတေသနယောက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ မိခင်နှင့် စကား
များရာမှ ဖခင်က မိခင်အား မီးအိမ်ဖြင့် ကိုင်ပေါက်ခဲ့ဖူးကြောင်း ကျွန်းမကို
ဖီ:လ် ပြောပြထားသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ဖီ:လ်နှင့်ကျွန်းမ ပဖြစ်စဖူး
ကတောက်ကဆတ်ဖြစ်ကရာမှ အခန်းတဲ့ခါးကို ကျွန်းမ ဆောင်၍ပိတ်
လိုက်မိရာ ဖီ:လ်က မိမိကလေးဘဝက ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အဖြစ်ဆိုး
များကြောင့်၊ ယင်းသို့ ခေါ်သပါသည် အပြုအမူမျိုးကို ခံနိုင်စွမ်းပရှိ၍၍
မဖြင့်တွေ့လိုကြောင်း၊ နောင် ယင်းကဲ့သို့ စကားများပြီး ဂန်းခိုင်းကြုံ
သည်အဖြစ်မျိုး ဘယ်တော့မှ မလုပ်ရန် ကျွန်းမအား မေတ္တာရပ်ခဲ့ပါသည်။
ထိနေ့မှစ၍ ကျွန်းမလည်း ဖီ:လ် မကြိုက်သည် အပြုအမူ အပြောအဆိုများကို
မလုပ်ခဲ့တော့ပေါ့ ယင်းသို့ နေထိုင်လာရသည်မှာ ကောင်းတော့ မကောင်း

လူ။ အတိအကျ မဆုံးဖြတ်ဖြစ်သော ပြဿနာတွေ များစွာ ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ အတိုက်အခဲ မပြုရေးစည်းမျဉ်းကြောင့် ကျွန်မ ဘဝင်မကျသည်များကို တည်မတ်ပြုပြင်ခွင့် မရတော့။ ဖီးလ်အနေဖြင့်လည်း ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်သွားတော့ရာ သူနှင့်ကျွန်မ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ယောက်စင့်ကိုဖြစ်စေ နောင့်ယျက်နေသည့် မကျေလည်သော အခြေအနေတစ်ရုပ်ကို ပွင့်လင်းစွာ အပြန်အလှန် မဆွေးနွေးနိုင်ဘဲ ဖြစ်လာရပါသည်။

ဖီးလ်၏မီခင်မှာ သိသူတိုင်း ချစ်ခင်လေးစားကြသည် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရုက်ခေတ် ဖလော်ရိုက်ပြည့်နယ်၌ မိသားစု ဆင်းရုက်ပတည်းစွာ နေထိုင်သည့် ကာလကတည်းက မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းရှာရှု အမြဲတမ်း ပေးကမ်းထောက်ပဲခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်ကား မီခင်ကို ပိုခင်ရှု ရင်းလည်းရင်းနှီးသည့်သားဟုပင် ဆိုနိုင်ပါသည်။ သူ့ကို သူ့မီခင်က ပြုစပိုးထောက်ပေးခဲ့သည်။ သူ့မီခင်မှာ အကြားအဖြင့် ဗဟိုသုတပြည့်ပြီး ယဉ်ကျေးသူ၊ စာဖတ်ဝါသနာပါသူ၊ လူရေးလူမှု နားလည်သူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် တောင်ဒါကိုတာပြည့်နယ်၊ တယ်ရို⁷³မြို့တွင် ဖီးလ်ကို ဖွားမြင်သည်။ ဖခင်မှာ ထိုပြည့်နယ်တွင် လုပ်ကိုင်သော ရွှေသဘ္ဌားတွင်းအင်ဂျင်နိယာဖြစ်သည်။ မွေးချင်းသုံးယောက်အနေက ဖီးလ်မှာ အစ်မကြီး မေရိဒောက် နှစ်နှစ်ငယ်သည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ဖခင် စစ်ထုဝင်သွားချိန်အထိ ဘလက်ဟိုးလိုစ်⁷⁴တောင်ခြေတွင် နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ဖခင် စစ်တပ်မှ ထွက်လာပြီးနောက် ခရော့စံပဲလ်မြို့၊ ကလေးတွင် နို့ဘားစွား မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သည်။ မိဘများနှင့် နှစ်နှစ်ခန်း အတူနေထိုင်သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဖခင်မှာ မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်၏ အကုအညီဖြင့် ဖလော်ရိုက်ပြည့်နယ်၊ အယ်ဗာဂလိတ်စိ⁷⁵ဒေသ ကြံစိုက်ခင်းတွင် ဌာနမန်နေဂျာဖြစ်လာသဖြင့် အယ်ဗာဂလိတ်စိသို့ မိသားစု ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။

အယ်ဗာဂလိတ်စံဒေသမှာ မြိုက်နှင့် ဗွက်တော်ပြင်ကျယ်ကြီးဖြစ်ရာ ယနေ့
တိုင်အောင် သစ်သားတဲ့အိမ်ငယ်ကလေး အနည်းငယ်မှာပ အိမ်ဟူ၍
မရှိပေ။ ဆဲမာနီးလ်အင်းဒီးယန်း⁷⁶များသည် အယ်ဗာဂလိတ်စံဒေသ၏
တစ်မျိုးတည်းသော ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလူမျိုးဖြစ်ပါသည်။

မီးလ်သည် မီးဘများနှင့်အတူ အယ်ဗာဂလိတ်စံဒေသတွင် ဖောင်
ပေါ်ခေါက်သည် တဲ့အိမ်ကလေးဖြင့် နေထိုင်စဉ် ၁၉၂၄ ခုနှစ် ၉၆ ညီငယ်
ဘီးလ်ကို မွေးဖွားလာပါသည်။ ခြောက်လခန်းအကြာတွင် ကျောက်သား
ဖြင့်ခေါက်သော ခိုင်ခဲ့သည့် အိမ်သို့ ပြောင်းခွဲ့နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။

မီးလ်ပြောပါသမျှ သူ၏ ကလေးဘဝ အစဉ်းပိုင်းကာလများမှာ
ဆွတ်ပုံ၊ ကြည့်နဲ့ဖွှုယ်ကောင်းလှသည်။ ရေပေါ်အိမ်ကို ထိန်းချည်ထားသော
ကြိုးပေါ်တွင် ဗေးတင်၍ နေပါ့ဘဲလဲ့နေသော မီကျောင်းများ၊ သူနှင့် ကစား
ဖော်တစ်ခု တူးမြောင်းထဲသို့ ခုန်ချုပ် ရောက်းကြပုံများ စသည်ဖြင့် ပျော်
ဖြူးစရာတွေ ပြည့်နေသည်။ ဆဲမာနီးလ် အင်းဒီးယင်းကလေး ချာလို
တိုင်းဂါးတော်⁷⁷မှ မီးလ်အချက်ခုံးသူငယ်းချင်းဖြစ်သည်။ ချာလိုအစ်ကိုတစ်
ယောက်မှာ လူဖြူးတစ်ယောက်သတ်၍ သေသွားပြီဟု ဆိုသည်။ အင်းဒီး
ယင်းတွေကလည်း မေဂါန်င်း မီးလ်တို့ မောင်နာကို ခေါ်၍ လုံးတွင်း
ကနိုးလေ့⁷⁸ကလေးများဖြင့် တူးမြောင်းထဲတွင် လူးလာစုံဆန် လော်ခတ်
သွားလာလေ့ရှိကြသည်။ ချာလိုနှင့် အမြား အင်းဒီးယင်းအပေါင်းအသင်း
တွေက မီးလ်အား အမဲလိုက်နည်းနှင့် ငါးများနည်းတွေကို သင်ပေးကြ
သည်။ ဤနှစ်မျိုးမှာ မီးလ်နှင့်အတူ အသက်ထက်ခုံး ကပ်ပါလာသော
ဝါသမှာ နှစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ နှစ်ကာလ အတော်လေးကြာလာသော
အခါ ဗာရီးနီးယားရှိ ကျွန်းမတို့ ခြေထဲသို့ မီးလ် ငါးများရန် သွားတော့သည်။
ညျိုးပိုင်း၊ ညနက်ပိုင်း၊ တစ်ခါတစ်ရုံ ညလုံးပေါက်ပင် များသည်။ မီးလို၍
ငုံကိုလိုက်ခွေးများကိုလည်း မွေးထားသည်။ အဝေးကြည့်မှန်ပြောင်း
တပ်ထားသော ရိုင်ဖယ်သေနတ်ဖြင့် ရှုံးများကို အညာအတာကင်းမဲ့စွာ

လိုက်လဲ ချောင်းမြှောင်း ပစ်ခတ်လေရှိသည်။

အယ်ဟာဂလိတ်စွေးသတွင် ဟာရိုးကိန်းမှန်တိုင်းများ ပုံမှန် ဝင် ရောက်လာတတ်ခြင်း၊ ရေ့ဖွေ့မိုးခြင်းတို့ ကြောင်း ၁၉၂၆ ခုနှစ် နောက် ပိုင်းတွင် ကုမ္ပဏီက လုပ်ငန်းများကို အပြီးအပိုင် ဖျက်သိမ်း လိုက်ရာ ကုမ္ပဏီ ပိုင်ရှင် ရွှေ့ အားလုံးစိနိယာ⁷⁹က နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ငှင့်ပိုင်းမြောက်ချို့ ကို ဖိုးလုံ ၏ ဖောင်အားနှင်း ကရော်မဲ့အား ပေးအပ်သွားခဲ့သည်။

အားနှက်စွဲ ကရော်မဲ့သည် မိမိရရှိသော မြေနေရာ၏ ယခင် ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများအတွက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့် မူလနွားနှင့် ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းကလေးကို အခြေတည်၍ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာ မိုင် ၅၀ အကွားရှိ ပိုင်ယာမီ⁸⁰မြို့၊ သို့ နွားနှင့်များ တစ်နေား နှစ်ကြိမ် ပို့ရသည့် အခြေ အနေသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ အပြန်တွင် ရော့တုံးများကို ဝယ်၍ သယ်လာ သော ထိန္ဒားနှင့် ကားများဖြင့်ပင် ဖီးလုံလည်း ကျောင်းသွားကျောင်းပြန် လုပ်ခဲ့ရသည်။ ဖီးလုံမှာ အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင် ထက်မြေက်လုသောကြောင်း ဟိုင်ရားလီယာ⁸¹မြို့၊ တွင် တတိယတန်းမှစ၍ ပညာသင်ကြားခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ အတန်းထဲတွင် စာမဖတ်နိုင်၍ ဖီးလုံအား အတန်းပြန်ချုပ်နှင့် ဆရာက စိစဉ်သောအခါ မိခင်က သားလေး အတန်းပြန်အချေမခံရအောင် စာအမြန် ဖတ်နည်းကိုပါ သင်ကြားပေးသည်။ သို့သော် ဖီးလုံမှာ အတန်းထဲ၌ အသက်အင်ယ်ဆုံး ကိုယ်လုံးကိုယ်ဖန် အသေးဆုံးဖြစ်နေ၍ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးတွင် အခြားအတန်းသားများနောက်သို့ ရောက်နေခဲ့ရှာ သည်။

စီးပွားပျက်ကပ်ဆုံးအောက်ကို ဖလော်ရိဒါပြည်နယ်၌ ပို၍ ဆုံးဝါး စွာ ခံစားရသောကြောင်း ဖီးလုံတို့ မောင်နှုံးမှတစ်တွေ့လည်း ဆင်းရပ်ပန်းစွာ လူပုံရားရှုန်းကန်ခဲ့ကြရသည်။ ခရစ္စမတ်အချိန်အခါတွင် ထိုဒေသမှ ကလေးတိုင်း အနည်းဆုံး လက်ဆောင်တစ်ခုစိတော့ ရကြေလေရှိရာ မိခင်ဖြစ်သွားက ကလေးတွေပျော်ကြဖို့ တစ်ခုလျှင် ၁၀ ဆင့်တန်း လက်

ဆောင်ပစ္စည်းကလေးများကို ဝယ်ပေးရှာပါသည်။ သူမှာတွေက စနေနေ့၊ ည် ရပ်ရှင်ကြည်ဖို့ ၂၂ ဆင့် စာဆောင်းပေးထားသည့် ရက်သတ္တုပတ်က အလွန်ပျော်ခဲ့ရပါသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုမေတ်က တစ်နေ့၊ အလုပ်ချိန် ၁၀ နာရီဖြင့် အားလပ်ရက်မရှိ တစ်နာရီ ၁၀ ဆင့်နှင့်နေ့၊ စဉ် အလုပ်လုပ်ကြရသည်။ လုပ်ငန်းတွင် အလုပ်သမား အယောက်ရှုဝါ အထိ ဗျားရမ်း လုပ်ကိုင်လာချိန်၌ လုပ်ခန်းနည်း၊ အလုပ်ချိန်များများ လုပ်ကြရသည် တိုင်အောင် နားနီး၊ လုပ်ငန်း၌ ရှိခိုက် ပညာသင်ဆုရ ကျောင်းသားတစ်ဦးနှင့် ဘွဲ့ရကျောင်းသားများ ပါဝင်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဖောင်သည် စီးပွားရေး အောင်မြင်လာပြီး နိုင်ငံရေးလုပ်လာပါသည်။ အားနက်စ်သည် ပြည် နယ်လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် အရေးခဲရပြီး ၁၉၄၃-၄၄ ခုနှစ်တွင် ပြည် နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရွှေးကောက်ပွဲတွင် မဲသီသီလေးနှင့် ကပ်ရှုံးခဲ့သည်။

စီးလုံသည် ဟိုင်ရားလီယားမြို့၊ မှ မိုင်ယာမီးမြို့၊ အထက်တန်း ကျောင်းသီး၊ ပြောင်းရွှေးခဲပြီးနောက် နှစ်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ မိမိ အောက် အသက်ငယ်သူများနှင့် အလိုက်သင့်ဆက်ဆပေါင်းသင်းရေးနှင့် မိမိထက် အသက်ကြီးသော တစ်တန်းတည်းသားများကို ယဉ်ပြုခြင်းနိုင်ရေး အတွက် ဥက္ကရည်ဥက္ကသွေးများ ရရှိလာတော့သည်။ စီးလုံ၏ အထက် တန်းကျောင်း နှစ်ချုပ်မှတ်တမ်းတွင် အတန်းထဲ၌ ဥက္ကအဆွင်ဆုံး ကျောင်းသားအဖြစ် ပုံတော်တမ်းတင်ခြင်း ခဲ့ရသည်။ သက်ကြီးပိုင်းအရွယ်သီး၊ ရောက် သည်တွင် မိမိအနေဖြင့် လူများကို အဝေးမှ ပေါင်းသင်းရာ၌ ဟာသည်ကို အသုံးချဲခဲကြော်း ကျွန်မအား ပြောပြခဲ့ပါသည်။

စီးလုံ မိုင်ယာမီးအထက်တန်းကျောင်းမှ ဖလော်ရီခါ တဗ္ဗာသိုလ် သီးရောက်သောအခါ တစ်ခန်းတည်းနေ မိတ်ဆွေများမှာ အားကတော်သမားများနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများဖြစ်နေကြသည်။ ထိုအထဲတွင် နောင် အခါ အမေရိကန်အထက်လွှတ်တော်အမတ်ဖြစ်လာသော ကျော်ချုံ စမေသားစ်လည်း ပါဝင်သည်။ စီးလုံသည် အမျိုးသား စာသင်သားများ၏ လူမှု

ရေး အစွဲ.အစည်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း၊ မိန့်ကလေးများနှင့် လည်းကောင်း မျှတစာ နေထိုင်လျှပ်ရှားရင်း ဂျင်အရက်ကို တွင်တွင် သောက်သုံးလေ့ရှုခဲ့သည်။ နွေရာသိတွင် အင်ဖြစ်သူ မစုရှိက်ပြည့်နယ်သို့၊ စေ့ဖြေနှင့်သောအခါ ဂရောဟဲမဲ့ နို့နှင့်နို့တွက်ပစ္စည်းဆိုင်ကို ဖီးလ်က ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်ရသည်။

ဖီးလ်အသက် ၁၉ နှစ်အချွဲယ်၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် မိခင်ဖြစ်သူ ကင်ဆာရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်သွား၍ ဖီးလ် အကြီးအကျယ် စိတ်ထိခိုက် ခဲ့သည်။ ဖီးလ်မှာ မိခင်ကို ပြတ်မြတ်နိုင်း ချစ်သကဲ့သို့၊ မိခင်၏အချုပ် ကိုလည်း အားကိုးအားထားပြုသည့် သားဖြစ်သောကြောင့် ဖီးလ်ခမျာ ဆောက်တည်ရာမရအောင် စိတ်ပါတ်ညွှေးငယ် ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။ မိခင် အကြောင်း ပြောရန် အလွန်ဝန်လေးတတ်သော ဖီးလ်ကို ကျွန်မ နောင်မှ နားလည်ပါတော့သည်။ မိခင် ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ကောလိပ်တွင် ညျပေါင်း များစွာ ငိုက္ခားလျက် အိမ်စက်ခဲ့ရသည်များကိုလည်း ဖီးလ်က နောက်မှ ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။

အမှန်မှာ မိခင်ကွယ်လွန်သည့်နှစ်၌ မကွယ်လွန်မိကတည်းကပင် ဖီးလ်သည် ကျောင်းနှင့် အဆက်ပြတ်ကာ နားပြုနှင့် နားနို့လုပ်ငန်း၏ အချိန်ပေးလုပ်ကိုင်နေရပြီဖြစ်သည်။ နားနို့ပို့သည့်ကားကိုလည်း မောင်းရသည်။ ထိုကာလတွင် လူအမျိုးမျိုးနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနည်းများကိုပါ ဖီးလ် နားလည်သိရှိလာခဲ့သည်။ အရက်သောက်လေ့ရှုပြီး ခပ်ပျော်ပျော် နေတတ်သော ဖီးလ်သည် အရက် လုံးဝ မသောက်သော အင်နှင့် ကတောက် ကဆတ်ဖြစ်လာသည်။ ယင်းအပြင်းအခုံများ၏ လွှမ်းမိုးမှုကိုလည်း ဖီးလ် ခံခဲ့ရသည်။

ဖီးလ်အပေါ် ကြီးမားစွာ လွှမ်းမိုးထားသော အရာတစ်ခုမှာ သူ့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်၏ အင် ရှေ့နေအိုကြီး ၃၇လျှော့၍ အိုင် အယ်ဗန်စ်⁸²ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အယ်ဗန်သည် ဖီးလ်ဘဝ၏ အကြီးတော်တစ်ယောက်ပင်

ဖြစ်ပါသည်။ ဗီးလ၏မိခင်သည် မကွယ်လွန်ပါ နာမကျန်းဖြစ် စဉ်ကတည်းက မိသားစုရေးနေဖြစ်သော အယ်ဇန်နှင့် တိုင်ပင်၍ ထိခေတ်က အကောင်းဆုံး ဟားမတ် ဥပဒေကျောင်းသို့ ဖီးလ်ကို ပို့လွှတ်ရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ ခင်ပွန်းနှင့် သားဖြစ်သူ ဖီးလ်တို့ကို ရည်ညွှန်း၍ ဖီးလ်အား ဟားမတ်ဥပဒေကျောင်း တက်စေအောင် သေတမ်းစာတွင် ဖော်ပြထားရစ်ခဲ့ပါသည်။

အချိန်တန်လာသောအခါ ဖီးလ၏ဖခင်က ဖီးလ်အား ဥပဒေ ကျောင်းသို့ ပို့ရန် မိမိ ငွေကြေး မတတ်နိုင်ကြောင်း ပြောလာသည်။ နောက်ဆုံးတွင် စိတ်ပြောင်းကာ ပို့မည်ပြုပြန်သည်။ သို့သော် ကျောင်း အပ်ချိန် နောက်ကျလွန်း၍ ဟားမတ်တွင် လက်မခံတော့။ ဖီးလ်က မစ်ရှိဂ်တက္ကာသိုလ်ဥပဒေကျောင်းသို့ ဝင်ရန် ကြိုးစားပြန်သည်။ ဝင်ခွင့် ပရာပြန်ပေး။ နောက်ဆုံးတွင် ဖလော်ရိုက်ပြည်နယ် နိုင်ငံရေးလောကမှ ဟားမတ်ဥပဒေဘွဲ့၊ ရကလော့ခံ ပက်ပါး⁸³၏ အကူအညီဖြင့် ဟားမတ်သို့ ဝင်ခွင့်ရဲ့ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်က ဟားမတ်ဥပဒေကျောင်းမှာ ထိပ်တန်းကျောင်း တစ်ကျောင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကျောင်းသားများထဲတွင် မိန်းကလေး တစ်ယောက် နှစ်ယောက်သာ ရှိတတ်ပါသည်။ ဖီးလ၏ သူမတူသော အရည်အသွေးနှင့် အတွေးအခေါ်များကြောင့် ဥပဒေကျောင်းတွင် အဆင် ချောလျက်ရှိသည်။ စာကိုလျှင်လျင်မြန်မြှင့် ဖတ်နိုင်သလောက် ဖတ်သမျှကို မှတ်ထားနိုင်သည် သူ့မှတ်ညာ၏အမှုံးဖို့စွာ အသုံးချခွင့် ရပေပြီ။ သူ၏ မူလစရိတ်ကလေးကိုမူ မည်သည့်အခါမျှ မပြောင်း။ မြင်းပွဲနှင့် အရာကိုဆိုင်သို့ မကြာမကြာ ရောက်သည်။ သို့တိုင်အောင် ပတ်ဝန်းကျင်သစ်တွင် ဖီးလ် အောင်မြင်နေသည်။ ပထမနှစ် ကုန်ဆုံးချိန် သို့ ရောက်သောအခါ အရေးကြီးသော နောက်ဆုံးစာမေးပွဲတွင် ကျရှုံးလေမည်လားဟု သူ တွေးကြောက်လာသည်။ သို့သော် အမှတ်စာရင်းများ ထွက်လာသော အခါ ဖီးလ်မှာ အတန်းထဲ၌ တတိယနေရာ၌ ရောက်နေ

လေသု။

ဒီ:လ်သည် ထိအချိန်မှာပင် ဥပဒေမဟုဒ်: ကို စိစိုးထုတ်ဝေလိုက်ပြီ: ဥပဒေ ဒုတိယနှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် မဂ္ဂဒ်: ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ယင်:အခြေအနေသည် လူတစ်ယောက်၏ ဘဝကို တစ်ပျီးတစ်ပုံဖန်တီးပေးသည် အရေးကြီးသော ကဏ္ဍတစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် မြို့မြို့တော်များ အသိပညာပိုင်းဆိုင်ရာ လုံး၏အောင်မြေား၊ သင်ခန်းစာများကို ရရှိလာခဲ့သည်။ အတော်အတန် မှန်ပါ:နေသော သူ့ရုပ်လွှာသည်လည်း ပြတ်သားစွာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာခဲ့သည်။ သူ့ဘဝအပေါ် ဆရာတစ်ဦး ပမာဏအောင်းသည် မြို့လွှာ ဖုန်းဖတ်တားနှင့်လည်း စတင်တွေ့သိလာခဲ့ပါသည်။

အမှန်မှာ ဖီးလ်ထက်စော၍ အလားအလာရှိသော မရှင်း
ဥက္ကားလောင်း လူငယ်နှစ်ယောက် ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိနှစ်
ယောက်မှာ ဥက္ကားနေရာအတွက် ယုံးပြိုင်ရင်း တစ်ယောက်၏၏ ဥက္ကားဖြစ်
အရွှေ့မှခဲ့ကြရဘဲ လိပ်ခဲ့တည်းလည်းဖြစ်သွားခဲ့သည်။ နောက်တစ်နောက်
နှစ်ရိုင်းသို့ ရောက်မှု အယ်ဒီတာများက မည်သည်အပ်စာက်၏၏ မပါသော
လူသီအလွန်နည်းသေးသည် ဖီးလ်အား ဥက္ကားတင်ရန် စိတ်ကူးမြိုက်သည်။
ပရိစ်ချုပ်တို့လုသိုက်ကလည်း ဖီးလ်ကို အရက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်မှု သွားရောက်
ခေါ်ယူလာကြသည်။ ယမန်နှစ်မှု မရှင်း ဥက္ကားဟောင်းအက်ခံ ဟတ်
ဒယ်လ်ဆင်က ဖရိနှစ်ပတ်တားနှင့် တွေ့ရန် ဖီးလ်အား လမ်းညွှန် လိုက်ပြန်
သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဖီးလ်မှာ “ရုံလိုမှ နတ်လို နတ်လိုမှ ဖြေြုံးမ” ဟူသော
စကားကဲသူ့ မစက္ကားသိသောနှစ်ပြင်း သုတေသနများအား ဥက္ကားဖြစ်လာခဲ့သည်။

င်း၏တပည်သားသမီးတစ်ယောက်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု မွေးစားထား
 ပြီးဖြစ်သည်။ ပညာရှင်ကြီးများ အသိင်းအရှင်း၊ လေးနှင်းသော အတွေး
 အခေါ်နှင့် စာအုပ်စာပေများ နယ်ပယ်၊ စိတ်ခါတ်နှီးကြားဖွယ် တွေ့ဆုံး
 ဆွေးနွေးမှုများနှင့် နိုင်ငံတကာရေးရာတို့၏ ဖီးလ်ဝင်ဆန်း လူပ်ရှားနိုင်ခဲ့
 ခြင်းသည် ဖရန်.ဖတ်တား၊ ဥပဒေမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာများနှင့် အစဉ်လက်တွဲ
 ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်ကား နိုင်ငံရေး၏ အစဉ်တစိုက် အားသန်
 ခဲ့သည့်အလောက် ဖင်နှင့်အတူ မဲဆွယ်ပွဲများတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ
 ပါဝင်လျှပ်ရှားခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထို.ကြောင့်လည်း ပြည်သူလူထူးရာ
 ပြဿနာများကို စိတ်ဝင်စားလာခဲ့သည်။ သို့.သော် လောလောဆယ်၌
 ပြည်တွင်းပြည်ပ နိုင်ငံတကာအမြင်ရှိသော၊ အာကာနှင့်သဘောတရားကို
 အသုံးချလိုသော၊ ပြည်သူလူထူးရာ နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံရေး သီအိုရိတို့ကို
 မျက်ခြည့်မပြတ် ပေါင်းစပ်ကိုင်စွဲထားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနှင့် ဖီးလ် တွေ့ရှု
 ပေတော့မည်။

Notes

1. Kennedy
2. Oval Office
3. Barnet Nover
4. Barnet (Barney)Nover
5. Morley = Felix Morley
6. Haverford College
7. *The Christian Science Monitor*
8. Herbert Elliston
9. "On Being a Horse"
10. "Brains and Beauty"
11. Klaus and Erika Mann
12. *Escape to Life*
13. Opinion Page
14. "Brains" section
15. "Outlook" section
16. Childs Restaurant
17. E. Street
18. John Oakes
19. Hedley Donovan
20. *The New York Times*
21. Arthur Sulzberger

22. Time Inc.
23. Connecticut Avenue
24. S Street
25. Phyllis Asher
26. Arlington
27. Hockley
28. Theodore Wilkinson
29. Deering Danielson
30. *Atlantic Monthly*
31. Graham Claytor
32. Adrian Fisher
33. Bill Sheldon
34. Louis Brandeis
35. Felix Frankfurter
36. Quinn Shaughnessy
37. Hughes
38. Edwin McAlwain
39. Edward Prichard
40. Prich
41. Stanley Reed
42. Ed Huddleson
43. Harvard *Law Review*
44. *Yale and Columbia Law Reviews*
45. *Gone with the Wind*
46. Tara
47. Dean Acheson
48. Francis Biddle
49. New Dealers
50. Alice Barry
51. June Wilkinson
52. Jane Acheson
53. Hockley's "house" girls
54. Edward Burling

- 55. Johnson
- 56. juleps
- 57. Ritz Carlton
- 58. George Smathers
- 59. Rosemary
- 60. Harvey's
- 61. Valentine's Day
- 62. daffodils
- 63. tulips
- 64. Nassau
- 65. Gene Elderman
- 66. Hugo Black
- 67. Ku Klux Klun
- 68. Reform of the Judiciary
- 69. Ernest Graham
- 70. Crosswell
- 71. Florence Morris
- 72. Lincoln
- 73. Terry
- 74. Black Hills
- 75. Everglades
- 76. Seminole Indians
- 77. Charlie Tigertail
- 78. dugout eanoes
- 79. George Earle, Sr.
- 80. Miami
- 81. Hialeah
- 82. W. I. Evans
- 83. Claude Pepper

အခန်း (၈)

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် နွေဦးရာသီမှာ စိတ်လူပ်ရှားဖွယ်ရာများ၊ ချစ်ရေး
ကိစ္စများဖြင့် ကုန်လွန်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတိနှစ်ယောက်စလုံးအတွက်
ကြည့်နှုန်းဆွတ်ပျုံစွယ် အချိန်ကလေးဖြစ်သော်လည်း အလောသုံးဆယ်
လက်ထပ်ကြဖို့ စဉ်းစားလိုက်ပြန်သောအခါ ကဲလွန်နေပါလားဟုလည်း
တွေ့ပါပြန်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ လက်ထပ်ဖို့၊ အကြောင်း ပြောလာတိုင်း စိတ်
လူပ်ရှားတတ်ပါသည်။ ဒီးလုံနှင့် ကျွန်မတစ်ယောက်အကြောင်းတစ်ယောက်
အနည်းငယ်မျှသာ သိကြသေးသည်။ ဒါအပြင် ကျွန်မတိနှစ် ယောက်စလုံး
၏ အသက်များမှာလည်း အလွန် ငယ်ရွယ်နေကြပါသေးသည်။ ကျွန်မက
၂၃ နှစ်၊ ဒီးလုံက ၂၅ နှစ်ပင် မပြည့်တတ်သေးပေ။ ကျွန်မတို့မှာ
ကွဲပြားခြားနားသော နောက်ခဲ့အခြေအနေများမှ ကြိုးပြင်းလာခဲ့ကြလင်ကတော်
တူညီသော အယူအဆ သဘောထား အတော်များများ ရှိနေကြသည်။
စိတ်သဘောထား၊ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း၊ ဝါသနာ၊ စိတ်ဝင်စားမှုနှင့်

နိုင်ငံရေးအမြင် စသည်တို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဒီးလ်မှာ လာမည့် တရားရုံးချုပ်သက်တစ်းကာလတွင် တရား သူကြီး ဒီးလွှာ ဖဲနှုန်းဖတ်တား၏ တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရ တော့မည်ဖြစ်ခြုံ တစ်ညွှေ့တွင် ဖဲနှုန်းဖတ်တားအား တရားရုံးမှ အိမ်သို့ ကားပြင် ပြန်လည် ကျွန်းမတို့ လက်ထပ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားကြသည် အကြောင်းကို ပြောပြရင်း လက်ထပ်ခွင့်ပါ တောင်းလိုက်ပါသည်။ တရားသူကြီးအား နေ့ရောသပါ ပုံပို့ကူညီနိုင်ရေးအတွက် တရားရုံးတာဝန်ခံများ လက်မထပ်ရန် ညျှော်ကြားချက်မှာ ထိအချိန်က ပျက်ပြယ်နေပြီ ဖြစ်သော် လည်း ဒီးလ်က ခွင့်တောင်းဖို့ လိုသေးသည် ထင်ချွဲ ခွင့်တောင်းခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဖရဲနှုန်းဖတ်တားသည် ဖေဖော် မေမေတို့နှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက သိကျွမ်းနေသူဖြစ်ခြုံ ကျွန်းမကိုလည်း ကောင်းစွာသိ သည်ဖြစ်ရာ ကျွန်းမတို့ အစီအစဉ်ကို လိုလိုလားလားပင် ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် “ပန်းသီးဟာ အပင်နဲ့ သိတ်အဝေးကြီးမှာ ဘယ်တော့မှ မကြွေးဘူးဘွဲ့”¹ ဟူလည်း ဖရဲနှုန်းဖတ်တားက ဒီးလ်အား ဥပမာတင်စား ပြောပြီ ခဲ့သည်ဟူ၏။

ဒီးလ်အနေဖြင့် ကျွန်းမနှင့် လက်ထပ်တော့မည်သတင်းကို ငွေး၏ စခင်ထဲသို့ စာရေးသတင်းပို့သောအခါတွင်မှ ဖရဲနှုန်းဖတ်တားနှင့် ဖေဖော်တို့အား ပြောပြုခဲ့ရတုန်းကထက် ပို၍ ခက်ခဲပင်ပန်းနေကြောင်း တွေ့ရတော့သည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ဖခင်ထဲရေးသည့်စွဲ စိတ်လှပ်ရှားနေသော ဒီးလ်က ၁၉၃၉ ခုနှစ်ဟာ သူတူရာမျိုးကို မှား၍ ရေးလိုက်မိပြီး ကျွန်းမနာမည်ကိုလည်း စာလုံးပေါင်းမှား၍ ရေးခဲ့ပါလေသည်။

စာမှာ ငွေး၏ ရုံးလုပ်ငန်းတာဝန်များ ပြီးဆုံးမည့် မေလ ၂၇ ရက်နေ့၊ သို့မဟုတ် မေလ ၂၇ ရက်ကျော်ကျော်လောက်တွင် သူကျွန်းမနှင့် လက်ထပ်မည့်အကြောင်း၊ ကျွန်းမဖေဖော်နှင့် မေမေတို့ အကြောင်း၊ ကျွန်းမ

တိ.မိသာ:ရ ကျိုကျိုတက်ချမ်းသာပုံနှင့် ကျွန်မ ချောမောလုပုပုံ၊ လာမည့် နွောသီ၌ ဘုံကြောင့်လက်ထပ်သည့်အကြောင်း၊ လက်ထပ်ပြီးပါက ဖလောရိဒါသိ.သွား၍ မည်ကဲသို့၊ နေထိုင်လုပ်ရှားကြမည့်အကြောင်း၊ ကျွန်မ၏ ငွေကို အိမ်ထောင်မှုအတွက် လုံးဝ မသုံးဘဲ ကျွန်မအတွက် အဝတ်အစား၊ ခရီးသွားစရိတ်အတွက်သာ သုံးမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် တတ် နိုင်လျှင် ကျွန်မ ယုံကြည်သည့် လုပ်ငန်းများနှင့် အများတကာကို အကူ အညီပေးရာ၌ သုံးမည်ဖြစ်ကြောင်းများကို ဖင်ဖြစ်သူ နားလည်သော ပေါက်အောင် ကျိုးကြောင်းဖော်ပြရေးသားလိုက်သောစာပင်ဖြစ်သည်။

သိ.သော် ကျွန်မနှင့် လက်ထပ်မည်ကိစ္စကို ဖီးလ်၏ဖခင်က သဘောမတူခဲ့ပေး။ ကျွန်မ ရဟန်ခီသွေးစပ်နေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သား အဖနှစ်ယောက် အချေအတင်ပြောကြရာတွင် ဖီးလ်က ကျွန်မဘက်က ရပ်၍ ခုခံပြောဆိုခဲ့သည်။ ဖေဖော် မေမေတို့၊ အလွန်ချမ်းသာနေခြင်းအတွက် လည်း ဖီးလ်၏ဖခင်က သားအပေါ် စိုးရို့မိန်နေခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မတို့၊ လက်ထပ်မည်အစိအစဉ်ကို သဘောတူသည့် စာတစ်စောင် ဖီးလ် ထဲသို့၊ ရေးကာ ကျွန်မအား သူတို့အားလုံးက တွေ့ချင်မြင်ချင်နေကြောင်း သတင်းကောင်းပါးလိုက်ပါသည်။

ဖီးလ်၏ဖခင် အနုနီ၌(အားနှုက်စ ကရေဟဲမဲ့) သည် နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်မထဲသို့၊ ချို့သာရည်မွန်သော စာတစ်စောင် ရေးလာပါသည်။ စာထဲ၌ တောာသားတစ်ယောက် မြို့ပေါ်ရောက်သွားသောအခါ ဖြစ်တတ်သော ထုံးခံအတိုင်း ဖီးလ်အတွက် မိဘနှစ်ပါးစလုံး စိုးရို့မိန်ခဲ့ကြကြောင်း၊ မြို့အရပ်ဒေသတွင် မိန်းမပျက်များနှင့်တွေ့မှာ စိုးရို့မိန်ခဲ့ရကြောင်း၊ ယခုအခါ ဖီးလ်သနေဖြင့် အကောင်းဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အကောင် အထည်ဖော် ပြသခဲ့ပြီဖြစ်၍ ငွေးတို့၊ စိတ်အေးကြရကြောင်း၊ ကျွန်မ အနေဖြင့် ဖီးလ်အား အကောင်းဆုံးလမ်းကြောင်းပေါ်တွင် မှန်ကန်စွာ ထိန်းပေးသွားနိုင်လိမ့်မည်ဟု မွှေ့ဗုံလင်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ကျွန်မအပေါ်

စိတ်ချုပုကြည်သည့် သဘောထားများကို ဖော်ညွှန်းထားပါသည်။

ဒီးလ်ကား ကျွန်မတို့ လက်ထပ်ပွဲသို့ သူ့ဖခင်ကို မဖိတ်ကြား ခဲ့ပေ။ လက်ထပ်ပြီးမှ သူ့မိဘမောင်နှမများဆီသို့ ကျွန်မအား သူကိုယ်တိုင် ကားဖြင့်ခေါ်သွားမည်ဟု ဆိုသည်။ ကျွန်မတို့ လက်ထပ်မည့်ကိစ္စကို ဦးဦး ဖူးဖူး ကန်းကျက်သော သူ၏ဖခင်အပေါ် မကျေမချမ်းဖြစ်နေသေးဟန် တူပါသည်။ နောက်တစ်ကြောင်းမှာလည်း ကျွန်မမိဘများ၏ ကြီးမား ခဲ့ထည်သော အိမ်ကြီးနှင့် အစောင့်များ၊ ကျွန်မတို့ နေထိုင်ပုံများကို ဖခင် ဖြစ်သူ မြင်သွားပါက ထိတ်လန့်သွားမည်အရေးကို ဒီးလ် တွေ့ဖူးမီးခဲ့ ဟန်တူပါသည်။ ကျွန်မအထင် ဖေဖေနှင့် ဒီးလ်တို့ တိုင်ပင်၍ စိစ်ခဲ့ကြ ခြင်းပင် ဖြစ်ရပေမည်။ ကျွန်မသည် ဒီးလ်၏လူရှိုးလူကြမ်းဖခင်ကို သိလာ ခဲ့ပြီးနောက် နောက်ဆုံးတွင် လေးစားချုစ်ခင်လာရပါသည်။

လူအတော်များများ သိနှင့်ပြီးဖြစ်သည့် ကျွန်မတို့၏ စွေပ် ကြောင်းလမ်းသတင်းကို လူသိရှင်ကြား ကြေညာလိုက်ပြီးနောက် ကျွန်မတို့မှ နာမည်ပိုကြီးလာသဖြင့် စိတ်ရှုပ်ရှားမှုတစ်ခု ဖြစ်လာရပြန်ပါသည်။ စွေပ်ကြောင်းလမ်းမှ ပျက်လုန်းအခြေအနေသို့ ရောက်ခဲ့သည့် အဖြစ် ဆိုးနှင့် တို့ခဲ့သည့်အပတ်က ညာနောက်ပွဲတစ်ခုသို့ ကျွန်မတို့နှင့်အတူ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်လည်း ပါလာသည်။ ထိုပွဲတွင် ဒီးလ်သည် အရာက်ကို အလွန် အကျိုးသောက်လိုက်ရာ ကျွန်မ မမြင်မတွေ့ဖူးသည့် ကြောက်စရာကောင်းသည့်အခြေသို့ ရောက်သွားပါသည်။ ဒီးလ်မှာ ပုံမှန်မှုးသလိုမဟုတ်ဘဲ ထိန်းသိမ်း၍ မရအောင် ရှုပ်ပျက်ဆင်းပျက် မူးနေသောကြောင်း ကျွန်မတို့တိတက်ညာလုံး စိတ်အပျက်ကြီးပျက်ရပါသည်။ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်က ထိကဲသို့ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး မူးပုံမျိုးမြင်ဖူးပါသလားဟု ကျွန်မကို မေးလာသဖြင့် မမြင်ဖူးခဲ့သေးကြောင်း ပြောပြလိုက်ရာ “သူနဲ့လက်ထပ်ဖို့ကိစ္စ စဉ်းစားဦး ညီမလေး” ဟု သတိပေးသွားခဲ့သည်။

ကျွန်မအနေဖြင့် ဘုန်.လက်ထပ်ရန်ကိစ္စကို ပြန်၍ စဉ်းစားမှ
ဖြစ်တော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ နောက်တစ်နေ့၊ ညတွင် ဖီးလ်နှင့်
တွေ့ခုံရန် ချိန်းထားပြီး ပြန်၍ တွေ့လျှင် သူနှင့် ဆွေးနွေးတော့မည်ဟု
လည်း စိတ်ကူးလိုက်သည်။ သို့၇.၁၇၅ ကျွန်မကို ခေါ်ရန် ရောက်လာသော
အခါ သူနှင့်အတူ ပရစ်ချုပ်ကိုပါ ခေါ်လာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဖီးလ်မှာ
အမြဲတမ်း ကျွန်မထက် တစ်ကွက်ကျော်၍ ကြိုးမြင်နေသူဖြစ်သည်။ ထုံးစံ
အတိုင်း ကြော်လွယ်ထားသည့် ကိစ္စကို ပဆွေးနွေးဖြစ်သူ ရွှေ့ခိုင်းလိုက်ရသည်။
ကြောတော့ သွေးအေးကာ ကြောက်ခွဲ့၊ စီးရိပ်စိတ်တွေ့လည်း ပျောက်ကုန်
တော့သည်။ ဖီးလ်၏ စွဲမက်ဖွယ် ပုံရိပ်တွေ့သာ ကျွန်မ၏စိတ်တွင် ကြီးစီး
နေကြလေသည်။

ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့ မီသားစု သိကျွမ်းလာပြီး အပြန်အလှန်
နားလည်မူ ရှိနေကြလေပြီ။ သို့၇.၁၇၆ ကျွန်မ၏ ငွေရေးကြော်ရေးနှင့်
ပတ်သက်၍ ဖီးလ်တကြောင်းကြော် ဖြစ်နေပါသေးသည်။ ကျွန်မမှာ
အလုပ်ကို အဆက်မပြတ် လုပ်ကိုင်နေသည်။ လက်မထပ်မီအချိန် အထိပင်
ကျွန်မအလုပ်နှင့်လက် ပြတ်သည်ဟူ၍ မရှိခဲ့။ ကျွန်မအတွက် အဝတ်
အစားများနှင့် မင်္ဂလာခန်းဝင်ပစ္စည်းအပြစ် လိုအပ်မည့် ပစ္စည်းအသုံး
အဆောင်ဟူသမျှကိုလည်း မေမေနှင့်အတူ လိုက်လုပ်ယူခြမ်းနေဆား
နေရပါသည်။ လက်ထပ်ပြီးပါက ကျွန်မတို့၊ နှစ်ယောက်၏ဝင်ငွေဖြင့်
ရပ်တည်သွားပါမည်ဟု ကတိပေးထားသည့်အတိုင်း နောင်အခါ့၍ ယခုလို
စိတ်ထင်တိုင်း ဝယ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။ နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင်သာ
ဝယ်ရဖို့ရှိသည်။ ယခု ဝယ်ထားသည့် အဝတ်အစားတွေက ကျွန်မအိမ်
ထောင်သက်တွင် အကြောကြီး အသုံးပြုလိုက်ရပါသည်။

ကျွန်မတို့ မည်သို့မည်ပုံ လက်ထပ်ရမည်အကြောင်းကိုမူ ဖီးလ်
နှင့် ကျွန်မ ဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့၊ နှစ်ယောက်စလုံးမှာ
ရှုက်တတ်ကြသည်။ ဖီးလ်က နယူးယောက် စီးတီးခန်းမဆောင်ကြီးတွင်

ကျွန်မတိ။ လေးစားသည် ဖြို့တော်ဝန် ဖိယိရယ်လို လာ ဂါးဒီယား³ ရှုံးမှာက်၌ လက်ထပ်လိုသည်။ လက်ထပ်ပွဲတွင် ကျွန်မက မီနိုးရောင် ဖလန်နှယ်ဝတ်ခုကို ဝတ်ရမည်။ ကျွန်မကလည်း ဈေးခံစားခွင့်လုံး လုံးဝ အလျော့မပေးသည် အချက်နှစ်ချက်ကို တင်ပြသည်။ လက်ထပ်ဝတ်ခု နှင့်တူသည့် အကျိုးရည်ကြီးကိုဝတ်လျက် ဘာသာရေးသဘောနှစ်ယောက် အစီးအနားကလေး တစ်ခုလုပ်ရန်နှင့် အစီးအနားသဘောမဆန်သော ပါတီပွဲကလေးတစ်ခုကို အိမ်၌ ပြုလုပ်ရန်တို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ တောင်းဆိုချက်အရ ပါတီပွဲကလေးကို မောင် ကစွဲကိုခြေကြီးထဲရှိ ပန်းခြံ၌ ပြုလုပ်ရန် သဘောတူလိုက်ကြသည်။ တကယ်တော့ မောင် ကစွဲကိုခြေကြီးကိုသာလျှင် စောင့်တင်အိမ်ထက် ပို၍ အိမ်အဖြစ် ကျွန်မ သတ်မှတ်ထား နေပို့ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မနှင့်အီးလုံးမှာ ဘာသာရေးထုံးစေလေ့များကို တစိုက် မတ်မတ် လိုက်လေ့မရှိကြသော်လည်း ကျွန်မအနေဖြင့် ယခုကိစ္စကိုတော့ တရား သူကြီးထက်ပို၍ ဘာသာရေးသဘော ပါဝင်စေချင်နေပါသည်။ ထို့ အပြင် မေမိုက် အကြောင်းပြု၍ အလွန်သိမ်မွေ့သော လူသာရှန်ခရစ်ယာန် ဂိုက်းတော်မှ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးလည်း ရှိနေပြုဖြစ်ပါသည်။

ဘဇ္ဇဝ ပြည့်နှစ်၊ စွန်လ ၅ ရက်နေ့တွင် မောင် ကစွဲကိုခြံ၌ ကျွန်မနှင့် ဖီးလုံးတို့ လက်ထပ်ခဲ့ကြပါသည်။ လက်ထပ်မက်လာပွဲသို့ လာ ရောက်ချိုးမြှုပ်ကြသူများမှာ ဖီးလုံးပြုဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သော တရား သူကြီးနှစ်ဦးဖြစ်သည် ဖရန်းဖတ်တားတို့ အီးမောင်နှင့်ရို့စို့တို့ အီးမောင်နှင့် ကျွန်မဖက်မှ မိသားစုနှင့် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေအချို့တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအထဲတွင် အက်ဒွပ်စတိုင်ချင် ပါလာ၍ ကျွန်မတို့ ကံကောင်းသည်ဟပ် ဆိုရပါမည်။ ဖီးလုံနှင့်ကျွန်မတို့မှာ ပိတ်ပုံဆရာကို အိမ်သို့ ခေါ်၍ ပိတ်ပုံ ရိုက်ဖို့ခေါ်ဖို့ စဉ်းစားမိမည် မဟုတ်ပေး။ သို့သော် စတိုင်ချင်မှာ ကင်မရာ တစ်လုံး အသင့်ပါလာပါသည်။ ပြောစရာပင်မလို့ သူ့ဘသာသူ ပိတ်ပုံ များကို ရိုက်ပေးသွားခဲ့ရာ သူ့လက်ရာများကို ကျွန်မ ယနေ့တိုင်အောင်

တန်ဖိုးထားနေရဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထိုနေ.ကဝတ်သော ဝတ်ခုကို ကျွန်မ ကိုယ်တိုင် ပုံစံထုတ်ပြီး ဘားခေါ်ခဲ့ ဂွတ်မင်း⁴တွင် အော်ဒါပေး၍ ချုပ် ခိုင်းသည်။ ကျွန်မဆန္ဒအတိုင်း ရှည်လျားပြီး ရိုးစင်းသော ဝတ်ခုပင်ဖြစ် သည်။ သို့သော နှုန်းညုံလေးလဲသော ပိုးသားဖြင့် ချုပ်ထားပြီး အဘွား၏ အပန်းများဖြင့် အနားကွပ်ထားသောပါဝါကြောင့် ကြည့်၍ အဆင်ပြေလှပ နေပါသည်။ သစ်ခွာပန်းတွေ လက်မှာကိုင်ပြီး လိုစွဲပန်းပွင့်များကို ပန် လိုက်၍ မျက်နှာဖုံးအပဝါပါးကို မခြော့ဘဲ ထားလိုက်သည်။ ညီမ လေးရှသက ကျွန်မ အတွက် အပျို့ရှုအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပရှစ်ချုံက ဖီးလ်အတွက် လူပျို့ရှု အဖြစ်လည်းကောင်း ကူညီပေးခဲ့ကြပါသည်။

လက်ထပ်ပွဲမစ်ပါ နေ.လည်စာစားကြသောအခါ အစိုးရကျောင်း များ၌ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ နိုင်ငံတော်အလဲကို အလေးပြုသင့် မပြုသင့် ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ အခြေအတင် ငြင်းခဲ့ပြောဆိုကြပါန်ရာ အခဲ့းအနားစတင်ရန်အတွက် ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီး ရောက်ရှိ စောင့် ဆိုင်းနေကြောင်း စားပွဲထိုးက လာပြောမှ ပြီးပြတ်သွားတော့သည်။

လက်ထပ်အခဲ့းအနား ပြုလုပ်ပြီးနောက် ပထမပိုင်းပွဲထက် အနည်းငယ် ကျယ်ပြန်.သည် နည်းခံပွဲတစ်ခုကို ထပ်ပြုလုပ်ပါသည်။ ဤမွဲသို့ ကျွန်မ၏ အအော်များ၊ ဦးလေးများနှင့် ဝမ်းကွဲမောင်နှမများ လာရောက်ကြပါသည်။ ပြီးလျင် မိသားရကားဒရိုင်ဘာ အယ်လ် မိလစ်ပိုင် က ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မကို နယူးယောက်စီးတိုးရှိ ကာလိုင်းဟိုတယ်၌သို့ ကား ဖြင့် ပို့ပေးလေသည်။

ကျွန်မတို့ တည်းခိုမည့် ဟိုတယ်ခန်းကို မေမေက မောင်ကွွာကို ခြုံထွက် လတ်ဆတ်သော ပန်းများဖြင့် မွမ်းမံပြင်ဆင်ပေးထားပါသည်။ နယူးယောက်၌ တစ်ညာနှစ်ညုံ နေထိုင်စဉ်အတွင်း မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း များနှင့် တွေ့ဆုံးရပါသည်။ ရပ်ရှင်သရပ်ဆောင် အော်စကာ ဟိုဖိုးလ်ကား⁵ နှင့် လက်ထပ်လိုက်သော အစ်မကြီးဖလိုးကလည်း ကာလိုင်းဟိုတယ်⁶

သို့လာ၍ ကျွန်မတို့ ကိုတွေ့ပါသည်။ “မစွစ် ဟိုမိုးလ်ကားက မစွစ် ကရောင်⁷ အား တွေ့လိုပါသည်” ဟူသော သတင်းကို ဟိုတယ်က ကျွန်မ အခန်းသို့ ပို့လိုက်သောအခါ ကျွန်မ နာမည်သစ်ဖြင့် လူထုအတွင်းသို့ ပထမဆုံး ရောက်ရှိလာသည်အဖြစ်ကို အလွန်ပင် နှစ်သက်ကြည်နဲ့ ခဲ့ရပါသည်။

ရက်အနည်းငယ်ကြာပြီးနောက် ဘာမြူးဒါးကျွန်းဆီသို့ ဒီး သင်္ကာဖြင့် ကျွန်မတို့ ခရီးထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ကော်ရယ်ကမ်းခြေ ၈၃။ ဟောရှင်းရွှေးရိပ်သာ ၁၅၈ လသာဆောင်ကလေးတစ်ခုပါသော အခန်းတစ်ခန်းကို ရှားရမ်းနေထိုင်ကြသည်။ ကျွန်မက စစ်နှင့်ပြုမှုများရေး¹⁰ ၁၂၁ကြိုးကို ယူသွားသည်။ ဒီးလ်လည်း ကျွန်မလိုပင် အကြောင်းအရာ ပေါ်ပါသွက်လက်သော စာအပ်များ ဖတ်လေ့ မရှိပေ။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်မတို့ အခန်းကို ကျွန်မတို့ လိုပင် မက်လား။ ခရီးထွက်လာသော စစ်သားလေးမောင်နဲ့အား ရှားထားလိုက်ပါသည်။ တစ်နေ့တာ စက်ဘီးကိုယ်စီဖြင့် လည်ပတ်ပြီး ကျွန်မတို့ ပြန်ရောက်လာသောအခါ စစ်သားလေးက “အစ်ကိုတို့ အခန်းများ စာအပ်တွေ အများကြီးပါလား။” ကျွန်တော်တို့၊ ကတော့ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ကျိုစယ်ဖို့ ပုဂ္ဂိုလ်တယ်” ဟု ပြောရှာသည်။ ကျွန်မတို့ ဘာမြူးဒါးမြှုပိနှစ် ဒီးလ်က အစ်မ မေရိထဲသို့ သားဦးလေးမွေးခြင်းအတွက် ဝမ်းမြောက်ကြောင်း၊ ဘာမြူးဒါး၏ အုံမခန်းတော်ပန်းများအလှန့် ပင်လယ်ပြာ၏ သဘာဝအလှများ အကြောင်းအပြင် ကျွန်မ တစ်နေ့တစ်ခြား ကျွန်းမာသနစွမ်းနေကြောင်း စာတစ်စောင် ရော်ပို့ခဲ့ပါသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံ နာမိဂျာမနီလက်အောက် ကျွနောက်သွားခြင်းအတွက် ဖို့ရိမ်ကြောင်ကြုံဖြစ်ရမည်အစား စက်ဘီးစီး၊ တင်းနစ်ရိုက်၊ ရေကူး၊ စာဖတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်များ အချိန်တွေကို ဖြုန်းမြှုပ်နည်းနေခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မများ တင်းနစ်ကို ပြောပလောက်အောင်

မကစားဖူးခဲ့သော်လည်း အစ်မလေးဘစ္စ၏ လောင်းရိပ်မှ လွှတ်ကင်း ခဲ့ပြီးနောက် တင်းနှစ်ကစားခြင်းကို ပိုမိုနှစ်ခြိက်လာခဲ့ပါသည်။ ဒီးလ်နှင့် ကျွန်ုပ် နှစ်ယောက်တည်း တင်းနှစ်ကစားပြီဆိုလျှင် တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် အချက်ရလျှင့်ရသလို အပြန်အလှန် စကားနာထိုးတတ်ကြ ပါသည်။

ဗျားရည်ဆမ်းခရီးမှ အပြန်တွင် ကျွန်ုပ်မတို့ မောင်းကစ္စကိုခြံးခွဲတွေ့နှစ်အတွက် ကျွန်ုပ်မတို့နေထိုင်ရန် ရှားရမ်းထားသည့် အိမ်သစ်ကိုကြည့်ဖို့ ဝေါရှင်တင်းမြို့၊ သို့ ဆင်းခဲ့ကြပါသည်။ ဝေါရှင်တင်းမှတစ်ဆင့် ဖလော်ရို့ခြုံပြည်နယ်သို့ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်ထဲမှ အမွေရထားသည့် ဘျားဝစ်အမိုးဖွင့်ကား^{၁၁} ဖြင့် ထွက်ခဲ့ကြတော့သည်။ ကျွန်ုပ်မမှာ ဒီးလ်၏ မိဘမောင်နှုန်းများကို ဒီးလ်ပြောပြထား၍ သူ အလွန်မှုန်ဝါဒ္ဒာ မှတ်မိ နေပါသည်။ ဝေါရှင်တင်း၊ ရှိကာဂိုနှင့် ဆန်ဖရန်စစ်စွာကိုမြို့၊ များတွင် နေထိုင်ခဲ့ရတ်ကလည်း တောင်ပိုင်းဒေသ၏ သဘာဝနှင့် မြို့ပြင်ပသာဒ် အပြော အနေများကို ကျွန်ုပ်မ မသိရှိခဲ့ပေ။ ကျွန်ုပ်မတို့ ဖလော်ရို့ခြုံပြည်နယ်ထဲသို့ ဝင်သွားသောအခါ လူနေ အဆောက်အအုံကြီး တစ်ခုလုံး၏ ရှေ့တွင် “ခွေးများနှင့် ရဟန်များ မဝင်ရ” ဟူသော ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခုကို တွေ့လိုက်ရ၍ အလွန်တုန်လှပ် ချောက်ချားသွားမိပါသည်။ ထိုမျှလောက် အရှပ်ဆိုး အကျည်းတန်သော ဆိုင်းဘုတ်မျိုးနှင့် အတွေ့အကြုံမျိုးကို ကျွန်ုပ်မ မတွေ့ခဲ့ဖူးသေးပါကျော်။

လမ်းကြောအမှတ် တစ်အတိုင်း ဝင်သွားရာ ဒီးလ်၏ညီးယ် ဘီးလ် မွေးဖွားစဉ်က မိဘများအဆောက်လုပ်ခဲ့သည့် ကျောက်တုံးအီမာဆိုး၊ ရောက်လာကြသည်။ ခြုံကြီးမှာ ကျယ်ပြန်းဖွံ့ဖြိုးပုံရသော်လည်း မြေပြင်မှာ ပြန်ပြု။ ပြီး သဲတွေများနေသည်။ တစ်ချိန်က အယ်ဗာဂလိတ်စွာ တောေသာ နေရာဟောင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအိမ်တွင် ဒီးလ်၏ ဖခင် အာနိ (အားနက်စ် ဂရောဟဲမ်) ၁၉၃၆ ခုနှစ်က လက်ထပ်ခဲ့သည် မိတွေး

ဟိုလ်ဒါ¹²၊ မိုလ်၏ အဖေတူ အမေကွဲ အကျိန်သေးငယ်သော ညီငယ်လေး ဘေးပါ¹³တို့နှင့်အတူ ကျွန်းမတို့ နေထိုင်ကြပါသည်။

သူတို့မိသားစုနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွေ့ရသည်မှာ ကျွန်းမ အတွက်ရော သူတို့ အတွက်ပါ မလွယ်လှပါ။ ဟေးလ်ဒါမှာ ချစ်စရာ ကောင်းပြီး ဂရာတရိုက် ဖော်ဖော်ရွှေရွှေရှိလှသည်။ အဲန်နိမှာ သတင်း စာဖတ်သလိုလိုနှင့် သတင်းစာထိပ်မှကျော်၍ ကျွန်းမကို အကဲခတ် လေ့ လာသည်။ နိုင်က ရှက်တတ်သော်လည်း ပျော်ရွှေးနေ့ထွေးသည့် ဟန် အမူအရာမျိုးဖြင့် ကျွန်းမကို ဆက်ဆံပြောဆိုရှာပါသည်။ ကျွန်းမသည် တစ်နေ့၊ စည်ခန်းရှိ ဆိုအပေါ်တွင်လဲလျက် ကျေးဇူးတင်စာများရေးနေစဉ် ၃ နှစ်သားလေး ဘေးပိုင်က ကျွန်းမကိုယ်ပေါ်သို့ တံတွေးထွေးသွားသည့် ဖြင့် ကျွန်းမမှ ရင်တွေ့တုန်အောင် အုပ်ချုပ်တော့မယ်ဟု ကျွန်းမ တွေးလိုက်မိသည်။ သို့သော် နောင်အခါ၌ ဘေးပိုင်သည် ထို့စလေ့ဆိုးမှ ကင်းကာ အလွန်အောင်မြင်ပြီး အတော်ဆုံး နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သူ့ထက် အကြိုး ဟောင်နှုမ သုံးယောက်နှင့် လုံးဝမတူဘဲ ဖလော်ရိုခါပြည့်နယ် အုပ် ချုပ်ရေးမျှူး ဖြစ်လာခဲ့ပြီးနောက် ယခုအခါ အထက်လွှာတော်အမတ်ပင် ဖြစ်နေပေပြီး စောင်ဖြစ်သူနှင့် အစ်ကိုဖြစ်သူ မီးလ်တို့၏ ဆန္ဒများကို ထူးဆန်းစွာပင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခဲ့သော သားတစ်ယောက်ဖြစ်ပေသည်။ ဘေးပိုင်း ကရောင်မိသားစာတွေးအခေါ်နှင့် ထူးခြားသော အရည်အသွေး အားလုံး ရရှိထားပြီး မီးလ်ထက်လည်း အခြေအနေများစွာ ပိုမို တည်ငြိမ်နေ ချေသည်။

အကြောင်းကြောင်းကြောင့် မိုင်ယာမိုးသည် ကျွန်းမနှင့်သဟာဏတ် မဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ မိုင်ယာမိုးသည် အမေရိကန် တောင်ဘက် ပိုင်းတွင် ရှိ၍ တောင်ဘက်ပိုင်းဒေသများ အမေရိကန် ကျွန်းဒေသများနှင့် စရိက်သဘာဝချင်း ထူးထူးခြားခြား ကွဲပြားနေသေးပုံကို မည်သူကြုံ ကျွန်းမသာဝုပုံရှိပ်

ကို သတိပေး မပြောကြားခဲ့ပေ။ အထူးသဖိုင့် အချိုးသမီးများကို နှစ်ချုံးနှစ်ရိုးသော စိတ်ခါတ်များ တောင်ပိုင်းဒေသများ၏ လွမ်းမိုးနေပါသည်။ အပျိုးသမီးများ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် နေ.လယ်စာ အတူစားရင်း အမိတ်တွင်းပြသုနာများကို နှီးနေ့ဖလှယ်လေ့ရှိကြသည်။ ထိုပြသုနာများ ရှိလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုမ် ယခင်က မထင်မှတ်ခဲ့။ ကရှလည်း မစိုက်ခဲ့မိပေ။ ထိုပြသုနာများကို ကျွန်ုမ်၏ ဝေါရှင်တင်စိတ်ဆွေဟောင်း မာရိ ကုစ္စစ် ဘီလင်¹⁴နှင့်အတူ နေ.လယ်စာစားတော့မှ သူလည်း ဖုံစိုက်နှင့် အဝတ် ထွော်စက်အကြောင်း ဘာမှ မသိကြောင်း သိလာရပါသည်။ မေရိ.ခင်ပွန်းမှာ ဖလော်ရှိခါ ပဲန် အမေရိကန် လေကြောင်းကုမ္ပဏီရုံးတွင် လုပ်ကိုင်နေသူ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုမ် ကြိုးစား၍ နေထိုင်ကြည့်ပါသည်။ ဖီးလ်၏မိဘများ ကလည်း ကျွန်ုမ် ကြိုးစား၍ တလိုက်တလေ့ရောထားကြပါသည်။ သို့သော ကျွန်ုမ်မှာ စိုက်ချိုးဖွေ့မြှုပူရေးအကြောင်းရေား ဖလော်ရှိခါ၏ နိုင်ငံရေးကိုပါ နားမလည်ခဲ့။ စင်စစ် ဤအရေးအရာနှစ်ရပ်မှာ ဖီးလ်နှင့် သူ.ဖခင်တိ.ကို ပေါင်းစည်းတည်းနောင်ထားသော အကြောင်းတရားများ ဖြစ်နေကြသည်။ ကျွန်ုမ်သည် ခြိုက်းထဲ၌ ကားဖြင့် ပတ်မောင်းလျက် စွားများနှင့် စိုက်ခင်းများ ကို စိတ်ဝင်တေားကြည့်သည့်အလုပ်ဖြင့် အချိန်ကုန်ခဲ့ရပါသည်။

ဖီးလ်၏ ကောလိပ်ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်းများသည် ကျွန်ုမ် သိသူများထဲတွင် မည်သူနှင့်မျှ မတူအောင် ထူးခြားသလို ဖြစ်နေကြရာ ကျွန်ုမ်မှာ သူတိ.နှင့် မည်ကဲ့သို့ ဆက်ဆံရမှန်း မသိအောင် ဖြစ်နေပါသည်။ ဖီးလ်၏ ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းဟောင်းအချို့. နှင့်အတူ ကုန်သည်များ အသင်း¹⁵ သဘောဖြင့် လည်ပတ်ရသည့် တစ်ညနေခင်းမှာ စိတ်အဆင်းရ ရာခုံး ညနေခင်းတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းစိတ်ဆင်းရုံမှုသည် မတူသော ယဉ်ကျေးမှုနှစ်ခု ဆုံးစည်းရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော လူပုဂ္ဂားမှုဟု ဆိုနိုင် ပါသည်။

ကုန်သည်များအသင်းဝင်များကို ထိကဲသိ. အစအဖွဲ့လိုက် ကျွန်မ မတွေ့ဖူးသေးပေ။ ထို ညာနေက “နမ်းပါ”¹⁶ ဟူသော ကစားနည်းတစ်မျိုးကို ကျွန်မတို့ ကစားကြသည်။ စီးကရက်ဘူးပတ်သည့် ငွေရောင်စူော်ကို မိမိ နာခေါင်းလေဖြင့် ရှိခိုက်၍ ယုံဆောင်ကာ အမြားတစ်ယောက်ထဲ ပို့ရသည်။ ထိုတူးဆန်းသော ကစားနည်းကြောင့် ကျွန်မလည်း ဖတ်ဖတ်မောကာ သာခွေ့ယိုင်ဖြစ်သွားခဲ့ရပါသည်။ ရယ်ရမည်လူး၊ ဆက်ပြီး ကစားရမည်လူး ကျွန်မ မဝေခွဲတတ်ခဲ့ပါ။ ယခု ပြန်တွေ့ကြည့်သော အခါ ထိုစဉ်က ကျွန်မ လိုက်လျော်လိုထွေ မနေတတ်ပုန်င့် ရှုက်လွန်းခဲ့ပုံကို သိရပါသည်။ တစ် ဆက်တည်းတွင် ငါးလို့ လူမျိုးတွေနဲ့ ဒီကစားနည်းမျိုးတွေနဲ့ ဒီအရပ်မှာ ဆက်လက်နေထိုင်သွားမည်လူးဟူသော အတွေးလည်း ဝင်လာသည်။ ထိုလူ ထိုပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကျွန်မ မဝင်ဆုံးနိုင်သည့် အဖြစ်ကိုတွေ့ပြီး အိမ်အပြန် ကားပေါ်တွင်ပင် ကျွန်မ နိုးချုပစ်လိုက်ပါတော့သည်။ ဖီးလ်က ကားကိုရပ်ပြီး ကျွန်မကို ပွဲဖက်ကာ စိတ်ဝန်းစနောင့် ဖြစ်စေလိုကြောင်း၊ ထိုပုံမှုလိုများမှာ သူ့အပေါင်းအသင်းဟောင်းများသာဖြစ်ကြောင်း၊ သူ ကိုယ်တိုင်လည်း ထိုအပေါင်းအသင်းဟောင်းများနှင့် တကဲ့တြားစီ နေထိုင် ကြီးပြင်းလာခဲ့ရကြောင်း၊ ငှုံးအနေဖြင့် အပေါင်းအသင်းဟောင်းများကို ချစ်သော်လည်း များများစားစား ပြန်မတွေ့ရတော့ကြောင်း၊ ကျွန်မတို့ သည် ယခုလိုမျိုး တစ်သက်လုံး နေထိုင်ကျင့်သုံးကြမှာ မဟုတ်ကြောင်း ဖောင်းဖြေပြာဆိုခဲ့ကာ ရက်သတ္တပတ် သုံးပတ်မှ ကျွန်သေးသည့်ရက်များ ကို ဆက်လက်နေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဖီးလ် လူးယောက် မိုင်ယာမီးမှ နာမည်ကျော် မိတ်ဟောင်းအချို့မှာ ကျွန်မ၏ ထာဝရ မိတ်ကောင်းများ ဖြစ်လာခဲ့ကြပါသည်။

ဖလော်ရိခို့ နေထိုင်စဉ် ဖီးလ်အား အလွန်ချစ်ရှုသော ဖီးလ်၏ အစ်မ ဖေရိနှင့်လည်း ကျွန်မ တွေ့ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ပေရီမှာ မခက်ခဲ မပင်

ပန်းသင့်ပါဘဲလျက် ဘဝကို ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ ရန်းကန်လုပ်ရှား နေရရှာ
 သည်။ မေရိသည် ရပ်မလှသော်လည်း အထုပါရမိထူးပြီး ဉာဏ်ထက်
 သူဖြစ်သည်။ မြောက်ဘက်ပိုင်းအေသာသို့ သွား၍ ဝတ်စုံဒီရိုင်း ပညာ
 သင်ကျောင်းတွင် ပညာသင်ယဉ်လိုသော်လည်း သွားခွင့်မရခဲ့။ သူ့ထက်
 အသက်များစွာကြီးသည် ချစ်သူကိုလည်း လက်ထပ်ခွင့် မရရှာပေ။
 မေရို့မိခင်အရင်းသာ ရှိနေလျှင် မေရို့ဘာ ယခုလို့ အကျည်းတန်လိမည်
 မဟုတ်ဟု ကျွန်ုမ် တွေးမိပါသည်။ ယခုမှ ငွေးထက် အသက်အနည်းငယ်သာ
 ပိုကြီးသော မိတွေး ဟိုးလုံးကြောင့် မေရို့ အခက်ကြုံနေရသည်။
 မိခင်ကွယ်လွန်ပြီး မကြောမိမှာပင် ဖင် အာနိက ဟိုးလုံးကို ဘတ်စ်ကား
 ဖြင့် ခရီးသွားစဉ် တွေ့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မေရိသည် ဖင် နောက်အမိ
 ထောင်ပြုမည် ဆိုကတည်းက ဆန်းကျင်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ မိတွေးဖြစ်လာ
 သော ဟိုးလုံးကိုလည်း ဆက်လက်တိုက်ခိုက်လာရတော့သည်။ ဖီးလုံးမှာ
 နှုတ်စောင့်စည်းသည်။ သို့သော မေရိနှင့် ဟိုးလုံးကိုစွဲတွင် ဈေးပြည်
 အေးဆရာလုပ်ကာ အလွန်လှသော ဟိုးလုံးကိုသို့လိုက်သည်။ အာနိ
 ကလည်း ဟိုးလုံးကို မြတ်နီးနေပြီး ကျွန်ုမ်လည်း ဟေးလုံးနှင့် အဆင်ပြေ
 စွာ ဆက်ဆံ၍ ရခဲ့ပါသည်။

ကျွန်ုမ်တို့ ဖလော်ရို့ခြုံ ရှိနေစဉ် မေမေထဲမှ မွေးနေ၊ အထိမ်း
 အမှတ် စာတစ်စောင် ဖီးလုံထဲသို့ ရောက်လာပါသည်။ စာ ထဲတွင် ဖီးလုံနှင့်
 ကျွန်ုမ်တို့ လက်ထပ်လိုက်၍ မိမိ အထူးဝမ်းမြောက်နေကြောင်း၊ ဆန်း
 ကြော်သော မိမိတို့မိသားစု အသိုင်းအရိုင်းအတွင်းသို့ အလိုအလျောက်
 ဝင်ရောက်လာသည့် ဖီးလုံကဲသို့ ပုဂ္ဂိုလ်ပျူးကို မိမိလက်ခံရလိမ်းမည်ဟု
 မမျှော်လင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဖီးလုံမှာ တတ်သို့လို့မွှာသူဖြစ်၍ ငွောင့် လူတွင်
 စွဲကပ်လာတတ်သည့် ပျော်ညွှန်စိတ်လည်း ဝင်လာတော့မည် မဟုတ်ဘဲ ငွောင့်
 အကျိုးရှိစွာ အသုံးချုပ်မည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ရေးသား
 ထားသည်။

ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်သည် ပြုဂုဏ်လ ၁ ရက်နေ.တွင် ဖလော် ရိဒါမှ
မြောက်ဘက်သို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာခဲ့ကြပြီး ရက်အနည်းငယ် အကြော်တွင်
ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ရောက်ခဲ့ကြသည်။ မေမေနှင့်အတူ စိတ်တိုင်းကျ ရွှေးချယ်
ဝယ်ယူထားသော အိမ်ထောင်ပရီဘောကများ ကျွန်မတို့နေမည် ၃၇ လမ်း၊
အိမ်အမှတ် ၁၈၁၄ သို့ အပြည့်အစုံရောက် ရှိသည့်အချိန်အထိ “ခရက်
ဆင့်ပလေ့” အိမ်ကြီး၌ ကျွန်မတို့ ခေတ္တနေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်
နွေးနှောင်းရာသီတွင် ထိုမက်းလား။ အိမ်သစ်၌ ကျွန်မ၏ အိမ်ထောင်သက်
ဘဝခရီးကို ဖီးလ်နှင့်အတူ လက်တွဲကာ စတင်လျောက်လှမ်းခဲ့ပါတော့
သည်။

Notes

1. "the apple never falls very far from the tree"
2. Ernie
3. Mayor Fiorello La Guardia
4. Bergdorf Goodman
5. Carlyle Hotel
6. Oscar Homolka
7. Mrs. Graham
8. Coral Beach
9. Horizons
10. *War and Peace*
11. Buick convertible
12. Hilda
13. Bob
14. Mary Cootes Belin
15. Chamber of Commerce
16. "sniff"

အခန်း(၉)

ကျွန်မတိ.သည် တစ်လ ဒေါ်လာ ၈၀ ဖြင့် ငါးထားသော အိမ်ကလေးသို့ ပုံမြန်မြန် ပြောင်းလွှာ.ကြပြီး ထိုအိမ်သစ်ကလေး၌ အလွယ်တကူပင် နေသားကျေသွားခဲ့ပါသည်။ အိမ်ကလေးမှာ ဝေါရှင် တင်ပြီ။၊ ရော့ချုပ်တောင်းဒေသ^၁အပြင်ဘက် ဝက်စတင်းအထက်တန်း ကျောင်း^၂၏ နောက်ကျောတွင်ရှိရာ ဘားလိုက်^၃ခေါ် အိမ်တန်းကလေးမှား စီရှိဖြင့် ဟန်ကြီးပန်ကြီးမရှိ ပကတိ သာယာအဆင်ပြသော ပတ်ဝန်း ကျင်နှင့် လိုက်ဖက်လှသည်။ အောက်ထပ်သို့ ဝင်ဝင်ချင်း စည့်ခန်းကယ် ကလေးသို့ ရောက်သွားပြီး ယင်းမှ ထမင်းစားခန်းနှင့် မီးဖို့ဆောင်ကလေး သို့ သွားနိုင်သည်။ စည့်ခန်းကယ်၏အထက် အပေါ်ထပ်တွင် အိပ်ခန်း တစ်ခန်းနှင့် အခန်းငယ် နှစ်ခန်းရှိရာ ကျွန်မနှင့် မီးလ်တို့ ကိုယ်စာဖတ် ခန်းနှင့်ကိုယ် ဖြစ်သွားကြပါသည်။ မီးလ်၏ စာကြည့်ခန်းတွင် စည့်သည် များအတွက် ယာယီကွပ်ပျေစ်တစ်ခုလည်းရှိသည်။ အိမ်နောက်ဖော်သာက် တွင် ယာယီဆင်ဝင်တစ်ခုနှင့် ကားတစ်စီးစာ သွာပ်မိုး ကားဂို့ဒေါင်ကလေး

တစ်လုံး ရှိပါသည်။

အိမ်တစ်လုံးကို ကျွန်မစိတ်ကြိုက် လက်ရာမြောက် ခေတ်မီ ပရိဘောကများပြင့် ဟိုတဆို၍ သည်တဆို၍ ဖြည့်ဆည်းထားသည်။ ယင်း ပရိဘောကများသည် ဖေဖော်၊ မေမေတို့က လက်ဖွဲ့သည့် ပစ္စည်းများဖြစ်၍ ၍ အထူးများကြားပြီး ပြုလုပ်ထားပါသည်။ ဒီးလုံမှာ ယင်းကဲ့သို့ သော ပစ္စည်းများအဲ ဈေးနှုန်းကို မသိပါ၍ ဝယ်စဉ်ကတည်းက တစ်စုံတစ်ရာ ကန် ကွက်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ အညွှန်ခန်းခုံးသီးများကိုမူ ရှုံးဝါဒ် အင် လော့သံရော် ကုမ္ပဏီ⁴မှ ဝယ်ခဲ့ပါသည်။

ဤအိမ်ကလေးမှာ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများနည်းကူ နေ ထိုင်လို့သည့် ဒီးလုံနှင့် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး၏ဆန္ဒကို ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့သော ဂေဟာကလေးပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက် ပေါင်းလစာပြင့် နေသွားရန် နှစ်ဦးသဘောတူထားခဲ့ကြသော်လည်း စစ်ဆေး ကျွန်မလစာမှာ အလွန်နည်းနေ၍ အလုပ်ကတွက်ပြီး အိမ်တွင်းချက် ရေးပြုတော်ရေးနှင့် အိမ်ထောင်ထိန်းသီမ်းရေးအလုပ်ကိုသာ လုပ်ရန် ကျွန်မ ပထမ စိတ်ကူးပေါက်လာပါသည်။ ကျွန်မစိတ်ကူးကို ဒီးလုံက ဘုရားတပြီး အကြောင်းချေပေးသည်။ ငှါးအနေဖြင့် ညျဉ်နက်သည်အထိ အလုပ်လုပ်ရပြီး ကျွန်မအနေဖြင့် ယောက်းအိမ်အပြန်ကို တံခါးပေါက်မှ မျှော်ရ လျှင်လည်း မကောင်းကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ကျွန်မ အနေဖြင့် အလုပ်ဆက်လုပ်ပြီး ကျွန်မ လုပ်ခြင့် အစောင့်ယောက် ဗားရမ်းလို့စေလို့ကြောင်း ဒီးလုံက ပြောသည်။ ဤသို့ဖြင့် မက်တီး ဂျက်ဖရက်စ်ဆိုသော အလွန်တော်သည့် အစောင့်ယောက် ကျွန်မတို့ ဘဝထဲသို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ မက်တီးမှာ မေမေအဝတ်အစားများကို လျှော်ဖွံ့ပ်ပေးသော မိန်းမကြီး၏ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး အိမ်သို့ နေ့စဉ် နံနက် တော့တော့ မစားမီ လာ၍ ညာနေစားသူ့နှင့်လွန်မှ ပြန်သည်။ ရက်သတ္တာစ်ပတ်လျှင် နေ့ဝက်အားရက် နှစ်ကြိမ်ဖြင့် တစ်ပတ် ၁၅ ဒေါ်လာပေးပါသည်။

အမိမသန့်ရှင်းရေး၊ အဝတ်အစား လျှော့ဖွပ်ခြင်းနှင့် ချက်ပြုတ်ရေးကိစ္စများကို
မက်တိုးက လုပ်ပေးပါသည်။

ဒီးလှုံး တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လစာ တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ
၃,၆၀၀ ရွှေ့ပြီး၊ ကျွန်ုင်မက တစ်နှစ် ဒေါ်လာ ၁,၅၀၀ ခန့်သာရပါသည်။
ကံကောင်းမှ အဒေါ်တစ်ယောက်ထဲမှ ဒေါ်လာ ၅၀၀ မက်လာလက်ဖွဲ့
ရထားသဖြင့် ပွဲလမ်းသဘင်သွားဖို့နှင့် ခရီးသွားဖို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်
သည်။ ဒီးလှုံးသည်လည်း ကျွန်ုင်မကဲ့သို့ပင် ငွေရေးကြေးရေးကိစ္စ သိတ်
မသိပေး၊ ဥပဒေကျောင်းမှ အောင်မြင်ပြီးပြီးချင်း ဟောခံလေကဲ့သို့ ဒိမ်ရှိရှိ
နေရသောနေရာသို့၊ ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုင်မသည် ယခင်နှင့်
မတူသော ဘဝအဆင်တစ်ခု၌ နေထိုင်နည်းကို လက်တွေ့၊ စတင်တွေ့၊ ကြုံ
ခံစားနေရပြီဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုင်မဝယ်ထားသော အဝတ်အစား တစ်ပုံ
တစ်ပင်ကြီးကြောင့် ကျွန်ုင်မ အပို့၊ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုတွင် မပူပင် မကြောင့်
ကြရသော်လည်း အိမ်တွင်းမှုကိစ္စဖွဲ့ ကျွန်ုင်မ မြှေ့မြန် တစ်မှုန်စာမျှပင် မသိ
ရှိသေး။ ယင်းအိမ်မှုကိစ္စ အဝဝကို အလုပ်ကြီးစား လုပ်ရှာသည့် မက်တိုး
အား လုပ်စေသည့် တိုင်အောင်လည်း ကျွန်ုင်မ မသိသေးသည် အိမ်မှုကိစ္စ
တွေ့က များစွာပင် ရှိနေပါသေးသည်။ ဥပမာ မက်တိုးအလုပ်နားသည်
ညာများတွင် ဟဲမ်ဘာဂါ။ သို့၊ မဟုတ် ကြက်ဥနှင့် အကျေကြော်ခြင်း⁷ ကိုပင်
ကျွန်ုင်မ မလုပ်တတ်။ ကျွန်ုင်မအတွက် ဖြည့်စရာ ဂွက်လပ်များ ဖြစ်နေသေး
သည်ကို ကျွန်ုင်မ ဝန်ခံရပါမည်။ ကျွန်ုင်မ တစ်သက်တွင် အကျိုးတစ်ထည်မျှ
မီးပူမတိုက်ခဲ့ရပါချေး။

လျှော့ဖွပ်ရန် အဝတ်များကို ပင်းမင်းဆိုင်က အိမ်တွင် လာရောက်
ယူခိုင်းမည့်အစား ကျွန်ုင်မကိုယ်တိုင် ဆိုင်သို့သွား၍ ပို့ခြင်းဖြင့် အဝတ်
အလေးဆိုင် တစ်ပေါင်လျှင် ပို့ခဲ့ ဆယ်ဆင့် သက်သာသောကြောင့် ကျွန်ုင်မ
သည် လျှော့ပြီး အဝတ်များကို ကိုယ်တိုင်သွားပို့ခြင်းကဲ့သို့သော ရယ်စရာ
လိုလို ဖြစ်နေသည့် အသုံးစရိတ် ချော့တာရေးနည်းလမ်းများကို စောင့်စပ်

အသေးအဖွဲ့ကအစ လုပ်လာရပါတော့သည်။ ကျွန်မတိ အိမ်သစ်တွင် စတင်နေထိုင်သည့် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလမှစ၍ အသုံးစရိတ် ငွေစာရင်းစာအုပ်ကလေးတစ်ခုပိုကို ထားပြီး ကားအတွက် ပါတ်ဆီ၊ စက်ဆီ၊ စာပို့၊ တံဆိပ်ခေါင်း၊ ကုန်စုံဆိုင်မှ ဝယ်ယူသည်။ တို့ပါမို့လိုကအစ ကျွန်မတိ၏၏ ကိုယ်ပိုင် အသုံးစရိတ် (တစ်ယောက်လျှင် ရက်သွေ့ပတ် တစ်ပတ် ၉ ဒေါ်လာနှင့်) များအထိ သုံးခွဲသည့် ငွေမှုန်သမျှကို ပေါင်းသွင်းရေးမှတ်ထားခဲ့ပါသည်။ အောက်တို့ဘာလတွင် စာရင်းရေးသွင်းထားချက်များ နည်းသွားပြီး နိုဝင်ဘာလကျော်သောအခါ ရေးသွင်းထားချက်များ လုံးဝ မရှိတော့ပေ။ ထိုကဲ့သို့ အသုံးစရိတ် ငွေစာရင်း ရေးသွင်းရုပုံမျိုးကို ကျွန်မ စိတ်ပင်မင်စား၊ စိတ်ပင်ပန်းသွား၍ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ သော် မင်္ဂလာ လက်ဖွဲ့၊ အဖြစ် ရထားသော ၁၀၀ ကိုမူ ကျွန်မ ကိုယ်ရေးကိုယ် တာအတွက် တစ်ပြားတစ်ချပ်ပျူးမသုံးဘဲ နှစ်နှစ်ကြာ ဖီးလ် စစ်တပ်နှင့်အတူ လိုက်သွားချိန်အထိ ထိန်းသိမ်းထားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ကိုယ်ဝါနှစ်ရှိသည့် အချိန်ပင်လျှင် ကုန်ပဒေသာဆိုင်မှ ဝယ်သည့် ဈေးချိသော ဖိုက်ဖူး ဂါဝန်များနှင့် အကားထည်အချို့၊ ကို အြိုးခြိုးခြုံခြင်း ဝတ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတိ၊ သဘောတူထားချက်အတိုင်း နေထိုင်နိုင်မည်ဟူသော ဆန္ဒကော်ကြောင့် ထိုအချိန်က ကျွန်မ၏ အသွင်အပြင်မှာ မသေပါမရပုံဖြင့် အလွန်ဖို့သိဖို့ နိုင်နေမည်မှာ သေချာပေသည်။ ယင်းသို့ ကျွန်မ စွဲတစွဲတစွဲတစွဲလုပ် လိုက်သည့်အတွက် ကျွန်မတိ၏နှစ်ယောက်စလုံး နှစ်ယောက်ပေါင်း လစာ ဖြင့် နေထိုင်လာနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဖီးလ်၏ အမောင်အမြင်နှင့် ကျွန်မ၏ သဘောတူ လိုက်လျောမှုကြောင့် ကျွန်မတိ၊ မှာ အရေးကြီးသည့်ကလ တစ်ခုကို ဟန်မပျက် ပျော်ပျော်ဆွင်ဆွင်ဖြတ်သန်းလာနိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိနှစ်တွင် ကျွန်မတိ၊ သူငယ်ချင်းများလည်း ကျွန်မတိ၊ ကဲ့သို့ပင် ဘဝ၏ အရေးကြီးသော အချိန်ကလေးများကို ဆက်လက် ဖြတ်သန်း

လာခဲ့ကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဟောခဲ့လေ လူငယ်များ အသိင်းအဝန်းမှ အရင်နှီးဆုံးဖြစ်သော ပရစ်ချုံ၊ ဘီးလ် ရှယ်လ်ခင်နှင့် ဉာန် အဂ္ဂဆင်တို့ပင် ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မျက်နှာသစ် မိတ်ဆွေတရီးလည်း ကျွန်ုမ် တို့ဘဝထဲသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ပရစ်ချုံများ ရရှိနေချုပ် ဖရဲန်စစ် ဘစ်ဒယ်လ်၏ ကိုယ်ရေးလက်ထောက် အီးနှုန်းဖျက်လင် ဘဲလ်ဆိုသူ မိန်းမ ချောကလေးနှင့် ချိန်းတွေ့နေဖြီ ဖြစ်သည်။ သို့သော အီးနှုန်းဖျက်လင်းမှာ အေးမစ် ဘရှစ်နှင့် လက်ထပ်လိုက်လေသည်။ ရှိုးရောနှင့် သူ့အနီး အော်လို တို့လည်း ထိုအချိန်က ကျွန်ုမ်တို့၏ အားထားရသော မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်ုမ်တို့ ပို၍ ရင်းရင်းနီးနီး သိကျေမ်း ခွင့်ရခဲ့သူ နောက်တစ်ဦးမှာ ရှိုးကော် အော်လုံးဆောပင် ဖြစ်သည်။ ရှိုးကောက်ကား ကျွန်ုမ်တို့ထက် အများအားဖြင့် များစွာ ပိုကြြီးလှသေးသည်။ မဟုတ်သော်လည်း သူ၏ လူမှု ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဘဝအတွေ့အကြော်မှာ ကျွန်ုမ်တို့၊ ရရှိတွင် အနည်းဆုံး ဆယ်နှစ်စာကြား၏ သာလွှန်နေသည်ဟု ထင်ရလောက်အောင် ကျွမ်းကျင့်သူ တစ်ယောက်ပါပေ။

ထိုနှစ်က ကျွန်ုမ်တို့၊ အတွက် အရေးပါသော အသိအကျေမ်း များတွင် ရိုမေလို့ပို့ပို့သားစား၊ အက်စမင်⁹ နှင့် ရှုက်စိကာ¹⁰တို့ ဖြစ်သည်။ ရှုက်စိကာသည် ထိုအချိန်က ဒက်ကာ¹¹ ဟု အမည်တွင်သည်။ ရှုက်စိကာ သည် ကြောင်တောင်တောင်ဟု နာမည်ကြီးလှသည်။ မစ်ဖော့ကြီး¹² အိမ် ထောင်မှ ဖြစ်သည်။ ဒက်ကာသည် ငှင်း၏ နှစ်ဝမ်းကွဲအစိုက်တော်ပြီး ဝင်စတင် ချာချိ၏တူဖြစ်သူ အက်စမင်နှင့်အတူ စပိန် စစ်မော်ပြင်သို့ လိုက် သွားရမှ ချစ်ကြိုက်သွားကြသဖြင့် ထိုစဉ်က ဖြတ်နှစ်နှင့်ခြားရေးဝန်ကြီး အဲန်တနီ အီးဒင်က ဖျက်သဘောတစ်စင်း စေလွှတ်၍ ဒက်ကာကို ပြန် ခေါ်ခဲ့ရွှေ့သည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဒက်ကာနှင့် အက်စမင် အေမ ဂိုက်ဂို့ ရောက်လာကြသည်။ ကျွန်ုမ်နှင့် အသိအကျေမ်းဖြစ်ပြီး ကျွန်ုမ်က

သူတိ.နှစ်ဦးကို မောင် ကစ္စကိုသို့ အလည်ခေါ်လိုက်ပါသည်။

အက်စမင်သည် ခုတိယကမ္မာစစ်မီးကြီး အရှိန်အဟန်ကောင်းနေချိန်၌ ကနေဒီယန် လေတပ်ဖုံးကြဲလေယာဉ်ဖြင့် စေတနာဝန်ထမ်းလိုက်ပါသွားရာမှ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ ဒက်ကာမှာ ဝေါရှင်တင်းခေါ်လျှေ ဆက်လက်နေထိုင်ပြီးနောက် အိမ်ထောင်ပြုလိုက်သည်။ ယင်းနောက် ထင်ရှားသော စုစုပေါင်းစပ်ဆေးရေး သတင်းစာသမားတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပြီး မကြာမိက ကွယ်လွန်သွားချိန်အထိ ကျွန်းမချွစ်သော မိတ်ဆွေ တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်းမတိ.အိမ်ထောင်သက် ပထမနှစ်တွင် ကျွန်းမတိ.ဘဝကို အထူးတလည် ကြီးစီးလွမ်းဖို့နေသူမှာ တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် ဖီးလ် ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးနေသော တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူ ကြီး ဖီးလစွာ ဖရန်းဖတ်တားပင်ဖြစ်သည်။ ဖီးလစွာနှင့် အနီး မာရိရင်တိ.လည်း ဘစ်ဒယ်လ် မိသားစုံ၊ အက်ချိုင်ဆိသားစုံ၊ ဘဘာ့ပုံ လို့ပော်မိသားစုံ၊ နောင်အခြား ရှုက် မက္ကလိုင်¹⁴မိသားစုံ၊ ရွှေ့ငွေ့မိသားစုံ၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံ သုအမတ်ကြီးအော်နှင့် ဘို့နေးနှင့် အနီးတိ.၏ မိတ်ဆွေ ဖြစ်နေပေရာ ငှုံးတိ.အားလုံးနှင့် သံကြေးမှု ခင်မင်ခွင့် ရခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်းမ အဖို့ ကဲကောင်းသည်ဟပင် ဆိုရပါ သည်။ ဖီးလ်သည် ဥပဒေကျောင်း တက်နေစဉ်ကတည်းက ဖီးလစွာနှင့် နီးစပ်ခင်မင် ခဲကြသော်လည်း ငှုံးတိ.၏ အကျိုးတူအထိုဝါသနာများနှင့် ထက်မြက် လွှင်မြန်သော သဘာဝများမှာ ယခုမှ နီးကပ်စွာ ပေါင်းစည်းမြတ်သည်။ ဖီးလ်၏ နိုင်ငံရေး စိတ်ဝင်စားမှုသည် ဖရန်းဖတ်တား၏ နိုင်ငံရေးဝါသနာနှင့် ဟပ်မိနေတော့သည်။

ဖီးလစွာ၏ တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် ဖီးလ် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ရ သည်နှစ်မှာ ဖီးလ်အနေဖြင့် အလုပ်ကို ခပ်ပေါ့ပေါ့ လုပ်ခဲ့သော ကာလ ပင်ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရည်အသွေး မည်မည်ရရှိ မရှိ ခဲ့ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျွန်းမတိ.၏ သူငယ်ချင်းများနှင့် ဟောခံလေတွင်

အတူနေခဲ့သူ အက်ခွင့် မက်အယ်လိပို့က တရားသူကြီးချုပ် ချားလို့
သီ္ပန်းစံ ဟူ၍ထွင်လည်းကောင်း၊ အက်စံ ဟတ်သယ်ဆင်က တရားသူကြီး
ဖုနဲ့ မူဖိတ်တွင်လည်းကောင်း၊ တရားရုံးတာဝန်ခံအဖြစ် လုပ်ကိုင်
နေကြခိုန့်များ ပရစ်ချုပ်မှာ ထိပတ်ဝန်းကျင်၌ အမြတမ်း ဝင်ထွက်သွားလာ
နေတတ်ပါသည်။ ယနေ့သော ပရစ်ချုပ်သည် အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဌာန
တွင် ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးနေပြီဖြစ်သည်။

ဒီးလစွဲနှင့် ကျွန်းမတို့မှာ ဘဝချင်း ပူးယုက်လာကြပါသည်။
ဒီးလစွဲသည် အားလုံးကို လွှမ်းခြားရှိနေသူဖြစ်ရာ ထိန့်စွဲက ဘူးအိမ်နှင့်
ကျွန်းမတို့အိမ်မှာ တယ်လီဖုန်းဖြင့် အဆက်အသွယ်များသကဲ့သို့၊ အဝင်
အထွက်လည်း စီပံ့ခဲ့ကြသည်။ အလာပသဗ္ဗာပနှင့် တရားရုံးမှ လူတွေ
အကြောင်း၊ သတင်းပတင်း ရယ်စရာမောစရာများ၊ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်
ပုံများအကြောင်း သောင်းပြောင်းထွေလာ ပြောဖြစ်သည်။

ကျွန်းမတို့အိမ်၌ နံနက်တော့တော့ အိပ်ရာမှ ထမ္မာ နေးကျွေးလှ
သည်။ ဒီးလွှမ်း တစ်သက်လုံး နံနက်အိပ်ရာမှ ထရန် လေးလဲသကဲ့သို့၊
ညာက်တွင်လည်း အိမ်ပို့ ခဲယဉ်းနေတတ်သူဖြစ်သည်။ ကျွန်းမကျတော့
နံနက်တော့တော့ထ ညာတော့တော့အိပ်သည့် အကျင့်ရှိသည်။ နံနက်ပိုင်း
အချိန်များတွင် ဒီးလစွဲက တယ်လီဖုန်းဖြင့် ဒီးလုကို မကြာခကာ မေးလာ
တတ်သည်။ ထိအခါမျိုးတွင် “သွားနေပါပြီ တရားသူကြီးမင်းရင်း” ဟု
ပြန်လည်ဖြေကြားပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဒီးလွှအား တွန်းထိုး ထုတောင်း
၍ အိပ်ရာမှနိုးကာ အိမ်မှ အမြန်ထွက်ဖြစ်အောင် ကူညီရတော့သည်။

ဒီးလွှ၌ ဆေးအစိမ်းရောင် ခပ်ကြောင်ကြောင် သုတေသားသော
တစ်ပတ်ရစ် အိုးလိစ်မိဘီးလှ¹⁷ ကားတစ်စီး ဝယ်ထားသဖြင့် ယင်းကားပြင့်
တရားသူကြီး ဒီးလစွဲအား ကျော်တောင်းဒေသ နေအိမ်မှ တရားရုံးသို့
လည်းကောင်း၊ တရားရုံးမှ နေအိမ်သို့လည်းကောင်း ကြံ့ပို့ ပေးနေရသည်။
ဆရာတပည့်နှစ်ယောက်သည် အကြောင်း တစ်ခုခုနှင့် ပတ်သက်၍ အဆက်မ

ပြတ် ပြောဆိုင်းခုနေတတ်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ ခေါက်တုံ၊ ခေါက်ပြန် လမ်းလျောက်ရင် နှုတ်က ပြောသည့်များကို ဖီးလုံက လက်နိုင်စက်ဖြင့် ရိုက်ပေးရသည်။ ဖီးလုံကလည်း ဖီးလစွဲနှုတ်က ထွက်သွားသည့်များကို သဘောမတွေ၊ လျှင် မတွေ၊ သလို စက်ကို ရပ်ထားတတ်သည်။ အဖြေ တစ်ခုထွက်သည်အထိ အချေအတင်ပြောဆိုကြသည်။ မိုးအလင်း ငြင်းခုရင်း အလုပ်ကို အပြီးသတ် လုပ်တတ်ကြသည်။

တစ်ခါသော် အမူးတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ ရုံးတော်မှ ရက် မရွှေ့ဆိုင်းမီ နောက်ခုံးအချိန်တွင် ညာလုံးပေါက် အလုပ်လုပ်ကြပြီးနောက် မိုးလင်းမှ တက္ကဆိန်ရင် အိမ်ပြန်ကြရာ ဖီးလစွဲမှာ မောလွန်းသဖြင့် ကားသမား၏ လိပ်စာမေးတာကို မဖြေကြားနိုင်တော့သဖြင့် အဟောက်ခဲ့လိုက်ရသည်။ တစ်နေ့တွင် ဖီးလစွဲ ကျွန်းမလိုက်တောင်းကို မပေါ်တင်းတင်း ကျွန်းမလက်တောင်းကို ခပ်တင်းတင်း ဆုပ်ကိုင်လျက် “ဟေ့ကေး၊ မနေ့က တရားရုံးမှာ ဟူ။” ဖီးပြောခဲ့တာတွေကို ဖီးလုံမင်းကို ပြောပြပြီးပြီလား” ဟု မေးပါသည်။ ကျွန်းမလာ “ဟင့်အင်း... သူ ကျွန်းမကို မပြောဘူး တရား သူကြိုးမင်း” ဟု ပြန်ဖြေလိုက်ရာ “ဟေ့ ဖီးလုံ...မင်း ဘာဖြစ်လို့ ကေးကို မပြောပြရတာလဲကွာ၊ ဟုမ်းစ်ကတော့ သူ့မိန့်းမကို အားလုံးပြောပြတယ်” ဟု ကျိုစယ်သွားလေသည်။

ဖီးလစွဲသည် စိတ်ခါတ် ထက်သန်မြင်းမားပြီး ဘဝကို ထူးထူး ဗြားဗြား ပျော်ဆွင်စွာ နေတတ်သူဖြစ်သည်။ အသိဉာဏ်အားကို အသုံး ချုသူဖြစ်သော်လည်း စိတ်ထိခိုက်လွှာပြုရားလွယ်သည်။ ပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်၍ နှစ်ဦးချင်း စကားစစ်ထိုးရခြင်းကို နှစ်ခြိုက်သည်။ တရားမျှတဲ့ မူနှင့် မူန်ကန်သော ကိုယ်ပိုင်အမြင်တရားကို မိမိ၏ အယူအဆသဘောထား နှင့် ကိုက်ညီသည့် လူစားမျိုးကို ဖီးလစွဲ အလွန်ကြိုက်နှစ်သက်သည်။ မိမိ အား ဆန်းကျင်ပြောဆိုသွားကိုပင် လက်ကမ်းကြိုဆိုတတ်သည်။ သို့သော်

ထိုသူများသည် ဉာဏ်ထက်မြေက်ရမည်။ ပျော်ပျော်နေထိုင်တတ်သော ဖီးလစွာတွင် သားသမီး မရှိသဖြင့် သူ့လက်သောက်မှ တရားရဲ့ တာဝန်ခံ များ၏ မိသားနှင့် ပျော်ပိုက်လေ့ရှိသည်။ မိမိချစ်သော တပည့်များက မိမိအပေါ် ထင်သလို ပြန်လှန်ပြောဆိုမှုမျိုးကို သည်းခဲ့လိုက်လျောာတတ် ပြန်သဖြင့် ပြင်ပမှ ရျေးဆန် သူတစ်ယောက်အဖို့ ဖီးလစွာ၏ တပည့်များမှာ အလွန်ရှိရှင်းရှင်းသလို ဖြစ်နေပေသည်။ စင်စစ် အော်ဟစ်ပြင်းခုခြင်းနှင့် ရှိရှင်းပျော် ပြုမှုဆက်ဆံခြင်းများသည်ပင်လျင် ဖီးလစွာနှစ်သက်သော ဆက်ဆံရေး အသွင်သဏ္ဌာန်များ ဖြစ်နေသည်။ တရားရဲ့တာဝန်ခံများ၏ စုပေါင်း ဉာဏားပွဲတစ်ခုတွင် လူအများ ပြင်းခုံပြောဆိုနေကြစဉ် ပရစ်ချုံ သည် အစည်းအဝေး စားပွဲတစ်လုံးပေါ်၍ထိုင်လျက် မျက်လုံးများမေးကာ လက်ချောင်းကလေးများဖြင့် စည်းချက်လိုက် ခေါက်ကစားနေသည်။ ဖီးလစွာက ပရစ်ချုံထိုင်နေသော စားပွဲဘက်သုံး စောင်းငါးကြည့်ကာ “ဘာ လုပ်နေတာလဲ ပရစ်ချုံ”ဟု ရှုတ်တရာ် လှမ်းမေးလိုက်ရာ ပရစ်ချုံက “ဆရာသမားရဲ့ စကားထဲမှာ ဦးတည်ချက် လွှတ်သွားတဲ့အချက်တွေကို ရေ့တွက်နေတာပါ” ဟု ဖြေကြားလိုက်ရာ ဖီးလစွာက ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်ခဲ့ရသောဟူ၏။

ဖီးလ်တရားရဲ့လုပ်ငန်း၌ နာရီပေါင်းများစွာ လုပ်ကိုင်နေရာ ကျွန်းမ လည်း ဝေါရှင်တင် ပို့စ် လုပ်ငန်းခွင်သုံး ပြန်လည်ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်မိ ပြန်ပါသည်။ တန်းနွော့နေ့ထဲတော် “အကြံဉာဏ်ကဏ္ဍ” (ယခု “အတွေး အမြင်ကဏ္ဍ”)အတွက် သတင်းဆောင်းပါးများ ရေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤကဏ္ဍ၌ ရေးရသည်မှာ ကျွန်းမလုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီးသော အခြားကဏ္ဍများ၌ ရေးရသည်ထက် များစွာ အာရုံပို၍ စူးစိုက်ရပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရဲ ကျွန်းမအတွက် ခက်၍ပင် နေတတ်ပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် နံနက်နှစ် နာရီအချိန်၌ ကျွန်းမ လက်နှုပ်စက်နှင့် ငတ်တုတ်ထိုင်နေတာကို တွေ့သဖြင့် စိတ်မသက်မသာဖြစ်သွားရှာသည်။ ကျွန်းမလည်း ဆက်မရေးနိုင်သည်ကို

မီးလ်မြင်သွားရာ ကျွန်ုပ်မကို အနည်းငယ် မေးမြန်းပြီး စာနှစ်ပိုဒ်သုံးပို့ခဲ့ရေးပေးရာ ကျွန်ုပ်မလည်း ဆက်ရေးနိုင်သဖြင့် အိပ်ခန်းသို့ ထွက်သွားတော့သည်။

ထိစဉ်က ကျွန်ုပ်မသည် အကြောင်းအရာ အမျိုးမျိုးကို သတင်းဆောင်းပါးများ ရေးလျက် ရှိပါသည်။ ထိအချိန်လောက်မှာပင် ကော်မီ ကျွန်ုပ်မအား “စွမ်းရည်အပြည့်အဝရှိသော သတင်းထောက်တစ်ယောက်” ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ခံပေးလိုက်သဖြင့် ကျွန်ုပ်မှာ အမျိုးသမီး သတင်းစာဆရာများအသင်း¹⁸ တွင် အသင်းဝင်ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

ဝေါရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာကို အီးလမ်း¹⁹အမျိုးသားအတွက်ရှု²⁰ အနီးရှိ စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိလျက်ပင် ရှိသောသည်။ သတင်းစာတိုက်အဆောက်အအုံ တစ်ခုလုံးမှာ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ဟောင်းနှင့်နေပေပြီ။ ဝန်ထမ်းအချို့မှုလွှဲလျင် အစေအရာရာ စိတ်မချရတော့။ မဲမောင်နေသော အခန်းငယ်ကလေးတွင် ငွေကိုင် စာရေးတစ်ယောက်နှင့် သတင်းစာဟောင်းများရောင်းသည့် ကောင်တာတစ်ခု ဖွင့်ထားသည်။ အဆောက်အအုံ တတိယထပ် မျက်နှာစာဘက်ရှိ အယ်ဒီတာအလုပ်ခန်းများ၊ အမျိုးသမီးကဏ္ဍအယ်ဒီတာနှင့် ထုတ်ဝေသူရှုံးခန်းများသို့ ပဲတ်လောကားဖြင့် တက်ရသည်မှာ အန္တရာယ် မက်င်းလှု။ ပဲတ်လောကားမောင်းသူက သတင်းစာတိုက်၏ ရှေးဟောင်း ဂိတ်တံခါးကိုလည်း တာဝန်ယူကြည့်ရှုရသည်။

သတင်းစာအချင်းချင်း အနီးကပ်တိုက်ပွဲများ လူပ်ရှားလျက် ရှိသည်။ ဆစ်စီ ပက်တာဆင်က ငွင်း၏ တိုင်းမံစ်သတင်းစာနှင့် ဟဲရာလို့သတင်းစာတို့ကို ပေါင်း၍ ပုံမှန် နေ့စဉ်သတင်းစာတစ်စောင် ထုတ်လိုက်သဖြင့် ဝေါရှင်တင် ပို့စ်မှာ စတားပြီးလျင် စောင်ရေး တတိယအများဆုံးသတင်းစာဖြစ်နေပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေါရှင်တင်မြို့ထုတ် အမြားသတင်းစာများက ကြော်ကြာနှင့် စောင်ရေးနှင့် ထိပ်ဆုံးရောက်နေချိန်၌ ဝေါရှင်

တင် ပိ.၏များ ထုတ်လုပ်မှု ကန်ကျစရိတ် ထိပ်ဆုံးသို့ ရောက်နေကြောင်းဖြင့် ဖေဖေ မကြာခကာ သတိပေးပြောကြားတတ်ပါသည်။ စခရစ်ပ် ဟောင်း ဝပ်၏ ညနေသတင်းတာကလေး နှယ် ၂၅မှုလည်း နေ.လယ်ပိုင်းတွင် လူအတော်များများ ဖတ်နေကြပေသည်။

ဖေဖေက ဝေါရှင်တင် ပိ.၏ကို ခွဲနဲ့ကြီးစွာဖြင့်ပင် ဆက်လက် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေသည် ထုတ်ဝေသူအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရခြင်းကို နှစ်ခြိုက်သကဲ့သို့ အလုပ်သမားတွေကလည်း ဖေဖေအတွက်ဆိတ်လျှင် လိုဂိုလားလား ဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဒေါ်လာ ခုနှစ်သိန်းခွဲ လိုင့်ပြခဲ့ပြီး ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ထို.ထက်ရှုံးသော်လည်း ဖေဖေသည် ခွဲကို မလျှော့၊ ရုံးသူ့ ပြန်ရအောင် ပို၍ ကြိုးစားလုပ်ရှား ခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် နွောရာသိတွင် သတင်းစာလုပ်ငန်းမှ အမြတ် ပေါ်မလာသေး။ သို့သော ယမန်နှစ်က ရသူ့ အကျိုးရလုပ်များထဲမှ သုံးပုံနှစ်ပုံကို အလုပ်သမားများအား ခွဲဝေပေးရန် စိတ်ကူးထားခဲ့သည်။ ကြော်ကြောများမှာ စတား၏ ထက်ဝင်ခန့်သာ ရသော်လည်း တောင်ရေရှာ ၁၃၀,၀၀၀ အထိ တိုးလာပြီဖြစ်သည်။ သတင်းစာလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ဖေဖေဝယ်ယူ သည့် ၁၉၃၃ ခုနှစ်က တောင်ရေ ၅၀,၀၀၀ သာရှုံးခဲ့ပါသည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် နွောရာသိမှာပင် တိုင်းမြစ်မရွှေင်းထဲ၌ ဝေါရှင်တင် ပိ.၏ သတင်းစာနှင့် ပတ်သက်သော ဖော်ညွှန်းချက်တစ်ရပ် ပါလာသည်။ “မြို့တော်၏ တစ်ခုတည်းသော သတင်းစာကြီး တစ်စောင် ... အမျိုးသား ရေးအဆင့် အရေးပါသော ဂျာနှယ်ဖြစ်လာသည့် သတင်းစာကြီး ... လွှတ်တော်အဆောက်အအီအတွင်း၌ ဖတ်ကြရသည့် သတင်းစာကြီး...” ဟူသော တိုင်းမြစ်မရွှေင်း၏ ဖော်ပြချက်ကို ဝေါရှင်တင် ပိ.၏က ပထမ စာမျက်နှာတွင် “ဝေါရှင်တင် ပိ.၏၌ ၌ မြောက်ကြေမြောက်ကြေနေသူ မရှိပါ။ စတင်ကြီးပမ်း ရှုန်းကုန်ခဲ့ဖြစ်ပါသည်” ဟူ၍ ပြန်လည်တု.ပြန်ခဲ့ပါသည်။ မည်သိ.ပင်ဖြစ်စေ ထိုဆယ်စုနှစ်အတွင်း၌ စတင်ရှင်သန်လာသည်။

သတင်းစာအသစ်တစ်စောင်အပို့၊ ယင်းကဲ့သို့၊ ဖော်ပြခဲ့လိုက်ရခြင်းသည် အလွန်စိတ်လျှပ်ရှားဖွယ် ချီးမြှင့်မှုကြီးတစ်ရပ်ပင်ဖြစ်နေပါသည်။ စတားမှာ ထိုအချိန်က ဝေါရှင်တင် ပို့စ်၏ ရှေ့တွင် ထိုထိုးမားရောက်နေကာ အေသွောင်း၌လည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော သတင်းစာတစ်စောင် ဖြစ်နေ ပေသည်။ ယင်းသို့ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်၏ ရှားတွင်သော ထိုးတက်လာခြင်းသည် အခက်အခဲများအပြင် တစ်ခါတရ မျှော်လင့်ချက်ပင် ကုန်ဆုံးရတော့ မည် အခြေအနေများကို ကြုံ၊ ကြုံ၊ ခဲ့တွင်၍ ရင်ဆိုင်ခဲ့သည့် ဖေဖေ၏ လုံးလုံးရိရိယအတွက် ဆုလာဘ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေခဲ့ရ နဲ့တွင်းခဲ့ရ သည် အချိန်ကဆိုလျှင် မေမေအိပ်ရာဘေးသို့ ယူလာသည် နံနက်စာကို စားရင်း ဖေဖေက “ပို့စ်ကို ရောင်းလိုက်ရမလားလို့၊ ငါတော့ စဉ်းစား မိတယ” ဟူ၍ စိတ်ပျက်လက်ပျက် ညည်းတွားတတ်သည်။ ထိုသို့ ညည်းတွားသည့်အခါတိုင်း မေမေကလည်း ဖေဖေကို အောင်မြင်စွာ နှစ်သိမ့် အားပေးခဲ့ပေသည်။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဖီးလ်နှင့် ကျွန်းမတို့မှာ ရှစ်မဲ့လ်ထိကို အပြတ်ထောက်ခဲ့ပြီး ဖေဖေနှင့် မေမေပို့က ဝေလ်ကို²²ကို သဲသဲမဲ့ထောက်ခဲ့ကြသည်။

ကျွန်းမတို့အိမ်ထောင်သက်၏ ပထမဆုံး ခရစ္စမတ်ပွဲတော် အချိန်အခါတွင် ကျွန်းမတို့နှစ်ထောက်စလုံး တုပ်ကျွေးဖျား ဖျားနေကြပါ သည်။ ကျွန်းမက ပထမဖျားပြီး ခရစ္စမတ်အကြိုနေ့တွင် ဖီးလ်ပါ ဖျားပြန်သဖြင့် စည်းသည့်နှစ်ထောက်နှင့် တွေ့ရန်အစီအစဉ်ကို ဖျက်လိုက် ရသည်။ ထိုနေ့တွင် ရှစ်လက်မအရှယ် ခရစ္စမတ်သစ်ပင်တုကလေးရှိရာ ခုတိယထပ်၌ စည်းသည့်အနည်းငယ်နှင့် တယ်လိုဖုန်းပြောသဲ့၊ ခေါ်သဲ့များ ဖြင့် ကျွန်းမတို့ အချိန်တွေ့ကုန်သွားခဲ့ပါသည်။ ဝမ်းအနည်းရဆုံး တယ်လို ဖုန်းသဲ့မှာ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်ထံမှ သကင်းပေး နှုတ်ဆက်သံပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဘီးလုသည် မေရိ အက်ဒ်လိပ် ဘရက်ဒ်လေ²³နှင့် လက်ထပ်ရန် ထိနေ့က
ဘော်တင်သို့ သွားနေစဉ် လမ်းခုလပ်မှ ကျွန်းမထဲသို့ နှုတ်ဆက်အသိ
ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မေရိမှာ ဗာဆာကျောင်းတွင် နေစဉ်ကတည်းက
ကျွန်းမထက် တစ်နှစ်စောအောင်ပြီး ချွန်စ် ဟောပုံက်ငါးစံ²⁴ တက္ကသိလ်တွင်
အစ်ကိုကြီးနှင့် တွေ့ခဲ့သော သုတေသနကျောင်းသုကလေး ဖြစ်ပါသည်။
တုပ်ကျွေးကြောင့် အစ်ကိုကြီး၏ လက်ထပ်မက်လာပွဲသို့ မသွားနိုင်ကြတော့။
ခရာစွမ်းသစ်ပင်ကလေးသည်သာ အားခါးခရာစွမ်း အပြင်အဆင် အမွမ်း
အမြဲများအလယ်တွင် နှစ်အတော်ကြောအောင် ရှိနေခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်လောက်မှာပင် ဥရောပတွင် ဒုတိယကဗ္ဗာစစ်မီး ပို၍
 ကြီးမှာ:လာ၍ အကိုလိပ်ကလေး:ငယ်များ ဖုံးဒက်မှလွတ်ရာ အမေရိကန်ပြည်
 ထောင်စုသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ သားသမီးမရှိသော ဖီးလစွာ ဖရိုနှင့်
 ဖတ်တားတို့ အနီးမောင်နှင့်လည်း မိတ်ဆွေဖြစ်သူ အောက်စုံတက္ကသိုလ်မှ
 နာမည်ကျော် ဂရိသုတေသန ဂီးလ်ဘတ် မာရေး²⁵၏ ကလေးငယ်
 သုံးယောက်ကို ငှင့်တို့အမြဲ့၍ ခေါ်ယူ စောင့်ရှောက်ထားလိုက်ကြသည်။
 ဖေဖော်လည်း ကလေး ၁၅ ယောက်တာဝန်ယူရသည့် ကလေးထိန်းကျောင်း
 တစ်ကျောင်းနှင့် ဆရာမများ၏ တာဝန်ကိုယူ၍ ဗုရီးနီးယားပြည်နယ်၊
 ဝေါရင်တင်ပြီး²⁶ အနီးတွင် အိမ်ကြီးကို စားလိုက်ပါသည်။ ထိုအိမ်ကြီးကို
 အမြန်ပြင်ဆင်မှုမ်းမြဲ့ပြီး ကလို့ဗာ ခရော့ကျောင်း²⁷ အမည်ဖြင့် စစ်အတွင်း
 ကာလန်း ကလေးများကို ကျေးမွှေးစောင့်ရှောက်ထားခဲ့လေသည်။

သောကြာ့ အော်စိစိ³⁰ နာမီအကျဉ်းထောင်တွင် ဘဝေါတ်သိမ်းခဲ့ကြရသည်။ ငင်းတို့၏သား ဘာထရန်³¹မှာ ပါရိမြို့ အမေရိကန်ဆေးရုံမျိုးမီးဆရာဝန်ဖြစ်ပြီး ပြင်သစ်နိုင်ငံ ဖက်ဆစ်နာမီလက်အောက် ကျရောက်ချိန်၌ သူ့ကိုယ်သူ ပစ်သတ်၍ အဆုံးစိရင်လိုက်သည်။ ဘာထရန်၏ ဦးမျိုးမျိုး ရှုက်ကိုလင်း³²သာလျှင် အလွန်ရှုရင်သော ပြင်သစ် ကက်သလစ် မိသားရက ရှက်ထား၍ လွတ်မြောက်ခဲ့ပါသည်။ ရှုက်ကိုလင်းနှင့်ခင်ပွန်း ရှုခံ ဒိုက်စင်မန်း³³တို့နှစ်ယောက်စလုံး ကျွန်းမတို့ကို တရင်းတန်း ခင်မင်ကြပါသည်။ ယခုအခါ နှစ်ယောက်စလုံး အသက် ဥပုံ ကျော်အတွင်းသို့ ရောက်နေကြသော်လည်း သတ္တိပုံတ္တိ အလွန်ကောင်းကြ တုန်းပင်ဖြစ်သည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် ဆောင်းရာသီအကုန်ပိုင်းတွင် တရားရုံးချုပ်သက်တမ်းကာလ ကုန်ဆုံးမည့်အချိန်သို့ ပို၍ နီးကပ်လာသဖြင့် ဖီးလ်လည်း ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ရမည့် လုပ်ငန်းအကြောင်းကို ပို၍ တွေးတောကြာ့ဆလာရသည်။ ဖလော်ရို့ခါသို့ပြန်၍ ရှုံးနေလိုက်ရင်း နိုင်ငံရေးလေကထဲသို့ ဝင်ရန် ဖီးလ် စိတ်ကူးထားဆဲဖြစ်သည်။ သူနှင့်ကျွန်းမ တဲ့လာ ဟက်ဆီးမြှုံး³⁴သို့ သွားစဉ်ကပင် ပြည့်နည်တရားသူကြီးချုပ်ရုံးတွင် အလုပ် တစ်နေရာအတွက် လုတွေ့ အစစ်ဆေးခဲ့၍ အလုပ်ရရှိထားပြီးဖြစ်သည်။

သို့သော် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် မေလကုန်ပိုင်းတွင် စစ်ဘက်ရေးရာ (လေ) လက်ထောက်ဝန်ကြီး ရောဘတ် လို့မက်နှင့် နေ့လယ်စာအတွေားရာမှ ဝေါ်ရှင်တင်တွင် နေထိုင်လွပ်ရှားရန်ဖုန်း ဖီးလ်မှာ သမွှတရာစဲလိုထုတ်၏ အရင်းနီးဆုံးအကြံ့ပေး ဟယ်ရို့ ဖော်ပေးကင်းစိ³⁵နှင့် ပူးတွဲလုပ်ကိုင်လျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်နိုင်ကြောင်း လို့မက်က ဖီးလ်အား တိုက်တွန်းပြောကြားခဲ့ပါသည်။ တို့အချိန်က အီမ်ဖူးတော်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသော ဖော်ပေးကင်းစိမှာ ကျွန်းမာရေး အလွန်ချို့တဲ့နေသောကြာ့ အရည်အချင်းရှိသော ဖီးလ်လို့ လူတစ်ယောက် ရထားပါက

ဟောပ်ကင်းစ်အတွက် သမ္မတအား အရေးကြီးသောကိစ္စများ ကူညီ
ဆောင်ရွက်ပေးပို့ အချိန်ပို့ ရနိုင်မည်ဟု လို့စက်က ယုံကြည်သည်။ ဖီးလ်
အား အသုံးချရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်စွဲနှင့် ဖတ်တားနှင့် လို့စက်တို့
ကိုယ်တိုင်လည်း ဟောပ်ကင်းစ်ကို တိုက်တွန်းအကြံပြုကြသောကြောင့်
ဟောပ်ကင်းစ်ထဲတွင် ဖီးလ်အလုပ်လုပ်ခွင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော်
အမိမြူတော်၌ ဖီးလ်အတွက် ရုံးနေရာ မရှိ၍ လဲနဲ့လိစ်အပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့³⁶
တွင် အော်စကား ကော့စ်³⁷ ဆိုသူနှင့် လက်တွဲ၍ စတင်လုပ်ကိုင်ရလေသည်။
အော်စကား ကော့စ်များ အသက် ၃၅ နှစ်အရွယ် လူရှည်မွန်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး
အစိုးရအဖွဲ့အတွက် အကျိုးပြနိုင်မည့် ထက်မြေက်သော လူငယ်လူရွယ်များ
ကို စည်းရုံး စုဆောင်းပေးနေသူဖြစ်သည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ပုလဲဆိုင်ကမ်း³⁸ ကို ဂျပန်လေ
ယဉ်များ မှုံးကြော်တိုက်ခိုက်သည်သတင်းကို ကြားလျှင်ကြားချင်း ဖီးလ်သည်
လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ရှိုးရေးရှုံးရှုံးနှင့် အတူ တပ်မတော်ထဲသို့ ဝင်ရန် တရှင်းသွင်း
လိုက်သော်လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် နှစ်ယောက်စလုံး ဝင်ခွင့်
မရရှိကြပေး။ အမေရိကန်နှစ်ငံလည်း စစ်ထဲသို့ ဝါဝင်လာပြုဖြစ်သည်။
ဖီးလ်များ အထက်မှ ချေပေးသော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လဲနဲ့လိစ် အပ်ချုပ်
ရေးအဖွဲ့နှင့် အရေးပေါ် စီမံခန့်ခွဲမှုံးရုံး⁴⁰ တို့တွင် ဆောင်ရွက်ပေးနေရ⁴¹
ပါသည်။ လုပ်ငန်းကို မဆိုင်းမတွေ အမြန်ပြီးစီးအောင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်
နေသူအဖြစ် ဖီးလ်ကို နေရာတကော့၌ ဖြင့်တွေ့နေကြရသည်။ ဤစကြော်လျှ
ပိုင် နယ်ဂါးနီးကျွန်း⁴² ဒေသကို ဂျပန်တို့ ကျူးကော်တိုက်ခိုက်ချိန်မှ စ၍
ဖီးလ်သည် လဲနဲ့လိစ် အဖွဲ့နှင့် ဤစကြော်လျှေးဆက်သွယ်ရေးအရာရှိအဖြစ်
ဤစကြော်လျှော်မျိုးများနှင့် အချိန်ပြည့် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

၁၀၇၅၈တင်းပို့ စ်သတင်းတတိုက်သို့ ဖီးလ် ပြန်လည်ဝင်ရောက်
လာသောအခါ သူငယ်ချင်း ရှုစ်ယောက် စုပေါင်း၍ ဖီးလ်အား အထူးက်ပြု
ချီးကျူးထားသော စာတစ်စောင် အယ်ဒီတာထဲသို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။

ယင်းစာမှာ ဖရန်ဖတ်တားထွေး အလုပ်လုပ်ချိန်မှ စစ်ထဲဝင်ရန် စာရင်း
ပေးသွင်းချိန်အထိ ဖီးလ်၏စွမ်းဆောင်မူများကို အမွမ်းတင်ဖော်ကျူး
ထားသော စာပင်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ကျွန်မ ကိုယ်ဝန်ပျက်သွားပြီး
မကြောမိ နောက်ထပ်ကိုယ်ဝန် ရှုတေပြန်ပါသည်။ ယင်းကိုယ်ဝန်မှာ ၁၉၄၂ ခု
နှစ် မေလတွင် မျက်နှာမြင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျော်သော
ကြောင့် ကျွန်မသည် စိတ်အားကိုယ်အား အကျွဲ့ကျကာ ကျွန်မ၏
ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး လွှင်ပါးဆုံးရှုံးသွားရသလို ခံစားခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်
ကိုယ်ဝန် ပြန်ရှုတေသည်နှင့် ကျွန်မမှာ ပြောမပြနိုင်အောင် မြူးပျော်၍
နေပါတော့သည်။ မျက်စိအမြင် အားမပေကောင်းခြင်းနှင့် လူပို့မဟုတ်သော
အကြောင်းကြောင့် စစ်တပ်ထဲ ဝင်ခွင့် ပယ်ချုခဲ့ခဲ့ရသော ဖီးလ်မှာ တပ်နှင့်
ပြန်လည်ဆက်သွယ်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားသော်လည်း ကလေးမျက်နှာမြင်
သည်အထိ စောင့်ဆိုင်းရန် စိတ်တုံးတုံးချုပိုက်ပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင်
သူနှင့်ကျွန်မ နှစ်ယောက်တည်း စကားပြောစဉ် ကျွန်မက ဟစ်တလာရှိနေ
တဲ့ ဒီကမ္မာပေါ်မှာ အသက်ရှင်နေထိုင်ရခြင်းကို ကံဆိုးလှုပြောင့် ရှုတ်ချု
ညည်းတွားလိုက်ရာ သူက “ကံဆိုး မဆိုးတော့ ကိုယ်မသိဘူး၊ သမိုင်းမှာ
အဆိုးရွားဆုံး ပုံမှန်သားကို တိုက်ခိုက်ခွင့် ရတာပေါ့” ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။

မေလတွင် ကျွန်မ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ခါတိုင်းထက် ပို၍ လေးလဲ
ထိုင်းမိုင်းလာပြီး အားအင်လည်း ကုန်ခန်းသလို ဖြစ်လာပါသည်။ တဖြည့်
ဖြည့်းကြီးထွားလေးလဲလာသော သန္တေသားကို လွယ်ထားရ၍ ဖြစ်ဟန်တူ
ပါသည်။ ကျွန်မလည်း ယင်းကဲ့သို့ မအီးမသာ ဖြစ်နေခြင်းကို ချက်ရေး
ပြတ်ရေး၊ အညှဲခံဖျော်ဖြတ်ရေး၊ ဝယ်ရေးရေးခြေားကိစ္စများဖြင့် ဖြေဖျောက်
ပစ်လိုက်ပါသည်။ ယခင်ကလို အချိန်ကြောမြင်စွာ အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့ပါ။
သို့သော နှစ်ကိုင်းတွင် အချက်အပြတ်သင်တန်းကို တက်ဖြစ်အောင်
တက်ပြီး သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ နေ့လယ်စာစားပါသည်။ အခြား

ကိုယ်ဝန်ဆောင်များနည်းတူ နေပါတလုံရင် ငွေးတို့နင့် စကားစပါည့် ပြောဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုံမသည် ဖီးလ်၏ အီမ်တွင်းစီး ဖီးနပ်များကို စနစ်တကျ စီစဉ် ထိန်းသိမ်းရသည့် အလုပ်ကိုလည်း နှစ်ခြိုက်လာမိပါသည်။

ကလေးခုတင်နှင့် အောက်ခံရော်ဘာပြား သုံးနအပါအဝင် ကလေး အတွက် လိုအပ်သည်များကို ကျွန်ုမ ဝယ်ယူစွေဆောင်းထားပြီးပါပြီ။ ကျွန်ုမ ၏ ကိုယ်အလေးချိန်လည်း တိုးရှုတိုးရှုလာသလောက် နေရထိင်ရ မသက မသာဖြစ်လာသည်။ အထူးသဖြင့် ဝေါရှင်တင်တွင် အပူချိန်တိုးလာသော အခါ အနေခက်လှသည်။

ကလေးမျက်နှာမြင်ရမည့်ရက် ကျော်လွန်သွားလေပြီလားဟု ကျွန်ုမတိ၊ စတင်တွေးပူလာကြသည်။ ဆရာဝန်ကိုပြုပြီး ကလေး အနေ အထားကို စစ်ဆေးကြည့်ဖေါ်သည်။ ကလေးက မွေးရန် အသင့်မဖြစ်သေး။ သုံးရက်လွန်မြောက်ပြီးမှ မျက်နှာမြင်သည်။ သို့သော် ထိနေ့တွင် မွေးပေးလိုက်သော ကျွန်ုမရင်သွေးကလေးမှာ လည်ပင်းကို ချက်ကြိုးပတ်၍ မွေးဖွားလာခဲ့ပါသည်။ စစ်အတွင်း ဆရာဝန် ရှားပါးချိန်ဖြစ်၍ ထိုညက ဆရာဝန်အနေဖြင့်လည်း တစ်ချိန်တည်းတွင် ကလေးမှားကို အမြန်မွေးပေးနေရသည်။ သုံးဖြင့် ကျွန်ုမအလှည့်ရောက်သောအခါ မွေးရန်အချိန် ရောက်ကျသွားတော့သည်။ ကျွန်ုမတိ၊ သားယောကျားကလေးတစ်ယောက် ဆုံးရုံးသွားပါလေသည်။

ပြင်းစွာသော မီးဖွားရခြင်း၏ဝေဆာမှ အနည်းငယ် သက်သာ
သည့်နှင့် မီးလ်အား ကလေးနေကောင်းမကောင်း ကျွန်မ ရိဝေါး
မေးလိုက်ပါသည်။ သူက ကလေးအခြေအနေ မကောင်းကြောင်း ကျွန်မ
အား အဖြေပေး လိုက်သည်ကို ကျွန်မ မယ့်။ ကလေးဆုံးပါးသည့် မီးခေါင်
များသတ်း ကျွန်မ မကြားဖုံးရှု မီးလ်ပြောသည်မှာ မဖြစ်နိုင်ဟု ကျွန်မ
တွက်သည်။ သို့သော မီးလ်က ကျွန်မကို အမှန်အတိုင်း ပြောပြခဲ့ပါ

သည်။ ကျွန်မလည်း စိတ်နဲ့ ညီးချုံးချည့်နဲ့ သွားခဲ့ပါသည်။ အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သည် အချိန်ကလေးကို ကျွန်မ မည်သည်အခါဗျာ မမေ့နိုင် တော့ပေ။

ကျွန်မ မရောက်မိကတည်းက အိမ်မှ ကလေး အဝတ်အစား အသုံးအဆောင်အားလုံးကို ဖီးလ်က ရှင်းလင်းထားနှင့်သည်။ ထိုပစ္စည်းများကြောင့် သောကဆက်မပွားစေလိုက် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုတော့ ရင်သွေးလေးသာမက စစ်ထဲဝင်တော့မည် ဖီးလ်လည်း ကျွန်မအပါးမှ ထွက်ခွာ သွားဦးမည်ဖြစ်၍ ကျွန်မမှာ အထိုက်တည်း ကျွန်ရစ်ပေတော့မည်။ ကျွန်မ တို့၌ ရင်သွေးကလေး မရော့မည်အဖြစ်၊ ထို့ထက် ဖီးလ်အပေါ် အန္တရာယ် တစ်စုံတစ်ခု ကျွနောက်လာနိုင်မည်အဖြစ်များကို ကျွန်မ တွေ့တော့မည်။ စိုးချွေးခြင်းနှင့်ယဉ်သော ပရိဒေဝိုးပြင်းစွာ တောက်လောင်ပါတော့သည်။ စိုးချွေးခြင်းနှင့်ယဉ်သော ပရိဒေဝိုးပေးပို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်မှာ ကျွန်မအပို့ ဖြေသိမိစရာဖြစ်ပြီး၊ ဖေဖော်မှာ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက် စလုံးအတွက် ဖြေသိမိစရာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ လိုအပ်သမျှကို ဖေဖော် ကူညီဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ မေမေကား စိတ်အလွန်ထိခိုက်သွားရှာသည်။ ရက်သတ္တပတ်တော်တော်ကြောမှ သူ.ကိုတွေ့ရမှန်း သတိရသည်။

စစ်တပ်ထဲ၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ဖီးလ် အိမ်မှ မထွက်ခွာမိမောင် ကစွာကိုအိမ်၌ ကျွန်မတို့ ပြန်လည်ခုံစည်းကြပါသည်။ ဆေးတပ်ထဲဝင်မည် အစ်ကိုကြီးနှင့် ယောင်းမ မေရိတို့လည်း လာကြသည်။

တစ်ညွှန် ကျွန်မတို့အားလုံး ညနောက်နောက်စဉ် ရိုပတ်ဘလိကင်ကို ထောက်ခဲအားပေးသည့် မေမေက သမ္မတ ရှစ်ခဲ့လ်ထိ၏ နယူးဒီးလ်အစီအစဉ်သစ်ကို ထောက်ခဲအားပေးသူ လူငယ်များ၏ အမည်တရှင်းကို လက်ချိုး ရေတွက်နေလေသည်။ ထိုလူငယ်များမှာ ကျွန်မတို့ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းများဖြစ်ပြီး အားလုံးမှာ စစ်ထဲဝင်သူဝင်၊ ကာကွယ်

ရေးဌာနတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သုကိုင်ပြင် ကိုယ်စိတာဝန်များ ယူထား
 ကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထိုလျင်ယူများအား စစ်မှုထမ်းရေးအမိန့်၊ ကို ရှောင်
 သုများအဖြစ် မေမေက ဝါးလုံးရှည်နှင့်ရှမ်းသလို စွဲပွဲပြောဆိုလာသော
 အခါ ကျွန်ုင်မှာ ယမ်းပုံမီးကျေသည့်အလား မေမေအား စိတ်လုပ်ရှားစွာ
 ပြန်လည်ချေပြောဆိုပါသည်။ ထိုညက မေမေနှင့်ကျွန်ုင် အလွန်
 ပြင်းပြင်းထန်ထန်ပင် စကားများခဲ့ကြပါသည်။ မေမေသည် ဒေါ်စာ
 ယက်ဖိစကိုး၊ တော်လုံစတ္တိုင်းနှင့် သောမတ်စဲန်းတို့၊ အကြောင်းစာအပ်ကို
 အချိန်ယူ ရေးသားနေဆဲ ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုင်မ သိထားသည်။ ထိုပြင်
 စစ်ကြီးဖြစ် နေလင့်ကဗျား မောင် ကစွဲကိုအိမ်ကြီးတွင် ယခင်ကအတိုင်း မိမိခဲ့
 သုံးဖြူနှင့်နေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - သကြားမှာ ခွဲတမ်းစနစ်ပြင်း ဝယ်
 ယူကြရပြီး တစ်ခါတလေ လုံးဝ ပြတ်လပ်နေချိန်၌ မေမေက အဲမဲတွင်
 သကြားကို အများအပြား သိလောင်ထားသည်။ ထိုကြောင့် အစောင့်များ
 နှင့် သကြားအများအပြား စုဆောင်းထားသော အိမ်ကြီးထဲ၌ ကွာလုမ်းလှ
 သော အတိတ်ကျမ်းကိုရေးရင်း စစ်ကြီးအတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းက မိမိ
 ကိုယ်တိုင် ပုံပိုးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးနေရမည့် ကိစ္စများကို သိထားဖို့
 လိုအပ်ကြောင်း မေမေအား ကျွန်ုင်မ ကရားရေရွက် ပြောမိပါသည်။ မေမေ
 က ကျွန်ုင်မအနေနှင့် စစ်ကြီးအတွက် အထောက်အကြဖြစ်သေသည့် မည်သည့်
 လုပ်ရပ်များ လုပ်နေပါသလဲဟု ခွဲန်းတုံးမေးလာသောအခါ ကျွန်ုင်မှာ ကလေး
 တစ်ယောက် ပျက်စီးဆုံးရှုံးရှုံး မကြာမိမှာပင် လင်ယောကျားပါ စစ်ထဲ
 လိုက်ပါသွားရတော့မည့် အဖြစ်ကြောင့် ချုံခွဲချုံ၍ ငိုလိုက်ပါတော့သည်။
 ကျွန်ုင်မတို့၊ သားအမိကို ဖီးလ်နှင့် ဘီးလ်တို့ ဖျုန်ပြေကြပြီး ဘီးလ်က
 ကျွန်ုင်မကို အပေါ်ထပ်သို့ ခေါ်သွားပါသည်။

ထိုနောက် ဖီးလ်နှင့် ဘီးလ်တို့က မေမေအား ကျေရာကျေ
 ကြောင်း ဖျောင်းဖျောကာ နိုင်ငံအတွက် ပုံမိအကျိုးရှိမည့် လုပ်ရှားမှု တစ်ခုခု
 လုပ်သင်ကြောင်း ဖွင့်လင်းစွာ တိုက်တွန်းအကြပြုကြပါသည်။ မေမေလည်း

သာ:နှင့် သာ:မက်တိ.၏ အကြံပေးချက်အတိုင်း ခရီးသွား စစ်သတင်း ထောက်နှင့် ပြည်တွင်းရွှေ.တန်:သတင်းထောက်အဖြစ် စိတ်ပါလက်ပါ စတင်လုပ်ရှာ:တော့သည်။

စစ်ကြီး၏ ဒက်ရိုက်ခတ်ခြင်း မခံရသေးသည် ကျွန်မတိ. အမိုက်ထောင်သက် ပထမပိုင်းနှစ်အနည်းငယ်မှာ ကျွန်မတိ.နှစ်ယောက်စလုံး အလွန်ပျော်ရွှင်းကြည့်နဲ့ရသည့်ကာလ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မလည်း အတွေး အခေါ်နှင့် အသိပညာအရာတွင် အတော်အတန် တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ယင်းအတွက် ဖီ:လ်ကိုသာ ကျေးဇူးတင်နေမိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအတွက် ဖီ:လ် ဖြည့်စွက်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်မှားသည် ကျွန်မအဖို့ အကုအညီ မည်ကာမတ္ထာမဟုတ်။ ကျွန်မအတွက်လည်း လိုအပ်လျက်ရှိသောအချက် များ၊ ကျွန်မ၏ ဟာ၍နေသော ကွက်လပ်များ ဖြစ်နေပါသည်။ ဖီ:လ်သည် ကျွန်မတိ.မိသာ:စုအတွင်းမှ ကျွန်မကို လွတ်ပေါ်ရာသို့ စတင်ခေါ် ထုတ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ မိသာ:စုအဖွဲ့ဝင်များဖြန့်သည့် ဂါဒိမိုင်းများ:အောက် မှ ကျွန်မကို စတင် ခွဲထုတ်ခဲ့ပြီး ကျွန်မ ယခင်က သိထားခဲ့သည့်ဘဝနှင့် အလွန်ကွဲပြား ပြားနားသည့် လမ်းကြောင်းများဆိုသို့ ဦးဆောင်ခေါ်ယူ သွားခဲ့သည်။ ဤမျိုးသမဂ္ဂ မတူသော အမြင်သစ်များနှင့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ ကျွန်မနှင့် နိုင်ငံရေးအရ သဘောကွဲလွှာနေသော ပုဂ္ဂိုလ် များနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း ကျွန်မ၏ ရင်တွင်းခဲ့တွန်းလှုံးမှုများကို ဖီ:လ်က အပြန်အလှန် တည်မတ်ချိန်ထိုးပေးသည်။ ဖီ:လ်သည် ကျွန်မ ဘဝထဲသို့ ပျော်ရွှင်းကြည့်စွာရောများ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ အထင်မကြီးမှုများနှင့် ဟန်ဆောင်မှုကင်းသော စိတ်နေသဘောထားများကို ယူဆောင်လာခဲ့သူပင်ဖြစ်သည်။

ဖီ:လ်သည် ကျွန်မတိ.မိသာ:စု အသိုင်းအဂိုင်းမှ ကျွန်မအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် လွတ်ပေါ်အောင် ကြံးဆောင်နေသည့် အချိန်မှာပင် ဖေဖော်နှင့် မေမေတို့ကိုလည်း နေ.ချင်းညျှင်း လေးစားသွားခဲ့ပြီး သာ:

သမီးအရင်းများထက်ပင် ပို၍အဆင်ပြုစာ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းလာ နိုင်ခဲ့သည်။ ဖေဖေချမ်းသာကြော်စွာပုံး ဖေဖေ၏ နိုင်ငံရေးစိတ်ပါတ်၊ ဖေဖေ၏ စိတ်ကို သတိဖြင့် ထိန်းချုပ်နိုင်မှုတိ၊ ကို ဖီးလ်သည် ခပ်တော့တော့ကတည်းက ရွှေ့တို့၊ တွေ့သိရှိခဲ့သော်လည်း ဖေဖေနှင့် ဖြည့်ဖြည့်ချင်း အလှန် နီးစပ်ရင်းနီးလာခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် ဖေဖေတစ်သက်ကာ၌ အရင်းနီးဆုံး သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက်သုံးယောက် စာရင်း၌ ပါခဲ့သည်။ ဖီးလ်သည် ဖေဖေပြောသမျှ ဖေဖေဘဝ်၊ ဖေဖေ အတွေ့အကြော်များနှင့် ဖေဖေအောင် မြင်မှုများကို ဖေဖေအပါးဝယ်ကပ်၍ စိတ်ဝင်တစား၊ နားထောင်တတ်သူ ဖြစ်သည်။ ကျွန်းမ ငယ်စဉ်ကဆိုလျင် သားသမီးတွေကို ဖိတ်ခေါ်၍ အပြန် အလှန် ပြောဆိုခွေးနွေးသည်တက် သူတစ်ဦးတည်းသာ ပြောချင်ရာ ပြောသွားတတ်သည်။ ဖေဖေခြေခါးများကို ကျွန်းမတို့၊ စိတ်အာရုံများ ဖျက်ခနဲဖျက်ခနဲ ပြန်၊ လွှင့်သွားကြသည်။ ယခုမှ ဖေဖေ ပြောဆိုသည်များကို ဖီးလ်က တို့၊ ပြန်မေးခွန်းထုတ်သည်။ ပြန်လည် တွေးတော့သည်။ ဖီးလ်ကား ဖေဖေနှင့် သဟာတာ အဖြစ်ကြီးဖြစ်၍ နေပေါ်သည်။ နှစ်ဦးစလုံးမှာ ပွင့်လင်းသော ဆက်ဆံရေးတွင် နှစ်မော် ကြည်နဲ့နေကြလေသည်။

ဖီးလ်သည် မေမေနှင့်လည်း ဆက်ဆံရေး ပြပြစ်ချောမော လျက်ရှိပါသည်။ မေမေသည် အစပထမကတည်းက ဖီးလ်ကို လိုလား နှစ်သက်ခဲ့သည့်အလောက် ကျွန်းမထက်ပို၍ ဖီးလ်နှင့် ရင်းနီးခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဆင်းဆင်းရှုရှုဖြင့် ကြိုးပြင်းလာရသည့်ဘဝကို မိမိနှင့် ဖီးလ်တို့၊ သာ သိကြပုံကို အိမ်တွင် ကျွန်းမတို့၊ အား မေမေ ပြောပြုးသည်။ ဖီးလ်မှာ မေမေကို ခင်မင်လေးစားသော်လည်း မေမေ အပေါ်၌ ရှိနေသော ဒိုးဟစိတ်မှာ ဖေဖေအပေါ်၌ ရှိနေသော ဒိုးဟစိတ်ထက် ပိုမို များပြား နေပေါ်သည်။ စင်စစ် ဖီးလ်သည် မေမေနှင့် ပတ်သက်၍ ပကတိအတိုင်း မြင်ကာ တစ်ခါတစ်ရုံ အခိုင်အမာ ဝေနှစ်ပြောဆိုတတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။

ဒီ:လ်သည် ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ အတွက် အလွန်အားကို:
ရသောလုတေစ်ယောက် ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုင်မတို့ နှစ်ယောက် မိမိတို့
ဟသာ ဘဝခိုး တည်ဆောက်သွားမည့်အကြောင်းကိုမူ အမြတ်မူး ငြွေး
ကြော်လျက်ရှိသည်။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ အထိကျွန်ုင်သောအခါ မအိမသာ
ဖြစ်သောအခါနှင့် သောကြုံရသောအခါများတွင် ဒီ:လ် မပျက်မကွက်
သွားရောက် အားပေးကူညီတတ်သည်။ သို့ သော် ဖေဖေ မေမေတို့၏၏
အသုံးချခဲ့ဘဝကိုတော့ အရောက်မခဲ့ပေ။ အထူးသဖြင့် မေမေ၏ လွမ်းမို့
ကြီးစိုးမှုကို ရှောင်သည်။ ဒီ:လ်အနေဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက်ကို တွေ့သင့်
သည်ဟု မေမေက ထင်၍၍ ကျွန်ုင်မတို့ အား ညာစားပွဲသို့ လာရန် မေမေ
အတင်းဖိတ်ကြားသောအခါများတွင် ဒီ:လ်က မေမေတို့ အနေဖြင့်
ကျွန်ုင်မတို့ အား တကယ်တမ်း လာစေလိုပါက လာရန် ဆွဲရှိပါကြောင်း၏
သို့ သော် ကျွန်ုင်မတို့ နှစ်ယောက်မှာ မေမေညာနေစာ စားပွဲ၌ ထိုင်ခုနှစ်ခု
တွင် ထိုင်ရသည့် အဖြစ်မျိုးကိုမူ မလိုလားပါကြောင်း ပြန်လည်အကြောင်း
ပြန်လေရှိပါသည်။ မေမေ ဖိတ်ကြားချက်များကို ငြင်းပယ်လေ မရှိခဲ့သော
ကျွန်ုင်မှာ ဒီ:လ်၏ အယူအဆ မှန်ကုန်ကြောင်း တဖည်းဖည်း သဘော
ပါက်နားလည်းလာပါတော့သည်။

သို့.သော် အမြဲတမ်းလိုလိုပင် ဖီးလ်က အဆုံးအဖြတ်ပေးသူ
ဖြစ်နေပြီး ကျွန်ုမက တုံးပြန်မည့်သူ ဖြစ်နေတတ်သည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ
ကျွန်ုမအနေဖြင့် လင်ယောက်း၏ ပြုစာခံဖြစ်လိုပြီး အကောင်အထည်
ဖော်ဆောင်သူလည်း ဖြစ်လိုပေသည်။ ဖီးလ်က ကျွန်ုမအား မြတ်နိုးချစ်ကြင်
ပါသော်လည်း သူ.အပေါ် လုံးဝ မှိုခိုအားထားရသည် အဖြစ်မျိုးကို တွေး
ကြည့်ပြန်သောအခါ မကျေနပ်သလိုတော့ ဖြစ်ရပြန်ပါသည်။

ကမ္မာစစ်ကြီးက ကျွန်ုမတို့ဘဝကို လွှမ်းခြုံစိုးမိုးလာသောအခါ
ဆောက်ကျေပြုးအတွင်း၌ ကျွန်ုမတို့ ပျော်ဆွဲနွော ဆက်လက် နေထိုင်သွား
နိုင်ကြသည်ကို သိမြင်ရ၍ ကျွန်ုမ လွန်စွာမှ အံထြမိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုမတို့
လက်ထပ်ပြီး ပထမပိုင်းနှစ်များမှ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် နောက်
ပြောင်ကျိုစယ်မှာ၊ ထာဝစ်ဦးတိုးတက်ရရှိလာသည် အသိပညာ ဗဟိုသတေ
များနှင့် ပျော်ဆွဲနေခဲ့ကြသည် အဖြစ်များကိုမှ ကျွန်ုမ အမှတ်အရာဆုံး
ဖြစ်နေပါသည်။

Notes

1. Georgetown
2. Western High School
3. Berleith
4. Woodward and Lothrop
5. Mattie Jeffress
6. hamburger
7. scrambled eggs
8. Romillys
9. Esmond
10. Jessica
11. Decca
12. Mitford
13. The Bob Lovetts
14. the Jack McCloys
15. the Jean Monnets
16. Henri Bonnet
17. Oldsmobile
18. Women's National Press Club
19. E Street
20. National Theater
21. *News*
22. Willkie

23. Mary Adelaide Bradley
24. Johns Hopkins
25. Gilbert Murray
26. Warrenton
27. Clover Croft School
28. Leon Zadoc-Kahn
29. Suzanne
30. Auschwitz
31. Bertrand
32. Jacqueline
33. Jacques Eisenmann
34. Tallahassee
35. Harry Hopkins
36. Lend-Lease Administration
37. Oscar Cox
38. Pearl Harbor
39. Joe Rauh
40. Office of Emergency Management
41. New Guinea

အခန်း (၁၀)

၁၉၄၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် မယ်ရိုလဲန်းပြည်နယ်
ဖော်ကျောမို့ခံတပ်စခန်း^၁ ဖို့ လေတပ် တပ်မကြီး၏ တပ်သားတစ်ယောက်
အဖြစ် ဖီးလုံလိုက်သွားရသည်။ ဝေါရှင်တင်မြို့လယ်ရှိ ကရေးဟောင်း^၂
ဘတ်စ်ကားဂိတ်တွင် ဖီးလုံကို ကျွန်ုမ် နောက်ဆုံး နှစ်ဆက်ခဲ့ရပါသည်။
နောက်တစ်နေ့တွင် ဖီးလုံသည် တပ်တွင်း နေထိုင်ရသည်
ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ သူ၏ ပထမတွေ့ကြုံခံစားချက်များကို ကျွန်ုမ်ထဲသို့
စာဖြင့် အသေးစိတ် ရေးသားလာပါသည်။ စာတစ်နေ့ရာတွင် ငှုံးအပါအဝင်
ဝေါရှင်တင်မြို့တပ်သား ၁၃ ယောက် စည်းစည်းလုံးလုံး နေထိုင်ခဲ့ကြပောင်း၊
ငှုံးတို့ ၁၃ ယောက်အဖွဲ့တွင် ဘတ်စ်ကားပေါ်၍ ငှုံးနှင့် ကပ်လျက်
ထိုင်သည့် နီးကရိုး လူမည်းတစ်ဦး ပါလာ၍ ထိုလူမည်းစစ်သားအား နှစ် ထား
ပထားတတ်ကြပောင်း၊ ထို့ကြောင့် အသားအရောင်ခွဲမြှားရေးဝါဒ တပ်ထဲ၌

ကျင့်သုံးလျက်ရှိနေကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ဖော်ပြောမိမိစခန်းတွင် ခေါ်နေထိုင်ကြပြီးနောက် ဖီးလ်တို့ကို အတ္ထလန်တစ်စီးတို့မြို့ ၃ကလေးသို့ ပို့လိုက်သည်။ ကျွန်မသည် ထိမြို့သို့ လိုက်သွားပြီး ဖီးလ်စခန်းနှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ ဘော်ဒါဆောင် တစ်ခုတွင် အခန်းတစ်ခန်းရှား၍ ချော်နေသည်။ ထိုအခန်းတွင် ဖီးလ်နှင့် အတူ ညာစဉ်ညတိုင်း နှစ်နာရီခွန်တွင် တွေ့ရသည်မှာပါ၊ ကျွန်မ၏ အချိန်အများစုံမှာ ဖီးလ် တို့တပ်သားတွေ့ နေပူထဲ ချီတက်လမ်း လျောက်နေကြသည်ကို ကြည့်ရင်း ကုန်လွန်ခဲ့ပါသည်။

အတ္ထလန်တစ်မြို့ကလေးသို့ ခေါ်ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခြင်း သည် ကျွန်မတို့အဖို့ ပုံမှန်ဘဝသို့ ပြန်ရောက်ပြီး စတင်လှပ်ရှားနေရ ခြင်းနှင့် တူနေပါသည်။ သို့သော် လူနေခန်းများသော အဆောင်ကြီးနှင့် စိတ်ဝင်းသော ရာသီဥတု၊ ဖီးလ်နှင့် တွေ့ချိန် အလွန်တို့တောင်းခြင်းတို့ ကြောင်း စိတ်တော့ပျက်ရပါသည်။ ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်ကြောသော အခါ တပ်ကျေးလိုလို၊ အဆုတ်ရောင်ရောဂါလိုလို ရောဂါမြို့ဖြင့် ဖီးလ် ဆေးရုံတက်ရောက်ကုသခံရသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့် ဖီးလ်ထဲ သွားရောက် တွေ့ဆုံးခွင့် မရတော့၍ ဝေါရှင်တင်သို့ ပြန်လာပြီး ဖီးလ်ထဲမှ နောက်ထပ် ပြောင်းရွှေ့မိန့်ကိုသာ စောင့်မွော်ရပါတော့သည်။ ဖီးလ်က ဆေးရုံပေါ်မှ နောက် လွှားဆွေးဖွယ်စာတစ်စောင်ကို ကျွန်မထဲ ပို့လိုက်ပါသေးသည်။ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်ကြား မဖြတ်နိုင်တဲ့ သံယောဇ်ကြီးအကြောင်း ကြင် နာစွာ ရေးလာသည်။

ဖီးလ်သည် စစ်တပ်နှင့် ပတ်သက်လျှင် အကောင်းနှင့်အဆိုး ခွန်တွေ့၍ မြင်တတ်သူဖြစ်သည်။ သို့သော် စစ်တပ်အပေါ် အကောင်းဘက်က ပို့၍ မြင်တတ်ပါသည်။ ကျုပ်တည်းလွန်းသော ဗျာရှိကရေစိ လုပ် နည်းလုပ်ဟန်များနှင့် ပြန်တမ်းဝင် မဟုတ်သော အရာရှိများ၏ မဆင် မခြင်လုပ်ကိုင်မှာ၊ မြည်တွန်ဟန်းဟောက်မှာ၊ အရည်အချင်းရှိသူနှင့် အရည်

အချင်း မရှိသူများကို ရောနောထားမှာ အစွမ်းအစ မရှိမှာ လိုအပ်သော အရည်အသေး မပြည့်မိမှာ ဖြန်းတီးမှာ လျှစ်လျှော့ရှာထားမှုများကို ဖီးလ် ဘဝင်မကျ။ တပ်ထဲတွင် ဖပ်ကင်း⁴ဟူသော ရှုန်.ရင်းကြမ်းတမ်းသည့် စကားကို နေရာတိုင်းမှာ တွင်ကျယ်စွာ သုံးနေသည်။ တပ်ကြပ်ကြီးကို ဖပ် ကင်းဆာဂျင်း။ တပ်စခန်းကို ဖပ်ကင်းကဲင်မြို့ဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြသည်။ တစ်ဖက်မှာမှ ဖီးလ်ကား အမေရိကန် တပ်သားကလေးများကိုလည်း ချစ် ခင်တတ်သူဖြစ်သည်။ သူခင်မင်တွယ်တာ သူတွောကလည်း အိပ်ရာခင်း ကျင်းနည်း၊ အချိန်အသုံးချနည်းစသော နည်းစနစ်ကောင်းများကို ပေးခဲ့ ကြသည်။ သူတို့ထဲမှ အများအပြားမှာ အိမ်ထောင်သည် သို့.တည်းမဟုတ် ကလေးဖောင်များ ဖြစ်ကြပေမည်။ သို့.သော် သူတို့သည် နိုင်ငံတော်ကို ကာကွယ်လို၍ တပ်ထဲ ဝင်လာကြသူများချည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မသည် သူတို့ကို စဉ်းစားမိတိုင်း ကြည့်ညီလေးစားနေမိပါသည်။ အထူးသဖြင့် တောင်ပိုင်းသား ကလေးကယ်များ၏ မျိုးချစ်စိတ်ပါတ်နှင့် နိုင်ငံအတွက် စွန်.လွှတ်မှုများကြောင့် ထိုလှုင်ယေးများသည် ကျွန်မအတွက် ထိပ်တန်း သလိုခဲေးလေးများအဖြစ် အစဉ်လွှပ်ရှားနေကြပေသည်။

ရက်သတ္တပတ် မြောက်ပတ်ပြည့်သောအခါ ဖီးလ်တို့လူစ် အထူး လန်တစ်စီးတီးမှု ပြောင်းရွှေ.ထွက်ခွာကြပြန်သည်။ ယခုတစ်ကြိမ်သွား မည့်နေရာမှာ လေတပ်မှ ဖွင့်လှစ်ထားသော ဆက်သွယ်ရေး သင်တန်း ကျောင်း သုံးကျောင်းအနက် တစ်ကျောင်းဖြစ်သည်ဟုသာ ကျွန်မတို့ သိထားကြသည်။ သုံးရက်မြောက်နေ.တွင် ငြင်းထံသုံး လိုက်လာရန် ကျွန်မအားခေါ်သည် စာတစ်စောင် ဖီးလ်ထံမှ ရောက်လာပါသည်။ ဖီးလ် သည် ဝေါရှင်တင်နှင့် အဝေးဆုံးကျောင်းဖြစ်သည့် တောင်ဒါဂိုတာပြည် နယ်၊ ရှုံးဖောလ်စြို့၊⁷ ရောဒိုသင်တန်းကျောင်းသုံး ရောက်နေလေ သည်။

ပထမသော် ရှုံးဖောလ်စြို့၏ အခြေအနေမည်သုံး ရှိပါဟု ကျွန်မ စိတ်ပူးနေမိပါသည်။ သုံးသော် ဖေဖေက ၁၉၂၃ ခုနှစ်က ထိုဖြူ့ကလေးကို

ကူညီစောင်ရွောက်ခဲ့ဖူး၍ ကျွန်မအား ကူညီနိုင်မည်သူ များ ထိမြို့၌
ရှိနေနိုင်သေးကြောင်းဖြင့် ကျွန်မကို ပြောလာပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ
အတ္ထလန်တစ်စီးတိုး စိန့်.လူးဝစ္စမြို့⁸ များနှင့် နိုင်းစာလျှင် သေးငယ်သော
နေရာတွင် နေရသည်က ပိုကောင်းလိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ တွက်ထားပြီး
ဖြစ်သည်။

ကျွန်မသည် စက်တင်ဘာလ စောတော်းတွင် စူးဖော်လုပ်သို့
ရောက်သွားပြီး မကြေမိမှာပင် အခြေကျွေသွားပါသည်။ မူလတပ်စခန်းမှ
လူဦးရေ ၄၅,၀၀၀ နှင့် မြို့.ခဲ့လူ ၁၅,၀၀၀ နေထိုင်သော စူးဖော်လုပ်သည်
နေးထွေးဖော်ရွောသော မြို့.ကလေးဖြစ်ပြီး ပြုတင်းပေါက်တိုင်းတွင် တပ်
တံဆိပ် အလုပ်များ ကပ်ထားသော အဖြူရောင် အိမ်ကလေးတွေ အများ
အဟြာ.ရှိနေသည်။ ချွေးမော်ရဲ့လု⁹၏ အသာ:ထပ်ပိုးစက်ရှုမှ အနဲ့.အသက်
နှင့် ရာချို့ ဖြန့်.ကျက်အောင် လုပ်ထားသော စစ်တန်းလျားမီးဖို့များမှ
ကျောက်မီးသွေးမီးခိုးတို့ မြို့.ပတ်ဝန်းကျင်တွင် လွင့်မျှောနေသည်။ မြေပြင်
မှာ ဖလော်ရှုပါဒေသကဲ့သို့.ပင် ပြန့်.ပြုးနေ၍ ပရေရှိလေပြင်းများ¹⁰ အတွက်
ဆုပါဟိုက်ဝေးလမ်းမကြီးသဖွယ် ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်မသည် စစ်သည်
ဦးရေ များပြားလှသော ဆီးယော့ဖော်လုပ်တပ်မြို့.တွင် ကျွန်မအတွက်
သီးသန် ရေချိုးခန်း၊ အိမ်သာ၊ တယ်လိဖုန်းနှင့် လွှတ်လပ်မှု ပို့ရသော
ဟိုတယ်တစ်ခုကိုရွှေး၍ တည်းခိုခဲ့ပါသည်။

တပ်နှင့် ပတ်သက်သော ကောလာဟလသတင်းများလည်း
နေရာအနဲ့.ပြန့်.နေ၍ မည်သူ.စကားကိုမျှ မယ့်ကြည်ရ။ စူးဖော်လုပ်မှ
သင်တန်းသားအားလုံး အမြှောက်သင်တန်းကျောင်းသို့ သွားကြရှုံးမည်ဟု
ဆိုသူကဆိုသည်။ မုံးကြဲလေယဉ်၏ရွှေ.ပိုင်းမှ စက်သေနတ်ကို ကိုင်ရု
သည်သူများ၏ ပျမ်းမျှသက်တမ်းမှာ လေးမိန့်စုံသာရှိသည်ဟု ပြောသူက
ပြောသည်။ လေတပ် တပ်မကြီးတစ်ခုလုံး ဝတ်စုံပုံစုံသစ်များ လဲတော့
မည်ဖြစ်၍ တစ်စုံအတွက် ၈၅ ဒေါ်လာကျမည်ဟု သတင်းလွှင့်သူက

လွင်သည်။ မည်သူ.ကိုယ့် မယုံရ။

ပို၍ စိတ်ဆင်:ရဲစရာဖြစ်ရသည့်မှာ မကြေသေးမိကမှ တာဝန် ပေးထားသော အရပ်သားစစ်ပိုလ်တိ.က တပ်သားများအပေါ် အာဏာပြု၍ ရက်စက်ယုတ်မာကြသည့် ကိစ္စပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတိ.နှစ်ဦး အများတကာ ဖူးဖူးခုတ်ခြင်းခံရသည့်ဘဝမှ ယခုအချိန်မှာတော့ အောက်တကာအောက် ဆုံးဖြုံး စိတ်ဆင်:ရဲစွာ နေရသည့် အရသာကို ပထမဆုံးအကြိမ် ခဲ့စားသိရှိ ရပါသည်။ ဥပမာ တပ်သားလေးများ၏ ခွင့်တောင်:ခဲ့လွှာများကို အကြောင်း မဖော်ပြုဘဲ ပယ်ချုခြင်း၊ တစ်ယောက် နှစ်ယောက်လုပ်မိသည့် မပြော ပလောက်သည့် အများကြောင့် အစုစုလိုက် အပြုံလိုက် အပြစ်ပေးခဲ့ခြင်း စသော လုပ်ရုပ်များဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မသည် စီးလုအနားရသည့် အားလပ်ရက်ကို စောင့်ရင်း အနီးအနားရှု စီးပွားရေးပညာသင် ကောလိပ်တစ်ခုတွင် လက်နှိပ်စက် နှင့် လက်ရေးတို့သင်တန်းကို တက်ရောက်သင်ကြားခဲ့သော်လည်း ကျွန်မအဖို့ အလွန်ခေါက်သော ပညာရပ်ဖြစ်နေ၍ လက်လျော့လိုက်ပါသည်။ ကြိုက်ခြောန့် အဖွဲ့.၏ လုပ်ငန်းအချို့.ကို လုပ်ကိုင်ပေးရင်း ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ တန်းနေ့ ထုတ်အတွက် သတင်းများကို ရေါ်ပို.ရန် ကြံ့စည်ခဲ့ပါသေးသည်။ ဆုံးသော ရပ်ရှင်း၊ ကပ္ပါ၊ ညာစားပွဲ၊ ဟောပြောပွဲနှင့် အခြားလူမှုရေးကိစ္စများသည် ကျွန်အတွက် အသစ်အဆန်းချည်းဖြစ်နေ၍ ပါဝင်တက်ရောက်လေ့လာ နေခဲ့ရပါသည်။ ရောက်လာသော မှုက်နာစိမ်းများအပေါ် အကြောင်းနာကြီးမား သော စူးဖောလ်စုံကဲသူ့သို့သော မြို့.ကလေးမျိုးကို အမေရိုက်နှင့်အလယ်ပိုင်း အသွေးပွဲ မတွေ့ဖူးသေးပေါ်။

ကျွန်မသည် အခြားအသင်းအဖွဲ့.များ၏ တွေ့ဆုံးနေ့ပွဲများ အပြင် “စစ်သည်ကြင်ယာ”¹¹ ဟူသော ကလပ်တစ်ခုဗျားလည်း အဖွဲ့.ဝင်ထား လိုက်ပါသည်။ ယင်းကလပ်မှာ တပ်သားများ၏ နောက်နာချင်းချင်း ကူညီ ယိုင်းပင်းမူရှိရန် တည်ထောင်ထားသော ကလပ်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့်

အထိုက္ခန် မဖြစ်ရန်၊ အီးမဲ့အိမ်မဲ့ မဖြစ်ရန် ကူညီစောင့်ရှာက်သည်။ ကလပ်ဆောင်ပုဒ်ကို “စစ်သည်ကြင်ယာ ပျောစရာဘဝ”¹²ဟူ၍ ပေးထားရာ စစ်သားနှင့်တိုင်း လာရောက်ဆက်သွယ်ကြသည်။ အများအပြားမှာ ကိုယ် ဝန်ဆောင်များဖြစ်ပြီး စားပွဲတိုး၊ အရောင်းစာရေးစသော အလုပ်အကိုင် တစ်ခုခု ရှိနေတတ်ကြပါသည်။ မြို့ခံမြန်းကလေးအချို့မှာ စစ်သည်များနှင့် လက်ထပ်ဖြစ်ကြသော်လည်း ကံမကောင်း အကြောင်း မလှရှာသော မိန်းကလေးများ ပြသော ကြွေကြရသည်။ သမီးနှစ်ယောက်စလုံး လင်သည် ယောက်းမပေါ်ဘဲ ကိုယ်ဝန်ရှိလာသဖြင့် မိခင်ဖြစ်သူက တာဝန်ခံမြိုလ်များ။ ကြီးအား တိုင်ကြားရာ မိုလ်များ၍ ကြီးက မိခင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိ၏ သားသမီးများကို မထိန်းနိုင်ပါက ငြင်းအနေဖြင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော စစ်သားများကို မည်ကဲ့သို့၊ ထိန်းသမီး၍ ရနိုင်ပါလည်လဲဟု ပြန်လည် ပြောကြားလိုက်ပါသည်။

ကျွန်းမအပို့ ရုံးဖောလ်စံတွင် နေထိုင်ရသည် ကလတစ်ဆွောက် လုံးမှာ ရက်သတ္တတ်ပတ်လျှင် နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်မျှလောက် ဖီးလ်နှင့် လွတ် လွတ်လပ်လပ်တွေ့ရမည့် အချိန်ကိုသာ တရိုက်မတ်မတ် တောင်၍နေ ခဲ့ရသည်။ ကျွန်းမမှာ ကလေး အလွန်အမင်း လိုချင်နေသည့် ဆန္ဒအတိုင်း အလွန်လျင်ပြန်စွာပင် ကျွန်းမ ကိုယ်ဝန်ရှိလာပါသည်။ ကျွန်းမ၏ တတိယ မြောက်ကိုယ်ဝန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုတစ်ကြိမ်တွင်လည်း ကျွန်းမ၏ ကိုယ်ဝန်က ပျက်ရှုံးတော့မလို ဖြစ်ပြန်သည်။ သို့ဖြင့် အထွေထွေရောက်ကု ဆရာဝန်အကြံပေးသည့်အတိုင်း အိပ်ရာထက်၌ လုံးဝအနားယူလိုက် သည်။ သို့သော စခန်း၌ ဖီးလ်နှင့် တွေ့ခွင့်ရသည့်နေ့များတွေ့ကျွန်းမ အနားမယူဖြစ်ပေး။ မကြာမီ တစ်မျိုးတစ်မည် ဖြစ်လာ၍ ဆရာဝန်အား ပြပြန်သောအခါ ကိုယ်ဝန်ပျက်ဖို့ အခြေအနေများနေ၍ လုပ်ရှုံးမြှုအတိုင်း ဆက်လှပရှားရန်နှင့် ကံအကြောင်းတရားကိုသာ အားပြုတော့ရန် ဆရာဝန်က မှာကြားသည်။ ဆရာဝန်.စကားအတိုင်း ကျွန်းမ ယခင်ကလို ဆက်

လက်နေထိုင်လျှပ်ရှားသွားလာပြန်ပါသည်။ ထိုအခါကျမှ ကျွန်မ၏ ကိုယ်ဝန်အခြေအနေမှာ အဲ့ပြဖွယ် နဂိုပုံမှန်အတိုင်း ပြန်လည်ကောင်းမွန် လာ ပါတော့သည်။ ကျွန်မ ကိုယ်ဝန်နိုင်နေသေးသည်ဟု ထင်ကြောင်း ဖြင့်လည်း ဆရာဝန်အား ကျွန်မ သတင်းပို့လိုက်ပါသည်။

မီးလ်က မိုလ်လောင်းသင်တန်းကျောင်းသို့၊ ဝင်ရန် လျောက် ထားသည်။ ပျမ်းမျှအမှတ် ဥရုံ မှတ်ရပြီး ကြော်နှင့်သက်းတပေါင်း တစ်မီနှစ်လျှင် ၂၅ လုံး ရိုက်နိုင်သဖြင့် ကျောင်းဝင်ခွင့်ရမည့်အလားအလာ ရှိနေပါသည်။ စခန်းအရာရှိကလည်း ရွှေ့ဖော်စွဲ၏ ဆရာအဖြစ် ဆက်လက်နေထိုင်လိုစိတ် ရှိမရှိ မီးလ်အားမေးသည်။ ထိုအခါ မီးလ်မှာ မိုလ်သင်တန်းကျောင်းသို့၊ ဝင်ရန် ပို့၍ အားသန်လာတော့သည်။

မိုလ်လောင်းသင်တန်းကျောင်းတွင် မီးလ်သင်တန်းတက်နေစဉ် ပေါ်ရင်တင်ပြီး အီမိုက် ကျွန်မ ပြန်လည်နေထိုင်ရတော့မည်ကို တွေ့ပြီး ကျွန်မ ဝမ်းသာနေမီသည်။ သို့သော် ထိုကြည့်မှုလေးမှာ ရှတ်တရှုံး ပျက်ပြယ်သွားရပြန်သည်။ မီးလ်၏ အဆုတ်ပါတ်မှန်ကော်ပြားပေါ်တွင် အမဲစက် ခုနှစ်စက်၊ ရှစ်စက်ကို တွေ့ရသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအမဲစက်ကလေးများသည် မီးလ်အတွက် မိုလ်လောင်းသင်တန်းကျောင်း ဝင်ခွင့် ပျက်သွားစေနိုင်ပြီး တပ်သားအဆင်ဖြင့်မူ တောင်ဒါကိုတာ ပြည့်နယ်၍ ဆက်လက်အမူထမ်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ရာသီဥတုမှာ ရေခဲ အမှတ် သုညေဘာက်ရောက်နေ၍ ဟန်မကျလှပေး။ သို့ဖြင့် ဝင်ခွင့်ရရေးအတွက် အော်စကာ ကော်စွဲနှင့် မီးလစွဲ ဖရဲနှင့် ဖတ်တားတို့၊ ထဲမှ ထောက်ခံစာများကိုပါ တောင်ထားလိုက်သည်။ ထောက်ခံစာများကို စောင့်ရင်း ရှုံးဖော်စွဲတွင် နောက်ထပ် ရှင်သတ္တုကြောက်ပတ် ဆက်လက်နေထိုင်စဉ် ကျွေးဇူးတော်နေ့၊ အတွက် အီမိုထောင်သည် တပ်သားများကို စောမီးစွာ အားလပ်ရက်ပေးလိုက်သဖြင့် ကျွန်မတို့၊ အဖျော်ကြီးပျော်သွားကြပြန်ပါသည်။ အမေရိကန်စစ်တပ်မှ ယင်းကဲသို့၊ မဖျော်လင့်ဘဲ

ပေးတတ်သည့် အခွင့်အရေး ဆုလာသံသည် ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်တိ.၏ ဘဝနှစ်ခုစလုံးတွင် စိတ်လူပ်ရှားဖွယ်ရာ အရေးပါသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ သဘောကောင်းသည့် မိတ်ဆွေကိစ်ယောက်က ထို့ပေါင်း ငှုံးသိမ်း ညာဆိပ်ပြီး နံနက် နောက်ကျုမ္မထရန် နားနားနေနေပို့ ဖိတ် ခေါ်လာသည်။ ထိုမိတ်ဆွေ၏ချစ်စရာ စိတ်ကူးလေးကြောင့် ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်မှာ ဖျော်ခဲ့ကြပါသော်လည်း ကျွန်းကျုပ်လှသော အိပ်ရာတွင် တရော့မှ မမေ့ခဲ့ကြရပေ။

၁၉၄၃ ခုနှစ်၊ အန်နဝါရီလတွင် ဖီးလ်သည် ရေဒီယိုဆက် သွယ်ရေးသင်တန်းသား ၅၀၀ အနက် အဆင့် ငါးဆင့်ဖြင့် အောင်မြင်ပြီး မိုလ်လောင်းသင်တန်းကျောင်းဝင်ရန် ထောက်ခံစာလည်း တစ်ပါတည်း ရရှိထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်လည်း ရုံးဖောလ်စို့မှ ခပ် သွက်သွက်ပင် အရော့ဘက်တူရှုံးသို့ တွက်ခွာလာခဲ့ကြပါတော့သည်။ ကျွန် ရစ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော ရုံးဖောလ်စို့ ဖီးလ်တိ၊ တပ်စခန်း၊ ဖီးလ်တိ၊ တပ်စခန်း၊ အနီးရှိ ကျွန်မ လနှင့်ချို၍ တည်းခိုခဲ့သည့် ကာပင်တာဟိုတယ်¹³အခန်း နံပါတ် ၆၁၁ တွင် အတူတက္ခ နေထိုင်ခဲ့ရပုံများမှာ ကျွန်မအပို့ ဖြေသိမ့် စရာ ပြစ်ခဲ့ပါသည်။ ရုံးဖောလ်စို့၏ ဆိုးကွက်များကြားထဲမှာပင် ရုံးဖောလ်စို့ကို ကျွန်မတို့ ကြိုက်နှစ်သက်ခဲ့ကြပါသည်။

ယခုတစ်ဖန် ၁၉၅၂ ခုနှစ်တင်းသို့ ပြန်ရောက်လျှင် အားလုံးကို ပြန်တွေ့ရတော့မည်။ အိမ်နှင့်ရာနှင့် နေထိုင်ရခြင်း၏ အရသာကိုလည်း ခံစားရမည်အပြင် ကျွန်မလက်နှင့် မချက်ပြုတဲ့ မပြင်ဆင်ရသည့် အိမ် ထမင်းအိမ်ဟင်းများကို စားရပေါ်းမည်။ ယခုအချိန်တွင် ကျွန်မ၌ ကိုယ်ဝန် အသေအချာရှိနေပြီး သန္တသားကို အောင်မြင်စွာ လွယ်ထားနိုင်ပို့လည်း အလားအလာပို့၍ ပေးနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မ ကိုယ်လေးလက်ဝန် ဖြင့် ပျင်းရိုင်းငွေ့မူ မရှိအောင် ဖေဖေ ဖေမေတို့နှင့် ပြန်နေမည်ဟု ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်သည်။ ဖီးလ်မှာ ပန်ဆယ်လျှော့နီးယားပြည်နာယ် ဝိုင်း¹⁴မြို့

၌ အရာရှိအခြေခံသင်တန်း တက်ရောက်လျက်ရှိရာ စူးဖောလ်စွဲတွင် နေခဲ့စဉ်ကထက် ပို၍ ဖျော်ဆွင်နေပေသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလလယ်ပိုင်းတွင် ယေးယ်¹⁵မြို့၊ သီး၊ ပြောင်းဆွဲ၍ ဆက်လက်သင်ကြားရပြန်သည်။ ယေးလ် တွင် အမေရိကန် အရှေ့ပိုင်းကမ်းခြေခေသထုတ် သတင်းစာ မရှုဇ်များ၊ သီးသန်၊ ကုန်ပဒေသာဆိုင်တစ်ဆိုင်တို့ဖြင့် ဟန်ကျေပန်ကျ ရက်သတ္တပတ် ခြောက်ပတ်ခန်း၊ ဖျော်ဆွင်စွာ နေကြရသည်။ စနော၊ တန်းနော၊ အားလပ် ရက်တွင် ဖီးလ်နေသည့်ခန်းမနှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ တပ်ဖို့တယ်¹⁶ ကျွန်းမ တည်းခိုသည့်အခန်း၌ ကျွန်းမတို့ တွေ့ကြပါသည်။

ယေးလ်တွင် ကျင်းပသည့် ခိုလ်လောင်းသင်တန်းစာမေးပွဲကို ဖီးလ် ပထမအဆင်ဖြင့် အောင်မြင်ပြီးနောက် ခုံပိုလ်အဖြစ် တို့မြှုပ်ခန်း၊ ထားခြင်းခံရသည်။ တစ်ခုနှင့်တယ်းတွင် ဝေါ်ရှင်တင်တွင် အခြေစိုက်သည့် ပိုလ်ချုပ်ကြီး “ရိုင်းလုံးဘီးလ်” ခိုနီးဗုံး¹⁷၏ မဟာဗျားရာဌာနချုပ်¹⁸ တွင် ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိတာဝန်ကိုလည်း ထမ်းဆောင်ရသဖြင့် ကျွန်းမ နှင့် ဖီးလ်တို့၊ တွေ့ဗို့၊ အဆင်ပြေသွားပါသည်။ သီးသော် မဟာဗျားဟာ ရေးရာ ဌာနချုပ်မှာ နိုင်ငံရေးကိစ္စများ၊ ရုပ်ထွေးနေသဖြင့် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ရက် ၁၀ ရက်ကျော်ကျော်လောက်မှာပင် ဖီးလ်က ငှင်း၏ မူလ လေတပ် တပ်မသို့ ပြန်လည်ပြောင်းဆွဲ၊ အမှုထမ်းခွင့် လျောက်ထားလိုက် ပါသည်။ မျက်နှာမှုစရာကိစ္စဖြစ်ပါသည်။

မေလ ၁ ရက်နေ့၊ ၀နံးကျင်တွင် ဆော့တ်လိတ်စီးတီး¹⁹ရှိ လေ တပ် တာဝန်ချုထားရေးဌာနသို့ ပြောင်းဆွဲ၊ အမိန့်၊ စာ ဖီးလ်ထံသို့ ရောက် လာသည်။ ကျွန်းမကိုယ်ဝန်ကြောင့် သည်တစ်ကြိမ် ဖီးလ်ရှိရာသို့ လိုက် သွားရန် ဖြစ်ဖိုင်တော့။

သူအဝေးမှာရှိတုန်း သည်ကလေးကို ကျွန်းမ မျက်နှာမြင်ရမည် ကို သိပါသည်။ ကျွန်းမ လုပ်ရှားသွားလာနိုင်သေးသည့် ပြီးလက ကျွန်းမ တို့ အတူတွေ့ခဲ့ကြရ၍ တော်ပါသေးသည်ဟုသာ စိတ်ကို ဖြေလိုက်

ရပါသည်။ ဘူတာရုံအထိသာ ဖီးလ်နှင့်အတူ ကျွန်မ လိုက်ပါပို. အောင် နှုတ်ဆက်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မသည် မိဘများနှင့်အတူ နေထိုင်ခဲ့စဉ်က ကျွန်မ တစ် ယောက်တည်း နေရသည် အခန်းဟောင်းဆီသို့. ပြောင်းရွှေ့သည်ကိစ္စနှင့် အလုပ်ရှုပ်နေပါတော့သည်။ အထူးသာဖြင့် ဖီးလ် သူ. အိတ်ထောင်ထဲမှ နှိုက်ထုတ်ပြီး ဟိုဟိုသည်သည် ချထားတတ်သည့် ဆင့်စေ့ ပိုက်ဆံကြွေ များကို ကောက်၍ သိမ်းရသည်။ ဘောင်တပ်ထားသော ကျွန်မပါတ်ပုံ ကလေးကို ဖီးလ် မောက်နစ်ခဲ့ပါလေသည်။

ဆော့တ်လိပ်စီးတီးမှတစ်ဆင့် ဖီးလ်ရောက်သွားနိုင်သည့် ခုတိယ လေတပ်စခန်းဒေသများမှာ များပြားလှသည် နေရာများ ပြစ်နေပေသည်။ ဘွားစ်၊ တူးတောင်း၊ ဂလုံပစ္စတင်၊ ရုံစီးတီးနှင့် အယ်လ်ပါးစိုးမြို့များသည် လူကြိုက်အများဆုံးဖြစ်သည်။ သို့သော် ဆော့တ်လိပ်စီးတီးမှ ဝေါရှင်တင် ပြည့်နယ်၊ အက်ဖရာတာ လေကျင့်ရေးကျောင်း²⁰သို့၊ ထွက်ခွာသွားသည့် သတင်းကို မေလ ၇ ရက်နေ့တွင် ကျွန်မ ကြားမိပြီး မကြာမိမှာပင် အက်ဖရာတာမှ ရေးလာသော ဖီးလ်၏ စာတစ်စောင်ကို ကျွန်မ ရရှိခဲ့ပါ သည်။ သူ.စာထဲခွဲ သူမျှော်လင့်ထားသည့် အဆိုးဆုံး၊ အတွေ့အကြုံများနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ.နေခဲ့ရပြီဟု ဆိုထားသည်။ အက်ဖရာတာသည် ယာကီးမား ပြို.²¹အနီးတွင် ဖွင့်လှစ်ထားသော လေကြောင်းတိုက်ပွဲဝင် ကျောင်း တစ်ကျောင်းဖြစ်ပြီး ရာသီဥတု ဆိုးဝါးပြင်းထန်လှသည်။ ဖီးလ်အနီး စစ်မှုထဲးသက် တစ်လျှောက်လုံး အဆိုးဝါးဆုံးဒေသသို့. ရောက်နေ လေသည်။

ကျွန်မနှင့်ဖီးလ် အပြန်အလုန်ရေးကြသည် ပေးစာများသည် ရှည်လျားထွေပြားပြီး အဆုံးမထင်သည့် စကားပြောခန်းများနှင့် တူနေ ပေသည်။ ကျွန်မ၏ စာများထဲတွင် ကျွန်မတွေ.ကြုံခဲ့သူများအကြောင်း၊

ကျွန်းမသွားလာခဲ့သည့် နေရာများအကြောင်း၊ အပျိုးသားရေးပြဿနာများအကြောင်းတို့ကို ရေးလေ့ရှိပြီး ကလေးအကြောင်းကိုလည်း မကြာခကာခွေးဆွေးနွေးပြောပြပါသည်။ ဖီးလ်၏စာများ၏ အက်ဖရာတာတွင် နေထိုင်ရသည့်ဘဝ ခက်ခဲပုံများ အမြဲလိုလို ပါလာတတ်သည်။ ထိုအခါ ဖီးလ်တစ်ယောက် စိတ်လက် မရွှင်မပျ ဖြစ်နေမည့် တကယ့်အကြောင်းရင်းတွေကို ကျွန်းမ သိချင်လာပါသည်။ ဖီးလ် စိတ်မပေါ်ရခြင်းမှာ ရေရှည်ဘဝအတွက်လား၊ လက်ငင်းကြုံတွေ၊ နေသည့်ဘဝကို ဖီးလ် စိတ်မသက်မသဖြစ်နေတာလား၊ သူ့စိတ်ဝါတ် အခြေအနေမှာ ကျွန်းမခံစားနေရသကဲ့သို့၊ နှစ်ယောက်အတူ တွေ့ခွင့်မရခြင်းကြောင်း မဟုတ်ဘဲ ရာသီဥတုကြောင့်လား၊ သို့တည်းမဟုတ် သူ့ပတ်ဝန်းကျင် အသိင်းအရိုင်း၏ ဖိတ်သဘောချင်း တိုက်ဆိုင်သူများ မရှိ၍လား၊ သို့မဟုတ် ဘူးကြောင့် ဖီးလ် စိတ်ဝါတ်မကြည့်မသာ ဖြစ်နေရသလဲ။

မေမေသည် မိတ်ဆွေ ရှသ် တေလာ²²နှင့်အတူ ၁၉၄၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ပြုတိန်နိုင်ငံသို့ တစ်လကြာ ခရီးထွက်ချုံ ပြုတိန်နိုင်ငံ၏ “လူထုစစ်” အသွင်ဆောင်နေပြုဖြစ်ကြောင်း အစိရင်ခဲစာ တစ်ဆောင် တင်လိုက်ရာ ထိုအစိရင်ခဲစာကြောင့် ၁၉၄၃ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းလောက်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်း စက်ရုံအလုပ်ရုံများ၊ သဘောကျင်းများ၊ အခန်းတွဲ အိမ်ရာအဆောက်အအီးများ၊ စာသင်ကျောင်းနှင့် နောက်လေး၊ ထိန်းဌာနများသို့၊ လေးလကြာ လူညွှဲလည်လေ့လာခဲ့ရပြန်သည်။ ကမ္ဘာစစ်ကြီးကြောင့် အမေရိကန် လူမှုရေးအခြေအနေ ထိခိုက်ရပုံ အစိရင်ခဲစာကိုလည်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။

မေမေအိမ်မှာ မရှိခိုက် အထိုက်အလျောက် နားအေးပါးအေး ဖြစ်သွားပါသည်။ ဖေဖေနှင့်အတူ ဖေဖေအပေါင်းအသင်းများကို စည်ဝတ်ပြုခြင်း၊ အရိုးရအဖွဲ့မှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ နိုင်ငံခြားသားစည်သည်များနှင့် ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ်မှ အယ်ဒီတာများ၊ စာရေးဆရာများ တွေ့ဆုံးနွေးကြ

သည့် ညနေစားများ၊ ဆွေးနွေးများ၏ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းများ
ဖြင့် ကျွန်မ အချိန်တွေကုန်ခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်က ဖေဖေ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာများ ပထမ
ဆုံးအကြိမ် ရပ်စားရတော့မည့် အခြေအနေနှင့် ကြိုတွေ့နေရသော်လည်း
ဖေဖေသည့် လူငယ်လေးတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ကျောပ်ပျော်ဆွင်နေပေသည်။
၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် ၁၉၄၁ ခုနှစ်ကလောက် မရှုံးတော့သော်လည်း စစ်အတွင်း
ကာလအလယ်ပိုင်းလောက်တွင် သတင်းစာ အခြေအနေတကယ်ပင် ဆိုးဝါး
၍ ပျော်လာပါသည်။ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်၏ ဂုဏ်သတင်းများ အထူးကျော်ကြားနေ
ပါသည်။ ဖေဖေဝယ်ယူခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်အတွင်း၌ မြှုပ်နှံခဲ့သည့် ငွေများနှင့်
ဖေဖေ၏ ကြိုးပမ်းမှုများကြောင့် ရေရာသော အကျိုးတရားများ စတင်
ပေါ်ထွန်းလာပြီဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည့် အပြုသဘောဖြင့် တည်ထောင်
ပြုပြင်လိုစိတ် ပြင်းပြုထွန်းသောကြောင့် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောတတ်သူ
ဖြစ်သည်။ ဖေဖေနှင့် ကျွန်မများ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် အကြောင်း၊ အခြား
သတင်းစာများအကြောင်းကို အချိန်များစွာ ကြိုတင်ပြောဆို ဆွေးနွေး
ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ စစ်အတွင်း၌ပင် အခြားသတင်းစာများ၏ သတင်း
အထားအသိနှင့် သဘောထားများကို ဖတ်ရှုလေ့လာ၍ နိုင်းယဉ်တင်ပြရန်
အချိန်ပိုင်းတာဝန်တစ်ခုကို ဖေဖေ ကျွန်မကို ပေးလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မ
လည်း ထိုလုပ်ငန်းကို အလွန်စိတ်ဝင်းတေးလှသောကြောင့် ကျွန်မ လေ့လာ
ဖတ်ရှုရမည့် သတင်းစာများစာရင်းတွင် ပီအမဲ²³ နှင့် သည်နယ်ဆယ်ယောက်
တိုင်းမြစ်²⁴ တို့ကိုပါ ထည့်သွင်းထားလိုက်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဖီးလိနှင့်
တွေ့လိုသည့်အခါ လုပ်ငန်းခွင်မှ အချိန်မရွေး ထွက်ခွာသွားနိုင်ဖို့ အတွက်
မည်သည့်လုပ်ခလာကိုဖွံ့ဖြိုး ကျွန်မ မယူခဲ့ပေ။

၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ဟားဘတ် အယ်လစွာတင်²⁵ နှင့် ဖေဖေတို့၊ က
တဗ္ဗာဆတ်စ်ပြည်နယ် သတင်းစာတိုက်တစ်တိုက်မှ အယ်လန် ဘာ့သ်²⁶အား
စွားလိုက်သည်။ ဘာ့သ်များ ဖေဖေတို့ထက် လစ်ဘရယ် ဝါဒဘက်သို့ ပို၍

ယိမ်းသောကြောင် ပြည်သူ အခွင့်အရေးနှင့် ပြည်သူ လွတ်မြှောက်ရေး
ဘက်မှ လုံးဝရပ်တည်ရေးသားလာရာမှ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာခဲ့သည်။
ဖေဖေနှင့် နောက်ပိုင်းတွင် ဖီးလ်အတွက်လည်း နိုင်ငံရေးပြဿနာတစ်ခု
ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဘူးသိသည် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် အယ်ဒီတာ
အာဘော်ကဏ္ဍအွေး အရေး ပါသူ့တစ်ယောက် ဖြစ်နေလေသည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ်နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ပေါ်ရှင်တင်ပို့စ် သတင်းစာတစ်စောင်
တန်ဖိုးကို သုံးဆင့်မှ ငါးဆင့်သို့ တိုးမြှင့်လိုက်သည်။ ကြော်ကြာများကိုလည်း
စာကြောင်းရေး ၁၅ သန်းအထိ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးနေရပြီဖြစ်ပါသည်။
ယင်းပမာဏမှာ ဖေဖေစတင်ကိုင်တွယ် ထုတ်ဝေစဉ်က ထည့်သွင်းခဲ့ရသည်။
ကြော်ကြာစုစုပေါင်းပမာဏထက် နှစ်ဆွဲခန်း ပိုမိုများပြားနေပါသည်။

ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာတွင် ဖော်ပြသော သတင်းများ
ရှေ့နောက် မညီညှတ်မှုများ ရှိနေသေးပြီး ဒေသသတင်းများ ဖော်ပြု
မပြည့်စုံဘဲ ဖြစ်စုံပါသေးသည်။ ထိုအချိန်က ဝေါရှင်တင်တွင် နေထိုင်
သူများ မဲပေးသည့်စနစ် မရှိသေး၍ ဝေါရှင်တင်မြို့ကြီးကို သမ္မတက
တိုက်ရှိရိုက်ခန်းအပ်သည့် အပ်ချုပ်ရေးမှူး²⁷ သုံးဖြင့် အပ်ချုပ်နေသည့်
ကာလဖြစ်ပါသည်။ မြို့တော်းလူဖြူလူမည်းခွဲခြားသည်။ လူမည်းများနှင့်
လူမည်းတို့ ကျူးလွန်သည့် ရာဝေတ်မှုခင်းများသည် အဆန်းတကြော်
မဟုတ်တော့ပေး။ ညာက် မြို့ပြအယ်ဒီတာ ရွှေနှင့်ဆယ်လင်း²⁸ ဆိုလျှင်
ဒီစိုးတစ်ခုလုံး၏ မြော်ပို့ကို အလွတ်ရနေပြီး လူမည်းရှင်ကွက်တွင်
တစ်ခုတစ်ရာ ဖြစ်ပွားလျှင် သတင်းယဉ်ရန်အတွက် သတင်းထောက်များ
စေလွှတ်လေ့မရှိပေ။

သတင်းစာနှင့်အတူ နှစ်ပေါင်းများစွာ စွဲမြတ်ညီနေမည့် ပုံစံ
အမျိုးမျိုးကို တွေးဆဖော်ဆောင် ကြည့်ခဲ့ကြသည်။ အယ်ဒီတာ အာဘော်
ကဏ္ဍသည် သတင်းကဏ္ဍနှင့် သီးခြား လွှတ်ကင်းသကဲ့သို့ ဖေဖေး
သဘောထား၊ ဖေဖေအမြင်များနှင့်လည်း မပတ်သက်ပေ။ အယ်ဒီတာများ

၏ ကိုယ်ပိုင်သဘောထားအမြင်များဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရေးသားနိုင်ကြသည်။ သို့သော် သတင်းစာ၏ အယ်ဒီတူအာဘော်များသည် ဖေဖော် အမြင်များနှင့် တိက်တိက်ဆိုင်ဆိုင် ကိုက်ညီနေကြောင်း တွေ့ရသောအခါ ဖေဖေအားရကျေန်ပဲခဲ့သည်။ စီမံအုပ်ချုပ်မှု အယ်ဒီတာ ကေစီ ဂျီးစ်နှင့် အခြားအယ်ဒီတာများက လူပုံရားမှုအားလုံးကို နှီးဆော်ရေးသား ဝေဖန် ကြပါသည်။ ထိုစဉ်က ဂျပန်သွေးပါသော အမေရိကန်များအား ဆန့်ကျင့် နေခြင်းကို ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာတစ်စောင်တည်းက အမျိုးသား လုခြေရေးဘက်မှ ရှုမြင်၍ ကေစီ ဂျီးစ်က မျက်နှာတဲ့မှ ရှုတ်ချုရေးသား ဖော်ပြခဲ့သောကြောင့် အယ်ဒီတူအာဘော်အခန်းမှ အယ်ဒီတာများ အကြီး အကျယ် တုန်လှပသွားခဲ့ကြဖူးသည်။

အလွန်အရေးပါသော ကဏ္ဍများ စစ်အတွင်းက အမျိုးသမီးများ ကိုင်တွယ်ခဲ့သည် အခန်းကဏ္ဍပင်ဖြစ်သည်။ ကောလိပ်မှ ထွက်ထွက်ချင်း ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သို့ ရောက်လာသူ အယ်လ်ဆီ ကားပါ²⁹သည် လျင်မြန် သွက်လက်စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်သူဖြစ်သည်။ အခြားအမျိုးသမီးများလည်း စစ်ထဲ လိုက်ပါသွားသည့် အမျိုးသားများနေရာတွင် ဝင်၍ လုပ်ကိုင်လာကြသည်။ အမျိုးသမီးကဏ္ဍ၏ အမြဲတမ်း ညာလက်ရုံး ဖြစ်သည့် မာရီ ဆောဝါ³⁰မှာ အမိုက် သတင်းထောက်နှင့် အယ်ဒီတာ တစ်ယောက်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဝေဖြစ်³¹ခေါ် အမျိုးသမီး စေတနာ ဝန်ထမ်း အရေးပေါ်တပ်ထဲသို့ မာရီ ဆောဝါ ဝင်သွားသောအခါ ဖေဖေ မည်သို့ တု့ပြန်ပါမည်လဲဟု ကျွန်ုမ် စိတ်တထင်ထင့်ဖြစ်ခဲ့ရသည်ကို မှတ်မိနေပါသေးသည်။ မာရီကဲသို့ ထက်မြေကြပြီး စေတနာပါသည့် အမျိုးသမီးများအပေါ် ဖေဖေမည်မှု အား ကို့ခဲ့သည်ကို ကျွန်ုမ် အသိဆုံးဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားများ ပြန်ဝင်လာ သောအခါ ဝေါရှင်တင် ပို့စ် မှာ ယခင်ပုံစံအဟောင်းအတိုင်း ပြန်ဖြစ်သွား ပြန်သည်။ ဖော်ပြနေကျ သဟာယနှင့် ပညာရေး အကြောင်းရပ်ကလေး ကား အမျိုးသမီးကဏ္ဍတွင် ကျွန်ုရစ်ခဲ့ပါသည်။

ဝေါရှင်တင် ပို့စ်တွင် သီသာထင်ရှားသော တိုးတက်မှုအချို့ကို
တွေ့ရသော်လည်း တည်၍ပြုစွာ ထုတ်ဝေသွားနိုင်လိမ့်မည်ဟု တပ်အပ်
သေချာ မပြောနိုင်ပေ။ ဝေါရှင်တင်မြို့၏၏ သတင်းစာလောကမှာ ပရို့
ပတာဖြစ်နေသည်။ အထူးသဖြင့် မြို့၊ တစ်မြို့၏၏ ပမာဏနှင့်ရှိသည်
သတင်းစာအရောတွက် မပျော်မတဖြစ်နေသည်။ လူဦးရေ သန်းဝေါရှင်ရှိသော
မည်သည်မြို့၏တွင်မှ ယူလောက် သတင်းစာ များများစားစား ထုတ်ဝေသည်
မဟုတ်ပေ။ ဤနယ် အကျပ်အတည်းမျိုး၏၏ ရင်ကျန်တည်တဲ့နိုင်ရန်မှာ
နေရာတကာ ကြိုးစားနိုင်ပါမှ တန်ကာကွာမည်ဖြစ်ရာ အသက် ၇၀ နီးနေ့
သော ဖေဖော် နေ့၊ စဉ်ကြိုးပမ်း ရန်းကန်မှုနှင့် နေ့စဉ်ပင်ပန်းသမျှကို
ကျွန်းမ တွေ့မြင်လာရသောအခါ ဖေဖော်တွက် ကျွန်းမ စီးရိမ်လာပို့ပါ
သည်။ ဤနောက်ခုံး ၁၀ နှစ်ကာလသည် ဖေဖော်တွက် မဟာ
ကြိုးပမ်းလုပ်ရှားမှုကြိုးပင် ဖြစ်ခဲ့ပါလေသည်။

ဖေဖေသည် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏၏ ရှေ့ရေးကို ပို့၍
အလေးထားစဉ်းစားလာပါသည်။ ကျွန်းမတို့ လက်ထပ်ပြီး နှစ်နှစ်အကြောတွင်
ငြင်းထဲသို့ ရောက်လာသော ဖီးလ်ကို သတင်းစာလုပ်ငန်း၏၏ အတားထို့
အသုံးချခွင်လာသည့် ဖေဖော်ခွဲကို ကျွန်းမ ရိပ်စားမီသည်။ ၁၉၄၂၂၂ ခုနှစ်
ဆောင်းဦးပေါ်ရာသို့ ဖေဖော်နှင့် ကျွန်းမ မောင့် ကစွ်ကိုမှ မီးရထားဖြင့်
ပြန်လာစဉ်က ထဲ့စုံအတိုင်း ဖီးလ်အကြောင်းကိုပင် ပြောလာမိကြဖူးရာ
ဖေဖေက ဖီးလ်အရေးအသားတော်ပုံ၊ သတင်းစာ၏၏ ဖီးလ်ကို ပါဝင်လုပ်ကိုင်
စေချင်ပုံများကို ဖေဖေ ပြောပြခဲ့ပါသည်။

မကြောမိမှာပင် စစ်ပြီးခေတ် သတင်းလုပ်ငန်း၏၏ ကျွန်းမတို့ နစ်
ယောက်စလုံး ပါဝင်လုပ်ကိုင်ဖြစ်အောင် ဖေဖေ ဖန်တီးပါတော့သည်။
ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏၏ အနာဂတ်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ကြိုးတင်
မချမှတ်ထားပါက သူ့ကြိုးပမ်းချက် တစ်ခုလုံးအရာမထင်ဘဲ ဖြစ်သွားနိုင်ပုံ
ကိုလည်း ဖေဖေမြင်နေသည်။ ထိုခေတ် ထိုအချိန်က အမွှေစားအမွှေခဲ့

အဖြစ် သားယောက်ဗျားလေးများ ဆက်ခဲ့လေ့ရှုပါသည်။ သို့သော် ဆေးပညာသင်နေသော အစ်ကိုပြီး ဘီးလုံများ သတင်းစာလုပ်ငန်းကို အနည်းငယ်ဖျေပင် စိတ်မဝင်စားသောကြောင့် ဖေဖော်အနေဖြင့် သတင်းစာလုပ်ငန်းကိုပြီးကို ဖီးလ်အား လွှာအပ်ဖို့ စိတ်ကူးခဲ့ဟန်တူပါသည်။ ဖေဖောက် ကျွန်းမာရ်မကို မစ်းစားဘဲ ဖီးလ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့ခြင်းကိုပင် ကျွန်းမဝိုင်းမြောက်ကျေနပ်လှပါသည်။

ဖေဖော်သည် သတင်းစာ၏ အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကျွန်းမအား ပေးအပ်လိမ့်မည်ဟူသော အတွေးမျိုးလည်း ကျွန်းမစိတ်ကူးတွင် မရှုံးခဲရိုးအမှန်ဖြစ်ပါသည်။

ဖရန် ဖတ်တား၏ တရားရုံးတာဝန်ခဲ့အဖြစ် လုပ်ရသည် သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက် ဖီးလ်သည် ကျွန်းမနှင့်အတူ ဖလော်ရိုးပြည့်နယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် ဖြစ်သော်လည်း တောက်လောင်အဲ ဆဲဆဲ ကမ္ဘာစစ်မီးအန္တရာယ်ကြောင့် ကျွန်းမတို့နှစ်ယောက်စလုံး မပြောင်းရွှေ့ဖြစ်ခဲပေ။ ဖီးလ်သည် ကျွန်းမတို့ မျိုးဆက်မှ အထက်မြက် အထူးချွန်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်များ လုပ်ကြသည် ပြည့်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများကို လုပ်လို သူဖြစ်သည်။ ဖီးလ်သည် ဖေဖော် အပေးအယူမျှတစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆဲနေပါလျက် ဖေဖော်လုပ်ငန်း၌ ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်းကိုလည်း အစဉ်အမြဲ ဖွင့်ဟပြာဆိုခဲ့သူဖြစ်သည်။

သို့သော် ယခုအခါ ဖေဖော်တင်းစဉ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ဖို့ တကယ့်အခြေအနေနှင့် ဖီးလ် ရင်ဆိုင်နေရပေပြီ။ သတင်းစာလုပ်ငန်းတွင် စွန်းစားလုပ်ရှားရသည့် ကိစ္စများစွာရှုံးနေသော်လည်း သတင်းစာအလုပ်များစိတ်ဝင်စားစရာတော့ ကောင်းပါသည်။ ဖီးလ်အဖို့ ဖေဖော် စကားပြောရာမှ အမှတ်မထင်သွယ်ပိုက်၍ တိုးမိခေါက်မိခဲ့သော အသိပညာ နယ်ပယ်များကြီးမားသည့် ရန်းကန်မှုတော်ခုကို ရင်ဆိုင်ရနိုင်ပေါ်မည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် ဖလော်ရိုးပြီးပြန်၍ ရှေ့နေလိုက်ရင်း နိုင်ငံရေးလုပ်မည့် ငြင်း၏

ဆန္ဒကိုသာမက ဖလော်ရိုက်သို့ ပြန်၍ စွားနီးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်စေချင်သည့် ဖခင်၏ ဆန္ဒကိုပါ ဆန်.ကျွန်ုပ် ဖေဖောကမ်းလှမ်းချက်ကို ချင့်ချိန်စဉ်းစားရဖို့ရှိသည်။

မီးလ်သည် ယင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖေဖောနှင့်လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်နှင့်လည်းကောင်း ပြောဆိုစွေးနွေးခဲ့စဉ်က မိုးလ်လောင်းသင်တန်းကောင်း၌ ရှိနေပါသည်။ တပ်စ်ဟိုတယ်ရှိ ကျွန်ုပ်အခန်းထဲမှ အိပ်ရာပေါ်၌ မီးလ်နှင့် ကျွန်ုပ်မ နာရိပေါင်းများစွာ ထိုင်လျက် ဖေဖောကမ်းလှမ်းချက်ကို စွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ဖေဖောစိတ်ကူးကို ကျွန်ုပ်မ ကြိုက်သော်လည်း မီးလ်ကိုတော့ တိုက်တိုက်တွန်းတွန်း ကျွန်ုပ်မ မပြောခဲ့ပါ။ ဘယ်လိုသော်လူ သလဲဟု မီးလ်က ကျွန်ုပ်မကို မေးသောအခါ ကျွန်ုပ်မက စကားကို လိုးလွှဲ၍ ကျွန်ုပ်မ ဝေါရှင်တင်ကိုကြိုက်ကြောင်း၊ ဝေါရှင်တင်မှာ ကျွန်ုပ်မ၏ ဘတ်ဒေသဖြစ်ကြောင်း၊ သုံးသော အခြားအရရ်ဒေသတွေမှာလည်း ကျွန်ုပ်မ ပျော်လိမ့်မည်ထင်ကြောင်း ပြောလိုက်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်မသည့် ဖေဖေးသတင်းစာအလုပ်ကို လုပ်ချင်နေသော်လည်း တကယ်လုပ်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မီးလ်ဖြစ်နေ၍ မီးလ်၏ အဆုံးအဖြတ်သာ အစိမ်းဖြစ်နေသည်။ ယင်းအလုပ်သည် မီးလ်၏ ဘဝလည်းဖြစ်နေ၍ မီးလ်အနေဖြင့် ဘာလုပ်လိုသလဲဆိုတာ ကိုယ့် အသာကိုယ် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

မီးလ်သည် အပြန်ပြန်အလုန်လှန် စွေးနွေးတိုင်ပင်ပြောဆိုပြီးမှ နောက်ဆုံးတွင် ဝေါရှင်တင် ပို.စံ၌ လုပ်ကိုင်ရန် သဘောတူ လက်ခံလိုက်ပါသည်။ ဖေဖော၏ သဘောထားအမြင်များကို ကိုင်စွဲလျက် ပြည့်သူလူထဲ ပြသုနာများကို သတင်းစာနှင့် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းမှတစ်ဆင့် ပါဝင်ဖြေရှင်းပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟု မီးလ် ပျော်လင့်ထားသည်။ ဝေါရှင်တင် ပို.စံ သည် မဟာအခွင့်အရေးကြီးတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း စွန်.စား၍ ရယူရမည့် အခွင့်အရေးဖြစ်ပါသည်ဟုလည်း မီးလ်က ဆိုသည်။

အစ်ကိုကြီး ဘီးလ်သည် ခိုင်ငံခြားသို့ မထွက်ခွာမိုကလေးတွင် ကျွန်ုမကိုယ်ဝန်ကို ဘေးလ်တိမောမြို့၊ ရှိ ရွှေနှစ် ဟောပိုင်ကင်းစ် ဆေးရုံမှ သားဖွားအတူးကုဆရာဝန်သစ်တစ်ယောက်နှင့် စစ်ဆေးခံရန် သတိ ပေးသွားပါသည်။ သူရော၊ သူ၊ အနီးကပါ ကျွန်ုမကလေးကို ထိုဆေးရုံးပင် မျက်နှာမြှင့်စေချင်ကြသည်။ ကျွန်ုမမှာ ပထမကိုယ်ဝန်ပျက်ခဲ့သည့် စိတ် ဒက်ချက်အနဲ့ကြောင့် ယခုတစ်ကြိမ်တွင်လည်း ထိုဆရာဝန်ထဲသို့၊ သာ ပြန်သွားချင်နေမိပါသည်။ ထိုပထမကလေးမှာ မလွှဲမရောင်သာသော ကြောင့် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်အကြောင်းကို သက်သေစူပြီး ကျွန်ုမစိတ်ကို ဖြေ သိမ့်လို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။ မကောင်းသည်ဖြစ်ရပ်မှန်သူ့ကြော်မှုံး ကြောင့် ဖြစ်ရသည်ဟု ကျွန်ုမ ယူဆချင်သည်။ ဘီးလ်က ရွှေနှစ် ဟောပိုင်ကင်းစ်ကဲ့သို့ နည်းပညာမှား သင်ကြားပို့ချေပေးသော ဆေးရုံမှားဖြူး ကျွန်ုမသော ပညာရှင်မှား အစဉ်အမြဲ ရှိနေတတ်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။ ဘီးလ် ကြောင့်ပင် ကျွန်ုမလည်း ကလေးလေးယောက်စလုံးကို ရွှေနှစ် ဟောပိုင်ကင်းစ် ဆေးရုံးမှုံး မျက်နှာမြှင့်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

အက်ဖရာတာ၌ ဒီးလ်ရှိနေစဉ်မှာပင် ကျွန်ုမ၏ကိုယ်ဝန် မျက်နှာမြှင့်မည့် နှီးကပ်၍လာသည်။ အခြေအနေအားလုံး ကောင်းလျက် ရှိပါသည်။ ဆရာဝန်ကလည်း ပါတ်ဆီကန်၊ သတ်သုံးစွဲရသော စစ်အတွင်းကာလဖြစ်၍ ဘေးလ်တိမောသို့၊ အချိန်မီ မရောက်ရှိနိုင်မည့် ပြဿနာကို ဖြောတင်ရှော်လွှဲသည့်အနေဖြင့် ကလေးမျက်နှာမြှင့်မည့် စွန်လ ၁၅ ရက်မတိုင်မီ စွန်လ ၅ ရက်နေ့ကတည်းက ဘေးလ်တိမောသို့၊ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သင့်သည်ဟု အကြံပြုထားသည်။ အစ်မလေးဘစ္စနှင့် သူ၊ ခင်ပွန်းလောင်း ပဲရို လောရင့်³²တို့၊ ကမူ ထိုရက်ထက်ပင်စော၍ ဖြောတင်တင်သွားနှင့်ရန် တိုက်တွေ့န်းကြသောကြောင့် စွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ဘေးလ်တိမောမြို့၊ သို့ ကျွန်ုမ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရပါတော့သည်။ မရောက်ဖူးသည်၏ တွင် အတူနေ အဖော်သဟဲ တစ်ယောက်လိုပြန်၍ ယောက်မ

ဖြစ်သူ မေရ့ မိုင်းယာကို အကုအညီတောင်းရသည်။ မေရ့ကလည်း သူ၏ ပြောက်လသားလေးကို ထားရစ်ကာ ကျွန်းမနှင့်အတူ ဘောလ်တိမောသို့ လိုက်လာခဲ့ပါသည်။ အသိမိတ်ဆွေတစ်ခုဗီးမျှ မရှိသော မြို့၏ ဗုံးပြင်းသော စွန်လတွင် ဘယ်လ်ဖြော်ဟိုတယ်³³၌ ကျွန်းမကလေး မျက်နှာမမြင်မချင်း နှစ်ယောက်သား နေထိုင်လာကြရာ မကြေဖိမာပင် ကျွန်းမစိတ်မှာ ဂနာ မပြုပြဖြစ်ကာ ရင်တုန်ပန်းတုန်ဖြစ်လာသည်။ သည်းညည်းမခဲ့နိုင်၊ စိတ်တွေ ဆတ်လာသည်။

အိမ်ထောင်သက် နှစ်နှစ်အတွင်း၌ ကျွန်းမကိုယ်ဝန်မပြတ် စောင် ခဲ့ရ၍ ဖီးလ်က ကျွန်းမကို ကြိုင်နာစိတ်ဖြင့် ပြောရှာသည်။ နောင် ၁၀ နှစ်၊ ၁၅ နှစ်အတွင်း၌ ကိုယ်ဝန်စောင် သားမွေးရသည့် ခုက္ခမှ ကျွန်းမ ကင်းပြီးရတော့မှာဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုအချိန်၌ ကျွန်းမတို့နှင့် အတူ ဂ ယောက်မှ ၁၂ ယောက်အထိ ရှိနေ့မည့် ငတေလေးများသည် အိမ်တွင် အပျိုးပျိုး ခုက္ခပေးနေကြသလို အိမ်ထောင်၏ စည်းပုံးညီညွတ်ရေးကိုလည်း ထိန်းကိုင် ထားကြလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်းမကို တွက်ပြီး နှစ်သိမ့်စကား ဆိုသည်။

ကျွန်းမပင် ရက်အတွက် မှားသလား၊ ကလေးကပင် လူပ်ရှား မှန်ည်းသလား မပြောတတ်၊ ကလေးမျက်နှာမမည်ရက်ကို ရက် သတ္တုပတ် လေးပတ်အထိ စောင့်လာခဲ့ပါသော်လည်း ကလေးမျက်နှာ မမြင်သေး၊ ကျွန်းမကို အနီးကပ် စောင့်ရောက်ရ၍ ပင်ပန်းနေသော ယောက်မ မေရ့ ကိုလည်း အိမ်သို့ ပြန်ခိုင်းလိုက်ရပါသည်။ အစ်မလေးဘစ်နှင့် ပုံးပေါ်လေရင့်တို့ လက်ထပ်မည်ဖြစ်၍ မောင့် ကစွာကို အိမ်တွင် ဆွေမျိုးတွေ မျက်နှာစုံညီ စုလာကြမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် ရက်ပိုင်းအတွင်း မျက်နှာမပြင်တော့မည့် ကလေးကို ကျွန်းမနှင့်အတူ ခေတ္တလာ၍ စောင့်ပေါ့ရန် ဝေါ်ရှင်တင်မှ သူငယ်ချင်း ရှိဆာမန် ဘာလင်³⁴ကို ခေါ်လိုက်ရပါသည်။

ကျွန်းမ ကံကောင်းသည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ ကလေးမျက်နှာ မြင်သည်နေ့က ကလေးဖောင်များစောင့်သောအခန်း³⁵၌ သူငယ်ချင်း ရှိဆာ

မန်သာမက ကျွန်မမိတ်ဆွေ သားဖွားဆရာဝန် မေရို ဂုတ်ဝင်: ³⁶ပါ ရှိ
နေကြသည်။ ကလေးကို ကျွန်မမိုက်ပေါ်တင်ပေးပြီး “သမီးချောလေးဟော
ကျွန်းကျွန်းမာမာပဲ” ဟု သတင်းဦးပြောလာသူမှာလည်း မေရို ဂုတ်မင်းပင်
ဖြစ်ပါသည်။

သမီးဦး အလစ္ာာက် ဟေရန္တ ကရေဟပ် ³⁷ကို ရူလိုင်လ ၃ ရက်
နေ့၊ က ကျွန်းမ ချောမောစာပင် မွေးဖွားပေးခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်းမနှင့် မြေး
အသစ်စက်စက်ကလေးအား ဖေဖေ လာရောက်ကြည်ရှုနှုတ်ဆက်သွား
သည်ကို ကျွန်းမ မှတ်မိပါသေးသည်။ မေမေမှာ ဟောင် ကစွ်ကိုအိမ်၌ နေ
သည်။ သို့သော် ကျွန်းမထဲသို့ အာရုံသိပ်ရောက်ဟန် မတူပေး။ တိုက်ဆိုင်
လိုက်ပုံမှာ အက်ဖရာတာမှ သင်တန်းပြီးသွားသော ဖီးလ်လည်း သမီး
မွေးတဲ့နေ့မှပင် ပြန်ရောက်လာရာ ကျွန်းမနှင့် သမီးကို အပိုသို့ ပြန်ခေါ်
ပို့ အင်အားစုံလင်သွားတော့သည်။ ကျွန်းမမှာ ယခင်က ကိုယ်ဝန် ဆုံးရှုံး
ခဲ့ရသည်မှားကို အပြင်းအထန် ခံစားခဲ့ရပြီးနောက် ကိုးလတိုင်တိုင် ပင်ပန်း
ကြီးစွာ စောင့်ဆိုင်းခဲ့ရပြီး သမီးလေးကို ဘေးမသိ ရန်မခ မွေးခဲ့ရ၍
အရမ်းဝမ်းသာနေ့ရုံက် ဖီးလ်နှင့်လည်း ပြန်တွေ့ရတော့မည်ပို့ ပြောမပြ
တတ်အောင်ပင် ကြည့်နဲ့နေပါတော့သည်။

ကလေးကိုစောင်ရွက်ရန်အတွက် ကလေးပြုစုသည် သူနာပြု
တစ်ယောက်ကို ပထမရက်သတ္တုပတ်အနည်းငယ်ကြောသည်အထိ ဗားရန်
ကျွန်းမ ရှာထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မေမေလုပ်ခဲ့သည်အတိုင်း ထို
သူနာပြုကို အမြတ်မူးဗားရန်မူး မရည်ရွယ်ခဲ့ပေး။ ကလေး ဝေယာဝစ္စအား
လုံးကို ကျွန်းမကိုယ်တိုင် လုပ်မည်ဟု ကျွန်းမ ကြုံရွယ်ထားခဲ့သောကြောင့်
ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကြုံရွယ်ချက်လည်း ချက်ချင်းဆိုသလို ပျက်သွားခဲ့ပါသည်။
ပထမရက်သတ္တုပတ် ဆေးရှုံးရှုံးစဉ် ကလေးကို ကျွန်းမကိုယ်တိုင် နို့တိုက်
ပြုစုခဲ့သော်လည်း အရာမထင်။ ကျွန်းမရော ကလေးပါစိတ်အနှင့်အယုက်
ဖြစ်ကြရသည်။ ကျွန်းမနဲ့ကို မတိုက်ဘဲ နို့မှုနဲ့ဖြင့် စနစ်တကျ တိုက်ကျွေး

ပြုစတော့မှ အစွာအရာရာ အဆင်ချောသွားတော့သည်။

သံယော်ကြီးမားသလောက် စိတ်ကောင်းလည်းရှိ၊ ကိုယ်ဖို့
ရင်စိလည်း ပြုစတော်သော စကော့လုပ္ပါး ကလေးထိန်း သူနာပြု မေရ့ဘစ်
ရှုံးပုံ³⁸သည် ကျွန်းမထဲသို့၊ ခေတ္တလာ၍ ပြုစပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော်
သူသည်လည်း ကျွန်းမတို့ကို ပြုစထိန်းကျောင်းခဲ့သော ပါးဝါးလိုလိကဲ့သို့ပင်
ကျွန်းမတို့နှင့် အတူနေထိုင်ရာမှ ကျွန်းမတို့ဘဝ တွင် စိတ်ချုပ်သည် တကယ်
မိတ်ရှင်းတစ်ယောက်လို့ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သူ၊ ကိုလည်း မယ်မိလို့ ကျွန်းမ
တို့ကခေါ်ပါသည်။ ကျွန်းမတို့ဘဝသည် မေရ့ဘစ်ရှုံးပါမှ ပြည့်စုံသလို
ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သူ၊ အစီအမံ၊ သူ၊ လက်ရာမှန်သမျှ အဆင်ပြေချောမွေ၊
လုသောကြောင့် ကျွန်းမတို့နှင့်အတူ အစဉ်တစိုက် နေထိုင်ခဲ့သည်။ ကျွန်းမ
၏ စတုတွက်ကလေး မွေးဖွား၍ ကြီးပြင်းလာမှ မေရ့ စကော့တလဲန်းသို့၊
အပြီးပြန်၍ အနားယူရှာသည်။

ထိုခေတ်ထိုကာလက ကလေးထိန်းသူနာပြုတစ်ယောက်အား
(ကလေးကို မိခင်နှင့် တစ်နေ့နှစ်ကြိမ်တွေ့ခွင့်ပေးသည့်မှအပါ) ကလေးကို
အချိန်ပြည့်နိုးပါး ထိန်းသေသည့် အစီအစဉ်မှာ ယနေ့ခေတ် အမြင်၌
လက်ခံနိုင်စရာ မရှိသော်လည်း ထိုအချိန်က ဟုတ်တုတ်တုတ်ဟပ် ဆိုရု
ပေမည်။ သို့သော် မေရ့ဘစ်ရှုံးပုံရှိနေခြင်းကြောင့် ကျွန်းမအဖို့၊ ကလေး
ငယ်များနှင့် နေထိုင်နည်းပညာကို ရယူဖို့ အမှန်ပင် နောင်နော်သွား
ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်းမလည်း သမီးကြီး အလစ္စဘက်အတွက် အချိန်တဖည်း
ဖြည်း ပိုပေးပြီး ပို၍ ကရိစိုက်ပေးလာပါသည်။ သို့သော် သားငယ်သမီးငယ်
များနှင့် ပတ်သက်၍ကား ကျွန်းမအဖို့ အမြဲတမ်း အဆင်ချောသည်ဟု၍
မရှိလှပေး။

မီးလုသည် လေတပ်မှ ထုတ်ပြန်သည့်အမှာစာတစ်စောင်အရ
လျှောက်ထားခဲ့သောကြောင့် ပုန်ဆယ်လွှားနှီးယားပြည့်နှယ် ဟဲရရွှေ

ဘုရားမြို့³⁹⁹ လေတပ်ထောက်လုမ်းရေးသင်တန်းကျောင်းသို့ တက်ခွင့်ရခဲ့ပြန်သည်။

ကျွန်ုံမှာ ကလေးမျက်နှာမြင်ပြီးနောက် ရက်သတ္တု ခြောက်ပတ်အကြော်ပြန်လည်စစ်ဆေးမှု ခံယူရပါသည်။ ထို့နောက် ဖီးလုံ၏သင်တန်းကာလ နောက်ဆုံးရက်သတ္တုပတ်တွင် ဖီးလုံရှိရာ ဟဲရရွှေဘာ့ကိုသို့၊ ကျွန်ုံမ လိုက်သွားပါသည်။ ဤသင်တန်းတွင်လည်း ဖီးလုံ အထက်ဆင့်မြင့်အောင်မြင်ပြန်သဖြင့် ကျောင်းမြှုံးဆက်လက်နေထိုင် ၍၍ ဆရာအဖြစ်သင်တန်းပို့ချေပေးရန် ကမ်းလှမ်းလာပါသည်။ ကမ်းလှမ်းချက်ကို ဖီးလုံလက်ခံလိုက်သောကြောင့် ခြောက်လအကြော်ကျွန်ုံမနှင့် ဖီးလုံတို့ ပထမဆုံးအကြံ့မာတူတကွ ပြန်လည်နေထိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ကြပြန်သည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုံမတို့ အိမ်ထောင်ပရီဘောဂပစ္စည်းများကို ၃၇ လမ်းအိမ်မှ ဟဲရရွှေဘာ့ကိုသို့ သယ်ယူရန် စီစဉ်ရတော့သည်။ ၃၇ လမ်းအိမ်ကို စတိုင်ချင်တို့ အနီးမောင်နဲ့အား ခေတ္တနေထိုင်ခွင့်ခြင်းပြုခဲ့သည်။ ဟဲရရွှေဘာ့ကို လှပသော တိုက်ခန်းတစ်ခန်းကို ဆဲန်ဖရဲန်စစ္စကို သူင်ယျင်းကေးနှင့် ကျက်ဘရဂ်ဒလေ⁴⁰⁰တို့ထဲမှ လွှဲယူထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအိမ်ခန်းတွင် ဟန်ကျေပန်ကျေဖြင့် နှစ်လကြာ နေထိုင်စဉ်အတွင်း ဖီးလုံကစာသင်ပြီး ကျွန်ုံမက ရိုက္ခာဘုတ်အဖွဲ့⁴¹တွင် စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ပေးသည်။ ကလေးကို မထုပါ (မေရိ ဘစ်ရှေ့ပုံ) က တာဝန်ယူပြုစွဲပြီး မက်တီးက ကျွန်ုံမတို့အားလုံးကို တာဝန်ယူ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးပါသည်။ နှစ်လပြည့်သောအခါ အိမ်ခန်းကို မူလပိုင်ရှင် ပြန်တောင်း၍ ကျွန်ုံမတို့ အိမ်ခန်းသစ်ရှာကြပြန်ပြန်သည်။ ဤအခန်းမှာ မကြာမိကဆောက်သော အဆောက်အအုံသစ်တွင် ဖြစ်သော်လည်း ဆောက်လုပ်ထားပုံ ညုံဖျင်းလှသည်။ အိမ်ခန်းနဲ့ရုံများ ပါးလွှာလွန်းလှသည်။ တပ်ဆင်ပေးထားသော လျှပ်စစ်မို့တစ်လုံးမှာလည်း စိတ်မချရ။ ချက်ပြုတ်တန်းမီးပြတ်သွားတတ်သည်။

ကျော်မှတ်. ပြောင်းရွှေ.သည့်နောက် က ကျော်မှတ်. ပြုလုပ်
 သည့် နှုတ်ဆက်ပါတီပွဲတွင် ဖီးလ် အသောက်များသွားခဲ့၍ ကျော်မပင်
 ပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းထပ်ပိုး ပြောင်းရွှေ.လိုက်ရသည်။ အရက်သော
 သေနေသော ဖီးလ်များ နောက်ဆုံးမှ အိမ်ခန်းသစ်သို့. ရောက်လာပါသည်။
 ယင်းအဖြစ်ကလေးကို ထိအချိန်က ကျော်မ သိပ်မစဉ်းစားမိခဲ့ပေ။ သို့.သော
 ယခု ပြန်တွေးကြည့်သောအခြား ယင်းအခြေအနေသည် မလိုလားအပ်
 သော အသွင်သဏ္ဌာန်တစ်ခု၏ ပဏာမအစ်ဖြစ်နေကြောင်း ကျော်မမြင်
 တွေ့ရပါသည်။ ကျော်မက အခြေအနေအားလုံးကို ဖြစ်အောင် ပင်ပင်
 ပန်းပန်း ဖော်ဆောင် လုပ်ကိုင်သူ၊ ဖီးလ်က နည်းပေးလမ်းညွှန်သူ၊ ကျော်မ^{နှင့်} ကလေးတွေ၏ဘဝကို ပျော်ဆွင်မှုပေးသူအဖြစ် ကျော်မ တွေးထင်
 လာမိသည်။ ကြာတော့ ကျော်မသည် ဌီးငွေးဖွယ်အလုပ်ကို တလုပ်လုပ်
 လုပ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာပါတော့သည်။ ကျော်မ ကိုယ်တိုင်က ခုတိယ
 တန်းစား နိုင်ငံသားတစ်ယောက်ပမာ ခံယူလာပြီး တဖြည့်ဖြည့်းကိုယ်တိုင်
 ကို ယုံကြည်မှုနည်းလာပါသည်။

မလိုလားအပ်သည့် အခြားအခြေအနေတစ်ခုများ ဖီးလ်၏ ကျော်မှာ
 ရေးအခြေအနေ တဖြည့်းဖြည့်း ကျေဆင်းလာခြင်းနှင့် အရက် ပို့သောက်
 လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဖီးလ်သည် ရောဂါကူးစက်ဖို့ အလွန် လွယ်ကျြှုံး ဖြစ်ပြီ
 ဆိုလျှင်လည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံစားရတ်သူဖြစ်သည်။ ကျော်မက
 သူ.ထက်ပို၍ ခန္ဓာကိုယ် ကျော်မသန့်စွမ်းပါသည်။ ဖီးလ်များ အအေးပတ်
 ရုံးဖြင့် အိပ်ရာပေါ်ရောက်နေတတ်သည်။ ကျော်မတို့ နှစ်ယောက် မသန်း
 သော ပင်လယ်ငါးကို စားမိကြချင်းအတူတူ သူက ကျော်မထက် နှစ်ဆပို၍
 ဝေဒနာခံစားရသည်။ အလွန်ပြင်းထန်သော တုပ်ကွွေးဖျားတစ်မျိုးကလည်း
 ဖီးလ်ကို မကြာခဏ ခုက္ခာပေးနေသည်။

အခန်းသစ်သို့. ပြောင်းရွှေ.ပြီး မကြာမိပင် မက်တီး နာမကျော်း
 ဖြစ်၍ ဆေးရုံတင်လိုက်ရတော့သည်။ ထိုအခါ ချက်ပြုတ်သည့် တာဝန်ကို

ကျွန်မ မဖြစ်မနေ ယူလိုက်ရပါသည်။ သဘောမျှလောက်ကို အထိက်အလေ့ဗာက် ချက်ပြုတ်ဖြစ်သော်လည်း စားပွဲတစ်ပွဲဖြစ်အောင် စီမံဖန်တီးရန်ကိုမူ ကျွန်မ မလုပ်တတ်တော့ပေ။ မယ်မိမှာ ကလေးကိုသာ တာဝန်ကျေစွာ ပြုစုထိန်းကျောင်းသည်။ ကလေးအပြုအစု တော်သလောက် ပါးပို့ဆောင်ကိစ္စ၍ အကုအညီ မပေးပေ။

မယ်မိသည် နားရက်များတွင် ဝေါရှင်တင်သို့ ပြန်တတ်သဖြင့် ကျွန်မက ကလေးကို ထိန်းရသည်။ ထိရက်မျိုးတွင် ကျွန်မအဖို့ အိမ်အလုပ်တွေ နှစ်ဆလောက် ပို့နေတော့သည်။ ကလေးငါးသံတွေ သောသော ညံနောက်သည်။ ကျွန်မ မလုပ်တတ် မကိုင်တတ်မှန်င့် ကိုယ်ကိုယ်ကို မသေချာမှုကြောင့် သမီးလေးက ပို၍သာ ငါပါတော့သည်။ သမီးလေးကို တွေးလှည်းထဲထည့်ပြီး မြို့တွင်းလမ်းများပေါ်တွင် ဟိုဟိုဒီဒီ လှည့်လည် တွန်းသွားချိန်ကလွှဲလျင် သမီးလေး အိပ်ချိန်တွေ့လည်း သိသိသာသာ နည်းသွားတတ်သည်။

တပ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည့် ဘဝမှာလည်း နိမ့်ချိ တစ်ခါမြှင့်ချိတစ်လှည့်ဖြင့် သံသရာလည်နေသည်။ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်သည် အတူနေခွင့်ရသွား အတူနေလိုက်ကြပြီး တကွဲတဗြားခီးနေရသည့် အခါများ တွင်လည်း ဝေါ၍ နေတတ်သည်။ တစ်ဖန် သာယာ စိပြည့်စွာ ဟန်ကျ ပန်ကျ ပြန်၍နေကြရပြန်ပြီး မကြာမိ ခက်ခဲသော ဘဝသို့လည်း ရောက်သွားကြရပြန်သည်။ ယခုလည်း ပီးလ်က ဟဲရွှေဘာ့က အထူးထောက်လှမ်းရေးသင်တန်းကို တစ်လဆက်တက်ပြီး နောက် ဝေါရှင်တင်ဖြုံ့ရှိ အဆင့်မြှင့် အတူးလျှို့ရှုက်ထောက်လှမ်းရေးပြောန်⁴²သို့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်ရပေးမည်။ ထိုစဉ်က ဖီးလ်နှင့် သူ့လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ လုပ်ခဲ့ကြသည် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကျွန်မ ဘာမျှမသိခဲ့ပေ။ စစ်အတွင်း ခပ်စော စောပိုင်းက ဂျာမနီနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့ အသုံးပြုသည့် လျှို့ရှုက်သွယ်ရေးသက်တများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခြင်း၊ စစ်မြေပြင်နှင့် အပြန်အလှန်သတင်းပို့

ချက်များကို ဖီးလ်တို့လူစက အမိဘယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြရ ကြောင်း နောင်အတော်လေးကြာမှ ကျွန်မ သိခဲ့ရပါသည်။

ဝေါရှင်တင်သို့ ကျွန်မတို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ၃၇ လမ်းအိမ် ကို စတိုင်ချင်တို့ လင်မယားထံမှ ပြန်ယူပြီး အခြေမယ်က် နေကြပြန်သည်။ ကျွန်မတို့၏၏ အပေါင်းအသင်းဟောင်း အတော်များများ ဝေါရှင်တင်တွင် မရှိကြတော့ပေါ့။ စစ်တပ်တာဝန်ဖြင့် ကမ္မာ့ဒေသ အသီးသီးသို့ ရောက် ရှိနေကြပါသည်။ ပရစ်ချုပ်နှင့် ဖရန်ဖတ်တားတို့ နေ့မောင်နှုတို့လို မိတ် ဟောင်းအချို့တော့ ရှိကြပါသေးသည်။ ဝေါရှင်တင်တွင် ပုံမှန်အတိုင်း နေထိုင်၍ ကိုးလကျော်လာသောအခါ မျှော်လင့်ထားသည်အတိုင်းပင် ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလထဲ၌ ဖီးလ်အား ပစီဖိတ်ဒေသသို့ ချက်ချင်း သွားရောက်ရန် အထက်မှ တာဝန်ပေးလာပါတော့သည်။ အမြန်ထွက်ခွာ ရမည်ဖြစ်၍ ပျော်များသလဲ ပြင်ဆင်ထွက်ခွာရသည့် ဒုက္ခမှာ အလွန်ကြီးမား လူသောကြောင့် အသစ်မဟုတ်တော့သည့် ရှတ်တရာက် စိတ်ခါတ်ကျေဆင်း ရသော ခဲော့မှုသည် ခွဲခွာပြီးနောက်ပိုင်းခွှေ့လည်း ကျွန်မတို့အား ဒုက္ခ ပေးမြှုပြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး နေ.၁၄။။လိုလို စာအပြန်အလှန်ရေးသား ကြော် ဖီးလ်ထဲ ရေးသည် ကျွန်မ၏ စာအများစုရိုး ဖီးလ်ကိုယ်တိုင်ပင် ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့ရသည်။ ဖီးလ်အဖို့ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ပြောင်းခွဲ ရာတွင် တစ်ပါတည်း ပူးဆောင်သွားရမည် ပစ္စည်းများ ဝန်ကျယ်များပြား လွန်း၍ ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်၏ စာအားလုံးလိုလိုကိုမှ ကျွန်မ သိမ်းဆည်း ထားခဲ့ပါသည်။ ထိုနှစ် စက်တင်ဘာလကုန်၌ ဖီးလ် မိုလ်ကြီးအဆင့်သို့ ရာထူး တိုးမြှင့်ခြင်းခဲ့ရသည်။

ဖီးလ်ကား ကျွန်ရှိသည် စစ်ကာလတစ်လျောက်လုံးလောက် နှီးနှီးကို အရေးကြီးတာဝန်ဖြင့် ဖီးလ်ပိုင်နိုင်ငံ၌ ဆက်လက်နေထိုင်ရှိုးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ပစီဖိတ် အနောက်တောင်ဒေသ မဟာမိတ်

လေတပ်များ၏ တပ်မျှူး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကျော်ချုံကဲနိုင်⁴³ အနီးကပ် လုပ်ကိုင် ခွင့် ရရှိသွားသဖြင့် ဖီးလ်များ ထိပ်ဆုံးသို့ ပေါက်သော အရာရှိတစ်ယောက် ဖြစ်လာလေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကဲန်နိုင်သည် မက်အာသာ⁴⁴၏ အရေးပါ သော လေတပ် တပ်မျှူးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ နောင်အခါ ကျော်ချုံကဲန်နိုက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကဲန်နို၏ အစီရင်ခဲ့စာများ⁴⁵ ဟူသော ငှုံး၏ ကိုယ်တွေ့မှတ် တမ်းစာအပ်တစ်အပ်ကို ဖီးလ်ထဲသို့ ပေးပို့ရာတွင် စာအပ်ပေါ်၌ “ကျွန်ုပ် ၏ ကိုယ်တိုးတည်းသော တက၍ ထက်မြှက်သော ထောက်လမ်းရေးအရာရှိ ဖီးလ်သို့” ဟူ၍ အမှတ်တရ ရေးပေးလိုက်ပါသည်။

ဖီးလ်သည် နိုင်ငံရပ်မြားတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ချိန်မှစ၍ ပြည် ပနိုင်ငံများ၏ အခြေအနေအကြောင်း၊ သူ့အဖွဲ့မှုလုပ်များ ထက်မြှက်ပုံ အကြောင်းကို ကျွန်ုပ်မအား အားရပါးရ ပြောရတော့သည်။ သူနှင့် ပူးတဲ့ လုပ်ကိုင်သူများအကြောင်းကိုလည်း ဘဝင်ခိုက်လောက်အောင် အသေးစိတ် ပြောပြတတ်သည်။ တပ်သားအဖြစ် သိမ်းသွှေးထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အလုပ်ကြီးစားကြပုံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လုပ်ငန်းများကို ငှုံးအနေဖြင့် တန်ဖိုးထားလေးစားရပုံစာသည်ဖြင့် ချီးကျှုံးပြောပြတတ်ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ကဏ္ဍအသီးသီးမှ လူများအပေါ်၌ ထားရှိသော ဖီးလ်၏ သဘာဝ သံယောဇ်စိတ်ကလေးမှာ မည်သည့်နေရာမှ စတင် ပေါ်ပေါက်၍ ဖီးလ်ထဲ ရောက်ရှိလာပုံကို ကျွန်ုပ်မအမြဲပင် သိချင် နေခဲ့ပါသည်။ ထိုသဘာဝသံယောဇ်ကလေးသည် မွေးမြှုပေါ်ခြထွှုံးနှင့် နေစဉ်ကတည်းက ဖီးလ်ထွှုံးနှင့် ဖြစ်ပေါ်ကပ်ညီလာနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ကောလိပ်မှ ပညာ တစ်ပိုင်းတစ်စွဲဖြင့် ထွက်ပြီး နွားနို့ ပို့သည့် ကားကိုမောင်း၍ နွားနို့ စတင်ပို့စဉ်က လူအမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ဆုံးဆက်ဆံရာမှ စတင်ပေါ်ပေါက် လာနိုင်သည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် လူအများအပေါ် ခင်မင်တွယ်တာတတ်သည့် ထိုသဘာဝ သံယောဇ်စိတ်ကလေးသည် မည်သည့်အရပ်ဒေသမှ ရောက်ရှိ လာသည်ဖြစ်စေ လုပ်ရှိလုပ်စဉ်များကိုဖယ်ကာ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး

များကို ချက်ချင်း ရင်းနှီးအောင် ပြောဆိုဆက်ဆံပေါင်းသင်းနိုင်သည့် စွမ်းရည်မှာ ဖီးလ်တစ်သက်တာတွင် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အရည် အသေးတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်ုမသည် ဖီးလ်၏ ယင်းစွမ်းရည် စရိတ်ကို များစွာ နည်းယူခဲ့ပါသည်။ သို့သော လူအများစုနှင့် နိုင်ငံရေးအရ ဆက်ဆံရေးကိုမှ ကျွန်ုမ မယူခဲ့ပေါ်။

ဖီးလ်ထံသို့ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်သတင်းစာ အဘောင်လိုက်ဖြစ်စေ၊ သတင်းစာဖြတ်ပိုင်းများဖြစ်စေ ရောက်ရှိနေတတ်ပါသည်။ ပုံမှန် ရောက်လေ မရှိသော်လည်း ရောက်လာသမျှ သတင်းစာနှင့် သတင်းစာ ဖြတ်ပိုင်းများမှတစ်ဆင့် ကမ္မာစစ်နှင့် ကမ္မာကြီးအပေါ် အမေရိကန်အစိုးရ ထားရှိသည်။ သဘောထားကို ဖီးလ်စဉ်ဆက်မပြတ် သိရှိခွင့် ရနေပေါ်သည်။ ဖီးလ်သည် သတင်းစာပါ သတင်းနှင့် အယ်ဒီတော့ အာဘော်များအပေါ် ငြင်းတို့၏ တုံးပြန်ချက်များကို ဖေဖော်ထံသို့ စာဖြင့် ပြန်ကြားအသိပေးလော့ရှိသည်။ ဝေဖန်ချီးကျူးစရာများကိုလည်း ချီးကျူးတတ်ပါသည်။

ပို့လစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခိုက် အလုပ်ကြိုးစားသော ဖီးလ်သည် အလုပ်ကို ပို့ဌားစားသလောက် လုပ်ငန်းခွင့်တွင် ပို့ဌားစားကာ လုပ်ငန်းကို ပို့မို့စိတ်ဝင်စားသလို ဖြစ်လာလေသည်။ ထို အချိန်တွင် ဝေါရှင်တင်၌ ကျွန်ုမ အခြေကျေသလောက် ဖြစ်နေပါပြီ။ သမီးကြီး အလစ္ာဘက်ခေါ် အေဆီ (နောင်အခါ လာလီ⁴⁷ဟု အခေါ်များသည်)မှာလည်း အသက် တစ်နှစ်ကျော်လာပြီဖြစ်၍ ကျွန်ုမမှာ နောက်ထပ်ကိုယ်ဝန်ရလာပါသည်။ ဖီးလ် မရှိသည့်ကာလွှာ ကျွန်ုမ အချိန်ကို အလဟသာ မဖြော်စီးလို့သဖြင့် အလုပ်တစ်ခု လုပ်ချင်လာပါသည်။ သို့သော ကျွန်ုမလုပ်ချင်သည့်အလုပ်မှာ အမျှင်မပြတ်လုပ်ရသည့် အလုပ်မျိုး ဖြစ်ရမည်အပြင် ကျွန်ုမအား တစ်ခုခု သင်ကြားပြသပေးသည် အလုပ်လည်း ဖြစ်ရပေမည်။ သို့သော ပင်ပန်းစွမ်းနယ်စေသည့် အလုပ်ကိုတော့ ကျွန်ုမ မလုပ်နိုင်ပေါ်။ ကျွန်ုမသည် ဖေဖော်သတင်းစာတိုက်သို့ ပြန်သွားပြီး ပြန်ချီးပြီး ပြန်ချီး

ရေးဌာန၏ (အများအားဖြင့် သတင်းစာဝုသများထဲမှ) တိုင်စာများ၊
ပြန်လည်ဖြေကြားသည့် အလုပ်ကို ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ပါသည်။ ထို အလုပ်
မှာ မထူးခြားလေသာ ပညာရသည့် အလုပ်တစ်ခုဖြစ်၍ ဖြစ်ပါသည်။
ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုမ်သည် တာဝန်အရ အလုပ်တစ်ခုဖြင့် အချိန်ကို မပင်မပင်နဲ့
အသုံးချဖြစ်သွားပါတော့သည်။ အလုပ်သို့ ဘတ်စကားဖြင့်သွားပြီး ရုံးခိုင်နဲ့
အတိုင်း အများနည်းတူ လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထားသည့် လုပ်ငန်းဌာနကြီးတစ်ခုသည် ယင်းလုပ်ငန်းဌာနအတွင်းမှ ဝန်ထမ်းများအဖို့ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသည့်ဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုင်မအဖို့ ဆောင်းရာသီကာလမှာ တည်ဖို့လျှင်မြန်စွာပင် ကုန်လွန်လာခဲ့ပါသည်။ သတင်းစာတိုက်သို့ ပုံမှန်သွားပြီး သမီးကြီးအလွန်ဘက်ရှိရာအိမ်သို့ အချိန်မှန်ပြန်သည့်အလုပ်ဖြင့် ကျွန်ုင်မ ဟန်ကျော်နေပါသည်။

ကျွန်ုင်မနှင့် ဖီးလ်တို့၏ ဘဝသည် သမ္မတ ရှစ်မဲ့လ်၏ နယူးဒီးလ်၏ စီးပွားရေးအစီအစဉ်သစ်ကာလ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများနှင့်လည်းကောင်း၊ ထိုခေတ်က ကမ္မာစစ်ကာလအတွင်း ၁၀၇၄၃တင်၊ ရှုံးဖော်စစ်၊ ဟဲရွှေဘူးမြို့များ၏ လူမှုရေးအသိင်းအရိုင်းတွင် လည်းကောင်းကျင်လည်ခဲ့ရသဖြင့် ကျွန်ုင်မအနေဖြင့် မိဘအသိင်းအရိုင်းက ပေးသော ညနေစာတော်းပွဲများဖြင့် အလွန်ရှင်းနှီးသော မိတ်ဟောင်းဆွေ ဟောင်းအချို့က မိတ်သည့် ညနေစာ စားပွဲများကိုသာ သွားရောက်ခဲ့ဖူးပြီး ကျွန်ုင်မကိုယ်တိုင် က ညစာစားပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ဖြင့် မရှိခဲ့ဖူးပေး။ ကျွန်ုင်မမှာ လိုလေသေး မရှိအောင် အရာရာတို့ တခိုးတနား ပြီးပြည့်စုံနေသော အိမ်ထောင်စုကြီး၌ ပြီးပြင်းလာရသောကြောင်လည်း ကျွန်ုင်မအနေဖြင့် ညစာစားပွဲကဲသို့ ပွဲလမ်းပျိုးများကို အထူးပြုလုပ်ကျင်းပရန် ဆန္ဒမရှိခဲ့ပေး။ ကျွန်ုင်မကြာ ခက ပြုလုပ်ခဲ့သည့် စားပွဲမှာ မက်တီးချက်ပြုတိစိမိထားသည့် မထူးဆန်းသော်လည်း အလွန်အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းလျာများကို သူ ကိုယ်တိုင် တည်ခင်းကျွေးမွှေးသည့် စားပွဲသို့ ကျွန်ုင်မမိတ်ဆွေအချို့ကို ဖိတ်၍ ကျွေးသည့် စားပွဲမျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။

အပေါင်းအသင်းများအား ကျွန်ုင်မကိုယ်တိုင် ပထမဆုံးအကြိမ် တည်ခင်းကျွေးမွှေးအောင်ခဲ့သည့် စားပွဲမှာလည်း ကျွန်ုင်မတစ်သက်တွင်

ရာစုနှစ်ထက်ဝက်ကြာသည်အထိ မမေ့ပျောက်နိုင်လောက်အောင်ပင် အမှတ်တရ စားပွဲတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်းမ၏ ငယ်ဆွယ်သော သူငယ်ချင်း ရှိနာသန⁴⁸ နှင့် ဗျား ဘင်္ဂမဲ့⁴⁹ တို့ ကမ္မာစစ်စြော်ချိန်တွင် နယ်းယောက်သို့ ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့လာကြခိုက် ကျွန်းမထဲသို့ စနေ့၊ တန်းနွေားရက်တွင် အလည်းလာကြမည်ဖြစ်သည်။ သူငယ်ချင်းဟောင်း ပရစ်ချုံနှင့် ကျွန်းမ၏ ရင်းနှီးသော မိတ်သစ်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဖြိုတိသွေးသုံးမှ ပြန်ကြားရေးအရာရှိ အဆိုင်းရား ဘာလင်⁵⁰တို့၊ ကိုလည်း ထိနေ့တွင် ကျွန်းမအိမ်သို့ မိတ်ဖို့ စိတ်ကူးထားသည်။ ထို့ပြင် ဖြိုတိသွေးတတိယအတွင်းဝန် ဒေါ်နာလ်၏ မကြေလင်းနှင့် မိလင်းဒါး မကြေလင်း⁵¹တို့ စုတွေကိုလည်း မိတ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ ထိုစဉ်က ဒေါ်နာလ်၏ကို ကွန်မြာနှစ်သူလျှို့ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်းမတို့၊ လုံးဝ မထင်မှတ်ခဲ့ပေး။ ကျွန်းမအဖို့၊ ယနေ့ထက် တိုင်အောင် ပင် ဒေါ်နာလ်၏ရေား မိလင်းဒါးကိုပါ ဆိုပိုယက် သူလျှို့ဟု ယုံကြည်ရမှာ ခေါ်နေဆဲဖြစ်နေပါသည်။

ကျွန်းမ၏ ညနေစာစားပွဲသက ကျွန်းမထင်သည်ထက် အရက်ပို သောက်ထားသည့် ဒေါ်နာလ်နှင့် ပရစ်ချုံတို့၊ ကလွှဲလျှင် စားသောက်ချိန်၏ စကားဝိုင်းမှာ စုပြည်ကာ ပျော်ရာဖြစ်ရပါသည်။ သို့သော် စားသောက်ပြီး ၍၅၁ အောင်ရွှေ့ခန်း၌ ဝိုင်းထိုင်၍ တွေ့ရာလေးပါး ပြောကြပြန်သောအခါ ပရစ်ချုံ နှင့် ဒေါ်နာလ်တို့၊ က အဆိုင်းရား ဘာလင်အား လက်ယာသမားနှင့် စေ စပ် ချင်လွန်းနေသူ သို့မဟုတ် အထိုက်ပိုမိုအဖြစ် စွပ်စွဲပြောဆိုရာမှ အဆိုင်းရား ဘာလင်နှင့် စကားများကြတော့သည်။ အရက်ရှိန်ကြောင့် လေကြော တွေ့ရှည်ကာ ပိုမိုပြင်းထန်လာသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ကျွန်းမနှင့် ပရစ်ချုံမှာ အဆိုင်းရား ဘာလင်အား သီးခြား ဒေါ်ထုတ်ပြီး တောင်းပန်လိုက်ရသည်။ ဘာလင်က ပရစ်ချုံအပေါ် ကျေအေးနိုင် သော်လည်း ဒေါ်နာလ်၏ကို နောင် ဘယ်တော့မှ စကား မပြောတော့ ဟုဆိုသည်။ ၍၅၂ သို့မြင့် ကျွန်းမ တစ်ယောက်တည်း တည်ခင်းစည်းခည့်ခဲ့သည့်

ပထမဆုံးအကြိမ် ညနေစာစားဖွဲ့မှာ အဆုံးသတ်ခဲ့ရပါသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် နွေးဦးပေါက်ရာသိသို့ ရောက်ပေတော့မည်။ ကျွန်မတို့ ရှားရမ်းနေထိုင်လျက်ရှိသော အိမ်ရားသက်တစ်းမှာလည်း ကုန်ဆုံးတော့မည်ဖြစ်၍ ဝင်ချိတ်ခါ ထွက်ချိတ်စွဲည်ဖြင့် ငါးနှစ် နီးပါးမျှ ကျွန်မတို့နေထိုင်ခဲ့သည့် နွေးထွေးသော အိမ်ကလေးကိုပါ စွန်းရတော့မည် ဖြစ်သည်။ ဒြပ်လတွင် နောက်တစ်ယောက်မွေးလျှင် အိမ်မှာ အလွန်ကျော်းကျပ်သွားသို့ သေချာသည်။ ကျွန်မတို့ နောက်တစ်အိမ်ရားဖို့ စိတ်ကူးကြည့်ပါသည်။ သို့သော် နောက်ထပ်တစ်အိမ်ရရန် ထုံးဝေ မလွှာယ်ကူ၍ အိမ်ဝယ်ဖို့ ကြံစည်ရပြန်သည်။ တိုင်ပင်ရမည့် ဒီးလ်တစ်ယောက် ကျွန်မမားတွင် မရှိ၍ အိမ်ကိစ္စအတွက် ကျွန်မတို့ စိတ်ခုံကွောက်ရလေသည်။

အိမ်ရှာဖွေစုစုမွေးရင်း မတ်လတွင်းသို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ကလေးမျက်နှာမြှင့်ဖို့ ရက်လည်း နီးကပ်လာပါသည်။ ထိုအခိုက် ဒီးလ်တစ်ယောက် ဖို့လ်ချုပ်ကြီးကဲနိုင်နှင့်အတူ ရက်အနည်းငယ်ကြာမည် အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန်အတွက် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်လာမည့်သတင်း ရောက်လာပါသည်။ မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် စစ်ဘက်လေယာဉ်ကွင်းသို့ ကျွန်မတွက်၍ ကြိုဆိုစဉ် ဒီးလ်တို့ဒီးလာသော စီ-၅၄⁵² အင်ဂျင်လေးလုံးတပ် လေယာဉ်ကြီးကို တွေ့ရတော့မှ အင်ဂျင်လေးလုံးတပ် လေယာဉ်ကို ကျွန်မတို့ ပထမဆုံး ဖြင့်ဖူးတော့သည်။

ဒီးလ် ယခုတစ်ကြိုမြဲမြို့ပြန်ရောက်လာခြင်းသည် ကျွန်မအဖို့ စိတ်လှပ်ရားဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း နှစ်ယောက်စလုံးအဖို့မူ ကသုတ်ကရာက်နိုင်ပြီး အလွန်ပင် စိတ်မောလူမောဖြစ်ရပါသည်။ ကျွန်မမှာ အိမ်သစ်တစ်ဆောင်ရှာဖွေဖို့ အောက်နေသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ရှစ်လကိုယ်ဝန်ကြောင့် ပုံမှန်ဖိုးဆိုးမူဝောနာအချို့လည်း ကျွန်မမြဲရှိနေသည်။ ကျွန်မမှာ ဖွံ့ဖွားသော ကလေးများကို မွေးဖွားတတ်သဖြင့် ပိုက်အနေအထားမှာလည်း သာမန်ထက် ပို၍ရှုံးသို့ ရှုတွက်နေပေါသည်။

ဒီးလ်သည် ဝေါရှင်တင်သို့ ခရီးရှည်ပြန်လာ၍ ရောက်သည်
ဆိုလျှင်ပင် ရက်သတ္တတစ်ပတ်လုံး အလုပ်လုပ်နေရသည်။ တစ်နေ့ ၁၄
နာရီအထိ လုပ်ငန်းနှင့် ထိတွေ့နေရ၍ ဒီးလ် ပင်ပန်းစွမ်းနယ်လာသည်။
ညအချိန်ရောက်မှသာ ဖြေလစ်ပိုင်သို့ ပြန်ရောက်နေသော လုပ်ဖော်
ကိုင်ဖက်များ၏ မိသားစုများထဲသို့ တယ်လီဖုန်းဖြင့် သတင်းပေး စုစုမ်း
ပေးဖြန်းရပ်နှင့် မျှန်မနှင့် ဒီးလ်မှာ တွေ့ဖို့အချိန် များစွာ မရကြပေ။
ကျွန်းမလည်း ဒီးလ်နှင့် သူ.လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအတွက် လက်ဆောင်
ပစ္စည်းနှင့် အမြားလိုအပ်သည် အသုံးအဆောင်များကို မြို့လုံးပတ်လည်
ထွက်၍ ဝယ်ခြမ်းထားရတော့သည်။ အထူးသဖြင့် လေထုပါးသော နေရာ
သို့ ရောက်သောအခါ အရက်ပုလင်း ဖော်စွပ်များ လေယာဉ်ပေါ်၍ ပွင့်
မထွက်ရန်အတွက် ဖော်စွပ်ထိပ်များကို တိပ်ဖြင့်ထပ်၍ ပိတ်စည်းပေး
ထားရသည်။

ရက်သတ္တပတ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် ကျွန်းမဝယ်ရန် တော့တော့ ဆိုင်ဆိုင်
ဆွေးဆွေးထားသော အိမ်သို့ ဒီးလ်ကို ဝေါ၍ပြပါသည်။ အိမ်ကလေးမှာ
စိတ်ကုံးကောင်းကောင်းဖြင့် ဆောက်ထားသောအိမ် မဟုတ်သော်လည်း
သပ်သပ်ရပ်ရပ် နေထိုင်နိုင်သောင် မီးခိုးရောင်ကျောက်တုံးများဖြင့် ဆောက်
ထားပြီး သာမန်လူတန်းစားရပ်ကွက်တွင် တည်ရှိသည်။ မိုလ်ချုပ်ကြီး
ကုန်နှင့် လုပ်ငန်းခွဲသာ အာရုံရောက်နေပြီး အိမ်ကိစ္စ စိတ်မဝင်စားသော
ဒီးလ်သည် အိမ်ကို ၁၁:ကြောင်ကြောင်ဖြင့် လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုပြီး အိမ်မှာ
ကောင်းလှကြောင်း ပပ်ပေါ့ပေါ့ပင် ထောက်ခဲ့ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

နောက်တစ်နေ့နာက် ရှစ်နာရီတွင် ဒီးလ်နှင့် မိုလ်ချုပ်ကြီး
ကုန်နှစ်ဦး ဝေါရှင်တင်မှာ လေယာဉ်ဖြင့် ပြန်လည်ထွက်ခွာကြတော့သည်။
ဒီးလ်အား လေဆိပ်သို့ ကျွန်းမလိုက်ပို့စဉ်က ဒီးလ်က အိမ်ပွဲစားက ငွေး
ထဲသို့လာ၍ ထိုအိမ်မှာ ရဟန်နှင့် နီးကရိုးလူမျိုးများအား အိမ်ရှာမရောင်းရန်
သတ်မှတ်ထားသည် နှစ်နှစ်မြေထဲတွင် ကျေရောက်နေကြောင်း၊ အားတုံး

အားနာဖြင့် ပြောကြားတောင်းပန်သွားခဲ့ကြောင်း ကျွန်မအား ပြောပြီသည်။ ဖီးလ်ကားကြောင့် ကျွန်မ အလွန်ပင် အဲပြုသွားရသည်။ ကျွန်မ၏ ရဟ္ဒီ သွေးပါနေသည်ကိစ္စမှ ကျွန်မ ရှိကာဂိတ္တတ္တသို့လိုက်ရှိစဉ်က အသင်းအွဲများ ဝင်ရောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ခွဲခြားခြင်းခံရသည်မှာပ နောင်အခါ မည် သည် ပြသာနာများ မကြုံခဲ့ရသောကြောင့် ဤကိစ္စကို ကျွန်မ မော်နော်ပါ သည်။ ဖီးလ်က ရောင်းဖို့ ပြောဆိုထားပြီးမှ ယင်းကဲ့သို့ ငြင်းပယ်ခြင်း အတွက် ဥပဒေအရ တရားစွဲနိုင်ကြောင်း ကျွန်မအား ဖြေသိမ့် ပြောလာ ပါသော်လည်း သူ့မျက်ကွယ်၏ ကျွန်မတစ်ယောက်တည်း အမှုဆိုင်ဖို့ ကျွန်မ မလိုလားကြောင်း သူ့သိနေသည်။ “ကိုယ့်အနေနဲည်း အိမ်ကို သိပ် ကြိုက်လှတယ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ အခြား တစ်အိမ် ထပ်ရှာပါဉားလားကွာ” ဟုသာ နောက်ဆုံး ပြောသွားခဲ့သည်။ သည်တစ်ကြိမ် ဖီးလ်ကို နှုတ်ဆက်ပွဲ မှာ အိမ်ဆက်ရှာရေး ဝန်ထုပ်ကြီးတစ်ခုက ကျွန်မကို ထပ်မံ ဖိစီးခဲ့ပြန် ပါသည်။

ဖီးလ်ကား ပစီဖိတ်ဒေသသို့ ပြန်သွားပြီ။ ကျွန်မမှာ ကလေး မျက်နှာမြင်ဖို့ ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်သာ လိုတော့သည်။ ပြောင်း ရွှေ့နေထိုင်ဖို့ အိမ်မရသေး၊ နောက်ဆုံးတွင် ရော့တောင်းဒေသ၏ ခွင့် ကျွော် အိမ်တစ်လုံးကို ဝယ်လိုက်ရပါသည်။ ခွဲကျော် အဆင်မပြုလိုက်ပုံမှာ နည်ခန်းနှစ်ခန်းက ပြောညီထပ်တွင် ရှိနေပြီး ဖီးဖို့ဆောင်နှင့် ထမင်းစားခန်းမှာ ပြောအောက်ခန်း၏ ရှိကြသည်။ ကျွန်မလည်း ကျွန်မ မကြိုက်လှသော အိမ်တစ်လုံးကို ဝယ်ထားပြီးကြောင်း ဖီးလ်ထဲ စာရေးရိုက်ပါသည်။

အိမ်တစ်ဆောင်၏ တန်ရာတန်ဖိုးကို ပေးဆောင်ရခြင်းနှင့် ထို အိမ်၏ လိုအပ်သည်မှား ဖြည့်ဆည်းခြင်းဟုသော လုပ်ငန်းတာဝန် နှစ်ခုကို တစ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် ပထမဆုံးအကြိမ် ဆောင်ရွက်ရပေပြီ။ အရင်းငွေ မထိခိုက်စေဘဲ အိမ်ဝယ်သည်ကိစ္စမျိုးကိုလုပ်၍ ဖြစ်ပါမလားဟု ကျွန်မ တွေးပုံမိသောသည်။ ဝင်စစ် ကျွန်မမှာ ရင်းနှီးငွေနှင့် ဝင်ငွေကွဲပြားခြားနား

ချက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘက်၏ အိမ်ရာပေါင်၍ ငွေချေးပြီး အိမ်ဝယ်နိုင်သည့်
အကြောင်းကိုလည်းကောင်း ရေရှေလည်လည် သဘောပေါက်သေးသူ
မဟုတ်ပေါ်။ ယင်းသည် ငွေကြေးကို ကိုင်တွယ်၍ မသုံးခဲ့တတ်သည့်
ကျွန်းမာရ် ပျော်ညုံချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ငွေနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေး
လေ့မရှိသော ဖေဖော် မေမေ တိ.ကလည်း ကျွန်းမတိ.လက်ဝယ်ရှိငွေဖြင့်
ဝယ်ခြမ်းရာတွင် လောက်သည်၊ မလောက်သည်ကို မည်သည့်အခါမျှ
ပညာပေး ရှင်းလင်းပြသမှ မရှိခဲ့ကြ။ ကျွန်းမကိုယ်တိုင်ကလည်း တစ်ဘို့
တစ်ဘို့ ထူထောင်ရသည့် ငွေကြေး ကုန်ကျွမ်းအကြောင်းကို ဖေဖော်သား
မမေးမြန်းခဲ့ဖူးပေါ်။ ထိုအခါ အိမ်တစ်ဆောင်အတွက် ကျွန်းမ မည်မျှအထိ
ငွေကြေးလျာထားသတ်မှတ်နိုင်ကြောင်း၊ သတ်မှတ်သင့်ကြောင်းတိ.ကို
ဖေဖော် ကျွန်းမအား မပြောပြုခဲ့တော့ချော့။

ကျွန်းမသည် အိမ်ပြင်ဆင်မှုမ်းမံစရိတ် မည်မျှသုံးရမည်ကိုလည်း
မသိပေါ်။ သဘောကောင်းသည့် အိမ်အလုပ်ငင်သူ အမျိုးသမီးကြီး
တစ်ယောက်ကို တွေ့ပါသည်။ ထိုအမျိုးသမီးမှာ ကျွန်းမအိမ်နှင့် မနီး
မဝေးနေရာ၌ ရှေးဟောင်းပစ္စည်း အရောင်းဆိုင်တစ်ဆိုင်ဖွင့်ထားသည်။
သူက အက်လိပ်ပရိဘောဂပစ္စည်းတွေ့ကို ကြိုက်သလား၊ ပြင်သစ် ပရိ
ဘောဂပစ္စည်းတွေ့ကို ကြိုက်သလား၊ ပရိဘောဂအတွက် မည်မျှအကုန်
အကျခံနိုင်ပါသလဲဟု မေးလာသည်။ ကျွန်းမက သူမြေပြေသည်များကို နား
မလည်ကြောင်း၊ အက်လိပ်နှင့် ပြင်သစ် ပရိဘောဂပစ္စည်းများ ကွဲပြားခြား
နားပုံကိုလည်း မသိကြောင်း၊ ထိုပစ္စည်းများ၏ ရွှေးနှုန်းကို ပို၍ပင် မသိ
တော့ကြောင်း ခပ်ကြောင်းကြောင်း ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။ အိမ်မှုမ်းမံ
ပြင်ဆင်မှု အတွေ့အကြုံများ တစ်ပုံ တစ်ပင်ကြီး ရလိုက်သော ထိုအချိန်က
ကျွန်းမဝယ်ခဲ့သည့် အိမ်ထောင်ပရိဘောဂအချို့၊ ကျွန်းမထံတွင် ယနေ့အထိ
ကျွန်းရှိနေကြပါသေးသည်။

ထိုနှစ် နွေရာသီတွင် အိမ်သစ်သို့ ကျွန်းမ ပြောင်းချွေ့နေထိုင်

ခဲပါသည်။ အိမ်သစ်ကြီးကို ထိန်းသိမ်းရသည့်တာဝန်မှာ ပို၍များပြား ခက်ခဲလှသော်လည်း နေစရာအိမ်ရပြုဖြစ်၍ စိတ်ထဲမှာ တစ်မျိုး အေးချမ်း သွားရပါသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် သမ္မတ ရှစ်ဗဲ့လ်ထဲ ကွယ်လွန်ကြောင်းသတင်း ကြားရသည်။ သမ္မတကြီး နာမကျန်းဖြစ်သည့် သတင်းကို ပထမက ကျွန်းမတို့ မကြားသိခဲ့ရ၍ ကျွန်းမတို့ ရတ်တရက် မှင်တက်မိသလို ဖြစ်သွားကြရသည်။ ကျွန်းမတို့ အများဆုံး အားကို ယုံကြည့်ရသော အင်ကြီးတစ်ယောက်လုံး ဆုံးရှုံးဘို့သကဲ့သို့ ခဲ့တောက် ကျွန်းမတို့ မသိသော အတွေ့အကြုံမရှိ၊ စိတ်ဝင်စားဖွယ်လည်း မကောင်းလှသော အနောက်အလယ်ပိုင်းဒေသ၏ အထက်လွှတ်တော် အမတ်ဟောင်း ဟယ်ရို ထူးမင်း⁵³ နှင့် ကျွန်းမတို့ တွေ့လာရပါတော့သည်။ ကျွန်းမသည် အလွန်စိတ်ထိခိုက်လွှာနှင့်ပင် မီးရထားမှ အိမ်ဖြူးတော်သို့ သယ်ဆောင်ကြသည့် သမ္မတကြီး၏ ရပ်အလောင်းကို ဂါရဂါပြုရန် ဝေါရှင် တင်သို့ ဆင်းလာခဲ့ပါသည်။ ရက်သတ္တာတစ်ပတ်ကြာသောအခါ ဘောလ်တိ မောမြို့၊ ဘယ်လ်ပီးဘို့တယ်သို့ ကျွန်းမ ပြန်သွားသည်။ ကလေးမျက်နှာ မြင်မည့်ရက်ကိုစောင့်ရန် ကျွန်းမနှင့်အတူ ဖေမေလိုက်ပါခဲ့သည်။ သုံးရက် အကြာ ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် သားလေး ဒေါ်နာလ်၏ အက်ဒွဲ⁵⁴ကို မျက်နှာမြင်ခဲ့ပါသည်။

ဒေါ်နှဲးလေးမှာကျွန်းမ မပျော်လင့်သောရပ်မျိုးနှင့် ဖြစ်နေပါ သည်။ ပါးစပ်ကလေးသာ ကျွန်းမနှင့် တူသယောင်ယောင်ရှိသည့်မှာ ကျွန်းမ သိသော မီးသားစုံနှစ်ဖက်စစ်လုံးမှ မည်သူနှင့်မျှ မတူပေါ်။ အသားဖြူးပြီး ဆံပင် သိပ်မသန်လှသော်လည်း ဆံပင်တွေက အညီဖျော့ရောင်ဖြစ်နေ သည်။ တစ်မှုပုံးမယ် သားကလေးပဲဟု ကျွန်းမတွက်ထားလိုက်ပါသည်။ မီးလ်၏အသက် ၃၀ နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် သမီးနှင့် သားလေး တို့အပေါ် မီးမီး၏ထင်မြင်သုံးသပ်ချက် စာတစ်စောင်ကို ဖေဖေက မီးလ်

ထဲသို့ ပို့လိုက်သည်။ ဖေဖော်ထဲတွင် သမီးကြီးလာလိနှင့် သားလေးဒေါ်နှင့်
တို့ကို အုပ်ဖော်ကောင်းလောက်အောင် ကြိုတင်ဟောကိန်းထုတ်ထားသည်။
သမီးကြီးသည် ခုံအတွက် တစ်ပတ်ထက်တစ်ပတ် ပို၍ အရေးကြီးသော
သူတစ်ယောက်ဖြစ်လာနေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သားလေးကို တရား
သူကြီးဟူ၍လည်းကောင်း ဖေဖော် နိမိတ်ပြ ရေးသားခဲ့သည်။

မေလ ၇ ရက်နေ့တွင် ဥရောပ၌ ခုတိယကမ္မာစစ်ကြီး ပြီး
သွားသော်လည်း ပစိမိတ်ဒေသ၌ စစ်ရှိနိမ္မား ဆက်လက်ကျွန်ရှိနေသေးရာ
ဉာဏ်တော်လ ၆ ရက်နေ့တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ဟိုရိရိုးမားမြို့ပေါ်သို့ အမေရိကန်
အနုမြူဗုံးကြတော့မှ အဆုံးသတ်သွားတော့သည်။ ဗုံးကြပြီးနောက်
တစ်နေ့တွင် ဖီးလ်ထဲ ကျွန်မရေးသည် စာထဲ၌ အနုမြူဗုံးနှင့် ပတ်သက်၍
ငွေး၏သဘောထားများ ပါလာခဲ့သော်လည်း အပြစ်မဲ့ ပြည့်သွားများ ပြည့်
သိပ်စွာ နေထိုင်သည့် မြို့တစ်မြို့ပေါ်သို့ ဗုံးကြခဲ့ကြောင်း သူနားလည်
သဘောပေါက်သည် အရိပ်အယောင်များကို စာထဲမှာ မတွေ့ရပေ။
ဉာဏ်တော်လ ၁၁ ရက်နေ့၊ ကျွန်မထံရေးသည်စာထဲ၌မူးပါသည်။

ထိုနှစ် စက်တင်ဘာလ တစ်လလုံးလိုလိုမှာ ဖီးလ်အား ဂျပန်
နိုင်ငံသို့ တာဝန်ဖြင့် ပို့ဦးမည့် ကောလာဟလသတင်းများ ထွက်နေ
ခဲ့ပေသည်။ ဖီးလ်က ငွေးအနေဖြင့် ဂျပန်၌ လုပ်ရမည့်တာဝန် မည်မည်ရရှု
မရှိဟေ့တွေ့လျက် အိမ်ပြန်လိုသည့်အောသာ ကြီးမားနေလေသည်။ နိုင်ငံ
ရပ်ဗြားရှိ အမေရိကန်လေတပ်များမှ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ အိမ်ပြန်
ရေးမှာအရ လိုအပ်သည် အကြောင်းပြချက်များ စုစည်းတင်ပြကြရာတွင်
သားလေးဒေါ်နှင့် ဖီးလ်အား မြောက်မှတ်ဖြည့် ပေးလိုက်သဖြင့် စက်တင်
ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့မှာပင် အိမ်ပြန်ခွင့် အမိန့်စာကို ဖီးလ် ရရှိခဲ့ပါ
သည်။

Notes

1. Fort George Meade
2. Greyhound
3. Atlantic City
4. "fucking"
5. "fucking sergeant"
6. "fucking camp"
7. Sioux Falls
8. St. Louis
9. John Morrell
10. prairie gales
11. "Mrs. Private"
12. "Happier Lives for Privates Wives"
13. Carpenter Hotel
14. Wayne
15. Yale
16. Taft Hotel
17. "Wild Bill" Donovan
18. Office of Strategic Services
19. Salt Lake City
20. Ephrata combat-crew training school
21. Yakima
22. Ruth Taylor
23. PM
24. *The New York Times*
25. Herbert Elliston
26. Alan Barth

- 27. commissioner
- 28. John Riseling
- 29. Elise Carper
- 30. Marie Sauer
- 31. WAVES
- 32. Pare Lorentz
- 33. Belvedere Hotel
- 34. Rosamund Burling
- 35. fathers' waiting room
- 36. Mary Goodwin
- 37. Elizabeth Moris Graham
- 38. Mary Bishop
- 39. Harrisburg
- 40. Gay and Jack Bradely
- 41. Ration Board
- 42. Special Branch
- 43. General George Kenney
- 44. MacArthur
- 45. *General Kenney's Reports*
- 46. Acey
- 47. Lally
- 48. Jonathan
- 49. June Bingham
- 50. Isaiah Berlin
- 51. Donald and Melinda MacLean
- 52. C-54
- 53. Harry Truman
- 54. Donald Edward
- 55. "Don" = Donald Edward

အခန်း (၁၁)

၁၉၄၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ဖေဖော်သတ်းစာ၌
မီးလ်အလုပ်လုပ်မည့်အကြောင်း၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင်
ပို့စွဲတွင် ကြေညာချက် ပါလာသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် လဲန်းလိုက် အပ်ပါ
ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ သုတေသနရုံးနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များဖြစ်သော

အော်စကာ ကော်စံ ရှိုးရော၊ အယ်လ် ဒေးမစ်ဆင်၊ ဘတ်စတာ စတော့ခပ်၊ လျှိုက် ကပ်တလာ၊ ဝင်းသရော့ပုံ ဘရောင်း၊ လူးဝစ် ဟက်တာနှင့် မယ်လ်ကမ် လဲန်းဖို့၊ ဒ်တို့၊ ထဲမှ ပေးစာတစ်စောင် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် အယ်ဒီတုံအာဘော် စာမျက်နှာတွင် ပါလာလေသည်။ ထိစာမှာ ဖီးအား ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်း စာကြိုးက တာဝန်ပေးခြင်းကို ဂုဏ်ပြုကြုံဆိုသည့် စာပင်ဖြစ်သည်။ သို့၊ သော် ဖီးလ်၏ စွမ်းဆောင်ချက်များကိုလည်း စာထဲ၌ ဖော်ပြပေးထား ပေသည်။ ဖီးလ်သည် ပို့စ် သတင်း၊ စာထဲတ်ဝေသူ၏ သာမန်သားမက် တစ်ယောက် မဟုတ်ကြောင်း၊ သတင်းစာဖတ်ပရိုသတ်အား ပြောပြသည် သဘောပင်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ဖြင့် ၁၉၄၆ ခုနှစ်သည် ကျွန်ုမတို့၊ အဖို့၊ အခြေအနေတွေ လုံးဝ ပြောင်းလဲသွားသည့် ဘဝတစ်ကျွော်၏ အစဉ်းပိုင်း ဖြစ်လာပါတော့ သည်။ ကျွန်ုမတို့၊ သည် တာဝန်အနည်းငယ်ပျော်သူရှိသော ခပ်ပျော်ပျော် လူပ်ရှားသွားလာခဲ့သည့် လူငယ်ဘဝမှုသည် အုပ္ပါးအစွန်းတွေဖက်သို့၊ လျှောက်ခဲ့ကြသည်။ နေ့စဉ်ရက်ဆက် ပြောင်းလဲလာမှုများကို ရတ်တရာက် မဖြင့်သိခဲ့၍ ကျွန်ုမတို့၏ ဘဝအခြေအနေများ၊ ယခင်နှင့် မည်မျှ ကွာခြား လာသည်ကို ကျွန်ုမ မဖြင့်မိခဲ့ပေ။ စင်စစ် ကျွန်ုမနှင့်ဖီးလ်မှာ ပို၍ လေး နက်သော ဘဝတစ်ခုထဲသို့၊ ရရာမခြေလှမ်းဖြင့် လုမ်းဝင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဖီးလ်သည် အယ်ရိုရိုးနားပြည်နယ် ဖီးနွှမြို့၊ ^၃တွင် နောက်ဆုံး ခွင့်ရက်များ ခဲ့စားပြီးနောက် ငှုံး၏ စစ်ပြီးခေတ်လုပ်ငန်းကို အသက် ၃၀ အချွေထွင် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏ တွဲဖက်ပုံနှင့်ထုတ်ဝေသူအဖြစ် စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ပို့စ်တွင် ဖေဖော်ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်ခွင့်ရလာသော ဖီးလ်အဖို့၊ လုံးဝ စိမ်းနေပြီး ပြိုင်ဆိုင်မှ အလွန်များသည့် လုပ်ငန်းသစ်တစ်ခု ကို လိုအပ်ချက်အရ အဖြင့်ဆုံးနေရာမှ စတင်ကိုင်တွယ်လုပ်ဆောင်သွားရန် ဖီးလ် လေ့လာရပေးပို့မည်။

ဒီလက သတင်းစာလုပ်ငန်းတွင် အောက်ချုပ်လိုပ်ကိုင်ရမည့်ဖြစ်၍
ကျွန်ုမအနေဖြင့်လည်း အိမ်မှုရေးရာကိစ္စကို သာမဏ်ထက်ပို၍ တာဝန်
ယူလုပ်ကိုင်လာရပါသည်။ အထူးသဖြင့် အိမ်မှုကိစ္စများနှင့် လူမှုရေးကိစ္စ
အချို့ကို ကျွန်ုမ အားသွားနှင့် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ စစ်အတွင်း ကာလက
ကျွန်ုမ၏ဘဝါးမှာ ဒီလိဂါးသည် တပ်စာန်းများသို့ တကောက်တောက်လိုက်
သည်အချို့နှင့် တစ်ယောက်တည်းနေရသည်အချို့နှင့်များဖြင့် ကုန်လွှန်
ခဲ့ရသည်။ လင်ယောက်းနှင့် သားသမီးတွေ သို့ကိုသိကိုဝင်းဝန်းဖြင့် စိုပြည့်
လှသောဘဝါးမှာ ကျွန်ုမ၏ ဘဝါသစ်ပင် ဖြစ်နေပါသည်။

နဲ့နက်ပိုင်းထဲတိသည့် သတင်းစာတစ်စောင်၏ လုပ်ငန်းခွင့်သည့် နဲ့နက် ၁၀ နာရီထိုးပြီးမှသာ သက်ဝင်လွှဲပုံရှားလာလေ့ရှိသည်။ အိမ်၌ သမီးကြီး လာလိုက ကျွန်ုမ်တို့၊ အတွက် နှီးစက်ဖြစ်နေပါသည်။ နဲ့နက် ၈ နာရီထိုးလျှင် အိပ်ခန်းထဲသို့ ရွှေည့်ရွှေဖြင့် ဝင်လာပြီး “ဒက်ဒိတေတာ့၊ ဒက်ဒိတေတာ့” ဟု ကျယ်လောင်စွာအော်၍ ဖီးလ်ကို နှီးတတ်သည်။ သမီးအသံကြားလျင် ကျွန်ုမ ထရတော့သည်။ ဖီးလ်မှာ ညည်းသံတစ်ချက် နှစ်ချက်ပေးပြီး တစ်နာရီလောက်ဆက်၍ အိပ်တတ်ပါသည်။

ကလေးနှစ်ယောက်ကို ပြုစရန် မထိမိ ဘင်ရှေ့ပိုကို ခေါ်ထားသော်လည်း ကျွန်ုမှာ ကလေးကိုစွန့်တဲ့ အိမ်မှုကိုစွာများကို ယခင် ကထက်ပို၍ အချိန်ပေးလုပ်ကိုင်နေရပါသည်။ မက်တိုးမှာ အလုပ်ပြန်ဆင်းနိုင်လောက်အောင် ကျွန်ုးမာရေး ပြန်မကောင်းလာသောကြောင့် ထမင်းဆုက်ဘက်ဆီ³နှင့် အဝတ်လျှော်ရန် အက်သယ်လ်ဘက်ဗာလီ⁴တို့ကို ခေါ်ထားရတော့သည်။ အက်သယ်လ်ကြောင့် အဝတ်အစားတွေ စုတ်ပြုကုန်ရာ ဖီးလ်၏ ခြေအိတ်အတော်များများ ဘက်ပဲကုန်ကြသည်။ အက်သယ်လုံးကို အလုပ်ဖြုတ်ပစ်၍လည်း မဖြစ်နိုင်သေး။ ကျွန်ုမ အလုပ်ဆင်းသောအခါ အူရှိဖြစ်မည်။

ကျွန်ုပ်မ၏ ကလေးနှစ်ယောက်မှာ ဤပြင်းလာနောက်သော်လည်း

ကျွန်းများ မိမိခင်တစ်ယောက်၌ ရှိရမည့် ကျွမ်းကျင့်များ ရှိသင့်သလောက် မရှိဘဲ ဖြစ်နေပါသည်။ သက်သောင့် သက်သာရှိရမည့်အစား နေ့စဉ်ဆိုသလို ပျောလောင်ခတ်နေရသည်။ ကလေးထိန်းမယ်မိနားသည်ရက်များတွင် ကျွန်းများလည်ပတ်ရမ်းအောင် လှပ်ရှား ရတော့သည်။ မယ်မိ မရှိသည့် တစ်နေ့ တွင် ဒေါ်နှိန် (သား:ဒေါ်နာလ်ဒ်)ခုတင်ဘားပါတ်ကို ကျွန်းများလည်ပို့ဆောင်ပေါ်မှ လိမ့်ကျေပါသည်။ သားလေး၏ အထက်နှုတ်ခမ်း တစ်လက်မလောက် ဖူးရောင်သွားရှာသည်။ ထိုရက်သတ္တပတ်ထဲများပင် သားလေး၏ နို့၊ ဘူး၊ မို့၊ သီးခေါင်းတွေကို ရေဖြင့်ပြေတ်ထားစဉ် ရေခန်းပြီး အိုးထဲမှ မိုးထောက်တော့မှ အိုးကိုယျာဉ် လက်ခေါးရေကန်ထဲ ပစ်ချုလိုက်ရသည်။ တစ်ချိန်လုံးသာ ကလေးတွေကို ကျွန်းများကြည့်ရှုရပါက ကလေးတွေ ဘယ်လို့ အဖြစ်မျိုးနဲ့ ပြုတွေ၊ ပြုရပါတ် ကျွန်းများကြောက်မိပါသည်။

ဒေါ်နှိန်က တစ်ခါတစ်ရုံပေကပ်ကပ်လုပ်သေးသည်။ သူ့အတွက် စိတ်အလွန်ရှည်ရသည်။ ကျွန်းများလည်း စိတ်ရှည်ရှည်ထားရင်းက ရှည်ဖို့ ကုန်သလောက်ဖြစ်လာသည်။ ဒေါ်နှိန်သည် ၆ လသား အချွေ့ယူ အခါ လည်သားအချွေ့ယူထိ အပြင်းအထန် ခုက္ခလားပြီး တစ်စွဲတ်ထိုးလုပ်တတ် သည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ အစာကျွေးမို့ပင် မလွယ်အောင် အခက်လုပ်သည်။ တစ်နေ့၊ ဒေါ်နှိန်က သူစားမည့် ထမင်းများကို ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့ ဆွဲချုပစ် လိုက်ပါသည်။ ကျွန်းများလည်း စိတ်မေ့လူမေ့ဖြစ်ကာ ဘာလုပ်ရင်ကောင်း မလဲဟု သမီးကြီးလာလိုအား လူမ်းမေးလိုက်ရာ လာလိုက ဒေါ်နှိန်အား ဆင်းဆင်းဖြော်လျှော်ရန် အကြံပေးသည်။ သမီးကြီးလာလို၏ အကြံညာက် ကြောင့် အဆင်ပြေသွားပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ လာလိုသည် ကျွန်းများ အတွက် ပေါ့ပါးသော ကူဖော်လောင်ဖက်သမီး ဖြစ်ခဲ့ပါတော့သည်။

လာလိုသည် သုံးနှစ်သမီးအချွေ့ယူပင် စဉ်းစားညာက် အလွန် တော်လာခဲ့သူဖြစ်သည်။ လူကြီးဘဝကို အားကျွုံးမှင်နေသည်။ ကျွန်းများ၏

နေရာတကာအတူလိုက်ပြီး လိုလေသေးမရှိအောင် ကူညီခဲ့သည်။ ဟာသ ဥက္ကရာဇ်ပြီး တစ်ဖက်သားအပေါ် သနားတတ်သည်။ ကျွန်မသည် သမီးကို အလွန်ချုပ်ရာ ငါများ သမီးပြီးကို ပျက်ဆီးရာရောက်နေသလားဟူ၍ တွေးမြို့ပြီး လာလိုနှင့် ဝေါ်နာလိုက် မောင်နှုန်းမှုစ်ယောက်စလုံး ဆော့သည်မှာ မောကြပုံ မပေါ်ပါ။ စပ်နှုန်းယုံကြည် ခွေးကလေးတစ်ကောင် မွေးလိုက်သော အပါ မောင်နှုန်းယောက်နှင့် ခွေးကလေးကြောင့် ကျွန်မနှင့်ပီးလုံမှာ ထာ စစ်၌ စိတ်လက်ပင်ပန်းစွမ်းနယ်မှု ရကြပါသည်။

ကလေးနှစ်ယောက်နှင့် ခုံကြိုးကြိုး မကြာခကဲတွေ့ရသော လည်း အိမ်ထောင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ ကလေးပြုစပ်ပျိုးထောင်ရေး၊ မိခင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် ကလေးများနှင့် ဆက်ဆံရေးစသည် လက်တွေ့ နည်းပညာများကိုမှ ကျွန်မ ရရှိနေပါသည်။ ယင်းတို့၊ အနက် ကျွန်မတို့ နေထိုင်ခဲ့ရသည် ယခင်အခြေအနေအနေနှင့် အလွန်ကွဲပြားခြားနားသည့် အခြေအနေဖြူးဖြူးလုံး ဆက်ဆံရမည် အနေအထားကို ကျွန်မသိလာရပါသည်။ လုပ်ငန်းထဲ စဝင်စဉ်ကတည်းက အလုပ်တွေကို ဖီးလ် ပိုလုပ်လာခဲ့ရာ ထုံးစွဲအတိုင်းပို့ ပင်ပန်းလာသည်။ တာဝန်တွေက တိုးလာပြန်သည်။ သို့သော လုပ်ငန်းထဲတွေင် ဖီးလ်ပျော်နေပါသည်။

ကျွန်မတို့၏ လူမှုရေးနယ်ပယ်မှာ ကျယ်ပြန်လာသည်။ စစ်မဖြစ်မိက သိကျွမ်းခဲ့သော မိတ်ဟောင်းအချို့၊ မြို့တော်မှ ထွက်ခွာသွားကြသော်လည်း ပရစ်ချုပ်ကဲသို့ မိတ်ဆွေများနှင့် အဆက်အသွယ်မပြတ်ခဲ့ပေ။ ပရစ်ချုပ်သည် ဝေါ်ရှင်တင်း၍ လက်ထောက်ရေး၊ နေချုပ်ရာထူး အပါ အဝင် အလုပ်အကိုင် အချို့ကို မလုပ်ဘဲ ကဲနှုန်းတပ်ကိုပြည့်နယ်သို့ ပြန်၍ ရေးနေလိုက်နေလေသည်။ သို့သော အမှုသည်များကိုယ်စား ဝေါ်ရှင်တင်သို့ မကြာခကဲ ရောက်လာတတ်ပါသည်။

စစ်ပြီးခေတ်နှစ်များအတွင်းမှာပင် ကျွန်မတို့၏ မိတ်ဆွေကြိုးဖြစ်လာမည် ကျိုးက် အော်ဆောပ်နှင့် စတင်သိကျွမ်းခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က

კუ: რენ အრှေ့ဆော်မှာ ရောဘတ ကင့်နာ: ^၆နှင့်ပေါင်း၍ ဟဲရာလ်၏ ထရစ်
မြန်: သတင်းစာတွင် ပင်တိုင်ဆောင်းပါးများ: ရေးလျက်ရှိပြီး မြို့လူထု
အသိုင်းအရိုင်းတွင် ထင်ရှားသော ဖျော်ဖြေရေးသမားတစ်ယောက်ပြစ်သည်။
သို့သော် အပေါင်းအသင်းကို အလွန်ခေါင်မင်ပြီး အသုံးအဖြုန်းကြီးသူအဖြစ်
ဝေဖန်ခြင်းခဲ့ရသည်။

စစ်ပြီးခေတ်တွင် ကျွန်းမတို့နှင့် သိကျွမ်းခင်မင်လာသူများထဲ၌
အလွန်ထူးခြားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်သိုက်လည်း ရှိရှိသည်။ ထိုလူသိုက်ထဲတွင်
ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် ဝေါ်လာ လစ်ပဲနှင့် ^၇နှင့် အနီး ဟယ်လင်၊ မက်ဆာ
ချုံးဆက်အမတ် ကျိုး ကေဆီးနှင့် အနီးကော်နှီး၊ ကော်နီးအကို လူပျို့ကြီး
အရှုံး ဒပ်လေ ^၈၊ ကျိုးကော်ဆော်၏သည် စတု ^၉နှင့် ပြုတိန်သူအနီးတစ်ရှုံး ^{၁၁}၊
ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် မူးကွွဲ ချားလှုစ် ^{၁၃}နှင့် ပထမအနီး ဘစ်ဒီ ^{၁၄}၊ ဘီးလ်
ဖူးဘရိုက်နှင့် ဘက်တီ ဖူးဘရိုက် ^{၁၅}အနီးမောင်နှုံး၊ အာသာ ရှယ်ဆင်းဂျားနှင့်
မာရိုယ် ရှယ်ဆင်းဂျား ^{၁၆}အနီးမောင်နှုံးနှင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် အယ်ဒီတာ
ဟားဘတ အယ်လစွာတင်နှင့် အနီး ကျိုး ^{၁၇}။

ဝေါ်လာ လစ်ပဲနှင့်ကား သူ့ခေတ်နှင့် သူ့ပရီသတ် အကြိုက်
ဆုံး ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်ပြုပါသည်။ ဝေါ်လာသည် အရှင်းနှီးဆုံး
သူ့ငယ်ချင်း ဟဲမဲ့ အမေးစထရောင်း ^{၁၈}၏ လက်ထဲမှ ဟယ်လင်ကို ခိုးယူသွား
ပြီးနောက် ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် လက်ထပ်ပေါင်းသင်းခဲ့သည်။ ဟယ်လင်မှာ
ဝေါ်လာ၏ အနီးအဖြစ် ဝေါ်လာအား ထူးထူးခြားခြားပင် ပြစ်စောင့်
ရောက်ပေးခဲ့သည်။ အချိန်ကိုက်အလုပ်လုပ်တတ်သော ဝေါ်လာသည်
ဆောင်းပါးများကို နှုန်းကိုယ်တိုင်း ကိုယ်တိုင်း လက်ပြင့်ရေးလေရှိရာ စာရေး ချိန်မြို့
မည်သူ၏ အနောင့်အယုက်မှ မဝင်ရောက်စေဘဲ အိမ်ကို ပကတီ ဆိတ်ပြု
နေအောင် ဟယ်လင်က စိမ်ပေးထားသည်။ ဝေါ်လာအတွက် ညနေပိုင်း
အချိန်များမှာ လူတွေ့မေးမြန်ခြင်း၊ စာဖတ်ခြင်း၊ ခွေးကလေးနှစ်ကောင်နှင့်
အကူးလမ်းလျောက်ခြင်းဖြင့် ကုန်လွန်လေရှိသည်။ ဝေါ်လာအပေါ်

ဟယ်လင် ၏ အထူးကရတစိုက် ပြုစောင့်ရောက်ပုံမှာ ပြောစမှတ်ပင် ဖြစ်ခဲ့ပါ သည်။ ကျွန်မတိ.သည် ကျွန်မတိ.မိသားစုပိုင် တင်းနှစ်ကွင်းတွင် ဝေါ်လ တာတို့ အနီးမောင်နှင့်အတူ မကြာမကြာတင်းနှစ်ကာားတတ်ကြပါသည်။ အနီးဝန်းကျင်မှ လူငယ်လေးများက ခြေစည်းရှိုးအပြင်ဘက်မှ လှမ်းအော်၍ တင်းနှစ်ဘောများ တောင်းလေ့ရှိရာ တစ်ကြမ်းတွင် ထိလူငယ်လေးများ ဘက်သို့.လှည့်၍ ဟယ်လင်က “ရှုံး - ရှုံး - လူလေးတို့ မစွာတာလစ်ပေါင်း ဘောလုံးစပေးနေပြီကွာ” ဟုဆိုကာ ဆူဆူညံညံမလုပ်ရန် ဟန်.တားလိုက် ဖူးပါသည်။

စစ်ပြီးခေတ် ပထမနှစ်များအတွင်း ခင်မင်ရင်းနီးခဲ့ရသူများထဲတွင် အေးမစွာ ဘိုလင်နှင့် ချုစ်ပံ့ဘိုလင်¹⁹မောင်နှုံး၊ ဘောပံ့လို့က်မိသားရှာ ချွဲန် မကြေလွှိုင်းမိသားရှာ ဘော့ပံ့ ပြိုက်စံ²⁰နှင့် အနီးရှုံး²¹၊ ဒေးဗုံး ဘရှုစံ²² မိသားရှာ အော်ဆောပံ့မိသားရှာ ဖရဲ့နှင့် ဖော်လို့ ဝစ္စနာ²³တို့ လည်း ပါဝင် ခဲ့ ပါသည်။ ထိုစဉ်က သည်နယူးယောက်တိုင်းမ်းစံ သတင်းစာ၏အာမည် ကျော်သတင်းထောက်နှင့် နောင်အခါ ထင်ရှားသော ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် ဖြစ်လာသူ ကျိမ်းစံ (စကော့တိ) ရက်စတင်²⁴နှင့် အနီးဆယ်လို²⁵တို့မှာ စိတ်ချုပ်သော ရာသက်ပန် မိတ်ဆွေကောင်းများပင်ဖြစ်ပါသည်။

စစ်ကြီးပြီးမှ နယူးယောက်မှ ဝေါရှင်တင်သို့ ပြောင်းချွဲလာ သော ပေါ်လို့ ဝစ္စနာတို့ အနီးမောင်နှင့်နှင့် ကျွန်မတို့ အတွဲမှာ အတွေးချင်း တူလေ့ရှိသဖြင့် ပေါ်လို့ ဝစ္စနာ၏ စိတ်ကူးများကို ကျွန်မတို့ ဝိုင်းဝန်း အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ကိုင်ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုကြောင့်လည်း ရှုတ် ချည်းပင် အခင်မင်ဆုံးမိတ်ဆွေများ ဖြစ်သွားကာ ရာသက်ပန် ဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းလာနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

ဝေါရှင်တင်ပုံ့စ်တွင် ဖီးလ်အလုပ်စဝင်၍ မကြာမီ ဆစ်ဆီ ပက် တာဆင်အတွက် ကျွန်မတို့ ညာတားပွဲပြုလုပ်ပါသည်။ မစွဲစ်ပက်တာဆင် နှင့် ကျွန်မတို့ မိသားစုအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ကာတွန်းနှင့်ပတ်သက်၍

ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် အသာ:တစ်ပေါင်ကိန္ဒပြီ:စဉ်ကပင် ပြတ်သွားခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ သို့သော ဖီ:လ်မှာ ဝေါရှင်တင်ရှိ သတင်းစာတိုက်အားလုံးကို ကိုယ်စားပြုက လက်မှုပညာသမဂ္ဂများနှင့် စောင် ညီနှင့်:ရေးကို ဦးဆောင်ရွက်ဖြစ်နေ၍ ဆစ်ဆီကို ခင်ခင်မင်သိထားပို့ လိုအပ်ကြောင်း ဖေဖေကလည်း ပြောဖူး သည်။ သို့ဖြင့် ဉာဏ်စားပွဲဖြင့် ဆစ်ဆီအား ဖိတ်ကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်ုံမသိရသလောက် ဆစ်ဆီနှင့် ဖေဖေတို့ ပြင်:ပြင်:ထန်ထန် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဆစ်ဆီဘိမ့်သို့ အလည်အပတ် သွားရန် ဖေဖေက ဖီ:လ်အား ပြောလာသည်။ ထို့ပြင့် တိုင်းမြစ်-ဟဲရာလ်၏ သတင်းစာ၏ အယ်ဒီတာနှင့် ဆစ်ဆီ၏ ထိပ်တန်းလူယုံတော်ဖြစ်သူ ဖော်ရန် ဝေါဒရော်²⁶ နှင့် ဖီ:လ်တို့တိုင်ပင်၍ ဆစ်ဆီနှင့် ဖေဖေတို့ကို စောင်ပေးရန် သဘောတူထားခဲ့ကြသည်။

ဉာဏ်စားသည်ညာနေက ဖရဲန် ဝေါဒရော်ပုံမှာ ဖိတ်ထားချိန်ထက် တစ်နာရီတော်၍ ရောက်နှင့်သည်။ ဂနာမ၌မြှုမြိတ်လွှဲပုံရှားလွန်းနေသော ဆစ်ဆီကို တွေ့ရသည်။ တစ်ခုတစ်ခုအတွက် ပူပန်သောကရောက်နေ သည် ဟန်မျိုးဖြစ်နေသည်။ ဆစ်ဆီသည် “ယူဂျင်းက ငါကို အရက်သမား လို့ပြောပြီး ဒီကတွက်သွားတာ မလိုချင်ဘူး”ဟု ဆိုကာ စားပွဲထိုးကိုခေါ်၍ အရက်တွေကို ပြန်သိမ်းသွားခိုင်းလိုက်သည်။ သို့ဖြင့် အရက်ပူလင်းများမှာ ဘို့ခိုးထဲသို့ ရောက်သွားတော့သည်။ ဖေဖေနှင့် ဖီ:လ်တို့ ရောက်လာသော အခါ သောက်စရာတစ်ခုခုပြုလားဟု ဖေဖေက ဆစ်ဆီအား လုမ်းမေးရာ ဆစ်ဆီက လူခေါ်ခေါင်းလောင်းကိုနှိပ်လျက် အားလုံးကို ရှင်းလင်းထားရန် ပြောလိုက်သည်။

ယင်းနောက် ဖီ:လ်၏ နှစ်လိုဖွယ် ချဉ်းကပ်တတ်မှုကြောင့် စကား ဝိုင်းမှာ ရှုတ်တရိုက် အဆင်ပြုချောမွဲ သွားပါသည်။ ဆစ်ဆီက ဖီ:လ ကဲသို့ သမက်ကောင်းတစ်ယောက်ကို ရရှိထား၍ ဖေဖေအဖို့ ကံကောင်း ကြောင်း၊ မိမိရခဲ့သည့် သမက်မှာ အလွန်ခိုးဝါးသူဖြစ်ကြောင်း ဖေဖေအား

ပြောပြသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မတိ.၏ မိတ်ဆွေကြီးဖြစ်သူ ပင်တိုင်
ဆောင်းပါရင် ဒရူး ပိယာဆင်²⁷မှာ ဆစ်ဆိတ်သမီး ဖော်လစ်စိယာ²⁸နှင့်
ကွာရှင်းလိုက်ပြီး လပ်စီ ဖိုး အေဘယ်လု²⁹နှင့် လက်ထပ်လိုက်ပြီဖြစ်သည်။
သို့ သော် ဆစ်ဆိတ် အခင်မင်မပျက်ပေါ့ ဆစ်ဆိတ် သူမ၏သတင်းစာမှာ
လက်ယာဘက် အလွန်အားသနကာ အထိုက်နှင့် လမ်းကြောင်းပေါ်သူ့
ရောက်နေပေသည်။ ဒရူး ပိယာဆင်ကား လစ်ဘရာလ်ဝါဒီ ကွေကာ³⁰
ဘာသာရေးအဖွဲ့ ဝင်ဖြစ်သည်။ မဟာမိတ်များကို ထောက်ခံအားပေးသူ
ဖြစ်ပါသည်။ ဆစ်ဆိတ် ဒရူး ပိယာဆင်တို့ သဘောထားကွဲသွားသော
ကြောင့် ထိုစဉ်က အများဆုံးဖတ်ကြသည့် ဒရူး ပိယာဆင်၏ ဆောင်းပါ
များသည် ဝေါရှင်တင် ပို့စ်အတွက် တုန်ဖိုးကြီးမားလာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့က ဆစ်ဆိတိ အပြန်အလွန် ထမင်းခေါ်ကျွေးဖို့
ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ဉာဏ်ဖိတ်သည်ကို ဖည့်သည် ၁၄ ယောက်စာ လာ
မည်အကြောင်း ထမင်းချက်ကို ယင်းမန်က်မှ ကျွန်မ အသိပေးဖြစ်သည်။
ကျွန်မ နားမလည်မှပါပဲ။ ကျွန်မတွင်ရှိသည့် လင်မယားနှစ်ယောက်အပြင်
စည်းခွဲများတွင် လှည့်လည်ကူညီလေ့ရှိသော စားပွဲထိုးတစ်ယောက်ကို
ထပ်ဆောင်းခေါ်သွားခဲ့ရသည်။ ဆစ်ဆိတား ထိုစားပွဲထိုးက မာတိနှင့်
ကော်ခွဲတေးလ် အရက်ဟောင်းကို တည်ခင်းလိုက်သော်လည်း တော်ရို
ရော်ရို စိစဉ်လိုက်ရသည့် ကျွန်မတို့၏ ဉာဏ်စားပွဲကို စိတ်မပျက်သွားပါ။
ကျွန်မထဲသို့ ဂိုင်အိုလက်ပန်းစည်းကြီး တစ်စည်းနှင့်အတူ ကျွေးဇူးတင်
စာကလေးကို လှမ်းပို့ပြီး ငှုံး၏အိမ်သို့ လည်း တစ်ပြန်တစ်လှည့်လာ
ရောက်၍ တစ်ခုခု သုံးဆောင်ရန် ဖိတ်ကြားလိုက်ပါသည်။

ကျွန်မမှာ ကလေးကိုယ်ဝန်ဆောင်ခဲ့ရသောကြောင့် မိုက်ချွဲ
လာသဖြင့် ၂၉ လမ်းနှင့် အာရုံလမ်းဆုံး³²အနီးရှိ ရှုံးစီ အယ်လစွာတင်³³၏
အိမ်ကြီးတွင် နံနက်အချိန်များ၌ ကျွန်မတို့ လူစု၍ မိုက်သားပိန်ရှုပ်
ရေးလေ့ကျင့်ခန်းများ လုပ်ကြပါသည်။ တစ်နေ့တွင် ဂျိုးက ငှုံး၏

အိမ်နှင့်ကပ်လျက် အိမ်ကို ရောင်းမည်ဖြစ်၍ ဖီးလှုနှင့် ကျွန်မတို့ ၀ယ် ထားသင့်ကြောင်း ပြောလာသည်။ ကျွန်မတို့မှာ “အို”လမ်းထဲရှိ အိမ်တွင် နေလာသည့်မှာ ကာစ်နှစ်မပြည့်သေးသော်လည်း ကလေးကယ်များနှင့် ပိုမိုသင့်တော်မည့် အိမ်တစ်လုံးကို သွားရင်းလာရင်း စုစမ်းမေးမြန်းလျက်ပင် ရှိနေပါသည်။ ထိုအိမ်မှာ မိုလ်ချုပ်ကြီး ပိုင်းလိုင်း ဘီးလ် ဒိုနိုးဗင်း၏အိမ်ဖြစ်ပြီး ထည်ဝါခဲ့ညားသော မလိုင်နှစ်ရောင် အုတ်အဆောက်အဦးဖြစ်သည်။ အပြင် ပန်းအမြင်မှာ ဂျိုး၏အိမ်နှင့်ပင် ခပ်ဆင်ဆင်တူနေ၍ ကျွန်မ ကြိုက်သွား ပါသည်။ သို့၊ သော် အိမ်ကြီးမှာ ကျွန်မတို့နှင့် မတန်အောင် ကြီးမား ခဲ့ထည်လွန်းနေသည့်အပြင် ကျွန်မတို့အနေဖြင့် ဝယ်နိုင်လိမ့်မည် မထင်။ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းထို့ပင် မဂုံးကူလှပေ။ အိမ်တွင်းသို့ ဝင်ကြည့်သော အခါ ဂျိုးပြောသကဲ့သို့ပင် ထင်သလောက် ကျယ်ဝန်းလှသည့်တော့ မဟုတ်ပေ။ ရှည်များများအိမ်ပုံတွင် အိမ်ရှေ့မျက်နှာစာ မြက်ခင်းကျယ်၊ ရှည်လွှားသော ကျောက်စရစ်ခင်း ကားလမ်းကလေး။ ရှေးရိုးဝရန်တာ ပါရှိ သော အိမ်နောက်ဘက်တွင် ကျယ်ဝန်းသော ဆင်ခြေလျှော့ခြားကြုံးကြိုးဪ သစ်ပင်များ စီမံးညို့နေသည်။ ဆင်ခြေလျှော့အဆုံးရှိ မြင်းကောင်း အဟောင်းကို ကားရို့ဒေါင်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ အပေါ်ထပ်တွင် လူနေခန်းတစ်ခန်းလည်းရှိသည်။ ကျွန်မမှာ အိမ်ကို မြင်မြင်ချင်း အကြိုက်ကြိုးကြိုက်သွားခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မလည်း ထိုအိမ်ကို လိုက်ကြည့်ရန် ပေးပွဲ၊ နှင့်ပင် ဖီးလ်အား တိုက်တွန်းရပါသည်။ အိမ်နှင့်မြေအခြေအနေက ကျွန်မကိုပင် စိတ်ထင်းစေနေပါလျှင် ဖီးလ်အား ပို၍ စိတ်အိုက်စေတော့မည်ကို ကျွန်မ သိနေပါသည်။ သို့၊ သော် စိတ်ကုံးယဉ်ကမ္ဘာတွင် ကျွန်မနေမည့်အိမ်မှာ ထို အိမ်မျိုးဖြစ်ကြောင်းကိုမှု ဖီးလ်အား ကျွန်မပြောပြလိုက်ပါသည်။ ဖီးလ်မှာ “အို”လမ်းမှ ဖဲ့စာ့၍ ကျွန်မချော့မော့၍ ခေါ်သွားရာ အိမ်ထဲသို့ ရောက်မှ ဖီးလ်ကလည်း အကြိုက်တွေ့သွားတော့သည်။ ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်မှာ အိမ်ကြီး

ကို ဝယ်ယူပြီးသည့်အလား ကလေး တွေကို မည်သည့်နေရာများ နေစေမည်။ ပရီဘောကတွေကို မည်သည့်နေရာများမည် စသည်ဖြင့် လျာထား တိုင်ပင်ကြသည်။ ပြီးမှ အိမ်ကိုဝယ်ဖို့ ကြိုးစားကြမည်ဟု ဆုံးဖြတ် လိုက်ကြသည်။ ကျွန်ုမက ခုံနှီးဗင်းတောင်းသည့် ၁၂၅,၀၀၀ ဒေါ်လာ အောက် အနည်းငယ်လျှော့၍ ၁၁၅,၀၀၀ ဒေါ်လာဖြင့် ရောင်းချရန် အိမ်ပွဲစားကို ရွှေးဆစ်လိုက်ပါသည်။

ဖေဖေကလည်း ကျွန်ုမစီတ်ဝင်စားသော အိမ်များကို ပိုင်း ဝန်းကြည့်ရှုပေးခဲ့ပါသည်။ ယခု ကျော်ချုပ်တောင်းဒေသတွင် နောက်ဆုံး တွေ့သောအိမ်မှာ ခိုင်မာစီတ်ချုရသော လုံးချင်းအိမ်လည်းဖြစ်၊ ခြောက် ဝင်းနှင့်လည်းဖြစ်နေ၍ ဖေဖေကလည်း သဘောကျသည်။ ကျွန်ုမ ရွှေးဆစ်ထားခဲ့ တစ်နေ့တွင် ဖေဖေ ကျွန်ုမထံရောက်လာပြီး “ဟိုအိမ်ကို သမီးဝယ်ပြီးပြီ” ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်ုမလည်း “ဖေဖေ ဘာကိုဆိုလိုတဲ့” ဟု စိတ်ဆိုးဆိုဖြင့် ဖေဖေကို ပြန်မေးလိုက်သည်။

“မနေ့ညက ညာစားပွဲမှာ ဘီးလ် ခုံနှီးဗင်းနဲ့ တွေ့တော့ ဘူး အိမ်အတွက် ငွေဘယ်လောက်လိုချင်သလဲလို့ ဖေဖေမေးလိုက်တယ်။ ဘူး က ဘူးခေါ်ထားတဲ့ရွေးလောက်ကိုပဲ လိုချင်တယ်လို့ ပြောတယ်။ ဒါနဲ့ ဖေဖေ က ‘ကောင်းပြီ၊ ခင်ဗျားလိုချင်တဲ့ငွေကို ကေးက ပေးပါလိမ့်မယ်ဗျာ’ လို့ ပြောခဲ့ပြီးပြီး ဟု ဖြောပါသည်။ ကျွန်ုမမှာ အိမ်ဖိုးပေးရွေ့ရမည့် ဘူးဖြစ်၍ ကျွန်ုမ ရွှေးဆစ် ထားသည်ကို ဘူးကြောင့် နှောင့်ယုက်ခဲ့ပါသလဲဟု ဖေဖေကို ကျွန်ုမမေးပြန်သောအခါ ဖေဖေက “ကိုယ်နေချင်တဲ့အိမ်ကိုတွေ့တဲ့အခါ ရွှေးမဆစ်ပါနဲ့ သမီး” ဟု ပြန်ပြောခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုမအလွန်လိုချင်သော အိမ်ကြီးကို ဝယ်ဖြစ် ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုမတို့မိသားရမှာ ထိုအိမ်ကြီးတွင် ထိုအချိန်မှစ၍ ပျော်ရွှေ့ စွာ နေထိုင်လာခဲ့ရာ ယနေ့တိုင် ကျွန်ုမတို့မိသားရပိုင် သိရိုကောကြီး ဖြစ်နေပေသည်။

ტ:လ်သည် ၁၇၃၄တင် ပိ.စိတ်င် အလုပ်စလုပ်စဉ်ကတည်းက အာ:သွန်ကြိုးစာ:ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သတင်းစာလုပ်ငန်းအကြောင်းကို လုံးဝ မသိသော်လည်း ငင်း၏စိတ်ပါတ်နှင့် စွမ်းရည်သတ္တိတိ.က ငင်းအာ: ကောင်းစွာ ပုံပိုးခဲ့ကြသည်။ ဖိ:လ်သည် ဖေဖေနှင့် အနီးကပ်ပူးပေါင်း လုပ်ကိုင်သူအဖြစ် သတင်းစာတိက်တွင်း တိက်ပြင် နှစ်ဌာနစလုံးအတွက် ချက်ချင်းတာဝန်ယူလိုက်ရပါသည်။ အနီးရှုံး စစ်ရေးကြိုးပမ်းမူနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူလူထုအတွင်း ပြသနာများ ပေါ်ပေါက်လာပါက အဖွဲ့ အစည်းကြိုးများနှင့် ကြော်ပြောသမားများကို ဖေဖေက လုံးဆောင်စည်းရုံး ထားပြီးဖြစ်၍ သတင်းစာလောကတွင်ရော၊ အခြား စီးပွားရေးနယ်ပယ် တွင်ပါ သိသူမရှိသေးသော ဖိ:လ်အနီး၊ အထောက်အကျဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

စစ်ပြီးဆောက် ဥရောပတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမူ ပြသနာများကို အလေးထား စဉ်းစားပေးကြရန် သမ္မတ ထရူးမင်းက နိုင်ငံအား သတိပေးပြောကြားခဲ့စဉ်က ငတ်မွတ်မူ ကယ်ဆယ်ရေးတွင် အမေရိကန်ပြည်သူလူထု ပါဝင်ရေးအတွက် စေတနာ့ဝန်ထမ်း အစီအစဉ်တစ်ရပ် ချုပ်ဆောင်ရွက်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးအား ဖေဖေက တင်ပြခဲ့သဖြင့် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမူ အရေးပေါ်ကော်မတီ³⁴ဖွဲ့လျက် သတင်းစာပေါင်းစုံ လုပ်သားများအင်အားဖြင့် ကမ္မာ့းငတ်မွတ်မူပြသနာကို ရိုင်းဝန်းကျည်းဖြေရှင်းပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကော်မတီမှာ အနီးရှုံး သတင်းစာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လူဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် သာဓကတ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ယနေ့.ဆောင်တွင် အလွန်ခဲယဉ်းမည်လုပ်ရပ် သို့မဟုတ် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိသည် ကြိုးပမ်းချက်ဟု ဆိုရပေမည်။ ယနေ့ သတင်းစာများ မှာ ကမ္မာ့းငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမူ ပြသနာကို သတင်းအဖြစ်ရယူ၍ ပြသနာ ပြေရာပြေကြောင်း ရိုင်းဝန်းပါဝင် ကြပ်မတ်ကူညီဖြေရှင်းဖို့ထက် ခေါင်းကြိုးပိုင်းမှ ၁၀၆၇နာရီနှင့် စစ်ရုံးမျှသာ လုပ်နေကြပါသည်။ သတင်းစာ

များအနေဖြင့် ယင်းသို့ လုပ်ခြင်းသည် မဖုန်ကန်ဟု ကျွန်မ ဆိုခြင် သည်။

ဖီးလ်၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များသည် ပထမလအနည်းငယ် အတွင်း၌ လျင်မြန်စွာ တို့တက်များပြားလာသောကြောင့် အချက်အလက်များကို မှတ်သားရင်း အဆုံးအဖြတ်ပေးရမည့် အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက် လာပါသည်။ ဖီးလ်လိုလူတော်မျိုးကို ရထား၍ ဖေဖေကျော်ပံ့နေသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ၆၄နှစ်လတွင် ကမ္ဘာ့ဘက်^{၃၅}၏ ပထမဆုံး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင် ရွက်ရန် သမွတ ထရူးမင်းက ဖေဖေကိုခေါ်၍ မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ ထို နေ့၏ ၂၅ ဖေဖေမေမေတို့နှင့်အတူ ဖီးလ်ရော ကျွန်းမပါ ညာဘားရင်း ထိုကိစ္စကို ပြန်၍ ခွေးနေးကြသည်။ ဘက်လုပ်ငန်းအခြေအနေကို ကျယ်ပြန်စွာ နားလည်ထားသော ဖေဖေက အားမာန်အပြည့်ဖြင့် အချိန် ပြည့်လုပ်ရမည့် ကမ္ဘာ့ဘက်ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ငွေးအနေဖြင့် လက်ခံလိုက် ပါက ၁၀၇၅၈တင် ပို့စ် ကို ဖီးလ်က ထုတ်ဝေသူအဖြစ် တာဝန်တိုးယူရ မည်ကို သိ၍၏ “ဒီအလုပ်ကို ဖေဖေ အစပထမကတည်းက တောက်လျောက် စိတ်ဝင်စားလာခဲ့တဲ့ မူလအခြေခံအလုပ်ပဲ။ ဒါပေမယ့် မင်းက မလုပ် စေချင်ရင်လည်း ဖေဖေ မလုပ်ပါဘူး” ဟု ဖီးလ်အား သွေးတိုးစစ်သလို ပြောလိုက်သည်။ ဖီးလ်က ကမ္ဘာ့ဘက်ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို လက်ခံရန် ဖေဖေ အား တိုက်တွန်းအားပေးရင်း ငွေးနှင့်အတူ ၁၀၇၅၈တင် ပို့စ် အတွက်ပါ စိတ်ချေရန် အာမခံချက်ပင် ပေးလိုက်သည်။

ထိ.နောက် ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၈ ရက်နေ.ထုတ် ပို.စံ တွင်
ဖေဖော်အနေဖြင့် ပို.စံ ကို ဆက်လက်ပိုင်ဆိုင်သွားမည်ဖြစ်သော်လည်း
သတင်းစာနှင့်ပတ်သက်၍ ညွှန်ကြားခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ သတင်းနှင့်
အယ်ဒီတော်အာဘော်ကိစ္စများအတွက် တာဝန်ခံခြင်းတိ.ကို မဖြုတ်ပေါ်
ကြောင်း ကြေညာလိုက်ပါသည်။ ထိနေ.မှစ၍ ဖို့လိုသည် တာဝန်အရရော့
လုပ်ငန်းအရပါ ပို.စံ ထုတ်ဝေသွားဖြစ်လာကာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်ရှုရှိ

အစိက သတင်းစာများ၏ ထုတ်ဝေသူများထဲတွင် အသက်အငယ်ဆုံး
ဖြစ်နေတော့သည်။ မီးလ်အပေါ် ထားရှိသော ဖေဖော် ယုံကြည်စိတ်ချမှု
မှာ အောက်ပါ သတင်းကြည်သူမျက်ထဲပိုပင် ပေါ်လွှင် နေပါသည်။ “ပို့စ်
ကို ယနေ့၊ တာဝန်ခံလုပ်ကိုင် ပေးနေကြသူများ အပေါ် ပို့စ် က သစ္စာ
ရှိသွားမည်ကို ကျွန်ုပ်တပ်အပ်သိနေပါသည်။” ပို့စ် သည် ဆက်လက်
ထွက်နေရုံမျှ မဟုတ်ပါ။ ပို့စ် သည် တိုးတက်သည့် လမ်းကြောင်းကိုလည်း
လျောက်လှမ်းမည်ဖြစ်ပါသည်”

မီးလ် ထုတ်ဝေသူအဖြစ် တိုးမြှင့်ရောက်ရှိလာခြင်းကို ကျွန်ုပ်မ
တို့၏ အပေါင်းအသင်းများနှင့် သတင်းစာအသိင်းအရိုင်းက အပြု
သဘောဖြင့် သုံးသပ်ဖော်ပြကသော်လည်း အခြေအနေများမှာ မလွယ်
ကူးကြောင်းကို သိနေရပါသည်။ မီးလ်သည် သာမဏ်ကာလျှောက် ကြိုး
တင်ပြင်ဆင်ထားသော လုပ်ငန်းထဲသို့၊ ရောက်လာပြီး ချက်ချင်းဆိုသလို
သတင်းစာကို ရှင်ကျွန်ုပ်တည်တဲ့သော လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်အောင် စီစဉ်
ဖန်တီးရန် တာဝန်ရှိလာသည်။ မီးလ်သည် ကမ္ဘာ့ပြီး၊ တော်ကြိုးအဖြစ်
လျင်မြန်စွာ တက်လှုံးနေသော မြို့၊ တော်ရှိ အရှုံးပေါ်နေသော သတင်းစာ
တစ်စောင်ကို တာဝန်ယူထားရသူဖြစ်ပါသည်။

အမှန်ပင် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာမှာ သက်ဆုံးရှည်အောင်
အတော်ကြိုးစားနေရသည်။ စစ်အတွင်းနှစ်များက အမြတ်အစွမ်း ရခဲ့
သော်လည်း ခုရင်းအတိုင်းပြန်၍ အရှုံးပေါ်ခဲ့သည်။ စင်စစ် ဝေါရှင်တင်
ပို့စ် မှာ လူအင်အားနည်းနည်းဖြင့် ကျွားကန်ထားရသော သတင်းစာ
ကလေးသာဖြစ်ပါသည်။ အီးမီးနှင့် စတား ညာနေသတင်းစာမှာ အမြတ်
အစွမ်းအလွန်ကောင်းသော သတင်းစာဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၊ အတွက်
အကြိုးမားဆုံးပြုင်ဘက်မှာ နဲ့နက်ပိုင်းထဲတွင်သည့် တိုင်းမြစ်-ဟဲရာလ်၏
သတင်းစာဖြစ်ပါသည်။ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်သည် အယ်ဒီတာပိုင် အရည်
အသွေး၊ ကြော်ကြာပမာဏနှင့် အထွေထွေဂုဏ် သိက္ခာတို့ကို ပြန်လည်

ထိန်းသိမ်းခဲ့သော်လည်း စစ်ပြီးခေတ်၍ လူအင်အား ပြန်လည်ဖြည့်တင်း
ဖွဲ့စည်းရန် အထူးလိုအပ်လာခဲ့သည်။ လူကောင်းရဖို့ ခက်ခဲလာသည်။
အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသော အဖွဲ့အစည်းကလေးကဲ့သို့ ဖြစ်နေပြီး ကုမ္ပဏီ
မှာလည်း ပုဂ္ဂလိုကပိုင်နှင့် မိသားစိုင်ဖြစ်သည်။ ဖေဖေ ကမ္မာ့ဘက်တွင်
အလုပ်လုပ်ရန် တွက်သွားချိန်မှစ၍ ဖီးလ်မှာ အရာရာကို ယခင်ကထက်
ပိုမိုလျင်မြန်စွာ လေလာမှတ်သားရသည်။ သို့သော် ဖီးလ်က လုပ်ငန်း
တစ်ခုလုံးအပေါ် အကွက်ချု၍ ကြိုတင်မြင်ထားပြီးသူဖြစ်ရာ သတင်းစာ
ကို အယ်ဒီတာပိုင်းအရရော့၊ ငွေကြေးအရပါ တိုးတက်သည့် လမ်းကြောင်း
မှ ဆက်လက်ထုတ်ဝေသွားနိုင်ရေးအတွက် လူတော်လူကောင်းကို ဦးစား
ပေး ရှာဖွေခန်းအပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

ဖေဖေော် ပုဂ္ဂလိုလ်ရေးဆုံးဖြတ်ချက်အချို့သည် ဖီးလ်အတွက်
အကျိုးပြုခဲ့သည့်အပြင် သတင်းစာအတွက်လည်း အစဉ်အကျိုးပြုနေခဲ့
ပါသည်။ ဥပမာ ပို့စ်အယ်ဒီတာအမြင်များကို ၁၉၃၂ ခုနှစ်မှစ၍ ကာတွန်း
ဖြင့် သရပ်ဖော်ပေးခဲ့သော ဂျင်းအောင်ခါမဲန်³⁶ မရှိသည့် နောက် ၁၉၄၃
ခုနှစ် နှစ်ပိုင်းမှ ၁၉၄၆ ခုနှစ် အစပိုင်းအထိ ပို့စ် တွင် ကာတွန်းဆရာ
မရှိခဲ့သော်လည်း ဖေဖေက ဟားဘတ် ဘလော့ခဲ့³⁷ ဆုံးသူ တပ်ထွက်
တစ်ယောက်ကို ကာတွန်းဆရာအဖြစ် ခေါ်ယူခန်းထားပေးသွားခဲ့သည်။
ပို့စ် လုပ်ငန်းခွင့်ထဲသို့ ဖီးလ်နှင့် တစ်ချိန်တည်း ရောက်လာသော
ကာတွန်းဆရာ ဟားဘတ် ဘလော့သည် ပို့စ် တွင် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်
အထိ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားခဲ့ရာ သူ၏ တိထွင်မှုလက်ရာများသည်
ငှင့်အသက် ၈၇ နှစ်အထိ ဆက်လက်တည်ရှိခဲ့ပါသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် အယ်ဒီတာအာဘော်ကဏ္ဍ အယ်ဒီတာအဖြစ်
ဟားဘတ် အယ်လစွာတင် ရှိနေပါသေးသည်။ ဖေဖေ့လုပ်ဖော်ကိုင်
ဖက်ဟောင်း ချားလုပ် ဘွဲ့ပိုင်ဆင်³⁸မှာ လုပ်ငန်းမန်နေဂျာတာဝန် ယူ
ထားသည်။ ကြော်ဗြာမန်နေဂျာမှာ ဒေါ်နာလ်ဒ် ဘားနှုတ်ဖြစ်ပြီး ဖီးလ်၏

မိတ်ဆွေနှင့် စစ်အတွင်းက လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက် ဝေးနက္ခိုင်⁴⁰ မှာ ထုတ် ဝေသူလက်ထောက်ဖြစ်သည်။ ထုတ်လုပ်ရေး၊ ဖြန့်ချီရေးနှင့် အလုပ် သမားဆက်သွယ်ရေးကိစ္စများအတွက် စိတ်ချေလက်ချေတာဝန်ပေးရမည့် ဘူ မရှိပေ။

ဖီးလ်က သူ့လုပ်ငန်းကို အတိအကျကာန်၊ သတ်၍ ယူထား ပါသည်။ သူ့လက်အောက်မှ မန်းနေးကျင်းဒါရိုက်တာ ကေဆို ဂျုံးစံမှာ ပို့စ်သို့ စတင်ဝင်ရောက်သည် ၁၉၃၅ ခုနှစ်ကတည်းက ဖေဖော်အား များ စွာ ကျည့်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သို့၊ သော် လျှော်းထိုး ရှိုးရိုးသမား ဖြစ်နေပြီး ဖီးလ် က သတင်းစာကို ခေတ်နှင့်အမိ လိုက်၍ ထုတ်ချင်သည်။ မကြာမီ မန်းနေးကျင်းအယ်ဒီတာနေရာအတွက် ရပ်စ် ဝစ်ကင်းစံ⁴¹ ဆိုသူကိုတွေ့၍ တန်းနွေးအယ်ဒီတာ⁴² အဖြစ် စတင်ခန်းထားပြီး တာဝန် တဖြည့်ဖြည့်း တို့မြှိုင်ပေးမည်ဟု စိတ်ကူးသည်။ သို့၊ သော် ရပ်စ်က ကျွန်းမတို့၊ သတင်းစာတွင် မလုပ်ဘဲ နယူးယောက်တိုင်းမြတ် သတင်းစာ ထုတ်ဝေသူ အသာ ရှုံးဘာရာ⁴³၏ လက်ထောက်အဖြစ် သွားရောက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

ဖီးလ်သည် ပို့စ် တွင် ဖော်ပြသော သတင်းစာသားများကိုလည်း အတူးကြရစိုက် လောလနေသည်။ စစ်ပြီးခေတ် ကန္တုံးနိုင်ငံ အတော်များများ မှာ ထိုစဉ်က ဥရောပပြိုးချမ်းရေးကွန်ဖရင့်မှ ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ် ချက်များဖြင့် ပြန်လည်ထူထောင်လာကြမည် အလားအလာကိုမြင်သော ဖီးလ်သည် ပြရတ်လတွင် ဟားဘတ် အယ်လစွာတင်နှင့်အတူ ဥရောပသို့ တွက်ခွာသွားတော့သည်။ မောင် ကစ္စကိုတွင် ကျွန်းမ ကလေးတွေနှင့် နေရစ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းသည် ဖီးလ်၏ ပထမဆုံး သတင်းစာကိစ္စခရီးနှင့် ပထမဆုံး ဥရောပခရီးပင်ဖြစ်သည်။ သတင်းထောက် အယ်ဒီတာ၊ ထုတ်ဝေသူ မည်သူပင်ဖြစ်စေ သတင်းစာသမားများ၏ ဘဝတွင် အုအမြဲးရဆုံး အခွင့်အရေးမှာ ယင်းသို့ ခရီးသွားရခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ သတင်းစာသမားများအနေဖြင့် ယင်းခရီးစဉ်များမှ အဆုံးမထင်သော

နှစ်သိမ်းကြည့်နဲ့မှုများ ရယူနိုင်ကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် မိမိ သတင်းတအတွက်ရော၊ အနိုင်ရအတွက်ပါ အလျော်းသင့်သလို အကျိုး ပြုသွားနိုင်သည်။ ကျွန်ုင်မယ့်ကြည့်သွားသည့် အခြေအနေတစ်ခုမှာ ဥပဒေကျောင်းသားဘဝနှင့် ဘွဲ့ရပြီးစ နှစ်များမှစ၍ မီးလ်တွင် စွဲကပ်လာခဲ့သော အစွမ်းရောက် လစ်ဘရယ်ဝါဒ အယူအဆများသည် ယင်းခရီးစဉ်ကြောင့် ကင်းပသွားခဲ့ကြသည့် ပြောင်းလဲချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဆောင်းဦးပေါက်ရာသိတွင် ဝေါ်ရှင်တင်သိုံး ကျွန်ုင်မ ပြန်ရောက်လာသောအခါ မီးလ်မှာ သတင်းစာကို တိုးတက်အောင် ဆက်လက်ထုတ်ဝေရင်း ဖေဖော်ကိုပါ စိတ်ဝါတ်ရေးရာအရ အားပေးကူညီနေရပေသည်။ ဖေဖေသည့် ကဗ္ဗ္ဗ္ဗာက်ဥက္ကား၏ ဘဝနှင့်ကို ထင်မှတ်သည့်ထက်များစွာ ပို၍ကြုံ့လေးနေကြောင်း သိနေပါပြီ။ ဖေဖေအတွက် အကြောက်ကအစ မိန့်ခွဲနှင့်များအထိရေးလျက် မီးလ်က တတ်နိုင်သဖြူ ဖေဖေကို ကူညီနေသည်။

ကဗ္ဗ္ဗ္ဗာက်တွင် အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အချင်းချင်းတို့ကိုခိုက်မှု မပါဘဲ ဥက္ကား၏ လုပ်ငန်းဘဝနှင့်များကို ဆောင်ရွက်ရန် မလွယ်ကူပေ။ ဖေဖေသည့် ဥက္ကားအဖြစ် ဆက်လက်တို့ကိုခိုက်လုပ်ကိုင်သွားပါက မိမိ အနိုင်ရမည်ကို သိသော်လည်း မိမိအနေဖြင့် အသက်အရွယ်အရ ယင်းကဲသိုံး မလုပ်ကိုင်လိုတော့သဖြင့် ရက်သွေးပတ်နှစ်ပတ် ကြိုတင်၍ နှစ်တွက်ခွင့်တင်ပြီး ၁၉၄၆ ခနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် ထွက်လာခဲ့ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သိုံး ၁၉၄၇ ခနှစ် ဧန်ဝါရီလ၌ ဖေဖေပြန်ရောက်လာချိန်မှာ သတင်းစာတို့က်၏ စပ်ကူးမတတ်ကူးအပြောင်းအလဲကာလကလေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေထွက်သွားသည့် ခြောက်လတာကာလအတွင်း၌ မီးလ်မှာ သူ့လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို သူ့ဘသာသူချုပ်တာသတင်းစာလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ဘဝနှစ်ခုပုံးနှင်းဖော်သည်။ ထိုပုံထမ

နှစ် ကုန်ဆုံးချိန်၌ ဖီးလ်ကို နေရာတိုင်းလိုလို၌ တွေ့နေရပါတော့သည်။ ဖေဖေကမူ ဘုတ်အဖွဲ့ဟူ၍ မရှိပါဘဲလျက် ဥက္ကဋ္ဌဟူသောအမည်ဖြင့် သတင်းစာလုပ်ငန်း၌ ပါဝင်လာပြန်သော်လည်း ဖီးလ်ကိုသာ ထုတ်ဝေ သူအဖြစ် အကာကုန်ဆက်လက်လွှဲအပ်ထားပါသည်။ ဖီးလ်လုပ်ကိုင် သမျှလုပ်ငန်းအားလုံးကိုမူ ဖေဖေက မပျက်မကွက် ပုံပိုးကူညီပေးသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဖေဖေနှင့် ဖီးလ်ဆက်ဆရေး၌လည်းကောင်း၊ ကျွန်းမတို့နှင့် ဖေဖေမေမေတို့ ဆက်ဆရေး၌လည်းကောင်း ရှုပ်ထွေးသော်လည်း ပျော်ရွှင်ဖွောက်လုပ်ငန်းသဘောဆက်ဆုံးမှ အခြေအနေတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက် လာပါသည်။

ဖေဖေ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် အသိပညာဗဟိုတကို လေးစား သည်အလျောက် ဖေဖေ၏ အကျိုးအကြောင်း ခိုင်လုံသော အဆုံး အဖြစ် များကိုလည်း ဖီးလ်က ယုံကြည်အားထားသည်။ ထို့ကြောင့် သတင်းစာ နှင့်ပတ်သက်၍ အမိကဆုံးဖြတ်ချက်ချုပ်မည့်ကိစ္စနှင့်အခြား အရေးကြီး ကိစ္စများတွင် ဖေဖေသဘောထားကိုပါ တောင်းလေ့ရှိသည်။ ထိုအခါ ဖီးလ်၏ ဤကြောင်းကြောင်းသွေးနှင့် စွမ်းရည်၊ အထူးသဖြင့် ပရီသတ်နှင့် ဆက်ဆရေးအရည်အသွေးကို သိထားသော ဖေဖေကလည်း ဖီးလ်၏ ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်များကို အကြုံည်းအားဖြင့်သာမက ငွေကြေးအားဖြင့်ပါ ပိုမို ပုံပိုးဖြည့်ဆည်းပေးလာပါသည်။

မေမေသည် အသာသီးသီးသို့ ခရီးထွက်ခဲ့ပြီး စစ်ပြီးခေတ် ပေါ်ပေါက်နေသည့် ပြဿာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာသို့ အစီရင်ခဲ့ခြင်း၊ ကောင်းပြောခြင်း၊ ဆောင်းပါးရေးသားခြင်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ဝေါရှုတင်ပို့စ်တွင် ၁၉၄၆ခုခုနှစ်၊ အပြီးလနှင့် မေလအတွင်း ဖော်ပြုခဲ့သည်။ မေမေသည် တစ်ချိန်တည်းတွင် လူမှုရေးနှင့် လူထုသက်သာချောင်ချိရေးကိစ္စများ တိုးတက်ပြုပြင်ပြောင်း

လရေးကို အထူးအာရုံစိုက်၍ ကြီးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် အစိုးရကျောင်းများထောက်ပဲရေး နိုင်ငံသားများကော်မရှင်⁴⁴ကို ကုသို့၊ စည်းပေးခဲ့ပြီး ကွယ်လွန်ချိန်အထိ ကော်မရှင်လုပ်ငန်းများကို တက် ကြွားဆောင်ရွက်သွားခဲ့ပါသည်။

မေမေဆောင်းပါးများမှာ သတင်းစာဆောင်းပါးအဖြစ် ဖော်ပြရန် ရှုညွှန်းနေသောကြောင့် အယ်ဒီတာများ တည်းဖြတ်ရန် လက်တွန်း နေကြသည်။ မေမေကလည်း သူ့စာများကို အလွန်တန်ဖိုးထားတတ်သဖြင့် ကေဆာ ကျိုးစိုက်ကလွှဲလျှင် ကျုန်အယ်ဒီတာများ မေမေဆောင်းပါးများကို မတည်းဖြတ်ချင်ကြပေ။ တစ်ကြမ်းတွင် မေမေ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ကော်လိုဟ မရွေ့င်⁴⁵က ဝယ်လိုက်သဖြင့် မေမေသည် ထိုမရွေ့င်င်းက ဆောင်းပါးဖိုးပေးလိုက်သည့် ချက်လက်မှတ်ကို ကေဆာ ကျိုးစိုက်ထဲလေ့လာပြီး “ကြည့်စမ်း၊ တစ်ချို့သူတွေက ခို့၊ စာရေးတာကို ပိုက်ဆံပေးကြတယ်၊ သိလား” ဟူ၍ လာကြားသွားသည်ဟူ၏။

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် မေမေနှင့် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် စီမံခန့်ခွဲရေး အပိုင်း ထိပ်တိုက်တွေ၊ တော့သည်။ ထိုစဉ်က အယ်ဒီတာ့အာဘော်ကဏ္ဍ အယ်ဒီတာ ဟားဘတ် အယ်လစွာတင်ရေးသော ခေါင်းကြီးပိုင်းတစ်ပုဒ်၏ ပုံနှိပ်စာကြမ်းကို မေမေက ပြင်ပြီး စာစီခန်းသို့၊ တိုက်ရိုက်ပို့လိုက်သော ကြောင့် မိမိ၏အလုပ်ကို ဝင်စွက်သည်ဟုဆိုကာ ဟားဘတ်က ဖီးလ်အား တိုင်ကြားသဖြင့် ဖီးလ်လည်း မေမေအရှုပ်အထွေးတွင် ပါဝင်ခဲ့ရသည်။

သို့သော ဖီးလ်၏ ကျွမ်းကျွမ်းမှုနှင့် လိမ္မာပါးနပ်မှုကြောင့် မေမေက ဟားဘတ်အား စာဖြင့် ချက်ချင်းတောင်းပန်လိုက်ရာ ပြသော အဆုံးသတ်သွားခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်သည် လုပ်ငန်းခွင် ဆက်ဆံရေး ပြသောများသာမဟုတ်၊ ကျွန်းမနှင့် မေမေတို့အကြား ကတောက် ကဆတ်ဖြစ်ကြသောအခါများတွင်လည်း ကြားဝင်ဖြန်ဖြေပေးနေရသူဖြစ်၍ ကျွန်းမတို့၊ နှစ်ယောက်စလုံးမှာလည်း ဖေဖေမေမေတို့ကို မိဘအနေဖြင့်

ရော၊ လုပ်ငန်းရှင် အနေဖြင့်ပါ ဆက်ဆံရေး ပြပြစ်ချောမွေ့နေပေ သည်။

ယင်းသို့၊ သတင်းစာတိုက်နှင့် မေမေတို့၊ ကို ကြားဝင်ဖြန့်ဖြေ ပေးသည့်ကာလအတွင်း၌ ဖီးလ်က ကျွန်းမကို သူနှင့်အတူ မပြတ်နေ စေခဲ့ပါသည်။ သို့သော သူ၊ အစီအစဉ်အတိုင်းသာ ကျွန်းမလိုက်ရပါ သည်။ တာဝန်အရာသွားရောက်ရသော ညပိုင်းဒည့်ခဲ့ပွဲများ၊ အထူးသဖြင့် သုရွှေး ညာစားပွဲများကို ဖီးလ်အမှန်းဆုံးဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ ပိုပြီး စိတ်ဝင်စားမည့်နေရာများသို့၊ သွားရန် ကျွန်းမကပြောသော်လည်း သူ၊ အဆုံးအဖြတ်သာ အစိကဖြစ်ပါသည်။ သူက ဆုံးဖြတ်သူ၊ ကျွန်းမက ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ရသွားဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်းမသည် ဖီးလ်၏ အကုအညီမပါဘဲ လွတ်လပ်စွာ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးပါချော့။

အသေအချာတွေးကြည့်သောအခါ မေမေများ မည်သည့် ချုပ် ချယ်မှုမျိုး၏အောက်တွင်မှ အလုပ်မလုပ်ခဲ့ပါးသောကြောင့် သမီးအတွက် နမူနာယူနိုင်မည့်အဆင့်၌သာ ရှိနေရမည့်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော မေမေ သည် သမီးအရင်းများအား ခိုင်မာသော ဥပမာပြယ်ကို မပြဘဲ သမီးများ ကိုသိမ်းယိုစိတ်များ၊ ကိန်းအောင်းစေခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မေမေ သည် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်မှုနှင့် အတွက်အခြေပြုသော်လည်း နေ့မယား တစ်ယောက်၏ မူလတာဝန်မှာ ပိမိ၏ လင်ယောက်းနှင့် သားသမီးများ အတွက်ဖြစ်ပုံ၊ နေ့မယားတစ်ယောက်၏ အရေးပါ အရာရောက်ပုံများကို ပိပြင်စွာ ပြောပြသွားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့သော နေ့မယားတစ်ယောက်၏ ဘဝမျိုးကိုလည်း အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ နေထိုင်သွားနိုင်ခဲ့ပါသည်။

သားလေး ဒေါ်နှင့် မွေးဖွားပြီးနောက်ကာလနှင့် ဖီးလ်နိုင်ငံခြားမှ ပြန်ရောက်လာပြီး နောက်ပိုင်းကာလများ၌ ကျွန်းမမှာ လုပ်ငန်းခွင်သို့။

ပြန်မဝင်နိုင်ခဲ့တော့ပေါ့။ ဖီးလ်ရော ကျွန်မပါ သတင်းစာလုပ်ငန်းထဲသို့၊ ဝင်သွားပါက ရှုပ်ထွေးလာစရာအကြောင်းရှိ၍ ကျွန်မ ချုန်နေရစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၄၇ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းသို့၊ ရောက်သောအခါ ၁၀၇၅၄၈တွင် ပို့စ်ထဲတွင် တစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ပုံမှန်ထည့်သွေးမည့် မရှုံးမရှုံးကနဲ့⁴⁶ အခန်းတစ်ခုကို စတင်ရေးပေးရန် ကျွန်မကို ဖီးလ်က အကြံးပေါ်ပေး တိုက်တွန်းလာပါသည်။ မရှုံးမရှုံးပေါင်းစုတွင် ပါဝင်သော စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာများ အကြောင်းနှင့် ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်ရေးပေးရန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မလည်း ပို့စ်တွင် ဖီးလ်အလုပ်စဝင်စဉ်ကတည်းက အချိန်ပိုင်း အလုပ်တစ်ခုခုလုပ်ရန် ဆန္ဒရှိပြီးဖြစ်သည်အတိုင်း တိုနှစ် ဒြူးလ တန်းနွေ့ထဲတ် စာစောင်မှုစဉ်၍ အပတ်စဉ်ရေးပါတော့သည်။ တစ်ပတ်စာအတွက် ကျွန်မ တစ်နေ့သာ ရေးသားရသော်လည်း စာများလာ တစ်ကော်လ ၁၅၁ ဒေါ်လာရှုံး အတော်များသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ သို့သော ကျွန်မအဖို့၊ အမြှေတမ်းလိုလို အဆင့်မပြေသည့်ရှုံးများသာ ရေးရ တတ်သဖြင့် တစ်ခါတစ်ရုံ အပြီးသတ်တွင် အလောဆော်ရလေ့ရှိပါသည်။ ကျွန်မသည် မရှုံးမရှုံးကနဲ့ကို နှစ်နှင့်ချိ၍ စိတ်ပါလက်ပါ ရေးလာခဲ့ရာ ကျွန်မတို့မိတ်ဆွေ လူးစွာဖော်လိုက် ကျွန်ယူနယ်⁴⁷ အယ်ဒီတာ ဘယ်ရို့ဘင်္ဂလဲမဲ့⁴⁸ထဲမှ ငြင်းကျွန်ယူနယ်အတွက်လည်း အပတ်စဉ်မရှုံးမရှုံးကနဲ့ပို့ပေးပါရန် ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မထဲသို့၊ မေတ္တာရပ်ခဲ့လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ယူနယ်များ မရှုံးမရှုံးကနဲ့တို့ချဲ့ထည့်သွင်းခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ကြုံလိုက်ကြောင်း၊ ကျွန်မ တတိယကလေး မျက်နှာပြင်းခြုံရေးပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖီးလ်က ဘယ်ရို့ထဲ စာဖြင့် ပြန်ကြားခဲ့သည်။ ဤမရှုံးမရှုံးကနဲ့မှ ၁၀၇၅၄၈တွင် ပို့စ်သတင်းစာတွင် ယနေ့တိုင် အပတ်စဉ် ဖော်ပြဆောင်ပါသည်။

အပတ်စဉ် ဆောင်းပါးကော်လုံများကို ကျွန်မ ၁၆ရေးသည်။ အချိန်လောက်မှာပင် နိုင်ငံသားရေးရာ ကိစ္စများတွင် ကျွန်မ ပို့မို့ပါဝင် ဆောင်ရွက်လာရပါတော့သည်။ ၁၉၄၇ခုနှစ်တွင် သတင်းစာတွင် ယနေ့တိုင် အပတ်စဉ် ဖော်ပြဆောင်ပါသည်။

ဂုဏ်ထူးဆောင်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပါဝင်သော အမျိုးသားမြို့၊ တော်နှစ် ၁၅၀ ပြည့်ကော်မရှင်⁴⁹တွင် ကျွန်မအား တာဝန်ပေးလာပါသည်။ စစ်ပြီးစ ယင်းနှစ်များတွင် လူမှုသက်သာကျောင်ချို့ရေးလုပ်ငန်းများ ရန်ပုံငွေ ရရှိ ရေးကိုလည်း ကျွန်မ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ အသင်းအဖွဲ့ အမည်ခံပြီး ပါပြင်စွာ မလှပ်ရှားသော အသင်းအဖွဲ့ များနှင့် တွေ့သော အခါ အလွန်စိတ်ပျက်ပါသည်။

ကျွန်မ၏ ကလေးငယ်များအတွက် တစ်ခုခု လုပ်ပေးရန်ကို လည်း ကျွန်မ အမြဲတမ်းစိတ်စောနေပါသည်။ ထိုစဉ်က ကလေးများ အရေးကိစ္စတွင် မိဘအုပ်ထိန်းသူနှစ်ဦးက တာဝန်ခွဲဝေယူခြင်းမျိုး မရှိသေးပေး။ ကျွန်မသာ အိမ်၌ အိမ်မှုကိစ္စမှုန်သမျှကို ဆောင်ရွက်ပြီး ကလေးနှစ်ယောက်အတွက် ကျောင်းရာပေးရသည်။ ကလေး၏လှပ်ရှားမှုကို ကြိုကြုံပြု၍ တစ်အိမ်သားလုံး၏ လူမှုရေးအစိအစဉ်ယေားများကိုပါ ရေးဆွဲပေးပါသည်။ အိမ်ကိုလည်း မွမ်းပါပြင်ဆင်ပေးပါသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် သမီးကြီး လာလီ လေးနှစ်ပြည့်၍ မူကြိုကျောင်းတွင် ကျောင်းအပ်မည့်ပြုသောအခါ လျောက်လွှာထဲ၌ ယနေ့ခေတ် ကလေးမိဘများ ကြော်တွေ့ကြရသည့် ခပ်ကြောင်ကြောင် မေးခွန်းပေါင်းများစွာ မေးထားသည်။ ဥပမာ - အိမ်တွင် ကလေးများကို ကျွန်မ အောင်မြင်စွာ ထိန်းကျောင်းနှင့်ပါသလား ဟူသော မေးခွန်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မသည် အားရအောင် ရယ်ပြီးမှ အောင်မြင်သည် မအောင် မြင်သည်ကို ကျွန်မ မသိကြောင်း၊ သို့သော် မအောင်မြင်ဟုပင် ထင်ကြောင်း အဖြေပေးလိုက်ပါသည်။ ငြင်းတို့၏ မူကြိုကျောင်းမှ ကျွန်မ၏ သမီးအတွက် မည်သည့်အကျိုးအမြဲတ်များ ရယူလိုပါသလဲဟူသော မေးခွန်းကိုလည်း ကျွန်မအား မေးပါသည်။ သမီးကို မူကြိုကျောင်းတွင် ဘာ့ကြောင်းလက်ခံထားလိုက်ကြသည်ကို ကျွန်မ မသိပေး။ ကျွန်မ၏ အဖြေတွေ့ကြောင်း မဟုတ်သည်ကတော့ သေချာသည်။ သို့သေား သမီးအား

စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် အနေဖြင့် ထုတ်ပေးလိုက်သည့် ဘလောက်တိုးကလေးများကို သမီးက အောင်မြင်စွာ စစ်ည်းတွဲဆက် ပေးနိုင်ခဲ့သည့် ရလဒ်ကြောင့်ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်ုင်မဘာသာ အဖြစ်ထုတ်ထားမိခဲ့ပါသည်။

ယင်းကာလနှစ်များအတွင်း၌ နွေ့ရာသီရောက်တိုင်း လူပ်ရှားမှုတစ်စုံတစ်ခုလုပ်ရန် ကျွန်ုင်မ ကြြီးစားမြှုဖြစ်ပါသည်။ အများအားဖြင့် ကလေးတွေကို ဖော်ဖော်မေတို့နှင့်တွေ့ဖို့ မောင့်ကွဲကိုသို့ ကျွန်ုင်မ ခေါ်သွားတတ်ပါသည်။ သို့သော် ဆဲဗင်းစပရင်းစိပ်၌⁵⁰ဆီသို့ ကလေးတွေ ကို ပို့ပေးချင်သည့်ဆွဲမှုလည်း ကျွန်ုင်မတွင် အမြှုဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ဆဲဗင်းစပရင်းခြုံတွင် ကျွန်ုင်မကယ်စဉ်က ပျော်နေတတ်သလို ကျွန်ုင်မ ကလေးတွေလည်း ထိခိုက်တွင် ပျော်ကြမည်ဟု ကျွန်ုင်မတွက်ထားသည်။ သို့သော် ဖီးလ်ကို ဝေါရှင်တင်တွင် ထားရစ်ပြီး ကျွန်ုင်မ ထွက်မလာချင်ပါ။ ဖီးလ်ခုံးများ ဖော်နှင့်အတူ နေ့စဉ်အလုပ်လုပ်ရသည်ဖြစ်ရာ စစာ၊ တန်းနွေ့နေ့၊ များတွင် ထိမိသားစုဝန်းကျင်ပြင်ပွဲ အနားယူချင်ရှာမည်။ ကျွန်ုင်မသည် မေမျှနှင့် ကျွန်ုင်မကလေးများ၏ ဆက်ဆံရေး၊ မေမျှက ကျွန်ုင်မအပေါ်ထားရှိသည်။ မေမျှက ကျွန်ုင်မကလေးများမှာ ငြင်းနှင့် အတူ ရှိသည့်အချိန်ကဲလွှဲလှုပ် တစ်သက်လုံး ၀၀လင်လင် မစားသောက် ကြရဘီသကဲ့သို့ ကလေးတွေအပေါ် ပြုမှုဆက်ဆံတတ်သည်။ ငြင်းထဲ ထိနှစ်အတွင်း မကြာခကျသွားရောက်လေ့ရှိသော အစ်ကိုကြီးဘီးလ်၏ ကလေးများနှင့် ကျွန်ုင်မကလေးများကိုလည်း မေမျှက အမြဲလိုလို နှိုင်းယဉ်ပြောဆိုတတ်သည်။

ယင်းအခြေအနေကြောင့် မိသားစုများအတွင်း တင်းမှာသော ယုံးပြိုင်မှုတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ အဆိုးဆုးမှာ မြေးများ၏ အသက်အရွယ်နှင့် အချိန်အခါကိုလိုက်၍ မေမျှက မြေးများကို ခွဲမြေားမှု

ပြတတ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မေမေက သူ.မြေးများ:ရှေ့၏ သိမ်မွေ့မှုကင်းမဲ့ သော မျက်နှာသာပေးမှုမျိုး ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ တစ်ညနေတွင် ကလေးများ စောင့်စိုးစိုး ညာစားနေသော အခန်းထဲသို့ မေမေဝင်လာရင်း လာလိုအား လှမ်းပြောလိုက်ပါ သည်။ ထိုစဉ်က လာလိုထက် နှစ်နှစ်ငယ် သော သားလေး၏နှစ်က မည်သူ.ကိုမျှ မရည်ရွယ်ဘဲ “ဘွားဘွားက ငါအတွက် ပန်းရှာမတွေ.တာ ဖြစ်မှာပါ” ဟူ၍ တိုးတိတ်စွာ ရော်တိုက်သော စကားလေးကို ကျွန်ုင်မ မည်သည်အခါးမျှ မမေ့နိုင်တော့ပါ။

ထိုအချိန်က ကလေးများသည် ကျွန်ုင်မဘဝ ဗဟိုချက်နေရာကို ယူထားကြသော်လည်း ဖီးလုံ၏ စိတ်အာရုံးအစိမ်းနေရာ သို့.မဟုတ် ကျွန်ုင်မ တို့ဘဝ၏ ဗဟိုချက်နေရာမှာ ဖီးလုံကိုယ်တိုင် မျက်နှာစာအားလုံးကို ဖြန့်ကျက် ကိုင်တွယ်ပေးနေသော ၁၀၇၃င်တင် ပို့စ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလုံသည် ၁၀၇၃င်တင် ပို့စ် သတင်းစာ၏ အယ်ဒီတူအာဘော်များ ပိုမို အသုံးတည့်ရေးမှသည် သတင်းစာစဉ်။ ပိုမိုရရှိရေးအထိလည်းကောင်း၊ အယ်ဒီတူအာဘော်များ အနှစ်သာရပြည့်မိရေးအတွက် သုတေသန လုပ်ငန်းများ ပိုမိုပြုလုပ်ရန်လည်းကောင်း၊ နွောက်သီတွင် ကျေပန်း သတင်းစာအရောင်း ကျွန်ုင်သားများခြင်းကို ကာကွယ်ခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်များ လျှော့ချွင်း၊ စာစိအမှား၊ ပုံနှိပ်အမှားများနှင့် စင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာ များကို လျှော့ချွင်း၊ အသုံးပေါင်း သတင်းစာဖတ်ပရိသတ်အင်အား ကျို့န်းသေရရှိရေးအတွက် ၁၀၇၃င်တင် ပို့စ် ထုတ်ဝေသူတိုင်း ပုံမှန်စည်းရုံး ရာအေသာဖြစ်သည့် မယ်ရိုလုန်းနှင့် ဗာဂျီးနီးယားပြည့်နယ်များ၏ နယ်သတင်းများကို အားဖြည့်ဖော်ပြခြင်းများကို စောင့်သေချာစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့် တစ်နှစ်ကျော်သည်နှင့် သတင်းစာအကြောင်း ကောင်းစွာသိရှိနေပြီး လုံးဝ တာဝန်ယူအပ်ချုပ်နိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာတော့သည်။

မိုးလ်သည် ကြော်ပြာထည့်သွင်းကြသည် ကုမ္ပဏီအပ်ချုပ်သူ များထဲသို့လည်း ဝေါရှင်တင် ပို့စ် ၏ ချွောက်ရေးသဘောထားကို မကြာ ခက စာဖြင့် ရှင်းလင်းပြောပြတတ်သဖြင့် သတင်းစာ၌ ကြော်ပြာ ထည့်သွင်းသူ များပြားလာခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ပို့စ် သမိုင်းတွင် ကြော်ပြာ အများဆုံး ထည့်သွင်းအောင် စည်းရုံးနိုင်သွက်စောက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ မိုးလ်သည် ဒေသအတွင်းရှိ စာသင်ကျောင်းများ၌ သတင်းစာကို ပညာ ပေးအဖြစ် အသုံးချရန်အထိ ကြိုးပမ်းလှပ်ရှားခဲ့သည်။ ကာတွန်းကဏ္ဍကို စစ်မဖြစ်မိကအတိုင်း ကျော်ပြန်စွာ ပြန်လည်ဖော်ပြပေးသည်အပြင် သတင်းစာတိုက် ရုံးခန်းကိုလည်း တိုးချဲ့မွမ်းမဲ့ ပြင်ဆင်လိုက်ပါသည်။

မိုးလ်၏ စိတ်အာရုံသည် သတင်းစာတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်နေ သူများနှင့် သတင်းစာအတွက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးသူများအပေါ်၌ ရောက်နေတတ်ရာ သတင်းစာတိုက်အတွင်းမှ လူတိုင်းကို မိုးလ် သိနေ တော့သည်။ သို့ဖြင့် ငြင်းအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနေသူများ၏ သားရေး၊ သမီးရေးကအစ စားဝတ်နေရေး၊ ကျွန်းမာရေးပြသုနာများကို တာဝန် ယူ ဖြေရှင်းပေးသည်။ မိုးလ်သည် သတင်းစာအတွက် အလားအလာရှိ သော လုပ်ငယ်များနှင့် နာမည်ရ သတင်းထောက်များကိုလည်း စတင်ခေါ်ယူ စုဆောင်းခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အပြီးလဆန်းပိုင်းတွင် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် သို့၊ မန်းနေးဂျင်းဒါရိုက်တာအဖြစ် ရပ်စ် ဝစ်ကိုင်းစ် ဝင်လာသောအခါ သတင်းစာတွင် အကြိုးမားဆုံး ပြောင်းလဲမှုတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ မိုးလ်နှင့် ဖေဖော်တို့က ရပ်စ်အား ပို့စ်မန်းနေးဂျင်းဒါရိုက်တာအဖြစ် တာဝန်ယူရန် ပထမအကြိုးမှုခေါ်ခြုံပြီးနောက် တစ်နှစ်ကြာသောအခါ ရပ်စ်ထဲသို့၊ ပြန် သွားကြပြီး ကမ်းလှမ်းကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သည်တစ်ကြိုးမှုတွင်တော့ သတင်းစာရေးသားတည်းဖြတ်ခြင်းအလုပ်ကို ပြန်လုပ်လိုသော ရပ်စ်က လက်ခဲလိုက်သည်။ ပို့စ်၏ ကမ်းလှမ်းချက်ကို ရပ်စ်က လက်မခဲမိုက

ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းကို ကြည့်လိုသော ဆန္ဒရှိ မရှိ ဖေဖေက ရပ်စ်အားမေးရာ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖေဖေအပေါ် ယုံကြည့်ပြီးဖြစ်၍ မကြည့်လိုကြောင်း ပြန်လည်ပြောကြားသည်။ ထို အချိန်တွင် ကေဆာင် ဂျိုးစိမာ ထုတ်ဝေသူလက်ထောက် ဖြစ်လာပြီး သုံးနှစ်ကြာသောအခါ ဆိုင်းရကျွ်စ် ဟဲရာလ်၏။ ဂျာနယ်တွင် အမှု ဆောင်အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ပို့စုံမှ ထွက်သွားတော့သည်။

ရပ်စ် ဝင်းကင်းစိနှင့် ပို့စုံအဖွဲ့သားများ၏ ဆက်ဆံရေး ကောင်းသောကြောင့် ပို့စုံ၏လုပ်ငန်းဆောင်တာများမှာ နောင် ၂၁ နှစ်ကြာ သည်အထိ ပျော်ပျော်ဆွဲငွေ့ပြင် တိုးတက်ဆောင်ဖြင့်လာခဲ့ပါသည်။ မြို့သတ်းများ စုဆောင်းတည်းပြုတ်သည့် အယ်ဒီတာကြာနာ၏ အရည်အသွေး နှင့်သမဂ္ဂကို အထင်အရှုံးအကျိုးပြုသောည့် အပြောင်းအလဲများကို ရပ်စ်က ချက်ချင်းပြုလုပ်သည်။ သတ်းစာတွင် နီးကုံးစသည့် လူမျိုးကို ခွဲခြားဖော်ပြသော အရေးအသားများ ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်း မပြုရန် စည်းကမ်းသစ်များ ထုတ်ပြန်ကြညာလိုက်သည်။ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်းများနှင့် သတ်းစာတိုက်ဝန်ထမ်းများ အကိတ် မလိုက်စားကြရန်နှင့် အခွင့်အရေး မယူကြရန် သတိပေးသည်။ ရုတ်ပွဲ့၏၏ လုပ်ရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန်ရေး သတ်းဆောင်းပါးများ ရေးသားဖော်ပြရန်သာ သတ်းစာတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း၊ ကျေးဇူးခံ ကျေးဇူးစားသဘောဖြင့် ရဲကိုသော်လည်း ကောင်း၊ အခြား တစ်ခုတစ်ယောက်ကိုသော်လည်းကောင်း သတ်းစာမှ မျက်နှာလိုမျက်နှာရ လုပ်စရာ မလိုကြောင်း သတ်းစာ ဝန်ထမ်းများအား ရှင်းလင်းပြီး ညွှန်ကြားချက်များကို ချက်ချင်းကျင့်သုံးလိုက်နာစေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ပို့စုံသတ်းစာတိုက်အတွင်း မူဝါဒသစ်ကို ချမှတ်ကျင့်သုံးကြသောကြောင့်လည်း ရပ်စ်နှင့် ဖီးလတီးကြပ်သည့် ပထမပိုင်း သတ်းစာခေါင်းကြီးပိုင်းတစ်ခုဖြင့် ဒေသတွင်းနှင့် တစ်မျိုးသားလုံးရာဝေတိမှဆန်းကျင်ရေးတိုက်ပွဲကို စတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဒေသ

တွင်: ရာဇ်ဝတ္ထုမှုဆန်.ကျင်ရေး တိုက်ပွဲတွင် ဝေါရှင်တင်ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် ရင်ဆိုင်နဲ့ရာ၌ ဝေါရှင်တင်ရဲ အကတိလိုက်စာ:သည့် အထောက်အထား များကို ဝေါရှင်တင် ပို.စံက ကွန်ကရှုံးလွှတ်တော် ကော်မတီသို့ တင်ပြ ခဲ့သဖြင့် တောက်လျော်စွဲလာခဲ့သော တိုက်ပွဲမှာ လေးနှစ်အကြာ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ပြီးဆုံးခဲ့သည်။ သို့သော စွဲချက်များဖြင့် ရာထူးမှ နှစ်ထွက်သွားခဲ့ရသော ဝေါရှင်တင်ရဲများကြီး ရောဘတ် ၇၅ ဘဲရှင်⁵²က ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံညာပဒေ ပြင်ဆင်ချက် အမှတ် (၅) ကို ကိုကာ:တင်ပြ ခဲ့သောကြောင့် ငှင်း၏အမှုကို အဖြီးသတ် အဆုံးအဖြတ်မပေးခဲ့တော့ ချေး။

ထိနှစ်များအတွင်း ၁၉၄၇ ခုနှစ် နွေ့ဦးရာသီ၌ ထရူးမင်းမူဝါဒ⁵³ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယင်းနောက် မာရှယ်လ်စီမံကိန်း⁵⁴ ဖြင့်လည်းကောင်း စတင်ခဲ့သော ကြီးမားကျယ်ပြန်.သည့် ကမ္မာ့အရေးအခင်းများ ပေါ်ပေါက် လျက်ရှိပါသည်။ ပို.စံအတွက် နိုင်ငံဌားသတင်းများရေးရန် ၁၇၃၅နှစ်⁵⁵ ကွန်း⁵⁶ ကို ရထားပြီးဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံဌား၌ အခြေစိုက်သည့် ပို.စံ နိုင်ငံဌားသတင်းထောက် မရှိသေးပေ။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံဌား ကြေားနှင့် သတင်းများနှင့် တစ်ခါတစ်ရဲ အလွတ်သတင်းထောက်များထံမှ သတင်းများကို အားထားနေရသည့် အချိန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်စ် ရောက်မလာ မိကတည်းကပင် သတင်းထောက်များကို စစ်တပ်စရိတ်ဖြင့် နိုင်ငံဌား သို့လွတ်၍ နိုင်ငံဌားသတင်းများ တို့ဖြင့်ရယူသည့် အစီအစဉ်ကို ဖီးလ် စတင်ဆောင်ရွက်နေဖြစ်ပါသည်။

ဝေါရှင်တင် ပို.စံသတင်းစာက ပါဝင်ခဲ့သော လူပ်ရှားမှုများတွင် မာရှယ်လ်စီမံကိန်းအား ထောက်ခံရေးသားသည့် အစီအစဉ်လည်း ပါဝင် ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ပို.စံသတင်းစာ မျက်နှာဖုံးတွင် မာရှယ်လ်စီမံကိန်း အကြောင်းကို ပုံမှန်ဖော်ပြပေးခဲ့ရာမှ ၁၉၄၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှစ၍

အထူးကဏ္ဍအဖြစ် တိုးချဲ့ ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။ ဒီလ်က ရွှေ.တန်းမှ ပါဝင် ထောက်ခံပြီး ထိပ်တန်း ပို့စ်သတင်းထောက်များ ရေးသားခဲ့ကြသည့် ယင်းအချပ်ပိုကဏ္ဍမှာ အများပြည့်သူလူထူးကျိုးကို ထူးထူးခြားခြား ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သောကြောင့် အမျိုးသားရေးဦးဆောင်သူများအဖွဲ့ ခု တ်ဆိပ်⁵⁶ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ပို့စ်သတင်းအများ၏ အလေးထားကရိုက်မှ ပိုမိုရှိလာခဲ့သည်။ သတင်းစာအသင်းကြိုးကလည်း ငှါး၏ ဟန်းဆု⁵⁷များကို ချီးမြှောင်ခဲ့သည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်အစိုင်းလောက်တွင် ၁၀၇ ရှင်တင်ပို့စ်အား လူထူးကျိုးသယ်ပိုးသော ထူးခြားသည့် စနမုနာ သတင်းစာအဖြစ် ရှိက်ပြောရေးသားခဲ့သည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင် ရိုက်နိုင်ရေးအပိုင်းမှ အလုပ်သမားများနှင့် စောင်ညိုနိုင်းမှုများ လနှင့်ချို့၍ ကြောနေပေပြီ။ အလုပ်သမားများ သပိတ် မောက်ခဲ့သော် လုပ်ဆောင်ရန် အစိအစဉ်တွေကို ပြင်ဆင်ထားသည်။ “သတင်းစာတစ်စောင်ထုတ်ရတဲ့အလုပ်ဟာ အလွန်ခက်လွှဲပါတယ်” ဟု ၁၉၄၇ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ဖေဖော်ထဲရေးသော စာတစ်စောင်၌ ဒီလ် ဖွင့်ပြောခဲ့ဖူးပါသည်။ သို့သော် ထိနှစ်ဆောင်းကုန်၍ နွေဦးပေါက်ရာသီ သို့၊ ရောက်သောအခါ ရပ်စိန့် ထိပ်တန်းသတင်းစာဆရာအချို့၊ ပို့စ်သို့၊ ရောက်လာကြခြင်း၏ အကျိုးတရားများကို စတင်တွေ့ရှိလာကြရသည်။ ထိုအချို့နှင့်တွင် သတင်းစာအသင်းကြိုး၏ အဆုံးမထင်သည့် စောင်ညိုနိုင်းမှုများလည်း အဆုံးသတ်ပြုဖြစ်၍ အချိန်အတောက်ကြာ ရွှေ.ဆိုင်းထားခဲ့သော အားလပ်ရက်ခွင့်ကို ဒီလ်နှင့် ကျွန်းမ ယူလိုက်ကြပါတော့သည်။ ကျွန်းမ တို့သည် မတ်လကုန်ပိုင်းတွင် နတ်ဆောမြို့၊ သို့၊ ထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်းမ၏ တတိယကလေးကိုယ်ဝန် ရှစ်လရှိနေပါပြီ။ မကြာမီ လုပ်ငန်းခွင့် ပြန်ဝင်ကြရမည်ဟူသော အသိဖြင့် သဲဆောင်ပြင်ပေါ်တွင် နေပူတလဲ အပန်းဖြေရင်း ရသမျှအချိန်ကလေးကို အပြည့်အဝ ဖက်တွယ် ထားမီပါသည်။

နတ်ဆောက် ကျွန်မတိ. အနားယူနေစဉ် စီဘီအက်စ် ရော်
ယိုအသလွှင့်ဗြာနူးလျှော့ ဖရဲန် စတင်တင်ထဲမှ ဖီးလ်ထဲသို့. တယ်လိယ့်
သတင်း ဝင်လာသည်။ စတဲန်တင်မှာ အသလွှင့်လဲ စီဘီအက်စ် ရော်ယို
အသလွှင့်ဗြာနုံးပိုင် အသလွှင့်စက်ရုံကြီးများကို ကြိုးကြပ်၍ အပ်ချုပ်
နေသူဖြစ်ပါသည်။ ဝေါရှင်တင်ရှိ စီဘီအက်စ် ရော်ယို၏ အစရှုယာ
အများစုရိုး ဝယ်ယူရန်ဆန္ဒရှိမရှိ စတဲန်တင်က ဖီးလ်အား မေးသည်။
ဝယ်ယူပြီးပါက ငှုံးတို့နှစ်ဦးပေါင်း၍ တယ်လို့ပေးရှင်း ထုတ်လွှင့်ခြင့်
လိုင်စင် ရယ်ကြရန်လည်း ဆွေးနွေးသည်။ ဖီးလ်က ရှယ်ယာများများ
စားစား ဝယ်နိုင်မည် မထင်ကြော်း ရယ်ချွန်းပတ်ချွန်း ပြောလိုက်သည်။
သို့, သော် ဖီးလ်အနေဖြင့် ယင်းကိစ္စကို ဆက်လက် ညိုနိုင်းဆွေးနွေး
နိုင်ရန်အတွက် ကျွန်မတိ. အပန်းဖြေခုံးကို အကျဉ်းချုံး ဖြတ်တောက်၍
ပြန်လာခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းနောက် ရက်သတ္တာပတ် အနည်းငယ်ကြာ
သည်အထိ ဖီးလ်မှာ နယ်ယောက်နှင့် ကူးချည်သန်းချည် လုပ်နေတော့
သည်။

နှစ်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ ဖရဲန် စတင်တင်က စီဘီအက်စ်
အစရှုယာကိစ္စကို အီးအနှင့် စတားသတင်းစာမှ ဆမ် ကော့ဖြမ်န်း^{၆၁}က
အလွန်စိတ်ဝင်စားသော်လည်း စီဘီအက်စ်၏ အစရှုယာအားလုံးမှာ
ရဟုဒီပိုင်များဖြစ်သည်ဟု ပြောလိုက်သဖြင့် ကော့ဖြမ်န်း မဝယ်ဖြစ်
တော့ကြော်း ကျွန်မကို ပြောပြ ပါသည်။ မကြာမိမှာပင် ဖရဲန် စတဲန်တင်
နှင့် ဖီးလ်တို့ ဦးဆောင်မှဖြင့် စီဘီအက်စ်နှင့် ဝေါရှင်တင် ပို့စ် တို့
စတင်ညိုနိုင်းမှ ပြီးခုံးသွားခဲ့ပါသည်။ နှစ်ဘက်သဘောတူစာချုပ်ချုပ်၍
စောပို့နိုင်းရောင်းဝယ်သည်ကိစ္စမျိုး၌ ဥပဒေကျောင်းတုန်းက ငွောရင်း
ကိုင်ပညာ သင်ယူခဲ့သော ဖီးလ်မှာ အလွန်တော်နေလေသည်။

စီဘီအက်စ် အသလွှင့်ဗြာနှင့် စတင်ညိုနိုင်းသည်မှ တစ်လ
ကျော်လာသောအခါ ကျွန်မ၏ကိုယ်ဝန် မွေးဖွားရက်သို့. ရောက်လာ

ပါသည်။ ကျွန်မမှာ လုံးဝ အနားယူနေရပြီဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်မကို ဖီးလ်လာ၍ လူပိန္ဒိုးပြီး ငှံးနှင့် ဖရန်းတို့ စာကြည့်ခန်းတွင် အပြီးသတ် ညို့နှင့်နေစဉ် နောက်ဖော်ဝေရန်တော်း ဖရန်း၏နောက် ရှုသုံး စည်းခံစကားပြောရန် သတိပေးသွားပါသည်။ ကျွန်မနှင့် ရှုသုံးမှာ ယခု မှ တွေ့ဖူးကြသူများဖြစ်သော်လည်း နာရီအနည်းငယ်ကြောအောင် ခင်ခင် မင်မင် စကားပြောဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ဖရန်းနှင့် ဖီးလ်တို့လည်း အပြီး သတ် ညို့နှင့်ပြီးသွား၍ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် လူသိရှင် ကြားကြေညာခဲ့ပါသည်။ နှစ်ဘက်သဘောတူညို့နှင့်သွေ့ကြောတ် ပို့စ်သတ်တင် စာနှင့် စီဘိဘက်စ် အသလွှင်ဌာနတို့က ဝပ်အား ၅၀,၀၀၀ တန် ဝေါရှင်တင်အသလွှင်ရုံး အေသူ၍ တို့အပိုပို့ကို ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။ ပိုင် ဆိုင်မှုအချို့မှာ ဝေါရှင်တင် ပို့စ်က ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် စီဘိဘက်စ်က ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်မှာ ပြောမပြတတ်အောင် ဝမ်းသာကျေနပ် သွားပါသည်။ ယင်းအောင်မြင်မှုသည် လုပ်ငန်းနယ်ပယ်သစ် တစ်ရပ်နှင့် အီလက်ထွေ့နှစ်ကမ္မာထဲသို့ ပို့စ် အနေဖြင့် လှမ်းဝင်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အီမ်အနောက်ဘက်ဝရန်တာတွင် ဖရန်း၏နောက် ကျွန်မ စကားပြောခဲ့သည် ညနေက သမ္မတကတော် မာဂရက် ထရူးမော်⁶¹အား ဂုဏ်ပြုသည် ကော့ခံတေးစည်းခံစွဲသို့ ကျွန်မတို့ သွားခဲ့ကြပါသည်။ စည်းခံစွဲတွင် ထုံးခံအတိုင်း ဟိုနားသည်နား မတ်တပ်ရပ်လျက် စကားပြောနေစဉ် ကျွန်မ ပိုက်စျေးနာလာပါသည်။ ကျွန်မ ကလေးမျက်နှာ မြင်နိုင်ကြောင်း ဖီးလ်အားပြောသောအခါ ဖီးလ်က ကျွန်မကို ဘယ်လို သိနိုင်သလဲဟု မေးသည်။ ကျွန်မ ကလေးမျက်နှာမြင်ခါနီး ပိုက်နာသည် အဖြစ်ကို ဖီးလ်ပထမဆုံး ကိုယ်တွေ့ကြရခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ကလေးမှာ သူ၏ တတိယကလေး၊ သို့သော် ကျွန်မ ဘတွေ့ဖြစ်နေသည် ကို ဖီးလ် မသိသေးပါကလေး။

၌၌၌ ဟောပ်ကင်းစံဆေးရုသို့ သွားရောက်ပြီး ဟိုရောက်ခါမှ
ကျွန်မရှုံးအတွက်မှားသည့်အဖြစ်မျိုးနှင့် မကြုံချင်တော့ပေါ့။ သို့သော် ဗိုက်
ပြင်းထန်စွာ နာလာသောအခါ ကျွန်မတို့ ထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ အကယ်၍
ကလေးမျက်နှာမမြင်သေးပါက လိုရမည်ရ တည်းခိုနိုင်ရန် ဘေးလိုက်တော့
ရှိ ဟိုတယ်တစ်ခုတွင် အခန်းတစ်ခန်း ကြိုတင်းရားရမ်းထားလိုက်သည်။
ဘေးလိုတော့သို့ အသွား ခရိုးတစ်ဝက်သို့ အရောက်တွင် ဆေးရုနေရာ
ကို ကျွန်မက ဖီးလ်အား ပြောပြသည်။ ဖီးလ်လည်း ဆေးရုသို့ မိန့် ၂၀ဖြင့်
ရောက်အောင် ကားကို မိုင်ကုန်ဖွင့်မောင်းတော့သည်။ ကျွန်မမှာ ထိုစဉ်က
ခေတ်စားအဖြစ်သော သဘာဝနည်းအတိုင်း မွေးပေးရန် ဆရာဝန်ကို ပြော
ထားနှင့်ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်မကိုယ်ဝန်မှာ သဘာဝနည်းဖြင့် မွေး
ဖွားရန် မသင့်ကြောင်း ပြောသော်လည်း ကျွန်မ လက်မလျှော့ပေါ့။

ကလေးမျက်နှာမြင်သည့်ကိုစွဲတွင် မွေးဖွားခြင်းနှင့် ပြောင်းရွှေ့
ခြင်းကိစ္စ၏ ခုက္ခာတို့ကို သဘာဝနှင့် အချိန်က ကြာလျှင် မေ့တတ်ရန်
ခိုစဉ်ထားသဖြင့် တကယ်ခံစားရသည့် ခုက္ခာကို ကြားကာလျှော့ မေ့တတ်
ပါသည်။ ဗိုက်နာသည့် ဝေဒနာကို လေးနာရီကျော်ကျော် ခံစားရပြီးနောက်
ကျွန်မလက်လျှော့မည့်ဆဲဆဲတွင် ခင်ဗျားနောက်တစ်ကြိမ် နာလာတာကို
ခံနိုင်ရင် ကလေးမျက်နှာမြင်နိုင်တယ်ဟု ဆရာဝန်က ပြောလာသဖြင့်
ကျွန်မတင်းခံနေလိုက်ပါသည်။ ထိုအချိန်ကျွန်မပင် ခုတိယသားယောက်၏
ကလေး ဝိဇ္ဇာ ကရောပဲ⁶²ကို မွေးပါတော့သည်။

ခြောက်ရက်ကြာသောအခါ ကျွန်မ ကလေးနှင့်အတူ အိမ်ပြန်
လာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် သမီးကြီးလာလီ ရေကျောက်ပေါက်နေရာ၏ ကျွန်မ⁶³
တို့ သားအမိန့်ယောက်မှာ တတိယထပ်တွင် သီးခြားနေကြရသည်။
အိမ်တွင် ပထမဆုံး တယ်လို့မေးရှင်းစက်တပ်ထားသည်ကို ဖီးလ်က ကျွန်မ⁶⁴
ကို ကြိုမပြောဘဲ ယခုမှ ကျွန်မ အံသွားအောင် ဖွင့်ပြတော့သည်။
ဝယ်နိုင်သူတွေက တိမို့စက်မှားကို စတင်ဝယ်ယူနေကြသဖြင့် ဂျော့ချုံ

တောင်းဒေသ ပညာတတ်အသိင်းအရိုင်းတွင် တိပိဋက္ကတစ်လုံးရှိမှ မျက်နှာ ပွင့်သည့်ကာလပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်းမတိ၊ သားအမိ အီမံပြန်ရောက်သည့်ညနေက ရက်စတင်တိ၊ လင်မယား၊ ကျွန်းမထဲ သတော်းမေးလာရင်းတိပိဋက္ကတဲ့ တော်စောပွဲကို ကျွန်းမတိ၊ မိသားစုနှင့်အတူ ထိုင်ကြည့်ကြရာ ကျွန်းမနှင့်သားလေး အပ်ပျော်သွားသည့်အထိပင်ဖြစ်သည်။

ထိအချိန်လေက်မှာပင် ဝေါရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာလုပ်ငါး
တစ်ခုလုံးကို ပို.လှန် ကျွန်ုတ်မတိ.လက်သို့ လွှာအပ်ရန် ဖေဖေဆုံးဖြတ်
လိုက်သည်။ ပို.စ် ကို ပြည်သူလူထာကျိုးများဖောက်မှ အစဉ်ရပ်ရန်
တည်ဆောက်ပေးမည့် သတင်းစာအဖြစ်လိုလားကြောင်းလည်း ဖေဖေ
ထပ်မံပြောကြားသည်။ ထိ.နောက် ပို.လှန်ဖေဖေတိ. တိုင်ပင်ရှု ဖေဖေ
က ပုဂ္ဂိုလ် ပါးပါဝင်သော ဝေါရှင်တင် ပို.စ် အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့ ကို တာဝန်ဖော်
ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ထိအဖွဲ့တွင် ဟားဗတ်တူးသို့လိုက်လျှော့ ဂျိမ်းစ်
ကိုနဲ့နှစ်ထိ⁶³၊ ဘားနတ်ကောလိပ်ပွဲနှုပ် မိုးလိုးဆင် မက်ကင်းတော့ရှိ⁶⁴
ကိုလမ်းဘီးယား ဒီစကြော်တရားရုံးတရားသူကြီးချုပ် ဘို့လိုသာ ကျေလောစ်⁶⁵
ဘရှုံးနဲ့ယား တူးသို့လိုက်လျှော့ ကိုလိုကို ခါဒ်⁶⁶၊ ရော့ကဗဲ့လားဖောင်

ဒေးရှင်းဥက္ကား ချက်စတာ ဘားနှုန်⁶⁷တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့သည် ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့ ကြိုးကြပ်ထုတ်ဝေသည် ၁၀၇၄၄တင် ပိ.စံ၏ လွတ် လပ်မှုနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုကိစ္စအပြင် သတင်းစာမျာဝါဒ၊ ထုတ်လုပ်မှုအပိုင်းအထိ တာဝန်ယူ ရန် လုံးဝ မရှိပေ။ သို့သော် ကျွန်မတို့လက်ထဲမှတစ်ဆင့် နောင် ပိုင်ဆိုင်လာနိုင်သူများကို သဘောတု၊ မတူ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသည်။

ယင်းသို့ ၁၀၇၄၄တင် ပိ.စံ၏ အပ်ချုပ်မှုအကာနှင့် ပိုင်ဆိုင် မူအစရှုယ်ယာများကိစ္စကို မကြေညာမိ ဖီးလ်၏မွေးနေ့တွင် ဖေဖေ နှင့်မေမေတို့ထဲမှ မွေးနေ့လက်ဆောင်အဖြစ် ၁၀၇၄၀၊ ၀၀၀ ဖီးလ် ထဲသို့ ရောက်လာပါသည်။ မေမေက မွေးနေ့နှင့် လက်ထပ်မင်္ဂလာ နှစ်ပတ်လည် အထိမ်းအမှတ်လက်ဆောင်ဟူ၍ စာတိုကလေးပါ ရေးပေး လိုက်သော်လည်း အမှန်မှာ ပိ.စံမှ ဖေဖေ၏ အစရှုယ်ယာများကို ဝယ် ယူဖို့အတွက် ရည်ရွယ်၍ ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်နှင့်ကျွန်များ ၁၉၄၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလက မေမေပေးထားသော သာမန် ကြိုးအဆင့် အစရှုယ်ယာ ၁၇၅၉ စုရိနှင့်ပြီးဖြစ်သည်။ ဖေဖေထဲမှ အမြား အစရှုယ်ယာ များကိုလည်း တစ်စု ၄၅၅ ၁၀၈၁၁နှင့် ကျွန်မတို့ ဝယ်ယူလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖီးလ်၏ အစရှုယ်ယာပေါင်း ၂,၂၂၅၅၈၊ ကျွန်များ ၁,၂၂၅၅၈ လွှဲပြောင်းရရှိခဲ့ပြီး မပေးခွင့်ရှိသော အစရှုယ်ယာပေါင်း ၅,၀၀၀ ကျွန်မ တို့လက်ဝယ်၍ ရှိနေလေသည်။ ဖီးလ်က ကျွန်မထက် အစရှုယ်ယာပိုင် ဆိုင်မှု ပိုမိုများပြားနေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ယောကျွားဟူသည် မိမိ၏ အနီးမယားအတွက် လုပ်ကိုင်ပေးနေရသည် အခြေအနေမျိုး၌ မရှိအပ် ကြောင်း ဖေဖေက ကျွန်မကို ရှင်းပြပါသည်။ ကျွန်မ၏ ဆန္ဒသဘောထား နှင့် ကိုက်ညီသော ဖေဖေ အမြင်ကို ကျွန်မ အလေးထား ထွေးပိုက်လက်ခဲ ထားပါသည်။

နှစ်နှစ်ကြာသောအခါ ကျွန်မတို့အား လွှဲအပ်ရေးလုပ်ငန်းများ အပြီးသတ်သွားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ၁၉၄၄ ခုနှစ်က တည်ထောင်ခဲသော

ယူကျင်းနှင့် အက်ဂ်နက်စံ ပိုင်းယာဖောင် ဒေးရှင်⁶⁷၏ အစရှယ်ယာများကို ကျွန်းမတို့အား နောက်ဆုံးပေးအပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်း ဖောင် ဒေးရှင်မှာ ကျွန်းမတို့မိသားစုနှင့် ဆက်သွယ်မှု ပရီတော်သော လည်း ဝေါရှင်တင်ဒေသတွင် ထိရောက်သော အင်အားကဲစုရပ် ဖြစ်နေ ပေသည်။

သတင်းစာလုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်အမည်စာရင်းတွင် မပါဝင် ကြသော ကျွန်းမ၏ သားသမီးများ တစ်ဦးချင်းအတွက်လည်း ဖေဖေ နှင့် ပေမေတို့က ထိုအချိန်လောက်မှာပင် ငွေများ ညီတူညီမျှ ပေး သွားခဲ့ကြပါသည်။ အစိအစဉ်များကို မိသားစုအတွင်း၌ ဖေဖေရှင်းပြစ်က တင်းမာမှုအချို့ ရှိခဲ့သော်လည်း အခြားသတင်းစာမိသားစုများ၏ အရေးကိစ္စနှင့် နှင့်စာပါက ကျွန်းမတို့၏ ပြသောမှာ မပြောပလောက်ပေး။ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်မှာ ဆေးပညာကိုသာ တစိုက်မတ်မတ် သင်ယူနေသည်။ တိုင်းမြတ် ဟဲရာဂါ်၏ သတင်းစာကို ကျွန်းမတို့၊ ဝယ်စုစုံက ထိုသတင်းစာ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားရန် ကျွန်းမ ဘီးလ်ကို တိုက်တွန်းခဲ့ပါသေးသည်။ ပြည်သူလူထုဘက်လိုက်သော သတင်းစာ အစရှယ်ယာသမားများကို နောက်ထပ် မဝယ်ရန် သူ၊ အကြုံ ပေးများက သတိပေးသော်လည်း ဘီးလ်က ဆက်၍ ဂျယ်ယာများ ဝယ်ခဲ့သည်။ အဆုတ်ကင်ဆာရောဂါနှင့် လေသင်စုနှင့် ဒက်ကြာင့် ၁၉၈၂ ခုနှစ် တွင် ဘီးလ်ကွယ်လွန်ချိန်၌ အလွန်ချမ်းသာသော သားသမီးများ ကျွန်းမဲ့ပါ သည်။

အစကတည်းက မိသားစုနှင့် စိုင်းနေခဲ့သော အစ်မကြီးဖလို့နှင့် ကလေးများအတွက်လည်း ရသင့်ရထိက်သည်များကို မျှတစ္ဆေး ရရှိအောင် ဖေဖေကပင် ဖန်တီးပေးခဲ့သဖြင့် အဖုအထစ် အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ညီမျှသည့် အခွင့်အရေးမရဟု စောဒကတက်ခွင့်ရှိသည့် အစ်မလေးဘစ္စနှင့် ညီမလေးရသံတို့မှာမူ မိသားစုအပေါ် ရက်ရက်ရောရောနှင့် သစ္စရှိကြပြီး ဆက်လက်ချစ်ခင်ကြင်နာမြှုပင်။ သူတို့နှစ်ယောက်အတွက်လည်း ဖေဖေ

တို့က စိတ်ချလေက်အောင် ပေးထားခဲ့သည်။ သို့သော် အစ်ကိုကြီး
ဘီးလ်နှင့် ကျွန်းမတို့လေက် ပေါပေါများများ မရရှာကြပေ။ ပို့စ်၏
အစရှုံယာများ ဝယ်ယူခွင့်လည်း ဖေဖေက မပေးခဲ့။ ရှယ်ယာများမှာ
ပထမပိုင်းက တန်ဖိုးအလွန်နည်းပြီး စိတ်မချရသောကြောင့်ဟု ဖေဖေက
ပြောခဲ့သည်။

ကျွန်းမသည် ပို့စ် အစရှုံယာများဝယ်ရန် ဖီးလ် ချေးယူခဲ့
သည့် ငွေများ ပြန်ဆပ်နိုင်ဖို့အတွက် ကျွန်းမတို့ အိမ်ထောင်စု စားဝတ်နေ
ရေး စရိတ်အားလုံးကို ကျွန်းမဝင်ငွေဖြင့် ကျခဲ့နိုင်အောင် ကြိုးစားလာ
ရတော့သည်။ ဖီးလ်ကိုယ်ပိုင်အသုံးစရိတ်မှာပ အိမ်ထောင်စု အသုံး
စရိတ်အားလုံးကို ကျွန်းမတို့ မွေးဖားသည်နေ့မှစ၍ တစ်ယောက်ချင်း
အတွက် ဖေဖေသီးသန့် စုဆောင်းပေးလာခဲ့သော ကျွန်းမပိုင် စုဆောင်း
ငွေဖြင့် ကျွန်းမ ကျခဲ့ခဲ့ပါသည်။ မိုင်းယာသားသမီးတိုင်းအတွက် ဖေဖေ
ဖန်တီးပေးထားသော ယင်းအစီအစဉ်ကလေးမှာ အဆင်ချောလာခဲ့ပါသည်။
ယင်းအတွက် ကျွန်းမတို့ မောင်နှုန်းမတစ်စွဲ မည်သူ၌ စိတ်ကသိကအောင့်
မဖြစ်ခဲ့ကြရပေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ဖေဖေ၏ ယင်းစီမံချက်အကြောင်းကို
လုံးဝ မစဉ်းစားမိခဲ့။ ပြောလည်း မပြောခဲ့မိကြ။ ၁၅ နှစ်ကြောလာသည်တွင်မှ
အခြေအနေများ အတော်ဆုံးပါးလာခဲ့သော အခါ ထိုအစီအစဉ်ကလေး၏
အခြေအနေကို ကျွန်းမ နောင်တန်င့် ပြန်လည် သုံးသပ်မိပါသည်။ ကျွန်းမရဲ့
မတ်တော်သူ ဘီးလ် ကရော်မဲ့က ဤအစီအစဉ်သည် အစကတည်းက
မကောင်းဟု ပြောခဲ့သည်ကို ပြန်သတိရမိပါသည်။

ပို့စ်သတင်းစာကို ဖီးလ်နှင့် ကျွန်းမအား ရောင်းချသည့် သတင်း
ကြည်းပြီး နှစ်ရက်အကြောွင်း မောင်းကစွဲကို၌ ကျွန်းမနှင့် ဖီးလ်အပါ
အဝင် မိသားစုအတော်စုလင်စွာ စုရုံးမိကြစဉ် အသက် ၆၃ နှစ်အချို့
ဆစ်ဆီးပက်တာဆင် နှစ်းရှုံးရောက်ဖြင့် ကွယ်လွန်သည့် သတင်းကို ကြား
ရပါသည်။ စကားကို ဆွဲ့ဆွဲ့ဝေအောင် ပြောတတ်ပြီး စိတ်ပါတ်နိုင်မှ

တက်ကြသော်လည်း စိတ်မကောင်းစရာ အထိကျွန် ဘဝတွင် နေခဲ့ရသော ဆစ်ဆိတိပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဆုံးပါးသွားခြင်းကို မယု နိုင်လောက်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရ သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဆစ်ဆိတ်၏ ကျွန်း မာရေးအခြေအနေ ပို၍ ကျဆင်းလာသည်။ မူးယစ်ဆေးလောကထဲမှ ဆစ်ဆိနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းများနှင့် အခြားစလေးဆိုးများက ဆစ်ဆိုအသက်ကိုပါ နှုတ်ယူသွားကြ တော့သည်။ သို့သော် ဝေါရှင်တင်တွင် သူ.ကို မသိသူမရှိ။ ဝေါရှင်တင်တွင် နှင့်စပ်ခဲ့သော ဆစ်ဆိသည် ဝေါရှင်တင်တွင် အစဉ်ရှိနေလှပ်ရှားနော်းမည့်အသွင်ပင်။

ဂုံးပိုင်ရှင်အသစ်များဖြစ်ကြသော ဖီးလ်နှင့်ကျွန်းမတိ.အဖို့ အရေးအကြိုးဆုံးမှာ ဆစ်ဆိုမရှိသည့်နောက် ဆစ်ဆိုပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပြီး ကိုယ်တိုင်တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ကျွန်းမတိ.၏ ပြိုင်ဘက်သတင်းစုံ၊ ဖတ်အားကောင်း ဝေါရှင်တင် တိုင်းမြစ်-ဟဲရာလ်၏⁶⁸သတင်းစာအခြေအနေ မည်ကဲ့သို့ ဖြောင်းလဲလာမည်လဲဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ခန့်.မှန်းသတင်းစကားများ ချက်ချင်းပင် ပေါ်ထွက်လာကြသည်။ ဆစ်ဆိတ်သမီး လစ်ဘရယ်ဝါဒီ ဖလစ်ရှိုးယားက သတင်းစာကို အမွှေဆက်ခဲ့ပြီး ပြန်လည့်စွဲ.စည်းလုပ်ကိုင်မည်... စသော ကောလာ ဟလသတင်းများ ပြန်.ထွက်လာသည်။ သို့သော် ဆစ်ဆိက ငြင်းပိုင် သတင်းစာကို ငြင်းနှင့် ခပ်စိမ့်စိမ့် နေထိုင်ဆက်ဆံသည့် သမီးအား မပေးကဲ တိုင်းမြစ်-ဟဲရာလ်၏ အပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ ပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ဦးအား လွှဲအပ်သွားခဲ့သည်။ ယင်းခုနစ်ဦးအနက် အမိကကျွုသူနှစ်ဦးမှာ အတွေထွေမန်နေရာ ဝိလျှော့ ရှုယ်လ်တင်⁶⁹နှင့် အယ်ဒီတာ အာဘော်ကဏ္ဍအယ်ဒီတာ ဖုန့် ဝေါဒရော်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဖုန့် ဝေါဒရော်သည် ဆစ်ဆိတ်၏ အကျိုးတော်ဆောင်နှင့် အရင်းနှီးဆုံး လူယုံတော်ကြီးဖြစ် ပါသည်။

ဆစ်ဆိကွယ်လွန်ကြောင်း ကြားလျှင်ကြားချင်း အမွှေခံ ခုနစ်ဦး၏

သဘောထားများနှင့် ပတ်သက်၍ ငင်းတို့နှင့် ညီးနှင့်ဆွေးနွေးရန် မောင် ကစွဲကိုမှ ဖီးလ်ထွက်ခွာသွားတော့သည်။ ထိုအချိန်တွင် သတင်းစာ တိုက်အဆောက်အဦးခွဲနှင့် ပြောန်ကိစ္စများကြောင့် သတင်းစာကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေသွားရေး သို့မဟုတ် အပြီးအပိုင် ရောင်းချေရေးကိစ္စ အား သတင်းစာလွှာပြောင့်လက်ခံထားသူ ခုနစ်ယောက်တို့က တစ်နှစ် အတွင်း အပြီးအပိုင်ဆုံးဖြတ်ကြရန် ရှိနေသည်။ ဝေါရှင်တင်ဘွင် နေ့စဉ် ထုတ်ဝေသော သတင်းစာအရေအတွက် များပြားလွန်းနေပြီး နှစ်ကိုပိုင်း ထုတ် သတင်းစာတစ်စောင်လောက်သာလွှင် ဆက်လက်ရှင်ကျွန်ုတ် ဝေသွားဖို့ အခြေအနေရှိနေသည်။ ယင်းအခြေအနေကို မြင်ထားသော ဖီးလ်သည် ရှယ်လ်တင်နှင့် ဝေါဒရော်တို့ကို ဦးစွာ ဆက်သွယ်၍ ငင်းတို့ နှင့် အစပျိုးဆွေးနွေးထားရန်အတွက် ထွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော ဖီးလ်နှင့် ရှယ်လ်တင်၊ ဝေါဒရော်တို့၏ ဆွေးနွေးမှုညီးနှင့်မှုများ နှစ်ချင်း ပေါက်အောင်ပင် ကြေညာင်းခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အသက် ၃၃ နှစ်နှင့် ၃၁ နှစ်စီ ရှိနေကြ ပြီဖြစ်သော ဖီးလ်နှင့် ကျွန်ုတ်မတို့သည် ယခုအခါ ဝေါရှင်တင် ပို့စဉ် သတင်းစာလုပ်ငန်းကြီးကို ပိုင်ဆိုင်သူများ ဖြစ်နေကြပေပြီ။ ထိုစဉ်က ပို့စဉ်မှာ ပေါင်းစပ် လုပ်ကိုင်သည် လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်၍ ဖော်အနေဖြင့် လုပ်ငန်းအရုံးငွေကို ပေးရန် မလိုတော့ပေါ်။ ထိုကြောင့် သတင်းစာကြီး ရှင်သန်တည်တဲ့နှင့်ဖို့ အတွက် ဖီးလ်အပေါ် ကျေရောက်နေသော ဘာဝန်ကြီးမှာ ပို၍ ကြီးမှာ:လာပေါ်သည်။ ယင်းသည် အရေးကြီးသော အချိန် ပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည် ကျွန်ုတ်မတို့၏ ဘာဝခရီးဆင်ကဲ ဖြစ်စဉ်ထဲသို့ နောက် ထပ် လျမ်းဝင်လိုက်သည် ကြီးမှာ:သော ခြေလျမ်းတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုတ်မတို့သည် ကြီးမှာ:ပြီး ရင်ခုန်ရသည် ဘာဝန်ဖြင့် ညာတွင်းချင်း လူကြီးတွေဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။

Notes

1. Al Friendly
2. Phoenix
3. Bessie
4. Ethel Beverley
5. sandwich
6. Robert Kintner
7. Walter Lippmann
8. Joe Casey
9. Connie
10. Drew Dudley
11. Stew
12. Tish
13. Marquis Childs
14. Biddy
15. Bill and Betty Fulbright
16. Arthur and Marian Schlesinger
17. Joanne
18. Ham Armstrong
19. Avis and Chip Bohlen
20. Bob Joyce
21. Jane

22. David Bruce
23. Frank and Polly Wisner
24. James (Scotty) Reston
25. Sally
26. Frank Waldrop
27. Drew Pearson
28. Felicia
29. Luvie Moore Abell
30. Quaker
31. martinis
32. R Street
33. Joey Elliston
34. Famine Emergency Committee
35. World Bank
36. Gene Elderman
37. Herbert Block
38. Charles Boysen
39. Donald Bernard
40. Wayne Coy
41. Russ Wiggins
42. Sunday editor
43. Arthur Sulzberger
44. National Citizens' Committee for Support of the
Public Schools
45. *Collier's* magazine
46. "The Magazine Rack"
47. *Louisville Courier-Journal*
48. Barry Bingham
49. National Capital Sesquicentennial Commission
50. Seven Springs Farm
51. *Syracuse Herald Journal*
52. Robert J. Barrett

- 53. Truman Doctrine
- 54. Marshall Plan
- 55. Ferdinand Kuhn
- 56. National Headliners' Club award
- 57. Heywood Broun awards
- 58. Frank Stanton
- 59. Sam Kauffmann
- 60. WTOP
- 61. Margaret Truman
- 62. William Graham
- 63. James Conant
- 64. Millicent MacIntosh
- 65. Judge Bolitha J. Laws
- 66. Colgate Darden
- 67. Chester Barnard
- 68. Eugene and Agnes Meyer Foundation
- 69. *Washington Times - Herald*
- 70. William Shelton